TÜRKİYE İSTATİSTİK YILLIĞI

Turkey's Statistical Yearbook 2010

ISSN 0082-691X

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
Turkish Statistical Institute

TÜRKİYE İSTATİSTİK YILLIĞI

Turkey's Statistical Yearbook 2010

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
Turkish Statistical Institute

İstatistiki veri ve bilgi istekleri için For statistical data and information requests

Bilgi Dağıtım Grubu Data Dissemination Group

Tel: + (312) 410 02 15 - 410 02 44
Fax: + (312) 417 04 32 - 410 02 13

Yayın istekleri için For publication order

Döner Sermaye İşletmesi Revolving Fund Management

Tel: + (312) 425 34 23 - 410 05 96 - 410 02 85
Fax: + (312) 417 58 86

Yayın içeriğine yönelik sorularınız için For questions about contents of the publication

Yayın Tasarım Takımı Publication Design Team

Tel: + (312) 410 02 09 - 410 02 34
Fax: + (312) 417 04 32 - 410 02 13

İnternet Internet
http://www.tuik.gov.tr http://www.turkstat.gov.tr

E-posta E-mail
bilgi@tuik.gov.tr info@tuik.gov.tr

Yayın No Publication Number
3522

ISSN
0082-691X

Türkiye İstatistik Kurumu Turkish Statistical Institute

Yücetepe Mah. Necatibey Cad. No: 114 06100 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Bu yayının 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre her hakkı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'na aittir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Turkish Statistical Institute reserves all the rights of this publication. Unauthorised duplication or distribution of this publication is prohibited under Law No: 5846.

Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara Turkish Statistical Institute, Printing Division, Ankara
Tel: 0312 410 01 64 * Fax: 0312 418 50 82
Nisan 2011 April 2011
MTB: 2011-267-500 **Adet**-Copies

ISBN 978-975-19-5034-5

ÖNSÖZ

Toplumun pek çok alanına yönelik resmi istatistiklerin genel çerçeve itibariyle sunulduğu ve ülke profili hakkındaki bilgilere erişim imkanı sağlayan Türkiye İstatistik Yıllığı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmakta ve en çok tercih edilen yayınlar arasında yer almaktadır.

İstatistik Yıllığı'nın kökeni, 1897 yılında Osmanlı İmparatorluğu döneminde yayımlanan "Mahsus İstatistik-i Umumi"dir. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilk yıllık ise 1928 yılında Osmanlıca olarak hazırlanmıştır.

Ülkemiz hakkında daha çok bilgiye erişim imkanı sağlamak amacıyla yayında yer alan tablolara ek olarak Kurum tarafından yürütülen eğitim harcamaları, yoksulluk, özürlüler, bilişim teknolojileri kullanımı, yaşam memnuniyeti, kazanç yapısı, işgücü maliyeti, küresel yetişkin tütün araştırması, sağlık araştırması gibi yeni araştırmalara da yer verilmiş, bölümlerde yer alan bazı tabloların içerikleri geliştirilmiştir.

Yayında yer alan bilgiler, yayımlandığı zaman dilimindeki mevcut en son verileri içermektedir ve 5 yıllık bilgilerle karşılaştırma imkanı sağlamaktadır. Tablo sonlarında ve yayının son bölümünde yer alan veri kaynaklarının ise, daha detaylı istatistiklere erişmek isteyen kullanıcılar için iyi bir başlangıç noktası olacağı düşünülmektedir. Yayın CD ortamında da mevcuttur ve kağıt ortamındaki tüm bilgileri içermektedir. Diğer taraftan, http://www.tuik.gov.tr web adresinden güncel bilgilere erişmek de mümkündür.

Türkiye İstatistik Yıllığı'nın geniş kullanıcı kitlesine hizmet vereceği ve araştırmacıları her bir konunun kaynağına götüreceği inancıyla istatistiki bilgi üretilmesine kaynak sağlayan tüm bireylere, kurum ve kuruluşlara, yayının hazırlanmasında emeği geçenlere katkılarından dolayı teşekkür ederim.

FOREWORD

Statistical Yearbook of Turkey, in which official statistics related to many aspects of the society are presented generally and which provides immediate access to information regarding country profile, is being published by Turkish Statistical Institute (TurkStat) and is one of the most demanded publications of the Institute.

The origin of the Statistical Yearbook is "Mahsus İstatistik-i Umumi" (Special General Statistics), which was published in 1897 at the Ottoman Empire time. On the other hand, the first yearbook which was published in 1928 by Turkish Statistical Institute was prepared in Ottoman language.

In order to provide access to more information about the country; in addition to the tables in the previous publication, information about other surveys of the Institute like education, expenditures, disability, IT usage, life satisfaction, earnings structure, labour cost, global adult tobacco survey, health survey has been given while the content of some tables had been improved.

Information in the publication covers the most recent data available during the publication period, and provides comparison with the information of the previous 5 years. Data sources given at the end of tables and the last chapter of the publication are assumed to be a good starting point for the users who want to reach more detailed information. The publication is available in CD-ROM version and this version covers all the information in the paper press. On the other hand, it is also possible to reach most recent data on http://www.turkstat.gov.tr.

With the belief that Statistical Yearbook of Turkey would serve its wide range of users and take the researchers to the source of each subject, I thank all individuals and organizations which provided data to the statistical information production, and all people who have contributed to the preparation of the publication.

A. Ömer TOPRAK
Başkan V.
Acting President

İÇİNDEKİLER	Sayfa Page	CONTENTS
Önsöz	**III**	**Foreword**
İçindekiler	**V**	**Contents**
Açıklama	**VII**	**Explanation**
Arazi ve İklim	**1**	Land and Climate
Çevre	**17**	Environment
Nüfus ve Göç	**25**	Population and Migration
Demografi	**73**	Demography
Sağlık	**95**	Health
Eğitim ve Kültür	**117**	Education and Culture
Turizm	**139**	Tourism
Adalet	**149**	Justice
Seçimler	**155**	Elections
Sosyal Güvenlik	**163**	Social Security
Çalışma	**173**	Labour
Tarım	**197**	Agriculture
İş İstatistikleri	**215**	Business Statistics
Enerji	**265**	Energy
Ulaştırma ve Haberleşme	**273**	Transportation and Communication
Dış Ticaret	**285**	Foreign Trade
Fiyat ve Endeksler	**299**	Prices and Indexes
Satınalma Gücü Paritesi	**313**	Purchasing Power Parity
Para, Banka ve Sigorta	**319**	Money, Banking and Insurance
Maliye	**349**	Finance
Ulusal Hesaplar	**363**	National Accounts
Gelir ve Yaşam Koşulları	**387**	Income and Living Conditions
Tüketim Harcamaları ve Mutlak Yoksulluk	**403**	Consumption Expenditures and Absolute Poverty
İşgücü Maliyeti ve Kazanç Yapısı	**419**	Labour Cost and Structure of Earnings
Bilim, Teknoloji ve Bilişim	**439**	Science,Technology and Information Communication
Yaşam Memnuniyeti	**459**	Life Satisfaction
İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS)	**469**	**Classification of Statistical Regions (SR)**
Veri Kaynakları	**471**	**Data Sources**

AÇIKLAMA

Yayında Kapsanan Dönem

İstatistik Yıllığı, tarihsel veriler ve bazı tablolar dışında kullanıcıya beş yıllık bir karşılaştırma olanağı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. Aksi belirtilmedikçe "yıl" takvim yılını göstermektedir. "Mali yıl" ise, 12 ay için söz konusu olup 1 Ocak tarihinde başlar.

Veri Kaynakları

Yayında sunulan veriler Türkiye İstatistik Kurumu nun sayım ve anketlerinden, ayrıca diğer kuruluşların idari kayıtlarından derlenmektedir. Kaynak verilmeyen tablolardaki bilgiler Kurum tarafından hazırlanmıştır.

Konu Açıklamaları

Her bölümün başında yer alan konu açıklamalarında, bölümdeki bilgilerin hangi yöntem ve kaynaktan derlendiği, yapılan çalışmalar, kullanılan sınıflamalar ve konu ile ilgili bazı terim ve kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

Simge ve Kısaltmalar

Bilgi geçicidir	*	Data is provisional
Bilgi elde edilememiştir	...	Data not available
Bilgi yoktur	-	Denotes magnitude nil
Kullanılan birimin yarısından azdır	0	Magnitude less than half of the unit employed
5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre istatistiki birim sayısı üçten az olduğu için birimlere ilişkin bilgiler verilememiştir.	(*)	Data pertaining to units which has less than three statistical units are not given by Law no: 5429 which is indicated.
Başka yerde sınıflandırılmamış	n.e.c.	Not elsewhere classified
2005'ten - 2010 (dahil) yılına kadar	2005 - 2010	2005 to 2010 inclusive
2008'de başlayan ve 2010'da biten ürün yılı, mali yıl, öğrenim dönemi vb.	2008/'10	Crop year, financial year, school year etc. beginning in 2008 ending in 2010
Küçük veya eşit	≤	Fewer/less/smaller than or equal to
Büyük veya eşit	≥	More/greater than or equal to
Türk Lirası	TL	Turkish Liras
İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması	İBBS-SR	Statistical Regions
Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması	NACE	Classification of Economic Activities in the European Community
Amaca Yönelik Kişisel Tüketim Sınıflaması	COICOP	Classification of Individual Consumption by Purpose
Gümrük İşbirliği Konseyinin Uyumlaştırılmış Mal Tanım Kod Sistemi	UMS	Customs Co-operation Council, The Harmonized Commodity Description and Coding System
Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması	SITC	Standard International Trade Classification
Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması	ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması	BEC	Classification by Broad Economic Categories
Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması	ISCED	International Standard Classification of Education Status
İnşaat Tipleri Sınıflaması	CC	Classification of Type of Construction

EXPLANATION

Period Covered by the Yearbook

The data with the exception of certain tables and historical series, are presented in five year period. Unless otherwise stated, "year" refers to the calender year. Fiscal year refers to the 12 months and begins with January 1st of each year.

Data Sources

Data presented in the publication are compiled from censuses and surveys conducted by the Turkish Statistical Institute and from administrative registers of the other organizations. Tables for which no source is indicated are based on information prepared by TurkStat.

Explanations of the Subjects

In the explanatory notes placed at the beginning of each section, the method used in compiling the data, the studies made, classsifications, definitions and concepts are given.

Symbol and Abbreviations

Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması, 88	**ISCO 88**	International Standard Classification of Occupations, 88 version (ISCO-88)
Ölüm nedeni	**ICD8**	Cause of death
İşteki durum	**ICSE, 91**	Status in employment
Eğitim durumu	**ISCED, 97**	Educational status
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi	**ADNKS**	Address Based Population Registration System

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

Sayfa
Page

	Açıklama	**2**	**Explanation**
	Harita		**Map**
1.1	Türkiye ve iller	**4**	1.1 Turkey and provinces
	Tablo		**Table**
	Arazi		**Land**
1.1	Türkiye anakarası'nın uç noktaları	**5**	1.1 Extreme points of Turkey
1.2	Türkiye ve illerin yüzölçümleri	**5**	1.2 Area of Turkey and provinces
1.3	Seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği	**6**	1.3 Height of selected mountains and hills
1.4	Akarsuların uzunluğu	**6**	1.4 Length of rivers
1.5	Baraj göllerinin alanları (göletler)	**6**	1.5 Areas of dammed lakes (reservoirs)
1.6	Doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği	**7**	1.6 Areas and altitudes of natural lakes
1.7	Adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğu	**7**	1.7 Areas and coastlines of islands
1.8	Depremler, 2007-2010	**7**	1.8 Earthquakes, 2007-2010
	İklim		**Climate**
1.9	Aylık maksimum sıcaklık, 2010	**8**	1.9 Monthly maximum temperature, 2010
1.10	Aylık minimum sıcaklık, 2010	**9**	1.10 Monthly minimum temperature, 2010
1.11	Aylık ortalama nem, 2010	**11**	1.11 Average monthly humidity, 2010
1.12	Aylık toplam yağış ortalaması, 2010	**12**	1.12 Average monthly precipitation, 2010
1.13	Aylık ortalama günlük toplam güneşlenme süresi, 2010	**14**	1.13 Average monthly daily total hours of sunshine, 2010
1.14	Aylık ortalama deniz suyu sıcaklığı, 2010	**15**	1.14 Average monthly sea temperature, 2010

AÇIKLAMA

ARAZİ

Türkiye anakarası'nın uç noktaları, Türkiye ve illerin yüzölçümleri, seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği, akarsuların uzunluğu, doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği, adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğuna ait veriler Harita Genel Komutanlığı'ndan alınmıştır.

Baraj göllerinin alanlarına ait veriler ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır.

DEPREM

Bu bölümdeki veriler Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü'nden alınmaktadır.

Depremin şiddeti: Depremin yer yüzeyindeki etkileri depremin şiddeti olarak tanımlanır. Modified Mercalli (MM) şiddet ölçeği, deprem etkilerinin şiddetini araştıran deprembilimciler tarafından yaygınlıkla kullanılır. Bu ölçek romen rakamları ile belirtilen en az I ve en fazla XII ile ifade edilir. Şiddetin ölçüsü, insanların deprem sırasında uykudan uyanmaları, mobilyaların hareket etmesi, bacaların yıkılması ve toplam hasar gibi çeşitli kıstaslar gözönüne alınarak yapılır. Depremin yapılar ve insanlar üzerindeki etkilerinin bir ölçüsüdür.

Depremin büyüklüğü: Depremde açığa çıkan enerjinin bir ölçüsüdür. Her depremin tek bir büyüklüğü vardır. Deprem büyüklüğü bir logaritmik ölçek olan Richter ölçeği ile ölçülür. Richter büyüklüğü kayıt edilen en yüksek deprem dalgasının genişliğinden ölçülmektedir.

İKLİM

Bu bölümdeki veriler Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınmaktadır.

Klimatolojik gözlemler: Bir yerin iklimini, hava durumunu saptamak amacı ile bütün meteorolojik öğeleri kapsayan bir gözlem olup, yerel saatle 07.00, 14.00 ve 21.00' de olmak üzere günde üç kez yapılmaktadır.

Fenolojik gözlemler: Bitki yaşamının iklim koşulları altında göstermiş olduğu çeşitli yaşam evrelerinin hangi tarihlerde meydana geldiğini saptamak amacı ile yapılmaktadır.

Sinoptik gözlemler: Salt hava tahminlerini elde etmek amacı ile günde en az dört defa 00.00, 06.00, 12.00 ve 18.00'de uluslararası Greenwich ortalama saatine (GMT) göre yapılan bir gözlemdir.

Aerolojik gözlemler: Atmosfer derinliklerindeki kitle hareketlerini ve karakterlerini saptayan bir gözlemdir.

Bu yıllıkta en az beş yıl boyunca gözlem yapmış olan 40 istasyon hakkında bilgi verilmiştir. Bu istasyonlara ait ortalama ve uç değerler her on yılda bir yeniden hesaplanmaktadır.

EXPLANATION

AREA

Data about extreme points of Turkey, area of Turkey and provinces, height of selected mountains and hills, length of rivers, areas and altitudes of natural lakes, areas and coastlines of islands are taken from General Command of Mapping.

Data about areas of dammed lakes (reservoirs) are taken from General Directorate of State Hydraulic Works.

EARTHQUAKE

The earthquakes data presented in this section are collected from the Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute.

Earthquake intensity: The effects of earthquake to the ground expressed as intensity of earthquake. The Modified Mercalli (MM) Intensity Scale is commonly used by seismologists seeking information on the severity of earthquake effects. Intensity ratings are expressed as Roman numerals between I at the low end and XII at the high end. Earthquake intensity identified according to awakened people during the earthquake, movement of the furnitures, falling down of the chimneys and some total damages. It measures the effects of eartquake on people and buildings.

Earthquake magnitude: It is a measure of the amount of energy released. Each earthquake has a unique magnitude assigned to it. The magnitude of earthquakes is measured on the Richter scale which is based on a logaritmic scale. The Richter magnitude is calculated from the amplitude of the largest seismic wave recorded for the earthquake.

CLIMATE

The meteorological data presented in this section are collected from the General Directorate of Meteorology.

Climatological observations: These observations cover all the meteorological elements that determine the weather conditions of an area. The observations are made three times a day at 07.00 a.m., 2.00 p.m. and 9.00 p.m according to local time.

Phenological observations: This type of observation is made in order to determine periodic biological phenomenon of plant life under climatic conditions.

Synoptic observations: The synoptic recording stations are responsible only for weather forecasts. The observations are made four times daily at 00.00, 06.00 a.m. 12.00 p.m and 6.00 p.m according to GMT.

Aerological observations: These stations observe and determine the movements of air masses and their characteristics in the upper layers of the atmosphere.

In this publication data are given for only 40 typical stations which have records for at least a period of five years or more. Average and extreme values belonging to theses stations are recalculated every ten years.

En yüksek ve en düşük sıcaklık: Saptanmış olan günlük yüksek ve düşük sıcaklıkların uç (ekstrem) değeridir.

Ortalama oransal nem (yüzde): Havada bulunan su buharı miktarının, o hava sıcaklığında mümkün olabilen en yüksek doyurucu buhar basıncı miktarına oranı olup yüzde türünden alınmış; ortalaması da saat 07.00, 14.00 ve 21.00'de bulunan değerlerin toplanıp üçe bölünmesi ile hesaplanmıştır.

Yağış miktarı: mm olarak yüksekliği veya kg olarak metrekareye düşen yağış miktarını göstermektedir. Günlük yağış miktarı, bir gün öncesinde saat 14.00 ve 21.00 rasatlarında ölçülen miktarla, o günün saat 07.00'de ölçülen miktarın toplamıdır.

Güneşlenme süresi: Güneşlenme süresini ölçen özel aygıtlarla saptanmış değerlerin, gözlem yılları için aylık ve yıllık aritmetik ortalamaları bulunmuştur.

Deniz suyu ortalama sıcaklığı: Derinliği en az 2 m olan yerlerde, deniz düzeyinden 50 cm derinlikte, sabah saat 06.30 ve 09.00 arasında ölçülen deniz suyu sıcaklığı ortalamasıdır.

Highest and lowest temperature on record: Data refers to observed daily extremes.

Relative humidity (percent): The amount of moisture in the air as compared with the maximum amount that the air could contain at the same temperature is expressed as a percentage. The daily average is obtained by taking the sum of the values observed at 07.00 a.m., 2.00 p.m. and 9.00 p.m. divided by three.

Precipitation: The total rainfall is measured in mm and shown in kg. per square meter. Daily precipitation is obtained by taking the total of the values observed at 2.00 p.m. and 9.00 p.m of the previous day and 07.00 a.m of the present day.

Average hours of sunshine: The average hours of sunshine are obtained by taking the monthly and annual averages of daily values measured by special sunshine recording devices.

Average sea temperature: Average sea temperature are measured between 06.30 and 09.00 a.m. by special sea temperature recording devices dipped 50 cm below sea level places with a minimum depth of 2 m.

1.1 Türkiye ve iller
Turkey and provinces

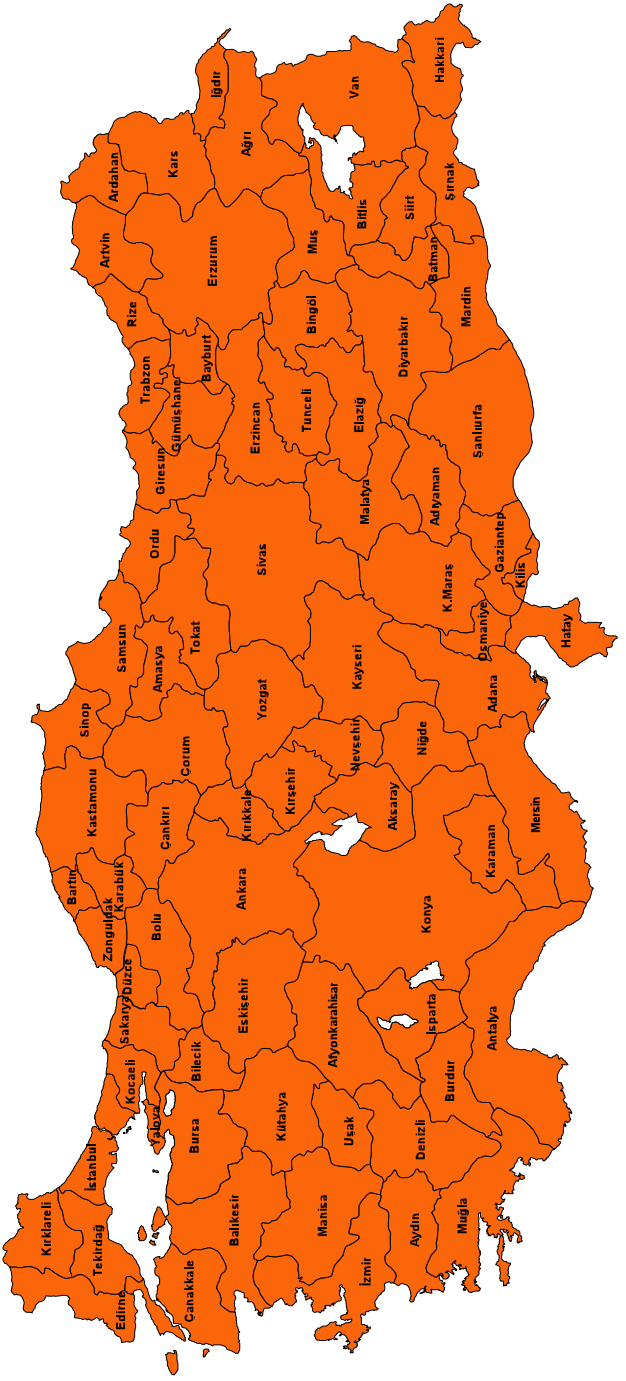

1.1 Türkiye anakarası'nın uç noktaları
Extreme points of Turkey

Yönler ve uç noktalar Location of points		Enlem (Kuzey) Latitude (North)		Boylam (Doğu) Longitude (East)	
Doğu - East	**Küçük Ağrı Dağı'nın 34 km doğusunda Türk-İran-Azerbaycan (Nahcivan) sınırlarının kavşak noktası** Point of intersection of Turkish-Iranian-Azerbaijan boundaires 34 km east of Mt.Küçük Ağrı	39^0	37'	44^0	49'
Batı - West	**Gökçeada'da İnceburun** - Cape İnceburun Gökçeada Island	40^0	08'	25^0	40'
Kuzey - North	**Sinop ilinde İnceburun** - Cape İnceburun Sinop province	42^0	06'	34^0	57'
Güney - South	**Hatay ili Yayladağ ilçesinin Topraktutan (Beysun) Köyü'nün güneyi** - South of Topraktutan (Beysun) village Yayladağ district Hatay province	35^0	48'	36^0	09'

Not. Harita Genel Komutanlığına ait topoğrafik haritalardan 1' doğrulukla elde edilmiştir.

Note. Data are calculated from the topographic maps of General Command of Mapping with 1' accuracy.

1.2 Türkiye ve illerin yüzölçümleri
Area of Turkey and provinces

İl - Province	Yüzölçümü Area (km^2)	İl - Province	Yüzölçümü Area (km^2)	İl - Province	Yüzölçümü Area (km^2)	İl - Province	Yüzölçümü Area (km^2)
Türkiye -Turkey	785 347	Diyarbakır	15 272	Konya	41 001	Şanlıurfa	19 451
Adana	14 125	Edirne	6 119	Kütahya	12 043	Uşak	5 382
Adıyaman	7 644	Elazığ	9 313	Malatya	12 146	Van	21 334
Afyonkarahisar	14 772	Erzincan	11 746	Manisa	13 269	Yozgat	14 097
Ağrı	11 520	Erzurum	25 355	Kahramanmaraş	14 525	Zonguldak	3 306
Amasya	5 702	Eskişehir	13 925	Mardin	8 858	Aksaray	7 997
Ankara	25 437	Gaziantep	6 887	Muğla	12 974	Bayburt	3 741
Antalya	20 909	Giresun	6 831	Muş	8 090	Karaman	8 924
Artvin	7 359	Gümüşhane	6 440	Nevşehir	5 407	Kırıkkale	4 575
Aydın	7 943	Hakkâri	7 228	Niğde	7 400	Batman	4 680
Balıkesir	14 272	Hatay	5 867	Ordu	5 952	Şırnak	7 203
Bilecik	4 310	Isparta	8 913	Rize	3 919	Bartın	2 076
Bingöl	8 277	Mersin	15 620	Sakarya	4 878	Ardahan	5 156
Bitlis	8 855	İstanbul	5 313	Samsun	9 352	Iğdır	3 546
Bolu	8 341	İzmir	12 007	Siirt	5 499	Karabük	4 103
Burdur	7 174	Kars	9 939	Sinop	5 805	Kilis	1 444
Bursa	10 882	Kastamonu	13 136	Sivas	28 619	Yalova	850
Çanakkale	9 955	Kayseri	17 170	Tekirdağ	6 339	Osmaniye	3 215
Çankırı	7 490	Kırklareli	6 304	Tokat	10 073	Düzce	2 574
Çorum	12 797	Kırşehir	6 544	Trabzon	4 662		
Denizli	11 861	Kocaeli	3 623	Tunceli	7 705		

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Mülki İdari Bölümleri Haritası vektör verisinden hesaplanarak elde edilmiştir.

Note. Data are calculated from the vector data of the Map of Administrative Division of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.3 Seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği - Height of selected mountains and hills
dğ. Dağ - Mountain **tp. Tepe** - Hill
[Yüksekliği 1000 m ve daha fazla olan - Height 1000 m and over]

Dağ veya tepe Mountain or hill	**Yükseklik** Height (m)	**Dağ veya tepe** Mountain or hill	**Yükseklik** Height (m)
Marmara Bölgesi - Marmara Region		**Akdeniz Bölgesi** - Mediterranean Region	
Uludağ tp.	2 542	Kızılkaya tp.	3 771
Kel tp.	1 601	Demirkazık tp.	3 758
Mahya dğ.	1 031	Gavur dğ. (Tekkeköprüsü tp.)	3 337
		Akdağ (Uluk tp.)	3 016
Ege Bölgesi - Aegean Region			
Honaz dğ.	2 528	**Doğu Anadolu Bölgesi** - East Anatolia Region	
Bozdağ	2 159	Büyük Ağrı dğ.	5 137
Cevizli dğ.	1 819	Süphan dğ.	4 058
		Küçük Ağrı dğ.	3 896
Karadeniz Bölgesi - Black Sea Region			
Kaçkar dğ.	3 932	**Güneydoğu Anadolu Bölgesi** - Southeast Anatolia Region	
Mescit dğ.	3 239	Karaca dğ. (Bay tp.) (Mirinmir tp.)	1 957
Küçük Hacettepe (Çatal ılgaz)	2 546	Karakaş dğ. (Sof dğ.)	1 496
		Raman dğ.	1 261
İç Anadolu Bölgesi - Central Anatolia Region			
Erciyes dğ.	3 917		
Büyük Hasan dğ.	3 268		
Aladağ	2 339		

Not. Harita Genel Komutanlığı'na ait topoğrafik haritalardan alınmıştır.

Note. Data are taken from the topographic maps of General Command of Mapping.

1.4 Akarsuların uzunluğu - Length of rivers
[Uzunluğu 500 km ve daha fazla olan - Length 500 km and over]

Akarsu Rivers	**Uzunluk** Length (km)	**Akarsu** Rivers	**Uzunluk** Length (km)
Kızılırmak	1 355	Aras **(Türkiye içinde -** in Turkey)	548
Fırat **(Türkiye içinde -** in Turkey)	1 263	Dicle **(Türkiye içinde -** in Turkey)	523
Sakarya	824	Yeşilırmak	519
Murat	562	Ceyhan	509
Seyhan	560		

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Türkiye Fiziki Haritasından elde edilmiştir.

Note. Data are taken from the Physical Map of Turkey of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.5 Baraj göllerinin alanları (göletler) - Areas of dammed lakes (reservoirs)
[Yüzölçümü 50 km^2 ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 50 km^2 and over]

Baraj gölü Dammed lake	**Yüzölçümü** Area (km^2)	**Baraj gölü** Dammed lake	**Yüzölçümü** Area (km^2)
Atatürk	817.0	Sarıyar	81.0
Keban	682.0	Çatalan	80.6
Karakaya	283.0	Seyhan	65.0
Hirfanlı	265.0	Kılıçkaya	64.6
Altınkaya	118.3		

Kaynak: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
Not. Normal su seviyesindeki göl alanını gösterir.

Source: General Directorate of State Hydraulic Works
Note. Shows usual reservoir surface area.

1.6 Doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği
Areas and altitudes of natural lakes

[Yüzölçümü 100 km² ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 100 km² and over]

Göl - Lake	**Yüzölçümü** Area (km²)	**Denizden yüksekliği** Altitude (m)	**Göl** - Lake	**Yüzölçümü** Area (km²)	**Denizden yüksekliği** Altitude (m)
Van	3 713	1 646	Burdur	200	854
Tuz	1 500	925	Kuş (Manyas)	166	15
Beyşehir	656	1 121	Ulubat	134	5
Eğirdir	468	916	Eber	126	967
Akşehir	353	958	Çıldır	115	1 959
İznik	298	85			

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Türkiye fiziki haritasından elde edilmiştir.

Note. Data are taken from the Physical Map of Turkey of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.7 Adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğu - Areas and coastlines of islands

[Yüzölçümü 5 km² ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 5 km² and over]

Ada - Island	**Yüzölçümü** Area (km²)	**Kıyı uzunluğu** Coastline (km)	**Ada** - Island	**Yüzölçümü** Area (km²)	**Kıyı uzunluğu** Coastline (km)
Gökçeada	286.84	91.1	Avşa	24.16	23.1
Marmara	126.12	49.6	İmralı	13.32	17.6
Bozcaada	39.90	27.8	Karaada	11.62	15.8
Uzunada	26.83	24.5	Kekova	10.07	16.2
Alibey	26.75	31.8	Büyükada	8.88	13.4
Paşalimanı	26.22	29.8	Salih	6.71	12.3

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Mülki İdari Bölümleri Haritası vektör verisinden hesaplanarak elde edilmiştir.

Note. Data are calculated from the vector data of the Map of Administrative Division of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.8 Depremler, 2007-2010
Earthquakes, 2007-2010

(Şiddet - Intensity≥ 5)

Deprem tarihi Date of earthquake	**Oluş zamanı (T.S.)** Occurrence time (T.H)	**Yerleşim birimi** Settlement area	**Şiddet** Intensity	**Büyüklük** Magnitude MAG MS
21.01.2007	09:38	Tutak (Ağrı)	V	5.0
09.02.2007	04:22	Sivrice (Elazığ)	VI	5.4
21.02.2007	13:05	Sivrice (Elazığ)	VII	5.9
26.08.2007	01:05	Karlıova (Bingöl)	VI	5.4
16.11.2007	11:08	Çameli (Denizli)	V	5.0
20.12.2007	11:48	Bala (Ankara)	VII +	5.7
27.12.2007	01:47	Bala (Ankara)	VI	5.5
15.03.2008	12:15	Bala (Ankara)	V	5.0
10.07.2008	10:49	Gönen-Balıkesir	V	4.9
12.11.2008	16:03	Kocasinan (Kayseri)	V	4.9
17.02.2009	07:28	Simav (Kütahya)	V	5.0
30.07.2009	10:37	Çağlayan (Erzincan)	V	5.0
04.12.2009	08:02	Buharkent (Aydın)	V	4.9
08.03.2010	04:32	Başyurt-Karakoçan (Elazığ)	VII	6.0
24.03.2010	16:11	Gökdere-Palu (Elazığ)	V	5.1
03.11.2010	04:51	Saros Körfezi (Kuzey Ege Denizi)	V	5.3
11.11.2010	22:08	Selçuk (İzmir)	V	4.9
15.11.2010	01:08	İskenderun Körfezi (Doğu Akdeniz)	V	4.9

Kaynak: Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü

Source: Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute

1.9 Aylık maksimum sıcaklık, 2010
Monthly maximum temperature, 2010 (°C)

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Adana	21.8	22.1	29.1	31.5	34.7	38.1	40.0	40.6	40.2	34.6	32.6	30.8
Adıyaman	18.4	18.1	25.0	28.4	35.0	40.2	43.8	43.5	40.2	30.5	27.0	26.5
Afyonkarahisar	18.0	20.4	20.6	23.5	29.6	31.4	38.7	38.4	31.7	23.3	21.7	20.6
Ağrı	7.5	8.2	17.4	19.5	24.2	31.0	35.2	34.5	35.0	23.0	16.2	16.0
Aksaray	19.4	20.0	25.0	25.7	31.6	34.0	38.2	38.8	33.4	26.2	24.2	22.0
Amasya	20.5	24.8	25.5	28.5	35.0	36.0	41.4	41.4	38.1	27.1	23.1	21.6
Ankara	16.4	17.3	22.7	24.3	31.4	33.0	40.0	40.4	33.4	23.2	23.6	19.8
Antalya	21.8	22.2	28.6	28.1	35.8	41.4	39.8	42.7	39.2	31.9	28.2	25.4
Ardahan	7.0	9.2	14.4	17.2	22.0	28.1	30.0	30.4	29.4	22.2	17.4	14.3
Artvin	16.7	18.4	23.5	27.2	30.3	35.4	37.6	38.4	39.5	25.8	19.9	18.7
Aydın	21.7	22.2	24.6	29.8	41.5	39.9	39.2	42.9	36.2	29.5	26.3	25.0
Balıkesir	23.5	24.8	22.3	27.6	34.0	36.8	37.0	38.8	33.8	25.6	25.4	26.1
Bartın	22.0	25.8	24.9	28.3	31.9	36.6	36.1	37.0	31.7	27.2	28.6	27.7
Batman	16.4	18.2	25.0	28.0	34.4	43.0	43.2	42.4	40.4	32.4	24.0	22.6
Bayburt	10.3	12.1	17.4	20.7	25.4	32.4	34.3	34.2	32.9	23.5	17.2	18.2
Bilecik	22.0	21.4	24.0	25.2	32.8	32.8	39.4	37.5	33.0	23.4	24.2	24.7
Bingöl	12.4	16.2	22.2	24.8	30.0	38.0	39.5	39.8	37.8	27.2	22.6	22.8
Bitlis	12.0	13.0	18.0	19.8	25.2	33.1	35.0	35.5	35.5	26.2	19.4	...
Bolu	18.9	18.7	22.9	24.3	30.5	31.7	38.3	36.7	32.5	23.1	25.5	23.5
Burdur	15.2	18.3	22.1	25.1	31.4	33.5	39.5	39.8	33.9	26.8	22.5	20.5
Bursa	25.2	26.9	22.5	26.5	33.8	34.4	34.4	37.5	34.8	26.6	27.5	27.3
Çanakkale	19.9	19.6	19.7	23.9	29.4	34.3	34.5	36.8	30.9	23.2	23.1	22.9
Çankırı	15.4	17.6	22.0	23.8	32.3	33.6	38.9	41.2	34.1	23.7	20.7	17.3
Çorum	16.0	19.4	22.6	25.4	31.6	32.9	38.1	40.2	36.0	24.6	21.1	18.9
Denizli	22.3	25.9	25.0	28.6	34.4	36.7	41.1	40.9	36.9	26.5	25.8	24.4
Diyarbakır	15.8	18.5	23.1	26.7	34.1	42.0	43.3	42.7	39.7	31.0	24.0	22.5
Düzce	24.5	25.6	23.7	27.8	32.6	35.5	36.5	38.0	32.0	25.4	28.7	29.2
Edirne	20.5	20.9	22.3	25.2	33.1	37.7	35.5	39.1	32.7	23.5	24.3	22.8
Elazığ	12.4	15.4	21.6	25.4	31.6	38.4	40.0	40.0	37.0	28.4	20.8	19.6
Erzincan	13.0	16.0	21.2	23.0	29.0	35.0	38.0	38.7	36.6	26.0	20.0	19.0
Erzurum	7.7	8.7	15.1	17.9	23.9	28.8	32.5	32.5	32.7	21.7	15.9	13.7
Eskişehir	19.2	21.5	22.7	23.7	31.1	32.8	38.6	37.8	31.6	21.1	22.6	19.6
Gaziantep	18.4	17.6	25.8	26.8	34.4	37.0	42.6	41.8	38.2	29.4	26.2	25.2
Giresun	24.0	25.0	23.7	20.4	31.2	27.6	31.2	33.6	30.6	26.6	27.6	26.2
Gümüşhane	13.0	14.6	22.2	24.0	28.6	35.4	37.8	38.4	35.2	26.2	20.4	19.2
Hakkari	8.0	9.7	15.3	17.4	25.0	32.6	37.0	35.0	37.1	26.6	18.6	17.5
Hatay	20.5	20.4	27.4	31.0	35.3	39.2	34.5	38.8	38.5	33.0	27.8	25.1
Mersin	21.5	24.0	24.8	29.3	33.6	32.4	34.6	37.0	37.6	32.7	30.2	27.0
Iğdır	14.8	18.4	26.4	26.0	29.4	36.4	39.0	37.6	37.2	27.0	21.1	18.5
Isparta	15.9	17.3	20.5	23.3	29.0	31.4	37.0	38.4	32.3	25.8	22.2	20.0
İstanbul	22.4	21.0	21.6	25.4	32.3	34.0	34.2	36.5	32.7	24.3	25.6	25.0
İzmir	22.4	23.8	22.8	28.7	35.4	35.9	37.7	40.0	32.6	27.5	25.6	24.5
Kahramanmaraş	15.4	18.2	25.8	28.4	35.6	40.8	44.5	44.0	39.2	29.4	26.2	24.0
Karabük	19.4	21.5	28.6	28.6	35.0	37.1	43.0	42.0	36.2	23.7	25.8	23.7
Karaman	18.4	20.4	23.4	24.1	32.0	33.3	39.6	40.4	34.4	28.5	24.7	22.3
Kars	8.2	12.0	16.0	19.0	23.5	30.0	35.0	33.1	31.1	22.6	17.3	15.6
Kastamonu	15.0	15.8	23.1	23.7	31.3	32.5	36.2	38.2	31.4	23.0	22.1	20.1
Kayseri	17.0	20.1	23.0	25.2	30.8	34.5	38.2	38.5	33.8	26.0	23.0	20.0
Kilis	18.4	19.4	25.0	28.2	34.3	41.0	44.0	45.0	37.0	32.3	28.6	25.7
Kırıkkale	16.7	17.9	22.9	24.5	32.3	33.5	38.4	40.4	33.8	24.7	21.2	18.6
Kırklareli	18.3	18.3	21.5	24.0	32.3	35.7	34.4	37.3	32.5	23.8	25.6	21.6
Kırşehir	17.3	18.1	23.3	27.3	30.8	33.6	37.3	39.8	32.8	24.8	23.6	19.0
Kocaeli	24.9	26.0	22.5	27.4	33.5	36.5	35.7	38.3	32.4	25.1	28.3	27.4
Konya	17.2	20.1	24.5	23.5	31.5	32.5	37.9	39.0	32.8	26.1	22.3	19.9
Kütahya	17.2	20.6	21.8	24.6	31.1	32.0	39.9	39.2	32.5	22.6	21.9	21.7

1.9 Aylık maksimum sıcaklık, 2010 (devam)
Monthly maximum temperature, 2010 (continued) (°C)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Malatya	14.0	15.8	23.4	26.0	32.8	38.0	41.0	40.4	36.4	27.0	21.0	18.0
Manisa	24.0	26.4	24.2	29.0	36.1	39.3	38.0	42.8	36.0	27.1	26.1	24.7
Mardin	16.2	16.0	25.0	24.0	31.8	40.0	41.2	40.0	35.9	30.0	22.7	24.1
Muğla	17.9	19.0	22.1	26.3	32.2	36.2	37.1	40.5	35.5	26.7	24.6	20.4
Muş	9.0	15.0	19.6	21.0	26.2	36.0	37.5	37.0	36.2	25.0	17.0	15.2
Nevşehir	18.6	18.8	22.4	23.0	30.0	33.4	36.2	38.2	33.4	25.0	24.0	21.8
Niğde	16.9	18.2	22.0	23.7	29.8	31.2	36.9	37.3	32.5	24.4	23.2	20.9
Ordu	25.8	24.9	23.8	25.2	35.6	30.4	31.9	36.3	31.0	26.4	29.5	28.3
Osmaniye	20.5	22.4	27.3	31.2	34.6	38.0	40.2	41.4	40.0	33.0	30.0	29.0
Rize	24.0	25.0	24.8	23.0	32.2	30.0	32.4	34.0	31.6	28.6	26.0	23.0
Sakarya	25.8	25.9	25.0	29.2	34.2	37.2	34.8	38.5	33.4	27.4	28.7	28.5
Samsun	22.5	26.0	18.0	19.7	35.2	33.7	30.3	33.3	30.7	29.2	29.7	28.9
Şanlıurfa	18.8	19.7	25.2	29.2	36.8	42.2	45.2	43.6	40.0	32.1	28.5	26.0
Siirt	15.2	17.3	24.1	25.3	32.9	40.2	42.0	41.0	39.5	31.3	24.1	24.3
Sinop	21.2	22.3	18.9	19.2	32.3	28.3	31.3	32.5	34.0	25.3	27.4	26.3
Şırnak	15.3	14.5	20.1	22.4	29.0	36.7	38.8	37.3	35.3	28.8	22.0	21.6
Sivas	14.6	14.8	20.0	23.0	29.4	35.2	38.0	37.4	34.6	27.0	20.0	19.4
Tekirdağ	23.9	24.7	21.2	22.7	31.0	31.4	35.6	35.0	30.8	25.9	25.5	23.5
Tokat	20.0	20.0	24.0	27.0	33.2	36.5	39.8	40.8	37.9	26.8	22.4	23.0
Trabzon	22.9	25.0	25.3	23.0	31.5	32.0	29.2	31.3	29.0	28.3	28.7	26.0
Tunceli	13.2	15.8	24.2	25.8	31.4	38.8	41.0	41.2	38.7	26.7	22.0	21.7
Uşak	16.4	17.5	21.6	23.3	29.6	32.5	37.1	37.0	32.5	22.1	23.0	21.8
Van	11.0	11.7	20.8	17.2	24.2	30.9	32.8	33.4	35.0	23.6	15.7	15.5
Yalova	25.1	27.0	19.6	22.6	30.7	33.4	32.6	34.5	30.7	26.2	28.0	27.4
Yozgat	14.0	15.0	20.0	21.1	28.0	31.0	34.2	37.2	31.4	21.0	22.1	18.2
Zonguldak	24.1	26.7	19.5	22.3	30.0	35.1	30.4	32.7	28.7	25.6	28.3	28.1

1.10 Aylık minimum sıcaklık, 2010
Monthly minimum temperature, 2010 (°C)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Adana	-3.0	-1.0	3.8	9.5	11.8	18.4	22.0	23.2	21.0	12.5	10.0	6.6
Adıyaman	-5.7	-1.5	2.7	5.9	9.8	14.8	19.5	21.3	15.2	7.3	6.4	2.0
Afyonkarahisar	-10.6	-9.7	-1.5	2.2	9.5	11.9	20.2	20.1	13.6	1.2	2.2	-7.2
Ağrı	-28.5	-25.0	-8.0	-3.2	1.5	7.0	8.0	10.5	6.8	-0.7	-7.3	-13.5
Aksaray	-10.6	-9.8	-5.0	-2.0	5.7	10.2	13.6	14.8	9.0	1.6	0.0	-3.0
Amasya	-7.7	-2.1	-3.9	1.2	4.0	14.0	16.0	15.0	12.9	0.7	0.5	-0.2
Ankara	-9.3	-4.3	0.9	5.2	10.5	14.7	19.1	23.8	15.1	5.9	3.2	-2.3
Ardahan	-21.0	-18.2	-12.9	-5.0	-0.2	5.0	9.0	7.2	3.9	-4.2	-10.2	-15.2
Artvin	-7.6	-1.2	-4.0	3.5	6.8	14.1	16.4	15.6	14.0	3.9	2.5	3.0
Aydın	-1.6	-1.4	5.2	9.4	14.0	16.6	22.1	24.1	19.6	8.2	9.3	-0.4
Bartın	-12.0	-0.7	0.0	4.6	9.0	17.7	20.0	19.0	16.0	2.9	3.1	-0.2
Batman	-7.2	-5.8	-3.4	-0.2	7.4	12.4	16.2	17.0	13.2	5.6	-0.2	-4.4
Bayburt	-22.2	-14.3	-10.3	-4.3	0.2	7.9	10.6	9.3	6.9	-1.6	-4.7	-7.6
Bilecik	-8.4	-5.6	0.4	5.2	10.8	14.5	17.7	21.0	14.5	5.3	6.6	-3.7
Bingöl	-14.2	-8.8	-3.2	0.8	5.4	10.8	15.6	17.8	11.8	2.8	0.6	-6.6
Bitlis	-14.2	-10.8	-4.4	-1.2	4.0	8.0	10.0	13.1	7.7	2.0	-1.3	...
Bolu	-11.7	-5.9	-2.4	2.2	7.4	12.8	15.9	16.0	11.8	0.1	1.0	-5.3
Burdur	-8.5	-7.0	1.8	5.3	9.1	13.2	19.7	23.9	15.0	6.2	3.5	-3.3
Bursa	-4.6	-4.6	1.0	7.4	10.2	15.5	18.8	21.5	15.0	4.7	5.7	-2.0
Çanakkale	-6.9	-3.9	2.3	8.2	13.4	16.3	16.1	23.9	14.4	4.3	7.7	-1.2
Çankırı	-14.6	-3.5	-3.0	3.9	9.1	14.8	17.7	20.2	13.8	1.5	-0.4	-1.9
Çorum	-10.8	-4.3	-2.0	3.9	9.7	13.6	18.1	19.5	12.9	0.9	0.3	-3.6

1.10 Aylık minimum sıcaklık, 2010 (devam)

Monthly minimum temperature, 2010 (continued) (°C)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Denizli	-3.7	-3.1	4.3	8.0	-2.3	14.0	20.1	22.9	19.4	7.6	7.3	-2.9
Düzce	-13.9	-4.1	0.4	4.0	8.8	16.8	19.3	20.4	14.8	3.3	3.0	-1.8
Edirne	-13.6	-4.4	-2.0	7.1	12.3	14.2	13.9	21.1	14.0	0.4	1.5	-6.2
Elazığ	-9.0	-5.7	-3.6	1.7	5.6	12.0	16.6	18.0	12.6	1.2	1.0	-2.2
Erzincan	-15.1	-7.1	-5.1	-0.3	4.8	12.0	15.5	15.4	11.6	2.0	-1.5	-6.8
Eskişehir	-9.0	-8.2	-1.2	3.8	10.8	12.7	17.4	20.8	13.6	2.3	1.9	-5.1
Gaziantep	-5.8	-3.0	0.8	4.4	7.0	13.0	18.8	20.4	15.2	5.8	3.6	0.8
Giresun	-3.4	2.4	0.0	5.8	9.6	18.8	19.8	20.3	18.2	9.6	8.4	5.8
Gümüşhane	-19.0	-9.5	-8.8	-2.4	2.2	10.2	11.7	11.8	9.8	1.0	-3.2	-6.5
Hakkari	-16.6	-10.9	-6.9	-2.6	3.0	10.2	15.2	14.2	13.2	3.3	0.0	-10.6
Hatay	-0.4	0.6	3.7	8.0	12.5	19.0	21.8	24.5	18.8	11.2	6.5	3.2
Mersin	1.2	3.0	8.0	11.0	13.5	19.8	23.2	27.0	22.6	12.8	12.8	6.8
Iğdır	-9.4	-7.0	-3.4	1.4	7.2	11.8	17.0	15.0	12.5	4.7	-4.0	-9.3
Isparta	-7.4	-6.3	0.9	4.0	7.6	11.5	18.5	21.9	14.7	4.7	2.2	-8.2
İstanbul	-3.0	-0.1	2.7	9.2	12.3	16.2	19.0	24.1	17.2	-12.3	9.0	0.8
İzmir	-1.1	0.1	5.4	12.0	14.4	15.9	22.3	26.3	20.4	10.6	11.8	1.7
Kahramanmaraş	-4.5	-1.1	3.2	5.4	9.4	16.0	19.0	22.5	17.0	7.0	6.0	0.8
Karabük	-9.2	-0.4	-1.3	3.8	9.3	16.3	19.1	18.7	14.0	2.7	2.5	-0.2
Karaman	-12.4	-7.6	-4.8	0.1	4.4	11.0	15.0	12.0	10.9	-2.6	-1.8	-3.0
Kars	-19.1	-16.0	-11.0	-4.0	1.9	7.0	10.0	10.0	4.4	-4.6	-8.5	-14.4
Kastamonu	-14.0	-4.1	-2.1	3.4	8.6	12.1	16.7	18.7	11.4	-0.3	-0.4	-3.8
Kayseri	-17.9	-10.0	-7.6	-1.2	2.5	9.6	12.6	10.3	8.0	-1.0	-3.5	-6.4
Kilis	-4.5	-2.0	2.0	5.0	10.5	15.0	17.0	20.0	16.8	8.4	6.5	2.0
Kırıkkale	-8.7	-3.9	-1.0	4.9	10.8	15.0	20.3	22.1	17.1	4.3	2.6	-1.0
Kırklareli	-12.4	-3.9	-4.7	8.6	11.4	13.4	15.1	21.3	11.6	3.1	6.0	-4.3
Kırşehir	-10.7	-6.5	-2.0	3.3	9.8	13.6	18.8	20.8	16.3	4.1	1.2	-3.1
Kocaeli	-4.9	-0.5	2.7	7.3	9.6	16.6	19.6	23.0	16.5	7.3	8.6	0.3
Kütahya	-9.5	-8.3	-2.3	0.9	8.4	12.8	17.7	17.6	10.5	2.0	-0.1	-7.0
Malatya	-10.0	-5.0	-2.6	3.6	8.8	13.8	20.7	18.4	13.8	4.6	3.4	-2.0
Manisa	-3.5	-1.9	3.7	9.5	13.1	15.5	21.8	24.8	18.8	5.9	7.1	-1.7
Mardin	-6.1	-2.1	-1.2	6.1	9.0	13.8	23.1	22.9	16.9	5.1	5.1	0.5
Muğla	-5.1	-5.0	2.8	7.5	9.8	15.6	18.9	21.9	15.1	4.8	4.2	-3.8
Muş	-13.3	-7.3	-5.3	-1.4	3.6	8.0	13.5	14.7	10.4	3.0	-2.3	-5.2
Nevşehir	-16.4	-8.6	-6.2	0.3	4.4	10.0	13.8	11.2	9.8	-0.4	-0.4	-4.0
Niğde	-15.0	-8.2	-4.0	0.4	4.6	10.3	14.8	13.9	10.0	-1.0	-0.4	-5.0
Ordu	-4.4	1.2	1.0	4.5	8.6	17.9	20.6	19.4	17.7	9.0	6.6	3.8
Osmaniye	-4.0	-2.2	1.0	6.9	10.9	16.1	19.8	20.5	18.2	8.0	4.8	3.0
Rize	-4.6	0.2	-0.8	3.6	9.8	16.4	18.6	19.2	17.2	9.0	6.4	5.0
Sakarya	-5.2	-1.6	1.8	6.1	10.7	17.7	20.8	22.8	16.2	6.0	4.5	1.2
Samsun	-3.9	1.9	0.0	3.9	6.8	15.9	18.4	17.5	17.2	6.9	5.6	4.6
Şanlıurfa	-3.2	-1.9	1.1	6.6	11.0	17.5	20.0	23.0	18.5	9.8	8.5	3.0
Siirt	-4.2	-2.1	2.2	6.0	9.4	14.5	20.9	23.0	17.4	8.7	0.7	1.5
Sinop	-2.6	2.4	3.4	7.5	11.2	17.4	20.3	24.1	17.2	9.7	11.8	4.6
Şırnak	-4.9	-5.2	1.6	5.6	6.2	15.3	22.0	23.4	18.8	8.4	8.6	-0.2
Sivas	-16.6	-11.0	-8.0	-2.4	2.2	10.0	11.8	10.0	8.4	0.8	-3.2	-6.0
Tekirdağ	-11.1	-3.5	1.4	10.0	13.0	15.1	16.6	24.6	12.2	6.2	9.7	-2.6
Tokat	-10.0	-5.1	-5.4	1.0	4.2	13.2	14.5	13.8	11.9	3.7	-0.6	-2.0
Trabzon	-4.0	1.0	0.8	5.9	9.0	17.2	20.0	21.2	18.4	9.5	7.7	6.0
Tunceli	-13.2	-6.2	-3.2	2.1	6.0	11.0	16.8	16.4	10.8	1.2	-1.0	-6.5
Uşak	-8.0	-7.7	-0.2	4.4	8.1	12.2	17.6	20.5	15.4	3.8	4.1	-7.1
Van	-14.2	-12.6	-6.3	-1.9	3.0	9.2	11.2	12.0	9.0	2.2	-5.2	-6.0
Yalova	-3.7	-1.1	2.5	9.1	12.1	16.8	20.1	23.4	17.1	6.6	7.9	1.7
Yozgat	-15.0	-9.0	-7.9	-0.4	0.4	9.5	11.9	11.2	9.4	-1.2	-2.2	-3.6
Zonguldak	-4.5	0.2	1.4	6.4	10.9	16.5	19.4	22.6	14.5	8.0	10.4	1.8

1.11 Aylık ortalama nem, 2010

Average monthly humidity, 2010 (%)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Adana	77.6	71.0	68.9	68.7	74.4	71.2	76.9	74.8	73.6	70.0	63.5	76.9
Adıyaman	77.9	72.1	61.9	56.9	52.3	49.5	38.3	35.6	49.6	63.9	49.1	70.5
Afyonkarahisar	72.5	66.2	57.9	61.9	48.9	57.3	46.7	39.0	46.7	67.9	55.6	72.3
Ağrı	79.8	75.2	57.7	68.0	61.8	50.4	43.9	36.0	42.9	62.8	57.8	69.2
Aksaray	62.0	53.5	51.1	51.9	43.1	47.6	39.5	32.3	41.0	64.4	51.0	65.3
Amasya	69.1	61.0	60.3	58.3	52.0	56.7	54.7	47.3	53.5	66.6	65.6	71.7
Ankara	78.3	70.8	60.1	55.8	47.1	56.2	46.6	32.8	43.8	72.8	64.8	80.4
Ardahan	78.5	79.4	73.2	78.0	76.5	74.6	75.1	69.6	69.5	77.2	66.7	73.0
Artvin	58.8	54.4	59.4	62.7	57.3	60.4	62.1	54.9	59.9	68.2	37.9	38.8
Aydın	75.0	71.3	65.1	58.6	51.2	58.2	51.4	53.1	55.1	69.6	71.0	79.1
Bartın	85.0	81.3	78.5	76.7	72.0	77.7	76.6	73.3	80.6	87.3	79.6	85.3
Batman	73.3	75.3	66.6	64.0	53.7	36.1	26.5	24.0	34.6	56.3	46.3	60.9
Bayburt	71.9	65.9	57.6	60.8	59.3	49.7	51.9	46.0	50.9	67.1	55.5	59.2
Bilecik	73.9	70.2	65.5	61.8	53.1	63.1	58.8	52.8	61.2	75.4	54.4	71.6
Bingöl	76.0	71.9	60.1	62.7	59.1	44.7	39.4	33.8	41.5	63.5	53.7	69.1
Bitlis	79.3	76.3	63.6	70.4	65.0	51.9	47.3	46.7	51.6	72.6	60.9	-
Bolu	82.3	79.4	76.1	75.1	67.6	77.8	73.4	64.8	74.8	84.2	64.6	79.6
Burdur	76.4	73.4	58.2	59.7	51.4	59.2	45.8	35.7	45.2	66.6	60.9	79.2
Bursa	78.1	78.6	78.1	73.0	63.7	70.9	67.2	62.6	69.5	81.8	69.4	78.3
Çanakkale	81.6	81.2	77.6	72.4	69.9	69.5	64.2	62.5	65.9	78.9	81.6	78.2
Çankırı	85.0	79.5	65.9	62.2	57.4	62.6	55.3	41.2	54.6	79.5	82.1	89.7
Çorum	87.0	80.7	71.5	71.3	66.3	71.6	63.7	50.1	58.2	77.5	74.8	87.6
Denizli	70.1	63.9	59.9	57.2	46.1	54.2	44.4	38.6	45.0	64.1	56.5	71.6
Düzce	83.7	78.7	77.6	75.5	68.0	76.0	71.5	66.6	79.2	87.0	73.1	82.4
Edirne	86.0	88.2	79.8	69.7	60.4	67.7	70.0	59.2	60.4	80.7	86.1	86.4
Elazığ	68.3	60.2	47.4	47.2	45.7	33.6	27.8	22.2	28.6	49.8	44.1	65.8
Erzincan	73.2	67.9	59.9	59.8	57.6	51.6	50.3	44.7	51.7	69.7	67.1	69.5
Eskişehir	83.9	76.1	66.6	66.2	52.2	64.4	58.6	50.7	59.5	80.3	66.3	82.9
Gaziantep	87.8	83.1	79.0	78.2	77.8	76.0	43.7	43.5	46.5	55.4	59.8	73.3
Giresun	62.5	62.9	66.0	70.7	69.8	71.7	65.8	64.3	74.2	71.9	46.3	57.7
Gümüşhane	73.0	68.1	65.7	69.1	67.2	66.9	65.5	59.5	65.2	74.6	65.2	64.5
Hakkari	77.0	72.9	66.5	64.1	59.4	46.1	33.6	32.7	37.4	58.0	42.3	62.8
Hatay	74.2	69.6	64.5	62.3	66.8	69.4	74.2	70.5	67.3	66.2	51.7	72.4
Mersin	64.4	58.4	60.1	64.2	69.6	70.3	74.7	67.9	60.4	56.0	45.8	59.5
Iğdır	64.2	62.5	42.5	56.1	55.5	39.7	38.2	34.5	42.9	64.3	57.3	58.1
Isparta	77.6	75.3	60.4	62.2	57.4	64.5	52.0	40.7	54.4	71.5	64.1	80.8
İstanbul	78.6	78.3	74.3	70.1	64.6	71.4	72.4	68.9	68.9	76.9	74.8	73.8
İzmir	66.9	68.0	61.7	55.9	49.3	51.4	47.4	47.6	50.8	61.1	67.0	67.1
Kahramanmaraş	79.2	72.7	60.7	57.2	57.3	55.9	58.5	55.5	52.5	59.9	56.9	69.0
Karabük	83.9	81.2	70.1	69.3	61.0	69.9	62.6	51.3	64.7	82.7	76.1	83.9
Karaman	67.0	60.0	52.7	58.5	46.0	49.9	40.6	33.1	46.1	60.7	55.2	66.4
Kars	80.8	84.0	75.1	78.1	72.6	68.5	66.3	63.9	58.5	77.6	64.9	70.2
Kastamonu	86.7	81.0	69.1	69.6	65.2	76.9	70.3	54.6	68.4	82.7	76.9	89.6
Kayseri	68.8	59.5	52.5	56.7	46.5	48.6	44.8	42.0	50.7	73.4	65.9	69.1
Kilis	66.6	61.3	51.2	44.8	44.1	42.2	45.4	34.2	44.2	48.4	35.5	57.2
Kırıkkale	83.8	74.2	59.3	56.7	48.8	57.7	47.4	34.3	43.2	72.5	71.3	86.3
Kırklareli	82.3	84.2	75.4	65.9	59.7	65.9	66.2	59.8	61.7	77.7	79.8	79.9
Kırşehir	82.7	72.4	61.4	60.8	51.4	55.4	45.8	33.9	42.0	74.0	64.2	80.8
Kocaeli	74.0	72.7	71.3	70.5	62.7	71.1	70.8	66.3	69.8	78.9	65.6	70.4
Kütahya	80.4	73.1	65.7	66.3	55.4	66.3	59.0	50.7	60.0	78.3	63.9	77.0
Malatya	75.2	68.9	51.4	50.5	43.7	34.4	27.5	25.4	34.6	57.2	48.1	75.6
Manisa	75.4	74.9	65.2	56.2	47.2	52.5	44.3	42.0	45.7	63.3	69.6	71.5
Mardin	60.0	64.4	51.9	41.0	34.3	20.9	14.2	9.0	22.8	36.0	18.5	46.7
Muğla	84.7	81.6	68.0	64.0	55.7	59.5	48.2	42.8	51.0	71.3	80.1	89.4
Muş	83.8	78.9	67.3	71.7	71.4	58.6	47.8	47.4	50.6	68.7	70.0	78.3

1.11 Aylık ortalama nem, 2010 (devam)
Average monthly humidity, 2010 (continued) (%)

İstasyon / Stations	Ocak / January	Şubat / February	Mart / March	Nisan / April	Mayıs / May	Haziran / June	Temmuz / July	Ağustos / August	Eylül / September	Ekim / October	Kasım / November	Aralık / December
Nevşehir	66.2	60.3	54.7	58.3	42.8	51.8	46.4	37.9	46.7	65.8	46.7	57.8
Niğde	67.5	59.8	57.7	58.1	48.4	47.9	40.6	33.0	40.4	61.8	54.6	63.0
Ordu	69.1	71.0	71.7	74.2	73.3	75.4	74.3	69.0	75.0	76.7	54.5	62.3
Osmaniye	72.2	67.2	66.9	66.4	65.0	61.2	67.8	62.6	64.0	65.6	55.6	66.0
Rize	77.0	75.1	77.3	80.4	75.3	77.6	77.8	75.0	79.6	80.0	71.0	71.9
Sakarya	76.9	75.0	74.2	74.0	64.4	74.0	70.4	68.5	75.3	77.9	64.7	71.1
Samsun	61.6	69.0	76.5	79.9	77.4	80.9	75.6	71.5	76.8	74.1	57.0	61.0
Şanlıurfa	68.8	67.4	55.7	46.7	34.3	31.4	26.7	21.5	38.8	46.4	34.0	58.7
Siirt	73.3	71.0	60.6	58.8	49.5	33.7	25.0	24.5	36.1	56.6	46.6	59.4
Sinop	78.8	85.1	82.6	83.1	79.3	83.4	80.5	76.5	77.4	78.4	69.1	68.8
Şırnak	66.9	71.7	58.3	49.7	38.3	21.3	15.5	13.8	21.6	39.4	23.8	42.7
Sivas	74.7	72.0	63.2	60.9	59.8	59.4	56.7	48.9	55.1	69.4	59.6	66.8
Tekirdağ	94.1	85.2	79.3	73.7	72.1	72.8	71.2	68.8	70.1	77.4	82.8	78.5
Tokat	73.7	64.3	65.0	63.3	59.1	62.4	60.9	55.0	56.6	77.2	64.1	67.2
Trabzon	69.4	67.5	71.5	76.0	73.0	75.6	72.9	69.9	73.6	71.3	55.1	59.2
Tunceli	75.3	71.4	60.2	63.2	60.8	50.3	51.7	45.1	48.1	69.6	65.1	74.1
Uşak	78.4	77.7	65.1	61.5	52.3	58.7	46.1	36.8	47.6	70.1	57.2	74.9
Van	63.4	65.6	58.9	62.2	61.2	43.6	34.3	32.4	41.9	61.7	63.0	53.8
Yalova	74.1	75.5	75.0	74.8	69.0	75.1	75.6	73.8	73.9	80.3	73.7	72.5
Yozgat	73.7	69.3	59.2	59.7	49.9	59.4	55.9	44.4	47.3	70.8	54.3	69.9
Zonguldak	69.1	71.0	73.5	77.4	66.4	77.3	77.6	74.2	79.1	82.6	61.6	69.1

1.12 Aylık toplam yağış ortalaması, 2010
Average monthly precipitation, 2010 (mm)

İstasyon / Stations	Ocak / January	Şubat / February	Mart / March	Nisan / April	Mayıs / May	Haziran / June	Temmuz / July	Ağustos / August	Eylül / September	Ekim / October	Kasım / November	Aralık / December
Adana	113.9	67.6	14.8	89.3	0.6	1.4	0.7	-	1.7	30.8	-	130.5
Adıyaman	255.3	39.0	48.3	20.5	7.3	8.5	0.1	-	2.8	63.3	0.0	174.3
Afyonkarahisar	46.6	85.5	26.8	85.9	10.9	79.6	13.5	2.4	0.2	88.6	9.7	57.8
Ağrı	60.5	38.5	44.1	136.4	145.6	20.1	15.1	22.5	15.4	77.4	-	12.9
Aksaray	75.5	40.2	43.2	48.4	15.1	59.1	0.3	0.3	10.5	93.4	5.3	72.4
Amasya	71.5	43.4	55.0	73.8	51.4	68.5	8.1	-	8.4	133.1	11.3	142.6
Ankara	63.0	65.1	44.6	37.5	31.0	57.8	25.7	0.4	1.5	167.6	32.0	67.3
Antalya	121.7	135.7	9.3	12.8	19.3	20.8	0.0	0.0	9.8	66.9	5.9	141.3
Ardahan	67.9	20.2	69.8	56.4	110.5	115.0	85.9	38.3	25.7	77.9	-	6.4
Artvin	78.4	53.2	67.7	44.1	56.6	50.1	31.7	44.5	17.2	82.3	1.1	12.3
Aydın	138.9	156.5	23.3	15.9	30.4	32.2	-	-	0.8	95.7	37.9	143.8
Balıkesir	164.8	167.1	38.7	37.0	44.3	96.2	0.8	2.1	58.1	150.9	31.4	155.1
Bartın	190.3	124.3	96.5	66.9	34.3	52.6	48.1	0.2	104.7	121.1	12.2	99.2
Batman	73.5	40.2	60.1	13.5	39.8	12.8	-	-	0.2	40.0	-	18.2
Bayburt	47.6	21.2	81.0	77.2	63.9	21.9	68.2	17.0	15.6	88.4	0.7	4.8
Bilecik	65.0	90.8	52.9	48.4	24.3	30.3	1.3	0.8	35.0	84.2	7.0	74.2
Bingöl	278.4	46.8	22.3	62.5	69.5	28.0	0.8	12.9	2.5	67.8	-	83.5
Bitlis	185.1	79.3	92.0	144.3	94.1	70.4	-	1.4	2.1	74.6	-	38.7
Bolu	52.7	108.7	66.0	64.3	43.7	118.5	44.7	4.5	27.2	136.0	15.7	72.5
Burdur	63.9	84.8	26.2	48.3	8.8	57.1	12.8	-	18.8	62.4	17.0	72.2
Bursa	149.7	128.7	115.3	63.4	29.4	135.2	25.0	5.2	52.9	129.2	24.0	152.6
Çanakkale	106.4	196.6	60.9	22.9	10.2	61.5	17.1	-	25.0	231.8	38.1	90.5
Çankırı	81.5	62.2	34.2	25.8	66.0	66.6	24.3	-	17.0	124.0	21.1	138.8
Çorum	44.2	26.0	32.2	56.8	36.3	94.5	18.3	0.0	3.0	105.2	27.8	70.6
Denizli	85.6	111.8	34.5	70.5	33.8	66.2	13.3	6.6	0.0	91.8	13.6	94.1
Düzce	101.2	105.3	97.7	67.7	65.7	96.6	7.4	2.0	69.1	137.2	10.5	120.8

1.12 Aylık toplam yağış ortalaması, 2010 (devam)
Average monthly precipitation, 2010 (continued) (mm)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Edirne	95.6	186.1	73.6	35.9	11.0	54.2	80.2	-	37.7	98.1	41.7	53.3
Elazığ	79.2	15.1	23.7	38.7	47.2	10.7	6.8	-	4.2	30.3	-	32.8
Erzincan	31.2	34.0	46.9	72.1	33.0	28.0	19.3	0.4	8.6	69.3	0.2	9.1
Gaziantep	133.1	36.1	58.7	47.8	24.8	20.9	-	-	0.4	20.9	-	58.0
Giresun	143.6	64.5	102.6	72.4	45.1	49.4	14.0	14.1	72.2	255.1	0.5	77.3
Gümüşhane	73.2	24.1	58.2	49.2	57.5	93.5	12.8	-	8.2	87.1	1.2	14.2
Hakkari	117.2	73.9	123.8	81.0	91.8	7.2	-	11.1	1.0	54.0	-	77.1
Hatay	222.3	124.9	62.9	57.2	39.2	62.9	-	-	5.8	75.0	0.0	116.3
Mersin	100.5	90.4	21.9	46.8	8.2	4.1	11.3	0.0	-	50.1	0.7	103.6
Iğdır	24.2	34.1	8.6	88.2	91.9	18.7	12.7	4.6	0.9	61.1	0.0	1.3
Isparta	68.0	136.8	33.2	47.0	32.4	64.5	40.1	0.2	29.7	79.1	13.6	84.2
İstanbul	131.5	140.7	69.7	47.5	13.0	104.2	42.6	1.8	15.9	202.9	14.8	161.9
İzmir	142.3	163.4	16.1	20.4	27.1	76.3	0.0	0.0	12.3	53.2	32.4	155.7
Kahramanmaraş	229.9	69.2	51.5	82.8	28.4	5.0	-	-	1.1	80.6	-	111.1
Karabük	42.4	87.4	39.4	44.6	21.2	77.8	21.0	0.2	42.0	91.8	4.8	36.6
Karaman	32.6	32.0	20.2	62.8	16.7	17.8	0.2	-	1.6	70.2	0.8	75.6
Kars	39.7	29.8	54.6	69.0	95.1	44.0	121.6	36.1	17.7	72.6	0.0	4.8
Kastamonu	37.1	70.1	54.8	55.5	66.6	137.9	41.6	5.0	33.4	74.4	10.8	60.4
Kayseri	99.5	53.6	92.0	87.4	30.3	34.2	1.0	1.2	15.5	87.6	0.2	24.2
Kilis	100.3	41.9	51.2	49.5	25.4	13.1	-	-	0.3	17.5	-	93.6
Kırıkkale	82.1	40.6	28.0	36.8	47.3	108.8	14.6	0.4	1.2	121.8	22.1	80.3
Kırklareli	54.8	148.0	63.0	39.6	17.0	49.4	44.7	0.0	22.7	63.5	97.4	80.5
Kırşehir	70.0	30.5	18.2	46.1	24.3	82.5	12.9	-	0.4	130.8	11.6	103.9
Kocaeli	144.3	159.7	114.5	77.0	54.1	48.2	38.9	0.0	36.8	125.3	20.8	150.0
Konya	44.2	28.1	12.6	41.4	18.8	39.8	2.4	0.7	0.8	75.2	2.8	85.2
Kütahya	64.4	76.1	41.6	23.4	29.5	67.2	3.7	26.0	20.6	88.6	18.8	66.6
Malatya	81.7	16.5	25.7	33.5	29.1	17.9	0.1	-	3.0	38.1	-	42.0
Manisa	160.6	186.6	26.8	32.8	45.6	85.6	0.0	2.0	23.6	78.1	44.8	83.3
Mardin	108.4	31.2	87.7	36.5	10.1	0.5	-	-	-	5.9	-	37.9
Muğla	161.2	188.6	21.6	17.4	58.2	36.1	9.0	0.0	9.2	98.7	37.4	114.2
Muş	173.3	52.9	60.6	107.0	97.6	26.2	10.9	3.4	0.3	74.1	-	38.0
Nevşehir	86.4	43.7	41.1	76.1	11.1	75.4	4.1	0.1	3.6	122.3	5.2	67.1
Niğde	63.4	28.4	37.1	71.9	16.0	49.4	2.9	7.4	4.8	89.7	7.9	104.4
Ordu	184.0	60.0	103.9	82.5	72.3	94.2	40.9	30.3	39.4	224.5	2.8	44.9
Osmaniye	209.0	77.0	34.3	83.8	17.6	13.7	1.9	-	0.1	131.7	-	166.3
Rize	197.8	158.5	145.0	109.3	107.1	106.2	57.3	123.5	132.3	212.3	8.2	111.3
Sakarya	126.2	123.9	91.5	46.0	82.3	59.0	15.4	3.8	71.2	202.6	19.2	130.8
Samsun	74.3	35.9	93.2	72.7	11.7	112.5	19.5	4.6	22.5	120.0	10.7	95.8
Şanlıurfa	95.7	23.5	42.7	26.2	7.1	0.5	-	-	2.2	2.3	-	72.1
Siirt	115.5	58.8	35.8	73.7	60.3	26.4	-	0.1	0.9	49.6	-	34.2
Sinop	82.7	51.2	82.4	54.8	36.9	45.1	27.2	1.9	29.2	192.4	4.5	99.3
Şırnak	-	-	63.6	55.5	106.9	14.7	0.0	0.0	0.0	41.7	0.0	48.8
Sivas	93.3	55.4	66.8	55.7	46.9	85.5	0.0	0.1	10.3	103.0	3.6	27.8
Tekirdağ	83.2	154.9	48.0	26.2	13.4	45.6	39.6	0.2	47.9	147.3	29.3	104.8
Tokat	77.0	54.1	58.8	64.6	45.3	59.8	6.4	-	3.4	109.4	4.1	35.5
Trabzon	120.5	45.9	92.8	50.7	69.9	62.2	24.0	20.5	63.0	154.1	0.0	33.8
Tunceli	306.5	69.1	64.6	85.0	39.6	16.8	11.5	-	4.5	74.0	-	114.2
Uşak	71.4	112.4	37.8	32.4	12.7	70.8	6.4	12.3	11.2	81.7	20.6	96.8
Van	51.6	71.1	38.3	46.3	69.8	41.0	0.0	1.0	3.8	45.8	-	8.7
Yalova	165.8	161.5	85.1	54.9	36.6	93.5	2.3	0.6	65.2	174.3	17.2	130.0
Yozgat	105.1	70.0	55.5	51.8	21.1	65.2	17.7	-	0.6	131.5	21.9	130.9
Zonguldak	186.6	86.4	142.9	40.9	10.9	72.1	9.4	5.6	111.5	171.2	26.0	142.9

1.13 Aylık ortalama günlük toplam güneşlenme süresi, 2010
Average monthly daily total hours of sunshine, 2010 **(Saat** / Hours)

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Adana	2.8	3.1	5.0	7.4	8.4	10.2	9.6	9.7	9.1	6.5	6.8	4.7
Adıyaman	1.7	2.1	4.6	7.4	9.4	10.9	11.9	10.3	8.9	5.8	6.3	3.2
Ağrı	0.9	1.6	4.0	4.4	5.9	9.6	10.4	9.6	8.9	5.6	6.5	3.1
Aksaray	2.2	2.9	5.4	7.5	10.0	10.3	11.4	11.1	9.4	4.6	6.0	2.7
Amasya	1.9	2.4	4.8	6.1	9.1	8.1	9.9	10.1	8.0	3.2	5.1	2.2
Ankara	2.0	1.8	4.6	6.2	7.7	6.9	9.5	10.1	9.2	3.9	5.9	2.4
Antalya - Elmalı	4.1	4.7	7.8	8.2	8.5	8.8	10.3	10.1	9.9	5.7	6.4	4.0
Ardahan	2.4	3.4	4.9	4.4	6.6	8.4	9.3	8.9	8.3	4.7	5.7	2.8
Artvin	2.0	3.1	3.9	4.4	7.4	7.7	7.8	9.0	6.8	3.0	5.2	2.7
Aydın	1.6	2.4	5.7	6.4	8.4	7.1	9.7	10.6	10.1	5.5	6.8	3.6
Balıkesir	2.6	3.0	5.2	6.4	9.0	7.7	10.0	10.3	7.8	3.9	4.4	2.2
Bartın	1.3	1.9	3.8	7.4	8.6	7.6	9.5	10.5	6.9	3.0	5.2	2.3
Batman	2.3	2.9	5.0	7.4	9.3	10.8	12.5	11.5	9.4	6.9	8.1	4.7
Bilecik	2.0	2.7	5.3	6.7	9.6	7.5	10.9	11.0	7.1	3.6	5.4	2.4
Bingöl	2.2	2.1	4.5	5.6	6.7	8.6	9.4	9.1	7.9	5.8	7.1	4.2
Bitlis	1.3	1.7	3.6	4.8	6.2	7.5	8.7	9.4	8.8	5.0	6.1	-
Bolu	1.1	1.1	3.4	4.7	6.6	4.9	6.4	7.9	5.5	1.5	4.1	1.7
Burdur	3.0	3.9	5.8	7.5	8.7	8.5	11.3	10.8	8.8	5.4	5.8	2.6
Bursa	1.4	1.2	4.0	5.0	8.2	6.7	9.6	9.0	5.6	2.2	3.4	0.9
Çanakkale	0.9	2.7	4.4	5.6	7.8	6.8	8.7	8.3	6.0	2.6	3.7	1.6
Çankırı	1.8	2.0	5.4	7.3	8.8	8.3	10.2	10.9	8.8	3.5	4.9	0.8
Çorum	1.8	2.5	5.1	6.9	8.9	7.2	10.0	10.8	8.2	3.6	5.0	1.8
Denizli	2.8	3.4	5.2	7.0	9.1	9.1	11.4	10.0	8.6	5.1	5.3	2.8
Diyarbakır	2.7	3.3	5.6	8.2	9.4	10.8	11.7	11.2	9.5	6.9	7.4	5.1
Düzce	0.9	1.4	3.5	5.5	8.5	7.3	9.3	9.3	5.1	2.8	3.6	1.1
Edirne	2.2	3.0	4.3	7.2	9.3	7.1	10.1	11.7	8.6	4.0	3.8	2.2
Elazığ	2.4	2.6	5.3	7.7	10.1	10.9	12.5	11.8	9.7	6.5	7.1	2.1
Erzincan	2.6	2.9	5.0	6.1	7.9	9.4	10.4	9.9	8.4	5.2	6.5	3.2
Erzurum	3.5	5.8	6.6	6.7	8.0	9.1	9.9	10.1	8.8	5.8	5.2	2.6
Gaziantep	2.4	2.5	4.7	7.0	8.2	9.2	9.8	9.3	8.0	6.1	7.1	3.5
Gümüşhane	0.5	1.9	4.4	5.9	8.0	8.3	9.9	9.7	7.8	3.7	2.2	0.4
Hakkari	2.8	3.7	4.0	5.8	8.3	11.6	12.5	10.2	9.7	7.4	7.8	5.2
Hatay	2.0	2.5	5.0	7.7	9.0	10.5	11.5	10.2	9.5	6.5	6.7	3.3
Mersin	2.8	4.0	6.2	8.2	8.7	10.4	10.1	9.8	9.8	7.2	7.1	4.8
Iğdır	2.0	2.8	4.7	5.2	6.7	9.3	10.3	9.7	8.8	5.1	5.9	2.6
İstanbul - Kumköy	1.3	1.8	4.0	6.4	8.5	7.3	8.7	8.8	6.3	3.0	4.5	1.2
Isparta	2.8	3.7	6.2	7.1	7.8	7.3	9.8	10.0	9.5	5.5	6.5	2.7
İzmir	3.4	3.9	6.4	8.8	10.0	9.4	12.0	11.6	9.8	6.4	5.3	3.5
Kahramanmaraş	2.2	2.2	4.3	6.9	8.6	10.3	10.8	9.8	8.4	5.6	6.4	3.1
Karaman	3.4	4.5	7.0	8.2	11.1	11.5	12.9	12.0	10.6	5.9	7.3	3.6
Kars	2.3	2.5	3.6	2.8	4.8	8.4	-	-	8.2	5.1	7.4	4.7
Kastamonu	1.1	1.0	2.8	3.2	4.3	3.2	4.6	7.6	4.8	1.8	4.5	1.7
Kayseri	2.5	2.8	4.9	6.5	9.5	9.5	12.4	11.7	9.3	4.8	6.5	3.2
Kilis	2.8	3.0	4.9	8.0	9.6	11.0	11.6	10.8	7.9	5.8	7.1	3.5
Kırıkkale	2.0	2.6	5.6	7.9	10.0	9.4	11.9	11.4	9.4	4.4	5.7	1.5
Kırklareli	1.9	2.5	4.3	7.1	8.6	6.0	8.1	10.5	7.5	2.8	4.2	1.8
Kırşehir	2.3	3.1	5.9	7.7	9.6	10.2	12.2	11.3	10.1	4.9	7.2	3.7
Kocaeli	1.5	1.9	4.3	6.0	8.3	7.0	8.8	9.6	6.1	2.6	4.8	1.9
Konya	3.3	4.9	6.1	6.6	8.5	8.8	10.1	9.6	8.8	5.2	6.3	3.8
Kütahya	1.9	3.0	5.0	5.7	8.8	7.4	10.3	10.1	7.0	3.5	4.9	2.2
Malatya	2.9	2.4	5.9	8.1	10.1	10.6	12.2	11.9	10.2	6.7	7.5	3.3
Manisa	1.9	2.9	5.3	7.1	9.1	8.4	11.1	10.4	8.4	4.7	3.4	1.6
Mardin	2.6	2.9	4.5	7.2	9.7	11.5	12.7	11.9	9.3	6.8	7.6	5.4
Muğla	1.5	2.1	5.0	6.9	7.4	7.9	9.6	8.8	6.8	3.8	3.0	1.2
Muş	0.9	1.9	5.0	6.2	8.2	11.0	12.1	11.4	9.9	5.6	4.7	1.7
Nevşehir	2.5	3.1	5.4	7.6	10.2	10.2	13.0	11.9	10.0	4.8	6.1	3.2
Niğde	3.0	3.3	5.1	7.5	9.2	10.7	11.9	11.2	10.0	5.7	6.8	4.1

1.13 Aylık ortalama günlük toplam güneşlenme süresi, 2010 (devam)
Average monthly daily total hours of sunshine, 2010 (continued) **(Saat** / Hours)

İstasyon / Stations	Ocak / January	Şubat / February	Mart / March	Nisan / April	Mayıs / May	Haziran / June	Temmuz / July	Ağustos / August	Eylül / September	Ekim / October	Kasım / November	Aralık / December
Ordu	1.6	2.0	2.7	4.8	7.3	6.2	5.6	7.9	3.9	2.5	5.3	2.2
Osmaniye	2.8	3.1	5.6	8.4	9.8	10.3	9.2	11.2	10.1	6.8	7.6	4.8
Rize	1.4	2.2	3.2	3.6	6.5	4.9	4.7	7.1	3.8	2.3	4.1	1.8
Sakarya	1.3	2.1	4.0	5.8	7.6	6.8	8.8	9.2	5.7	2.7	4.8	1.9
Samsun	1.8	1.8	3.6	6.6	8.5	6.7	7.7	10.4	5.9	3.4	6.0	2.9
Şanlıurfa	2.3	2.4	5.1	8.0	10.2	11.8	12.1	11.1	8.9	7.0	6.4	3.9
Siirt	2.0	2.9	4.6	4.6	7.0	10.7	12.1	10.5	9.3	6.7	7.6	4.9
Sinop	-	-	3.5	5.3	2.6	2.2	4.9	7.6	5.1	2.4	4.3	2.6
Sivas	2.5	1.9	5.2	7.1	9.8	9.4	12.4	12.6	10.0	4.9	6.5	3.2
Tekirdağ	1.4	1.9	3.6	4.6	6.2	4.4	6.5	7.3	5.1	2.5	3.4	1.9
Tokat	2.2	2.6	5.3	6.9	9.3	8.2	9.7	10.6	8.7	4.1	6.5	3.0
Trabzon	1.9	2.4	3.6	4.2	7.0	4.8	5.4	7.1	4.3	2.8	5.9	2.9
Tunceli	2.3	2.2	5.5	7.1	9.5	10.9	12.2	11.1	8.8	5.7	7.2	3.5
Uşak meydan	3.0	-	5.7	7.3	9.8	8.7	12.3	11.7	9.5	5.0	6.2	3.3
Van	3.2	3.8	4.9	7.2	9.2	11.5	12.8	11.5	9.8	7.1	7.8	5.7
Yozgat	2.0	2.6	6.2	8.0	9.8	9.2	11.9	12.0	10.1	4.8	6.8	3.6
Zonguldak	1.2	1.3	3.9	7.4	9.0	8.4	10.6	10.2	6.3	2.7	4.4	1.9

1.14 Aylık ortalama deniz suyu sıcaklığı, 2010
Average monthly sea temperature, 2010 (°C)

İstasyon / Stations	Ocak / January	Şubat / February	Mart / March	Nisan / April	Mayıs / May	Haziran / June	Temmuz / July	Ağustos / August	Eylül / September	Ekim / October	Kasım / November	Aralık / December
Akcakoca Met.Is / Düzce	10.6	8.4	8.0	9.6	14.0	20.0	24.3	27.6	24.2	19.3	15.8	13.1
Alanya / Antalya	17.3	16.1	17.5	18.7	21.7	23.9	27.1	29.7	29.2	25.9	23.1	20.8
Amasra / Bartın	10.1	7.7	8.3	10.6	16.1	21.2	24.6	26.7	21.1	18.0	15.5	13.0
Anamur / Mersin	18.1	16.2	16.2	17.5	19.5	22.4	25.7	29.7	29.5	26.7	24.3	20.7
Antalya-Bölge / Antalya	17.8	16.0	16.2	18.1	20.3	23.8	27.3	29.4	28.4	25.4	22.8	20.8
Ayvalık / Balıkesir	12.4	10.9	12.1	14.4	16.1	18.7	21.5	25.5	25.3	21.3	16.8	14.1
Bodrum / Muğla	16.4	15.1	16.0	16.7	18.6	21.2	23.7	26.2	25.4	22.0	20.1	18.1
Bozcaada / Çanakkale	10.5	9.2	8.8	10.7	14.6	18.4	21.1	25.0	23.5	18.3	14.9	12.8
Çanakkale / Çanakkale	11.0	8.0	10.5	12.6	15.6	21.2	24.7	26.2	23.6	18.2	15.0	13.0
Çesme / İzmir	15.7	15.1	15.9	17.8	21.2	22.8	24.5	25.7	23.7	21.1	19.8	16.7
Datça / Muğla	17.6	17.3	17.8	18.0	19.6	21.8	23.5	25.0	25.3	23.7	20.8	18.4
Didim / Aydın	16.0	15.7	16.8	17.3	18.9	20.7	24.3	27.7	26.4	22.9	19.8	16.7
Dikili / İzmir	13.6	13.2	14.1	16.9	18.6	21.3	23.2	26.3	24.0	21.0	19.1	17.0
Eğirdir / Isparta	6.1	3.3	8.5	12.9	17.6	20.7	24.7	26.2	22.8	17.9	12.3	8.5
Fethiye / Muğla	17.2	16.2	17.5	19.2	21.9	24.5	27.4	30.1	28.5	25.1	21.3	19.1
Finike / Antalya	17.3	16.3	17.5	18.7	21.2	24.2	27.2	29.6	28.0	26.1	22.4	20.3
Florya / İstanbul	9.3	7.9	8.4	10.6	14.6	18.3	23.0	26.0	23.8	19.5	16.4	13.4
Giresun / Giresun	12.0	9.8	9.1	10.6	13.7	17.8	22.7	26.4	25.2	21.2	16.8	14.7
Gökçeada / Çanakkale	11.0	8.2	9.3	11.7	14.8	19.3	22.7	26.3	23.2	20.0	15.4	13.0
Gölcük Kocaeli / Kocaeli	10.0	8.7	9.6	11.4	14.3	19.2	22.6	24.9	22.4	18.3	16.3	14.6
Hopa / Artvin	11.7	9.6	9.1	10.3	13.9	19.8	24.5	26.8	25.0	20.9	16.9	15.0
İnebolu / Kastamonu	10.5	8.4	8.6	10.4	14.1	18.4	23.1	23.8	19.3	17.6	16.5	13.3
İskenderun / Hatay	18.3	16.2	16.3	18.9	22.0	25.5	27.3	30.6	29.6	26.9	24.1	21.6
İzmir / İzmir	14.3	14.1	14.5	15.9	18.9	20.6	25.8	28.7	26.6	22.3	19.5	16.1
Kaş / Antalya	17.9	16.5	16.8	18.7	20.5	21.9	25.0	26.5	27.0	25.6	23.7	21.8
Kumköy / İstanbul	8.7	7.1	7.5	9.1	13.0	18.7	23.3	26.3	22.6	18.8	16.0	13.2
Kuşadası / Aydın	16.3	15.4	15.5	16.3	17.6	20.6	24.1	26.7	25.7	22.9	20.1	17.7
Marmaris / Muğla	17.1	16.1	16.8	18.4	20.6	23.4	24.8	26.9	25.6	23.3	21.5	19.7
Mersin / Mersin	17.5	15.6	16.2	18.7	21.6	25.0	27.3	29.7	29.1	26.2	22.6	18.5
Ordu / Ordu	11.9	9.4	9.4	11.4	15.1	19.8	23.4	25.3	22.2	18.7	16.7	14.5
Rize / Rize	11.9	9.4	8.9	10.2	13.8	18.6	24.0	27.7	25.8	21.1	16.6	15.0
Samsun / Samsun	10.3	9.6	8.8	9.9	13.2	18.9	23.4	26.8	24.8	20.1	16.4	14.6
Şile / İstanbul	8.8	5.8	7.1	8.9	15.3	18.5	22.7	25.5	24.4	20.6	15.9	12.1
Sinop / Sinop	10.9	9.0	8.7	10.6	15.2	20.1	24.2	26.8	24.5	19.5	17.5	14.5
Tekirdağ / Tekirdağ	10.0	9.0	10.1	13.0	16.0	20.2	26.0	27.6	25.0	19.3	15.7	13.9
Trabzon Meyd. / Trabzon	11.7	9.4	8.7	10.6	15.3	21.1	25.6	27.9	25.5	20.1	16.4	14.9

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	**18**	**Explanation**
Grafik		**Graph**
2.1 CO_2 emisyonu, 2004-2008	**21**	2.1 CO_2 emissions, 2004-2008
2.2 Sektörlere göre yakıt tüketiminden kaynaklanan CO_2 emisyonu, 2004-2008	**21**	2.2 CO_2 emission from the comsumption of fuel by sectors, 2004-2008
Tablo		**Table**
2.1 Kükürtdioksit (SO_2) konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli il ve ilçe merkezleri, 2008-2010	**20**	2.1 Most polluted provincial and district centers by the annual average concentrations of sulphur dioxide (SO_2), 2008-2010
2.2 Partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli il ve ilçe merkezleri, 2008-2010	**20**	2.2 Most polluted provincial and district centers by the annual average concentrations of particulate matter, 2008-2010
2.3 Sektörlere göre CO_2 emisyonu, 2004-2008	**20**	2.3 CO_2 emissions by sectors, 2004-2008
2.4 Belediyelerde içme ve kullanma suyu göstergeleri, 2004, 2006, 2008	**22**	2.4 Municipal drinking and usage water indicators, 2004, 2006, 2008
2.5 Belediyelerde atıksu göstergeleri, 2004, 2006, 2008	**22**	2.5 Municipal wastewater indicators, 2004, 2006, 2008
2.6 Belediyelerde atık göstergeleri, 2004, 2006, 2008	**23**	2.6 Waste indicators of municipalities, 2004, 2006, 2008
2.7 İmalat sanayi çevre göstergeleri, 2004, 2008	**23**	2.7 Environmental indicators of manufacturing industry, 2004, 2008
2.8 Kamu sektörünün çevresel konulara göre cari ve yatırım harcamaları, 2005-2009	**24**	2.8 Environmental current and investment expenditure of public sector by environmental domain, 2005-2009
2.9 Girişimlerin çevresel harcamaları, 2007-2009	**24**	2.9 Environmental expenditure of enterprises, 2007-2009

AÇIKLAMA

ÇEVRE

Hava Kalitesi İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu, hava kalitesi istatistikleri konusundaki çalışmaları 1990 yılından 2007 yılı Ekim ayına kadar Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içinde sürdürmüş, 2007 yılı Ekim ayından itibaren ise Çevre ve Orman Bakanlığı ile devam etmektedir. Türkiye genelinde ölçülen ve periyodik olarak Türkiye İstatistik Kurumu'na aktarılan kükürtdioksit (SO_2) ve partiküler madde (PM10) konsantrasyonları değerlendirildikten sonra aylık, kış sezonu ve yıllık haber bültenleri şeklinde yayımlanmaktadır.

Kükürtdioksit (SO_2) ve partiküler madde (PM10) konsantrasyonlarının aylık, yıllık ve kış sezonu (Ekim-Mart) ortalamaları, minimum ve maksimum değerleri, değişim oranları, kısa vadeli sınır değeri ve ilk seviye uyarı eşiğinin aşıldığı gün sayıları, hava kalitesi istatistikleri kapsamında değerlendirilmekte ve yayımlanmaktadır.

Hava Emisyonu İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu, İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu bünyesinde oluşturulan "Sera Gazları Emisyon Envanteri Çalışma Grubu"nun koordinatörü olup, ulusal sera gazı emisyon envanterinin hazırlanmasından sorumludur. Bu amaçla İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında geliştirilen Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Rehberinin önerdiği yaklaşımlar kullanılarak enerji, endüstriyel prosesler, tarımsal faaliyetler ve atıklardan kaynaklanan seragazı emisyonları hesaplanmaktadır.

Su İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu, sanayi sektörü işyerleri ve belediyelere anket uygulayarak su çekimleri, su kullanımları, atıksu deşarjları ve arıtımı ile ilgili yıllık bazda veri derlemektedir. Bu çalışma kapsamında uygulanan anketler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Sanayi Sektörü Su ve Atıksu İstatistikleri

İmalat sanayi işyerleri, termik santraller ve organize sanayi bölgelerine anket uygulanarak; kaynaklarına göre çekilen su miktarı, tüketilen su miktarı, arıtılma durumuna göre ve alıcı ortamlarına göre atıksu deşarjı ve arıtma tesislerine ilişkin veriler derlenmektedir. Bu çalışma kapsamında 2004 yılında, devlet sektörü imalat sanayi işyerlerinin tamamı ile 10 ve daha fazla kişi çalışan özel sektör imalat sanayi işyerlerinin katma değerinin %80'den fazlasını oluşturan büyük ölçekli işyerleri anket kapsamına alınmıştır. 2008 yılında ise 50 ve daha fazla kişi çalışan imalat sanayi işyerlerinin tamamına anket uygulanmıştır.

2. Belediye Su İstatistikleri

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine yıllık olarak uygulanan bu anket ile; kaynaklarına göre çekilen su miktarı, içme ve kullanma suyu şebekesinin hizmet ettiği nüfus yüzdesi, arıtma tesislerinin tipi ve kapasitesi ile dağıtılan su hakkında ayrıntılı veri derlenmektedir.

EXPLANATION

ENVIRONMENT

Air Quality Statistics

Turkish Statistical Institute have been working on air quality statistics in cooperation with the Ministry of Health (from January 1990 to October 2007), and with the Ministry of Environment and Forestry (as from October 2007). Sulphurdioxide (SO_2) and particulate matter concentrations measured and sent periodically to the Turkish Statistical Institute have been evaluated and published as monthly, winter season and annual press releases.

Annual, monthly and winter season (October-March) average concentrations, minimum and maximum concentrations, rate of change, number of days exceeding short term limit value and first level warning threshold of sulphur dioxide (SO_2) and particulate matter (PM10) are evaluated and published within the scope of air quality statistics.

Air Emission Statistics

Turkish Statistical Institute (TurkStat), is the coordinator of "Greenhouse Gases Emission Inventory Working Group" established under the Climate Change Coordination Board, and is responsible from preparing the National Greenhouse Gases Emission Inventory. In this context, emissions from energy, industrial processes, agricultural activities and waste are estimated by using the approaches of Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) guideline.

Water Statistics

Turkish Statistical Institute has been collecting data on water abstraction, water use, wastewater discharges and treatments from industrial sector and municipalities via surveys. Surveys conducted within this context are briefly explained below.

1. Industrial Sector Water and Wastewater Statistics

Data on water abstraction by resources, water consumed, wastewater discharges by treatment status and receiving bodies, and wastewater treatment plants are being compiled via surveys from manufacturing industry establishments, thermal power plants and organized industrial zones. Within this study, all the establishments in public sector and large scale establishments in private sector which represent approximately 80% value added data of the private sector establishments with 10 or more employees were covered in manufacturing industry survey in 2004. In 2008, all manufacturing industry establishments with 50 or more employees were covered.

2. Municipal Water Statistics

Municipal water statistics survey is being conducted in all municipalities annually since 1994. With this survey, detailed information is collected on amount of water abstraction by resource, rate of population served by water supply network, and type and capacity of treatment plants.

3. Belediye Atıksu İstatistikleri

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine yıllık olarak uygulanan bu anket ile; kanalizasyon şebekesinin hizmet ettiği nüfus yüzdesi, alıcı ortamlarına göre deşarj edilen atıksu miktarı, arıtma tesislerinin tipi ve kapasitesi, arıtma çamuru miktarı ve bertaraf yöntemlerine yönelik ayrıntılı bilgi derlenmektedir.

Atık İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu sanayi sektörü işyerleri ve belediyelere anket uygulayarak atıklar ile ilgili yıllık bazda veri derlemektedir. Bu çalışma kapsamında uygulanan anketler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Sanayi Sektörü Atık İstatistikleri

İmalat sanayi işyerleri, termik santraller ve altyapısı tamamlanmış tüm organize sanayi bölgelerine yıllık anket uygulanarak tehlikeli ve tehlikesiz detayında, sektörlerine göre yaratılan, geri kazanılan ve bertaraf edilen endüstriyel atık miktarı ve bertaraf yöntemlerine ilişkin veriler derlenmektedir. Bu çalışma kapsamında; 2004 yılında devlet sektörü imalat sanayi işyerlerinin tamamı ile 10 ve daha fazla kişi çalışan özel sektör imalat sanayi işyerlerinin katma değerinin %80'den fazlasını oluşturan büyük ölçekli işyerleri anket kapsamına alınmıştır. 2008 yılında ise 50 ve daha fazla kişi çalışan imalat sanayi işyerlerinin tamamına anket uygulanmıştır.

2. Belediye Atık İstatistikleri

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine yıllık olarak uygulanan bu anket ile; atık toplama hizmeti verilen nüfus yüzdesi, belediyelerin atık toplama ve bertaraf faaliyetleri ile atık geri kazanım ve bertaraf tesislerine yönelik ayrıntılı bilgi derlenmektedir.

Çevresel Harcama İstatistikleri

Çevresel harcamalar, çevre koruma amaçlı yapılan harcamaları içermektedir. Çevre koruma, hem kirliliği önleme ve azaltma faaliyetlerini hem de çevresel bozulmalarla ilgili faaliyetleri kapsar.

Kamu sektörü kapsamında, kamu kuruluşlarının çevresel harcamaları 1997 yılından, belediyelerin çevresel harcamaları 2001 yılından, il özel idarelerinin verileri ise 2005 yılından itibaren, iş sektörü kapsamında ise girişimlerin çevresel harcamaları 2007 yılından itibaren bu amaçla oluşturulmuş soru kağıtları ile yıllık olarak derlenmeye devam edilmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Partiküler madde (duman): Partiküler madde, gaz halindeki emisyonların kimyasal dönüşümü ve yığın halinde şekillenmesi ile oluşur. 5-10 mikrometre çaplı partiküller, asılı partiküler madde olarak tanımlanır. Genel olarak heterojen karışımları içerirler ve karakteristikleri bir yerden bir başka yere önemli ölçüde farklılık gösterir.

Partiküler madde (PM10): Çapı 10 mikrometre altındaki partiküler maddelerdir.

Kükürtdioksit (SO_2): Yakıtların doğal olarak yapısında bulunan kükürt bileşiklerinin yanma esnasında açığa çıkmasıyla oluşan kirletici, boğucu, renksiz ve asidik gazdır.

3. Municipal Wastewater Statistics

The municipal wastewater statistics survey is being conducted in all municipalities annually since 1994. With this survey, detailed information is collected on rate of population connected to sewerage system, amount of wastewater discharged by receiving bodies, type and capacity of treatment plants, and amount and disposal methods of treatment sludge.

Waste Statistics

Turkish Statistical Institute has been collecting data on waste from industrial sectors and municipalities via surveys. Brief explanation for those surveys are given below.

1. Industrial Sector Waste Statistics

Data on waste generation, waste recovery and disposal in hazardous and non-hazardous detail was compiled via surveys from manufacturing industry establishments, thermal power plants and organized industrial zones. Within this study, all the establishments in public sector and large scale establishments in private sector which represent approximately 80% value added data of the private sector establishments with 10 or more employees were covered in manufacturing industry survey in 2004. In 2008, all manufacturing industry establishments with 50 or more employees were covered.

2. Municipal Waste Statistics

Municipal waste statistics survey is being conducted in all municipalities annually since 1994. With this survey, detailed information on rate of population served by municipal waste services, waste collection and disposal activities of municipalities and waste recovery and disposal facilities has been collected.

Environmental Expenditure Statistics

Environmental protection expenditure (EPE) is the money spent on all purposeful activities directly aimed at the prevention, reduction and elimination of pollution or nuisances resulting from production processes or from the consumption of goods and services.

For public sector, environmental expenditure data of governmental organisations, municipalities and private provincial administrations have been compiled since 1997, 2001 and 2005 respectively and for business sector environmental expenditure of enterprises have been compiled since 2007 via questionnaires designed for this purpose.

Definitions and Concepts

Particulate matter (smoke): Particulate matter in the atmosphere forms by agglomeration and chemical transformation of gaseous emissions. Particulate matters with 5-10 micrometer diameter are defined as suspended particulate matter. They generally include heterogeneous mixtures and their characteristics differ from one place to another significantly.

Particulate matter (PM10): Defined as particulate matters with a diameter of up to 10 micrometers.

Sulphur dioxide (SO_2): It is a polluting, suffocating, colorless and acidic gas which is formed naturally during the combustion of fuels containing sulphur compounds.

2.1 Kükürtdioksit (SO_2) konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli il ve ilçe merkezleri, 2008-2010

Most polluted provincial and district centers by the annual average concentrations of sulphur dioxide (SO_2), 2008-2010 ($\mu g/m^3$)

2008		2009		2010	
Kars	87	Hakkari	149	Tekirdağ	134
Bitlis	83	Tekirdağ	142	Hakkari	123
Çanakkale	69	Şırnak	96	Muğla	60
Siirt	68	Bitlis	93	Edirne	45
Aydın	65	Aksaray	64	Kırıkkale	40
Isparta	64	Isparta	60	Afyonkarahisar	35
Kütahya	49	Siirt	53	Siirt	35
Van	48	Bolu	52	Ardahan	35
Zonguldak	48	Edirne	52	Karabük	33
Nevşehir	47	Kars	49	Amasya	32

Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı Source: Ministry of Environment and Forestry

2.2 Partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli il ve ilçe merkezleri, 2008-2010

Most polluted provincial and district centers by the annual average concentrations of particulate matter, 2008-2010 ($\mu g/m^3$)

2008		2009		2010	
Van	147	Hakkari	242	Batman	143
Kahramanmaraş (Elbistan)	136	Van	130	Iğdır	135
Iğdır	129	Batman	126	Osmaniye	127
Mardin	117	Karabük	119	Siirt	124
Kütahya	114	Mardin	114	Muş	123
Karabük	111	Siirt	114	Kahramanmaraş (Elbistan)	114
Isparta	110	Denizli	113	Çorum	113
Düzce	108	Çorum	112	Afyonkarahisar	106
Konya	107	Kahramanmaraş	111	Karabük	101
Karaman	107	**(Merkez** - City Center)		Bolu	100
		Kahramanmaraş (Elbistan)	109		

Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı (PM10 verileri) Source: Ministry of Environment and Forestry (PM10 data)

2.3 Sektörlere göre CO_2 emisyonu, 2004-2008

CO_2 emissions by sectors, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam (Bin ton)					
Total (Thousand tonnes)	243 434	259 605	276 716	307 916	297 124
Yakıtların yanması (Bin ton)					
Fuel combustion (Thousand tonnes)	222 284	236 355	253 150	282 834	270 862
Elektrik üretimi - Electricity production	76 185	88 557	90 602	106 603	105 941
Sanayi - Industry	68 302	67 406	77 233	80 374	55 973
Ulaştırma - Transport	40 458	40 526	43 738	51 011	47 048
Diğer (konut, tarım, vs.)					
Other (residential, agriculture, etc.)	37 339	39 866	41 577	44 846	61 900
Endüstriyel prosesler (Bin ton)					
Industrial processes (Thousand tonnes)	21 151	23 250	23 566	25 082	26 262
Kişi başı CO_2 emisyonları (Ton/kişi)					
CO_2 emissions per capita (Tonnes/capita)	3.59	3.79	3.99	4.38	4.18

2.1 CO_2 emisyonu - CO_2 emissions

(**Milyon ton** - Million tonnes)

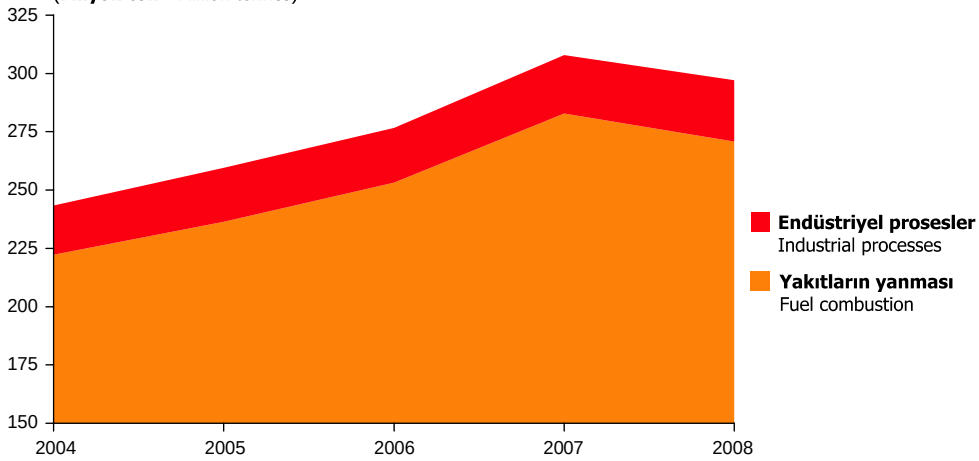

Veri için tablo 2.3'e bakınız.
For data, see table 2.3.

2.2 Sektörlere göre yakıt tüketiminden kaynaklanan CO_2 emisyonu
CO_2 emission from the comsumption of fuel by sectors

(**Milyon ton** - Million tonnes)

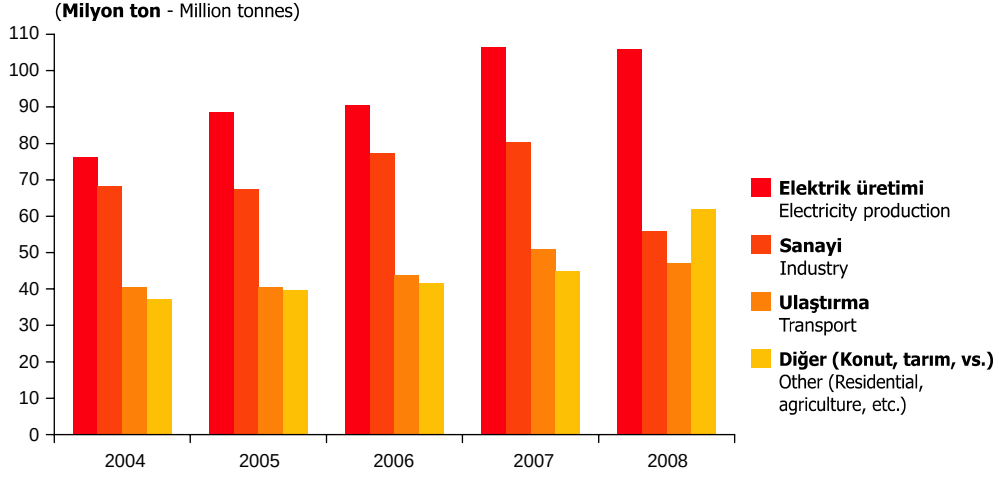

Veri için tablo 2.3'e bakınız.
For data, see table 2.3.

2.4 Belediyelerde içme ve kullanma suyu göstergeleri, 2004, 2006, 2008
Municipal drinking and usage water indicators, 2004, 2006, 2008

	2004	2006	2008
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities questionned	3 213	3 225	3 225
İçme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet edilen belediye sayısı			
Number of municipalities served by drinking water network	3 159	3 167	3 190
İçme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı			
Rate of population served by drinking water network in total population (%)	78	82	82
İçme ve kullanma suyu şebekesi için çekilen toplam su (Milyon m^3/yıl)			
Amount of water supplied (Million m^3/year)	4 956	5 164	4 557
Kişi başı çekilen günlük su miktarı (litre/kişi-gün)			
Water abstraction per capita in municipalities (liters/capita-day)	255	245	215
İçme ve kullanma suyu arıtma tesisi ile hizmet edilen belediye sayısı			
Number of municipalities served by drinking water treatment plants	313	413	434
İçme suyu arıtma tesisi sayısı - Number of drinking water treatment plants	140	139	170
İçme suyu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı			
Rate of population served by drinking water treatment plants in total population (%)	34	41	41
İçme ve kullanma suyu arıtma tesisi toplam kapasitesi (Milyon m^3/yıl)			
Total capacity of drinking water treatment plants (Million m^3/year)	3 718	3 994	4 423
Fiziksel arıtma - Physical treatment	274	163	137
Konvansiyonel arıtma - Conventional treatment	3 444	3 830	4 167
Gelişmiş arıtma - Advanced treatment	0.5	1	119
İçme suyu arıtma tesislerinde arıtılan içme suyu miktarı (Milyon m^3/yıl)			
Amount of drinking water treated by treatment plants (Million m^3/year)	2 081	2 427	2 131
Fiziksel arıtma - Physical treatment	100	64	54
Konvansiyonel arıtma - Conventional treatment	1 981	2 362	2 030
Gelişmiş arıtma - Advanced treatment	0	0.7	47

2.5 Belediyelerde atıksu göstergeleri, 2004, 2006, 2008
Municipal wastewater indicators, 2004, 2006, 2008

	2004	2006	2008
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities questionned	3 213	3 225	3 225
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı			
Number of municipalities served by sewerage system	2 226	2 321	2 421
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı			
Rate of population served by sewerage system in total population (%)	68	72	73
Deşarj edilen atıksu miktarı (Milyon m^3/yıl)			
Amount of wastewater discharged (Million m^3/year)	2 923	3 367	3 261
Atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen belediye sayısı			
Number of municipalities served by wastewater treatment plants	319	362	442
Atıksu arıtma tesisi sayısı - Number of wastewater treatment plants	172	184	236
Atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı			
Rate of population served by wastewater treatment plants in total population (%)	36	42	46
Atıksu arıtma tesisi toplam kapasitesi (Milyon m^3/yıl)			
Total capacity of wastewater treatment plants (Million m^3/year)	3 410	3 648	4 143
Fiziksel - Physical	1 385	1 329	1 538
Biyolojik - Biological	1 751	1 511	1 595
Gelişmiş - Advanced	275	808	1 001
Doğal - Natural	...	...	10
Atıksu arıtma tesislerinde arıtılan atıksu miktarı (Milyon m^3/yıl)			
Amount of wastewater treated by treatment plants (Million m^3/year)	1 901	2 140	2 252
Fiziksel - Physical	599	714	736
Biyolojik - Biological	1 071	927	861
Gelişmiş - Advanced	231	500	649
Doğal - Natural	...	...	6
Belediyelerde deşarj edilen kişi başı günlük atıksu miktarı (litre/kişi-gün)			
Amount of wastewater discharged per capita in municipalities (liters/capita-day)	174	181	173
Derin deniz deşarjı yapan belediye sayısı			
Number of municipalities having marine outfalls	73	77	92

2.6 Belediye atık göstergeleri, 2004, 2006, 2008
Waste indicators of municipalities, 2004, 2006, 2008

	2004	2006	2008
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities surveyed	3 213	3 225	3 225
Atık hizmeti verilen belediye sayısı			
Number of municipalities receiving municipal waste services	3 028	3 115	3 129
Atık hizmeti verilen nüfusun toplam nüfusa oranı			
Rate of population receiving waste services in total population (%)	77	81	82
Toplanan belediye atık miktarı (Bin ton/yıl)			
Amount of municipal waste collected (Thousand tonnes/year)	25 014	25 280	24 361
Kişi başı ortalama atık miktarı (kg/kişi-gün)			
Amount of municipal waste per capita (kg/capita-day)	1.31	1.21	1.15
Kişi başı yaz mevsimi ortalama atık miktarı (kg/kişi-gün)			
Amount of municipal waste per capita in summer season (kg/capita-day)	1.30	1.21	1.16
Kişi başı kış mevsimi ortalama atık miktarı (kg/kişi-gün)			
Amount of municipal waste per capita in winter season (kg/capita-day)	1.29	1.19	1.13
Atık bertaraf ve geri kazanım tesisleri - Waste disposal and recovery facilities			
Düzenli depolama tesisi sayısı - Number of controlled landfills	16	22	37
Kapasitesi (Bin ton) - Capacity (Thousand tonnes)	278 060	376 974	390 478
Bertaraf edilen atık miktarı (Bin ton/yıl)			
Amount of waste disposed of (Thousand tonnes/year)	7 002	9 942	10 037
Kompost tesisi sayısı - Number of composting plant	5	4	4
Kapasitesi (Bin ton/yıl) - Capacity (Thousand tonnes/year)	667	605	551
Kompost tesisine getirilen atık miktarı (Bin ton/yıl)			
Amount of waste brought to composting plant (Thousand tonnes/year)	351	268	276
Yakma tesisi sayısı - Number of incineration plants	3	3	2
Kapasitesi (Bin ton/yıl) - Capacity (Thousand tonnes/year)	44	44	44
Yakılan tıbbi atık miktarı (Bin ton/yıl)			
Amount of medical waste incinerated (Thousand tonnes/year)	8	6	8

2.7 İmalat sanayi çevre göstergeleri, 2004, 2008
Environmental indicators of manufacturing industry, 2004, 2008

	2004	2008
Anket uygulanan işyeri sayısı - Number of establishments questionned	3 217	4 745
Çekilen su miktarı (Bin m^3/yıl) - Amount of water abstracted (Thousand m^3/year)	1 223 609	1 313 878
Tüketilen su miktarı (Bin m^3/yıl) - Amount of water used (Thousand m^3/year)	1 215 060	1 311 748
Deşarj edilen atıksu miktarı (Bin m^3/yıl)		
Amount of wastewater discharged (Thousand m^3/year)	637 756	1 027 838
Arıtılan (Bin m^3/yıl) - Treated (Thousand m^3/year)	228 440	165 486
Arıtılmayan (Bin m^3/yıl) - Untreated (Thousand m^3/year)	409 316	862 352
Toplam atık miktarı (Bin ton/yıl)		
Total amount of waste (Thousand tonnes/year)	17 498	12 487
Tesis bünyesinde geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl)		
Reused/recovered internally (Thousand tonnes/year)	1 346	614
Tesis dışında geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl)		
Sold for external reuse/recovery (Thousand tonnes/year)	7 943	4 565
Bertaraf edilen (Bin ton/yıl) - Disposed of (Thousand tonnes/year)	8 209	7 309
Tehlikeli atık miktarı (Bin ton/yıl)		
Amount of hazardous waste (Thousand tonnes/year)	1 196	1 141
Tesis bünyesinde geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl)		
Reused/recovered internally (Thousand tonnes/year)	71	7
Tesis dışında geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl)		
Sold for external reuse/recovery (Thousand tonnes/year)	248	235
Bertaraf edilen (Bin ton/yıl) - Disposed of (Thousand tonnes/year)	877	900

2.8 Kamu sektörünün çevresel konulara göre cari ve yatırım harcamaları, 2005-2009

Environmental current and investment expenditure of public sector by environmental domain, 2005-2009 (TL)

Çevresel konular - Environmental domains	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam çevresel harcamalar					
Total environmental expenditure	5 437 161 814	6 770 723 111	9 154 682 829	9 042 514 654	9 712 399 676
Cari harcamalar toplamı					
Total current expenditure	3 399 936 921	3 859 695 756	4 741 328 128	5 546 210 654	6 480 742 573
Yatırım harcamaları toplamı					
Total investment expenditure	2 037 224 893	2 911 027 355	4 413 354 701	3 496 304 001	3 231 657 103
Dış ortam havasını ve iklimi koruma					
Protection of ambient air and climate	0	84 828	1 829 264	277 774	67 062
İçme ve kullanma suyu yönetimi					
Water management	412 347 726	920 235 296	2 118 142 202	1 979 207 048	1 569 632 077
Atıksu yönetimi - Wastewater management	770 597 894	1 214 378 505	1 436 272 030	814 251 481	986 652 371
Atık yönetimi - Solid waste management	83 540 881	135 572 043	181 393 971	235 417 347	222 225 563
Toprak ve yeraltı suyunu koruma					
Protection of soil and groundwater	2 657 987	562 930	7 142 388	8 827 331	4 987 542
Gürültü ve vibrasyonun azaltılması					
Noise and vibration abatement	0	0	9 037	13 800	3 815
Biyolojik çeşitliliğin ve peyzajın korunması					
Protection of biodiversity and landscape	5 138 648	111 358 333	302 616 833	203 092 169	175 596 011
Araştırma-geliştirme - Research-development	4 307 475	2 176 027	3 533 285	5 775 497	3 053 466
Enerji - Energy	140 784	1 262 090	8 656 762	7 381 490	325 000
Harcamaları bölünemeyen faaliyetler					
Activities leading to indivisible expenditure [1]	758 493 498	525 397 303	353 758 929	242 060 064	269 114 196

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

(1) Harcamaları bölünemeyen faaliyetler başlığı altında, birden fazla çevresel konuyu içeren ve konulara göre harcamaların ayrılması mümkün olmayan faaliyetler yer almaktadır.

Note. Figures in the table may not add up to the total due to rounding to the closest integer.

(1) Expenditure which is not possible to separate by environmental domains is included in the activities leading to indivisible expenditure.

2.9 Girişimlerin çevresel harcamaları, 2007-2009

Environmental expenditure of enterprises, 2007-2009 (TL)

		Toplam Total	**Cari harcamalar** Current expenditure[1]	**Yatırım harcamaları** Investment expenditure[2]
Toplam çevresel harcamalar	2007	782 878 506	535 582 297	247 296 209
Total environmental expenditure	2008	871 668 976	609 503 856	262 165 120
	2009	814 631 767	698 757 935	115 873 831
Madencilik ve taşocakçılığı	2007	27 216 129	18 885 114	8 331 015
Mining and quarrying	2008	33 669 844	14 532 930	19 136 915
	2009	24 420 452	22 804 310	1 616 142
İmalat sanayi	2007	648 112 958	469 728 066	178 384 892
Manufacturing industry	2008	730 684 262	508 421 042	222 263 220
	2009	608 670 765	505 523 010	103 147 756
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su	2007	107 549 419	46 969 117	60 580 302
üretimi ve dağıtımı	2008	107 314 870	86 549 885	20 764 985
Electricity, gas and water supply	2009	181 540 549	170 430 616	11 109 934

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

(1) Cari harcamalar, üretilen veya satın alınan çevresel mal ve hizmetler için yapılan harcamalardır. Faydası ve kullanımı bir yıllık olan harcamalardır.

(2) Yatırım harcamaları, çevre koruma amacıyla yeni kurulan ya da ilave edilen sabit sermaye stokları için yapılan üretim ve satın alış harcamalarıdır.

Note. Figures in the table may not add up to the total due to rounding to the closest integer.

(1) Current expenditure are the outlays for own production of environmental services and specific goods bought in from the market.

(2) Investment expenditure are the outlays (purchases and own-account production) on land and on additions of new durable goods to the stock of fixed assets for environmental protection.

İÇİNDEKİLER

Sayfa
Page

Açıklama **27**

Harita

3.1 Ortanca yaş, 2010 **42**

3.2 Yıllık nüfus artış hızı, 2010 **44**

3.3 Nüfus yoğunluğu, 2010 **48**

Grafik

3.1 Nüfus piramidi, 1955, 2000 **32**

3.2 İl ve ilçe merkezi - belde ve köy nüfus oranı, 1927-2000 **32**

3.3 Nüfus piramidi, 2010 **52**

3.4 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2010 **57**

3.5 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus oranı, 1975-2000 **60**

Tablo

Genel Nüfus Sayımları, 1927-2000

3.1 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı, il, ilçe, belde belediyesi, köy sayısı ve nüfus yoğunluğu, 1927-2000 **30**

3.2 Belediye sayısı ve nüfusu, 1927-2000 **30**

3.3 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, 1927-2000 **31**

3.4 Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 1935-2000 **31**

3.5 İBBS'ye göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000 **33**

3.6 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 1975-2000 **36**

3.7 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2000 **36**

3.8 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2000 **37**

3.9 İBBS'ye göre hanehalkı büyüklüğü ve hanehalkı sayısı, 2000 **38**

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2007-2010

3.10 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı, il, ilçe, belde belediyesi, köy sayısı ve nüfus yoğunluğu, 2007-2010 **41**

3.11 Belediye sayısı ve nüfusu, 2007-2010 **41**

CONTENTS

Explanation

Map

3.1 Median age, 2010

3.2 Annual growth rate of population, 2010

3.3 Population density, 2010

Graph

3.1 Population pyramide, 1955, 2000

3.2 Proportion of province and district centers - towns and villages population, 1927-2000

3.3 Population pyramide, 2010

3.4 Population by literacy and sex, 2010

3.5 Proportion of migrated population by places of residence, 1975-2000

Table

General Population of Censuses, 1927-2000

3.1 Population, annual growth rate of population, number of provinces, districts, towns, villages and population density, 1927-2000

3.2 Number and population of municipalities, 1927-2000

3.3 Province/district centers and towns/villages population by sex, 1927-2000

3.4 Median age and age dependency ratio, 1935-2000

3.5 Province/district centers, towns/villages population and annual growth rate of population by SR, 1990-2000

3.6 Population by literacy and sex, 1975-2000

3.7 Population by age group, literacy and sex, 2000

3.8 Population by age group, marital status and sex, 2000

3.9 Number of households and size of households by SR, 2000

Address Based Population Registration System, 2007-2010

3.10 Population, annual growth rate of population, number of provinces, districts, towns, villages and population density, 2007-2010

3.11 Number and population of municipalities, 2007-2010

	Sayfa Page	
3.12 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2007-2010	**43**	3.12 Population of province/district centers, towns/villages by sex and population density, 2007-2010
3.13 Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 2007-2010	**43**	3.13 Median age and age dependency ratio, 2007-2010
3.14 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı, 2007-2010	**45**	3.14 Annual growth rate of population by SR, 2007-2010
3.15 İBBS'ye ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2010	**49**	3.15 Province/district centers, towns/villages population by SR and sex and population density, 2010
3.16 Yaş grubu ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, 2010	**52**	3.16 Province/district centers and towns/villages population by age group and sex, 2010
3.17 İBBS'ye göre ortanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 2010	**53**	3.17 Median age, population by age group and age dependency ratio by SR, 2010
3.18 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2008-2010	**56**	3.18 Population by literacy and sex, 2008-2010
3.19 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2009	**56**	3.19 Population by age group, literacy and sex, 2009
3.20 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2010	**57**	3.20 Population by age group, literacy and sex, 2010
3.21 Yasal medeni durum, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2009	**58**	3.21 Population by legal marital status, age group and sex, 2009
3.22 Yasal medeni durum, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2010	**59**	3.22 Population by legal marital status, age group and sex, 2010
Göç İstatistikleri		**Migration Statistics**
3.23 Yerleşim yerleri ve iller arası göç eden nüfus, 1975-2000	**60**	3.23 Migrated population across places of residence and provinces, 1975-2000
3.24 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus, 1975-2000	**60**	3.24 Migrated population by places of residence, 1975-2000
3.25 İllerin 1995-2000 dönemi net göç hızına göre sıralanışı, 1975-2000	**61**	3.25 Order of provinces according to the net migration rate of 1995-2000 period, 1975-2000
3.26 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 1995-2000	**63**	3.26 Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 1995-2000
3.27 İllerin yerleşim yerlerine göre aldığı göç, 1995-2000	**65**	3.27 Provincial in-migration by places of residence, 1995-2000
3.28 İllerin yerleşim yerlerine göre verdiği göç, 1995-2000	**67**	3.28 Provincial out-migration by places of residence, 1995-2000
3.29 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2008-2009	**69**	3.29 Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2008-2009
3.30 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2009-2010	**71**	3.30 Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2009-2010

AÇIKLAMA

GENEL NÜFUS SAYIMLARI, 1927-2000

Bu bölüm, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından uygulanan Genel Nüfus Sayımları sonuçlarına ilişkin verileri kapsamaktadır.

Ülkemizdeki ilk nüfus sayımı 1927 yılında gerçekleştirilmiştir. Daha sonraki nüfus sayımları 1935 ile 1990 yılları arasında düzenli olarak sonu 0 ve 5 ile biten yıllarda uygulanmıştır. 1990 yılından sonra ise nüfus sayımının sonu 0 ile biten yıllarda uygulanması kanunla belirlenmiş ve bu kapsamda 22 Ekim 2000 tarihinde ülkemizde ondördüncü Genel Nüfus Sayımı gerçekleştirilmiştir.

2000 Genel Nüfus Sayımı'nda sayım günü sınırlarımız içinde bulunan nüfusun büyüklüğü, idari bölünüşe göre dağılımı ve başlıca demografik, sosyal ve ekonomik niteliklerinin tam ve doğru olarak tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Sayım günü ülkemizde bulunan hanehalklarındaki tüm kişiler, hanehalkı teşkil etmeyen yurtlar, askeri birlikler, cezaevleri, hastaneler, oteller vb. yerlerdeki kişiler ve göçer nüfus sayılmış ve böylece sınırlarımız içinde bulunan nüfus tam olarak kapsanmıştır. Bu doğrultuda ülkemizde ikamet eden fakat sayım günü yurt dışında bulunan kişiler sayım dışı kalmış, sayım günü sınırlarımız içinde bulunan ancak yurtdışında ikamet eden kişiler sayıma dahil edilmişlerdir.

2000 Genel Nüfus Sayımı'nda sayım günü ülkemiz sınırları içinde bulunan nüfusun (de facto nüfus) sayımı gerçekleştirilmiştir. Bundan önceki sayımlarda da kullanılan bu tanım gereği sayım günü kişiler nerede bulunuyor ise orada sayıma tabi tutulmuşlardır.

Daha önceki sayımlarda olduğu gibi 2000 Genel Nüfus Sayımı da bir gün içinde sokağa çıkma yasağı uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Nüfus sayım memurları, hanehalkı teşkil eden ve hanehalkı teşkil etmeyen yerleri tek tek ziyaret edip, ilgili kişi ile yüz yüze görüşerek soru kağıdını doldurmuşlardır.

Sayımın birimi kişidir. Sayımdan elde edilen bilgiler her bir kişiden ayrı ayrı alınmıştır. Kişilere ulaşmada iki çerçeve kullanılmıştır; haneler (konutlar) ve hane olmayan yerler (hastane, yurt, cezaevi, askeri birlik, otel, vb.).

ADRESE DAYALI NÜFUS KAYIT SİSTEMİ (ADNKS), 2007-2010

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), Nisan 2006 tarih ve 5490 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Nüfus Hizmetleri Kanunu" çerçevesinde kurulmuştur. Bu kanun, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ni kurma görevini Türkiye İstatistik Kurumu'na, sistemin güncellenmesi ve sürekliliğinin sağlanması görevlerini de İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne vermiştir.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi çalışması kapsamında öncelikle ülke genelindeki tüm adres bilgilerinin kaydedildiği "Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)" oluşturulmuştur. Daha sonra Türkiye'de ikamet eden T.C. vatandaşlarının ikamet adresleri Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) Veri Tabanındaki TC. kimlik numarası ile, Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu kişilerin ikamet adresleri ise pasaport numarası ile eşleştirilerek sistem kurulmuştur.

EXPLANATION

GENERAL POPULATION CENSUSES, 1927-2000

This section covers data relating to the results of the General Population Censuses conducted by Turkish Statistical Institute.

The first population census in our country was carried out in 1927. The next population censuses were carried out between 1935 and 1990 regularly, in years ending with 0 and 5. After 1990, population censuses have been decided to be carried out in years ending with 0 by a law and in this regard, the fourteenth Population Census was carried out on 22nd October 2000.

The purpose of the 2000 Population Census is to determine completely and correctly the size, the distribution by the administrative division and the demographic, social and economic characteristics of the population within the boundaries of our country on the census day.

All the persons present at places that constitute a household, that do not constitute a household like dormitories, military quarters, prisons, hospitals, hotels, etc. and the nomadic population were counted, and thus all the population within the boundaries of our country on the census day were completely covered. In accordance with this, persons who reside in our country but who were abroad on the census day were excluded from the enumeration, persons who reside abroad but who were in our country on the census day were included in the enumeration.

In 2000 Population Census, the population (de facto population) present within the boundaries of our country on the census day was enumerated. This definition, which was also used in the previous censuses, requires persons being enumerated at localities where they are physically present on the census day.

The 2000 Population Census was carried out in one day by application of a curfew, as it was carried out in previous censuses. The enumerators have visited all the places that constitute a household, and that do not constitute a household and filled in the questionnaires by face to face interview.

The unit of the enumeration is the person. Information obtained from the enumeration is taken from each person separately. Two frames are used in reaching the persons; housing units (dwellings) and places that are not housing units (hospital, dormitory, prison, military quarter, hotel, etc.)

ADDRESS BASED POPULATION REGISTRATION SYSTEM (ABPRS), 2007-2010

Population Services Law No. 5490 dated April 2006 is the legal base for the Address Based Population Registration System (ABPRS). This law charged Turkish Statistical Institute (TurkStat) for establishing the Address Based Population Registration System and Ministry of Interior, General Directorate of Population and Citizenship Affairs for updating and maintaining the system.

First of all, National Address Database (NAD) was developed that covers all addresses within the boundaries of the country. After that the address information of Turkish citizens were matched with the Turkish Republic identification numbers in the MERNIS database and the address information of foreigners living in Turkey were matched with the passport numbers thereby the system was established.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nde, ülkemiz sınırları içinde yaşayan hanehalklarındaki kişiler, hanehalkı teşkil etmeyen kurumsal yerlerde kalan kişiler, göçebeler, evsizler ile Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu kişiler kapsanmıştır. Yurtdışında ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ise kapsama dahil edilmemiştir.

All the persons present at places that constitute a household, that do not constitute a household, the nomadic population, homeless people and foreigners living in Turkey were covered by ABPRS. Turkish Citizens residing in abroad were not included.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından kurulan ADNKS ve UAVT, 5490 sayılı Kanun gereği İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir. ADNKS çalışmaları 31 Aralık 2007 tarihinde tamamlanmış ve yeni sistemden elde edilen ilk sonuçlar 21 Ocak 2008 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2010 sonuçları ise 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla 28 Ocak 2011 tarihinde açıklanmıştır.

Address Based Population Registration System (ABPRS) and National Address Database (NAD), which were established by TurkStat, were transferred to the Ministry of Interior, General Directorate of Population and Citizenship Affairs in accordance with the Law. Studies on ABPRS were completed on 31 December 2007 and the first results obtained from the new system were announced on 21 January 2008. Address Based Population Registration System 2010 results were announced on 28 January 2011 referring 31 December 2010.

Tanım ve Kavramlar

Yıllık nüfus artış hızı: İki sayım tarihi arasındaki dönemde her 1 000 nüfus için yıllık artan nüfustur.

Nüfus yoğunluğu: Bir kilometrekareye düşen nüfustur.

İl ve ilçe merkezi nüfusu: İl ve ilçe merkezleri sınırları içindeki nüfustur.

Belde ve köy nüfusu: İl ve ilçe merkezleri dışındaki (belde ve köyler) nüfustur.

Cinsiyet oranı: Her 100 kadın için erkek sayısıdır.

Yaş: Kişinin bitirmiş (tamamlamış) olduğu yaştır.

Ortanca yaş: Bir nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. Buna göre, nüfusun yarısı bu yaştan küçük, diğer yarısı da bu yaştan büyüktür.

Toplam yaş bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" ve "65 ve daha yukarı" yaş gruplarındaki kişi sayısıdır.

Genç bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Yaşlı bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "65 ve daha yukarı" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Okuryazar nüfus: Okuma ve yazma bilen nüfustur.

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun veya bulunmasın, aynı konutta veya aynı konutun bir kısmında yaşayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine katılan, gelir ve giderlerini ayırmayan, bir veya birkaç kişinin oluşturduğu topluluktur.

Ortalama hanehalkı büyüklüğü: Bir hanehalkını oluşturan kişilerin ortalama sayısıdır.

Definitions and Concepts

Annual growth rate of population: In the period between two census dates, population increase per 1 000 population per year.

Population density: Population per one square kilometer.

Province and district centers population: Population within the boundaries of province and district centers.

Towns and villages population: Population of the places (towns and villages) outside the province and district centers.

Sex ratio: The number of males per 100 females.

Age: Age completed by the person.

Median age: The age of the person in the middle when all the persons in the population are arranged in ascending order. In this aspect, half of the population is younger than this age and half of it is older than this age.

Total age dependency ratio: The number of persons at "0-14" and "65 and over" age groups per 100 persons at "15-64" age group.

Youth dependency ratio: The number of persons at "0-14" age group per 100 persons at "15-64" age group.

Elderly dependency ratio: The number of persons at "65 and over" age group per 100 persons at "15-64" age group.

Literate population: The persons who know how to read and write.

Household: One person or group of persons with or without a family relationship who live in the same house or in the same part of a house, who share their earnings and expenditures, who take part in the management of the household and who render services to the household.

Average size of households: The average number of persons in a household.

GÖÇ İSTATİSTİKLERİ

Genel Nüfus Sayımları, 1975-2000

Sayım günündeki daimi ikametgah yeri ile sayımdan beş yıl önceki daimi ikametgah yeri farklı olan kişiler, göç eden nüfus olarak tanımlanmıştır. Bu tanım gereği göç eden nüfus, 5 ve daha yukarı yaştaki nüfusu kapsamaktadır.

Daimi ikametgah: Bir kişinin ikamet ettiği yer, yıl içerisinde en uzun süre yaşadığı yerleşim yeridir.

Yerleşim yerleri arası göç: İl merkezi, ilçe merkezi ve bucak-köyler arasında göç eden nüfus olarak tanımlanmıştır.

İller arası göç: İdari olarak tanımlanmış iller arasındaki göçü kapsamaktadır. Yerleşim yeri ve iller arası göç arasındaki fark, aynı il içinde yerleşim yerleri arasındaki hareketliliği vermektedir.

İç göç: Ülke sınırları içindeki belirli alanlar (il, bölge vb.) arasındaki nüfus hareketliliği iç göç olarak tanımlanmaktadır.

Aldığı göç: Ülke sınırları içindeki, belirli bir alana diğer alanlardan gelen göçtür.

Verdiği göç: Ülke sınırları içindeki belirli bir alandan, diğer alanlara giden göçtür.

Net göç: Belirli bir alanın aldığı göç ile verdiği göç arasındaki farktır. Belirli bir alanın aldığı göç verdiğinden fazla ise net göç pozitif, verdiği göç aldığı göçten fazla ise net göç negatiftir.

Net göç hızı: Göç edebilecek her bin kişi için net göç sayısıdır. Net göç hızı aşağıdaki formüle göre hesaplanmıştır.

$$m_{(.i-i.)} = [(M_{.i}-M_{i.})/P_{i,t+n}-0.5_{(M.i - Mi.)}]*k$$

Burada;

$m_{(.i-i.)}$: Net göç hızı
$M_{.i}$: Aldığı göç
$M_{i.}$: Verdiği göç
$M_{.i} - M_{i.}$: Net göç
$P_{i,t+n}$: i'nin t+n zamandaki daimi ikametgah nüfusu
i : Göçün incelendiği alan
k : Sabit sayı (k=1000)

Yurt dışından gelen göç: Nüfus sayımında ülke sınırları içinde ikamet ettiği halde beş yıl önce yurt dışında ikamet eden nüfustur.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2007-2010

Son bir yıl içinde, ülke sınırları içinde belirli alanlardaki (bölge, il, ilçe, vb.) daimi ikametgah adres değişiklikleri iç göç olarak tanımlanmıştır.

Kapsam: Ülke sınırları içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları.

MIGRATION STATISTICS

Population Censuses, 1975-2000

The person whose place of permanent residence on the census day was different from the place of permanent residence five years ago is defined as migrant. Migrant population covers the population 5 years of age and over.

Permanent residence: The place of residence of a person is the place that a person lives most of the time within a year.

Migration across places of residence: It is defined as migrated population across province centers, district centers and subdistricts-villages.

Migration across provinces: It covers the migration across provinces which was defined administratively. Difference between migration across places of residence and provinces gives the movement across places of residence within the same province.

Internal migration: Internal migration is defined as population movement between the specific areas (province, region, etc.) inside the country.

In-migration: Migrants who arrive a specific area from other areas within the country.

Out-migration: Migrants who depart from a specific area to the other areas within the country.

Net migration: The difference between in-migration and out-migration for a specific area. If in-migration is more than out-migration, net migration is positive. If out-migration is more than in-migration, net migration is negative.

Net migration rate: It is the number of net migration per thousand persons who are able to migrate. Net migration rate is calculated by the following formula.

$$m_{(.i-i.)}=[(M_{.i}-M_{i.})/P_{i,t+n}-0.5_{(M.i - Mi.)}]*k$$

Where;

$m_{(.i-i.)}$: Net migration rate
$M_{.i}$: In-migration
$M_{i.}$: Out-migration
$M_{.i} - M_{i.}$: Net migration
$P_{i,t+n}$: Population residing in "i" at the time "t+n"
i : The place in which migration is defined
k : Constant (k=1000)

Immigration: The population who resided abroad five years ago, reside in the border of the country on the census day.

Address Based Population Registration System, 2007- 2010

Internal migration is defined as changes in usual residence addresses of population within one year in the specific areas (region, province, district, etc.) inside the country.

Coverage: Turkish citizens residing within the borders of the country.

3.1 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı, il, ilçe, belde belediyesi, köy sayısı ve nüfus yoğunluğu, 1927-2000

Population, annual growth rate of population, number of provinces, districts, towns, villages and population density, 1927-2000

Sayım yılı Census year	Nüfus Population	Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)	İl sayısı Number of provinces	İlçe sayısı Number of districts	Belde belediyesi ve köy sayısı Number of towns and villages	Nüfus yoğunluğu Population density (1) (2)
1927	13 648 270	-	63	328	40 600	18
1935	16 158 018	21.10	57	356	34 876	21
1940	17 820 950	17.03(3)	63	370	34 024	23
1945	18 790 174	10.59	63	396	34 063	24
1950	20 947 188	21.73	63	422	34 252	27
1955	24 064 763	27.75	66	493	34 787	31
1960	27 754 820	28.53	67	570	35 441	36
1965	31 391 421	24.62	67	571	35 638	41
1970	35 605 176	25.19	67	572	35 995	46
1975	40 347 719	25.00	67	572	36 115	52
1980	44 736 957	20.65	67	572	36 155	58
1985	50 664 458	24.88	67	580	36 031	65
1990	56 473 035	21.71	73	829	36 233	73
2000	67 803 927	18.28	81	850	37 366	88

(1) Türkiye'nin yüzölçümü 769 604 km²'dir.
(2) Yüzölçümüne doğal göller ve baraj gölleri dahil değildir. Harita Genel Komutanlığı'ndan temin edilen 1/1 000 000 ölçekli harita baz alınarak hesaplanmıştır.
(3) Hatay ilinin nüfusu toplama dahil edilerek hesaplanmıştır.

(1) Surface area of Turkey is 769 604 km².
(2) Lakes and dams are excluded from the surface area. It was calculated according to 1/1 000 000 scaled map provided from General Command of Mapping.
(3) It was calculated by including the population of Hatay province to total population.

3.2 Belediye sayısı ve nüfusu, 1927-2000

Number and population of municipalities, 1927-2000

	Toplam - Total		**Belediye sayısı** - Number of municipalities					**Belediye nüfusu** Population of municipalities	
Sayım yılı Census year	Sayı Number	Nüfus Population	Büyükşehir Metropolitan	İl Province	İlçe District	İlk kademe Submunicipality	Belde Town	İl, ilçe ve ilk kademe Province, district and submunicipality	Belde Town
1927	460	...	-	63	328	-	69	3 305 879	...
1935	505	4 174 542	-	57	356	-	92	3 802 642	371 900
1940	549	4 753 304	-	63	370	-	116	4 346 249	407 055
1945	583	5 145 020	-	63	396	-	124	4 687 102	457 918
1950	628	5 768 665	-	63	422	-	143	5 244 337	524 328
1955	809	7 804 354	-	66	493	-	250	6 927 343	877 011
1960	995	9 994 644	-	67	570	-	358	8 859 731	1 134 913
1965	1 062	12 787 663	-	67	571	-	424	10 805 817	1 981 846
1970	1 303	16 753 979	-	67	572	-	664	13 691 101	3 062 878
1975	1 654	20 500 442	-	67	572	-	1 015	16 869 068	3 631 374
1980	1 725	25 523 604	-	67	572	-	1 086	19 645 007	5 878 597
1985	1 715	30 994 747	3	65	580	-	1 067	26 865 757	4 128 990
1990	2 053	37 889 728	8	65	829	-	1 151	33 326 351	4 563 377
2000	3 228	53 404 784	16	65	850	31	2 266	44 006 274	9 398 510

3.3 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, 1927-2000

Province/district centers and towns/villages population by sex, 1927-2000

Sayım yılı / Census year	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezi nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı / Proportion of province and district centers population in total			Belde ve köy nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı / Proportion of towns and villages population in total			Cinsiyet oranı / Sex ratio
	Toplam / Total	Erkek / Males	Kadın / Females	Toplam / Total	Erkek / Males	Kadın / Females	Toplam / Total	Erkek / Males	Kadın / Females	
1927	13 648 270	6 563 879	7 084 391	24.22	26.06	22.52	75.78	73.94	77.48	92.65
1935	16 158 018	7 936 770	8 221 248	23.53	24.82	22.29	76.47	75.18	77.71	96.54
1940	17 820 950	8 898 912	8 922 038	24.39	26.21	22.57	75.61	73.79	77.43	99.74
1945	18 790 174	9 446 580	9 343 594	24.94	26.50	23.37	75.06	73.50	76.63	101.10
1950(1)	20 947 188	10 572 557	10 374 631	25.04	26.65	23.39	74.96	73.35	76.61	101.91
1955	24 064 763	12 233 421	11 831 342	28.79	30.60	26.91	71.21	69.40	73.09	103.40
1960	27 754 820	14 163 888	13 590 932	31.92	33.69	30.08	68.08	66.31	69.92	104.22
1965	31 391 421	15 996 964	15 394 457	34.42	36.16	32.62	65.58	63.84	67.38	103.91
1970	35 605 176	18 006 986	17 598 190	38.45	40.61	36.24	61.55	59.39	63.76	102.32
1975	40 347 719	20 744 730	19 602 989	41.81	43.41	40.12	58.19	56.59	59.88	105.82
1980	44 736 957	22 695 362	22 041 595	43.91	45.26	42.52	56.09	54.74	57.48	102.97
1985	50 664 458	25 671 975	24 992 483	53.03	54.58	51.44	46.97	45.42	48.56	102.72
1990	56 473 035	28 607 047	27 865 988	59.01	60.29	57.70	40.99	39.71	42.30	102.66
2000	67 803 927	34 346 735	33 457 192	64.90	65.30	64.50	35.10	34.70	35.50	102.66

(1) Cinsiyete göre nüfus 1945 ve 1955 yılı cinsiyet oranlarından tahmin edilmiştir.

(1) Population by sex has been estimated by the sex ratios of years 1945 and 1955.

3.4 Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 1935-2000

Median age and age dependency ratio, 1935-2000

Sayım yılı / Census year	Ortanca yaş - Median age			Toplam yaş bağımlılık oranı / Total age dependency ratio	Yaşlı bağımlılık oranı (65+yaş) / Elderly dependency ratio (age 65 and over)	Genç bağımlılık oranı (0-14 yaş) / Youth dependency ratio (age 0-14)
	Toplam / Total	Erkek / Males	Kadın / Females			
1935	21.21	19.11	23.40	82.89	7.14	75.75
1940	19.58	17.73	22.39	84.12	6.51	77.60
1945	19.95	18.80	21.68	75.09	5.85	69.24
1950	20.14	19.19	21.34	71.32	5.66	65.66
1955	20.44	19.64	21.33	75.00	5.99	69.01
1960	20.26	19.52	21.07	81.09	6.40	74.69
1965	19.34	18.74	20.01	84.89	7.33	77.56
1970	18.95	18.55	19.39	85.85	8.17	77.68
1975	19.46	19.19	19.76	82.33	8.39	73.94
1980	19.88	19.53	20.32	78.12	8.45	69.67
1985	20.91	20.58	21.24	71.81	7.22	64.59
1990	22.21	21.88	22.55	64.68	7.06	57.62
2000	24.83	24.41	25.30	55.10	8.83	46.27

3.1 Nüfus piramidi - Population pyramide

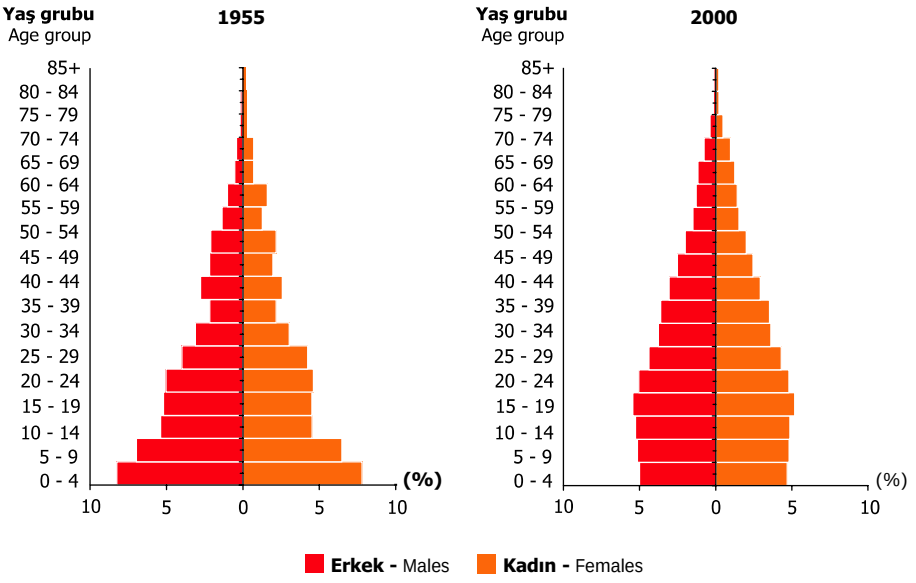

3.2 İl ve ilçe merkezi - belde ve köy nüfus oranı
Proportion of province and district centers - Towns and villages population
1927 - 2000

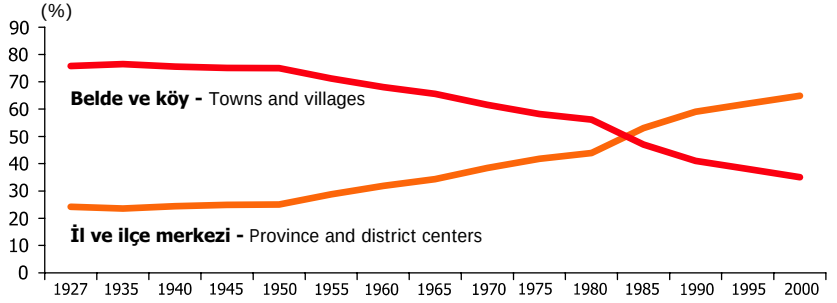

Veri için tablo 3.3'e bakınız
For data, see table 3.3.

3.5 İBBS'ye göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000
Province/district centers, towns/villages population and annual growth rate of population by SR, 1990-2000

İBBS - SR	Nüfus - Population 1990 Toplam Total	1990 İl ve ilçe merkezi Province and district centers	1990 Belde ve köy Towns and villages	2000 Toplam Total	2000 İl ve ilçe merkezi Province and district centers	2000 Belde ve köy Towns and villages	Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰) Toplam Total	İl ve ilçe merkezi Province and district centers	Belde ve köy Towns and villages
TR Türkiye - Turkey	56 473 035	33 656 275	22 816 760	67 803 927	44 006 274	23 797 653	18.28	26.81	4.21
TR1 İstanbul	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.09	29.27	80.72
TR10	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.09	29.27	80.72
TR100 İstanbul	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.09	29.27	80.72
TR2 Batı Marmara									
West Marmara	2 589 490	1 255 780	1 333 710	2 895 980	1 608 653	1 287 327	11.18	24.76	-3.54
TR21	1 182 953	618 393	564 560	1 354 658	815 487	539 171	13.55	27.66	-4.60
TR211 Tekirdağ	468 842	258 440	210 402	623 591	395 377	228 214	28.52	42.51	8.12
TR212 Edirne	404 599	210 421	194 178	402 606	230 908	171 698	-0.49	9.29	-12.30
TR213 Kırklareli	309 512	149 532	159 980	328 461	189 202	139 259	5.94	23.52	-13.87
TR22	1 406 537	637 387	769 150	1 541 322	793 166	748 156	9.15	21.86	-2.77
TR221 Balıkesir	974 274	468 758	505 516	1 076 347	577 595	498 752	9.96	20.87	-1.35
TR222 Çanakkale	432 263	168 629	263 634	464 975	215 571	249 404	7.29	24.55	-5.55
TR3 Ege - Aegean	7 594 977	4 344 471	3 250 506	8 938 781	5 495 575	3 443 206	16.29	23.50	5.76
TR31	2 694 770	2 137 721	557 049	3 370 866	2 732 669	638 197	22.38	24.55	13.60
TR310 İzmir	2 694 770	2 137 721	557 049	3 370 866	2 732 669	638 197	22.38	24.55	13.60
TR32	2 138 507	920 207	1 218 300	2 516 114	1 175 369	1 340 745	16.26	24.47	9.57
TR321 Aydın	824 816	384 711	440 105	950 757	493 114	457 643	14.21	24.82	3.91
TR322 Denizli	750 882	337 416	413 466	850 029	413 914	436 115	12.40	20.43	5.33
TR323 Muğla	562 809	198 080	364 729	715 328	268 341	446 987	23.97	30.35	20.33
TR33	2 761 700	1 286 543	1 475 157	3 051 801	1 587 537	1 464 264	9.99	21.02	-0.74
TR331 Manisa	1 154 418	590 374	564 044	1 260 169	714 760	545 409	8.76	19.11	-3.36
TR332 Afyonkarahisar	738 979	306 209	432 770	812 416	371 868	440 548	9.47	19.42	1.78
TR333 Kütahya	577 905	243 151	334 754	656 903	318 869	338 034	12.81	27.10	0.97
TR334 Uşak	290 398	146 809	143 589	322 313	182 040	140 273	10.42	21.50	-2.34
TR4 Doğu Marmara									
East Marmara	4 688 514	3 005 754	1 682 760	5 741 241	3 867 055	1 874 186	20.25	25.19	10.77
TR41	2 413 259	1 720 914	692 345	3 025 475	2 312 348	713 127	22.60	29.53	2.96
TR411 Bursa	1 596 161	1 153 007	443 154	2 125 140	1 630 940	494 200	28.62	34.67	10.90
TR412 Eskişehir	641 301	477 436	163 865	706 009	557 028	148 981	9.61	15.41	-9.52
TR413 Bilecik	175 797	90 471	85 326	194 326	124 380	69 946	10.02	31.82	-19.87
TR42	2 275 255	1 284 840	990 415	2 715 766	1 554 707	1 161 059	17.69	19.06	15.89
TR421 Kocaeli	920 255	579 681	340 574	1 206 085	722 905	483 180	27.04	22.07	34.97
TR422 Sakarya	683 281	404 742	278 539	756 168	459 824	296 344	10.13	12.76	6.19
TR423 Düzce	273 679	105 834	167 845	314 266	130 632	183 634	13.82	21.05	8.99
TR424 Bolu	262 919	107 551	155 368	270 654	142 685	127 969	2.90	28.26	-19.40
TR425 Yalova	135 121	87 032	48 089	168 593	98 661	69 932	22.13	12.54	37.44
TR5 Batı Anadolu									
West Anatolia	5 204 217	3 905 981	1 298 236	6 443 236	4 975 251	1 467 985	21.35	24.19	12.29
TR51	3 236 378	2 836 802	399 576	4 007 860	3 540 522	467 338	21.37	22.15	15.66
TR510 Ankara	3 236 378	2 836 802	399 576	4 007 860	3 540 522	467 338	21.37	22.15	15.66
TR52	1 967 839	1 069 179	898 660	2 435 376	1 434 729	1 000 647	21.31	29.40	10.75
TR521 Konya	1 752 658	963 128	789 530	2 192 166	1 294 817	897 349	22.37	29.59	12.80
TR522 Karaman	215 181	106 051	109 130	243 210	139 912	103 298	12.24	27.70	-5.49

3.5 İBBS'ye göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000 (devam)
Province/district centers, towns/villages population and annual growth rate of population by SR, 1990-2000 (continued)

İBBS - SR	Nüfus - Population 1990 Toplam Total	1990 İl ve ilçe merkezi Province and district centers	1990 Belde ve köy Towns and villages	Nüfus - Population 2000 Toplam Total	2000 İl ve ilçe merkezi Province and district centers	2000 Belde ve köy Towns and villages	Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰) Toplam Total	Yıllık nüfus artış hızı İl ve ilçe merkezi Province and district centers	Yıllık nüfus artış hızı Belde ve köy Towns and villages
TR6 Akdeniz									
Mediterranean	7 026 489	4 051 596	2 974 893	8 706 005	5 204 203	3 501 802	21.43	25.03	16.30
TR61	1 821 881	961 102	860 779	2 490 235	1 377 788	1 112 447	31.24	36.01	25.64
TR611 Antalya	1 132 211	602 194	530 017	1 719 751	936 330	783 421	41.79	44.13	39.07
TR612 Isparta	434 771	229 796	204 975	513 681	301 561	212 120	16.67	27.17	3.43
TR613 Burdur	254 899	129 112	125 787	256 803	139 897	116 906	0.74	8.02	-7.32
TR62	2 816 486	1 913 725	902 761	3 500 878	2 397 073	1 103 805	21.75	22.51	20.10
TR621 Adana	1 549 233	1 125 149	424 084	1 849 478	1 397 853	451 625	17.71	21.70	6.29
TR622 Mersin	1 267 253	788 576	478 677	1 651 400	999 220	652 180	26.47	23.67	30.92
TR63	2 388 122	1 176 769	1 211 353	2 714 892	1 429 342	1 285 550	12.82	19.44	5.94
TR631 Hatay	1 109 754	531 707	578 047	1 253 726	581 341	672 385	12.19	8.92	15.11
TR632 Kahramanmaraş	894 264	407 215	487 049	1 002 384	536 007	466 377	11.41	27.47	-4.34
TR633 Osmaniye	384 104	237 847	146 257	458 782	311 994	146 788	17.76	27.13	0.36
TR7 Orta Anadolu									
Central Anatolia	3 818 444	1 925 361	1 893 083	4 189 268	2 365 571	1 823 697	9.27	20.58	-3.73
TR71	1 528 813	724 581	804 232	1 690 826	896 257	794 569	10.07	21.26	-1.21
TR711 Kırıkkale	350 360	243 378	106 982	383 508	285 294	98 214	9.04	15.89	-8.55
TR712 Aksaray	330 569	144 217	186 352	396 084	200 216	195 868	18.08	32.80	4.98
TR713 Niğde	301 691	97 286	204 405	348 081	126 812	221 269	14.30	26.50	7.93
TR714 Nevşehir	289 509	112 955	176 554	309 914	136 523	173 391	6.81	18.95	-1.81
TR715 Kırşehir	256 684	126 745	129 939	253 239	147 412	105 827	-1.35	15.10	-20.52
TR72	2 289 631	1 200 780	1 088 851	2 498 442	1 469 314	1 029 128	8.73	20.18	-5.64
TR721 Kayseri	944 091	606 001	338 090	1 060 432	732 354	328 078	11.62	18.93	-3.01
TR722 Sivas	766 821	384 832	381 989	755 091	421 804	333 287	-1.54	9.17	-13.64
TR723 Yozgat	578 719	209 947	368 772	682 919	315 156	367 763	16.55	40.61	-0.27
TR8 Batı Karadeniz									
West Black Sea	4 889 323	2 024 087	2 865 236	4 895 744	2 418 065	2 477 679	0.13	17.78	-14.53
TR81	1 103 750	431 677	672 073	1 024 879	456 040	568 839	-7.41	5.49	-16.67
TR811 Zonguldak	653 739	235 546	418 193	615 599	250 282	365 317	-6.01	6.07	-13.51
TR812 Karabük	244 177	152 469	91 708	225 102	157 756	67 346	-8.13	3.41	-30.87
TR813 Bartın	205 834	43 662	162 172	184 178	48 002	136 176	-11.11	9.47	-17.47
TR82	937 703	339 434	598 269	871 405	416 491	454 914	-7.33	20.45	-27.39
TR821 Kastamonu	423 206	148 861	274 345	375 476	174 020	201 456	-11.96	15.61	-30.87
TR822 Çankırı	249 344	104 132	145 212	270 355	141 186	129 169	8.09	30.43	-11.70
TR823 Sinop	265 153	86 441	178 712	225 574	101 285	124 289	-16.16	15.84	-36.31
TR83	2 847 870	1 252 976	1 594 894	2 999 460	1 545 534	1 453 926	5.18	20.98	-9.25
TR831 Samsun	1 161 207	527 362	633 845	1 209 137	635 254	573 883	4.04	18.61	-9.94
TR832 Tokat	718 738	308 999	409 739	828 027	401 762	426 265	14.15	26.24	3.95
TR833 Çorum	608 660	254 272	354 388	597 065	311 897	285 168	-1.92	20.42	-21.73
TR834 Amasya	359 265	162 343	196 922	365 231	196 621	168 610	1.65	19.15	-15.52

3.5 İBBS'ye göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000 (devam)
Province/district centers, towns/villages population and annual growth rate of population by SR, 1990-2000 (continued)

İBBS - SR	Nüfus - Population 1990 Toplam Total	1990 İl ve ilçe merkezi Province and district centers	1990 Belde ve köy Towns and villages	Nüfus - Population 2000 Toplam Total	2000 İl ve ilçe merkezi Province and district centers	2000 Belde ve köy Towns and villages	Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰) Toplam Total	Yıllık nüfus artış hızı İl ve ilçe merkezi Province and district centers	Yıllık nüfus artış hızı Belde ve köy Towns and villages
TR9 Doğu Karadeniz									
East Black Sea	2 852 806	1 162 757	1 690 049	3 131 546	1 545 914	1 585 632	9.32	28.47	-6.38
TR90	2 852 806	1 162 757	1 690 049	3 131 546	1 545 914	1 585 632	9.32	28.47	-6.38
TR901 Trabzon	795 849	331 321	464 528	975 137	478 954	496 183	20.31	36.84	6.59
TR902 Ordu	826 886	348 028	478 858	887 765	416 631	471 134	7.10	17.99	-1.63
TR903 Giresun	499 617	223 678	275 939	523 819	283 316	240 503	4.73	23.63	-13.74
TR904 Rize	348 776	134 082	214 694	365 938	205 245	160 693	4.80	42.56	-28.96
TR905 Artvin	212 833	66 097	146 736	191 934	84 198	107 736	-10.33	24.20	-30.89
TR906 Gümüşhane	168 845	59 551	109 294	186 953	77 570	109 383	10.18	26.43	0.08
TRA Kuzeydoğu Anadolu									
North East Anatolia	2 354 030	965 156	1 388 874	2 507 738	1 289 874	1 217 864	6.32	28.99	-13.14
TRA1	1 254 782	586 422	668 360	1 351 588	774 113	577 475	7.43	27.76	-14.61
TRA11 Erzurum	848 201	400 983	447 218	937 389	560 551	376 838	10.00	33.49	-17.12
TRA12 Erzincan	299 251	144 144	155 107	316 841	172 206	144 635	5.71	17.78	-6.99
TRA13 Bayburt	107 330	41 295	66 035	97 358	41 356	56 002	-9.75	0.15	-16.48
TRA2	1 099 248	378 734	720 514	1 156 150	515 761	640 389	5.05	30.87	-11.79
TRA21 Ağrı	437 093	158 758	278 335	528 744	252 309	276 435	19.03	46.31	-0.68
TRA22 Kars	355 823	130 391	225 432	325 016	142 145	182 871	-9.05	8.63	-20.92
TRA23 Iğdır	142 601	55 547	87 054	168 634	81 582	87 052	16.76	38.43	0.00
TRA24 Ardahan	163 731	34 038	129 693	133 756	39 725	94 031	-20.22	15.45	-32.15
TRB Ortadoğu Anadolu									
Central East Anatolia	3 101 812	1 361 937	1 739 875	3 727 034	2 007 378	1 719 656	18.36	38.78	-1.17
TRB1	1 585 242	780 735	804 507	1 770 597	1 041 933	728 664	11.05	28.85	-9.90
TRB11 Malatya	704 359	369 243	335 116	853 658	499 713	353 945	19.22	30.25	5.46
TRB12 Elazığ	498 225	274 045	224 180	569 616	364 274	205 342	13.39	28.45	-8.77
TRB13 Bingöl	249 074	86 648	162 426	253 739	123 470	130 269	1.86	35.40	-22.06
TRB14 Tunceli	133 584	50 799	82 785	93 584	54 476	39 108	-35.58	6.99	-74.97
TRB2	1 516 570	581 202	935 368	1 956 437	965 445	990 992	25.46	50.74	5.78
TRB21 Van	637 433	262 562	374 871	877 524	446 976	430 548	31.96	53.19	13.84
TRB22 Muş	376 543	103 089	273 454	453 654	159 503	294 151	18.63	43.64	7.29
TRB23 Bitlis	330 115	144 029	186 086	388 678	219 511	169 167	16.33	42.13	-9.53
TRB24 Hakkari	172 479	71 522	100 957	236 581	139 455	97 126	31.59	66.76	-3.87
TRC Güneydoğu Anadolu									
South East Anatolia	5 157 160	2 873 801	2 283 359	6 608 619	4 143 136	2 465 483	24.79	36.57	7.67
TRC1	1 651 421	1 047 566	603 855	2 023 784	1 423 050	600 734	20.33	30.62	-0.52
TRC11 Gaziantep	1 010 396	738 245	272 151	1 285 249	1 009 126	276 123	24.05	31.25	1.45
TRC12 Adıyaman	510 827	222 102	288 725	623 811	338 939	284 872	19.98	42.26	-1.34
TRC13 Kilis	130 198	87 219	42 979	114 724	74 985	39 739	-12.65	-15.11	-7.84
TRC2	2 097 902	1 147 054	950 848	2 806 130	1 659 821	1 146 309	29.08	36.94	18.69
TRC21 Şanlıurfa	1 001 455	551 614	449 841	1 443 422	842 129	601 293	36.55	42.30	29.01
TRC22 Diyarbakır	1 096 447	595 440	501 007	1 362 708	817 692	545 016	21.73	31.71	8.42
TRC3	1 407 837	679 181	728 656	1 778 705	1 060 265	718 440	23.38	44.53	-1.41
TRC31 Mardin	558 275	249 032	309 243	705 098	391 249	313 849	23.34	45.16	1.48
TRC32 Batman	344 121	194 664	149 457	456 734	304 166	152 568	28.30	44.62	2.06
TRC33 Şırnak	262 006	125 264	136 742	353 197	211 328	141 869	29.86	52.28	3.68
TRC34 Siirt	243 435	110 221	133 214	263 676	153 522	110 154	7.98	33.13	-19.00

Not. 1990 Genel Nüfus Sayımı sonuçları, 2000 Genel Nüfus Sayımı günündeki idari bölünüşe göre yeniden düzenlenmiştir.

Note. The results of 1990 Population Census were adjusted according to the administrative division on the day of 2000 Population Census.

3.6 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 1975-2000

Population by literacy and sex, 1975-2000

[6 ≥ yaş - age]

Okuryazarlık - Literacy	1975	1980	1985	1990	2000
Erkek - Males					
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	4 096 110	3 802 455	2 932 964	2 779 172	1 857 132
(%)	23.79	20.02	13.48	11.19	6.14
Okuma yazma bilen - Literate	13 118 658	15 188 078	18 824 697	22 066 860	28 384 266
(%)	76.21	79.98	86.52	88.81	93.86
Bilinmeyen - Unknown	41 645	8 568	43 193	10 496	4 047
Kadın - Females					
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	8 048 078	8 394 868	6 770 698	6 808 809	5 732 525
(%)	49.49	45.33	31.84	28.02	19.36
Okuma yazma bilen - Literate	8 212 708	10 123 133	14 497 065	17 488 623	23 875 115
(%)	50.51	54.67	68.16	71.98	80.64
Bilinmeyen - Unknown	13 406	6 521	43 720	9 150	6 158

Not. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsanmamıştır.

Note. Proportions are calculated by excluding unknown.

3.7 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2000

Population by age group, literacy and sex, 2000

[6 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Okuma yazma bilmeyen** Illiterate	**Okuma yazma bilen** Literate	**Okul bitiren** Graduate	**Okul bitirmeyen** No school completed	**Mezuniyeti bilinmeyen** Education level unknown	**Okuma yazma durumu bilinmeyen** Literacy status unknown
Toplam - Total	59 859 243	7 589 657	52 259 381	39 359 807	12 886 331	13 243	10 205
Erkek - Males	30 245 445	1 857 132	28 384 266	21 869 477	6 512 324	2 465	4 047
6-11	4 204 473	495 113	3 709 360	-	3 709 360	-	-
12-24	9 265 262	184 525	9 080 145	7 159 477	1 920 066	602	592
25-29	2 976 430	64 474	2 911 660	2 866 469	44 943	248	296
30-34	2 552 370	64 222	2 487 887	2 443 546	44 131	210	261
35-39	2 453 579	70 721	2 382 571	2 334 542	47 782	247	287
40-44	2 083 531	73 624	2 009 606	1 958 506	50 913	187	301
45-49	1 710 757	78 991	1 631 528	1 569 675	61 665	188	238
50-54	1 356 391	93 108	1 263 102	1 180 731	82 252	119	181
55-59	1 016 254	112 099	904 034	803 214	100 722	98	121
60-64	864 299	143 499	720 670	604 701	115 865	104	130
65+	1 749 563	475 976	1 273 323	939 635	333 273	415	264
Bilinmeyen - Unknown	12 536	780	10 380	8 981	1 352	47	1 376
Kadın - Females	29 613 798	5 732 525	23 875 115	17 490 330	6 374 007	10 778	6 158
6-11	3 930 576	557 654	3 372 922	-	3 372 922	-	-
12-24	8 774 721	547 252	8 225 611	6 491 779	1 729 914	3 918	1 858
25-29	2 918 825	279 351	2 639 016	2 550 264	87 670	1 082	458
30-34	2 457 285	303 528	2 153 337	2 055 914	96 611	812	420
35-39	2 400 808	373 272	2 027 187	1 903 800	122 547	840	349
40-44	1 985 225	398 476	1 586 388	1 447 379	138 286	723	361
45-49	1 658 012	446 271	1 211 454	1 053 436	157 338	680	287
50-54	1 360 958	489 889	870 786	712 113	158 069	604	283
55-59	1 042 168	458 111	583 854	449 796	133 579	479	203
60-64	964 989	507 893	456 861	329 198	127 211	452	235
65+	2 109 386	1 369 037	739 706	489 603	248 944	1 159	643
Bilinmeyen - Unknown	10 845	1 791	7 993	7 048	916	29	1 061

3.8 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2000
Population by age group, marital status and sex, 2000
[12 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Hiç evlenmedi** Never married	**Evli** Married	**Eşi öldü** Widowed	**Boşandı** Divorced	**Bilinmeyen** Unknown
Toplam - Total	51 724 194	17 622 459	31 239 631	2 276 932	566 339	18 833
Erkek - Males	26 040 972	10 000 679	15 493 363	332 116	203 755	11 059
12-14	2 147 330	2 140 850	6 480	-	-	-
15-19	3 691 218	3 611 395	78 187	317	1 034	285
20-24	3 426 714	2 711 372	706 636	1 016	7 190	500
25-29	2 976 430	964 710	1 986 540	2 437	21 325	1 418
30-34	2 552 370	276 271	2 242 178	3 786	28 859	1 276
35-39	2 453 579	119 914	2 296 347	4 945	31 330	1 043
40-44	2 083 531	62 912	1 983 143	6 804	29 800	872
45-49	1 710 757	37 247	1 637 963	9 436	25 227	884
50-54	1 356 391	22 600	1 298 460	14 980	19 451	900
55-59	1 016 254	14 897	966 063	21 595	13 018	681
60-64	864 299	11 620	806 910	35 181	9 926	662
65+	1 749 563	22 282	1 478 936	230 482	16 518	1 345
Bilinmeyen - Unknown	12 536	4 609	5 520	1 137	77	1 193
Kadın - Females	25 683 222	7 621 780	15 746 268	1 944 816	362 584	7 774
12-14	1 993 032	1 985 189	7 843	-	-	-
15-19	3 518 257	3 063 952	448 398	1 244	4 540	123
20-24	3 263 432	1 535 053	1 698 803	5 249	24 019	308
25-29	2 918 825	538 490	2 322 794	13 980	42 765	796
30-34	2 457 285	211 410	2 167 896	26 844	50 426	709
35-39	2 400 808	116 345	2 180 541	48 469	54 770	683
40-44	1 985 225	61 508	1 796 726	75 019	51 366	606
45-49	1 658 012	35 587	1 471 322	109 363	41 311	429
50-54	1 360 958	22 540	1 156 062	151 989	29 898	469
55-59	1 042 168	14 087	821 421	186 582	19 712	366
60-64	964 989	10 944	676 205	261 788	15 743	309
65+	2 109 386	24 910	993 209	1 062 844	27 948	475
Bilinmeyen - Unknown	10 845	1 765	5 048	1 445	86	2 501
Toplam - Total (%)		34.07	60.40	4.40	1.09	0.04
Erkek - Males		38.40	59.50	1.28	0.78	0.04
12-14		99.70	0.30	-	-	-
15-19		97.84	2.12	0.01	0.03	0.01
20-24		79.12	20.62	0.03	0.21	0.01
25-29		32.41	66.74	0.08	0.72	0.05
30-34		10.82	87.85	0.15	1.13	0.05
35-39		4.89	93.59	0.20	1.28	0.04
40-44		3.02	95.18	0.33	1.43	0.04
45-49		2.18	95.74	0.55	1.47	0.05
50-54		1.67	95.73	1.10	1.43	0.07
55-59		1.47	95.06	2.12	1.28	0.07
60-64		1.34	93.36	4.07	1.15	0.08
65+		1.27	84.53	13.17	0.94	0.08
Bilinmeyen - Unknown		36.77	44.03	9.07	0.61	9.52
Kadın - Females		29.68	61.31	7.57	1.41	0.03
12-14		99.61	0.39	-	-	-
15-19		87.09	12.74	0.04	0.13	0.00
20-24		47.04	52.06	0.16	0.74	0.01
25-29		18.45	79.58	0.48	1.47	0.03
30-34		8.60	88.22	1.09	2.05	0.03
35-39		4.85	90.83	2.02	2.28	0.03
40-44		3.10	90.50	3.78	2.59	0.03
45-49		2.15	88.74	6.60	2.49	0.03
50-54		1.66	84.94	11.17	2.20	0.03
55-59		1.35	78.82	17.90	1.89	0.04
60-64		1.13	70.07	27.13	1.63	0.03
65+		1.18	47.09	50.39	1.32	0.02
Bilinmeyen - Unknown		16.27	46.55	13.32	0.79	23.06

3.9 İBBS'ye göre hanehalkı büyüklüğü ve hanehalkı sayısı, 2000
Number of households and size of households by SR, 2000

İBBS - SR	Toplam hanehalkı sayısı Total number of households	Toplam yerleşik nüfus Total resident population	Ortalama hanehalkı büyüklüğü Average size of households	Hanehalkı büyüklüğü - Size of household				
				1	2	3	4	5+
TR Türkiye - Turkey	15 070 093	67 809 048	4.50	803 120	2 097 823	2 578 281	3 534 911	6 055 958
TR1 İstanbul	2 550 607	9 822 210	3.85	161 860	403 314	553 816	693 998	737 619
TR10	2 550 607	9 822 210	3.85	161 860	403 314	553 816	693 998	737 619
TR100 İstanbul	2 550 607	9 822 210	3.85	161 860	403 314	553 816	693 998	737 619
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	800 031	2 844 363	3.56	64 614	162 189	177 677	216 457	179 094
TR21	348 973	1 304 850	3.74	22 266	62 144	77 928	97 014	89 621
TR211 Tekirdağ	159 569	604 689	3.79	9 040	27 527	35 674	45 392	41 936
TR212 Edirne	103 229	384 950	3.73	6 990	18 486	23 228	27 957	26 568
TR213 Kırklareli	86 175	315 211	3.66	6 236	16 131	19 026	23 665	21 117
TR22	451 058	1 539 513	3.41	42 348	100 045	99 749	119 443	89 473
TR221 Balıkesir	314 022	1 090 252	3.47	29 156	67 405	67 322	83 628	66 511
TR222 Çanakkale	137 036	449 261	3.28	13 192	32 640	32 427	35 815	22 962
TR3 Ege - Aegean	2 311 716	8 813 668	3.81	169 159	406 565	481 258	629 366	625 368
TR31	922 729	3 304 379	3.58	73 641	170 530	217 130	260 813	200 615
TR310 İzmir	922 729	3 304 379	3.58	73 641	170 530	217 130	260 813	200 615
TR32	665 966	2 447 793	3.68	52 500	124 841	140 011	185 336	163 278
TR321 Aydın	251 330	924 889	3.68	20 843	47 830	51 550	69 322	61 785
TR322 Denizli	223 089	858 676	3.85	14 674	37 873	44 996	62 110	63 436
TR323 Muğla	191 547	664 228	3.47	16 983	39 138	43 465	53 904	38 057
TR33	723 021	3 061 496	4.23	43 018	111 194	124 117	183 217	261 475
TR331 Manisa	323 491	1 246 050	3.85	21 661	55 213	65 478	90 250	90 889
TR332 Afyonkarahisar	164 452	819 414	4.98	8 251	19 813	19 573	33 441	83 374
TR333 Kütahya	152 276	660 756	4.34	8 017	22 518	23 866	37 338	60 537
TR334 Uşak	82 802	335 276	4.05	5 089	13 650	15 200	22 188	26 675
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	1 407 936	5 677 462	4.03	79 522	218 399	270 798	375 503	463 714
TR41	785 454	3 012 452	3.84	49 995	133 090	162 911	219 043	220 415
TR411 Bursa	545 391	2 130 744	3.91	31 457	87 779	112 389	152 107	161 659
TR412 Eskişehir	190 284	696 215	3.66	14 483	35 557	40 967	53 827	45 450
TR413 Bilecik	49 779	185 493	3.73	4 055	9 754	9 555	13 109	13 306
TR42	622 482	2 665 010	4.28	29 527	85 309	107 887	156 460	243 299
TR421 Kocaeli	283 708	1 181 086	4.16	12 363	37 809	54 043	77 071	102 422
TR422 Sakarya	167 487	755 980	4.51	7 177	20 675	25 852	39 190	74 593
TR423 Düzce	65 720	299 837	4.56	2 796	8 118	9 660	14 845	30 301
TR424 Bolu	62 802	265 875	4.23	3 926	10 962	9 944	14 150	23 820
TR425 Yalova	42 765	162 232	3.79	3 265	7 745	8 388	11 204	12 163
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	1 520 632	6 347 467	4.17	83 341	217 756	280 252	397 549	541 734
TR51	1 018 371	3 887 844	3.82	64 142	160 623	215 779	293 659	284 168
TR510 Ankara	1 018 371	3 887 844	3.82	64 142	160 623	215 779	293 659	284 168
TR52	502 261	2 459 623	4.90	19 199	57 133	64 473	103 890	257 566
TR521 Konya	444 354	2 208 563	4.97	16 076	48 893	55 412	90 809	233 164
TR522 Karaman	57 907	251 060	4.34	3 123	8 240	9 061	13 081	24 402

3.9 İBBS'ye göre hanehalkı büyüklüğü ve hanehalkı sayısı, 2000 (devam)
Number of households and size of households by SR, 2000 (continued)

İBBS - SR	Toplam hanehalkı sayısı Total number of households	Toplam yerleşik nüfus Total resident population	Ortalama hanehalkı büyüklüğü Average size of households	Hanehalkı büyüklüğü - Size of household 1	2	3	4	5+
TR6 Akdeniz								
Mediterranean	1 870 351	8 602 188	4.60	81 529	224 865	296 546	439 561	827 850
TR61	563 476	2 266 271	4.02	34 581	89 473	109 446	152 657	177 319
TR611 Antalya	383 339	1 524 142	3.98	22 007	58 104	78 959	108 348	115 921
TR612 Isparta	109 015	483 502	4.44	6 656	16 480	16 911	25 452	43 516
TR613 Burdur	71 122	258 627	3.64	5 918	14 889	13 576	18 857	17 882
TR62	769 688	3 538 543	4.60	31 662	86 848	122 986	186 049	342 143
TR621 Adana	402 243	1 880 398	4.67	15 692	43 844	62 720	94 888	185 099
TR622 Mersin	367 445	1 658 145	4.51	15 970	43 004	60 266	91 161	157 044
TR63	537 187	2 797 374	5.21	15 286	48 544	64 114	100 855	308 388
TR631 Hatay	260 027	1 293 835	4.98	8 671	26 389	34 027	52 810	138 130
TR632 Kahramanmaraş	185 792	1 035 089	5.57	4 039	13 955	18 936	30 340	118 522
TR633 Osmaniye	91 368	468 450	5.13	2 576	8 200	11 151	17 705	51 736
TR7 Orta Anadolu								
Central Anatolia	867 717	4 315 996	4.97	35 079	99 034	108 234	173 926	451 444
TR71	357 941	1 730 644	4.83	15 872	42 668	46 915	74 811	177 675
TR711 Kırıkkale	78 760	383 882	4.87	2 661	9 459	10 616	17 234	38 790
TR712 Aksaray	78 455	413 441	5.27	2 536	6 971	8 776	14 604	45 568
TR713 Niğde	74 911	356 185	4.75	4 473	9 254	10 136	15 220	35 828
TR714 Nevşehir	69 178	310 239	4.48	3 881	10 049	9 886	15 235	30 127
TR715 Kırşehir	56 637	266 897	4.71	2 321	6 935	7 501	12 518	27 362
TR72	509 776	2 585 352	5.07	19 207	56 366	61 319	99 115	273 769
TR721 Kayseri	236 030	1 095 693	4.64	9 185	27 360	33 622	55 082	110 781
TR722 Sivas	147 831	779 054	5.27	6 377	17 536	16 297	24 944	82 677
TR723 Yozgat	125 915	710 605	5.64	3 645	11 470	11 400	19 089	80 311
TR8 Batı Karadeniz								
West Black Sea	1 074 677	5 132 487	4.78	54 029	150 275	148 839	219 756	501 778
TR81	247 291	1 099 199	4.44	11 844	34 969	39 980	58 584	101 914
TR811 Zonguldak	145 593	662 174	4.55	6 237	18 291	23 318	35 494	62 253
TR812 Karabük	58 413	234 123	4.01	3 393	10 518	10 484	14 532	19 486
TR813 Bartın	43 285	202 902	4.69	2 214	6 160	6 178	8 558	20 175
TR82	197 644	902 821	4.57	14 223	37 547	27 295	34 748	83 831
TR821 Kastamonu	91 673	398 253	4.34	7 029	17 997	13 279	16 371	36 997
TR822 Çankırı	51 123	263 393	5.15	3 167	8 512	6 152	8 689	24 603
TR823 Sinop	54 848	241 175	4.40	4 027	11 038	7 864	9 688	22 231
TR83	629 742	3 130 467	4.97	27 962	77 759	81 564	126 424	316 033
TR831 Samsun	265 702	1 279 064	4.81	11 368	32 109	37 497	57 391	127 337
TR832 Tokat	147 277	852 132	5.79	4 619	13 343	14 096	23 222	91 997
TR833 Çorum	135 438	631 993	4.67	7 488	20 205	18 575	28 084	61 086
TR834 Amasya	81 325	367 278	4.52	4 487	12 102	11 396	17 727	35 613

3.9 İBBS'ye göre hanehalkı büyüklüğü ve hanehalkı sayısı, 2000 (devam)
Number of households and size of households by SR, 2000 (continued)

İBBS - SR	Toplam hanehalkı sayısı Total number of households	Toplam yerleşik nüfus Total resident population	Ortalama hanehalkı büyüklüğü Average size of households	Hanehalkı büyüklüğü - Size of household 1	2	3	4	5+
TR9 Doğu Karadeniz								
East Black Sea	639 847	3 272 382	5.11	26 844	76 788	75 548	114 551	346 116
TR90	639 847	3 272 382	5.11	26 844	76 788	75 548	114 551	346 116
TR901 Trabzon	192 851	1 009 041	5.23	7 015	20 523	22 258	34 115	108 940
TR902 Ordu	175 998	922 222	5.24	6 388	20 465	20 365	32 315	96 465
TR903 Giresun	114 269	551 150	4.82	6 137	16 495	14 393	20 199	57 045
TR904 Rize	75 484	389 357	5.16	3 349	8 316	8 985	13 694	41 140
TR905 Artvin	46 210	210 032	4.55	2 324	6 953	6 332	9 425	21 176
TR906 Gümüşhane	35 035	190 580	5.44	1 631	4 036	3 215	4 803	21 350
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	421 041	2 528 896	6.01	11 025	33 080	40 297	60 895	275 744
TRA1	242 115	1 342 681	5.55	7 871	22 695	25 489	38 096	147 964
TRA11 Erzurum	163 147	934 266	5.73	4 476	13 583	16 668	25 127	103 293
TRA12 Erzincan	61 028	307 734	5.04	2 824	7 332	7 209	10 519	33 144
TRA13 Bayburt	17 940	100 681	5.61	571	1 780	1 612	2 450	11 527
TRA2	178 926	1 186 215	6.63	3 154	10 385	14 808	22 799	127 780
TRA21 Ağrı	70 475	538 272	7.64	784	2 640	4 292	6 520	56 239
TRA22 Kars	55 506	333 054	6.00	1 051	3 581	5 342	8 685	36 847
TRA23 Iğdır	28 167	173 554	6.16	630	1 924	2 770	4 076	18 767
TRA24 Ardahan	24 778	141 335	5.70	689	2 240	2 404	3 518	15 927
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	586 003	3 771 153	6.44	13 755	40 030	54 961	83 656	393 601
TRB1	335 117	1 822 052	5.44	10 847	30 234	38 787	59 610	195 639
TRB11 Malatya	163 718	884 118	5.40	5 153	14 514	18 689	29 734	95 628
TRB12 Elazığ	112 463	586 361	5.21	3 915	11 038	13 834	21 565	62 111
TRB13 Bingöl	39 870	257 158	6.45	720	2 212	3 541	5 013	28 384
TRB14 Tunceli	19 066	94 415	4.95	1 059	2 470	2 723	3 298	9 516
TRB2	250 886	1 949 101	7.77	2 908	9 796	16 174	24 046	197 962
TRB21 Van	118 514	892 072	7.53	1 425	4 880	8 183	12 675	91 351
TRB22 Muş	55 926	458 256	8.19	602	1 923	3 181	4 572	45 648
TRB23 Bitlis	49 046	381 983	7.79	546	1 924	2 889	4 326	39 361
TRB24 Hakkari	27 400	216 790	7.91	335	1 069	1 921	2 473	21 602
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	1 019 535	6 680 776	6.55	22 363	65 528	90 055	129 693	711 896
TRC1	375 545	2 067 821	5.51	10 523	31 735	41 938	62 333	229 016
TRC11 Gaziantep	248 213	1 298 806	5.23	7 369	22 746	30 482	45 121	142 495
TRC12 Adıyaman	104 577	654 178	6.26	2 026	6 312	8 721	13 445	74 073
TRC13 Kilis	22 755	114 837	5.05	1 128	2 677	2 735	3 767	12 448
TRC2	415 254	2 841 655	6.84	7 905	22 737	32 710	46 828	305 074
TRC21 Şanlıurfa	210 046	1 455 261	6.93	3 933	11 073	15 259	22 429	157 352
TRC22 Diyarbakır	205 208	1 386 394	6.76	3 972	11 664	17 451	24 399	147 722
TRC3	228 736	1 771 300	7.74	3 935	11 056	15 407	20 532	177 806
TRC31 Mardin	92 440	713 874	7.72	1 748	4 568	6 238	8 356	71 530
TRC32 Batman	61 550	467 799	7.60	948	2 881	4 235	5 689	47 797
TRC33 Şırnak	39 873	328 833	8.25	549	1 695	2 383	3 075	32 171
TRC34 Siirt	34 873	260 794	7.48	690	1 912	2 551	3 412	26 308

3.10 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı, il, ilçe, belde belediyesi, köy sayısı ve nüfus yoğunluğu, 2007-2010

Population, annual growth rate of population, number of provinces, districts, towns, villages and population density, 2007-2010

Yıl - Year	**Nüfus** Population	**Yıllık nüfus artış hızı**-Annual growth rate of population (‰)	**İl sayısı** Number of provinces	**İlçe sayısı** Number of districts	**Belde/ilk kademe belediyesi sayısı** Number of towns and submunicipalities	**Köy sayısı** Number of villages	**Nüfus yoğunluğu** Population density
2007[1]	70 586 256	-	81	850	2 294	34 438	92
2008[1]	71 517 100	13.10	81	892	1 981	34 349	93
2009[1]	72 561 312	14.50	81	892	1 978	34 367	94
2010[1]	73 722 988	15.88	81	892	1 977	34 402	96

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları
(1) İl, ilçe, belediye ve köylere göre sayı ve nüfuslar belirlenirken; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri dikkate alınmıştır.

Source: Results of Address Based Population Registration System (ABPRS)
(1) Number and population of provinces, districts, municipalities and villages are determined by taking into account administrative attachment and legal entity changes recorded by the General Directorate of Population and Citizenship Affairs (GDPCA) in the National Address Database (NAD) in accordance with the related regulation and administrative registers.

3.11 Belediye sayısı ve nüfusu, 2007-2010

Number and population of municipalities, 2007-2010

	Belediye - Municipality		**Belediye sayısı** - Number of municipalities			
Yıl - Year	**Sayı** Number	**Nüfus** Population	**Büyükşehir** Metropolitan	**İl** Province	**İlçe** District	**Belde ve ilk kademe** Town and submunicipality
2007[1]	3 225	58 538 501	16	65	850	2 294
2008[1][2]	2 954	59 093 094	16	65	892	1 981
2009[1]	2 951	60 264 546	16	65	892	1 978
2010[1]	2 950	61 571 332	16	65	892	1 977

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları
(1) Belediyelere göre sayı ve nüfuslar belirlenirken; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri dikkate alınmıştır.
(2) 5747 sayılı Yasa ile kurulan ve belediye organlarının seçimi 29/03/2009 tarihli Mahalli İdareler Seçiminde yapılan 43 ilçe, belediye sayısına dâhil edilmiştir.

Source: Results of Address Based Population Registration System (ABPRS)
(1) Number and population of municipalities are determined by taking into account administrative attachment and legal entity changes recorded by the General Directorate of Population and Citizenship Affairs (GDPCA) in the National Address Database (NAD) in accordance with the related regulation and administrative registers.
(2) In addition, 43 new districts; which are established according to the Law No. 5747 (the election of municipal bodies of these districts was held at Local Government Elections dated 29/03/2009), are included in the number of municipalities.

3.1 Ortanca yaş
Median age

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2010 sonuçlarına göre hazırlanmıştır.
Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2010

3.12 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2007-2010
Population of province/district centers, towns/villages by sex and population density, 2007-2010

	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010
Toplam - Total	70 586 256	71 517 100	72 561 312	73 722 988
Erkek - Males	35 376 533	35 901 154	36 462 470	37 043 182
Kadın - Females	35 209 723	35 615 946	36 098 842	36 679 806
İl ve ilçe merkezi				
Province and district center				
Erkek - Males	24 928 985	26 946 806	27 589 487	28 308 856
Kadın - Females	24 818 874	26 664 917	27 217 732	27 913 500
Belde ve köy - Towns and villages				
Erkek - Males	10 447 548	8 954 348	8 872 983	8 734 326
Kadın - Females	10 390 849	8 951 029	8 881 110	8 766 306
Nüfus yoğunluğu				
Population density	92	93	94	96

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları Source: Results of Address Based Population Registration System (ABPRS)

3.13 Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 2007-2010
Median age and age dependency ratio, 2007-2010

	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010
Toplam nüfus - Total population	70 586 256	71 517 100	72 561 312	73 722 988
Ortanca yaş - Median age	28.27	28.47	28.77	29.22
0-14	18 642 391	18 788 587	18 859 334	18 878 582
15-64	46 943 690	47 835 090	48 618 564	49 516 670
65+	5 000 175	4 893 423	5 083 414	5 327 736
Toplam yaş bağımlılık oranı				
Total age dependency ratio	50.36	49.51	49.25	48.89
Yaşlı bağımlılık oranı				
Elderly dependency ratio (65+)	10.65	10.23	10.46	10.76
Genç bağımlılık oranı				
Youth dependency ratio (0-14)	39.71	39.28	38.79	38.13

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları Source: Results of Address Based Population Registration System (ABPRS)

3.2 Yıllık nüfus artış hızı (‰)
Annual growth rate of population (‰)

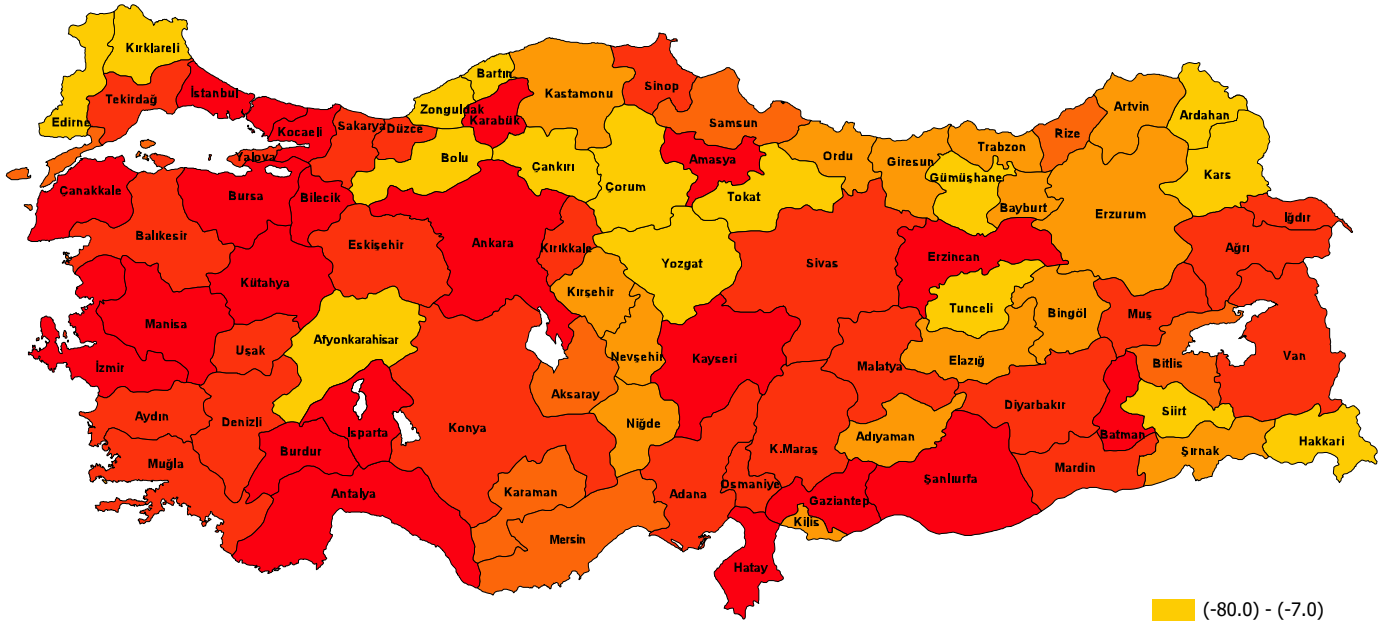

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2010 sonuçlarına göre hazırlanmıştır.
Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2010

3.14 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı, 2007-2010
Annual growth rate of population by SR, 2007-2010

İBBS - SR	Toplam nüfus - Total population				Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)		
	2007	2008	2009	2010	2007-2008	2008-2009	2009-2010
TR Türkiye - Turkey	70 586 256	71 517 100	72 561 312	73 722 988	13.10	14.50	15.88
TR1 İstanbul	12 573 836	12 697 164	12 915 158	13 255 685	9.76	17.02	26.02
TR10	12 573 836	12 697 164	12 915 158	13 255 685	9.76	17.02	26.02
TR100 İstanbul	12 573 836	12 697 164	12 915 158	13 255 685	9.76	17.02	26.02
TR2 Batı Marmara							
West Marmara	3 052 555	3 107 425	3 129 772	3 164 048	17.82	7.17	10.89
TR21	1 458 114	1 502 358	1 511 952	1 521 328	29.89	6.37	6.18
TR211 Tekirdağ	728 396	770 772	783 310	798 109	56.55	16.14	18.72
TR212 Edirne	396 462	394 644	395 463	390 428	-4.60	2.07	-12.81
TR213 Kırklareli	333 256	336 942	333 179	332 791	11.00	-11.23	-1.17
TR22	1 594 441	1 605 067	1 617 820	1 642 720	6.64	7.91	15.27
TR221 Balıkesir	1 118 313	1 130 276	1 140 085	1 152 323	10.64	8.64	10.68
TR222 Çanakkale	476 128	474 791	477 735	490 397	-2.81	6.18	26.16
TR3 Ege - Aegean	9 299 322	9 384 848	9 517 153	9 693 594	9.15	14.00	18.37
TR31	3 739 353	3 795 978	3 868 308	3 948 848	15.03	18.88	20.61
TR310 İzmir	3 739 353	3 795 978	3 868 308	3 948 848	15.03	18.88	20.61
TR32	2 620 452	2 674 760	2 707 898	2 739 188	20.51	12.31	11.49
TR321 Aydın	946 971	965 500	979 155	989 862	19.38	14.04	10.88
TR322 Denizli	907 325	917 836	926 362	931 823	11.52	9.25	5.88
TR323 Muğla	766 156	791 424	802 381	817 503	32.45	13.75	18.67
TR33	2 939 517	2 914 110	2 940 947	3 005 558	-8.68	9.17	21.73
TR331 Manisa	1 319 920	1 316 750	1 331 957	1 379 484	-2.40	11.48	35.06
TR332 Afyonkarahisar	701 572	697 365	701 326	697 559	-6.01	5.66	-5.39
TR333 Kütahya	583 910	565 884	571 804	590 496	-31.36	10.41	32.17
TR334 Uşak	334 115	334 111	335 860	338 019	-0.01	5.22	6.41
TR4 Doğu Marmara							
East Marmara	6 417 153	6 579 426	6 701 343	6 841 607	24.97	18.36	20.71
TR41	3 368 502	3 442 871	3 508 133	3 595 460	21.84	18.78	24.59
TR411 Bursa	2 439 876	2 507 963	2 550 645	2 605 495	27.52	16.88	21.28
TR412 Eskişehir	724 849	741 739	755 427	764 584	23.03	18.29	12.05
TR413 Bilecik	203 777	193 169	202 061	225 381	-53.46	45.00	109.22
TR42	3 048 651	3 136 555	3 193 210	3 246 147	28.43	17.90	16.44
TR421 Kocaeli	1 437 926	1 490 358	1 522 408	1 560 138	35.81	21.28	24.48
TR422 Sakarya	835 222	851 292	861 570	872 872	19.06	12.00	13.03
TR423 Düzce	323 328	328 611	335 156	338 188	16.21	19.72	9.01
TR424 Bolu	270 417	268 882	271 545	271 208	-5.69	9.86	-1.24
TR425 Yalova	181 758	197 412	202 531	203 741	82.62	25.60	5.96
TR5 Batı Anadolu							
West Anatolia	6 651 887	6 748 952	6 875 349	7 018 194	14.49	18.56	20.56
TR51	4 466 756	4 548 939	4 650 802	4 771 716	18.23	22.15	25.67
TR510 Ankara	4 466 756	4 548 939	4 650 802	4 771 716	18.23	22.15	25.67
TR52	2 185 131	2 200 013	2 224 547	2 246 478	6.79	11.09	9.81
TR521 Konya	1 959 082	1 969 868	1 992 675	2 013 845	5.49	11.51	10.57
TR522 Karaman	226 049	230 145	231 872	232 633	17.96	7.48	3.28

3.14 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı, 2007-2010 (devam)
Annual growth rate of population by SR, 2007-2010 (continued)

İBBS - SR	Toplam nüfus - Total population				Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)		
	2007	2008	2009	2010	2007-2008	2008-2009	2009-2010
TR6 Akdeniz - Mediterranean	8 906 427	9 050 691	9 252 902	9 423 231	16.07	22.10	18.24
TR61	2 460 321	2 514 175	2 592 075	2 685 499	21.65	30.51	35.41
TR611 Antalya	1 789 295	1 859 275	1 919 729	1 978 333	38.36	32.00	30.07
TR612 Isparta	419 845	407 463	420 796	448 298	-29.94	32.20	63.31
TR613 Burdur	251 181	247 437	251 550	258 868	-15.02	16.49	28.68
TR62	3 602 588	3 629 227	3 703 114	3 733 124	7.40	20.15	8.07
TR621 Adana	2 006 650	2 026 319	2 062 226	2 085 225	9.82	17.57	11.09
TR622 Mersin	1 595 938	1 602 908	1 640 888	1 647 899	4.36	23.42	4.26
TR63	2 843 518	2 907 289	2 957 713	3 004 608	22.13	17.20	15.73
TR631 Hatay	1 386 224	1 413 287	1 448 418	1 480 571	19.33	24.55	21.96
TR632 Kahramanmaraş	1 004 414	1 029 298	1 037 491	1 044 816	25.14	7.93	7.04
TR633 Osmaniye	452 880	464 704	471 804	479 221	24.01	15.16	15.60
TR7 Orta Anadolu Central Anatolia	3 776 927	3 792 508	3 831 373	3 849 267	4.23	10.20	4.69
TR71	1 481 248	1 492 804	1 504 789	1 496 296	7.77	8.00	-5.66
TR711 Kırıkkale	280 234	279 325	280 834	276 647	-3.25	5.39	-15.02
TR712 Aksaray	366 109	370 598	376 907	377 505	12.19	16.88	1.59
TR713 Niğde	331 677	338 447	339 921	337 931	20.21	4.35	-5.87
TR714 Nevşehir	280 058	281 699	284 025	282 337	5.84	8.22	-5.96
TR715 Kırşehir	223 170	222 735	223 102	221 876	-1.95	1.65	-5.51
TR72	2 295 679	2 299 704	2 326 584	2 352 971	1.94	11.64	11.32
TR721 Kayseri	1 165 088	1 184 386	1 205 872	1 234 651	16.43	17.98	23.59
TR722 Sivas	638 464	631 112	633 347	642 224	-10.90	3.59	14.08
TR723 Yozgat	492 127	484 206	487 365	476 096	-16.23	6.50	-23.39
TR8 Batı Karadeniz West Black Sea	4 477 457	4 478 029	4 512 288	4 518 786	0.03	7.61	1.41
TR81	1 016 484	1 020 767	1 026 825	1 035 071	4.20	5.92	8.00
TR811 Zonguldak	615 890	619 151	619 812	619 703	5.28	1.07	-0.18
TR812 Karabük	218 463	216 248	218 564	227 610	-10.19	10.65	40.55
TR813 Bartın	182 131	185 368	188 449	187 758	17.62	16.48	-3.67
TR82	732 790	737 308	745 976	743 029	6.15	11.69	-3.96
TR821 Kastamonu	360 366	360 424	359 823	361 222	0.16	-1.67	3.88
TR822 Çankırı	174 012	176 093	185 019	179 067	11.89	49.45	-32.70
TR823 Sinop	198 412	200 791	201 134	202 740	11.92	1.71	7.95
TR83	2 728 183	2 719 954	2 739 487	2 740 686	-3.18	7.14	0.39
TR831 Samsun	1 228 959	1 233 677	1 250 076	1 252 693	4.09	13.21	2.09
TR832 Tokat	620 722	617 158	624 439	617 802	-6.46	11.67	-10.89
TR833 Çorum	549 828	545 444	540 704	535 405	-8.01	-8.73	-9.85
TR834 Amasya	328 674	323 675	324 268	334 786	-16.28	1.83	31.92
TR9 Doğu Karadeniz East Black Sea	2 488 652	2 507 387	2 526 619	2 516 167	7.50	7.64	-4.15
TR90	2 488 652	2 507 387	2 526 619	2 516 167	7.50	7.64	-4.15
TR901 Trabzon	740 569	748 982	765 127	763 714	11.30	21.33	-1.85
TR902 Ordu	715 409	719 278	723 507	719 183	5.39	5.86	-5.99
TR903 Giresun	417 505	421 766	421 860	419 256	10.15	0.22	-6.19
TR904 Rize	316 252	319 410	319 569	319 637	9.94	0.50	0.21
TR905 Artvin	168 092	166 584	165 580	164 759	-9.01	-6.05	-4.97
TR906 Gümüşhane	130 825	131 367	130 976	129 618	4.13	-2.98	-10.42

3.14 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı, 2007-2010 (devam)
Annual growth rate of population by SR, 2007-2010 (continued)

İBBS - SR	Toplam nüfus - Total population				Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)		
	2007	2008	2009	2010	2007-2008	2008-2009	2009-2010
TRA Kuzeydoğu Anadolu							
North East Anatolia	2 212 759	2 201 862	2 198 061	2 202 106	-4.94	-1.73	1.84
TRA1	1 075 088	1 061 287	1 062 205	1 068 446	-12.92	0.86	5.86
TRA11 Erzurum	784 941	774 967	774 207	769 085	-12.79	-0.98	-6.64
TRA12 Erzincan	213 538	210 645	213 288	224 949	-13.64	12.47	53.23
TRA13 Bayburt	76 609	75 675	74 710	74 412	-12.27	-12.83	-4.00
TRA2	1 137 671	1 140 575	1 135 856	1 133 660	2.55	-4.15	-1.94
TRA21 Ağrı	530 879	532 180	537 665	542 022	2.45	10.25	8.07
TRA22 Kars	312 205	312 128	306 536	301 766	-0.25	-18.08	-15.68
TRA23 Iğdır	181 866	184 025	183 486	184 418	11.80	-2.93	5.07
TRA24 Ardahan	112 721	112 242	108 169	105 454	-4.26	-36.96	-25.42
TRB Ortadoğu Anadolu							
Central East Anatolia	3 558 432	3 618 056	3 638 401	3 647 531	16.62	5.61	2.51
TRB1	1 598 897	1 623 891	1 626 357	1 625 158	15.51	1.52	-0.72
TRB11 Malatya	722 065	733 789	736 884	740 643	16.10	4.21	5.13
TRB12 Elazığ	541 258	547 562	550 667	552 646	11.58	5.65	3.59
TRB13 Bingöl	251 552	256 091	255 745	255 170	17.88	-1.35	-2.25
TRB14 Tunceli	84 022	86 449	83 061	76 699	28.48	-39.98	-79.69
TRB2	1 959 535	1 994 165	2 012 044	2 022 373	17.52	8.93	5.12
TRB21 Van	979 671	1 004 369	1 022 310	1 035 418	24.90	17.71	12.74
TRB22 Muş	405 509	404 309	404 484	406 886	-2.96	0.43	5.92
TRB23 Bitlis	327 886	326 897	328 489	328 767	-3.02	4.86	0.85
TRB24 Hakkari	246 469	258 590	256 761	251 302	48.01	-7.10	-21.49
TRC Güneydoğu Anadolu							
South East Anatolia	7 170 849	7 350 752	7 462 893	7 592 772	24.78	15.14	17.25
TRC1	2 261 242	2 318 281	2 364 249	2 414 833	24.91	19.63	21.17
TRC11 Gaziantep	1 560 023	1 612 223	1 653 670	1 700 763	32.91	25.38	28.08
TRC12 Adıyaman	582 762	585 067	588 475	590 935	3.95	5.81	4.17
TRC13 Kilis	118 457	120 991	122 104	123 135	21.17	9.16	8.41
TRC2	2 983 813	3 067 052	3 128 748	3 192 329	27.51	19.92	20.12
TRC21 Şanlıurfa	1 523 099	1 574 224	1 613 737	1 663 371	33.02	24.79	30.29
TRC22 Diyarbakır	1 460 714	1 492 828	1 515 011	1 528 958	21.75	14.75	9.16
TRC3	1 925 794	1 965 419	1 969 896	1 985 610	20.37	2.28	7.95
TRC31 Mardin	745 778	750 697	737 852	744 606	6.57	-17.26	9.11
TRC32 Batman	472 487	485 616	497 998	510 200	27.41	25.18	24.21
TRC33 Şırnak	416 001	429 287	430 424	430 109	31.44	2.65	-0.73
TRC34 Siirt	291 528	299 819	303 622	300 695	28.04	12.60	-9.69

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları
Not. Yıllık nüfus artış hızları hesaplanırken 2010 yılı idari bölünüş yapısı dikkate alınmıştır.

Source: Results of Address Based Population Registration System (ABPRS)
Note. In the calculation of annual growth rate of population, administrative division in 2010 was taken into consideration.

3.3 Nüfus yoğunluğu (km²ye düşen kişi sayısı)
Population density (person per square km)

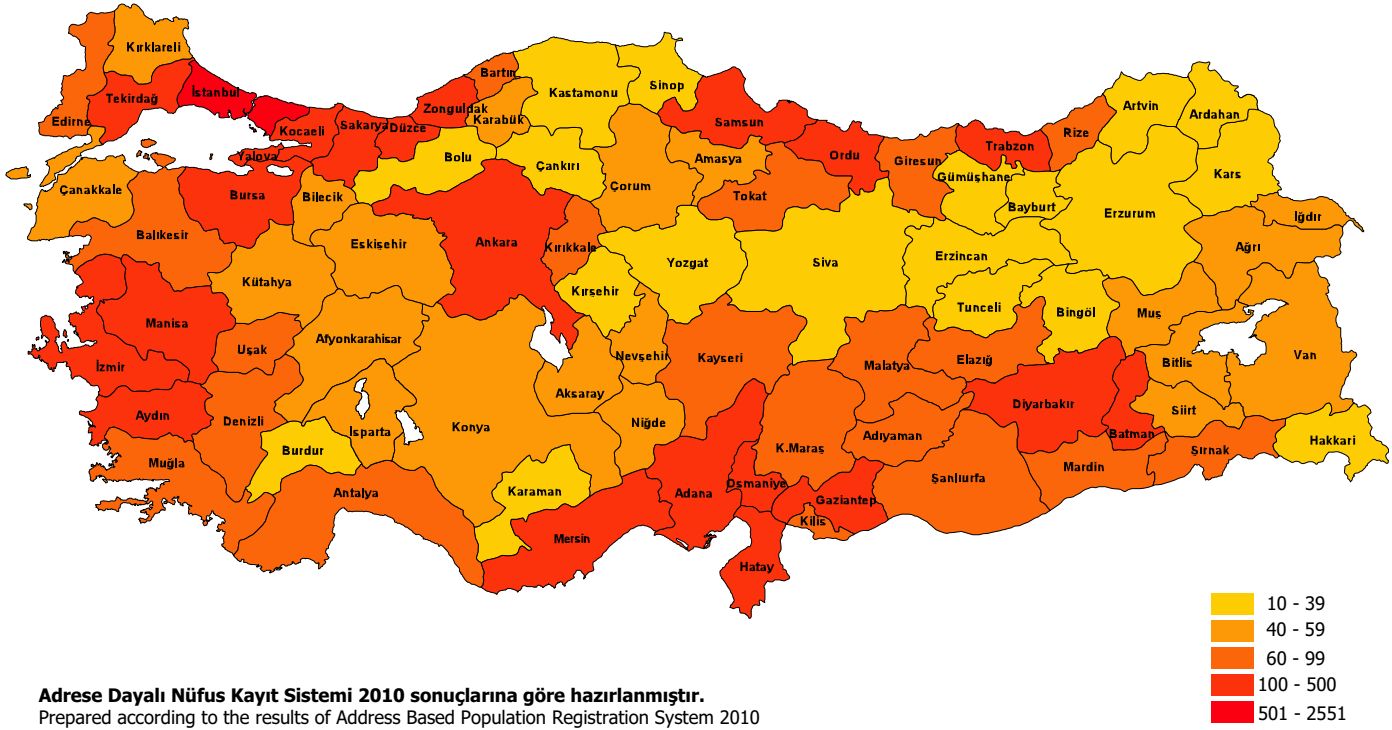

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2010 sonuçlarına göre hazırlanmıştır.
Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2010

3.15 İBBS'ye ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2010
Province/district centers, towns/villages population by SR and sex and population density, 2010

İBBS - SR	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezleri Province and district centers		Belde ve köy Towns and villages		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TR Türkiye - Turkey	73 722 988	37 043 182	36 679 806	28 308 856	27 913 500	8 734 326	8 766 306	96
TR1 İstanbul	13 255 685	6 655 094	6 600 591	6 586 796	6 533 800	68 298	66 791	2 551
TR10	13 255 685	6 655 094	6 600 591	6 586 796	6 533 800	68 298	66 791	2 551
TR100 İstanbul	13 255 685	6 655 094	6 600 591	6 586 796	6 533 800	68 298	66 791	2 551
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	3 164 048	1 604 957	1 559 091	1 014 382	976 313	590 575	582 778	74
TR21	1 521 328	771 715	749 613	520 662	506 072	251 053	243 541	82
TR211 Tekirdağ	798 109	406 744	391 365	277 246	268 235	129 498	123 130	126
TR212 Edirne	390 428	196 262	194 166	131 834	130 086	64 428	64 080	64
TR213 Kırklareli	332 791	168 709	164 082	111 582	107 751	57 127	56 331	53
TR22	1 642 720	833 242	809 478	493 720	470 241	339 522	339 237	68
TR221 Balıkesir	1 152 323	578 663	573 660	350 713	344 213	227 950	229 447	81
TR222 Çanakkale	490 397	254 579	235 818	143 007	126 028	111 572	109 790	49
TR3 Ege - Aegean	9 693 594	4 893 448	4 800 146	3 590 666	3 494 185	1 302 782	1 305 961	109
TR31	3 948 848	1 985 368	1 963 480	1 813 201	1 793 125	172 167	170 355	329
TR310 İzmir	3 948 848	1 985 368	1 963 480	1 813 201	1 793 125	172 167	170 355	329
TR32	2 739 188	1 375 496	1 363 692	791 882	787 813	583 614	575 879	85
TR321 Aydın	989 862	495 363	494 499	294 609	293 943	200 754	200 556	126
TR322 Denizli	931 823	464 104	467 719	319 203	321 890	144 901	145 829	80
TR323 Muğla	817 503	416 029	401 474	178 070	171 980	237 959	229 494	64
TR33	3 005 558	1 532 584	1 472 974	985 583	913 247	547 001	559 727	67
TR331 Manisa	1 379 484	714 064	665 420	487 783	436 484	226 281	228 936	105
TR332 Afyonkarahisar	697 559	344 822	352 737	180 833	184 588	163 989	168 149	49
TR333 Kütahya	590 496	305 634	284 862	204 605	178 967	101 029	105 895	49
TR334 Uşak	338 019	168 064	169 955	112 362	113 208	55 702	56 747	63
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	6 841 607	3 435 576	3 406 031	2 904 681	2 869 285	530 895	536 746	140
TR41	3 595 460	1 807 120	1 788 340	1 593 270	1 570 547	213 850	217 793	126
TR411 Bursa	2 605 495	1 300 283	1 305 212	1 153 373	1 155 201	146 910	150 011	250
TR412 Eskişehir	764 584	378 275	386 309	336 803	345 051	41 472	41 258	55
TR413 Bilecik	225 381	128 562	96 819	103 094	70 295	25 468	26 524	52
TR42	3 246 147	1 628 456	1 617 691	1 311 411	1 298 738	317 045	318 953	161
TR421 Kocaeli	1 560 138	788 267	771 871	737 864	721 908	50 403	49 963	432
TR422 Sakarya	872 872	436 494	436 378	323 682	323 217	112 812	113 161	180
TR423 Düzce	338 188	168 075	170 113	96 237	97 891	71 838	72 222	132
TR424 Bolu	271 208	133 958	137 250	84 390	85 572	49 568	51 678	33
TR425 Yalova	203 741	101 662	102 079	69 238	70 150	32 424	31 929	241
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	7 018 194	3 490 815	3 527 379	3 131 160	3 156 583	359 655	370 796	97
TR51	4 771 716	2 379 226	2 392 490	2 314 795	2 326 461	64 431	66 029	195
TR510 Ankara	4 771 716	2 379 226	2 392 490	2 314 795	2 326 461	64 431	66 029	195
TR52	2 246 478	1 111 589	1 134 889	816 365	830 122	295 224	304 767	47
TR521 Konya	2 013 845	996 157	1 017 688	737 069	749 584	259 088	268 104	52
TR522 Karaman	232 633	115 432	117 201	79 296	80 538	36 136	36 663	26

3.15 İBBS'ye ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2010 (devam)
Province/district centers, towns/villages population by SR and sex and population density, 2010 (continued)

İBBS - SR	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezleri Province and district centers		Belde ve köy Towns and villages		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TR6 Akdeniz - Mediterranean	9 423 231	4 760 009	4 663 222	3 388 599	3 319 401	1 371 410	1 343 821	106
TR61	2 685 499	1 376 717	1 308 782	960 907	902 639	415 810	406 143	75
TR611 Antalya	1 978 333	1 001 908	976 425	702 203	690 771	299 705	285 654	95
TR612 Isparta	448 298	242 472	205 826	174 862	136 202	67 610	69 624	54
TR613 Burdur	258 868	132 337	126 531	83 842	75 666	48 495	50 865	38
TR62	3 733 124	1 858 090	1 875 034	1 548 208	1 569 272	309 882	305 762	127
TR621 Adana	2 085 225	1 038 575	1 046 650	913 248	923 184	125 327	123 466	150
TR622 Mersin	1 647 899	819 515	828 384	634 960	646 088	184 555	182 296	106
TR63	3 004 608	1 525 202	1 479 406	879 484	847 490	645 718	631 916	129
TR631 Hatay	1 480 571	756 196	724 375	384 643	358 796	371 553	365 579	254
TR632 Kahramanmaraş	1 044 816	528 711	516 105	321 593	315 235	207 118	200 870	73
TR633 Osmaniye	479 221	240 295	238 926	173 248	173 459	67 047	65 467	153
TR7 Orta Anadolu								
Central Anatolia	3 849 267	1 929 205	1 920 062	1 358 577	1 343 072	570 628	576 990	42
TR71	1 496 296	741 442	754 854	463 580	471 624	277 862	283 230	48
TR711 Kırıkkale	276 647	137 792	138 855	115 964	117 109	21 828	21 746	61
TR712 Aksaray	377 505	186 956	190 549	113 272	114 788	73 684	75 761	50
TR713 Niğde	337 931	167 551	170 380	81 000	82 237	86 551	88 143	46
TR714 Nevşehir	282 337	139 123	143 214	75 544	78 559	63 579	64 655	52
TR715 Kırşehir	221 876	110 020	111 856	77 800	78 931	32 220	32 925	35
TR72	2 352 971	1 187 763	1 165 208	894 997	871 448	292 766	293 760	39
TR721 Kayseri	1 234 651	621 667	612 984	536 134	528 030	85 533	84 954	72
TR722 Sivas	642 224	328 304	313 920	224 145	209 787	104 159	104 133	22
TR723 Yozgat	476 096	237 792	238 304	134 718	133 631	103 074	104 673	34
TR8 Batı Karadeniz								
West Black Sea	4 518 786	2 252 355	2 266 431	1 354 801	1 341 325	897 554	925 106	62
TR81	1 035 071	517 703	517 368	269 212	259 282	248 491	258 086	109
TR811 Zonguldak	619 703	307 550	312 153	144 288	143 033	163 262	169 120	188
TR812 Karabük	227 610	118 200	109 410	93 562	83 627	24 638	25 783	55
TR813 Bartın	187 758	91 953	95 805	31 362	32 622	60 591	63 183	90
TR82	743 029	368 303	374 726	206 220	206 336	162 083	168 390	28
TR821 Kastamonu	361 222	178 875	182 347	97 730	97 329	81 145	85 018	27
TR822 Çankırı	179 067	89 281	89 786	55 338	54 884	33 943	34 902	24
TR823 Sinop	202 740	100 147	102 593	53 152	54 123	46 995	48 470	35
TR83	2 740 686	1 366 349	1 374 337	879 369	875 707	486 980	498 630	73
TR831 Samsun	1 252 693	620 015	632 678	404 583	411 993	215 432	220 685	138
TR832 Tokat	617 802	310 193	307 609	184 543	179 401	125 650	128 208	62
TR833 Çorum	535 405	264 759	270 646	175 627	179 388	89 132	91 258	42
TR834 Amasya	334 786	171 382	163 404	114 616	104 925	56 766	58 479	59
TR9 Doğu Karadeniz								
East Black Sea	2 516 167	1 246 688	1 269 479	701 776	712 289	544 912	557 190	72
TR90	2 516 167	1 246 688	1 269 479	701 776	712 289	544 912	557 190	72
TR901 Trabzon	763 714	377 059	386 655	206 664	208 988	170 395	177 667	164
TR902 Ordu	719 183	358 386	360 797	200 649	203 741	157 737	157 056	121
TR903 Giresun	419 256	206 730	212 526	121 139	124 242	85 591	88 284	61
TR904 Rize	319 637	157 161	162 476	97 370	100 150	59 791	62 326	81
TR905 Artvin	164 759	82 321	82 438	45 054	44 906	37 267	37 532	22
TR906 Gümüşhane	129 618	65 031	64 587	30 900	30 262	34 131	34 325	20

3.15 İBBS'ye ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2010 (devam)
Province/district centers, towns/villages population by SR and sex and population density, 2010 (continued)

İBBS - SR	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezleri Province and district centers		Belde ve köy Towns and villages		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	2 202 106	1 125 186	1 076 920	613 456	576 083	511 730	500 837	31
TRA1	1 068 446	541 385	527 061	338 212	322 839	203 173	204 222	26
TRA11 Erzurum	769 085	384 630	384 455	245 172	244 314	139 458	140 141	30
TRA12 Erzincan	224 949	118 876	106 073	73 413	60 615	45 463	45 458	19
TRA13 Bayburt	74 412	37 879	36 533	19 627	17 910	18 252	18 623	20
TRA2	1 133 660	583 801	549 859	275 244	253 244	308 557	296 615	38
TRA21 Ağrı	542 022	280 518	261 504	144 536	131 249	135 982	130 255	47
TRA22 Kars	301 766	154 817	146 949	63 944	59 508	90 873	87 441	30
TRA23 Iğdır	184 418	94 443	89 975	48 932	46 618	45 511	43 357	51
TRA24 Ardahan	105 454	54 023	51 431	17 832	15 869	36 191	35 562	22
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	3 647 531	1 841 078	1 806 453	1 042 618	1 011 881	798 460	794 572	47
TRB1	1 625 158	810 938	814 220	533 695	532 724	277 243	281 496	45
TRB11 Malatya	740 643	369 049	371 594	238 974	241 170	130 075	130 424	63
TRB12 Elazığ	552 646	272 500	280 146	198 366	202 309	74 134	77 837	65
TRB13 Bingöl	255 170	128 731	126 439	70 630	67 439	58 101	59 000	31
TRB14 Tunceli	76 699	40 658	36 041	25 725	21 806	14 933	14 235	10
TRB2	2 022 373	1 030 140	992 233	508 923	479 157	521 217	513 076	49
TRB21 Van	1 035 418	525 788	509 630	275 420	264 199	250 368	245 431	54
TRB22 Muş	406 886	207 115	199 771	74 131	69 493	132 984	130 278	50
TRB23 Bitlis	328 767	168 249	160 518	87 717	81 070	80 532	79 448	47
TRB24 Hakkari	251 302	128 988	122 314	71 655	64 395	57 333	57 919	35
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	7 592 772	3 808 771	3 784 001	2 621 344	2 579 283	1 187 427	1 204 718	101
TRC1	2 414 833	1 211 150	1 203 683	973 164	961 561	237 986	242 122	158
TRC11 Gaziantep	1 700 763	855 384	845 379	756 686	744 880	98 698	100 499	249
TRC12 Adıyaman	590 935	294 920	296 015	174 026	173 210	120 894	122 805	84
TRC13 Kilis	123 135	60 846	62 289	42 452	43 471	18 394	18 818	86
TRC2	3 192 329	1 598 885	1 593 444	1 012 586	1 000 125	586 299	593 319	94
TRC21 Şanlıurfa	1 663 371	831 382	831 989	463 515	459 024	367 867	372 965	89
TRC22 Diyarbakır	1 528 958	767 503	761 455	549 071	541 101	218 432	220 354	102
TRC3	1 985 610	998 736	986 874	635 594	617 597	363 142	369 277	76
TRC31 Mardin	744 606	371 019	373 587	215 376	213 523	155 643	160 064	85
TRC32 Batman	510 200	255 502	254 698	187 550	185 838	67 952	68 860	110
TRC33 Şırnak	430 109	219 187	210 922	139 257	130 237	79 930	80 685	60
TRC34 Siirt	300 695	153 028	147 667	93 411	87 999	59 617	59 668	55

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2010

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2010

3.16 Yaş grubu ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, 2010
Province/district centers and towns/villages population by age group and sex, 2010

Yaş grubu Age group	**Toplam** - Total			**İl ve ilçe merkezleri** Province and district centers		**Belde ve köy** Towns and villages	
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Toplam - Total	73 722 988	37 043 182	36 679 806	28 308 856	27 913 500	8 734 326	8 766 306
0 - 4	6 178 723	3 173 092	3 005 631	2 401 118	2 276 120	771 974	729 511
5 - 9	6 131 118	3 148 210	2 982 908	2 360 598	2 232 670	787 612	750 238
10 - 14	6 568 741	3 369 995	3 198 746	2 502 145	2 370 280	867 850	828 466
15 - 19	6 277 307	3 219 221	3 058 086	2 416 408	2 291 877	802 813	766 209
20 - 24	6 267 787	3 200 959	3 066 828	2 608 444	2 418 394	592 515	648 434
25 - 29	6 437 922	3 275 153	3 162 769	2 607 128	2 574 863	668 025	587 906
30 - 34	6 209 967	3 146 214	3 063 753	2 549 674	2 501 840	596 540	561 913
35 - 39	5 566 117	2 798 870	2 767 247	2 251 251	2 223 206	547 619	544 041
40 - 44	4 594 723	2 344 747	2 249 976	1 856 567	1 789 239	488 180	460 737
45 - 49	4 700 291	2 358 913	2 341 378	1 830 472	1 812 773	528 441	528 605
50 - 54	3 706 289	1 871 231	1 835 058	1 432 882	1 394 725	438 349	440 333
55 - 59	3 264 313	1 614 971	1 649 342	1 194 030	1 198 882	420 941	450 460
60 - 64	2 491 954	1 190 577	1 301 377	838 290	899 733	352 287	401 644
65 - 69	1 807 292	848 726	958 566	561 882	630 690	286 844	327 876
70 - 74	1 420 784	633 016	787 768	394 948	503 139	238 068	284 629
75 - 79	1 118 047	502 175	615 872	295 826	387 352	206 349	228 520
80 - 84	664 301	245 975	418 326	145 170	265 145	100 805	153 181
85 - 89	244 362	83 179	161 183	50 779	106 049	32 400	55 134
90+	72 950	17 958	54 992	11 244	36 523	6 714	18 469

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2010 Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2010

3.3 Nüfus piramidi
Population pyramide
2010

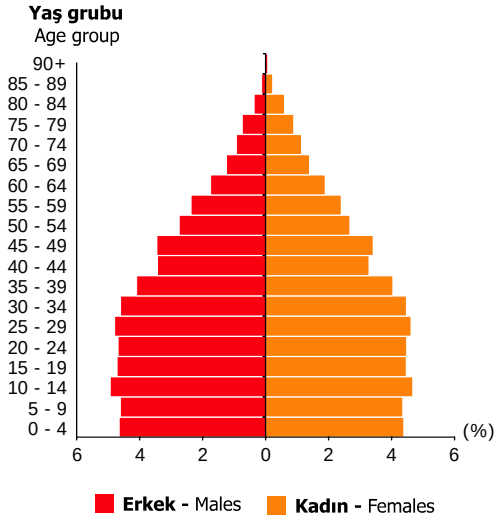

3.17 İBBS'ye göre ortanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 2010
Median age, population by age group and age dependency ratio by SR, 2010

İBBS - SR	**Toplam nüfus** Total population	**Ortanca yaş** Median age	**0-14**	**15-64**	**65+**	**Toplam yaş bağımlılık oranı** Total age dependency ratio	**Yaşlı bağımlılık oranı -** Elderly dependency ratio (65+)	**Genç bağımlılık oranı** - Youth dependency ratio (0-14)
TR Türkiye - Turkey	73 722 988	29.22	18 878 582	49 516 670	5 327 736	48.89	10.76	38.13
TR1 İstanbul	13 255 685	29.98	3 165 120	9 355 141	735 424	41.69	7.86	33.83
TR10	13 255 685	29.98	3 165 120	9 355 141	735 424	41.69	7.86	33.83
TR100 İstanbul	13 255 685	29.98	3 165 120	9 355 141	735 424	41.69	7.86	33.83
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	3 164 048	34.93	595 796	2 231 568	336 684	41.79	15.09	26.70
TR21	1 521 328	33.80	298 655	1 082 781	139 892	40.50	12.92	27.58
TR211 Tekirdağ	798 109	31.77	173 853	566 220	58 036	40.95	10.25	30.70
TR212 Edirne	390 428	37.03	66 485	279 588	44 355	39.64	15.86	23.78
TR213 Kırklareli	332 791	36.17	58 317	236 973	37 501	40.43	15.83	24.61
TR22	1 642 720	36.17	297 141	1 148 787	196 792	43.00	17.13	25.87
TR221 Balıkesir	1 152 323	36.22	215 406	799 932	136 985	44.05	17.12	26.93
TR222 Çanakkale	490 397	36.04	81 735	348 855	59 807	40.57	17.14	23.43
TR3 Ege - Aegean	9 693 594	32.78	2 012 617	6 798 425	882 552	42.59	12.98	29.60
TR31	3 948 848	33.05	781 046	2 830 431	337 371	39.51	11.92	27.59
TR310 İzmir	3 948 848	33.05	781 046	2 830 431	337 371	39.51	11.92	27.59
TR32	2 739 188	33.42	582 625	1 893 509	263 054	44.66	13.89	30.77
TR321 Aydın	989 862	33.86	206 144	681 665	102 053	45.21	14.97	30.24
TR322 Denizli	931 823	32.39	208 133	640 197	83 493	45.55	13.04	32.51
TR323 Muğla	817 503	34.10	168 348	571 647	77 508	43.01	13.56	29.45
TR33	3 005 558	31.73	648 946	2 074 485	282 127	44.88	13.60	31.28
TR331 Manisa	1 379 484	31.67	290 904	965 523	123 057	42.87	12.75	30.13
TR332 Afyonkarahisar	697 559	30.48	172 923	459 903	64 733	51.68	14.08	37.60
TR333 Kütahya	590 496	32.41	113 022	417 881	59 593	41.31	14.26	27.05
TR334 Uşak	338 019	33.23	72 097	231 178	34 744	46.22	15.03	31.19
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	6 841 607	31.27	1 547 110	4 767 825	526 672	43.50	11.05	32.45
TR41	3 595 460	31.79	777 185	2 530 621	287 654	42.08	11.37	30.71
TR411 Bursa	2 605 495	31.50	592 379	1 819 200	193 916	43.22	10.66	32.56
TR412 Eskişehir	764 584	33.71	144 355	547 400	72 829	39.68	13.30	26.37
TR413 Bilecik	225 381	28.86	40 451	164 021	20 909	37.41	12.75	24.66
TR42	3 246 147	30.71	769 925	2 237 204	239 018	45.10	10.68	34.41
TR421 Kocaeli	1 560 138	29.68	383 882	1 086 304	89 952	43.62	8.28	35.34
TR422 Sakarya	872 872	30.93	208 897	595 059	68 916	46.69	11.58	35.11
TR423 Düzce	338 188	31.35	80 810	229 465	27 913	47.38	12.16	35.22
TR424 Bolu	271 208	34.02	53 812	184 983	32 413	46.61	17.52	29.09
TR425 Yalova	203 741	33.70	42 524	141 393	19 824	44.10	14.02	30.08
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	7 018 194	30.45	1 663 704	4 861 189	493 301	44.37	10.15	34.22
TR51	4 771 716	31.20	1 064 158	3 384 382	323 176	40.99	9.55	31.44
TR510 Ankara	4 771 716	31.20	1 064 158	3 384 382	323 176	40.99	9.55	31.44
TR52	2 246 478	28.70	599 546	1 476 807	170 125	52.12	11.52	40.60
TR521 Konya	2 013 845	28.59	540 229	1 324 541	149 075	52.04	11.25	40.79
TR522 Karaman	232 633	29.77	59 317	152 266	21 050	52.78	13.82	38.96

3.17 İBBS'ye göre ortanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 2010 (devam)
Median age, population by age group and age dependency ratio by SR, 2010 (continued)

İBBS - SR	Toplam nüfus Total population	Ortanca yaş Median age	0-14	15-64	65+	Toplam yaş bağımlılık oranı Total age dependency ratio	Yaşlı bağımlılık oranı - Elderly dependency ratio (65+)	Genç bağımlılık oranı - Youth dependency ratio (0-14)
TR6 Akdeniz - Mediterranean	9 423 231	28.85	2 494 461	6 316 081	612 689	49.19	9.70	39.49
TR61	2 685 499	31.37	605 665	1 876 772	203 062	43.09	10.82	32.27
TR611 Antalya	1 978 333	31.28	469 998	1 380 239	128 096	43.33	9.28	34.05
TR612 Isparta	448 298	30.06	85 687	319 951	42 660	40.11	13.33	26.78
TR613 Burdur	258 868	34.69	49 980	176 582	32 306	46.60	18.30	28.30
TR62	3 733 124	29.02	986 129	2 514 749	232 246	48.45	9.24	39.21
TR621 Adana	2 085 225	28.34	566 291	1 399 026	119 908	49.05	8.57	40.48
TR622 Mersin	1 647 899	29.93	419 838	1 115 723	112 338	47.70	10.07	37.63
TR63	3 004 608	26.33	902 667	1 924 560	177 381	56.12	9.22	46.90
TR631 Hatay	1 480 571	26.45	435 179	962 822	82 570	53.77	8.58	45.20
TR632 Kahramanmaraş	1 044 816	25.82	326 395	652 586	65 835	60.10	10.09	50.02
TR633 Osmaniye	479 221	27.15	141 093	309 152	28 976	55.01	9.37	45.64
TR7 Orta Anadolu								
Central Anatolia	3 849 267	29.03	995 398	2 539 934	313 935	51.55	12.36	39.19
TR71	1 496 296	29.68	383 031	987 924	125 341	51.46	12.69	38.77
TR711 Kırıkkale	276 647	31.66	62 503	189 238	24 906	46.19	13.16	33.03
TR712 Aksaray	377 505	27.67	106 472	245 159	25 874	53.98	10.55	43.43
TR713 Niğde	337 931	27.96	94 428	216 287	27 216	56.24	12.58	43.66
TR714 Nevşehir	282 337	31.11	69 969	186 179	26 189	51.65	14.07	37.58
TR715 Kırşehir	221 876	32.14	49 659	151 061	21 156	46.88	14.00	32.87
TR72	2 352 971	28.64	612 367	1 552 010	188 594	51.61	12.15	39.46
TR721 Kayseri	1 234 651	28.46	332 296	818 866	83 489	50.78	10.20	40.58
TR722 Sivas	642 224	28.69	157 033	423 708	61 483	51.57	14.51	37.06
TR723 Yozgat	476 096	29.12	123 038	309 436	43 622	53.86	14.10	39.76
TR8 Batı Karadeniz								
West Black Sea	4 518 786	32.68	990 263	3 041 892	486 631	48.55	16.00	32.55
TR81	1 035 071	33.48	208 693	726 806	99 572	42.41	13.70	28.71
TR811 Zonguldak	619 703	33.02	128 608	438 303	52 792	41.39	12.04	29.34
TR812 Karabük	227 610	33.71	42 841	159 445	25 324	42.75	15.88	26.87
TR813 Bartın	187 758	34.84	37 244	129 058	21 456	45.48	16.63	28.86
TR82	743 029	35.81	146 893	483 997	112 139	53.52	23.17	30.35
TR821 Kastamonu	361 222	36.06	69 209	237 160	54 853	52.31	23.13	29.18
TR822 Çankırı	179 067	34.89	37 148	116 515	25 404	53.69	21.80	31.88
TR823 Sinop	202 740	36.19	40 536	130 322	31 882	55.57	24.46	31.10
TR83	2 740 686	31.58	634 677	1 831 089	274 920	49.68	15.01	34.66
TR831 Samsun	1 252 693	31.19	295 715	845 201	111 777	48.21	13.22	34.99
TR832 Tokat	617 802	30.78	147 039	408 522	62 241	51.23	15.24	35.99
TR833 Çorum	535 405	32.83	122 299	350 310	62 796	52.84	17.93	34.91
TR834 Amasya	334 786	32.53	69 624	227 056	38 106	47.45	16.78	30.66
TR9 Doğu Karadeniz								
East Black Sea	2 516 167	32.72	558 838	1 673 879	283 450	50.32	16.93	33.39
TR90	2 516 167	32.72	558 838	1 673 879	283 450	50.32	16.93	33.39
TR901 Trabzon	763 714	31.71	170 795	516 504	76 415	47.86	14.79	33.07
TR902 Ordu	719 183	32.63	167 474	471 765	79 944	52.45	16.95	35.50
TR903 Giresun	419 256	34.66	86 779	275 654	56 823	52.10	20.61	31.48
TR904 Rize	319 637	32.68	70 861	216 355	32 421	47.74	14.99	32.75
TR905 Artvin	164 759	35.44	32 667	109 392	22 700	50.61	20.75	29.86
TR906 Gümüşhane	129 618	30.28	30 262	84 209	15 147	53.92	17.99	35.94

3.17 İBBS'ye göre ortanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 2010 (devam)
Median age, population by age group and age dependency ratio by SR, 2010 (continued)

İBBS - SR	**Toplam nüfus** Total population	**Ortanca yaş** Median age	**0-14**	**15-64**	**65+**	**Toplam yaş bağımlılık oranı** Total age dependency ratio	**Yaşlı bağımlılık oranı -** Elderly dependency ratio (65+)	**Genç bağımlılık oranı** - Youth dependency ratio (0-14)
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	2 202 106	23.81	711 111	1 346 912	144 083	63.49	10.70	52.80
TRA1	1 068 446	25.99	302 694	681 603	84 149	56.75	12.35	44.41
TRA11 Erzurum	769 085	25.07	234 353	480 543	54 189	60.04	11.28	48.77
TRA12 Erzincan	224 949	28.84	49 168	153 200	22 581	46.83	14.74	32.09
TRA13 Bayburt	74 412	27.52	19 173	47 860	7 379	55.48	15.42	40.06
TRA2	1 133 660	21.69	408 417	665 309	59 934	70.40	9.01	61.39
TRA21 Ağrı	542 022	18.97	221 136	301 325	19 561	79.88	6.49	73.39
TRA22 Kars	301 766	24.47	96 142	185 440	20 184	62.73	10.88	51.85
TRA23 Iğdır	184 418	22.77	63 268	111 779	9 371	64.98	8.38	56.60
TRA24 Ardahan	105 454	28.42	27 871	66 765	10 818	57.95	16.20	41.74
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	3 647 531	22.84	1 241 601	2 211 669	194 261	64.92	8.78	56.14
TRB1	1 625 158	28.12	428 640	1 069 844	126 674	51.91	11.84	40.07
TRB11 Malatya	740 643	28.78	194 475	486 593	59 575	52.21	12.24	39.97
TRB12 Elazığ	552 646	28.71	141 522	367 847	43 277	50.24	11.76	38.47
TRB13 Bingöl	255 170	23.95	79 293	161 582	14 295	57.92	8.85	49.07
TRB14 Tunceli	76 699	32.41	13 350	53 822	9 527	42.50	17.70	24.80
TRB2	2 022 373	19.11	812 961	1 141 825	67 587	77.12	5.92	71.20
TRB21 Van	1 035 418	18.94	421 088	582 634	31 696	77.71	5.44	72.27
TRB22 Muş	406 886	18.92	164 862	226 414	15 610	79.71	6.89	72.81
TRB23 Bitlis	328 767	19.66	128 536	187 055	13 176	75.76	7.04	68.72
TRB24 Hakkari	251 302	19.41	98 475	145 722	7 105	72.45	4.88	67.58
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	7 592 772	20.45	2 902 563	4 372 155	318 054	73.66	7.27	66.39
TRC1	2 414 833	23.53	823 862	1 469 808	121 163	64.30	8.24	56.05
TRC11 Gaziantep	1 700 763	23.29	596 273	1 027 855	76 635	65.47	7.46	58.01
TRC12 Adıyaman	590 935	23.90	188 465	367 240	35 230	60.91	9.59	51.32
TRC13 Kilis	123 135	24.86	39 124	74 713	9 298	64.81	12.44	52.37
TRC2	3 192 329	19.60	1 266 577	1 808 477	117 275	76.52	6.48	70.04
TRC21 Şanlıurfa	1 663 371	18.54	701 191	906 833	55 347	83.43	6.10	77.32
TRC22 Diyarbakır	1 528 958	20.89	565 386	901 644	61 928	69.57	6.87	62.71
TRC3	1 985 610	18.83	812 124	1 093 870	79 616	81.52	7.28	74.24
TRC31 Mardin	744 606	19.82	288 104	421 130	35 372	76.81	8.40	68.41
TRC32 Batman	510 200	18.92	206 222	284 908	19 070	79.08	6.69	72.38
TRC33 Şırnak	430 109	17.19	192 997	224 426	12 686	91.65	5.65	86.00
TRC34 Siirt	300 695	18.58	124 801	163 406	12 488	84.02	7.64	76.37

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2010

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2010

3.18 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2008-2010

Population by literacy and sex, 2008-2010

[6 ≥ yaş - age]

Okuryazarlık - Literacy		2008	2009	2010
Erkek - Males				
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate		986 790	915 054	700 400
	(%)	3.30	2.96	2.21
Okuma yazma bilen - Literate		28 873 257	30 039 678	30 983 102
	(%)	96.70	97.04	97.79
Kadın - Females				
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate		3 943 222	3 757 203	3 125 244
	(%)	13.09	12.10	9.87
Okuma yazma bilen - Literate		26 188 528	27 304 701	28 542 644
	(%)	86.91	87.90	90.13

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları
Not 1. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsanmamıştır.
2. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Results of Address Based Population Registration System (ABPRS)
Note 1. Proportions are calculated by excluding unknown.
2. Foreigners are not included.

3.19 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2009

Population by age group, literacy and sex, 2009

[6 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Okuma yazma bilmeyen** Illiterate	**Okuma yazma bilen** Literate	**Okul bitiren** Graduate	**Okul bitirmeyen** No school completed	**Bilinmeyen** Unknown
Toplam - Total	65 049 093	4 672 257	57 344 379	43 827 165	13 517 214	3 032 457
Erkek - Males	32 612 307	915 054	30 039 678	23 455 947	6 583 731	1 657 575
6-13	5 256 189	5 013	5 222 974	84 230	5 138 744	28 202
14-17	2 579 281	12 594	2 533 956	2 216 685	317 271	32 731
18-21	2 534 325	28 276	2 372 077	2 220 822	151 255	133 972
22-24	1 914 475	18 724	1 607 285	1 547 313	59 972	288 466
25-29	3 298 628	38 858	2 894 618	2 806 514	88 104	365 152
30-34	2 991 146	43 285	2 756 903	2 691 133	65 770	190 958
35-39	2 757 354	49 875	2 595 727	2 530 120	65 607	111 752
40-44	2 372 479	53 534	2 244 155	2 181 787	62 368	74 790
45-49	2 235 994	60 228	2 092 647	2 027 335	65 312	83 119
50-54	1 874 362	64 040	1 722 836	1 658 111	64 725	87 486
55-59	1 458 956	66 929	1 317 335	1 245 220	72 115	74 692
60-64	1 121 691	78 980	980 748	891 799	88 949	61 963
65+	2 217 427	394 718	1 698 417	1 354 878	343 539	124 292
Kadın - Females	32 436 786	3 757 203	27 304 701	20 371 218	6 933 483	1 374 882
6-13	4 986 034	14 523	4 938 100	94 834	4 843 266	33 411
14-17	2 450 099	42 548	2 364 030	2 022 564	341 466	43 521
18-21	2 415 750	85 397	2 191 151	1 976 834	214 317	139 202
22-24	1 838 444	76 891	1 652 529	1 553 362	99 167	109 024
25-29	3 188 342	156 302	2 853 598	2 721 582	132 016	178 442
30-34	2 901 436	164 222	2 617 273	2 507 235	110 038	119 941
35-39	2 731 843	216 171	2 416 731	2 295 060	121 671	98 941
40-44	2 290 216	229 046	1 974 361	1 857 154	117 207	86 809
45-49	2 222 957	291 351	1 833 544	1 693 727	139 817	98 062
50-54	1 842 948	320 621	1 425 307	1 275 474	149 833	97 020
55-59	1 479 901	356 491	1 038 589	882 589	156 000	84 821
60-64	1 233 387	400 410	755 969	601 856	154 113	77 008
65+	2 855 429	1 403 230	1 243 519	888 947	354 572	208 680

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2009
Not 1. Yabancılar kapsama alınmamıştır.
2. Ulusal Eğitim İstatistikleri Veritabanı 27.05.2010 tarihi itibariyle güncellenmiştir.

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2009
Note 1. Foreigners are not included.
2. National Education Statistics database was updated as of 27.05.2010

3.20 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2010
Population by age group, literacy and sex, 2010
[6 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Okuma yazma bilmeyen** Illiterate	**Okuma yazma bilen** Literate	**Okul bitiren** Graduate	**Okul bitirmeyen** No school completed	**Bilinmeyen** Unknown
Toplam - Total	66 133 461	3 825 644	59 525 746	46 077 262	13 448 484	2 782 071
Erkek - Males	33 154 580	700 400	30 983 102	24 539 441	6 443 661	1 471 078
6-13	5 232 747	2 400	5 208 826	90 361	5 118 465	21 521
14-17	2 606 320	7 523	2 581 914	2 294 885	287 029	16 883
18-21	2 524 208	22 479	2 402 443	2 249 997	152 446	99 286
22-24	1 917 144	18 520	1 701 193	1 626 772	74 421	197 431
25-29	3 265 751	32 530	2 888 546	2 797 267	91 279	344 675
30-34	3 137 852	31 777	2 927 416	2 868 349	59 067	178 659
35-39	2 790 484	25 085	2 658 776	2 617 680	41 096	106 623
40-44	2 336 949	22 170	2 249 437	2 216 384	33 053	65 342
45-49	2 352 478	30 409	2 247 912	2 204 815	43 097	74 157
50-54	1 866 771	34 430	1 753 383	1 708 150	45 233	78 958
55-59	1 611 500	49 582	1 482 193	1 417 475	64 718	79 725
60-64	1 187 343	61 457	1 058 727	977 378	81 349	67 159
65+	2 325 033	362 038	1 822 336	1 469 928	352 408	140 659
Kadın - Females	32 978 881	3 125 244	28 542 644	21 537 821	7 004 823	1 310 993
6-13	4 964 322	7 293	4 933 112	102 592	4 830 520	23 917
14-17	2 473 194	27 445	2 419 366	2 092 955	326 411	26 383
18-21	2 403 869	71 046	2 220 487	2 004 084	216 403	112 336
22-24	1 841 094	68 989	1 667 178	1 546 208	120 970	104 927
25-29	3 146 223	117 665	2 865 788	2 735 487	130 301	162 770
30-34	3 050 594	113 154	2 818 106	2 713 531	104 575	119 334
35-39	2 757 427	115 341	2 551 093	2 448 240	102 853	90 993
40-44	2 242 420	121 170	2 048 592	1 950 027	98 565	72 658
45-49	2 335 451	197 903	2 041 618	1 897 588	144 030	95 930
50-54	1 830 295	225 353	1 515 508	1 368 511	146 997	89 434
55-59	1 645 265	322 030	1 228 541	1 044 348	184 193	94 694
60-64	1 297 811	370 203	843 173	665 951	177 222	84 435
65+	2 990 916	1 367 652	1 390 082	968 299	421 783	233 182

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2010
Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2010
Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.
Note. Foreigners are not included.

3.4 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus
Population by literacy and sex
[6≥ yaş - age]
2010

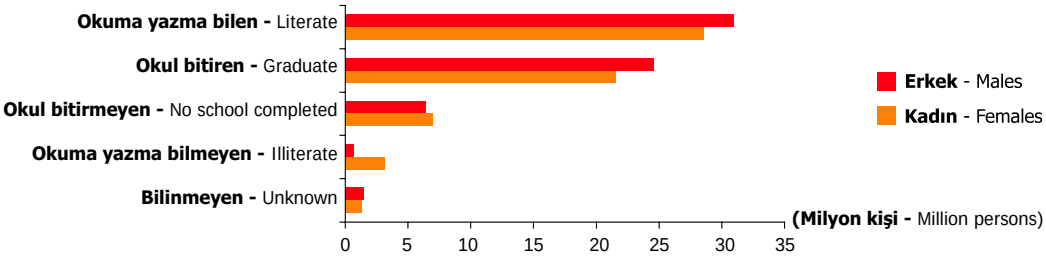

3.21 Yasal medeni durum, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2009
Population by legal marital status, age group and sex, 2009
[15 ≥ yaş - age]

Yaş grubu - Age group	**Toplam** Total	**Hiç evlenmedi** Never married	**Evli** Married	**Eşi öldü** Widowed	**Boşandı** Divorced
Toplam - Total	53 550 830	14 789 619	34 454 747	2 866 024	1 440 440
Erkek - Males	26 710 613	8 484 618	17 239 228	405 624	581 143
15-19	3 189 793	3 173 082	16 578	18	115
20-24	3 192 783	2 790 634	396 273	195	5 681
25-29	3 298 628	1 489 313	1 771 936	972	36 407
30-34	2 991 146	531 939	2 385 721	1 950	71 536
35-39	2 757 354	215 807	2 450 434	3 273	87 840
40-44	2 372 479	106 016	2 171 595	5 194	89 674
45-49	2 235 994	68 533	2 071 379	9 551	86 531
50-54	1 874 362	43 227	1 742 779	15 508	72 848
55-59	1 458 956	25 505	1 360 096	22 621	50 734
60-64	1 121 691	16 056	1 039 806	33 079	32 750
65+	2 217 427	24 506	1 832 631	313 263	47 027
Kadın - Females	26 840 217	6 305 001	17 215 519	2 460 400	859 297
15-19	3 031 543	2 803 899	225 918	166	1 560
20-24	3 062 215	1 667 139	1 364 320	2 512	28 244
25-29	3 188 342	741 994	2 357 627	9 284	79 437
30-34	2 901 436	354 454	2 412 937	19 800	114 245
35-39	2 731 843	235 371	2 329 217	40 574	126 681
40-44	2 290 216	152 392	1 950 911	66 796	120 117
45-49	2 222 957	114 414	1 875 825	118 227	114 491
50-54	1 842 948	77 177	1 502 566	170 754	92 451
55-59	1 479 901	50 377	1 139 187	225 115	65 222
60-64	1 233 387	36 505	857 663	296 028	43 191
65+	2 855 429	71 279	1 199 348	1 511 144	73 658
Toplam - Total (%)		27.62	64.34	5.35	2.69
Erkek - Males		31.76	64.54	1.52	2.18
15-19		99.48	0.52	0.00	0.00
20-24		87.40	12.41	0.01	0.18
25-29		45.15	53.72	0.03	1.10
30-34		17.78	79.76	0.07	2.39
35-39		7.83	88.87	0.12	3.19
40-44		4.47	91.53	0.22	3.78
45-49		3.06	92.64	0.43	3.87
50-54		2.31	92.98	0.83	3.89
55-59		1.75	93.22	1.55	3.48
60-64		1.43	92.70	2.95	2.92
65+		1.11	82.65	14.13	2.12
Kadın - Females		23.49	64.14	9.17	3.20
15-19		92.49	7.45	0.01	0.05
20-24		54.44	44.55	0.08	0.92
25-29		23.27	73.95	0.29	2.49
30-34		12.22	83.16	0.68	3.94
35-39		8.62	85.26	1.49	4.64
40-44		6.65	85.18	2.92	5.24
45-49		5.15	84.38	5.32	5.15
50-54		4.19	81.53	9.27	5.02
55-59		3.40	76.98	15.21	4.41
60-64		2.96	69.54	24.00	3.50
65+		2.50	42.00	52.92	2.58

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2009
Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2009
Note. Foreigners are not included.

3.22 Yasal medeni durum, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2010
Population by legal marital status, age group and sex, 2010
[15 ≥ yaş - age]

Yaş grubu - Age group	**Toplam** Total	**Hiç evlenmedi** Never married	**Evli** Married	**Eşi öldü** Widowed	**Boşandı** Divorced
Toplam - Total	54 671 391	15 064 319	35 098 388	2 946 602	1 562 082
Erkek - Males	27 271 726	8 650 505	17 563 753	417 558	639 910
15-19	3 210 351	3 194 698	15 543	8	102
20-24	3 187 214	2 808 990	372 181	180	5 863
25-29	3 265 751	1 521 467	1 705 580	912	37 792
30-34	3 137 852	584 058	2 473 689	1 953	78 152
35-39	2 790 484	232 945	2 458 028	3 207	96 304
40-44	2 336 949	113 229	2 122 896	4 929	95 895
45-49	2 352 478	75 728	2 170 034	9 534	97 182
50-54	1 866 771	46 100	1 727 048	14 761	78 862
55-59	1 611 500	29 498	1 498 230	23 730	60 042
60-64	1 187 343	17 660	1 098 353	33 613	37 717
65+	2 325 033	26 132	1 922 171	324 731	51 999
Kadın - Females	27 399 665	6 413 814	17 534 635	2 529 044	922 172
15-19	3 051 434	2 832 889	216 810	131	1 604
20-24	3 051 829	1 705 166	1 315 117	2 381	29 165
25-29	3 146 223	740 911	2 315 623	8 714	80 975
30-34	3 050 594	371 026	2 536 767	19 863	122 938
35-39	2 757 427	238 484	2 343 818	39 130	135 995
40-44	2 242 420	150 263	1 904 540	61 816	125 801
45-49	2 335 451	125 452	1 967 698	118 058	124 243
50-54	1 830 295	76 838	1 495 030	160 041	98 386
55-59	1 645 265	57 705	1 272 830	239 723	75 007
60-64	1 297 811	39 234	907 806	302 346	48 425
65+	2 990 916	75 846	1 258 596	1 576 841	79 633
Toplam - Total (%)		27.55	64.20	5.39	2.86
Erkek - Males		31.72	64.40	1.53	2.35
15-19		99.51	0.48	0.00	0.00
20-24		88.13	11.68	0.01	0.18
25-29		46.59	52.23	0.03	1.16
30-34		18.61	78.83	0.06	2.49
35-39		8.35	88.09	0.11	3.45
40-44		4.85	90.84	0.21	4.10
45-49		3.22	92.24	0.41	4.13
50-54		2.47	92.52	0.79	4.22
55-59		1.83	92.97	1.47	3.73
60-64		1.49	92.51	2.83	3.18
65+		1.12	82.67	13.97	2.24
Kadın - Females		23.41	64.00	9.23	3.37
15-19		92.84	7.11	0.00	0.05
20-24		55.87	43.09	0.08	0.96
25-29		23.55	73.60	0.28	2.57
30-34		12.16	83.16	0.65	4.03
35-39		8.65	85.00	1.42	4.93
40-44		6.70	84.93	2.76	5.61
45-49		5.37	84.25	5.06	5.32
50-54		4.20	81.68	8.74	5.38
55-59		3.51	77.36	14.57	4.56
60-64		3.02	69.95	23.30	3.73
65+		2.54	42.08	52.72	2.66

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2010
Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2010
Note. Foreigners are not included.

3.23 Yerleşim yerleri ve iller arası göç eden nüfus, 1975-2000
Migrated population across places of residence and provinces, 1975-2000

Sayım yılı Census year	Daimi ikametgah nüfusu - Population of place of residence [1]	Dönem Period	Yerleşim yerleri arası göç eden nüfus Migrated population across places of residence		İller arası göç eden nüfus Migrated population across provinces	
			Sayı - Number [2]	(%)	Sayı - Number	(%)
1980	38 395 730	1975-1980	3 584 421 [3]	9.34	2 700 977	7.03
1985	44 078 033	1980-1985	3 819 910 [3]	8.67	2 885 873	6.55
1990	49 986 117	1985-1990	5 402 690 [3]	10.81	4 065 173	8.13
2000	60 752 995	1995-2000	6 692 263	11.02	4 788 193	7.88

(1) Daimi ikametgah nüfusu içinde yurt dışından gelen göç kapsanmamıştır.
(2) Aynı ilçeye bağlı köyler arasındaki göç kapsanmamıştır.
(3) Aynı ile bağlı ilçe merkezleri ve köyler arasındaki göç kapsanmamıştır. 1995-2000 döneminde; aynı ile bağlı ilçeler arasında göç eden toplam nüfus 125 896, aynı ile bağlı köyler arasında göç eden toplam nüfus 99 823'tür.

(1) Population by place of residence does not cover immigrant population.
(2) Migration across the villages belonging to the same district is not covered.
(3) Migration across the district centers and villages belonging to the same province is not covered. In the period of 1995-2000, total migrant population across the districts belonging to the same province is 125 896, and migrant population across the villages belonging to the same province is 99 823.

3.24 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus, 1975-2000
Migrated population by places of residence, 1975-2000

Yerleşim yeri - Places of residence		1975-1980	1980-1985	1985-1990	1995-2000
Toplam - Total		3 584 421	3 819 910	5 402 690	6 692 263
	(%)	100	100	100	100
İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine					
From province and district centers to province and district centers		1 752 817	2 146 110	3 359 357	3 867 979
	(%)	48.90	56.18	62.18	57.80
Belde ve köyden il ve ilçe merkezine		610 067	860 438	969 871	1 168 285
From towns and villages to province and district centers	(%)	17.02	22.53	17.95	17.46
İl ve ilçe merkezinden belde ve köye		692 828	490 653	680 527	1 342 518
From province and district centers to towns and villages	(%)	19.33	12.84	12.60	20.06
Belde ve köyden belde ve köye		528 709	322 709	392 935	313 481
From towns and villages to towns and villages	(%)	14.75	8.45	7.27	4.68

3.5 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus oranı
Proportion of migrated population by places of residence
1975 - 2000

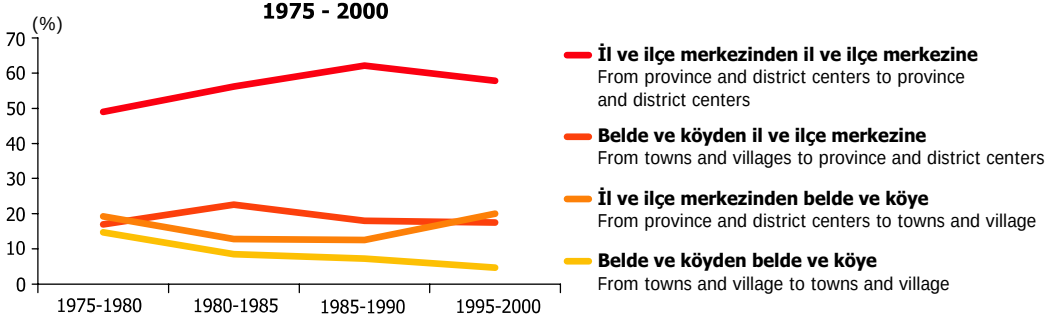

3.25 İllerin 1995-2000 dönemi net göç hızına göre sıralanışı, 1975-2000

Order of provinces according to the net migration rate of 1995-2000 period, 1975-2000

Büyüklük sıra no Order number by size	İl - Province	1975-1980 Net göç Net migration	1975-1980 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1980-1985 Net göç Net migration	1980-1985 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1985-1990 Net göç Net migration	1985-1990 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1995-2000 Net göç Net migration	1995-2000 Net göç hızı Rate of net migration (‰)
1	Tekirdağ	4 849	16.5	3 438	10.3	17 907	46.7	51 335	96.8
2	Muğla	1 659	4.3	3 058	7.0	15 998	32.9	42 921	70.2
3	Antalya	17 142	26.5	25 339	32.8	82 737	89.7	90 457	64.3
4	Bilecik	-394	-3.0	1 095	7.9	3 009	19.6	10 105	57.9
5	İstanbul	288 653	73.4	297 598	60.5	656 677	107.6	407 448	46.1
6	Bursa	58 720	61.0	47 434	41.1	83 641	61.6	85 325	45.1
7	İzmir	119 896	73.7	82 173	41.9	146 208	63.8	120 375	39.9
8	Isparta	- 2 792	-9.3	- 5 148	-15.4	- 6 495	-17.0	13 869	30.7
9	Çanakkale	- 1 408	-4.0	- 1 834	-4.9	- 2 042	-5.2	11 491	27.4
10	Ankara	49 499	20.6	36 631	13.0	69 511	24.9	90 884	25.6
11	Aydın	9 382	16.7	9 365	14.7	19 077	27.1	21 553	25.5
12	Şırnak (1)	-	-	-	-	- 5 165	-24.7	5 950	21.8
13	Denizli	- 3 040	-5.7	2 095	3.5	10 570	15.4	15 205	19.9
14	Kırklareli	- 3 170	-13.4	- 2 252	-8.9	- 5 510	-20.7	5 270	18.0
15	Eskişehir	7 759	16.4	8 506	16.0	6 510	11.3	9 582	14.8
16	Mersin	40 273	57.5	49 593	56.5	74 717	68.3	18 429	12.4
17	Düzce (1)	-	-	-	-	-	-	2 243	8.0
18	Balıkesir	- 6 020	-7.8	3 260	3.9	4 848	5.4	4 804	4.9
19	Yalova (1)	-	-	-	-	-	-	514	3.5
20	Manisa	8 980	11.1	6 499	7.1	20 946	20.6	3 687	3.2
21	Gaziantep	- 1 256	-1.8	- 4 256	-5.2	-481	-0.5	3 499	3.1
22	Konya	- 10 152	-7.5	- 10 623	-6.8	- 27 184	-17.2	2 787	1.4
23	Kocaeli	53 640	112.9	41 287	67.0	83 262	108.2	211	0.2
24	Kütahya	383	0.9	37	0.1	- 4 609	-8.7	- 1 064	-1.8
25	Niğde	- 7 311	-16.6	- 11 167	-22.6	- 15 857	-55.7	-699	-2.2
26	Kayseri	10 698	16.3	- 5 145	-6.9	- 16 005	-18.9	- 3 307	-3.5
27	Erzincan	- 9 369	-38.4	- 11 583	-45.4	- 25 574	-93.3	- 1 325	-4.7
28	Uşak	- 1 108	-5.0	- 2 909	-11.8	570	2.1	- 2 058	-6.9
29	Nevşehir	- 3 412	-15.5	- 1 399	-5.8	- 10 708	-41.0	- 1 954	-7.1
30	Iğdır (1)	-	-	-	-	-	-	- 1 361	-9.3
31	Trabzon	- 17 143	-26.2	- 25 496	-35.6	- 51 495	-67.9	- 9 977	-11.1
32	Giresun	- 17 523	-40.6	- 19 955	-43.4	- 34 828	-73.9	- 5 849	-12.1
33	Hakkari	- 2 064	-16.5	- 1 052	-7.6	- 4 472	-32.9	- 2 346	-12.5
34	Karaman (1)	-	-	-	-	934	4.7	- 2 771	-12.6
35	Aksaray (1)	-	-	-	-	- 2 391	-8.2	- 4 769	-13.4
36	Edirne	- 2 783	-9.0	- 5 515	-16.5	- 7 493	-21.2	- 5 106	-14.0
37	Çankırı	- 13 828	-59.2	- 9 135	-38.1	- 15 503	-61.0	- 4 471	-18.3
38	Bitlis	- 17 653	-81.9	- 9 240	-37.0	- 20 509	-71.9	- 7 104	-21.2
39	Malatya	- 23 183	-43.2	- 12 944	-22.0	- 35 207	-54.2	- 16 823	-21.5
40	Rize	- 8 624	-26.1	- 11 257	-32.6	- 28 726	-84.0	- 7 473	-21.9
41	Afyonkarahisar	- 13 379	-25.4	- 15 855	-26.5	- 25 779	-37.7	- 16 616	-22.5
42	Burdur	- 1 580	-7.5	- 4 045	-17.8	- 8 825	-36.8	- 5 374	-22.7
43	Sakarya	4 315	9.1	7 082	13.2	6 353	10.5	- 15 898	-23.1
44	Gümüşhane	- 21 762	-86.2	- 14 075	-54.1	- 22 305	-135.3	- 4 003	-23.5
45	Elazığ	- 17 366	-44.2	- 13 683	-31.6	- 21 164	-46.1	- 12 363	-23.8
46	Adana	819	0.7	23 829	16.4	26 934	15.8	- 40 497	-24.0

3.25 İllerin 1995-2000 dönemi net göç hızına göre sıralanışı, 1975-2000 (devam)

Order of provinces according to the net migration rate of 1995-2000 period, 1975-2000 (continued)

Büyüklük sıra no Order number by size	İl - Province	1975-1980 Net göç Net migration	1975-1980 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1980-1985 Net göç Net migration	1980-1985 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1985-1990 Net göç Net migration	1985-1990 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1995-2000 Net göç Net migration	1995-2000 Net göç hızı Rate of net migration (‰)
47	Osmaniye (1)	-	-	-	-	-	-	- 10 385	-24.7
48	Amasya	- 7 368	-24.5	- 10 463	-32.5	- 19 916	-59.7	- 9 099	-26.8
49	Kahramanmaraş	- 8 206	-13.0	- 10 500	-14.2	- 33 949	-41.6	- 25 530	-28.3
50	Kırıkkale (1)	-	-	-	-	- 8 813	-27.7	- 11 626	-32.7
51	Kastamonu	- 10 717	-26.5	- 11 094	-26.9	- 26 777	-66.1	- 11 689	-32.8
52	Hatay	14 046	20.0	4 869	5.7	- 4 002	-4.1	- 38 241	-33.9
53	Tunceli	- 13 318	-93.7	- 17 797	-123.9	- 20 332	-153.8	- 3 123	-36.7
54	Kilis (1)	-	-	-	-	-	-	- 4 042	-38.9
55	Şanlıurfa	- 35 253	-60.1	- 14 509	-20.9	- 26 800	-30.0	- 49 312	-38.9
56	Diyarbakır	- 15 795	-24.2	- 12 550	-16.1	- 32 212	-34.8	- 48 064	-40.0
57	Karabük (1)	-	-	-	-	-	-	- 8 640	-40.7
58	Bolu	- 505	-1.2	- 4 902	-10.9	- 4 149	-8.6	- 10 254	-40.8
59	Yozgat	- 21 905	-49.2	- 14 279	-29.3	- 34 502	-64.3	- 26 275	-41.9
60	Van	- 7 627	-19.7	- 11 994	-26.3	- 20 780	-37.9	- 32 353	-43.6
61	Ordu	- 20 668	-32.3	- 24 230	-34.5	- 42 910	-54.6	- 36 958	-44.7
62	Kırşehir	- 8 330	-39.3	- 6 080	-26.4	- 19 647	-80.4	- 10 748	-45.1
63	Batman (1)	-	-	-	-	3 925	13.9	- 18 032	-45.2
64	Samsun	- 11 144	-12.6	- 13 709	-13.8	- 31 222	-29.1	- 51 644	-45.5
65	Tokat	- 16 772	-30.0	- 16 782	-27.3	- 45 746	-67.5	- 37 172	-48.4
66	Bingöl	- 10 678	-54.6	- 9 286	-44.1	- 19 888	-87.7	- 11 407	-50.1
67	Sivas	- 50 302	-75.4	- 37 687	-54.6	- 76 451	-105.8	- 35 627	-51.0
68	Erzurum	- 46 093	-66.3	- 48 745	-64.8	- 88 298	-113.2	- 46 491	-54.8
69	Ağrı	- 24 986	-80.5	- 19 005	-53.5	- 37 312	-95.4	- 26 213	-56.4
70	Çorum	- 23 753	-46.3	- 17 712	-32.6	- 33 897	-58.5	- 33 022	-58.4
71	Bayburt (1)	-	-	-	-	- 13 808	-133.2	- 5 360	-59.5
72	Muş	- 16 937	-66.4	- 14 346	-49.4	- 33 829	-100.5	- 24 069	-59.8
73	Kars	- 70 872	-113.1	- 50 426	-77.9	- 105 025	-163.5	- 18 331	-61.1
74	Artvin	- 12 687	-61.2	- 10 855	-51.1	- 20 372	-98.6	- 11 560	-63.6
75	Mardin	- 28 919	-59.8	- 17 495	-31.2	- 34 750	-70.2	- 42 082	-67.6
76	Adıyaman	- 11 371	-34.7	- 13 614	-35.4	- 17 372	-37.5	- 40 745	-70.2
77	Zonguldak	8 679	10.8	- 18 551	-20.0	- 29 368	-29.4	- 44 009	-73.8
78	Siirt	- 10 922	-29.5	- 18 232	-41.7	- 31 311	-140.7	- 17 062	-75.1
79	Sinop	- 7 944	-32.6	- 9 777	-38.4	- 22 569	-88.7	- 16 387	-75.7
80	Bartın (1)	-	-	-	-	-	-	- 15 658	-86.8
81	Ardahan (1)	-	-	-	-	-	-	- 13 526	-106.7

(1) İl olmadan önceki dönemlere ilişkin bilgi verilememiştir.

(1) The information related with the previous periods before establishment of the province could not be given.

3.26 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 1995-2000
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 1995-2000

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**2000 yılı daimi ikametgah nüfusu** Population of place of residence in 2000 [1]	**Aldığı göç** In-migration	**Verdiği göç** Out- migration	**Net göç** Net migration	**Net göç hızı** Rate of net migration (‰)
Toplam - Total	60 752 995	4 788 193	4 788 193	0	0
Adana	1 669 361	92 684	133 181	- 40 497	-23.97
Adıyaman	559 772	17 624	58 369	- 40 745	-70.23
Afyonkarahisar	728 613	35 636	52 252	- 16 616	-22.55
Ağrı	451 287	24 586	50 799	- 26 213	-56.45
Amasya	334 884	30 294	39 393	- 9 099	-26.81
Ankara	3 597 662	377 108	286 224	90 884	25.59
Antalya	1 451 771	171 982	81 525	90 457	64.31
Artvin	176 083	14 374	25 934	- 11 560	-63.56
Aydın	857 507	76 570	55 017	21 553	25.45
Balıkesir	992 564	80 207	75 403	4 804	4.85
Bilecik	179 562	24 586	14 481	10 105	57.91
Bingöl	222 139	13 795	25 202	- 11 407	-50.07
Bitlis	331 728	24 270	31 374	- 7 104	-21.19
Bolu	246 417	25 532	35 786	- 10 254	-40.76
Burdur	234 021	17 328	22 702	- 5 374	-22.70
Bursa	1 933 732	180 171	94 846	85 325	45.12
Çanakkale	425 212	42 818	31 327	11 491	27.39
Çankırı	242 287	20 869	25 340	- 4 471	-18.28
Çorum	549 321	27 073	60 095	- 33 022	-58.36
Denizli	773 169	57 412	42 207	15 205	19.86
Diyarbakır	1 176 390	62 996	111 060	- 48 064	-40.04
Edirne	361 227	35 973	41 079	- 5 106	-14.04
Elazığ	513 839	36 075	48 438	- 12 363	-23.77
Erzincan	282 662	29 336	30 661	- 1 325	-4.68
Erzurum	825 427	50 809	97 300	- 46 491	-54.78
Eskişehir	650 265	62 802	53 220	9 582	14.84
Gaziantep	1 119 535	68 550	65 051	3 499	3.13
Giresun	481 779	30 844	36 693	- 5 849	-12.07
Gümüşhane	168 573	13 777	17 780	- 4 003	-23.47
Hakkari	186 976	13 369	15 715	- 2 346	-12.47
Hatay	1 110 055	47 298	85 539	- 38 241	-33.87
Isparta	458 365	45 579	31 710	13 869	30.72
Mersin	1 497 575	117 894	99 465	18 429	12.38
İstanbul	9 044 859	920 955	513 507	407 448	46.09
İzmir	3 078 981	306 387	186 012	120 375	39.88
Kars	290 611	28 937	47 268	- 18 331	-61.15
Kastamonu	350 200	26 171	37 860	- 11 689	-32.83
Kayseri	954 397	64 169	67 476	- 3 307	-3.46
Kırklareli	294 998	29 968	24 698	5 270	18.03
Kırşehir	233 028	19 273	30 021	- 10 748	-45.08
Kocaeli	1 079 603	119 301	119 090	211	0.20
Konya	1 958 640	107 316	104 529	2 787	1.42
Kütahya	603 765	38 553	39 617	- 1 064	-1.76
Malatya	773 959	49 192	66 015	- 16 823	-21.50
Manisa	1 149 708	76 526	72 839	3 687	3.21
Kahramanmaraş	890 448	33 864	59 394	- 25 530	-28.27

3.26 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 1995-2000 (devam)
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 1995-2000 (continued)

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**2000 yılı daimi ikametgah nüfusu** Population of place of residence in 2000 (1)	**Aldığı göç** In-migration	**Verdiği göç** Out- migration	**Net göç** Net migration	**Net göç hızı** Rate of net migration (‰)
Mardin	601 621	26 083	68 165	- 42 082	-67.58
Muğla	632 850	80 782	37 861	42 921	70.20
Muş	390 308	13 379	37 448	- 24 069	-59.82
Nevşehir	273 293	23 171	25 125	- 1 954	-7.12
Niğde	312 784	27 740	28 439	-699	-2.23
Ordu	809 013	35 790	72 748	- 36 958	-44.66
Rize	337 609	25 050	32 523	- 7 473	-21.89
Sakarya	681 577	50 354	66 252	- 15 898	-23.06
Samsun	1 108 182	59 628	111 272	- 51 644	-45.54
Siirt	218 773	17 932	34 994	- 17 062	-75.06
Sinop	208 376	16 205	32 592	- 16 387	-75.67
Sivas	680 536	43 309	78 936	- 35 627	-51.02
Tekirdağ	555 916	88 618	37 283	51 335	96.81
Tokat	748 680	33 384	70 556	- 37 172	-48.45
Trabzon	893 179	52 923	62 900	- 9 977	-11.11
Tunceli	83 642	15 705	18 828	- 3 123	-36.65
Şanlıurfa	1 243 058	38 320	87 632	- 49 312	-38.90
Uşak	297 112	18 807	20 865	- 2 058	-6.90
Van	726 202	35 053	67 406	- 32 353	-43.58
Yozgat	614 176	32 948	59 223	- 26 275	-41.88
Zonguldak	574 182	27 839	71 848	- 44 009	-73.82
Aksaray	353 155	18 892	23 661	- 4 769	-13.41
Bayburt	87 386	6 027	11 387	- 5 360	-59.51
Karaman	219 055	13 374	16 145	- 2 771	-12.57
Kırıkkale	349 476	23 455	35 081	- 11 626	-32.72
Batman	390 289	20 133	38 165	- 18 032	-45.16
Şırnak	276 300	28 457	22 507	5 950	21.77
Bartın	172 597	10 069	25 727	- 15 658	-86.78
Ardahan	119 982	8 791	22 317	- 13 526	-106.72
Iğdır	145 602	11 944	13 305	- 1 361	-9.30
Yalova	148 182	22 774	22 260	514	3.47
Karabük	208 057	15 440	24 080	- 8 640	-40.68
Kilis	102 002	7 157	11 199	- 4 042	-38.86
Osmaniye	415 089	23 845	34 230	- 10 385	-24.71
Düzce	281 797	23 982	21 739	2 243	7.99

(1) Daimi ikametgah nüfusu içinde yurt dışından gelen göç kapsanmamıştır.

(1) Population by place of residence does not cover immigrants.

3.27 İllerin yerleşim yerlerine göre aldığı göç, 1995-2000
Provincial in-migration by places of residence, 1995-2000

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**Toplam** - Total		**İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine** From province and district centers to province and district centers		**Belde ve köyden il ve ilçe merkezine** From towns and villages to province and district centers		**İl ve ilçe merkezinden belde ve köye** From province and district centers to towns and villages		**Belde ve köyden belde ve köye** From towns and villages to towns and villages	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Toplam - Total	3 643 375	3 048 888	2 110 130	1 757 849	639 319	528 966	730 646	611 872	163 280	150 201
Adana	73 158	71 167	42 405	41 150	14 007	13 804	13 441	12 571	3 305	3 642
Adıyaman	17 463	13 983	8 660	7 152	4 624	3 387	3 219	2 527	960	917
Afyonkarahisar	28 565	23 716	16 988	14 039	5 228	4 091	5 204	4 382	1 145	1 204
Ağrı	23 813	11 942	13 948	6 037	5 727	3 107	3 433	2 059	705	739
Amasya	23 218	15 519	15 993	9 950	4 244	2 790	2 401	2 172	580	607
Ankara	248 188	224 279	174 333	159 711	39 093	34 761	29 761	25 842	5 001	3 965
Antalya	126 031	103 781	67 502	60 846	11 541	9 911	38 236	25 840	8 752	7 184
Artvin	12 841	9 626	6 410	4 548	2 489	1 805	3 273	2 582	669	691
Aydın	54 421	50 681	29 678	26 263	7 284	6 762	12 305	11 697	5 154	5 959
Balıkesir	62 891	54 496	36 826	30 744	9 899	8 995	13 189	11 819	2 977	2 938
Bilecik	19 319	11 029	13 128	6 947	3 940	2 190	1 803	1 491	448	401
Bingöl	13 397	7 786	6 686	4 088	3 011	1 695	3 070	1 723	630	280
Bitlis	18 649	12 369	12 745	8 829	3 374	1 739	2 118	1 409	412	392
Bolu	19 575	14 534	11 749	7 845	3 417	2 336	3 703	3 604	706	749
Burdur	12 878	10 881	7 909	6 413	2 260	1 938	2 216	1 890	493	640
Bursa	128 626	123 713	79 016	75 710	23 588	23 190	21 400	20 389	4 622	4 424
Çanakkale	35 435	25 228	19 221	14 111	5 844	4 222	8 551	5 406	1 819	1 489
Çankırı	16 326	10 524	10 740	6 589	2 402	1 356	2 784	2 204	400	375
Çorum	24 992	21 293	13 749	11 941	6 542	5 138	3 902	3 211	799	1 003
Denizli	53 590	47 841	22 518	19 576	10 297	9 080	15 509	13 980	5 266	5 205
Diyarbakır	61 067	48 432	32 535	24 547	10 476	7 503	15 310	13 755	2 746	2 627
Edirne	26 822	19 017	17 124	12 239	4 505	3 368	4 129	2 578	1 064	832
Elazığ	32 187	21 878	19 902	13 061	5 444	3 583	5 293	3 767	1 548	1 467
Erzincan	22 446	12 943	14 622	7 594	2 747	1 269	4 260	3 320	817	760
Erzurum	45 633	34 569	28 043	22 056	9 788	6 463	6 322	4 448	1 480	1 602
Eskişehir	43 441	39 959	30 217	27 537	6 258	6 257	5 548	4 867	1 418	1 298
Gaziantep	51 367	45 604	32 903	28 566	13 178	11 821	4 441	4 275	845	942
Giresun	23 881	20 290	13 344	11 364	4 244	3 114	5 537	4 924	756	888
Gümüşhane	10 486	7 113	4 827	3 524	1 903	1 159	3 223	2 104	533	326
Hakkari	13 464	5 726	8 458	3 098	3 126	1 547	1 318	589	562	492
Hatay	46 645	40 794	21 346	17 783	7 492	6 413	14 479	13 062	3 328	3 536
Isparta	38 133	24 099	27 278	16 996	6 221	3 686	3 585	2 673	1 049	744
Mersin	84 727	78 721	41 441	39 655	9 276	9 171	27 909	24 874	6 101	5 021
İstanbul	614 277	545 426	363 161	322 012	121 216	106 631	109 868	100 885	20 032	15 898
İzmir	211 544	195 863	140 786	127 821	31 223	29 627	30 744	29 062	8 791	9 353
Kars	25 574	11 272	16 185	6 006	4 785	2 239	3 732	1 983	872	1 044
Kastamonu	21 606	17 675	11 379	9 262	4 664	3 366	4 543	3 896	1 020	1 151
Kayseri	61 364	54 595	33 752	30 144	12 595	10 944	13 247	11 776	1 770	1 731
Kırklareli	20 835	17 608	12 659	9 985	3 922	3 577	3 398	3 135	856	911
Kırşehir	12 918	11 774	7 900	7 097	2 551	2 167	2 014	1 956	453	554
Kocaeli	95 984	84 051	43 861	37 351	12 260	10 985	33 141	30 383	6 722	5 332
Konya	93 628	81 258	59 542	51 909	17 945	15 513	12 941	11 069	3 200	2 767
Kütahya	34 601	24 346	19 601	13 470	6 601	4 871	6 375	4 459	2 024	1 546
Malatya	40 684	33 250	24 098	19 508	7 336	5 793	7 828	6 579	1 422	1 370
Manisa	57 465	50 001	32 432	25 739	11 367	9 857	9 610	9 582	4 056	4 823
Kahramanmaraş	31 200	23 766	16 499	11 891	6 898	5 083	6 269	5 335	1 534	1 457

3.27 İllerin yerleşim yerlerine göre aldığı göç, 1995-2000 (devam)
Provincial in-migration by places of residence, 1995-2000 (continued)

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**Toplam** - Total		**İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine** From province and district centers to province and district centers		**Belde ve köyden il ve ilçe merkezine** From towns and villages to province and district centers		**İl ve ilçe merkezinden belde ve köye** From province and district centers to towns and villages		**Belde ve köyden belde ve köye** From towns and villages to towns and villages	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Mardin	21 683	16 464	12 854	10 048	3 924	3 094	4 084	2 725	821	597
Muğla	62 470	43 654	25 208	18 246	5 667	4 433	25 760	16 899	5 835	4 076
Muş	11 859	8 258	5 027	3 595	2 725	1 382	3 499	2 588	608	693
Nevşehir	15 558	14 062	7 157	6 456	2 499	2 129	4 221	3 804	1 681	1 673
Niğde	19 529	14 773	11 111	8 624	2 625	1 906	4 968	3 565	825	678
Ordu	34 787	29 012	15 658	13 197	7 927	6 361	9 107	7 371	2 095	2 083
Rize	19 306	16 539	9 699	8 059	4 074	3 228	4 652	4 331	881	921
Sakarya	42 633	37 240	22 784	17 444	6 001	5 223	12 117	12 191	1 731	2 382
Samsun	49 408	46 676	28 339	27 030	9 640	8 473	9 675	8 593	1 754	2 580
Siirt	15 315	8 326	9 447	5 269	2 530	1 461	2 669	1 262	669	334
Sinop	12 376	10 327	6 005	5 326	2 198	1 731	3 568	2 749	605	521
Sivas	36 189	26 962	21 546	15 739	7 261	5 289	6 496	5 027	886	907
Tekirdağ	59 443	48 716	34 016	27 470	9 395	8 009	12 251	9 976	3 781	3 261
Tokat	29 124	23 786	15 023	12 725	6 269	5 029	6 663	4 884	1 169	1 148
Trabzon	43 823	37 527	23 463	19 544	6 634	5 602	11 747	10 593	1 979	1 788
Tunceli	13 919	4 290	8 376	2 528	2 181	719	2 649	855	713	188
Şanlıurfa	39 798	26 556	22 074	14 496	8 176	4 765	7 588	5 525	1 960	1 770
Uşak	14 109	13 828	7 862	7 764	3 270	3 467	2 323	1 949	654	648
Van	36 983	27 577	18 773	13 826	11 426	7 873	5 209	3 989	1 575	1 889
Yozgat	26 163	21 018	13 755	11 068	5 412	3 843	5 377	4 377	1 619	1 730
Zonguldak	23 993	21 808	11 190	9 755	4 607	3 924	6 406	5 908	1 790	2 221
Aksaray	14 256	11 701	7 810	6 464	2 546	2 311	3 274	2 417	626	509
Bayburt	4 273	3 157	2 198	1 627	848	490	1 010	807	217	233
Karaman	9 526	8 307	5 375	4 679	1 949	1 757	1 821	1 561	381	310
Kırıkkale	16 105	13 870	11 220	9 556	2 178	1 980	2 277	1 900	430	434
Batman	16 297	12 888	9 542	7 735	3 672	3 060	2 442	1 635	641	458
Şırnak	24 913	9 875	11 576	6 718	3 039	1 656	8 201	1 231	2 097	270
Bartın	7 416	6 221	3 309	2 810	1 239	1 044	2 370	1 772	498	595
Ardahan	7 957	4 547	3 857	1 964	1 885	1 143	1 837	1 095	378	345
Iğdır	9 093	5 626	4 611	3 277	1 336	971	2 553	1 074	593	304
Yalova	15 636	13 590	7 406	6 779	925	813	6 309	5 408	996	590
Karabük	12 550	11 408	7 639	6 888	2 531	2 291	1 979	1 774	401	455
Kilis	4 396	4 189	2 952	2 935	746	624	531	442	167	188
Osmaniye	15 972	14 575	10 487	8 810	3 266	3 221	1 694	1 813	525	731
Düzce	21 162	17 117	8 682	6 694	1 886	1 360	8 737	7 648	1 857	1 415

3.28 İllerin yerleşim yerlerine göre verdiği göç, 1995-2000
Provincial out-migration by places of residence, 1995-2000

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**Toplam** - Total		**İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine** From province and district centers to province and district centers		**Belde ve köyden il ve ilçe merkezine** From towns and villages to province and district centers		**İl ve ilçe merkezinden belde ve köye** From province and district centers to towns and villages		**Belde ve köyden belde ve köye** From towns and villages to towns and villages	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Toplam - Total	3 643 375	3 048 888	2 110 130	1 757 849	639 319	528 966	730 646	611 872	163 280	150 201
Adana	100 019	84 799	62 018	52 478	12 879	11 075	21 721	18 293	3 401	2 953
Adıyaman	40 851	31 340	20 804	15 829	10 878	7 321	5 693	4 876	3 476	3 314
Afyonkarahisar	38 137	30 760	20 044	16 656	9 700	7 840	5 644	4 003	2 749	2 261
Ağrı	38 054	23 914	18 995	11 652	10 415	6 120	5 508	3 632	3 136	2 510
Amasya	25 394	22 442	15 467	14 107	5 444	4 727	3 502	2 752	981	856
Ankara	204 850	176 726	144 420	123 558	14 353	14 424	44 183	36 866	1 894	1 878
Antalya	77 044	62 313	43 633	35 334	8 232	6 504	20 900	16 061	4 279	4 414
Artvin	18 202	15 825	9 996	8 776	4 702	3 912	2 337	2 051	1 167	1 086
Aydın	43 953	39 596	26 517	23 672	6 932	6 267	8 120	7 071	2 384	2 586
Balıkesir	59 461	53 121	34 466	30 784	11 329	10 230	9 808	8 219	3 858	3 888
Bilecik	10 578	9 665	6 489	5 891	2 359	2 351	1 394	1 070	336	353
Bingöl	19 179	13 411	10 196	7 021	4 848	3 292	2 841	2 044	1 294	1 054
Bitlis	22 353	15 769	13 200	9 683	5 478	3 327	2 566	1 755	1 109	1 004
Bolu	23 104	21 258	14 284	13 211	3 620	3 587	4 195	3 519	1 005	941
Burdur	15 496	13 637	8 805	7 811	3 170	2 878	2 445	1 887	1 076	1 061
Bursa	88 056	78 958	54 026	47 591	11 880	11 499	20 443	18 258	1 707	1 610
Çanakkale	26 170	23 002	14 778	12 954	5 746	5 204	4 185	3 369	1 461	1 475
Çankırı	17 074	14 248	9 724	8 074	4 831	4 254	1 774	1 239	745	681
Çorum	43 891	35 416	23 045	19 281	14 081	11 133	4 526	3 258	2 239	1 744
Denizli	45 828	40 400	20 689	17 808	8 535	7 328	12 217	10 835	4 387	4 429
Diyarbakır	89 333	68 229	50 448	37 702	14 644	10 227	19 020	15 618	5 221	4 682
Edirne	26 798	24 147	16 795	15 014	5 121	5 131	3 678	2 831	1 204	1 171
Elazığ	37 149	29 278	24 074	19 231	6 109	4 758	5 628	4 170	1 338	1 119
Erzincan	19 661	17 053	12 593	10 869	3 094	2 948	3 070	2 415	904	821
Erzurum	71 006	55 687	38 473	31 491	19 013	13 709	8 646	6 297	4 874	4 190
Eskişehir	38 575	35 243	26 191	24 055	4 868	4 756	6 806	5 778	710	654
Gaziantep	51 959	41 513	32 154	25 118	9 021	7 514	9 336	7 709	1 448	1 172
Giresun	26 130	23 889	14 375	13 325	7 074	6 217	3 262	2 804	1 419	1 543
Gümüşhane	11 819	9 784	5 801	4 831	3 851	3 116	1 297	1 032	870	805
Hakkari	13 455	8 081	7 762	4 341	3 129	2 001	1 601	887	963	852
Hatay	67 896	57 785	38 647	32 279	10 886	8 273	14 379	13 063	3 984	4 170
Isparta	26 648	21 716	16 138	13 369	5 133	4 065	3 930	3 046	1 447	1 236
Mersin	77 782	67 240	46 360	39 873	7 890	6 759	20 662	18 083	2 870	2 525
İstanbul	415 789	336 480	232 445	174 689	28 017	27 115	151 159	130 982	4 168	3 694
İzmir	153 837	133 196	101 659	86 859	14 783	14 575	34 124	28 712	3 271	3 050
Kars	30 885	24 291	16 316	13 029	8 328	6 125	3 819	2 828	2 422	2 309
Kastamonu	26 815	24 155	14 097	13 051	8 264	7 393	2 924	2 129	1 530	1 582
Kayseri	64 525	54 741	37 736	32 048	11 702	9 289	13 286	11 762	1 801	1 642
Kırklareli	17 105	16 067	10 712	9 642	3 462	3 744	2 174	1 828	757	853
Kırşehir	18 681	16 760	11 434	10 392	4 490	4 195	2 178	1 585	579	588
Kocaeli	91 207	88 613	54 549	52 328	7 942	7 970	26 720	26 211	1 996	2 104
Konya	92 439	79 659	54 540	47 970	18 890	16 340	14 843	11 888	4 166	3 461
Kütahya	33 389	26 623	17 048	13 879	8 669	7 153	5 348	3 850	2 324	1 741
Malatya	49 294	41 461	31 155	26 500	9 841	8 143	6 882	5 512	1 416	1 306
Manisa	54 915	48 865	31 644	28 617	10 843	9 539	9 396	7 849	3 032	2 860
Kahramanmaraş	45 547	34 950	23 185	18 049	12 219	9 207	6 784	4 942	3 359	2 752

3.28 İllerin yerleşim yerlerine göre verdiği göç, 1995-2000 (devam)
Provincial out-migration by places of residence, 1995-2000 (continued)

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**Toplam** - Total		**İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine** From province and district centers to province and district centers		**Belde ve köyden il ve ilçe merkezine** From towns and villages to province and district centers		**İl ve ilçe merkezinden belde ve köye** From province and district centers to towns and villages		**Belde ve köyden belde ve köye** From towns and villages to towns and villages	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Mardin	44 879	35 350	25 354	18 982	9 147	6 696	6 935	6 138	3 443	3 534
Muğla	35 341	27 862	18 639	14 290	5 576	4 652	8 505	6 418	2 621	2 502
Muş	26 246	17 940	13 602	9 347	6 857	4 205	3 713	2 692	2 074	1 696
Nevşehir	16 663	14 911	9 328	8 466	4 583	3 963	2 047	1 757	705	725
Niğde	19 498	15 503	10 310	8 655	5 400	4 163	2 839	1 995	949	690
Ordu	56 137	44 620	27 060	21 686	15 783	12 332	8 347	6 335	4 947	4 267
Rize	22 351	20 967	13 475	12 221	4 826	4 787	3 201	2 953	849	1 006
Sakarya	47 604	48 167	28 190	27 940	5 896	6 020	11 878	12 167	1 640	2 040
Samsun	80 606	67 123	46 107	39 894	18 673	14 476	11 949	9 405	3 877	3 348
Siirt	23 508	17 194	14 132	10 361	5 709	4 190	2 618	1 940	1 049	703
Sinop	20 346	18 744	10 564	9 819	5 739	5 364	2 255	1 912	1 788	1 649
Sivas	53 538	45 239	30 568	26 477	15 113	12 727	5 598	4 102	2 259	1 933
Tekirdağ	29 690	27 134	18 449	16 481	4 786	4 979	5 451	4 465	1 004	1 209
Tokat	48 713	41 369	25 749	22 847	13 100	10 678	6 604	5 155	3 260	2 689
Trabzon	49 201	42 127	27 701	23 077	10 374	8 920	8 093	6 988	3 033	3 142
Tunceli	11 994	9 338	7 657	5 886	2 189	1 920	1 514	940	634	592
Şanlıurfa	65 790	49 877	32 003	23 135	13 189	8 327	14 129	12 098	6 469	6 317
Uşak	15 863	14 131	8 608	7 501	3 273	3 101	3 093	2 586	889	943
Van	59 199	37 713	29 467	19 393	16 426	9 889	8 550	5 264	4 756	3 167
Yozgat	39 925	33 532	21 023	18 315	12 558	10 090	4 155	3 173	2 189	1 954
Zonguldak	46 583	43 227	25 647	24 147	9 959	8 901	7 769	7 068	3 208	3 111
Aksaray	16 590	14 136	9 276	8 054	4 218	3 557	2 346	1 907	750	618
Bayburt	7 006	5 784	3 983	3 341	1 896	1 507	733	562	394	374
Karaman	11 196	9 408	6 284	5 331	2 563	2 107	1 760	1 473	589	497
Kırıkkale	21 620	19 981	15 660	14 680	2 869	2 757	2 772	2 206	319	338
Batman	26 874	20 343	16 796	12 354	5 345	3 912	3 648	3 130	1 085	947
Şırnak	18 163	10 674	10 314	5 720	4 218	2 532	2 547	1 691	1 084	731
Bartın	15 817	13 478	8 043	6 805	4 454	3 749	2 070	1 670	1 250	1 254
Ardahan	14 178	11 851	6 211	5 167	4 760	3 885	1 652	1 348	1 555	1 451
Iğdır	9 157	6 923	4 986	3 698	2 074	1 480	1 339	1 089	758	656
Yalova	14 302	14 408	9 638	9 720	678	761	3 773	3 689	213	238
Karabük	16 858	15 739	10 488	9 853	3 041	2 872	2 510	2 268	819	746
Kilis	6 934	5 693	4 289	3 637	1 623	1 193	746	581	276	282
Osmaniye	22 533	18 398	13 388	11 308	3 258	2 575	4 886	3 754	1 001	761
Düzce	18 139	17 898	9 214	8 539	2 471	2 164	5 667	6 084	787	1 111

3.29 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2008-2009
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2008-2009

İller - Provinces	**Toplam nüfus** Total population	**Aldığı göç** In-migration	**Verdiği göç** Out-migration	**Net göç** Net migration	**Net göç hızı** Rate of net migration (‰)
Toplam - Total	72 561 312	2 236 981	2 236 981	0	0
Adana	2 062 226	53 685	54 109	- 424	-0.21
Adıyaman	588 475	12 091	18 295	- 6 204	-10.49
Afyonkarahisar	701 326	20 223	22 256	- 2 033	-2.89
Ağrı	537 665	12 115	22 613	- 10 498	-19.34
Amasya	324 268	11 533	13 187	- 1 654	-5.09
Ankara	4 650 802	168 193	131 114	37 079	8.00
Antalya	1 919 729	75 696	58 632	17 064	8.93
Artvin	165 580	6 206	7 547	- 1 341	-8.07
Aydın	979 155	28 524	27 640	884	0.90
Balıkesir	1 140 085	33 275	31 291	1 984	1.74
Bilecik	202 061	8 283	8 251	32	0.16
Bingöl	255 745	6 986	10 726	- 3 740	-14.52
Bitlis	328 489	11 594	16 485	- 4 891	-14.78
Bolu	271 545	12 808	10 124	2 684	9.93
Burdur	251 550	8 144	8 659	- 515	-2.05
Bursa	2 550 645	66 615	56 368	10 247	4.03
Çanakkale	477 735	15 412	14 802	610	1.28
Çankırı	185 019	20 166	11 831	8 335	46.09
Çorum	540 704	13 672	22 699	- 9 027	-16.56
Denizli	926 362	20 119	21 706	- 1 587	-1.71
Diyarbakır	1 515 011	32 384	43 918	- 11 534	-7.58
Edirne	395 463	15 183	12 910	2 273	5.76
Elazığ	550 667	15 900	18 001	- 2 101	-3.81
Erzincan	213 288	11 966	11 189	777	3.65
Erzurum	774 207	24 830	33 681	- 8 851	-11.37
Eskişehir	755 427	32 346	23 225	9 121	12.15
Gaziantep	1 653 670	36 075	34 125	1 950	1.18
Giresun	421 860	16 970	19 567	- 2 597	-6.14
Gümüşhane	130 976	8 681	10 444	- 1 763	-13.37
Hakkari	256 761	4 314	7 949	- 3 635	-14.06
Hatay	1 448 418	28 547	32 296	- 3 749	-2.58
Isparta	420 796	18 633	15 822	2 811	6.70
Mersin	1 640 888	48 377	49 209	- 832	-0.51
İstanbul	12 915 158	388 467	348 986	39 481	3.06
İzmir	3 868 308	116 390	89 517	26 873	6.97
Kars	306 536	9 028	15 660	- 6 632	-21.40
Kastamonu	359 823	13 047	14 570	- 1 523	-4.22
Kayseri	1 205 872	31 075	28 831	2 244	1.86
Kırklareli	333 179	10 359	11 242	- 883	-2.65
Kırşehir	223 102	10 947	12 186	- 1 239	-5.54
Kocaeli	1 522 408	60 432	48 399	12 033	7.94
Konya	1 992 675	46 042	51 006	- 4 964	-2.49
Kütahya	571 804	15 291	18 210	- 2 919	-5.09
Malatya	736 884	25 806	28 208	- 2 402	-3.25
Manisa	1 331 957	28 781	34 262	- 5 481	-4.11
Kahramanmaraş	1 037 491	18 521	26 934	- 8 413	-8.08

3.29 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2008-2009 (devam)
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2008-2009 (continued)

İller - Provinces	**Toplam nüfus** Total population	**Aldığı göç** In-migration	**Verdiği göç** Out-migration	**Net göç** Net migration	**Net göç hızı** Rate of net migration (‰)
Mardin	737 852	18 296	40 308	- 22 012	-29.39
Muğla	802 381	28 390	26 613	1 777	2.22
Muş	404 484	10 158	20 182	- 10 024	-24.48
Nevşehir	284 025	8 965	10 667	- 1 702	-5.97
Niğde	339 921	12 588	15 778	- 3 190	-9.34
Ordu	723 507	30 335	31 296	- 961	-1.33
Rize	319 569	12 428	14 575	-2147	-6.70
Sakarya	861 570	25 376	21 665	3 711	4.32
Samsun	1 250 076	38 874	39 581	- 707	-0.57
Siirt	303 622	8 475	11 797	-3322	-10.88
Sinop	201 134	9 562	9 558	4	0.02
Sivas	633 347	23 217	28 585	- 5 368	-8.44
Tekirdağ	783 310	37 655	29 066	8 589	11.03
Tokat	624 439	32 655	34 213	- 1 558	-2.49
Trabzon	765 127	36 868	26 474	10 394	13.68
Tunceli	83 061	4 100	6 205	- 2 105	-25.03
Şanlıurfa	1 613 737	27 190	35 154	- 7 964	-4.92
Uşak	335 860	8 693	9 644	- 951	-2.83
Van	1 022 310	22 866	27 175	- 4 309	-4.21
Yozgat	487 365	17 705	25 546	- 7 841	-15.96
Zonguldak	619 812	16 258	20 701	- 4 443	-7.14
Aksaray	376 907	10 217	12 587	- 2 370	-6.27
Bayburt	74 710	3 101	4 420	- 1 319	-17.50
Karaman	231 872	7 853	8 424	- 571	-2.46
Kırıkkale	280 834	15 861	15 565	296	1.05
Batman	497 998	18 326	16 855	1 471	2.96
Şırnak	430 424	8 356	13 025	- 4 669	-10.79
Bartın	188 449	7 566	7 104	462	2.45
Ardahan	108 169	3 775	7 033	- 3 258	-29.67
Iğdır	183 486	5 179	7 986	- 2 807	-15.18
Yalova	202 531	12 269	10 233	2 036	10.10
Karabük	218 564	8 511	9 242	-731	-3.34
Kilis	122 104	4 662	5 677	- 1 015	-8.28
Osmaniye	471 804	15 167	16 319	- 1 152	-2.44
Düzce	335 156	11 752	9 046	2 706	8.11

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2009

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2009

3.30 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2009-2010
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2009-2010

İller Provinces	Toplam nüfus Total population	Aldığı göç In-migration	Verdiği göç Out-migration	Net göç Net migration	Net göç hızı Rate of net migration (‰)
Toplam - Total	73 722 988	2 360 079	2 360 079	0	0
Adana	2 085 225	53 096	57 402	- 4 306	-2.06
Adıyaman	590 935	14 150	20 135	- 5 985	-10.08
Afyonkarahisar	697 559	17 451	24 119	- 6 668	-9.51
Ağrı	542 022	14 950	22 966	- 8 016	-14.68
Amasya	334 786	11 729	13 726	- 1 997	-5.95
Ankara	4 771 716	182 845	133 440	49 405	10.41
Antalya	1 978 333	86 907	61 662	25 245	12.84
Artvin	164 759	7 115	7 988	- 873	-5.28
Aydın	989 862	29 971	29 923	48	0.05
Balıkesir	1 152 323	36 784	35 162	1 622	1.41
Bilecik	225 381	8 876	8 690	186	0.83
Bingöl	255 170	8 453	10 448	- 1 995	-7.79
Bitlis	328 767	10 800	15 347	- 4 547	-13.74
Bolu	271 208	11 874	11 926	- 52	-0.19
Burdur	258 868	9 439	8 904	535	2.07
Bursa	2 605 495	72 640	57 220	15 420	5.94
Çanakkale	490 397	16 578	15 420	1 158	2.36
Çankırı	179 067	11 536	17 958	- 6 422	-35.23
Çorum	535 405	14 462	22 860	- 8 398	-15.56
Denizli	931 823	21 863	23 468	- 1 605	-1.72
Diyarbakır	1 528 958	34 810	44 858	- 10 048	-6.55
Edirne	390 428	14 019	14 830	- 811	-2.08
Elazığ	552 646	15 551	19 438	- 3 887	-7.01
Erzincan	224 949	14 198	12 365	1 833	8.18
Erzurum	769 085	23 294	35 711	- 12 417	-16.02
Eskişehir	764 584	31 662	26 780	4 882	6.41
Gaziantep	1 700 763	40 380	36 327	4 053	2.39
Giresun	419 256	17 474	20 514	- 3 040	-7.22
Gümüşhane	129 618	8 848	10 128	- 1 280	-9.83
Hakkari	251 302	6 013	9 225	- 3 212	-12.70
Hatay	1 480 571	29 752	33 730	- 3 978	-2.68
Isparta	448 298	15 017	18 255	- 3 238	-7.20
Mersin	1 647 899	50 430	51 739	- 1 309	-0.79
İstanbul	13 255 685	439 515	336 932	102 583	7.77
İzmir	3 948 848	111 255	99 775	11 480	2.91
Kars	301 766	9 906	16 657	- 6 751	-22.12
Kastamonu	361 222	13 811	15 422	- 1 611	-4.45
Kayseri	1 234 651	37 842	30 380	7 462	6.06
Kırklareli	332 791	12 844	12 088	756	2.27
Kırşehir	221 876	9 875	12 626	- 2 751	-12.32
Kocaeli	1 560 138	64 503	49 379	15 124	9.74
Konya	2 013 845	47 901	56 729	- 8 828	-4.37
Kütahya	590 496	15 311	19 923	- 4 612	-7.78
Malatya	740 643	25 320	30 931	- 5 611	-7.55
Manisa	1 379 484	32 094	35 497	- 3 403	-2.46
Kahramanmaraş	1 044 816	21 182	28 592	- 7 410	-7.07

3.30 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2009-2010 (devam)
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2009-2010 (continued)

İller Provinces	Toplam nüfus Total population	Aldığı göç In-migration	Verdiği göç Out-migration	Net göç Net migration	Net göç hızı Rate of net migration (‰)
Mardin	744 606	25 478	30 495	- 5 017	-6.72
Muğla	817 503	35 129	28 850	6 279	7.71
Muş	406 886	11 782	17 841	- 6 059	-14.78
Nevşehir	282 337	9 231	12 366	- 3 135	-11.04
Niğde	337 931	12 602	17 666	- 5 064	-14.87
Ordu	719 183	27 896	36 241	- 8 345	-11.54
Rize	319 637	13 070	14 819	-1749	-5.46
Sakarya	872 872	26 248	24 627	1 621	1.86
Samsun	1 252 693	35 418	44 825	- 9 407	-7.48
Siirt	300 695	8 911	13 973	-5062	-16.69
Sinop	202 740	11 027	9 967	1 060	5.24
Sivas	642 224	23 467	31 362	- 7 895	-12.22
Tekirdağ	798 109	41 307	29 433	11 874	14.99
Tokat	617 802	25 430	40 995	- 15 565	-24.88
Trabzon	763 714	29 130	36 546	- 7 416	-9.66
Tunceli	76 699	6 400	6 258	142	1.85
Şanlıurfa	1 663 371	32 555	37 555	- 5 000	-3.00
Uşak	338 019	8 998	9 562	- 564	-1.67
Van	1 035 418	23 231	31 312	- 8 081	-7.77
Yozgat	476 096	16 181	29 618	- 13 437	-27.83
Zonguldak	619 703	15 712	23 267	- 7 555	-12.12
Aksaray	377 505	10 159	13 225	- 3 066	-8.09
Bayburt	74 412	3 984	4 780	- 796	-10.64
Karaman	232 633	7 478	8 927	- 1 449	-6.21
Kırıkkale	276 647	12 488	19 229	- 6 741	-24.07
Batman	510 200	19 561	18 839	722	1.42
Şırnak	430 109	11 733	13 554	- 1 821	-4.22
Bartın	187 758	6 902	7 859	- 957	-5.08
Ardahan	105 454	4 586	6 857	- 2 271	-21.31
Iğdır	184 418	6 667	8 353	- 1 686	-9.10
Yalova	203 741	10 455	10 984	- 529	-2.59
Karabük	227 610	9 036	8 906	130	0.57
Kilis	123 135	4 813	5 572	- 759	-6.15
Osmaniye	479 221	16 868	16 928	- 60	-0.13
Düzce	338 188	11 820	10 893	927	2.74

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2010

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2010

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	**74**	**Explanation**
Tablo		**Table**
4.1 İBBS'ye göre doğumlar, 2005-2009	**77**	4.1 Births by SR, 2005-2009
4.2 Yaşa özel doğurganlık hızı, 2005-2009	**79**	4.2 Age specific fertility rate, 2005-2009
4.3 İBBS'ye göre evlenmeler, 2005-2009	**80**	4.3 Marriages by SR, 2005-2009
4.4 İBBS'ye göre boşanmalar, 2005 -2009	**83**	4.4 Divorces by SR, 2005-2009
4.5 Evlilik süresine göre boşanmalar, 2005-2009	**86**	4.5 Divorces by duration of marriage, 2005-2009
4.6 Nedenlerine göre boşanmalar, 2005-2009	**86**	4.6 Divorces by causes, 2005-2009
4.7 Eşlerin yaş farkına göre boşanmalar, 2005-2009	**86**	4.7 Divorces by age difference of spouses, 2005-2009
4.8 İBBS'ye göre ölümler, 2004-2008 [İl ve ilçe merkezleri]	**87**	4.8 Deaths by SR, 2004-2008 [Province and district centers]
4.9 Nedenlerine ve cinsiyete göre ölümler, 2004-2008 [İl ve ilçe merkezleri]	**90**	4.9 Deaths by causes and sex, 2004-2008 [Province and district centers]
4.10 Yaş grubuna göre ölümler, 2004-2008 [İl ve ilçe merkezleri]	**91**	4.10 Deaths by age group, 2004-2008 [Province and district centers]
4.11 Yaş grubuna göre intiharlar, 2005-2009	**91**	4.11 Suicides by age group, 2005-2009
4.12 Nedenlere göre intiharlar, 2005-2009	**92**	4.12 Suicides by causes, 2005-2009
4.13 Demografik göstergeler, 2005-2009	**92**	4.13 Demographic indicators, 2005-2009
4.14 Demografik göstergeler, 2010-2025	**93**	4.14 Demographic indicators, 2010-2025
4.15 Ülkemize gelen göçmenler, 2006-2010	**93**	4.15 Immigrants by country of origin, 2006-2010

AÇIKLAMA

HAYATİ İSTATİSTİKLER

Nüfusun yapısının incelenmesinde yararlanılan hayati istatistikler veya nüfus hareketleri verileri genellikle evlenme, boşanma, doğum, ölüm ve göçe ait kayıtlardan derlenmektedir. Nüfus sayımları belli aralarla nüfusun belli anlardaki görüntüsünü vermektedir. Oysa hayati istatistiklerde amaç, sayımlar arasındaki yıllarda nüfus hareketlerinde meydana gelen değişimleri sürekli olarak izlemektir.

Hayati istatistiklerin kapsamında yer alan doğum, evlenme ve boşanma olaylarına ilişkin veriler İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilmektedir. Ölüm ve intihar olaylarına ilişkin veriler ise Türkiye İstatistik Kurumu tarafından derlenmektedir.

Göçmenlere ilişkin bilgiler Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan alınmaktadır.

Doğum İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), doğum olaylarına ilişkin bilgileri, 1964 yılında nüfusu en fazla olan 25 il için sağlık personeli aracılığı ile derlemeye başlamıştır. 1981 yılında il sayısı 49'a çıkartılmıştır. Daha sonra, ileriye dönük plan ve programların yapılabilmesi için doğum olaylarına ilişkin bilgilerin Türkiye genelinde derlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmış, bu nedenle ilgili kurum ve kuruluşlarla bir dizi toplantılar yapılarak doğum olaylarına ilişkin bilgilerin "Nüfus Teşkilatları" kanalı ile derlenmesine karar verilerek 1 Kasım 1983 tarihinde doğum istatistiklerinin ülke geneli için derlenmesine başlanmıştır. Ancak, TÜİK tarafından yapılan değerlendirmelerden sonra, bu yöntemle derlenen doğum istatistiklerine ilişkin verilerin idari kayıtlardan eksik ve sağlıksız derlendiği, bundan dolayı doğum istatistiklerinin derlenmesine, yeni bir sistem kuruluncaya kadar 1 Ocak 1986 tarihinde ara verilmiştir.

Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS)'nin 2001 yılında çevrim-içi (on-line) uygulamasına geçmesiyle doğum olaylarına ilişkin bilgilerin bu veri tabanından elde edilmesine karar verilmiştir. Bu amaca yönelik olarak, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile TÜİK arasında 7 Şubat 2006 tarihinde veri değişimine ilişkin bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol çerçevesinde, 2001 yılı ve sonrasına ait doğum olaylarına ilişkin bilgiler, MERNİS veri tabanından elde edilerek TÜİK tarafından yayımlanmaya başlanmıştır.

Evlenme İstatistikleri

Evlenme istatistikleri sadece yasal evlenmeleri içermektedir. Evlenme olaylarına ilişkin bilgiler, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 1927 yılından itibaren derlenmeye başlanmış ve 1967 yılı sonuna kadar il ve ilçe merkezlerinden, 1968-1981 yılları arasında il ve ilçe merkezleri ile belediyesi olan bucak ve köylerden, 1982 yılı başından itibaren ise ülke geneli için derlenmeye başlanmıştır.

2003 yılına kadar evlenme olaylarına ilişkin bilgiler, TÜİK tarafından belediye teşkilatı olan yerlerde "Belediye Evlendirme Memurlukları", belediye teşkilatı bulunmayan bucak ve köylerde ise "Nüfus Müdürlükleri" kanalıyla aylık ve üçer aylık dönemler halinde derlenmekteydi. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında 7 Şubat 2006 tarihinde yapılan bir protokol ile 2003 yılından itibaren evlenme olaylarına ilişkin bilgiler, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilerek yayımlanmaya başlanmıştır.

EXPLANATION

VITAL STATISTICS

Vital statistics used in the interpretation of the population structure and development are taken from the records of marriages, divorces, births, deaths and migrations. The population censuses provide, at certain intervals, an instantaneous picture of the population, whereas the aim pursued in vital statistics is to follow population movements which continuously during intercensal years.

Data on birth, marriage and divorce events involved in vital statistics are gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base of The Ministry of Interior, The General Directorate of Population and Citizenship Affairs. Data on death and suicide events are gathered by Turkish Statistical Institute, as well.

Data on immigrants is taken from the Ministry of Public Works and Settlement.

Birth Statistics

Turkish Statistical Institute (TurkStat) collected data on birth events from 1964 to 1980 by health personnel for the most populous 25 provinces. The number of provinces increased to 49 provinces in 1981. Then, it was needed to collect data on birth events for the whole country to make plans and programmes for future. Therefore, TurkStat had meeting with related organizations and decided to collect data on birth events by population directorates and also they started to collect data on birth events for the whole country on 1 November 1983. But, after TurkStat evaluated birth data, it was seen that data on birth events collected from administrative registers were missing and unreliable. Therefore, it was decided to stop collecting data on birth events on 1 January 1986 until the new system will be able to establish.

The Central Population Administrative System (MERNIS) was converted to the on-line system in 2001. Because of this, it was decided to get data on birth events from MERNIS database. Then, it was signed a protocol related to data change between the Ministry of Interior, The General Directorate of Population and Citizenship Affairs and TurkStat on 7 February 2006. In the framework of this protocol, for 2001 and later, the data related to birth events taken from MERNIS database are started to publish by TurkStat.

Marriage Statistics

Marriage statistics include only legal marriages. Information related to marriage events has been gathered by Turkish Statistical Institute (TurkStat) from 1927 to 1967 for province and district centers, in addition to sub-districts and villages with a municipal organization between 1968-1981 and for the whole country since the beginning of 1982.

Up to 2003, information related to the marriage events were collected from marriage offices of a municipal organization and population offices in sub-districts and villages without a municipal organization in a period of monthly and trimester by TurkStat. A protocol was signed between The Ministry of Interior, The General Directorate of Population and Citizenship Affairs and Turkish Statistical Institute on 7 February, 2006 to get data on marriage events. These data have been gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base since 2003 and published by TurkStat.

Boşanma İstatistikleri

Boşanma olaylarına ilişkin bilgiler, Medeni Kanun'un 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe girmesinden itibaren Türkiye geneli için derlenmektedir.

2003 yılına kadar boşanma olaylarına ilişkin bilgiler, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından asliye hukuk ve aile mahkemeleri kanalıyla üçer aylık dönemler halinde derlenmekteydi. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında 7 Şubat 2006 tarihinde yapılan bir protokol ile 2003 yılından itibaren boşanma olaylarına ilişkin bilgiler, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilerek yayımlanmaya başlanmıştır.

Ölüm İstatistikleri

Ölüm olaylarına ilişkin bilgiler, 1931-1949 yılları arasında nüfusu en fazla olan 25 il merkezinde, 1950-1956 yılları arasında bütün il merkezlerinde, 1957 yılından itibaren ise bütün il ve ilçe merkezlerinden derlenmeye başlanmıştır. Ölüm olaylarına ilişkin bilgiler, "Ölü gömme izin kağıdı" vermekle yükümlü görevlilerce doldurulan illerde sağlık müdürlükleri, ilçelerde ise sağlık ocakları kanalı ile TÜİK Bölge Müdürlüklerine aylık olarak gönderilen "Ölüm istatistik formları" ile derlenmektedir.

Ölüm istatistik formları Uluslararası Hastalık Sınıflaması sekizinci versiyonuna (UHS 8) göre 50 ve 150 Uluslararası hastalık sınıflamasına göre ayrıma tabi tutularak değerlendirilir. Yıllıkta yer alan ölüm nedenleri UHS 8'de yer alan başlıklara göre gruplandırılmıştır.

İntihar İstatistikleri

İntihar olaylarına ilişkin bilgiler, 1962 yılından bu yana derlenmekte olup ülke genelini kapsamaktadır. Yerleşim yerlerinde meydana gelen her bir intihar olayı için "İntihar istatistik formu" emniyet veya jandarma teşkilatı personeli tarafından doldurulur ve her ayın sonunda valilik ve kaymakamlıklar kanalı ile topluca TÜİK'e gönderilirdi.

Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında yapılan bir protokol ile 2009 yılından itibaren intihar olaylarına ilişkin bilgiler manyetik ortamda alınmaya başlanmıştır.

Nüfus Projeksiyonları

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu gereği, 2007 yılında Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) kurulmuştur. Nüfus projeksiyonları, 2008 yılı ADNKS yaş ve cinsiyet yapısına göre üretilmiştir. Ulusal nüfus projeksiyonları, kuşak-bileşenler yöntemi ile yapılmıştır.

Tanım ve Kavramlar

Canlı doğum: Çocuğun doğduğu andan itibaren en az birkaç dakika yaşadığı, ağlama, nefes alma ve hareket etme gibi hayat belirtileri gösterdiği doğumdur.

Kaba doğum hızı: Belli bir yıl içinde her 1000 nüfus başına düşen doğum sayısıdır.

Genel doğurganlık hızı: Belli bir yıl içinde 15-44 yaş grubunda her 1000 kadın başına düşen doğum sayısıdır.

Divorce Statistics

Information related to divorce events have been gathered for the whole Turkey, since the enforcement of the Civil Code on October 4, 1926.

Up to 2003, information related to the divorce events were collected from civil courts of general jurisdiction and family courts in a period of trimester by TurkStat. A protocol was signed between The Ministry of Interior, The General Directorate of Population and Citizenship Affairs and Turkish Statistical Institute on 7 February, 2006 to get data on divorce events. These data have been gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base since 2003 and published by TurkStat.

Death Statistics

The information related to death events were collected from 1931 to 1949 for the most populous 25 provincial centers. From 1950 to 1956 all the provincial centers were covered. Since 1957, the information related to death events have been complied in all the province and district centers. Death events are collected by death statistics forms, filled out by the municipal officials responsible for issuing burial permits. Death statistics forms are then transmitted to TurkStat Regional Offices by health directorates in provinces and by health clinics in district.

The death statistics forms are classified by the International Disease Categories eight version (ICD 8) 50 and 150 internationally accepted diseases. In the yearbook causes of deaths are grouped by ICD 8.

Suicide Statistics

The information related to suicide events have been compiled for the whole country since 1962. For every suicide event occurring in an inhabited place, a suicide statistics form is filled out by the police officer or gendarme and is sent to TurkStat through the governor's offices in provinces and districts at the end of every month.

The information related to suicide events have been started to get as electronically since 2009 in the framework of the protocol signed between The General Police Headquarters, The General Gendarme Commandership and Turkish Statistical Institute on suicide events.

Population Projections

Address Based Population Registration System (ABPRS) was established in 2007 according to the Population Registration Law No. 5490. Population projections was produced in accordance with the age and sex structure of 2008 ABPRS. The national population projections are made by the cohort-component method.

Definitions and Concepts

Live birth: The births where the child lives at least a few minutes and shows evidence of life like crying, breathing or moving.

Crude birth rate: The number of births per 1000 population in a given year.

General fertility rate: The number of births per 1000 females in 15-44 age group in a given year.

Yaşa özel doğurganlık hızı: Belli bir yaş grubunda kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır.

Toplam doğurganlık hızı: Bir kadının doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) yaşayacağı ve belirli yaşa özel doğurganlık hızını takip edeceği varsayımı altında ortalama doğurabileceği canlı çocuk sayısıdır.

Katkılı yenilenme hızı: Bir kadının doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) yaşayacağı ve belirli yaşa özel doğurganlık hızını takip edeceği varsayımı altında ortalama doğurabileceği kız çocuk sayısıdır.

Net yenilenme hızı: Bir nüfusta çocuk doğuran kadınların, kendi çocukları ile yenilenmesini, ölümlülüğü de dikkate alarak gösteren bir ölçümdür. Bu ölçüm tam olarak bir kadının, belli bir yaşa özel doğurganlık hızı, yaşa özel ölüm hızı ve doğuştaki cinsiyet oranına göre doğurduğu ortalama kız çocuk sayısıdır.

Çocuk doğurmada ortalama yaş: Kadınların yaşa özel doğurganlık hızlarına göre çocuklarını doğurduğu ortalama yaştır. Ölümlülüğün olmadığı bir kuşak ölçümüdür.

Doğuşta beklenen yaşam süresi: Yeni doğmuş bir bireyin yaşamı boyunca belirli bir dönemdeki yaşa özel ölümlülük hızlarına maruz kalması durumunda yaşaması beklenen ortalama yıl sayısıdır.

Evlenme: Türk Medeni Kanunu'na göre evlenmeye ehil erkek ve kadının, yetkili kanuni merci önünde yapmış oldukları çift taraflı bir akittir.

Boşanma: Evlenmenin yasal olarak sona erdirilmesidir. Erkek ile kadının yeni bir evlenme yapacak şekilde hukuki bir kararla evliliklerini tamamen sona erdirmeleridir.

Ölüm: Canlı doğum olayı gerçekleştikten sonraki herhangi bir zamanda yaşamsal fonksiyonların tamamen yitirilmesidir.

İntihar: İnsanın psişik tabakalarında meydana gelen bir iç çatışma sonucunda kendi kendini bilerek ve isteyerek öldürme şeklidir.

Age specific fertility rate: The average number of live births per certain age group of a woman.

Total fertility rate: The average number of live births that a woman would have under the assumption that she survived to the end of her reproductive life (15 to 49 years of age) and bore according to a given age specific fertility rate.

Gross reproduction rate: The average number of female children that a woman would have under the assumption that she survived to the end of reproductive life (15 to 49 years of age) and bore according to a given age specific fertility rate.

Net reproduction rate: Measures the extent to which a population of childbearing women replaces itself with their own children, after allowing for mortality. Precisely, it is the average number of female children born per woman when there is a specified set of age-specific fertility rates, age specific mortality rates and sex ratio at birth.

Mean age of childbearing: The average age at which women bear their children according to the age specific fertility rates. It is a mortality-free cohort measure.

Expectation of life at birth: It is the average number of years an infant is supposed to live having been exposed to age specific mortality rates at certain periods all through his/her life.

Marriage: In accordance with the Turkish Civil Code, is a contract made between a man and woman to live together, sanctioned by a legal authority.

Divorce: A final legal dissolution of a marriage, that is, separation of husband and wife by a judicial decree which confers on the parties the right to civil marriage.

Death: Death is the permanent disappearance of all evidence of life at any time after live birth has taken place.

Suicide: Suicide is a method of killing of oneself knowingly and willingly as a result of psychological conflict.

4.1 İBBS'ye göre doğumlar, 2005-2009
Births by SR, 2005-2009
[31/08/2010 tarihi itibariyle - Date as of 31/08/2010]

İBBS - SR	Doğum yerine göre - By the place of birth				İkametgah yerine göre - By the place of permanent residence
	2005	2006	2007	2008	2009
TR Türkiye - Turkey	1 238 463	1 247 445	1 279 087	1 281 302	1 241 617
TR1 İstanbul	204 204	206 491	220 243	223 870	207 393
TR10	204 204	206 491	220 243	223 870	207 393
TR100 İstanbul	204 204	206 491	220 243	223 870	207 393
TR2 Batı Marmara - West Marmara	35 066	35 502	36 488	36 191	35 990
TR21	17 434	17 585	18 479	18 484	18 409
TR211 Tekirdağ	9 693	9 925	10 612	10 790	11 029
TR212 Edirne	4 375	4 453	4 551	4 600	4 022
TR213 Kırklareli	3 366	3 207	3 316	3 094	3 358
TR22	17 632	17 917	18 009	17 707	17 581
TR221 Balıkesir	13 135	13 250	13 256	12 902	12 405
TR222 Çanakkale	4 497	4 667	4 753	4 805	5 176
TR3 Ege - Aegean	127 395	129 317	135 081	135 011	128 708
TR31	48 938	50 517	53 656	54 237	50 344
TR310 İzmir	48 938	50 517	53 656	54 237	50 344
TR32	36 293	37 063	38 543	38 733	36 520
TR321 Aydın	12 177	12 554	12 776	13 005	12 839
TR322 Denizli	14 046	14 120	14 841	14 925	13 071
TR323 Muğla	10 070	10 389	10 926	10 803	10 610
TR33	42 164	41 737	42 882	42 041	41 844
TR331 Manisa	18 435	18 743	19 588	19 323	18 578
TR332 Afyonkarahisar	11 236	10 844	10 931	10 625	11 674
TR333 Kütahya	7 585	7 356	7 434	7 252	7 165
TR334 Uşak	4 908	4 794	4 929	4 841	4 427
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	89 953	92 857	99 132	101 395	100 112
TR41	47 461	48 092	50 900	52 004	49 999
TR411 Bursa	36 022	36 538	39 393	40 402	38 625
TR412 Eskişehir	9 354	9 608	9 713	10 042	8 772
TR413 Bilecik	2 085	1 946	1 794	1 560	2 602
TR42	42 492	44 765	48 232	49 391	50 113
TR421 Kocaeli	19 948	21 572	24 132	25 272	25 642
TR422 Sakarya	12 734	13 182	13 498	13 469	13 226
TR423 Düzce	4 540	4 720	5 017	4 844	5 033
TR424 Bolu	3 263	3 194	3 332	3 439	3 445
TR425 Yalova	2 007	2 097	2 253	2 367	2 767
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	106 573	107 784	113 550	114 920	106 653
TR51	66 046	67 983	72 706	74 513	67 712
TR510 Ankara	66 046	67 983	72 706	74 513	67 712
TR52	40 527	39 801	40 844	40 407	38 941
TR521 Konya	36 716	36 300	37 192	36 778	34 961
TR522 Karaman	3 811	3 501	3 652	3 629	3 980

4.1 İBBS'ye göre doğumlar, 2005-2009 (devam)
Births by SR, 2005-2009 (continued)
[31/08/2010 tarihi itibariyle - Date as of 31/08/2010]

	Doğum yerine göre - By the place of birth				**İkametgah yerine göre -** By the place of permanent residence
İBBS - SR	2005	2006	2007	2008	2009
TR6 Akdeniz - Mediterranean	162 216	165 297	169 577	172 428	165 278
TR61	35 976	38 124	39 674	40 459	39 023
TR611 Antalya	26 868	29 046	30 493	31 198	30 259
TR612 Isparta	5 783	5 933	6 086	6 252	5 701
TR613 Burdur	3 325	3 145	3 095	3 009	3 063
TR62	64 847	65 466	66 681	68 491	63 972
TR621 Adana	38 493	39 219	39 586	40 950	37 249
TR622 Mersin	26 354	26 247	27 095	27 541	26 723
TR63	61 393	61 707	63 222	63 478	62 283
TR631 Hatay	29 272	29 208	30 059	30 098	29 994
TR632 Kahramanmaraş	22 498	22 496	23 141	23 012	22 788
TR633 Osmaniye	9 623	10 003	10 022	10 368	9 501
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	67 854	68 240	67 913	66 655	66 115
TR71	25 499	25 529	24 869	24 244	25 413
TR711 Kırıkkale	4 124	4 202	4 248	4 062	3 840
TR712 Aksaray	7 185	7 301	7 032	6 947	7 388
TR713 Niğde	6 895	6 981	6 633	6 686	6 579
TR714 Nevşehir	4 017	3 809	3 683	3 498	4 660
TR715 Kırşehir	3 278	3 236	3 273	3 051	2 946
TR72	42 355	42 711	43 044	42 411	40 702
TR721 Kayseri	23 765	24 956	25 277	25 806	21 980
TR722 Sivas	10 741	10 446	10 683	10 055	10 403
TR723 Yozgat	7 849	7 309	7 084	6 550	8 319
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	65 580	63 554	64 256	63 264	63 540
TR81	13 735	13 321	14 116	14 217	13 910
TR811 Zonguldak	8 397	8 054	8 746	8 826	8 791
TR812 Karabük	3 068	2 994	2 989	2 975	2 698
TR813 Bartın	2 270	2 273	2 381	2 416	2 421
TR82	9 153	8 772	8 605	8 212	9 599
TR821 Kastamonu	4 571	4 471	4 484	4 088	4 459
TR822 Çankırı	2 088	2 061	1 981	1 958	2 508
TR823 Sinop	2 494	2 240	2 140	2 166	2 632
TR83	42 692	41 461	41 535	40 835	40 031
TR831 Samsun	19 360	18 987	19 515	19 404	18 493
TR832 Tokat	10 071	9 496	9 518	9 151	9 289
TR833 Çorum	8 710	8 701	8 137	7 985	7 918
TR834 Amasya	4 551	4 277	4 365	4 295	4 331
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	34 180	34 124	34 465	34 032	35 275
TR90	34 180	34 124	34 465	34 032	35 275
TR901 Trabzon	11 218	11 015	11 259	11 354	11 118
TR902 Ordu	9 728	10 009	10 071	10 131	10 388
TR903 Giresun	4 979	4 870	4 883	4 695	5 197
TR904 Rize	4 633	4 793	4 858	4 798	4 514
TR905 Artvin	1 896	1 696	1 654	1 429	2 046
TR906 Gümüşhane	1 726	1 741	1 740	1 625	2 012

4.1 İBBS'ye göre doğumlar, 2005-2009 (devam)
Births by SR, 2005-2009 (continued)
[31/08/2010 tarihi itibariyle - Date as of 31/08/2010]

İBBS - SR	**Doğum yerine göre -** By the place of birth 2005	2006	2007	2008	**İkametgah yerine göre -** By the place of permanent residence 2009
TRA Kuzeydoğu Anadolu North East Anatolia	52 249	50 454	48 275	45 891	47 617
TRA1	22 304	21 314	20 863	19 756	19 983
TRA11 Erzurum	17 843	16 971	16 531	15 672	15 634
TRA12 Erzincan	3 080	3 096	3 077	2 916	2 998
TRA13 Bayburt	1 381	1 247	1 255	1 168	1 351
TRA2	29 945	29 140	27 412	26 135	27 634
TRA21 Ağrı	16 108	16 117	15 059	14 266	15 123
TRA22 Kars	7 391	6 908	6 553	6 349	6 555
TRA23 Iğdır	4 234	4 138	4 081	3 930	4 091
TRA24 Ardahan	2 212	1 977	1 719	1 590	1 865
TRB Ortadoğu Anadolu Central East Anatolia	88 037	86 950	84 919	82 719	83 219
TRB1	30 004	29 212	29 299	28 854	28 265
TRB11 Malatya	13 934	13 383	13 496	13 462	12 557
TRB12 Elazığ	9 571	9 935	10 027	9 940	9 361
TRB13 Bingöl	5 890	5 340	5 279	4 967	5 408
TRB14 Tunceli	609	554	497	485	939
TRB2	58 033	57 738	55 620	53 865	54 954
TRB21 Van	29 132	29 741	28 909	28 617	28 775
TRB22 Muş	12 475	12 073	11 328	10 792	11 125
TRB23 Bitlis	9 284	9 140	8 897	8 448	9 045
TRB24 Hakkari	7 142	6 784	6 486	6 008	6 009
TRC Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	205 156	206 875	205 188	204 926	201 717
TRC1	56 626	57 513	59 479	60 920	57 992
TRC11 Gaziantep	40 202	41 447	43 952	45 626	42 036
TRC12 Adıyaman	13 621	13 235	12 875	12 839	13 194
TRC13 Kilis	2 803	2 831	2 652	2 455	2 762
TRC2	90 109	90 910	90 272	90 546	89 212
TRC21 Şanlıurfa	51 313	52 500	51 488	51 653	51 447
TRC22 Diyarbakır	38 796	38 410	38 784	38 893	37 765
TRC3	58 421	58 452	55 437	53 460	54 513
TRC31 Mardin	21 042	20 086	19 094	18 756	19 284
TRC32 Batman	14 515	14 086	13 966	13 845	13 281
TRC33 Şırnak	13 339	14 950	13 695	12 532	13 342
TRC34 Siirt	9 525	9 330	8 682	8 327	8 606

Not. 2009 yılından itibaren doğum istatistikleri ikametgah yerine göre yayımlanmaya başlanmıştır.

Note. Birth statistics have been started to publish by the permanent residence since 2009.

4.2 Yaşa özel doğurganlık hızı, 2005-2009
Age specific fertility rate, 2005-2009
[31/08/2010 tarihi itibariyle - Date as of 31/08/2010]

(‰)

Annenin yaş grubu - Age group of mother	2005	2006	2007	2008	2009
15-19	40	40	39	38	34
20-24	123	121	121	122	116
25-29	122	126	130	128	124
30-34	84	83	86	87	83
35-39	37	36	38	39	42
40-44	14	14	13	11	10
45-49	3	2	2	2	2

Not. 2009 yılından itibaren doğum istatistikleri ikametgah yerine göre yayımlanmaya başlanmıştır.

Note. Birth statistics have been started to publish by the permanent residence since 2009.

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler, 2005-2009
Marriages by SR, 2005-2009

İBBS - SR	2005	2006	2007	2008	2009
TR Türkiye - Turkey	641 241	636 121	638 311	641 973	591 742
TR1 İstanbul	95 058	96 629	100 535	107 963	100 406
TR10	95 058	96 629	100 535	107 963	100 406
TR100 İstanbul	95 058	96 629	100 535	107 963	100 406
TR2 Batı Marmara - West Marmara	23 068	22 382	22 803	22 944	21 513
TR21	10 814	10 397	10 715	11 154	10 139
TR211 Tekirdağ	5 374	5 404	5 793	6 094	5 417
TR212 Edirne	3 012	2 787	2 715	2 780	2 573
TR213 Kırklareli	2 428	2 206	2 207	2 280	2 149
TR22	12 254	11 985	12 088	11 790	11 374
TR221 Balıkesir	8 857	8 788	8 750	8 495	8 173
TR222 Çanakkale	3 397	3 197	3 338	3 295	3 201
TR3 Ege - Aegean	78 718	79 327	79 866	80 170	72 993
TR31	29 303	30 534	30 960	31 985	29 582
TR310 İzmir	29 303	30 534	30 960	31 985	29 582
TR32	22 438	22 419	22 606	22 693	20 342
TR321 Aydın	7 995	8 004	8 347	8 167	7 439
TR322 Denizli	8 597	8 433	8 320	7 917	6 854
TR323 Muğla	5 846	5 982	5 939	6 609	6 049
TR33	26 977	26 374	26 300	25 492	23 069
TR331 Manisa	11 461	11 482	11 435	10 981	9 951
TR332 Afyonkarahisar	7 515	6 946	7 058	6 877	6 196
TR333 Kütahya	4 806	4 764	4 799	4 625	4 175
TR334 Uşak	3 195	3 182	3 008	3 009	2 747
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	53 083	52 075	53 783	54 460	49 276
TR41	26 496	25 984	26 811	27 650	24 906
TR411 Bursa	19 098	18 943	19 563	20 325	18 260
TR412 Eskişehir	5 901	5 635	5 871	5 909	5 407
TR413 Bilecik	1 497	1 406	1 377	1 416	1 239
TR42	26 587	26 091	26 972	26 810	24 370
TR421 Kocaeli	11 765	12 084	12 813	13 046	11 779
TR422 Sakarya	7 893	7 226	7 473	7 227	6 608
TR423 Düzce	3 233	3 081	2 909	2 791	2 574
TR424 Bolu	2 200	2 157	2 150	2 061	1 908
TR425 Yalova	1 496	1 543	1 627	1 685	1 501
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	54 594	55 740	56 993	56 699	53 241
TR51	33 210	34 421	35 081	36 013	34 098
TR510 Ankara	33 210	34 421	35 081	36 013	34 098
TR52	21 384	21 319	21 912	20 686	19 143
TR521 Konya	19 140	19 040	19 550	18 417	17 079
TR522 Karaman	2 244	2 279	2 362	2 269	2 064

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler, 2005-2009 (devam)
Marriages by SR, 2005-2009 (continued)

İBBS - SR		2005	2006	2007	2008	2009
TR6 Akdeniz - Mediterranean		79 216	83 774	83 126	86 968	79 125
TR61		19 923	19 637	20 288	21 688	20 173
TR611	Antalya	14 318	14 261	15 104	16 401	15 517
TR612	Isparta	3 590	3 393	3 269	3 326	2 995
TR613	Burdur	2 015	1 983	1 915	1 961	1 661
TR62		30 000	34 251	32 138	34 777	31 477
TR621	Adana	16 577	19 645	17 855	19 617	17 921
TR622	Mersin	13 423	14 606	14 283	15 160	13 556
TR63		29 293	29 886	30 700	30 503	27 475
TR631	Hatay	13 399	13 851	14 093	14 210	13 203
TR632	Kahramanmaraş	10 695	11 261	11 659	11 344	9 966
TR633	Osmaniye	5 199	4 774	4 948	4 949	4 306
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia		45 719	44 578	42 834	40 631	35 981
TR71		19 405	18 736	17 745	16 904	15 036
TR711	Kırıkkale	3 619	3 454	3 329	2 843	2 688
TR712	Aksaray	5 360	4 948	4 796	4 915	4 338
TR713	Niğde	3 985	4 016	3 785	3 608	3 229
TR714	Nevşehir	3 152	3 205	3 011	2 976	2 599
TR715	Kırşehir	3 289	3 113	2 824	2 562	2 182
TR72		26 314	25 842	25 089	23 727	20 945
TR721	Kayseri	12 156	11 848	11 764	11 329	10 291
TR722	Sivas	7 135	6 871	6 642	6 268	5 384
TR723	Yozgat	7 023	7 123	6 683	6 130	5 270
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea		45 688	44 409	43 571	40 886	37 854
TR81		9 979	10 345	10 074	9 557	9 538
TR811	Zonguldak	6 103	6 494	6 094	5 960	6 192
TR812	Karabük	2 005	1 977	1 898	1 784	1 692
TR813	Bartın	1 871	1 874	2 082	1 813	1 654
TR82		7 304	7 040	6 861	6 377	5 570
TR821	Kastamonu	3 187	3 068	2 946	2 846	2 472
TR822	Çankırı	2 053	1 995	1 944	1 616	1 463
TR823	Sinop	2 064	1 977	1 971	1 915	1 635
TR83		28 405	27 024	26 636	24 952	22 746
TR831	Samsun	12 038	11 813	11 698	11 109	10 083
TR832	Tokat	6 479	5 984	5 871	5 582	5 221
TR833	Çorum	6 742	6 166	5 998	5 496	4 909
TR834	Amasya	3 146	3 061	3 069	2 765	2 533
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea		21 931	22 222	21 584	20 882	18 859
TR90		21 931	22 222	21 584	20 882	18 859
TR901	Trabzon	6 213	6 304	6 480	6 609	5 784
TR902	Ordu	7 118	7 126	6 724	6 128	5 547
TR903	Giresun	3 580	3 528	3 408	3 233	3 095
TR904	Rize	2 517	2 673	2 482	2 413	2 236
TR905	Artvin	1 302	1 351	1 253	1 305	1 138
TR906	Gümüşhane	1 201	1 240	1 237	1 194	1 059

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler, 2005-2009 (devam)
Marriages by SR, 2005-2009 (continued)

İBBS - SR	2005	2006	2007	2008	2009
TRA Kuzeydoğu Anadolu					
North East Anatolia	27 879	24 350	22 516	22 576	20 394
TRA1	11 531	10 944	10 173	9 799	8 865
TRA11 Erzurum	8 735	8 238	7 539	7 205	6 687
TRA12 Erzincan	1 969	1 868	1 776	1 813	1 579
TRA13 Bayburt	827	838	858	781	599
TRA2	16 348	13 406	12 343	12 777	11 529
TRA21 Ağrı	8 590	6 569	6 242	6 370	5 978
TRA22 Kars	3 698	3 665	3 325	3 443	2 831
TRA23 Iğdır	2 722	1 923	1 636	1 872	1 833
TRA24 Ardahan	1 338	1 249	1 140	1 092	887
TRB Ortadoğu Anadolu					
Central East Anatolia	37 983	36 338	35 824	34 510	31 796
TRB1	16 407	16 254	15 801	15 287	13 991
TRB11 Malatya	7 524	7 394	7 328	6 743	6 169
TRB12 Elazığ	5 505	5 568	5 344	5 473	4 841
TRB13 Bingöl	2 707	2 689	2 530	2 398	2 343
TRB14 Tunceli	671	603	599	673	638
TRB2	21 576	20 084	20 023	19 223	17 805
TRB21 Van	10 004	9 610	9 989	9 890	9 467
TRB22 Muş	5 855	5 111	5 041	4 587	3 926
TRB23 Bitlis	4 066	3 721	3 361	3 080	2 790
TRB24 Hakkari	1 651	1 642	1 632	1 666	1 622
TRC Güneydoğu Anadolu					
South East Anatolia	78 304	74 297	74 876	73 284	70 304
TRC1	26 327	25 494	25 502	24 677	22 975
TRC11 Gaziantep	17 596	17 000	17 035	16 948	15 741
TRC12 Adıyaman	7 152	6 933	7 023	6 417	6 042
TRC13 Kilis	1 579	1 561	1 444	1 312	1 192
TRC2	32 734	31 225	32 427	32 053	30 826
TRC21 Şanlıurfa	17 240	17 589	18 718	17 117	16 666
TRC22 Diyarbakır	15 494	13 636	13 709	14 936	14 160
TRC3	19 243	17 578	16 947	16 554	16 503
TRC31 Mardin	7 200	6 903	6 815	6 652	6 486
TRC32 Batman	5 142	4 411	4 035	4 336	4 501
TRC33 Şırnak	3 482	3 387	3 529	3 054	3 012
TRC34 Siirt	3 419	2 877	2 568	2 512	2 504

Not. 2005 yılına ait evlenme rakamları, MERNİS veri tabanından revize edilmiştir.

Note. The figures of marriage for 2005 year are revised from MERNIS data base.

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar, 2005 -2009
Divorces by SR, 2005-2009

İBBS - SR	2005	2006	2007	2008	2009
TR Türkiye - Turkey	95 895	93 489	94 219	99 663	114 162
TR1 İstanbul	21 124	20 679	20 323	20 703	24 492
TR10	21 124	20 679	20 323	20 703	24 492
TR100 İstanbul	21 124	20 679	20 323	20 703	24 492
TR2 Batı Marmara - West Marmara	4 508	4 340	4 507	4 703	5 467
TR21	2 037	2 007	2 051	2 276	2 680
TR211 Tekirdağ	1 039	996	1 034	1 195	1 477
TR212 Edirne	554	529	527	579	702
TR213 Kırklareli	444	482	490	502	501
TR22	2 471	2 333	2 456	2 427	2 787
TR221 Balıkesir	1 903	1 774	1 829	1 763	2 042
TR222 Çanakkale	568	559	627	664	745
TR3 Ege - Aegean	17 929	17 718	17 518	19 232	21 320
TR31	8 647	8 820	8 563	9 531	10 475
TR310 İzmir	8 647	8 820	8 563	9 531	10 475
TR32	5 071	4 955	4 896	5 358	6 112
TR321 Aydın	1 609	1 617	1 669	1 851	2 087
TR322 Denizli	1 965	1 800	1 749	1 893	2 155
TR323 Muğla	1 497	1 538	1 478	1 614	1 870
TR33	4 211	3 943	4 059	4 343	4 733
TR331 Manisa	1 694	1 710	1 855	1 869	2 234
TR332 Afyonkarahisar	1 076	948	912	932	961
TR333 Kütahya	695	608	624	735	811
TR334 Uşak	746	677	668	807	727
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	8 377	8 247	8 512	9 194	10 354
TR41	4 421	4 541	4 798	4 904	5 475
TR411 Bursa	3 047	3 049	3 200	3 298	3 679
TR412 Eskişehir	1 195	1 274	1 358	1 378	1 524
TR413 Bilecik	179	218	240	228	272
TR42	3 956	3 706	3 714	4 290	4 879
TR421 Kocaeli	1 881	1 604	1 766	2 205	2 450
TR422 Sakarya	1 028	1 034	1 028	1 026	1 274
TR423 Düzce	369	429	315	437	422
TR424 Bolu	276	315	283	297	347
TR425 Yalova	402	324	322	325	386
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	11 326	11 282	11 137	11 913	13 612
TR51	8 232	8 132	8 202	8 894	9 998
TR510 Ankara	8 232	8 132	8 202	8 894	9 998
TR52	3 094	3 150	2 935	3 019	3 614
TR521 Konya	2 754	2 833	2 637	2 712	3 186
TR522 Karaman	340	317	298	307	428

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar, 2005-2009 (devam)
Divorces by SR, 2005-2009 (continued)

İBBS - SR		2005	2006	2007	2008	2009
TR6 Akdeniz - Mediterranean		12 403	12 287	12 892	13 906	16 041
TR61		4 149	4 378	4 520	4 762	5 857
TR611	Antalya	3 206	3 517	3 686	3 905	4 870
TR612	Isparta	593	493	501	484	563
TR613	Burdur	350	368	333	373	424
TR62		5 113	4 942	5 324	5 789	6 507
TR621	Adana	2 538	2 629	2 862	3 042	3 546
TR622	Mersin	2 575	2 313	2 462	2 747	2 961
TR63		3 141	2 967	3 048	3 355	3 677
TR631	Hatay	1 575	1 439	1 496	1 691	1 745
TR632	Kahramanmaraş	1 167	1 178	1 109	1 184	1 412
TR633	Osmaniye	399	350	443	480	520
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia		5 830	5 320	5 400	5 653	6 342
TR71		2 712	2 513	2 442	2 740	3 061
TR711	Kırıkkale	515	494	416	528	605
TR712	Aksaray	806	813	716	989	996
TR713	Niğde	388	307	394	351	401
TR714	Nevşehir	505	436	472	472	669
TR715	Kırşehir	498	463	444	400	390
TR72		3 118	2 807	2 958	2 913	3 281
TR721	Kayseri	1 631	1 576	1 664	1 745	1 945
TR722	Sivas	726	539	610	541	649
TR723	Yozgat	761	692	684	627	687
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea		5 592	5 081	5 270	5 491	6 167
TR81		1 703	1 513	1 648	1 693	1 875
TR811	Zonguldak	1 101	1 007	1 106	1 176	1 173
TR812	Karabük	290	286	280	282	360
TR813	Bartın	312	220	262	235	342
TR82		808	771	705	805	917
TR821	Kastamonu	331	353	294	360	438
TR822	Çankırı	182	167	179	166	191
TR823	Sinop	295	251	232	279	288
TR83		3 081	2 797	2 917	2 993	3 375
TR831	Samsun	1 433	1 341	1 385	1 364	1 531
TR832	Tokat	544	517	539	564	670
TR833	Çorum	727	627	651	704	797
TR834	Amasya	377	312	342	361	377
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea		2 079	2 003	2 108	2 115	2 393
TR90		2 079	2 003	2 108	2 115	2 393
TR901	Trabzon	566	494	534	552	681
TR902	Ordu	709	673	655	654	736
TR903	Giresun	400	432	505	477	469
TR904	Rize	192	186	199	210	267
TR905	Artvin	123	132	127	126	148
TR906	Gümüşhane	89	86	88	96	92

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar, 2005-2009 (devam)
Divorces by SR, 2005-2009 (continued)

İBBS -SR		2005	2006	2007	2008	2009
TRA Kuzeydoğu Anadolu						
North East Anatolia		1 125	1 072	1 087	1 104	1 267
TRA1		553	586	579	600	730
TRA11	Erzurum	313	319	336	338	407
TRA12	Erzincan	210	201	215	213	276
TRA13	Bayburt	30	66	28	49	47
TRA2		572	486	508	504	537
TRA21	Ağrı	101	107	126	114	116
TRA22	Kars	197	125	126	130	142
TRA23	Iğdır	222	211	221	211	220
TRA24	Ardahan	52	43	35	49	59
TRB Ortadoğu Anadolu						
Central East Anatolia		1 673	1 778	1 765	1 784	2 153
TRB1		1 430	1 491	1 460	1 479	1 732
TRB11	Malatya	610	651	716	678	800
TRB12	Elazığ	595	574	493	578	681
TRB13	Bingöl	141	158	137	135	156
TRB14	Tunceli	84	108	114	88	95
TRB2		243	287	305	305	421
TRB21	Van	115	164	167	161	239
TRB22	Muş	75	63	56	76	90
TRB23	Bitlis	34	34	52	38	55
TRB24	Hakkari	19	26	30	30	37
TRC Güneydoğu Anadolu						
South East Anatolia		3 929	3 682	3 700	3 865	4 554
TRC1		2 235	2 034	2 003	2 145	2 552
TRC11	Gaziantep	1 704	1 553	1 509	1 621	1 942
TRC12	Adıyaman	438	387	419	417	504
TRC13	Kilis	93	94	75	107	106
TRC2		1 285	1 248	1 335	1 281	1 509
TRC21	Şanlıurfa	774	803	877	743	877
TRC22	Diyarbakır	511	445	458	538	632
TRC3		409	400	362	439	493
TRC31	Mardin	205	206	186	209	227
TRC32	Batman	110	94	86	112	136
TRC33	Şırnak	44	54	62	74	68
TRC34	Siirt	50	46	28	44	62

4.5 Evlilik süresine göre boşanmalar, 2005-2009
Divorces by duration of marriage, 2005-2009

Evlilik süresi (yıl) - Duration of marriage (year)	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	95 895	93 489	94 219	99 663	114 162
(%)					
-1	4.20	4.22	4.01	3.92	3.52
1	9.33	9.48	9.80	9.70	9.14
2	8.25	8.51	8.16	8.16	8.04
3	7.53	7.52	7.41	7.28	7.09
4	7.02	6.65	6.60	6.70	6.46
5	6.14	6.21	5.86	5.60	5.87
6 - 10	21.33	21.81	22.15	21.41	20.92
11-15	13.45	13.54	13.54	13.91	14.57
16+	22.75	22.06	22.47	23.07	24.02
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	0.24	0.37

4.6 Nedenlerine göre boşanmalar, 2005-2009
Divorces by causes, 2005-2009

Boşanma nedeni - Cause of divorce	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	95 895	93 489	94 219	99 663	114 162
(%)					
Zina - Adultery	0.07	0.08	0.08	0.07	0.07
Cana kast ve pek fena muamele					
Attempt against life, cruelty and serious insult	0.04	0.03	0.03	0.04	0.03
Cürüm ve haysiyetsizlik					
Infamous crime and dishonorable conduct	0.04	0.04	0.03	0.02	0.04
Terk - Willfull desertion	0.27	0.30	0.24	0.26	0.25
Akıl hastalığı - Insanity	0.05	0.04	0.06	0.04	0.03
Geçimsizlik - Incompatibility	95.93	94.62	93.97	94.89	95.09
Diğer - Other	0.56	0.73	0.58	0.88	1.01
Bilinmeyen - Unknown	3.05	4.16	5.01	3.80	3.48

4.7 Eşlerin yaş farkına göre boşanmalar, 2005-2009
Divorces by age difference of spouses, 2005-2009

Yaş farkı - Age difference	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	95 895	93 489	94 219	99 663	114 162
(%)					
Erkeğin yaşı büyük - Husband older	75.74	75.85	76.02	74.74	75.50
Erkeğin yaşı küçük - Husband younger	15.38	15.02	14.87	14.20	13.99
Yaşları eşit - Same age	8.88	9.13	9.11	6.44	6.44
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	4.62	4.08

4.8 İBBS'ye göre ölümler, 2004-2008
Deaths by SR, 2004-2008
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

İBBS - SR	2004	2005	2006	2007	2008
TR Türkiye - Turkey	187 086	197 520	210 146	212 731	215 562
TR1 İstanbul	41 161	49 621	50 436	50 830	50 403
TR10	41 161	49 621	50 436	50 830	50 403
TR100 İstanbul	41 161	49 621	50 436	50 830	50 403
TR2 Batı Marmara - West Marmara	8 635	8 554	9 231	9 217	9 703
TR21	4 112	4 250	4 622	4 576	4 859
TR211 Tekirdağ	1 815	1 946	2 047	2 023	2 214
TR212 Edirne	1 434	1 497	1 705	1 667	1 751
TR213 Kırklareli	863	807	870	886	894
TR22	4 523	4 304	4 609	4 641	4 844
TR221 Balıkesir	3 400	3 252	3 512	3 538	3 722
TR222 Çanakkale	1 123	1 052	1 097	1 103	1 122
TR3 Ege - Aegean	30 065	29 582	32 125	31 657	31 568
TR31	18 249	18 396	19 089	18 714	18 208
TR310 İzmir	18 249	18 396	19 089	18 714	18 208
TR32	5 152	4 489	5 665	5 935	6 037
TR321 Aydın	2 294	2 190	2 488	2 574	2 550
TR322 Denizli	1 906	1 604	2 242	2 467	2 651
TR323 Muğla	952	695	935	894	836
TR33	6 664	6 697	7 371	7 008	7 323
TR331 Manisa	3 126	3 315	3 474	3 264	3 458
TR332 Afyonkarahisar	1 393	1 315	1 499	1 441	1 464
TR333 Kütahya	1 403	1 382	1 583	1 527	1 597
TR334 Uşak	742	685	815	776	804
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	19 578	19 707	24 265	24 165	24 484
TR41	13 114	12 557	16 060	15 387	15 712
TR411 Bursa	8 723	8 111	11 424	11 027	11 297
TR412 Eskişehir	3 969	4 048	4 167	3 963	3 992
TR413 Bilecik	422	398	469	397	423
TR42	6 464	7 150	8 205	8 778	8 772
TR421 Kocaeli	3 264	3 722	4 158	4 386	4 644
TR422 Sakarya	1 749	1 956	2 426	2 346	2 036
TR423 Düzce	310	331	346	602	602
TR424 Bolu	631	601	678	760	803
TR425 Yalova	510	540	597	684	687
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	25 191	25 700	26 560	26 777	26 773
TR51	19 264	19 455	20 477	20 947	20 747
TR510 Ankara	19 264	19 455	20 477	20 947	20 747
TR52	5 927	6 245	6 083	5 830	6 026
TR521 Konya	5 420	5 862	5 664	5 420	5 542
TR522 Karaman	507	383	419	410	484

4.8 İBBS'ye göre ölümler, 2004-2008 (devam)
Deaths by SR, 2004-2008 (continued)
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

İBBS - SR	2004	2005	2006	2007	2008
TR6 Akdeniz - Mediterranean	19 968	20 457	21 508	22 646	22 845
TR61	5 678	5 891	6 445	6 443	6 605
TR611 Antalya	4 033	4 164	4 605	4 605	4 648
TR612 Isparta	1 130	1 146	1 224	1 253	1 415
TR613 Burdur	515	581	616	585	542
TR62	10 497	10 347	10 233	10 913	10 935
TR621 Adana	7 143	6 882	6 739	7 078	6 908
TR622 Mersin	3 354	3 465	3 494	3 835	4 027
TR63	3 793	4 219	4 830	5 290	5 305
TR631 Hatay	1 523	1 745	2 233	2 520	2 530
TR632 Kahramanmaraş	1 390	1 607	1 849	1 933	1 885
TR633 Osmaniye	880	867	748	837	890
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	8 531	8 608	8 875	9 265	9 628
TR71	3 069	3 102	3 187	3 068	3 243
TR711 Kırıkkale	1 006	1 042	1 010	957	1 011
TR712 Aksaray	626	627	726	644	658
TR713 Niğde	555	530	572	518	594
TR714 Nevşehir	427	467	466	486	478
TR715 Kırşehir	455	436	413	463	502
TR72	5 462	5 506	5 688	6 197	6 385
TR721 Kayseri	3 157	3 252	3 225	3 781	3 904
TR722 Sivas	1 699	1 661	1 779	1 732	1 736
TR723 Yozgat	606	593	684	684	745
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	10 575	11 122	11 742	11 562	12 351
TR81	2 066	2 156	2 355	2 459	2 823
TR811 Zonguldak	1 037	1 052	1 130	1 341	1 582
TR812 Karabük	785	835	863	828	885
TR813 Bartın	244	269	362	290	356
TR82	1 671	1 570	1 633	1 870	1 746
TR821 Kastamonu	881	776	850	954	859
TR822 Çankırı	376	388	378	434	443
TR823 Sinop	414	406	405	482	444
TR83	6 838	7 396	7 754	7 233	7 782
TR831 Samsun	3 206	3 858	3 900	3 467	3 728
TR832 Tokat	1 355	1 403	1 521	1 547	1 616
TR833 Çorum	1 491	1 392	1 512	1 482	1 602
TR834 Amasya	786	743	821	737	836
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	4 464	4 312	4 614	4 625	5 197
TR90	4 464	4 312	4 614	4 625	5 197
TR901 Trabzon	1 902	1 914	2 164	2 196	2 210
TR902 Ordu	1 134	1 054	1 001	1 030	1 362
TR903 Giresun	622	533	629	531	644
TR904 Rize	510	498	492	552	621
TR905 Artvin	214	216	246	208	217
TR906 Gümüşhane	82	97	82	108	143

4.8 İBBS'ye göre ölümler, 2004-2008 (devam)
Deaths by SR, 2004-2008 (continued)
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

İBBS - SR		2004	2005	2006	2007	2008
TRA Kuzeydoğu Anadolu						
North East Anatolia		3 296	3 198	3 298	3 573	3 675
TRA1		2 655	2 632	2 722	2 816	2 837
TRA11	Erzurum	2 125	2 107	2 186	2 266	2 278
TRA12	Erzincan	452	435	444	455	475
TRA13	Bayburt	78	90	92	95	84
TRA2		641	566	576	757	838
TRA21	Ağrı	210	152	190	286	298
TRA22	Kars	235	226	180	191	249
TRA23	Iğdır	97	96	90	161	168
TRA24	Ardahan	99	92	116	119	123
TRB Ortadoğu Anadolu						
Central East Anatolia		5 140	5 511	5 633	5 817	6 093
TRB1		3 825	3 978	4 102	4 408	4 441
TRB11	Malatya	2 134	2 274	2 278	2 465	2 382
TRB12	Elazığ	1 411	1 435	1 503	1 615	1 743
TRB13	Bingöl	145	181	230	208	223
TRB14	Tunceli	135	88	91	120	93
TRB2		1 315	1 533	1 531	1 409	1 652
TRB21	Van	861	1 044	1 088	1 028	1 238
TRB22	Muş	108	152	106	111	136
TRB23	Bitlis	249	239	204	118	143
TRB24	Hakkari	97	98	133	152	135
TRC Güneydoğu Anadolu						
South East Anatolia		10 482	11 148	11 859	12 597	12 842
TRC1		5 689	6 087	6 162	6 474	6 417
TRC11	Gaziantep	4 612	5 026	5 026	5 449	5 268
TRC12	Adıyaman	771	747	820	745	803
TRC13	Kilis	306	314	316	280	346
TRC2		3 602	3 757	4 184	4 544	4 699
TRC21	Şanlıurfa	1 527	1 975	2 160	2 227	2 198
TRC22	Diyarbakır	2 075	1 782	2 024	2 317	2 501
TRC3		1 191	1 304	1 513	1 579	1 726
TRC31	Mardin	579	535	576	622	550
TRC32	Batman	174	301	401	428	607
TRC33	Şırnak	334	351	403	378	428
TRC34	Siirt	104	117	133	151	141

4.9 Nedenlerine ve cinsiyete göre ölümler, 2004-2008
Deaths by causes and sex, 2004-2008
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

Ölüm nedeni - Cause of death ICD 8	2004	2005	2006	2007	2008
Erkek - Males	104 852	110 253	116 923	118 059	119 391
Enfeksiyon ve parazit hastalıkları					
Infectious and parasitic diseases	2 163	2 705	2 565	2 487	2 289
Urlar - Neoplasms	16 605	18 938	20 294	21 206	21 838
İç salgı hastalıkları - Endocrine diseases	1 072	1 346	1 495	1 465	1 309
Kan ve kan yapıcı organların hastalıkları					
Diseases of blood and forming organs	75	92	89	78	78
Sinir sistemi hastalıkları - Nervous system diseases	95	110	84	70	77
Dolaşım sistemi hastalıkları - Circulatory system diseases	47 207	49 254	51 689	51 682	53 056
Solunum sistemi hastalıkları - Respiratory system diseases	899	1 015	1 130	1 251	1 295
Sindirim sistemi hastalıkları - Digestive system diseases	1 568	2 028	1 898	1 435	1 379
Üro-genital sistemi hastalıkları - Genito-urinary system diseases	52	110	84	58	81
Doğuştan gelme anomaliler - Congenital anomalies	433	556	557	541	622
Perinatal mortalite - Perinatal mortality	1 819	1 956	1 945	2 100	1 868
Semptomlar ve iyi tanımlanmayan haller					
Symptoms and ill-defined conditions	12 634	10 584	12 689	11 940	12 145
Bütün diğer hastalıklar - All other diseases	15 934	17 332	18 032	18 801	19 106
Kazalar - Accidents	2 891	2 796	2 863	3 476	2 819
Kendini öldürme (intihar) ve kendini travmatize etme					
Suicide and self - inflicted injury	1 101	1 190	1 204	1 188	1 153
Bütün diğer dış sebepler - All other external causes	304	241	305	281	276
Kadın - Females	82 234	87 267	93 223	94 672	96 171
Enfeksiyon ve parazit hastalıkları					
Infectious and parasitic diseases	1 702	2 073	1 888	2 060	1 937
Urlar - Neoplasms	8 521	9 770	10 592	10 950	11 350
İç salgı hastalıkları - Endocrine diseases	1 570	1 879	2 067	2 075	1 928
Kan ve kan yapıcı organların hastalıkları					
Diseases of blood and forming organs	85	91	86	78	80
Sinir sistemi hastalıkları - Nervous system diseases	73	104	94	66	55
Dolaşım sistemi hastalıkları - Circulatory system diseases	41 641	44 438	47 383	47 897	49 472
Solunum sistemi hastalıkları - Respiratory system diseases	674	734	834	930	962
Sindirim sistemi hastalıkları - Digestive system diseases	836	1 006	1 045	929	977
Üro-genital sistemi hastalıkları - Genito-urinary system diseases	3	21	18	12	13
Gebelik, doğurma ve lohusalık halinin komplikasyonları					
Complications of pregnancy, childbirth and the puerperium	9	48	34	64	37
Doğuştan gelme anomaliler - Congenital anomalies	392	494	451	426	452
Perinatal mortalite - Perinatal mortality	1 664	1 404	1 464	1 568	1 434
Semptomlar ve iyi tanımlanmayan haller					
Symptoms and ill-defined conditions	11 618	10 299	11 543	11 072	11 009
Bütün diğer hastalıklar - All other diseases	11 671	13 086	13 977	14 762	14 763
Kazalar - Accidents	1 146	1 188	1 103	1 204	1 200
Kendini öldürme (intihar) ve kendini travmatize etme					
Suicide and self - inflicted injury	566	580	582	514	442
Bütün diğer dış sebepler - All other external causes	63	52	62	65	60

4.10 Yaş grubuna göre ölümler, 2004-2008
Deaths by age group, 2004-2008
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

Yaş grubu - Age group	2004	2005	2006	2007	2008
Erkek - Males	104 852	110 253	116 923	118 059	119 391
0	6 094	6 298	6 423	6 443	6 266
1-4	1 155	1 213	1 175	1 154	1 103
5-14	1 141	1 185	1 155	1 144	995
15-24	2 279	2 302	2 332	2 149	2 012
25-34	2 881	2 869	3 067	2 995	2 804
35-44	4 988	4 967	5 200	4 984	4 802
45-54	11 248	11 814	12 131	12 037	12 259
55-64	17 642	18 614	19 352	19 210	20 166
65 +	54 480	57 718	62 775	64 297	66 205
Bilinmeyen - Unknown	2 944	3 273	3 313	3 646	2 779
Kadın - Females	82 234	87 267	93 223	94 672	96 171
0	5 088	4 706	4 682	4 841	4 764
1-4	1 035	1 036	1 045	861	914
5-14	856	907	838	834	723
15-24	1 353	1 241	1 211	1 079	1 097
25-34	1 530	1 535	1 595	1 549	1 491
35-44	2 686	2 688	2 829	2 687	2 773
45-54	5 119	5 488	5 588	5 592	5 756
55-64	8 907	9 582	9 875	9 483	9 982
65 +	53 357	57 710	63 040	64 957	66 471
Bilinmeyen - Unknown	2 303	2 374	2 520	2 789	2 200

4.11 Yaş grubuna göre intiharlar, 2005-2009
Suicides by age group, 2005-2009

Yaş grubu - Age group	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	2 703	2 829	2 793	2 816	2 898
(%)					
-15	2.74	2.72	3.29	2.70	3.28
15-24	28.08	27.50	24.70	25.60	20.81
25-34	21.09	20.36	21.63	19.32	20.32
35-44	13.24	14.67	14.79	15.77	16.56
45-54	12.43	12.12	12.42	12.57	16.39
55-64	7.40	7.56	7.13	7.78	10.46
65-74	5.11	4.53	4.98	6.32	6.21
75+	4.03	4.21	4.62	5.22	5.49
Bilinmeyen - Unknown	5.88	6.33	6.44	4.72	0.48

4.12 Nedenlere göre intiharlar, 2005-2009
Suicides by causes, 2005-2009

İntihar nedeni - Cause of suicide	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	2 703	2 829	2 793	2 816	2 898
(%)					
Hastalık - Illness	17.54	18.10	20.80	23.01	19.29
Aile geçimsizliği - Family incompatibility	13.43	13.18	14.61	13.56	9.18
Geçim zorluğu - Economic problems	8.32	7.60	9.42	10.26	10.97
Ticari başarısızlık - Business failure	2.33	1.98	2.15	4.23	3.11
Hissi ilişki ve istediği ile evlenememe Emotional relationship and not marrying the person wanted	6.51	5.44	5.76	6.14	4.24
Öğrenim başarısızlığı - Educational failure	1.15	1.17	0.97	1.21	0.52
Diğer - Other	7.25	3.78	2.11	4.94	6.07
Bilinmeyen - Unknown	43.47	48.75	44.18	36.65	46.62

4.13 Demografik göstergeler, 2005-2009
Demographic indicators, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Doğum sayısı - Number of births					
Toplam - Total	1 238 463	1 247 445	1 279 087	1 281 302	1 241 617
Erkek - Males	636 061	640 210	656 958	658 120	639 357
Kız - Females	602 402	607 235	622 129	623 182	602 260
Kaba doğum hızı - Crude birth rate (‰)	18.1	18.0	18.2	18.0	17.3
Genel doğurganlık hızı - General fertility rate (‰)	74.7	74.6	75.8	75.3	72.3
Toplam doğurganlık hızı (kadın başına) Total fertility rate (per woman)	2.12	2.11	2.15	2.14	2.06
Katkılı yenilenme hızı (kadın başına) Gross reproduction rate (per woman)(1)	1.07	1.06	1.05	1.04	1.04
Net yenilenme hızı (kadın başına) Net reproduction rate (per woman)(1)	1.04	1.03	1.02	1.02	1.01
Çocuk doğurmada ortalama yaş Mean age of childbearing(1)	27.3	27.4	27.3	27.3	27.2
Bebek ölüm hızı - Infant mortality rate (‰)					
Toplam - Total	18.4	16.9	15.9	14.9	14.0
Erkek - Males	21.4	19.7	18.5	17.3	16.3
Kız - Females	15.2	14.0	13.1	12.4	11.6
Doğuşta beklenen yaşam süresi (yıl) Expectation of life at birth (year)(1)					
Toplam - Total	73.0	73.3	73.6	73.8	74.0
Erkek - Males	71.0	71.2	71.4	71.5	71.7
Kadın - Females	75.2	75.6	75.9	76.2	76.5

(1) 2008 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre Nüfus Projeksiyonları. Nüfus Projeksiyonları, 2008 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması kesin sonuçlarına göre revize edilmiştir.
Not 1. MERNİS'in dinamik bir yapıya sahip olması nedeniyle önceki yıllara ait doğum verileri her yıl güncellenmektedir.
2. 2009 yılından itibaren doğum istatistikleri ikametgah yerine göre yayımlanmaya başlanmıştır.

(1) Population Projections were based on 2008 Address Based Population Population Registration System. Population projections have been revised according to the final result of 2008 Turkey Demographic and Health Survey.
Note 1. Birth data related to previous years are updated annually because MERNIS has dynamic structure.
2. Birth statistics have been started to publish by the permanent residence since 2009.

4.14 Demografik göstergeler, 2010-2025
Demographic indicators, 2010-2025

	2010	2011	2015	2020	2025
Toplam doğurganlık hızı (kadın başına)					
Total fertility rate (per woman)	2.11	2.09	2.05	2.01	1.97
Katkılı yenilenme hızı (kadın başına)					
Gross reproduction rate (per woman)	1.03	1.02	1.00	0.98	0.96
Net yenilenme hızı (kadın başına)					
Net reproduction rate (per woman)	1.01	1.00	0.98	0.97	0.95
Çocuk doğurmada ortalama yaş					
Mean age of childbearing	27.2	27.1	26.9	26.8	26.6
Bebek ölüm hızı - Infant mortality rate (‰)					
Toplam - Total	13.2	12.6	11.0	9.9	8.8
Erkek - Males	15.3	14.5	12.7	11.4	10.0
Kız - Females	11.0	10.5	9.2	8.4	7.5
Doğuşta beklenen yaşam süresi (yıl)					
Expectation of life at birth (year)					
Toplam - Total	74.3	74.5	74.9	75.4	75.9
Erkek - Males	71.8	72.0	72.3	72.7	73.1
Kadın - Females	76.8	77.1	77.7	78.3	78.9

Not. 2008 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Nüfus Projeksiyonları. Nüfus Projeksiyonları, 2008 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması kesin sonuçlarına göre revize edilmiştir.

Note. Population Projections were based on 2008 Address Based Population Registration System. Population projections have been revised according to the final result of 2008 Turkey Demographic and Health Survey.

4.15 Ülkemize gelen göçmenler, 2006-2010
Immigrants by country of origin, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total					
Hanehalkı - Household	31	18	4	20	30
Nüfus - Population	110	72	16	63	97
Bulgaristan - Bulgaria					
Hanehalkı - Household	-	2	-	-	-
Nüfus - Population	-	6	-	-	-
Yugoslavya - Yugoslavia					
Hanehalkı - Household	4	2	-	-	-
Nüfus - Population	6	8	-	-	-
Sırbistan - Karadağ - Serbia and Montenegro					
Hanehalkı - Household	10	1	1	2	1
Nüfus - Population	31	1	2	8	1
Makedonya - Macedonia					
Hanehalkı - Household	17	13	3	16	24
Nüfus - Population	73	57	14	49	83
Bosna Hersek - Bosnia Herzegovina					
Hanehalkı - Household	-	-	-	1	-
Nüfus - Population	-	-	-	3	-
Kosova - Kosovo					
Hanehalkı - Household	-	-	-	1	5
Nüfus - Population	-	-	-	3	13

Kaynak: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

Source:The Ministry of Public Works and Settlement

İÇİNDEKİLER

	Sayfa Page
Açıklama	**97**
Grafik	
5.1 Bazı sağlık personel sayısı, 2009	**104**
5.2 Kadınlarda en sık görülen 10 kanser türünün insidansı (100 000 nüfusta), Türkiye, 2006	**107**
5.3 Erkeklerde en sık görülen 10 kanser türünün insidansı (100 000 nüfusta), Türkiye, 2006	**107**
5.4 Özrün türüne ve cinsiyete göre özürlü nüfus oranı, 2002	**109**
Tablo	
5.1 Dallara göre hastane sayıları, Türkiye, 2006-2009	**103**
5.2 Dallara göre hastane yatağı sayısı, Türkiye, 2006-2009	**103**
5.3 Sağlık Bakanlığı birinci basamak kuruluşları, Türkiye, 2006-2009	**104**
5.4 Bazı sağlık personelinin sayıları, Türkiye, 2006-2009	**104**
5.5 Bazı sağlık personelinin sektörlere dağılımı, Türkiye, 2008-2009	**105**
5.6 Bazı seçilmiş enfeksiyon hastalıklarının vaka sayıları, Türkiye, 2006-2009	**105**
5.7 Aşılama oranları, Türkiye, 2006-2009	**106**
5.8 Bebek, neonatal, postneonatal ve 5 yaş altı ölüm hızları, Türkiye, 1988-2008	**106**
5.9 Anne ölüm oranı, Türkiye, 1998, 2006-2009	**106**
5.10 Organ nakli sayısı, Türkiye, 2006-2009	**106**
5.11 Cinsiyete göre toplam kanser insidansı, Türkiye, 2004-2006	**107**
5.12 Seçilmiş OECD ülkelerinde sağlık harcamaları, 2006-2008	**108**
5.13 Özürlülük oranı, 2002	**108**
5.14 Özrün türüne göre özürlü nüfus oranı, 2002	**109**
5.15 İşgücü durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002	**110**
5.16 Sosyal güvenliğe sahip olma ve kayıtlı olma durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002	**110**

CONTENTS

Explanation	
Graph	
5.1 Number of some health professionals, 2009	
5.2 Incidence of the most common 10 types of cancer in women (per 100 000 population), Turkey, 2006	
5.3 Incidence of the most common 10 types of cancer in men (per 100 000 population), Turkey, 2006	
5.4 The proportion of disabled population by type of disability and sex, 2002	
Table	
5.1 Number of hospitals by branches, Turkey, 2006-2009	
5.2 Number of hospital beds by branches, Turkey, 2006-2009	
5.3 Number of MoH primary health care facilities, Turkey, 2006-2009	
5.4 Number of some health professionals, Turkey, 2006-2009	
5.5 Distribution of some health professionals by sectors, Turkey, 2008-2009	
5.6 Number of cases of some infectious diseases, Turkey, 2006-2009	
5.7 Immunization coverage, Turkey, 2006-2009	
5.8 Infant, neonatal, postneonatal and under-5 mortality rate, Turkey, 1988-2008	
5.9 Maternal mortality rate, Turkey, 1998, 2006-2009	
5.10 Number of organ transplantation, Turkey, 2006-2009	
5.11 Total cancer incidence by sex, Turkey, 2004-2006	
5.12 Health expenditures in selected OECD countries, 2006-2008	
5.13 The proportion of disability, 2002	
5.14 The proportion of disabled population by type of disability, 2002	
5.15 The proportion of disabled population by labour force status, 2002	
5.16 The proportion of disabled population by having social security and the registration status of social security, 2002	

	Sayfa Page	
5.17 Özrün türü ve özrün ortaya çıkış zamanına göre özürlü nüfus oranı, 2002	**111**	5.17 The proportion of disabled population by type of disability and the appearance time of disability, 2002
5.18 Özre yönelik kurum ve kuruluşlardan beklentilere göre özürlü nüfus oranı, 2002	**111**	5.18 The proportion of disabled population by expectations from organizations, 2002
5.19 Bireylerin tütün kullanma durumunun cinsiyete göre dağılımı, 2008	**112**	5.19 Percentage of persons by detailed smoking status and sex, 2008
5.20 Her gün ve ara sıra tütün kullanan ile halen tütün kullanmayanların cinsiyet ve yaş grubuna göre dağılımı, 2008	**112**	5.20 Percentage distribution of persons who are daily, occasional or non-smokers by sex and age group, 2008
5.21 0-6 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**113**	5.21 Percentage of children in 0-6 age group who were exposed to diseases/accidents in the past 6 months by sex and residence, 2008
5.22 7-14 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği sorun/hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı,2008	**113**	5.22 Percentage of children in 7-14 age group who were exposed to health conditions/diseases in the past 6 months by sex and residence, 2008
5.23 Hekim tarafından teşhis edilen hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**114**	5.23 The percentage of diseases/health problems diagnosed by a medical doctor by sex and residence, 2008
5.24 Pratisyen hekim/aile hekimi, uzman hekim ve diş hekiminden hizmet alanların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**115**	5.24 Percentage of individuals receiving health care service from general practitioner/family doctor, specialist and dentist by sex and residence, 2008
5.25 Son 12 ay içerisinde tansiyon, kolesterol veya kan şekeri ölçümü yaptıran bireylerin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**115**	5.25 Percentage of individuals made blood pressure, blood cholesterol or blood sugar during the past 12 months by sex and residence, 2008
5.26 Alkol kullananların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**115**	5.26 Percentage of alcoholic drink consumers by sex and residence, 2008

AÇIKLAMA

SAĞLIK

Bu bölümde yer alan bazı bilgiler Sağlık Bakanlığı'ndan alınmaktadır. Bakanlık, genellikle koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini yürütmek, sağlık personeli yetiştirmek, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim yapmak, sağlık kurumları kurmak ve işletmek, diğer kamu kuruluşları ile özel kesime sağlık kurumları kurma ve işletme izni vermek ve bunları denetlemekle yükümlüdür. Ayrıca ilaç fiyatlarını düzenlemek, ilaç üretimini ve eczaneleri denetlemek de Bakanlığın görevleri arasındadır.

Halk Sağlığı Hizmetleri

Halk sağlığı hizmetleri, görülen hizmetin niteliğine göre ikiye ayrılır.

Koruyucu sağlık hizmetleri: Bu hizmetler çevre sağlık koşullarının düzeltilmesi, halkın sağlık konusunda eğitilmesi, bulaşıcı hastalıkların yok edilmesi, beslenme koşullarının geliştirilmesi, ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması gibi konuları kapsamaktadır.

Tedavi edici sağlık hizmetleri: Muayene, teşhis, tedavi ve rehabilitasyon çalışmaları bu tür hizmetlerin kapsamındadır.

Ülkemizde devlet adına koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini yürütmek yukarıda da bahsedildiği gibi Sağlık Bakanlığı'nın görevleri içerisindedir. Bunun yanısıra, tedavi edici hizmetlere diğer bakanlıklar, iktisadi kamu kuruluşları, tıp fakülteleri ve diğer özel kuruluşlar da katılmaktadır. Koruyucu sağlık hizmetleri ise sadece Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Verem Savaş Çalışmaları

Koruyucu sağlık hizmeti içinde özellikle bulaşıcı hastalıklarla mücadele önemli yer tutmaktadır. Geçmişte verem kontrol faaliyetlerinin en önemli prensibini "koruma" oluşturmaktaydı, ancak, günümüzde "başarılı vaka bulma ve tedavi yöntemi" verem kontrol programında önemli hale gelmiştir. Bu nedenle, verem ilaçlarının yanı sıra teşhis de ücretsiz olarak sağlanmaktadır.

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Çalışmaları

Ana-çocuk sağlığı ile ilgili sorunları çözmek için, öncelikler dikkate alınarak yapılan programlar doğrultusunda hizmetler yürütülmektedir. Anne ve çocuk ölümlerine neden olan ve basit, ucuz yöntemlerle önlenebilecek sağlık sorunlarının giderilmesi, mevcut hizmetlerin daha etkili hale getirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla ülke genelinde ve hizmet önceliği olan bölgelerde özel programlar uygulanmaktadır.

Ana-çocuk ve kadın grubuna verilen hizmetler: Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezleri ile sağlık ocakları ve sağlık evlerinde, ayrıca doğumevi/hastaneler bünyesinde kurulan nüfus planlaması kliniklerinde yürütülmektedir.

Aktif Kanser Kayıt Sistemi

Kanser kayıt elemanları tarafından tek tek hasta dosyaları ve elektronik veri tabanları araştırılarak bilgiler, kanser kayıt formlarına aktarılır. Bu formların İl Sağlık Müdürlüğü Kanser Kayıt Merkezlerinde Canreg-4 bilgisayar programına girilmesinin ardından dublikasyon kontrolü ve diğer kalite kontrol çalışmaları yapıldıktan sonra veriler Başkanlığa elektronik ortamda gönderilir.

EXPLANATION

HEALTH

Some of the data presented in this section is obtained from the Ministry of Health. The Ministry is vested with the authority to provide medical care and preventive health services, train health personnel, provide pre-service and in-service training, establish and operate health institutions and authorize the establishment and oversee medical institutions by other public and private organizations. The Ministry also regulates prices of medical drugs and controls drug production and operations of pharmacies.

Public Health Services

Public health services are grouped in two categories according to the type of services offered.

Preventive health services: These services include the improvement of sanitary conditions in the community, public instruction on health care, elimination of communicable diseases, improvement of nutrition conditions, maternal and child health and family planning.

Curative health care services: This type of service includes examination, diagnosis, treatment and rehabilitation service.

As mentioned above, the responsibility for providing curative and preventive health care services in the country is undertaken by the Ministry of Health. In addition, other ministries, public economic enterprises, faculties of medicine, and private institutions also take part in providing curative services. Preventive health services are provided only by the Ministry of Health.

Activities for Tuberculosis Control

Information is given on the work carried out in Turkey for the control of communicable diseases which constitutes an important part of preventive health services. In the past, prevention used to be the main part of tuberculosis control activities in Turkey, but at the present, successful case detection and treatment have become major components of tuberculosis control program. Therefore, besides anti-tuberculosis drugs, diagnosis is also been provided free of charge to patients.

Works on Maternal Child Health and Family Planning

In order to solve the problems related to Maternal and Child Health, services are given in line with the programs developed by considering priorities. Special programs are being implemented in order to prevent health problems leading to maternal and child mortality which could be prevented by simple and cheap methods in fact, and to promote and increase the effectiveness of existing services. These programs are implemented in both national and in service-priority regions.

Maternal-child health services and other services offered to female population: Mother-Child Health Care and Family Planning Centers, health centers, health posts and population planning clinics in labor units/hospitals undertake the provision of such services.

Active Cancer Registration System

Cancer registry personnel search for patient files and electronic data bases one by one and transfer the information to the cancer registry forms. Then, these forms are entered in to the Canreg-4 computer programs in the cancer registry centers of the provincial Health Directorates and controlled for duplication and other quality checks. Finally,data are electronically transmitted to the Presidency.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de profesyonel kanser kayıtçılığı yapabilecek ve ülkenin en az %20 nüfusunu yansıtacak bölgeler (iller) seçilir. Ülkemizde bu sistemde veri toplayan 13 Aktif Kanser Kayıt Merkezimiz bulunmaktadır. Bu iller Ankara, İzmir, Antalya, Samsun, Adana, Eskişehir, Erzurum, Edirne, Trabzon, Bursa, Şanlıurfa, Kayseri, Van illeridir.

As all over the world, regions (provinces) are selected in our country, which could register cancer data in professional terms and represent minimum 20% of total population. In our country, there are 13 Active Cancer Registry Centers, which collect data through this system. These provinces are Ankara, İzmir, Antalya, Samsun, Adana, Eskişehir, Erzurum, Edirne, Trabzon, Bursa, Şanlıurfa, Kayseri and Van.

Sağlık Kurumları ve Sağlık Personeli

Tedavi edici ve koruyucu sağlık hizmetlerini yürütmek için kurulan sağlık kurumları, yataklı ve yataksız olmak üzere ikiye ayrılır. Yataklı sağlık kurumlarının başlıcaları hastaneler, sağlık merkezleri ve revirlerdir. Ayrıca, ülkemizde çok az sayıda yataklı tedavi yapan dispanserler de vardır. Yataksız sağlık kurumları içerisinde sağlık ocakları, sağlık evleri, ana ve çocuk sağlığı merkezleri ve dispanserler yer almaktadır.

Health Institutions and Health Personnel

Health institutions, which are established to give curative and preventive health care services, are divided into 2 groups as in-patient and out-patient institutions. In-patient institutions cover hospitals, health centers and clinics. Moreover, there are very few dispenseries that offer inpatient care in Turkey. Out-patients institutions include health units, health posts, mother-child health and family planning centers and dispensaries.

SSK Hastaneleri: SSK Hastaneleri 2005 yılında Sağlık Bakanlığı'na devredilmiştir. 2002 yılında SSK hastane sayısı 120 olup hastanelerin yatak sayısı 28 979'dur. Hastanelere toplam müracaat sayısı 43 561 287, yatan hasta sayısı 1 363 191'dir. Toplam ameliyat sayısı 553 839 olup bunlardan 265 252'si küçük ameliyat, 168 604'ü orta ameliyat, 119 983'ü ise büyük ameliyattır. Yatılan gün sayısı 7 736 937, ölen hasta sayısı 19 360'tır. 2005 yılında SSK'dan 146 hastane, 35 059 hastane yatağı devralınmıştır.

SII (Social Insurance Institution) Hospitals: The SII hospitals were devolved to the Ministry of Health in 2005. There were 120 SII hospitals with 28 979 beds in 2002. Total 43 561 287 visits were made to these hospitals and 1 363 191 patients were hospitalized. 553 839 surgical operations were performed; 265 252 of them were minor surgeries while 168 604 were intermediate and 119 983 were major surgeries. The number of days stayed in hospital was 7 736 937 and 19 360 patients died. In 2005, 146 hospitals with 35 059 hospital beds were devolved to the MoH.

Tanım ve Kavramlar

Hastane: Yatırılarak veya ayakta hasta muayene ve tedavi eden, gerekli sıhhi ve fenni şartlara uygun kuruluşlardır.

Definitions and Concepts

Hospital: Institutions, which provide in-patient or out-patient medical care, in compliance with the medical and sanitary conditions required.

Hasta yatağı: Hasta yatağı hastaların 24 saatten fazla bakım ve tedavilerinin sağlanması amacıyla yatırıldığı, hasta odalarında ya da hastalara devamlı tıbbi bakım hizmeti verilen birimlere yerleştirilen yataklara verilen addır. Hasta yatak sayısına; yoğun bakım, prematüre ve yenidoğan ünitesindeki yataklar (kuvöz, açık bebek yatağı) ile yanık merkezi ve yanık odalarındaki yataklar dahil edilmiştir. Yataklarla ilgili tüm hesaplamalarda kurumların fiili yatakları kullanılmıştır.

Patient bed: A patient bed is a bed, in which a patient lies down for more than 24 hours for the purpose of care and treatment, and which is located in a patient room or patient wards/units, where patients are provided with continuous medical care services. Patient beds include the beds in intensive care units, premature units and newborn units (incubator, open infant bed), and in burn centers and burn rooms. Active beds in health care facilities were used in all calculations relevant to beds.

Hekim: En az orta öğretimden sonra 6 yıllık tıp öğrenimini bitirenlere hekim denir. Özel alanlarda belirli bir süre ihtisas yapmış olanlara ise mütehassıs (uzman hekim) denir.

Physician: The person who has completed 6 years of higher education in medicine after graduation from high school. Those, who have had a further period of residency training in a special field/branch of medicine, are called specialists (specialized physicians).

Aile hekimi: Kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini yaş, cinsiyet ve hastalık ayrımı yapmaksızın her kişiye kapsamlı ve devamlı olarak belli bir mekânda vermekle yükümlü, gerektiği ölçüde gezici sağlık hizmeti veren ve tam gün esasına göre çalışan aile hekimliği uzmanı veya Sağlık Bakanlığının öngördüğü eğitimleri alan uzman tabip veya tabiptir.

Family physician: A specialist physician, who has had family medicine training after basic medical education, or a specialist physician or a physician, who has attended training programs envisaged by the Ministry of Health. A family physician is liable to provide all people (regardless of age, sex and disease) with individually tailored preventive health services and diagnostic, curative and rehabilitative services in primary care level regularly. A family physician works in a certain place on full-time basis and when necessary, also gives ambulatory/mobile health care services.

Sağlık memuru: İlköğretim üzerine 4 yıllık lise ile ortaöğretim üzerine 2 yıllık ön lisans ve 4 yıllık lisans düzeyinde toplum sağlığı bölümünden mezun sağlık meslek mensubudur.

Health officer: After primary education at the level of 4 years high school or after secondary education 2 years of undergraduate or after secondary education 4 years of bachelor's degree is a member of health profession graduated from public health department.

Not: 2007 yılında yayımlanan 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri doğrultusunda; sağlık memurluğu hemşireliğe eşdeğer tutularak sağlık memurluğu programı hemşirelik programıyla birleştirilmiş olup sağlık memurluğu eğitimi sonlandırılmıştır.

Hemşire: İlköğretim üzerine 4 yıllık lise ile ortaöğretim üzerine 2 yıllık ön lisans ve 4 yıllık lisans düzeyinde hemşirelik bölümünden mezun sağlık meslek mensubudur.

Not: 2007 yılında yayımlanan 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri doğrultusunda; hemşirelik eğitimi lisans düzeyinde tanımlanmakta olup geçici maddeyle 2012 yılı sonuna kadar lise düzeyinde eğitime devam edileceği belirtilmektedir.

Ön lisans düzeyinde hemşirelik eğitimi devam etmemektedir.

Ebe: İlköğretim üzerine 4 yıllık lise ile ortaöğretim üzerine 2 yıllık ön lisans ve 4 yıllık lisans düzeyinde ebelik bölümünden mezun sağlık meslek mensubudur.

Not: Lise ve ön lisans düzeyinde ebelik eğitimi devam etmemektedir.

Toplum sağlığı merkezi: Bölgesinde yaşayan toplumun sağlığını geliştirmeyi ve korumayı ön plana alarak sağlıkla ilgili risk ve sorunları belirleyen, bu sorunları gidermek için planlamayı ön plana alarak sağlıkla ilgili risk ve sorunları belirleyen, bu sorunları gidermek için planlama yapan ve bu planları uygulayan, uygulatan; birinci basamak koruyucu, iyileştirici ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini müdürlüğün sevk ve idaresinde organize eden, bu hizmetlerin verimli şekilde sunulmasını izleyen, değerlendiren ve destekleyen, bölgesinde bulunan sağlık kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlayan sağlık kuruluşudur.

Aile sağlığı merkezi: Aile hekiminin hizmet verdiği birimdir.

Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM): Devlet hastaneleri bünyelerinde faaliyet gösteren, meme, serviks (rahimağzı) ve kolorektal kanserler ile ilgili tarama programları yürüten merkezlerdir. Bu merkezlerde kanserden korunma ve tarama yöntemleri hakkında eğitim verilmiş olan doktor, hemşire, ebe, röntgen teknisyeni ve tıbbi teknologlar görevlendirilmiştir.

Genel hastanelere dahil edilen diğer hastaneler: Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, yerel idarelere ait belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastanelerdir.

ÖZÜRLÜLER ARAŞTIRMASI

Özürlüler konusundaki bilgi ve veri eksikliğini gidermek amacıyla Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ve Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı işbirliği ile "Türkiye Özürlüler Araştırması" 2002 yılında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada, Türkiye'de özürlülerin sayısı, oranı, sosyo-ekonomik yapısı, sosyal yaşamda karşılaştıkları sorunlar, beklentileri, özürlülük türü, özrün oluş sebebi, bölgesel farklılıkların ölçülmesi ile süreğen hastalığa sahip olma oranlarının ölçülmesi hedeflenmiştir.

Note: Through the provisions of Law on Making Amendments of Nursing Law numbered 5634 published in 2007; making equal of health officer position to nursing position, health officer program has been connected to nursing program and health officer training has been finalized.

Nurse: After primary education at the level of 4 years high school or after secondary education 2 years of undergraduate or after secondary education 4 years of bachelor's degree is a member of health profession graduated from nursing department.

Note: Through the provisions of Law on Making Amendments of Nursing Law numbered 5634 published in 2007; nursing training has been completed at undergraduate level and it has been declared that through a temporary subject until 2012 education will continue at high school level.

Nursing education has not been continued at the undergraduate level.

Midwife: After primary education at the level of 4 years high school or after secondary education 2 years of undergraduate or after secondary education 4 years of bachelor's degree is a member of health profession graduated from midwifery department.

Note: Midwifery education at the level of high school and undergraduate level has not been continued.

Community health center: Health care facilities that identify health-related risks and problems by prioritizing the protection and promotion of health status of individuals registered in their responsible area/region; develop and implement plans in order to solve these problems; organize preventive, curative and rehabilitative health services in primary care level under the governance of the provincial health directorate; monitor, supervise and support efficient delivery of these services; and ensure coordination between the health care facilities in their responsible fields and other organizations.

Family health center: The unit, where a family physician practices.

Cancer Early Diagnosis, Screening and Training Center (KETEM): The centers running in state hospitals, which implement screening programs for breast, cervical and colorectal cancers. Physicians, nurses, midwives, x-ray technicians and medical technicians trained with protection from cancer and screening methods are employed in these centers.

Other hospitals included in general hospitals: Hospitals affiliated with the Ministry of Defense, municipalitan hospitals managed by local administrations and other hospitals owned by other public agencies.

DISABILITY SURVEY

For eliminating information and data deficiency in this field, Turkey Disability Survey was carried out in 2002 by the collaboration of Turkish Statistical Institute and Presidency of Administration on Disabled People.

In this survey, it has been targeted to measure number of disabled people, disability proportion, their socio-economic characteristics, their problems in social life, expectations, type of disability, causes of disability and regional differences and also the proportion of population having chronic illnesses.

Kapsam: Türkiye genelinde, her bir yerleşim yerindeki haneler, örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Nüfusu 100'ün altında olan yerleşim yerleri yeterli hane sayısı içermediği varsayılarak kapsam dışı bırakılmıştır. Ancak, genişletme katsayıları hesaplanırken bu yerleşim yerleri toplama dahil edilmiştir. Kurumsal nüfus, bu araştırmanın kapsamında yer almamaktadır.

Coverage: Countrywide, houses in each residential area are included in the coverage for selecting samples. Place of residence with population less than 100 are excluded because it is assumed that they have inadequate number of households. Yet, these place of residences are included in total population while factor coefficients (weighting) are calculated. Institutional population is excluded in this survey.

Örnek hacmi: Hedeflenen tahmini vermek için 1 206 blok örneğe seçilmiştir. Alan çalışması sonucunda 97 433 hane ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Sample size: To targeted estimation, it is selected 1 206 blocks for the sampling. At the result of field study, it was interviewed with 97 433 households.

Örnekleme yöntemi: Örnek tasarımı, Türkiye, 7 coğrafi bölge ve kent-kır tahminlerini verecek şekilde oluşturulmuştur. Örnekleme yöntemi tek aşamalı küme örneklemesidir.

Sampling method: Sampling is constituted to be given estimations based on Turkey, 7 geographical regions and urban-rural. Sampling method is a single-stage stratified cluster sampling.

Tanım ve Kavramlar

Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duyusal ve sosyal yetilerini çeşitli derecelerde kaybetmiş, normal yaşamın gereklerine uyamayan kişilerdir.

Özürlülük oranı: Özürlü olan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.

Ortopedik özürlü: Kas ve iskelet sisteminde yetersizlik, eksiklik ve fonksiyon kaybı olan kişidir. El, kol, ayak, bacak, parmak ve omurgalarında, kısalık, eksiklik, fazlalık, yokluk, hareket kısıtlılığı, şekil bozukluğu, kas güçsüzlüğü, kemik hastalığı olanlar, felçliler, serebral palsi, spastikler ve spina bifida olanlar bu gruba girmektedir.

Görme özürlü: Tek veya iki gözünde tam veya kısmi görme kaybı veya bozukluğu olan kişidir. Görme kaybıyla birlikte göz protezi kullananlar, renk körlüğü, gece körlüğü (tavuk karası) olanlar bu gruba girer.

İşitme özürlü: Tek veya iki kulağında tam veya kısmi işitme kaybı olan kişidir. İşitme cihazı kullananlar da bu gruba girmektedir.

Dil ve konuşma özürlü: Herhangi bir nedenle konuşamayan veya konuşmanın hızında, akıcılığında, ifadesinde bozukluk olan ve ses bozukluğu olan kişidir. İşittiği halde konuşamayan, gırtlağı alınanlar, konuşmak için alet kullananlar, kekemeler, afazi, dil-dudak-damak-çene yapısında bozukluk olanlar bu gruba girmektedir.

Zihinsel özürlü: Çeşitli derecelerde zihinsel yetersizliği olan kişidir. Zeka geriliği olanlar (mental retardasyon), Down Sendromu, Fenilketonüri (zeka geriliğine yol açmışsa) bu gruba girer.

Süreğen hastalık: Kişinin çalışma kapasitesi ve fonksiyonlarının engellenmesine neden olan, sürekli bakım ve tedavi gerektiren hastalıklardır (Kan hastalıkları, kalp-damar hastalıkları, solunum sistemi hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları, idrar yolları ve üreme organı hastalıkları, cilt ve deri hastalıkları, kanserler, endokrin ve metabolik hastalıklar, ruhsal davranış bozuklukları, sinir sistemi hastalıkları, HIV).

Definitions and Concepts

Disabled person: Person unable to ensure by himself or herself, wholly or partly, the necessities of a normal individual and/or social life, as a result of deficiency, either congenital or not, in his or her physical capabilities.

Disability proportion: The proportion of disabled population to the total population.

Orthopedically disabled person: Person having a functional limitation as a result of a deficiency in his/her muscular and skeleton system. This orthopedical group includes lack of shortness and excess of hands, arms, foots, legs, fingers, backbones and also with restricted movement, disfigurement, weakness of muscle, bone disease, paralysis, cerebral palsy, spastic and/or spina bifida.

Seeing disabled person: Person who have partial or no vision in one or both eyes. This group includes the persons using eye prosthesis who have color blindness and/or night blindness.

Hearing disabled person: Person who is completely deaf or has partial hearing in one or both ears. The using hearing apparatus is also included in this hearing group.

Speaking disabled person: Persons who can not speak or have a deficiency in speech flow. Person not speaking but hearing, who lack of throat, who use apparatus, who stammer, and who have deficiency in tongue-lip-palate-chin are all included in this group.

Mentally disabled person: Persons who have a mental impairment at different levels. Persons having mental retardation and down syndrome are also included in this group.

Chronic illness: It is illness which obstructs a person's capacity to work and functions and which makes necessary for the person's continuous care and treatment (Blood diseases, heart-vein diseases, respiratory system diseases, digestive system diseases, urethra and productory organ disease, skin diseases, cancers, metabolic diseases, the deficiency of psychological behaviour, nerves system diseases and HIV).

KÜRESEL YETİŞKİN TÜTÜN ARAŞTIRMASI

Küresel Yetişkin Tütün Araştırması (KYTA), yetişkinlerin tütün ve tütün mamulü kullanma durumu konusunda bilgi elde etmek ve bu konuda karar alıcılara ve araştırmacılara veri kaynağı oluşturmak amacıyla uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, tütün ve tütün mamullerinin kullanımı, sigara dumanına maruz kalma durumu, tütün ve tütün kullanımını bırakma eğilimi, kişilerin medya ve sağlık uyarıları konusundaki tutum ve algıları ile ilgili bilgilerin elde edilmesi amaçlanmıştır.

Kapsam

Coğrafi kapsam: Türkiye genelinde her yerleşim yeri örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Nüfusu 200'ün altında bulunan yerleşim yerleri (küçük köyler) yeterli örnek hane sayısına ulaşılamayacağı düşünüldüğünden kapsam dışı bırakılmıştır.

Kapsanan kişiler: Araştırmada, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan hanelerde bulunan 15 ve daha yukarı yaştaki kurumsal olmayan nüfus kapsanmıştır. Araştırmada, okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapishanede bulunanlar ile kışla ve ordu evleri gibi kurumsal yerlerde ikamet edenler kapsanmamıştır.

Tahmin boyutu: Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye, kent ve kır ayrımında tahminler üretecek şekilde hesaplanmıştır. KYTA'nın el kitabına göre örneklem hacmi, 11 200 hanehalkı olarak belirlenmiştir.

Yöntem

Örnekleme yöntemi: Araştırmanın örnekleme yöntemi 3 aşamalı tabakalı sistematik küme örneklemesidir. Birinci aşamada ortalama 300 haneden oluşan toplam 400 blok (küme) seçilmiştir. Bu bloklardan 200'ü kent, 200'ü de kır yerleşim yerlerinden seçilmiştir. İkinci aşamada, örneğe seçilen her bloktan sistematik seçim yöntemi kullanılarak 28 hane seçilmiş ve bu haneler "14 erkek hanesi", "14 kadın hanesi" olacak şekilde iki gruba ayrılmıştır. Üçüncü aşamada ise, seçilen her bir haneden 15 ve daha yukarı yaşta uygun bir fert el bilgisayarı programı ile tesadüfi olarak seçilmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Tütün: Sigara, sarma sigara, pipo, puro ve nargile gibi tütün ve tütün mamullerini kapsamaktadır.

Halen tütün kullanan: Kasım 2008 tarihi itibari ile tütün kullananları kapsamaktadır. Hergün ve ara sıra kullanan bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Hiç kullanmayan: Kasım 2008 tarihine kadar hayatları süresince hiç tütün kullanmayanları kapsamaktadır.

Sigara dumanına maruz kalma: Bireylerin belirtilen yerlerde sigara içilip içilmediği konusundaki görüşlerini içermektedir.

SAĞLIK ARAŞTIRMASI

2008 Sağlık Araştırması ile bireylerin genel sağlık profilinin ortaya çıkarılması ve ülkelerin gelişmişlik düzeylerini gösteren kalkınma göstergeleri içerisinde önemli bir paya sahip olan sağlık göstergesine yönelik bilgilerin elde edilmesi ile mevcut yapıdaki bilgi açığının kapatılması amaçlanmıştır. Araştırma, ülke genelini yansıtan ilk çalışma olmasının yanı sıra hem uluslararası karşılaştırmalara imkan veren hem de ulusal ihtiyaçlara ışık tutan bir çalışma olma özelliğini taşımaktadır.

GLOBAL ADULT TOBACCO SURVEY

Global Adult Tobacco Survey (GATS), was applied in order to derive data on use of tobacco and tobacco products by adults and to compose data source for decision makers and researchers. By this survey, it is aimed that, data was derived on use of tobacco and tobacco products, exposure to tobacco smoke, desire to quit use of tobacco and information of individuals' attitudes and perceptions on media and health warnings.

Coverage

Geographical coverage: All settlements in Turkey have been covered in sample selection. The villages which have population less than 200 were not covered in the survey as these villages involve small number of households and hence they do not allow reaching the sufficient block size.

Covered population: All 15 years old and over aged population in private households who are living in the territory of Republic of Turkey are covered. Residents of schools, dormitories, hotels, kinder-gardens, rest homes for elderly persons, hospitals and prisons, military barracks and recreation quarters for officers are not covered.

Estimation level: Sample size of the survey is calculated to do estimations on the base of Turkey, urban and rural. According to the GATS Manual, the total sample size is determined as 11 200 households.

Methodology

Sampling method: The sampling method of the survey is 3 staged stratified systematic cluster sampling method. In the first stage of the sampling, totally 400 clusters which consist of approximately 300 households were selected. 200 blocks were chosen in urban areas and 200 blocks were chosen in rural areas. In the second stage, totally 28 households were chosen systematically in each cluster and then households were divided into 2 groups as "14 male households" and "14 female households". In the last stage, 15 years old and over aged one eligible individual was selected randomly via handhelds within each selected household.

Definition and Concepts

Tobacco: Covering tobacco products such as manufactured cigarette, hand rolled cigarette, pipe, cigar and water pipe.

Current smoker: Covering daily or less than daily tobacco users in November 2008.

Non-smoker: Until November 2008, individuals who never smoke in their life.

Expose to cigarette smoke: The view of individuals on whether cigarette was smoked or not for certain place.

HEALTH SURVEY

The aim of the 2008 Health Survey is to introduce the health profile of individuals and to get information about health indicators which constitutes a big part of the development indicators that shows the degree of development of the countries and also to close the lack of information in current system. This study has the specialty of being the first research held out to reflect the country in general and being comparable internationally.

Kapsam

Coğrafi kapsam: Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde bulunan tüm yerleşim yerleri örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Nüfusu toplam nüfusun %1'ini geçmeyecek şekilde yeterli örnek hane sayısına ulaşılamayacağı düşünülen yerleşim yerleri (küçük köyler, oba, mezra vb.) kapsam dışı bırakılmıştır.

Kapsanan kitle: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan hanelerde yaşayan ve son bir yıl içinde sağlık hizmeti almış tüm fertler kapsanmıştır. Araştırmada toplam nüfusun yaklaşık %2'sini oluşturan kurumsal nüfus kapsam dışı bırakılmıştır (kurumsal nüfus; okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapishanede bulunanlar ile kışla ve ordu evlerinde ikamet eden nüfusu içermektedir).

Yöntem

Tahmin düzeyi ve örneklem hacmi: Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye toplam, kent ve kır bazında tahminler üretecek şekilde hesaplanmıştır. Tasarım gereği toplam örneklem hacmi 7910 hane olarak belirlenmiştir. Örneklem hacmi hesaplanırken cevapsızlık durumu da göz önüne alındığından araştırmada hane ve fert için ikame kullanılmamıştır.

Örnekleme yöntemi: Araştırmanın örnekleme yöntemi 2 aşamalı tabakalı küme örneklemesidir. Birinci aşamada kümeler, ikinci aşamada seçilen her bir kümeden haneler seçilmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta veya konutlarda, aynı konutun bir bölümünde yaşayan, kazanç ve masraflarını ayırmayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine katılan bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluktur.

Kronik hastalıklar: Uzun süreli ve genel olarak yavaş ilerleyen hastalıklardır (Dünya Sağlık Örgütü tanımı). Uzun süreli ve genel olarak yavaş ilerleyen hastalıklardır. Kalp hastalıkları, inme, kanser, kronik solunum yolu hastalıkları gibi kronik hastalıklar dünyadaki ölümlerin en önde gelen nedenlerindendir ki ölümlerin %60'ına tekabül etmektedir.

Kronik hastalık, tamamen iyileşmesi mümkün olmayan bir problemdir. Bir başka ifade ile kronik hastalık, yaşamı boyunca kişinin arkadaşı olan ve onunla birlikte yaşamanın öğrenilmesi gereken bir durumdur.

Coverage

Geographical coverage: All settlements in the territory of Republic of Turkey were covered in sample selection. The small villages with less than 1% of the country population are not covered in the sampling frame as they do not allow reaching the sufficient cluster size.

Population covered: All the individuals living in Turkey and who received health service in the previous year were covered. In the survey, institutional population which consists of 2% of the total population were not included in the coverage (institutional population includes the population living in; schools, residents of dormitories, hotels, kinder-gardens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers) were not covered.

Methodology

Estimation level and sample size: Sample size of the survey is calculated to do estimations on the base of total of Türkiye, urban and rural. Thus, the total sample size necessary was found to be 7910 households. Since non-response is also taken into account when calculating the sample size, substitution for household or individual were not used in the survey.

Sampling method: The sampling method of the survey is 2 staged stratified cluster sampling method. Clusters were selected in the first stage, households were selected within each selected clusters in the second stage.

Definition and Concepts

Household: The group consisting of one or more people, whether they are related or not, living in the same housing, sharing their earnings and expenditures and participating in household management and services.

Chronic diseases: Chronic diseases are diseases of long duration and generally slow progression. Chronic diseases, such as heart disease, stroke, cancer, chronic respiratory diseases and diabetes, are by far the leading cause of mortality in the world, representing 60% of all deaths (WHO definition).

Chronic illness is a problem that is not gives possibility in improvement of health completely. In other words, chronic illness is a condition like a friend that you should learn lives together in your whole of life.

5.1 Dallara göre hastane sayıları, Türkiye, 2006-2009
Number of hospitals by branches, Turkey, 2006-2009

Dallar - Branches	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	1 204	1 317	1 350	1 389
Genel hastane - General hospital	1 032	1 140	1 171	1 219
Acil yardım ve travmatoloji hastanesi - Emergency and traumatology hospital	5	5	5	3
Çocuk hastalıkları hastanesi - Child diseases hospital	10	10	8	6
Diş hastanesi - Dental hospital	3	4	3	5
Diyabet hastanesi - Diabetes hospital	2	2	2	2
Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri				
Physical treatment and rehabilitation centers	14	13	12	12
Göğüs hastalıkları hastanesi - Chest diseases hospital	23	22	22	19
Göğüs kalp damar cerrahisi merkezleri				
Chest and cardiovascular diseases centers	6	6	7	11
Göz hastalıkları hastanesi - Ophtalmology hospital	10	15	18	24
Kadın doğum ve çocuk hastalıkları hastanesi - Obstetric and child hospital	72	73	74	63
Kardiyoloji hastanesi - Cardiology hospital	5	5	5	1
Kemik hastalıkları hastanesi - Bone diseases hospital	3	3	3	3
Lepra hastanesi - Lepra hospital	2	2	2	1
Meslek hastalıkları hastanesi - Occupational diseases hospital	2	2	2	2
Onkoloji hastanesi - Oncology hospital	4	4	4	5
Psikiyatri hastanesi - Psychiatry hospital	10	10	11	12
Zührevi hastalıklar hastanesi - Veneral diseases hospital	1	1	1	1

Kaynak: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not. Diğer kamu kuruluşları ve yerel idarelere ait hastaneler genel hastanelere dahil edilmiştir.

Source: General Directorate of Curative Services
Note. Hospitals owned by other public establishments and local administrations were included in general hospitals.

5.2 Dallara göre hastane yatağı sayısı, Türkiye, 2006-2009
Number of hospital beds by branches, Turkey, 2006-2009

Dallar - Branches	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	183 696	186 191	188 065	195 549
Genel hastane - General hospital	154 528	157 162	157 778	166 002
Acil yardım ve travmatoloji hastanesi - Emergency and traumatology hospital	317	320	320	186
Çocuk hastalıkları hastanesi - Child diseases hospital	2 407	2 563	2 333	2 056
Diş hastanesi - Dental hospital	38	38	55	77
Diyabet hastanesi - Diabetes hospital	64	64	64	66
Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri				
Physical treatment and rehabilitation centers	1 690	1 704	1 660	1 660
Göğüs hastalıkları hastanesi - Chest diseases hospital	4 925	4 506	4 468	4 090
Göğüs kalp damar cerrahisi merkezleri				
Chest and cardiovascular diseases centers	2 056	2 058	2 403	2 983
Göz hastalıkları hastanesi - Ophtalmology hospital	357	366	475	559
Kadın doğum ve çocuk hastalıkları hastanesi - Obstetric and child hospital	10 437	11 473	11 527	10 662
Kardiyoloji hastanesi - Cardiology hospital	316	331	605	200
Kemik hastalıkları hastanesi - Bone diseases hospital	762	714	635	686
Lepra hastanesi - Lepra hospital	150	150	175	50
Meslek hastalıkları hastanesi - Occupational diseases hospital	160	152	156	156
Onkoloji hastanesi - Oncology hospital	967	1 004	973	1 295
Psikiyatri hastanesi - Psychiatry hospital	4 443	3 507	4 359	4 742
Zührevi hastalıklar hastanesi - Veneral diseases hospital	79	79	79	79

Kaynak: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not. Diğer kamu kuruluşları ve yerel idarelere ait hastaneler genel hastanelere dahil edilmiştir. 2008 yılından önceki yıllara ait yatak sayıları tanıma göre yeniden düzenlenmiştir.

Source: General Directorate of Curative Services
Note. Hospitals owned by other public establishments and local administrations were included in general hospitals. The number of beds for the years before 2008 was rearrenged in compliance with the description.

5.3 Sağlık Bakanlığı birinci basamak kuruluşları, Türkiye, 2006-2009
Number of MoH primary health care facilities, Turkey, 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Sağlık ocağı - Health center	5 250	4 944	4 297	3 842
Aile sağlığı merkezi - Family health center	-	943	1 765	2 086
AÇSAP merkez - MCHFP center	298	227	225	222
Toplum sağlığı merkezi - Population health center	-	182	373	429
Verem savaşı dispanseri - Tuberculosis control dispensary	249	247	243	229
Kanser erken teşhis, tarama ve eğitim merkezleri				
Cancer early diagnosis, screening and training centers	40	50	84	122
112 Acil yardım istasyonu - 112 Emergency care station	1 175	1 264	1 308	1 317

Kaynak: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, AÇSAP Genel Müd., Verem Savaşı Daire Başkanlığı, Kanserle Savaş Daire Başkanlığı
Not. Aile Hekimliği uygulaması 15 Ekim 2005 yılında Düzce ilinde başlamış olup, 2006 yılında 7 ilde uygulandığından aile hekimliği ile ilgili veriler 2007 yılından itibaren değerlendirmeye alınmıştır. 2007 yılından önceki yıllara ait veriler sağlık ocakları içerisinde gösterilmiştir. KETEM, faaliyetlerine 2004 yılında başlamıştır.

Source: General Directorate of Primary Care Services, GD-MCHFP, Tuberculosis Control Department, Department of Cancer Control
Note. Family medicine implementation was launched on 15 October 2005 in Düzce province and since family medicine was implemented in 7 provinces in 2006, data on family medicine were regarded starting in the year 2007. Data prior to 2007 were presented in the health center line. CEDSTC started its activites in 2004.

5.4 Bazı sağlık personelinin sayıları, Türkiye, 2006-2009
Number of some health professionals, Turkey, 2006-2009
[Tüm sektörler - All sectors]

	2006	2007	2008	2009
Toplam hekim - Physicians total	104 475	108 402	113 151	118 641
Uzman hekim - Specialist physician	52 868	54 439	56 973	60 655
Pratisyen hekim - General practitioner	33 383	34 559	35 763	35 911
Asistan hekim - Medical resident	18 224	19 404	20 415	22 075
Hemşire - Nurse	82 626	94 661	99 910	105 176
Ebe - Midwife	43 640	47 175	47 673	49 357
Diş hekimi - Dentist	18 332	19 278	19 959	20 589
Eczacı - Pharmacist	23 140	23 977	24 778	25 201
Sağlık memuru - Health officer	58 473	78 439	83 993	92 061

Kaynak: Personel Genel Müdürlüğü
Not. Hekim sayısı için 2007 yılında Sağlık Bakanlığı kadrolarındaki hekimlerden istifalar olmuş, bu hekimler 2008 yılından itibaren özel sektör veri tabanında görülmeye başlamıştır.

Source: General Directorate of Personnel
Note. As for the number of physicians, some physicians enrolled in the MoH cadres resigned in 2007. There fore, they have been observed in the private sector data base since 2008.

5.1 Bazı sağlık personel sayısı - Number of some health professional
2009

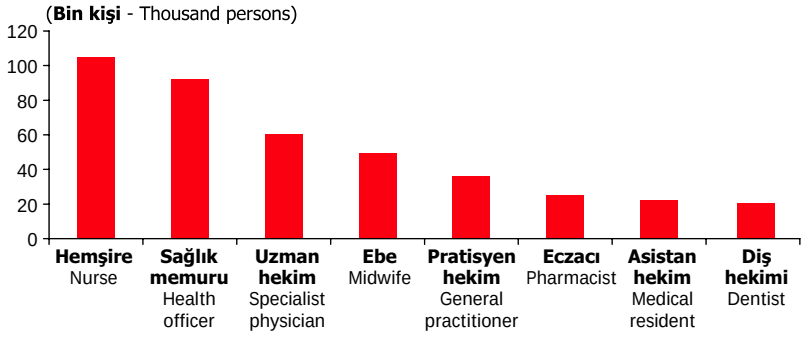

5.5 Bazı sağlık personelinin sektörlere dağılımı, Türkiye, 2008-2009
Distribution of some health professionals by sectors, Turkey, 2008-2009

	Toplam Total	Sağlık Bakanlığı Ministry of Health	Üniversite University	Özel Private	Diğer Other [1]
			2008		
Toplam hekim - Physicians total	113 151	63 536	23 973	22 598	3 044
Uzman hekim - Specialist physician	56 973	25 886	11 562	18 786	739
Pratisyen hekim - General practitioner	35 763	29 899	147	3 812	1 905
Asistan hekim - Medical resident	20 415	7 751	12 264	0	400
Hemşire - Nurse	99 910	70 022	14 153	15 735	-
Ebe - Midwife	47 673	43 600	494	3 579	-
Diş hekimi - Dentist	19 959	5 425	577	13 957	-
Eczacı - Pharmacist	24 778	1 192	181	23 405	-
Sağlık memuru - Health officer	83 993	59 846	5 782	18 365	-
			2009		
Toplam hekim - Physicians total	118 641	66 985	24 983	24 454	2 219
Uzman hekim - Specialist physician	60 655	27 537	11 800	20 104	1 214
Pratisyen hekim - General practitioner	35 911	30 417	243	4 350	901
Asistan hekim - Medical resident	22 075	9 031	12 940	0	104
Hemşire - Nurse	105 176	72 142	15 198	17 836	-
Ebe - Midwife	49 357	44 468	534	4 355	-
Diş hekimi - Dentist	20 589	5 795	1 255	13 539	-
Eczacı - Pharmacist	25 201	1 535	200	23 466	-
Sağlık memuru - Health officer	92 061	64 703	6 351	21 007	-

Kaynak: Personel Genel Müdürlüğü
(1) Diğer, Kamu kurumları ve yerel idarelere bağlı sağlık personelini içermektedir. Diğer sektörlerde çalışan hekim dışı sağlık personeline yönelik Personel Genel Müdürlüğü'nün çalışmaları sürmektedir.

Source: General Directorate of Personnel
(1) Other covers personnel assigned in other health establishments and local administrations. General Directorate of Personnel continues its studies on non-physician health personnel working in other sectors.

5.6 Bazı seçilmiş enfeksiyon hastalıklarının vaka sayıları, Türkiye, 2006-2009
Number of cases of some infectious diseases, Turkey, 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Kızamık - Measles	34	3	4	4
Tetanoz - Tetanus	10	14	14	12
Neonatal tetanoz - Neonatal tetanus	18	5	7	0
Boğmaca - Pertussis	57	51	21	10
Hepatit B - Hepatitis B	6 612	6 451	5 849	5 005
Difteri - Diptheria	0	0	0	0
AİDS - AIDS	290	376	450	528
Tüberküloz - Tuberculosis	19 629	18 878	17 600	16 757
Sıtma - Malaria	796	358	215	84

Kaynak: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sıtma Savaşı Daire Başkanlığı, Verem Savaş Daire Başkanlığı
Not. 2008 yılı 4 kızamık vakasının 1'i yurt dışı kökenlidir. AIDS vaka sayıları taşıyıcılar ile birlikte verilmiştir. Sıtma vakalarının 102 tanesi emporte vakadır. Tüberküloz hasta sayıları yeni vakaları ifade etmektedir.

Source: General Directorate of Primary Care Services, Department of Malaria Control, Department of Tuberculosis Control.
Note. 1 of 4 measles cases noted in 2008 was imported. AIDS cases were given together with the transmitters. 102 of Malaria cases were imported. Number of Tuberculosis patients are the new cases.

5.7 Aşılama oranları, Türkiye, 2006-2009
Immunization coverage, Turkey, 2006-2009 (%)

	2006	2007	2008	2009
DaBT 1 - DaPT 1	90	98	97	97
DaBT 2 - DaPT 2	88	96	96	96
DaBT 3 - DaPT 3	90	96	96	96
BCG - BCG	88	94	96	96
HBV 3 - HBV 3	82	96	92	94
Kızamık - Measles (1)	98	96	97	97
HİB 3 - HIB 3	(2)	76	96	96

Kaynak: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not. Oranların hesaplanmasında kullanılan nüfus Sağlık Bakanlığı hedeflenen nüfusudur.
(1) 2006'dan itibaren KKK olarak uygulanmaktadır.
(2) HİB-3 aşılamasına 2007 yılında başlanmıştır.

Source: General Directorate of Primary Care Services
Note. Population used in calculating the proportions refers to the population targeted by the MoH.
(1) Applied as MMR since 2006.
(2) HIB-3 vaccination started in 2007.

5.8 Bebek, neonatal, postneonatal ve 5 yaş altı ölüm hızları, Türkiye, 1988-2008
Infant, neonatal, postneonatal and under-5 mortality rate, Turkey, 1988-2008 (‰)

	1988-1993	1993-1998	1998-2003	2003-2008
Bebek ölüm hızı - Infant mortality rate	53	43	29	17
Neonatal ölüm hızı - Neonatal mortality rate	29	26	17	13
Postneonatal ölüm hızı - Postneonatal mortality rate	23	17	12	4
5 yaş altı ölüm hızı - Under 5 age mortality rate	61	52	37	24

Kaynak: 1993, 1998, 2003, 2008 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması

Source: Turkey Demographic and Health Survey, 1993, 1998, 2003 , 2008

5.9 Anne ölüm oranı, Türkiye, 1998, 2006-2009
Maternal mortality rate, Turkey, 1998, 2006-2009 **(Yüz bin canlı doğumda** - in 100 000 live births)

	1998	2006	2007	2008	2009
Anne ölüm oranı - Maternal mortality rate	70.0	28.5	21.2	19.4	18.4

Kaynak: AÇSAP Genel Müdürlüğü

Source: GD-MCHFP

5.10 Organ nakli sayısı, Türkiye, 2006-2009
Number of organ transplantation, Turkey, 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	1 345	1 865	2 352	3 074
Böbrek - Kidney	949	1 302	1 665	2 362
Karaciğer - Liver	319	462	592	593
Kalp - Heart	45	64	50	55
Kalp kapakçığı - Heart valve	25	20	29	38
Akciğer - Lung	0	1	0	7
Kalp-Akciğer - Heart-Lung	0	1	3	0
Pankreas - Pancreas	7	14	10	18
İnce bağırsak - Small intestine	0	1	3	1

Kaynak: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Curative Services

5.11 Cinsiyete göre toplam kanser insidansı, Türkiye, 2004-2006
Total cancer incidence by sex, Turkey, 2004-2006

[Yüzbin nüfusta - per 100 000 population]

	2004	2005	2006
Erkek - Males	236.3	246.5	256.4
Kadın - Females	142.9	149.7	158.1

Kaynak: Kanserle Savaş Daire Başkanlığı Source: Department of Cancer Control
Not. Veriler "Aktif Kanser Kayıt Sistemi"nden alınmıştır. Note. Data obtained from "Active Cancer Record System".

5.2 Kadınlarda en sık görülen 10 kanser türünün insidansı (100 000 nüfusta), Türkiye
Incidence of the most common 10 types of cancer in women (per 100 000 population), Turkey
2006

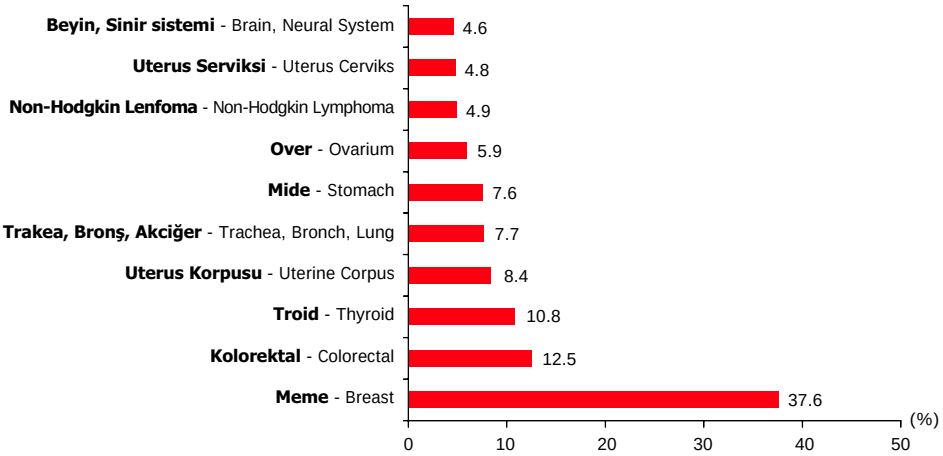

5.3 Erkeklerde en sık görülen 10 kanser türünün insidansı (100 000 nüfusta), Türkiye
Incidence of the most common 10 types of cancer in men (per 100 000 population), Turkey
2006

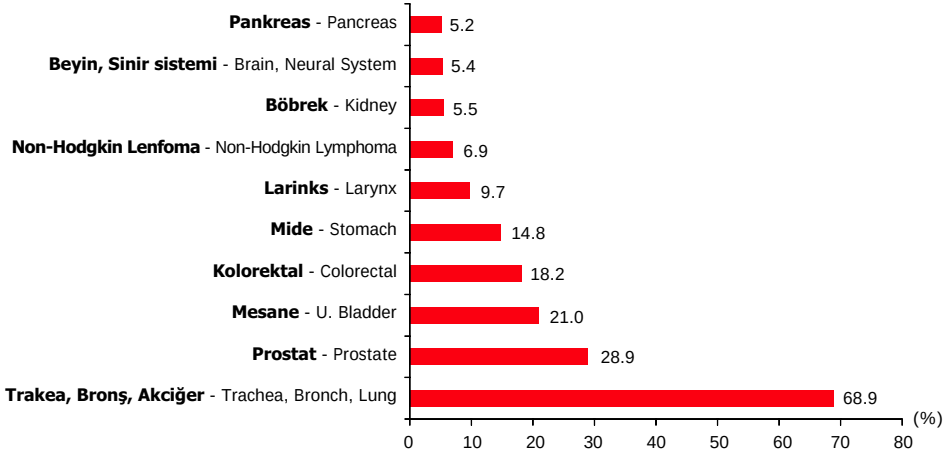

5.12 Seçilmiş OECD ülkelerinde sağlık harcamaları, 2006-2008
Health expenditures in selected OECD countries, 2006-2008 (%)

	Toplam sağlık harcaması - Total health expenditures								
	Kamu - Public			**Özel** - Private			**GSYH** - % of GDP		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
ABD - USA	45.2	45.4	46.5	54.8	54.6	53.5	15.8	16.0	16.0
Almanya - Germany	76.8	76.9	76.8	23.2	23.1	23.2	10.5	10.4	10.5
Çek Cumhuriyeti - Czech Rebuplic	86.7	85.2	82.5	13.3	14.8	17.5	7.0	6.8	7.1
Fransa - France	79.1	79.0	77.8	20.9	21.0	22.2	11.0	11.0	11.2
İngiltere - United Kingdom	82.0	81.7	82.6	18.0	18.3	17.4	8.5	8.4	8.7
İtalya - Italy	76.8	76.5	77.2	23.2	23.5	22.8	9.0	8.7	9.1
İspanya - Spain	71.2	71.8	72.5	28.8	28.2	27.5	8.4	8.5	9.0
Japonya - Japan	81.3	81.3	...	18.7	18.7	...	8.1	...	...
Kanada - Canada	69.8	70.0	70.2	30.2	30.0	29.8	10.0	10.1	10.4
Meksika - Mexico	44.2	45.2	46.9	55.8	54.8	53.1	5.8	5.9	5.9
Portekiz - Portugal	71.5	70.6	...	28.5	29.4	...	9.9	...	...
Yunanistan - Greece	62.0	60.3	...	38.0	39.7	...	9.5	9.6	...
Türkiye - Turkey	68.3	67.8	73.0	31.7	32.2	27.0	5.8	6.0	6.1

Kaynak: EİKT Sağlık verisi, 2010; Dünya Sağlık Örgütü, 2010
Source: OECD Health Data 2010, June; World Health Statistics (WHO), 2010

5.13 Özürlülük oranı, 2002
The proportion of disability, 2002 (%)

	Toplam özürlü nüfus Total disabled population			**Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma, zihinsel özürlü nüfus** - Orthopedically, seeing, hearing, speaking and mentally disabled population			**Süreğen hastalığa sahip olan nüfus -** Population having chronic illnesses		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Türkiye - Turkey	12.29	11.10	13.45	2.58	3.05	2.12	9.70	8.05	11.33
Yaş grubu - Age group									
0-9	4.15	4.69	3.56	1.54	1.70	1.37	2.60	2.98	2.20
10-19	4.63	4.98	4.28	1.96	2.26	1.65	2.67	2.72	2.63
20-29	7.30	7.59	7.04	2.50	3.34	1.74	4.80	4.24	5.30
30-39	11.44	10.43	12.42	2.56	3.18	1.95	8.89	7.26	10.46
40-49	18.07	15.15	21.08	2.65	3.29	1.99	15.43	11.86	19.09
50-59	27.67	22.56	32.67	3.23	3.73	2.74	24.44	18.83	29.94
60-69	36.96	31.60	42.02	5.14	5.65	4.65	31.82	25.95	37.37
70+	43.99	39.77	47.77	7.89	8.45	7.38	36.10	31.32	40.39
Bilinmeyen - Unknown	11.68	6.30	14.17	0.34	0.53	0.25	11.33	5.77	14.09
Yerleşim yeri - Place of residence									
Kent - Urban	12.70	11.38	13.99	2.20	2.60	1.81	10.49	8.78	12.18
Kır - Rural	11.67	10.69	12.63	3.16	3.74	2.59	8.50	6.95	10.04
Bölge - Region									
Marmara - Marmara	13.13	11.66	14.59	2.23	2.60	1.87	10.90	9.05	12.73
Ege - Aegean	11.86	10.69	13.00	2.59	3.15	2.05	9.27	7.55	10.95
Akdeniz - Mediterranean	12.16	11.15	13.15	2.60	2.99	2.21	9.56	8.16	10.93
İç Anadolu - Central Anatolia	12.52	10.78	14.23	2.60	3.01	2.20	9.92	7.77	12.03
Karadeniz - Black Sea	12.98	11.62	14.32	3.22	3.66	2.80	9.76	7.97	11.52
Doğu Anadolu - East Anatolia	11.80	11.29	12.30	2.53	3.18	1.90	9.26	8.10	10.41
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	9.90	9.86	9.94	2.72	3.45	1.99	7.18	6.41	7.96

5.14 Özrün türüne göre özürlü nüfus oranı, 2002
The proportion of disabled population by type of disability, 2002 (%)

	Ortopedik özürlü Orthopedical disability	Görme özürlü Seeing disability	İşitme özürlü Hearing disability	Dil ve konuşma özürlü Speaking disability	Zihinsel özürlü Mental disability
Türkiye - Turkey	1.25	0.60	0.37	0.38	0.48
Yaş grubu - Age group					
0-9	0.64	0.33	0.20	0.46	0.42
10-19	0.77	0.36	0.29	0.43	0.58
20-29	1.21	0.45	0.32	0.42	0.65
30-39	1.26	0.46	0.35	0.31	0.54
40-49	1.39	0.62	0.35	0.26	0.39
50-59	1.79	0.91	0.41	0.30	0.26
60-69	2.80	1.56	0.77	0.41	0.27
70+	3.94	2.98	1.70	0.39	0.31
Yerleşim yeri - Place of residence					
Kent - Urban	1.09	0.52	0.32	0.33	0.38
Kır - Rural	1.49	0.73	0.45	0.46	0.64
Cinsiyet - Sex					
Erkek - Males	1.48	0.70	0.41	0.48	0.58
Kadın - Females	1.02	0.50	0.33	0.28	0.38
Bölge - Region					
Marmara - Marmara	1.11	0.53	0.37	0.33	0.37
Ege - Aegean	1.19	0.61	0.36	0.38	0.53
Akdeniz - Mediterranean	1.22	0.58	0.34	0.38	0.55
İç Anadolu - Central Anatolia	1.27	0.63	0.37	0.38	0.50
Karadeniz -Black Sea	1.60	0.66	0.45	0.46	0.63
Doğu Anadolu - East Anatolia	1.27	0.57	0.31	0.40	0.44
Güneydoğu Anadolu-South East Anatolia	1.25	0.70	0.36	0.45	0.45

5.4 Özrün türüne ve cinsiyete göre özürlü nüfus oranı
The proportion of disabled population by type of disability and sex
2002

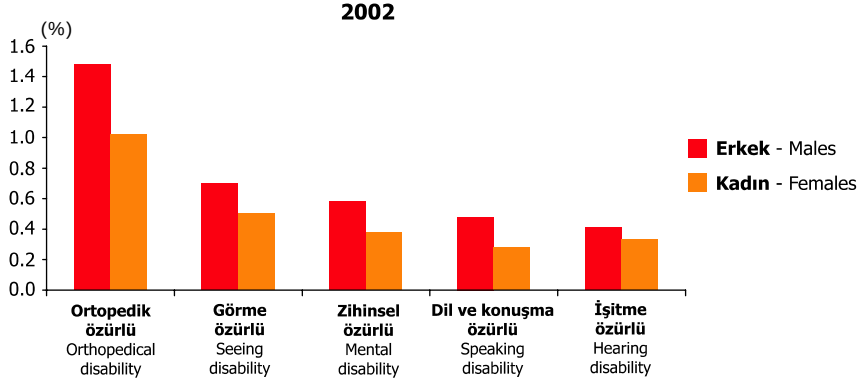

5.15 İşgücü durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002
The proportion of disabled population by labour force status, 2002
[15 ≥ yaş - age] (%)

	Ortopedik, görme, işitme, zihinsel, dil ve konuşma özürlü nüfus - Orthopedically, seeing, hearing, mentally and speaking disabled population			**Süreğen hastalığa sahip olan nüfus** Population having chronic illnesses		
	İşgücüne katılma oranı Labor force participation rate	**İşsizlik oranı** Unemployment rate	**İşgücüne dahil olmayan nüfus** Population rate not in labor force	**İşgücüne katılma oranı** Labor force participation rate	**İşsizlik oranı** Unemployment rate	**İşgücüne dahil olmayan nüfus** Population rate not in labor force
Türkiye - Turkey	21.71	15.46	78.29	22.87	10.77	77.13
Yerleşim yeri - Place of residence						
Kent - Urban	25.61	17.43	74.39	23.08	12.72	76.92
Kır - Rural	17.76	12.58	82.24	22.48	7.08	77.52
Cinsiyet - Sex						
Erkek - Males	32.22	14.57	67.78	46.58	10.28	53.42
Kadın - Females	6.71	21.54	93.29	7.21	12.84	92.79
Bölge - Region						
Marmara - Marmara	24.75	10.48	75.25	24.04	10.36	75.96
Ege - Aegean	24.50	15.61	75.50	25.60	11.56	74.40
Akdeniz - Mediterranean	20.03	20.25	79.97	24.10	11.81	75.90
İç Anadolu - Central Anatolia	22.51	16.04	77.49	18.67	7.39	81.33
Karadeniz - Black Sea	17.38	14.42	82.62	19.76	9.23	80.24
Doğu Anadolu - East Anatolia	19.58	25.40	80.42	23.97	12.67	76.03
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	19.85	16.19	80.15	25.97	15.89	74.03

5.16 Sosyal güvenliğe sahip olma ve kayıtlı olma durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002
The proportion of disabled population by having social security and the registration status of social security, 2002

	Ortopedik, görme, işitme, zihinsel, dil ve konuşma özürlü nüfus - Orthopedically, seeing, hearing, mentally and speaking disabled population			**Süreğen hastalığa sahip olan nüfus** Population having chronic illnesses		
	Sosyal güvenliği olan Having social security	**Kayıtlılık durumu** Registration status (%)		**Sosyal güvenliği olan** Having social security	**Kayıtlılık durumu** Registration status (%)	
		Kendi adına Own	**Bağımlı** Dependent		**Kendi adına** Own	**Bağımlı** Dependent
Türkiye - Turkey	842 797	45.21	54.79	4 239 777	44.36	55.64
Yerleşim yeri - Place of residence						
Kent - Urban	540 228	44.86	55.14	3 076 541	45.23	54.77
Kır - Rural	302 569	45.84	54.16	1 163 237	42.06	57.94
Cinsiyet - Sex						
Erkek - Males	466 309	67.96	32.04	1 711 475	86.42	13.58
Kadın - Females	376 488	17.04	82.96	2 528 303	15.89	84.11
Bölge - Region						
Marmara - Marmara	236 286	47.54	52.46	1 399 118	46.10	53.90
Ege - Aegean	108 236	46.45	53.55	517 409	44.54	55.46
Akdeniz - Mediterranean	89 898	38.34	61.66	482 951	44.24	55.76
İç Anadolu - Central Anatolia	195 751	50.45	49.55	925 018	44.87	55.13
Karadeniz - Black Sea	130 214	41.08	58.91	545 589	42.74	57.26
Doğu Anadolu - East Anatolia	37 987	38.54	61.46	213 345	39.79	60.21
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	44 424	38.47	61.53	156 348	37.51	62.49

5.17 Özrün türü ve özrün ortaya çıkış zamanına göre özürlü nüfus oranı, 2002

The proportion of disabled population by type of disability and the appearance time of disability, 2002 (%)

	Özrün ortaya çıkış zamanı - The appearance time of disability					
	Doğuştan - Congenital		**Sonradan** - Subsequent		**Bilinmeyen** - Unknown	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Türkiye - Turkey						
Ortopedik özürlü - Orthopedical disability	21.51	27.33	76.17	69.21	2.32	3.46
Görme özürlü - Seeing disability	20.46	20.35	76.49	76.09	3.05	3.56
İşitme özürlü - Hearing disability	29.14	29.92	68.13	65.85	2.73	4.24
Dil ve konuşma özürlü - Speaking disability	45.73	48.14	51.81	47.39	2.46	4.46
Zihinsel özürlü - Mental disability	46.12	50.64	51.98	46.73	1.90	2.63
Kent - Urban						
Ortopedik özürlü - Orthopedical disability	19.22	25.33	78.61	71.05	2.17	3.62
Görme özürlü - Seeing disability	19.06	20.69	78.21	77.20	2.73	2.10
İşitme özürlü - Hearing disability	23.83	25.43	73.66	69.71	2.51	4.85
Dil ve konuşma özürlü - Speaking disability	38.81	46.17	58.98	48.83	2.20	5.00
Zihinsel özürlü - Mental disability	42.17	51.23	56.09	45.56	1.74	3.21
Kır - Rural						
Ortopedik özürlü - Orthopedical disability	24.15	29.45	73.36	67.26	2.49	3.29
Görme özürlü - Seeing disability	21.88	19.93	74.75	74.76	3.38	5.31
İşitme özürlü - Hearing disability	34.53	35.17	62.52	61.32	2.96	3.51
Dil ve konuşma özürlü - Speaking disability	53.22	50.38	44.03	45.76	2.74	3.86
Zihinsel özürlü - Mental disability	49.45	50.05	48.51	47.92	2.03	2.04

5.18 Özre yönelik kurum ve kuruluşlardan beklentilere göre özürlü nüfus oranı, 2002

The proportion of disabled population by expectations from organizations, 2002 (%)

	Parasal katkıda bulunma Financial support	**Eğitim olanakları yaratma** Creation of educational opportunities	**İş bulmaya yardım etme** Helping to find job	**Yasal hakları savunma** Defense of legal rights	**Evde uzman personel tarafından bakım ve tedavi hizmeti verme** Having treatment and care services by health personnel at home	**Diğer** Other	**Bilinmeyen** Unknown
Türkiye - Turkey	61.22	3.31	9.55	3.51	4.12	13.53	4.76
Yerleşim yeri - Place of residence							
Kent - Urban	55.28	4.23	10.20	4.60	4.71	15.37	5.60
Kır - Rural	68.03	2.25	8.80	2.26	3.45	11.41	3.80
Cinsiyet - Sex							
Erkek - Males	59.34	3.63	12.33	4.10	2.97	12.65	4.98
Kadın - Females	63.76	2.88	5.78	2.72	5.67	14.72	4.46
Bölge - Region							
Marmara - Marmara	53.76	4.64	9.33	5.30	4.31	15.60	7.07
Ege - Aegean	64.40	3.06	8.53	3.13	4.27	11.72	4.90
Akdeniz - Mediterranean	65.58	2.57	8.33	2.17	5.14	11.04	5.18
İç Anadolu - Central Anatolia	56.34	4.06	10.43	3.51	3.95	19.29	2.41
Karadeniz - Black Sea	72.20	0.59	9.17	3.86	2.36	11.82	-
Doğu Anadolu - East Anatolia	64.86	2.66	12.01	2.69	2.53	12.82	2.43
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	66.47	2.67	10.24	1.62	5.07	5.90	8.03

5.19 Bireylerin tütün kullanma durumunun cinsiyete göre dağılımı, 2008

Percentage of persons by detailed smoking status and sex, 2008

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over] (%)

Tütün kullanma durumu - Smoking status	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Halen tütün kullanan - Current tobacco smoker	31.2	47.9	15.2
Her gün kullanan - Daily smoker	27.4	43.8	11.6
Ara sıra kullanan - Occasional smoker	3.8	4.1	3.6
Halen ara sıra, geçmişte her gün kullanan Occasional smoker, former daily	1.8	2.1	1.5
Halen ara sıra, geçmişte hiç kullanmayan Occasional smoker, never daily	2.0	2.0	2.1
Halen tütün kullanmayan - Non-smoker	68.8	52.1	84.8
Geçmişte her gün kullanan - Former daily smoker	10.5	17.2	4.1
Her gün kullanmamış olan - Never daily smoker	58.2	34.9	80.7
Geçmişte ara sıra kullanan - Former occasional smoker	5.4	4.9	5.9
Hiç kullanmayan - Never smoker	52.8	30.0	74.8

5.20 Her gün ve ara sıra tütün kullanan ile halen tütün kullanmayanların cinsiyet ve yaş grubuna göre dağılımı, 2008

Percentage distribution of persons who are daily, occasional or non-smokers by sex and age group, 2008

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over] (%)

	Tütün kullanma sıklığı - Smoking frequency		
Cinsiyet ve yaş grubu - Sex and age group	**Her gün** Daily	**Ara sıra** Occasional	**Halen tütün kullanmayan** Non-smoker
Toplam - Total	27.4	3.8	68.8
15-24	21.7	3.6	74.7
25-44	34.7	5.2	60.1
45-64	27.0	2.5	70.5
65+	8.7	1.6	89.7
Erkek - Males	43.8	4.1	52.1
15-24	34.9	4.7	60.4
25-44	53.1	5.1	41.8
45-64	44.3	2.2	53.5
65+	17.9	2.6	79.5
Kadın - Females	11.6	3.6	84.8
15-24	9.1	2.5	88.4
25-44	16.2	5.3	78.5
45-64	10.3	2.8	86.9
65+	1.6	0.8	97.6

5.21 0-6 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008
Percentage of children in 0-6 age group who were exposed to diseases/accidents in the past 6 months by sex and residence, 2008

(%)

Hastalık/Kaza türü Diseases/Accidents	**Türkiye -** Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Üst solunum yolu enfeksiyonu (tonsilit, orta kulak iltihabı, farenjit) Upper respiratory tract infection (tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis)	38.7	41.1	36.3	39.4	40.9	37.9	37.4	41.6	32.6
İshal - Diarrhea	26.0	27.7	24.3	24.9	26.1	23.6	28.5	30.8	25.9
Kansızlık - Anemia	11.3	12.2	10.3	10.8	11.9	9.7	12.3	12.9	11.6
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	9.0	10.6	7.4	8.7	10.5	7.0	9.7	11.0	8.2
Bulaşıcı hastalıklar - Communicable diseases	9.1	9.8	8.4	9.1	9.0	9.1	9.2	11.4	6.8
Alt solunum yolu enfeksiyonu (zatürre) Lower respiratory tract infection (pneumonia)	7.5	7.2	7.8	7.7	7.2	8.2	7.2	7.4	6.9
İdrar yolu enfeksiyonu - Urinary tract infection	6.4	5.9	7.0	6.7	5.6	7.9	5.7	6.4	4.9
Ev kazası - Home accident	5.8	5.7	5.9	6.5	6.5	6.5	4.4	4.2	4.5
D vitamini eksikliğine bağlı kemik bozuklukları (raşitizm) - Bone deformities caused by vitamin D lack (rickets)	4.8	4.6	5.0	4.8	4.4	5.2	4.8	4.9	4.6
Cilt hastalıkları - Skin diseases	4.1	4.0	4.1	4.1	3.8	4.4	4.0	4.4	3.6

5.22 7-14 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği sorun/hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı,2008
Percentage of children in 7-14 age group who were exposed to health conditions/diseases in the past 6 months by sex and residence, 2008

(%)

	Türkiye - Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Enfeksiyöz hastalıklar - Infectious diseases	46.2	45.8	46.6	48.1	47.7	48.5	41.5	41.4	41.6
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	26.8	26.4	27.3	26.4	26.3	26.5	27.7	26.5	29.2
Göz ile ilgili sorunlar - Visual problems	16.1	16.0	16.2	17.4	17.4	17.3	13.1	13.0	13.3
Beslenme ile ilişkili hastalıklar Diseases related with nutrition	8.5	8.2	8.8	7.8	6.5	9.0	10.3	12.1	8.3
Cilt hastalıkları - Skin diseases	8.4	7.0	10.0	8.0	6.9	9.1	9.6	7.2	12.3
Kronik hastalıklar - Chronic illnesses	8.3	8.4	8.2	9.0	9.5	8.5	6.7	6.0	7.4
Kas iskelet sistemi hastalıkları Musculoskeletal system diseases	6.2	7.5	4.9	5.3	6.7	3.9	8.5	9.6	7.3
İşitme ile ilgili sorunlar - Hearing problems	5.2	5.7	4.7	5.3	5.8	4.7	5.0	5.4	4.5
Kazalar - Accidents	4.0	6.1	1.7	4.4	7.1	1.7	2.9	3.9	1.7
Ruh sağlığı sorunları - Mental health problems	3.7	3.8	3.6	4.6	4.8	4.3	1.6	1.5	1.7
Diğer - Other	15.2	16.0	14.5	14.1	14.3	13.9	18.1	19.9	16.0

5.23 Hekim tarafından teşhis edilen hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008
The percentage of diseases/health problems diagnosed by a medical doctor by sex and residence, 2008
[15 ≥ yaş - age] (%)

Hastalık/sağlık sorunu Diseases/health problem	**Türkiye -** Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Bel bölgesi kas iskelet sistem problemleri (bel ağrısı, bel fıtığı, diğer bel defektleri) Back musculoskeletal system disorders (lumbago, back hernia, other back defections)	15.9	11.5	20.2	14.6	10.6	18.7	18.9	13.8	23.3
Romatizmal eklem hastalığı (romatoid artrit) Rheumatismal joint desease (romatoid artrit)	13.8	8.5	18.8	12.1	7.3	17.0	17.7	11.7	22.9
Ülser (mide, gastrit veya oniki parmak bağırsağı ülseri) - Ulser (stomach, gastritit or duodenum ulser)	12.9	10.7	14.9	11.8	9.8	13.8	15.4	13.1	17.4
Migren ve benzeri şiddetli baş ağrısı Migraine and severe headache	10.3	5.3	15.1	9.9	5.2	14.6	11.2	5.5	16.2
Hipertansiyon - High blood pressure (hypertension)	13.5	8.9	17.9	12.2	8.1	16.5	16.3	11.0	20.9
Kireçlenme (osteoartrit, artroz, dejeneratif eklem hastalığı) - Osteoartrit (artrosis, joint degeneration)	10.3	5.8	14.6	9.2	5.3	13.2	12.7	7.2	17.4
Boyun bölgesi kas iskelet sistem problemleri (boyun ağrısı, boyun fıtığı, diğer boyun defektleri) Neck musculoskeletal system disorders (neck pain, neck hernia, other neck defections)	7.6	3.9	11.2	7.2	3.5	11.0	8.6	4.9	11.8
Kansızlık (demir eksikliği anemisi) Anaemia (iron deficiency anaemia)	8.9	2.0	15.5	8.6	1.9	15.4	9.5	2.2	15.8
Sinüzit (sinüs yollarının iltihabı) Sinusitis (inflammation of sinus)	8.2	6.7	9.6	8.7	7.2	10.1	7.2	5.6	8.6
Kronik bronşit - Chronic bronchitis	7.1	6.5	7.8	6.2	5.8	6.5	9.4	8.1	10.5
Alerji (alerjik rinit, dermatit, yiyecek vb. alerjisi) (alerjik astım hariç) Allergy, such as rhinitis, eye inflammation dermatitis, food allergy or other (allergic asthma excluded)	5.9	4.4	7.4	6.3	4.5	8.0	5.2	4.3	6.0
Koroner kalp hastalığı (anjina, göğüs ağrısı, spazm) Coronary heart disease (angina pectoris, chest pain, spasm)	5.1	4.6	5.5	4.8	4.4	5.3	5.6	5.1	6.0
Şeker hastalığı - Diabetes	5.9	4.4	7.2	5.6	4.2	7.0	6.4	5.0	7.7
Astım (allerjik astım dahil) Asthma (allergic asthma included)	4.8	3.3	6.2	4.1	2.7	5.5	6.3	4.8	7.7
İdrar kaçırma, idrarı tutamama - Urinary incontinence, problems in controlling the bladder	2.7	1.8	3.6	2.3	1.2	3.4	3.7	3.1	4.1
Kronik depresyon - Chronic depression	3.1	1.6	4.5	3.3	1.8	4.7	2.7	1.2	3.9
Diğer ruhsal sağlık problemleri Other physchological health problems	2.5	1.6	3.3	2.6	1.4	3.7	2.2	2.0	2.4
Kronik kaygı - Chronic anxiety	1.2	0.7	1.7	1.2	0.6	1.8	1.3	1.0	1.6
Kaza sonucu sürekli yaralanma ya da sakatlık durumu Permanent injury or defect caused by an accident	2.0	2.9	1.1	1.7	2.4	1.0	2.6	4.1	1.2
Kronik kalp yetmezliği - Chronic heart failure	2.3	2.1	2.6	1.9	1.7	2.1	3.3	3.0	3.6
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı, amfizem Chronic obstructive pulmonary disease, emphysema	2.1	2.1	2.2	1.9	1.7	2.1	2.7	3.2	2.4
Enfarktüs (kalp krizi) Myocardial infarction (heart attack)	1.9	2.2	1.6	1.6	1.9	1.3	2.6	2.8	2.3
İnme - felç (beyin kanaması, serebral tromboz) Stroke (serebral heamorrhage, cerebral thrombosis)	1.1	1.1	1.1	1.0	0.9	1.1	1.4	1.6	1.3
Karaciğer sirozu, karaciğer yetmezliği Cirrhosis of the liver, liver dysfunction	1.0	1.0	1.0	1.0	0.9	1.0	1.0	1.1	0.9
Kanser - Cancer	0.8	0.8	0.9	0.8	0.6	0.9	1.0	1.2	0.8

5.24 Pratisyen hekim/aile hekimi, uzman hekim ve diş hekiminden hizmet alanların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008

Percentage of individuals receiving health care service from general practitioner/family doctor, specialist and dentist by sex and residence, 2008 (%)

Hizmet alınan en son dönem Last period that service received	**Türkiye -** Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Pratisyen hekim/aile hekimi General practitioner/family doctor									
12 aydan kısa süre önce Less than 12 months ago	44.3	37.1	51.2	42.5	35.4	49.8	48.4	41.5	54.4
12 ay ve daha uzun 12 months ago or longer	32.3	36.8	27.9	32.8	36.6	28.9	31.1	37.2	25.8
Hiçbir zaman - Never	23.4	26.1	20.8	24.7	28.0	21.3	20.5	21.3	19.8
Uzman hekim - Specialist									
12 aydan kısa süre önce Less than 12 months ago	54.1	46.3	61.7	55.7	47.3	64.3	50.4	43.9	56.1
12 ay ve daha uzun 12 months ago or longer	34.6	40.5	28.9	34.3	40.9	27.7	35.3	39.5	31.7
Hiçbir zaman - Never	11.3	13.2	9.4	10.0	11.9	8.1	14.3	16.6	12.3
Diş hekimi - Dentist									
12 aydan kısa süre önce Less than 12 months ago	24.5	23.0	25.9	25.7	23.8	27.6	21.8	21.0	22.4
12 ay ve daha uzun 12 months ago or longer	53.8	54.1	53.6	54.5	54.7	54.3	52.3	52.5	52.2
Hiçbir zaman - Never	21.7	22.9	20.5	19.8	21.5	18.1	25.9	26.5	25.4

5.25 Son 12 ay içerisinde tansiyon, kolesterol veya kan şekeri ölçümü yaptıran bireylerin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008

Percentage of individuals made blood pressure, blood cholesterol or blood sugar during the past 12 months by sex and residence, 2008 (%)

	Ölçümler - Measurements								
	Tansiyon - Blood pressure			**Kolesterol** - Blood cholesterol			**Kan şekeri** - Blood sugar		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Türkiye - Turkey	47.7	37.8	57.3	24.7	19.0	30.1	26.7	20.2	32.9
Kent - Urban	47.1	36.9	57.5	25.7	19.7	31.8	27.8	20.3	35.3
Kır - Rural	49.0	40.0	56.8	22.3	17.3	26.6	24.1	20.1	27.6

5.26 Alkol kullananların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008

Percentage of alcoholic drink consumers by sex and residence, 2008 (%)

	Türkiye - Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kullanan - Consumes	10.9	18.8	3.3	12.0	19.5	4.4	8.5	17.0	1.2
Kullanmayan - Doesn't consume	10.4	17.3	3.7	10.7	16.5	4.8	9.7	19.4	1.3
Hiç kullanmamış olan - Never consumed	78.7	63.9	93.0	77.3	64.0	90.8	81.8	63.6	97.5

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	**119**	**Explanation**
Grafik		**Graph**
6.1 Öğrencilerin eğitim kurumlarına göre dağılımı, 2009/'10	**124**	6.1 The distribution of enrollment by educational institutions, 2009/'10
6.2 Eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, 2002	**132**	6.2 Education expenditure per student by level of education, 2002
6.3 Sinema seyirci sayısı, 2005-2009	**138**	6.3 Cinemas number of attendances, 2005-2009
6.4 Tiyatro seyirci sayısı, 2004/'05-2008/'09	**138**	6.4 Theaters number of attendances, 2004/'05-2008/'09
Tablo		**Table**
Eğitim		**Education**
6.1 Öğretim yılı ve okul grubuna göre okullaşma oranı, 2006-2011	**123**	6.1 Schooling ratio by group of schools and the education year, 2006-2011
6.2 Eğitim kurumlarına göre öğretmen, öğrenci ve mezunlar, 2006-2011	**123**	6.2 Teachers, enrollments and graduates by educational institutions, 2006-2011
6.3 İlköğretim okullarında okul, öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar, 2006-2011	**124**	6.3 Schools, teachers, enrollments and graduates in primary education, 2006-2011
6.4 Orta öğretimde öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar, 2006-2011	**125**	6.4 Teachers, enrollments and graduates in secondary education, 2006-2011
6.5 Yüksek öğretim kurumlarında (lisans ve önlisans) öğretim alanına göre öğrenci ve mezun olanlar, 2009/'10-2008/'09	**126**	6.5 Higher educational institutions enrollments and graduates by fields of study, 2009/'10-2008/'09
6.6 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2009/'10	**127**	6.6 Number of teaching staff by academic title, 2009/'10
6.7 İBBS 2'ye ve eğitim seviyesine göre okul, öğrenci, öğretmen sayısı [2009/'10 Öğretim yılı]	**128**	6.7 Number of student, school, teacher by SR 2 and education level [The educational year 2009/'10]
6.8 Ortaöğretim son sınıfta okuyan öğrencilerin ÖSS sonucuna göre fakülte ve yüksekokula yerleşme oranı, 2005-2009	**130**	6.8 According to Student Selection Examination, the percentage of students entering faculty and vocational training school
6.9 Yurtdışında öğrenim yapan özel öğrenci sayıları, 2006-2010	**130**	6.9 Number of private students educated abroad, 2006-2010
6.10 Yurtdışında öğrenim yapan resmi burslu öğrenci sayıları, 2009-2010	**130**	6.10 Number of Turkish Government sponsored students educated abroad, 2006-2010
6.11 Yaygın eğitim kurumları [2007/'08 öğretim yılı sonu]	**131**	6.11 Non-formal education institutions [End of the 2007/'08 education season]
6.12 Eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, 2002	**132**	6.12 Education expenditure per student by level of education, 2002
6.13 Seçilmiş ülkelerde eğitim harcamalarının GSYH'deki payı	**133**	6.13 Share of education expenditures at GDP in selected countries
6.14 Kütüphaneler, kitap sayısı ve kütüphanelerden yararlananlar, 2005-2009	**133**	6.14 Libraries, number of books and library users, 2005-2009

		Sayfa Page		
	Kültür			**Culture**
6.15	Türkiye eğitim harcaması matrisi, 2002	**134**	6.15	Turkey's education expenditure matrix, 2002
6.16	Konulara göre kitap ve süreli yayınlar, 2006-2010	**136**	6.16	Books and periodicals by subject, 2006-2010
6.17	Gazetelerin ve dergilerin coğrafi kapsama (yayın bölgesi) göre sayısı, 2005-2009	**136**	6.17	Number of newspapers and magazines by geographical coverage (region of publishing), 2005-2009
6.18	Gazetelerin ve dergilerin yayın kapsamına göre yıllık tiraj sayısı, 2005-2009	**137**	6.18	Annual circulation of newspapers and magazines by region of publishing, 2005-2009
6.19	Sinema, gösterilen film ve seyirciler, 2005-2009	**137**	6.19	Cinemas, movies and attendances, 2005-2009
6.20	Tiyatro, oynanan eser, gösterim sayısı ve seyirciler, 2004/'05-2008/'09	**137**	6.20	Theaters, shows, performances and attendances, 2004/'05-2008/'09
6.21	Opera ve bale, oynanan eser, gösterim sayısı ve seyirciler, 2004/'05-2008/'09	**137**	6.21	Operas and ballets, shows, performances and attendances, 2004/'05-2008/'09
6.22	Müzeler ve mevcut eserler, 2005-2009	**138**	6.22	Museums and artifacts, 2005-2009
6.23	Müze ve müzelere bağlı halka açık ören yeri ziyaretçileri ve gelirleri, 2005-2009	**138**	6.23	Museums and ruins under the responsibility of the museums open to the public, visitors and receipts, 2005-2009

AÇIKLAMA

EĞİTİM

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye İstatistik Kurumu ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile ortak çalışılarak, veri taleplerindeki değişiklikler doğrultusunda ilgili tablolar her yıl güncellenmektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Yasası ile belirlenmiş olan Millî Eğitim Sistemi, "Örgün Eğitim" ve "Yaygın Eğitim" olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

Örgün Eğitim

Örgün eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimdir. Örgün eğitim, okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Okul öncesi eğitim: Okulöncesi eğitim; isteğe bağlı olarak zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar. Okulöncesi eğitim kurumları bağımsız ana okulları olarak kurulabildikleri gibi, gerekli görülen yerlerde ilköğretim okullarına bağlı ana sınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak da açılmaktadır.

Yaz okulu: Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek, çalışan anne-babanın taleplerini karşılamak amacıyla Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda çocuklar için önem ve öncelik arz eden konuları kapsayan, okul öncesi eğitimden yararlanamayan 60-72 aylık çocuklara öncelik tanınarak yaz aylarında uygulanan eğitimdir.

Mobil anaokulu: Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek amacıyla, maddi imkanları yetersiz ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarına devam edemeyen 36-72 aylık çocukları için kuruma dayalı okul öncesi eğitimine alternatif olarak uygulanan bir eğitim uygulamasıdır.

Mobil anaokulu projesi, Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, belediyeler ve üniversiteler arasında imzalanan protokolle sürdürülmektedir.

İlköğretim: İlköğretim 6-13 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. İlköğretim kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

Açık ilköğretim okulu: Daha önce ilkokuldan mezun olan ancak herhangi bir nedenle ortaokula devam edememiş yurttaşlara yönelik olarak uzaktan öğretim yöntemi ile ilköğretimi tamamlama olanağı sağlayan kurumdur. Sistem gereği okul, şube, öğretmen bulunmamaktadır.

Ortaöğretim: Ortaöğretim; ilköğretime dayalı, en az üç yıllık genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

EXPLANATION

EDUCATION

Ministry of National Education (MONE), TurkStat and by working in partnership with the State Planning Organization, in line with changes in demand for data related tables are updated every year.

The National Education System, determined by National Education Basic Act No. 1739, consists of two main parts, namely “Formal Education” and “Non-formal Education”.

Formal Education

Formal education is the regular education conducted within a school for individuals in a certain age group and at the same level, under programs developed in accordance with the purpose. Formal education includes pre-primary education, primary education, secondary education and higher education institutions.

Pre-primary education: Pre-primary education; involves the education of children in the age group of 3 to 5 who have not reached the age of compulsory primary education, on an optional basis. Pre-primary education institutions may be established as independent infant schools or, where considered necessary, as nursery classes within a primary education school or as practice classes affiliated to other related education institutions.

Summer preschool: Summer preschool program’s targeted to spread and develop pre-primary education and to meet the needs of families that are on work about their child care and education. Summer school program is an education that covers the subjects which have importance and priority in pre-primary curriculum and implemented in summer especially for 60-72 monthly children that can not continue pre-primary education.

Mobile kindergarten: Mobile kindergarten is an alternative implementation to pre-primary education for 36-72 monthly children that can not attend pre-primary institutions and whose families have inadequate conditions.

Mobile kindergarten project has been carried out by MONE, municipalities and universities to provide free and quality preschool services for the purpose on developing and spreading pre-primary education.

Primary education: Primary education involves the education and training of children in the age group of 6 to 13. Primary education is compulsory for all male and female citizens and is free at state schools.

Primary education institutions consist of eight-year schools where continuous education is provided and primary education diplomas are awarded to the graduating students.

Open primary education: It serves for citizens who graduated from primary school before, but not finished junior high school with various reasons. It provides to complete primary education for those people by using open distance education method. School, class and teacher are not available due to system.

Secondary education: Secondary education includes all education institutions of a general or vocational and technical character of at least three years following primary education.

Açıköğretim lisesi: Çeşitli olanaksızlıklar nedeniyle, yüz yüze eğitim yapan örgün eğitim kurumlarına devam edemeyen, örgün eğitim çağını geçiren ve liseye devam ederken açıköğretim lisesine geçmek isteyen öğrencilere hizmet vermektedir. Açıköğretim lisesinde ders geçme ve kredi sistemi ile öğretim verilmektedir. Sistem gereği okul, şube, öğretmen bulunmamaktadır.

Open education high school: It is served to enrolment that could not be able to enter formal education because of various reasons or of those are not in the formal education age. Passing class and credit system are practiced in the open education high school. School, class and teacher are not available due to system.

Yükseköğretim: Yükseköğretim; ortaöğretime dayalı, en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar.

Higher education: Higher education comprises of the education institutions at every stage based on secondary education with the term of at least two years.

Yükseköğretim kurumları; üniversiteler, fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, meslek yüksek okulları, uygulama ve araştırma merkezleridir.

Higher education institutions; universities, faculties, institutes, higher schools, vocational higher schools, conservatories, research and application centers.

Yaygın Eğitim

Yaygın eğitimin amacı, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş veya herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademelerden çıkmış kişilere gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak için örgün eğitimin yanında veya dışında onların ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmeleri sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve kademelerde yaşam boyu eğitim-öğretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünün uygulanmasıdır.

Non-Formal Education

The purpose of the adult education is to give the required knowledge skills and abilities for those who have never had any formal education, or for those who are still attending school or have already completed it, beyond the formal education and through their interest, desire and abilities to increase their social, economic and cultural development by implementing practical training activities, and guiding life time education and vocational training.

Veri Derleme Şekli

Örgün eğitim istatistiklerinin derlenebilmesi ve yayımlanabilmesi için internet ortamında çalışan ve her eğitim seviyesi ile okul bazında bilgi girişi yapılabilen Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS), 2002/'03 eğitim-öğretim yılında başlatılmıştır. Okul müdürlükleri aynı yılın öğretim yılı başı ve bir önceki yılın öğretim yılı sonu bilgilerini okul kayıtlarından almaktadır.

Data Collection

In order to be collected and published formal education statistics, Minister of National Education launched the project namely "ILSIS" in the educational year 2002/'03. School directors sent their recorded data covering level of education to computer centre of Minister by using internet. Data are taken according to the beginning of educational year and the end of educational year.

2008-2009 eğitim ve öğretim yılından itibaren Okulöncesi ve ilköğretim öğrenci ve bina bilgileri e-okul modülünden, internet ortamında alınmaktadır.

As of the educational year 2008-2009, data on students and buildings for pre-primary and primary education are taken via internet from the e-school module.

2009-2010 eğitim ve öğretim yılından itibaren ortaöğretim öğrenci ve bina bilgileri e-okul modülünden, internet ortamında alınmaktadır.

For the educational year 2009-2010, data on students and buildings for secondary education have been taken via internet from the e-school module.

Kullanılan Sınıflama

ISCED 1997 (Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması) kullanılmaktadır.

Classification

ISCED 1997 (International Standard Classification of Education) is used for classification.

Brüt okullaşma oranı: İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

A: Toplam öğrenci sayısı
B: Teorik yaş grubundaki toplam nüfus
Brüt okullaşma oranı= A / B

Gross schooling ratio: Is obtained by dividing the total number of students in a specific level of education by the population in the theoretical age group.

A: Total number of enrollment
B: Total population in the theoretical age group
Gross schooling ratio= A / B

Net okullaşma oranı: İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

A: Teorik yaş grubundaki öğrenci sayısı
B: Teorik yaş grubundaki toplam nüfus
Net okullaşma oranı= A / B

Net schooling ratio: It is obtained by dividing the number of students of a theoretical age group enrolled in a specific level of education by the population in that age group.

A: Number of enrollment in the theoretical age group
B: Total population in the theoretical age group
Net schooling ratio= A / B

Öğrencilerin bitirdiği yaş baz alınarak; ilköğretimde teorik yaş 6-13, ortaöğretimde teorik yaş 14-17, yükseköğretimde teorik yaş 18-22 olarak kabul edilmiştir.

The theoretical age groups at primary education, at secondary education and at higher education are accepted respectively 6-13; 14-17 and 18-22 on the basis of the completed age of enrollments.

EĞİTİM HARCAMALARI ARAŞTIRMASI

Eğitim sürecinin, bireysel ve toplumsal gelişmedeki önemi dikkate alındığında, planlı kalkınmanın, doğru veriler üzerine kurulacak, sağlıklı bir eğitim planlamasına ihtiyaç duyduğu bilinen bir gerçektir. Eğitim harcamalarının ayrıntılı hesaplanabilmesi için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Devlet Planlama Teşkilatı işbirliği ile, 2003 yılında ilk kez referans yılı 2002 olmak üzere "Türkiye Eğitim Harcamaları Araştırması" gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırma ile; toplam eğitim harcaması; eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları; eğitim harcamalarının GSYH içindeki oranı; hanehalkı, vakıf, dernek, hayır kurumları, özel şirket, şahıs, firmalar, kar amacı gütmeyen organizasyonların, bakanlık ve kurumların eğitime yaptıkları katkının hesaplanması; AB uyum çalışmaları kapsamında ulusal plan gereği eğitim konusunda karşılaştırılabilir veri üretilmesi amaçlanmıştır.

Eğitim Harcamaları Araştırması 7 ayrı alt araştırmadan oluşmuştur. Bunlar sırasıyla; Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Harcamaları Araştırması, Yükseköğretim Kurulu Eğitim Harcamaları Araştırması, Üniversiteler Eğitim Harcamaları Araştırması, Bakanlık ve Kurumlar Eğitim Harcamaları Araştırması, Özel Kreşler Eğitim Harcamaları Araştırması, Eğitim-Öğretim Kurumları Eğitim Harcamaları Araştırması, Hanehalkı Eğitim Harcamaları Araştırması'dır.

Eğitim harcamaları, ülkemiz sınırları içerisinde finansman kaynaklarına göre, MEB, YÖK, üniversiteler, bakanlık ve kurumların, belediyelerin, il özel idarelerinin, özel-tüzel kişi ve kuruluşların, hanehalklarının, hizmet sunucularına göre eğitim amaçlı yapılan nakdi (maddi), ayni (mal ve hizmet) harcamalarının tümünü kapsar.

Tanım ve Kavramlar

Şube: Okulun aynı düzeydeki sınıflarından herhangi birisidir.

Usta öğretici: Millî Eğitim Bakanlığı kurumlarında sözleşmeli veya ek ders görevi ile görevlendirilecek uzman ve usta öğreticilere denir.

Finansman kaynakları: Merkezi hükümet, yerel idareler, özel kaynaklar ve uluslararası kaynaklar finansman kaynakları olarak tanımlanmıştır.

Fonksiyonlar: Merkezi hükümetin fonksiyonları, MEB, YÖK, bakanlık ve kurumlar, üniversiteler, eğitim-öğretim kurumları, yerel idarelerin fonksiyonları belediyeler ve il özel idareleri; özel kaynakların fonksiyonları ise vakıf, dernek, şahıs, kar amacı gütmeyen organizasyonlar ile hanehalklarıdır.

Hizmet sunucuları: Eğitim seviyesine göre resmi-özel ayırımında değerlendirilen eğitim-öğretim birimleridir. (okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim, yüksek öğretim vb.)

Eğitim borcu: Eğitim hizmet ücretleri veya fon kaynakları için eğitim amacıyla ödünç alınan ama borç verene henüz geri ödenmemiş olan toplam tutardır.

EDUCATION EXPENDITURE SURVEY

When the importance of educational process on personal and social improvements is taking into account, it is clear that the well-planned development requires reliable educational planning that based on accurate data. To calculate education expenditure in detail, "Turkey's Education Expenditure Survey" was conducted by Turkish Statistical Institute in cooperation with the State Planning Organization for the first time in 2003 on the basis of the reference year 2002.

The followings were aimed to obtain through this study; total education expenditure; education expenditure per enrollments by level of education; the ratio of education expenditure at GDP; the calculation of educational contributions of households, foundations, associations, charities, private firms, persons, firms, non-profit institutions, ministries and institutions; the production of comparable data on education within the EU compliance studies according to the national plan.

Education Expenditure Survey consists of following 7 separate sub-studies. These are; Education Expenditure Study of Ministry of National Education, Education Expenditure Study of Council of Higher Education, Education Expenditure Study of Universities, Education Expenditure Study of Ministries and Organizations, Education Expenditure Study of Private Nurseries, Education Expenditure Study of Education and Training Institutions, Education Expenditure Study of Households.

Education Expenditure covers the expenditure of Ministry of National Education, Council of Higher Education, universities, ministries and organizations, municipalities, provincial special administration, private and juristic persons and institutions and households by sources of financing in our country's borders, and all expenses made "both in cash and in kind (supply and service) for education by service providers.

Definitions and Concepts

Division: It is one of the any grades of the same level in the school.

Foreman trainer: It's named teachers other than the staff of MONE and is paid by MONE for each lesson.

Financial sources: The financial sources are defined as central government, local administrations, private and international sources.

Functions: The functions of central government are defined as Ministry of National Education (MNO), Higher Education Council (HEC), other ministries and organizations, universities and education and training institutions; the functions of local administrations are defined as municipalities and provincial special administrations and functions of private sources are defined as foundations, associations, individuals, non-profit institutions and households.

Service providers: They are the units of education and training institutions that are evaluated as being public or private by level of education. (pre-primary school, primary school, general high school, etc.)

Debt of education: It is the total amount of unpaid debt for educational service fee or sources of funds for educational needs in 2002.

Ayni yardım: Herhangi bir eğitim seviyesindeki öğrenciye herhangi bir kaynaktan (devlet, belediye, il özel idareleri, vakıflar, bireyler, dernekler, özel şirketler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar) yapılan mal yardımlarıdır.

Nakdi yardım: Herhangi bir eğitim seviyesindeki öğrenciye herhangi bir kaynaktan (devlet, belediye, il özel idareleri, vakıflar, bireyler, dernekler, özel şirketler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar) yapılan para yardımlarıdır.

KÜLTÜR

Kültüre ilişkin bilgiler tablo altlarında belirtilen kaynaklardan derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Kütüphane: Bünyesinde kitap, süreli yayınlar ile diğer tüm basılı ve yazılı malzemelerin teknik yöntemler ile tasnif edilerek toplandığı, korunduğu, belirli kurallar içinde halkın kullanımına açık olan yerlerdir.

Milli Kütüphane: Milli kültür, eğitim, ilim, sanat çalışma ve araştırmalarına imkan sağlayacak her türlü eser ve belgeleri bir araya getiren ve bilgi birikim merkezi olarak yurt içi veya yurt dışı bilgi akımını temin etmekle görevli bir kuruluştur. Milli Kütüphane; yurt içinde ve yurt dışında araştırma ve çalışma yapan bilim adamlarının kaynak temini başvurularını cevaplandırmakta, yurt içi ve yurt dışındaki kütüphaneler arasında kitap, süreli yayın, mikrofilm, vb. kütüphane malzemelerinin ödünç verilmesi veya gerektiğinde bunların değişiminde yardımcı olmaktadır.

Halk kütüphaneleri: Kadın, erkek, her yaşta, her düzeyde ve her meslekten okuyucunun çeşitli konularda hazırlanmış eserlerden ücretsiz ve serbestçe yararlanmasını sağlayan, hizmet verdikleri bölgenin kültürel, sosyal ve teknik alanda kalkınmasına yardımcı kaynak oluşturan kurumlardır. Halk kütüphaneleri bulunduğu bölgenin özelliklerine göre kütüphane malzeme koleksiyonları hazırlamakta, hizmetlerini okuyucuya daha iyi sunabilmek için kendisine bağlı şubeler ve ödünç kitap verme servisleri açmaktadır.

Üniversite kütüphaneleri: Üniversite içinde öğretim, üniversite içinde ve yakın çevresinde bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarını desteklemek, her geçen gün gelişmekte olan bilimin son verilerini tam olarak izlemek ve yararlanmaya sunmakla görevli kütüphanelerdir.

Kitap: El yazması, taş veya matbaa baskısı veya teksirle çoğaltılmış bir veya birkaç konudan meydana getirilmiş yapraklardan meydana gelen ciltli veya ciltsiz müstakil bir yayındır.

Gazete: Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayındır.

Dergi: Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayındır.

Müzeler: Müzeler; tarih öncesi ve sonrasının kültür ve sanat değerine sahip her türlü taşınır ve taşınmaz eserlerinin korunup tanıtıldığı yerlerdir.

Assistance in kind: It covers goods assistance such as clothing, books, notebooks, stationeries made by any source (state, municipalities, provincial special administrations, foundations, individuals, associations, private companies, and non-profit institutions) to individuals enrolled at any education level.

Financial assistance: It covers incentive or financial assistance made by state, municipalities, provincial special administrations, foundations, individuals, associations, private companies and non-profit institutions to individuals enrolled at any education level.

CULTURE

Information related to culture are collected from the sources indicated at the end of the tables.

Definitions and Concepts

Libraries: Places where collection of books, periodicals, pamphlets and other printed or written materials are technically classified, indexed and submitted to the use of public.

The National Library: The Central Library responsible for acquiring and keeping copies of all significant publications and documents in order to provide and facilitate the use of such materials by researchers; serves as a depository library and data center; provides for both domestic and international flow of information. The National Library supplies researchers in Turkey and abroad, with information they demand by lending or borrowing materials on their behalf from other sources.

Public libraries: Institutions that make it possible for people whether men or women of every age, every profession to benefit free of charge from works prepared in different subjects and help in the social, cultural and technical development of the region. The public libraries open services in providing collection of materials in different branches according to the features of the region.

University libraries: Libraries that are assigned to monitor and present updated data on science and support academic research and development and education at the university and the periphery.

Books: Independent bound or unbound publications, manuscripts, lithography or machine printed or duplicated, without limitation of the number of pages or subjects.

Newspaper: Publication that is published for supplying news and information on politics, economics, culture and other subjects commenting or not commenting, and that is published every day or periodically.

Magazine: A periodical publication that analyzes issues like politics, literature, technical subjects, economics, etc.

Museums: Places where works of art, history, nature and other curiosities are preserved and exhibited.

6.1 Öğretim yılı ve okul grubuna göre okullaşma oranı, 2006-2011

Schooling ratio by group of schools and the education year, 2006-2011 (%)

Eğitim seviyesi Level of educational	2006/'07		2007/'08[1]		2008/'09[1]		2009/'10[1]		2010/'11[1]	
	Brüt Gross	**Net** Net	**Brüt** Gross	**Net** Net	**Brüt** Gross	**Net** Net	**Brüt** Gross	**Net** Net	**Brüt** Gross	**Net** Net
İlköğretim - Primary education	96.34	90.13	104.54	97.37	103.84	96.49	106.48	98.17	107.58	98.41
Erkek - Males	99.21	92.25	106.41	98.53	104.91	96.99	107.05	98.47	107.36	98.59
Kadın - Females	93.37	87.93	102.57	96.14	102.71	95.97	105.88	97.84	107.81	98.22
Orta öğretim - Secondary education	86.64	56.51	87.55	58.56	76.62	58.52	84.19	64.95	93.34	69.33
Erkek - Males	96.24	60.71	94.04	61.17	80.96	60.63	89.14	67.55	99.06	72.35
Kadın - Females	76.66	52.16	80.70	55.81	72.05	56.30	78.97	62.21	87.31	66.14
Yükseköğretim - Higher education	36.59	20.14	38.19	21.06	44.27	27.69	53.43	30.42	-	-
Erkek - Males	41.07	21.56	42.62	22.37	49.05	29.40	58.14	31.24	-	-
Kadın - Females	31.89	18.66	33.56	19.69	39.28	25.92	48.48	29.55	-	-

Not. Yıl ortası nüfus projeksiyonları kullanılmıştır.
(1) Okullaşma oranları 2007/'08 öğretim yılından itibaren Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre hesaplanmaktadır.

Note. The mid-year population projections were used.
(1) Schooling ratios from 2007-2008 educational year were calculated according to the results of the Address Based Population Registration System.

6.2 Eğitim kurumlarına göre öğretmen, öğrenci ve mezunlar, 2006-2011

Teachers, enrollments and graduates by educational institutions, 2006-2011

Eğitim kurumu - Educational institutions	2006/'07	2007/'08	2008/'09	2009/'10	2010/'11
Okul öncesi eğitim - Pre-school [1]					
Okul sayısı - Number of schools	20 675	22 506	23 653	26 681	27 606
Öğretmen - Teachers	24 775	25 901	29 342	42 716	48 330
Öğrenci - Enrollments	640 849	701 762	804 765	980 654	1 115 818
İlköğretim - Primary education					
Okul sayısı - Number of schools	34 656	34 093	33 769	33 310	32 797
Öğretmen - Teachers	402 829	445 452	453 318	485 677	503 328
Öğrenci - Enrollments	10 846 930	10 870 570	10 709 920	10 916 643	10 981 100
Mezun olan - Graduates [4]	1 130 599	1 193 761	1 180 162	1 185 938	-
Genel lise - General high schools [1]					
Okul sayısı - Number of schools	3 690	3 830	4 053	4 067	4 102
Öğretmen - Teachers	103 389	106 270	107 789	111 896	118 378
Öğrenci - Enrollments	2 142 218	1 980 452	2 271 900	2 420 691	2 676 123
Mezun olan - Graduates [4]	465 809	213 506	366 444	399 478	-
Mesleki ve teknik lise Vocational and technical high schools [1] [2]					
Okul sayısı - Number of schools	4 244	4 450	4 622	4 846	5 179
Öğretmen - Teachers	84 276	84 771	88 924	94 966	104 327
Öğrenci - Enrollments	1 244 499	1 264 870	1 565 264	1 819 448	2 072 487
Mezun olan - Graduates [4]	263 726	108 235	182 450	263 416	-
Fakülte ve yüksek okul Higher educational institutions [3]					
Okul sayısı - Number of schools	1 339	1 387	1 495	1 617	-
Öğretmen - Teachers	89 329	98 766	100 504	105 427	-
Öğrenci - Enrollments	2 291 762	2 372 136	2 757 828	3 322 559	-
Mezun olan - Graduates	378 818	409 023	447 132	-	-

Kaynak: Milli Eğitim İstatistikleri, 2010/'11
(1) Resmi ve özel okulları kapsar.
(2) Kadrolu öğretmenleri kapsar.
(3) Bilgiler YÖK'ten alınmıştır.
(4) Açık ilköğretim ve açık lise mezunlarını da kapsar.

Source: MONE, National Education Statistics, 2010/'11
(1) It covers public and private schools.
(2) It covers only permanent teaching staff.
(3) Source: General Directorate of Higher Education.
(4) Enrollment in the open primary education and open high school are included.

6.3 İlköğretim okullarında okul, öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar, 2006-2011
Schools, teachers, enrollments and graduates in primary education, 2006-2011

		Okul sayısı Number of schools	**Öğretmen** - Teachers **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)	**Şube** Division	**Öğrenci** - Enrollments **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)	**Mezun olan** - Graduates **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)
İlköğretim Primary education	2006/'07	34 656	402 829	48.03	387 351	10 846 930	47.59	1 130 599	46.44
	2007/'08	34 093	445 452	49.85	392 521	10 870 570	47.78	1 193 761	46.81
	2008/'09	33 769	453 318	50.44	408 221	10 709 920	48.14	1 180 162	46.86
	2009/'10	33 310	485 677	52.03	416 930	10 916 643	48.41	1 185 938	47.09
	2010/'11	32 797	503 328	52.86	418 334	10 981 100	48.79	-	-
Resmi - Public	2006/'07	33 899	381 354	46.78	375 554	10 633 859	47.63	1 102 095	46.50
	2007/'08	33 227	422 264	48.76	379 541	10 644 383	47.73	1 163 458	46.86
	2008/'09	32 862	428 429	49.25	394 733	10 469 932	48.20	1 148 238	46.90
	2009/'10	32 431	458 046	51.04	402 770	10 664 676	48.46	1 153 252	47.11
	2010/'11	31 899	473 904	51.88	403 988	10 713 806	48.86	-	-
Özel - Private	2006/'07	757	21 475	70.18	11 797	213 071	45.51	28 504	44.09
	2007/'08	866	23 188	69.68	12 980	226 187	45.72	30 303	44.61
	2008/'09	907	24 889	71.00	13 488	239 988	45.77	31 924	45.28
	2009/'10	879	27 631	68.61	14 160	251 967	45.97	32 686	45.87
	2010/'11	898	29 424	68.69	14 346	267 294	46.01	-	-

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2010/'11
Not. Açık ilköğretim mezunlarını da kapsar.

Source: MONE, National Education Statistics, 2010/'11
Note. Enrollment in the open primary education is included.

6.1 Öğrencilerin eğitim kurumlarına göre dağılımı
The distribution of enrollment by educational institutions
2009/'10

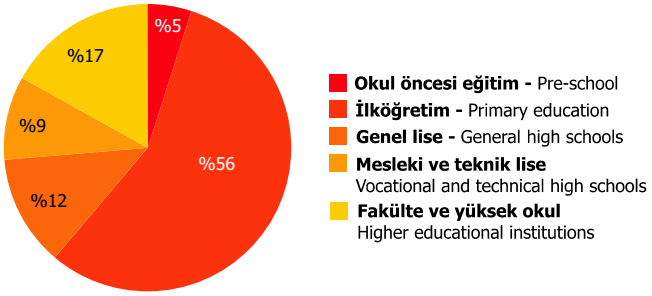

Veri için tablo 6.2'ye bakınız.
For data, see table 6.2.

6.4 Orta öğretimde öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar, 2006-2011
Teachers, enrollments and graduates in secondary education, 2006-2011

		Okul sayısı Number of schools	**Öğretmen** - Teachers			**Öğrenci** - Enrollments		**Mezun olan** - Graduates	
			Toplam Total	**Kadın** Females (%)	**Şube** Division	**Toplam** Total	**Kadın** Females (%)	**Toplam** Total	**Kadın** Females (%)
Genel toplam	2006/'07	7 934	187 665	41.29	105 697	3 386 717	43.39	729 535	44.91
General total	2007/'08	8 280	191 041	41.40	105 606	3 245 322	44.87	321 741	43.42
	2008/'09	8 675	196 713	41.52	123 930	3 837 164	45.80	548 894	51.72
	2009/'10	8 913	206 862	41.91	139 420	4 240 139	45.70	662 894	48.41
	2010/'11	9 281	222 705	42.48	146 814	4 748 610	45.54	-	
Genel lise	2006/'07	3 690	103 389	42.90	62 664	2 142 218	46.02	465 809	48.49
General high schools	2007/'08	3 830	106 270	44.66	62 380	1 980 452	47.25	213 506	45.89
	2008/'09	4 053	107 789	42.67	69 959	2 271 900	47.79	366 444	53.79
	2009/'10	4 067	111 896	42.88	75 180	2 420 691	47.61	399 478	51.49
	2010/'11	4 102	118 378	43.37	77 966	2 676 123	47.37	-	-
Resmi - Public	2006/'07	2 994	90 716	41.55	56 552	2 056 671	46.03	440 441	48.85
	2007/'08	3 119	93 131	41.26	55 946	1 887 625	47.34	200 756	46.08
	2008/'09	3 270	93 073	41.12	63 013	2 161 004	47.91	345 407	54.09
	2009/'10	3 358	95 784	41.72	67 895	2 304 072	47.77	374 200	51.92
	2010/'11	3 328	101 473	42.30	70 121	2 547 677	47.56	-	-
Özel - Private	2006/'07	696	12 673	52.54	6 112	85 547	45.63	25 368	42.09
	2007/'08	711	13 139	52.64	6 434	92 827	45.42	12 750	42.09
	2008/'09	783	14 716	52.65	6 946	110 896	45.42	21 037	48.72
	2009/'10	709	16 112	49.80	7 285	116 619	45.55	25 278	45.19
	2010/'11	774	16 905	49.77	7 845	128 446	43.55	-	-
Mesleki ve teknik liseler	2006/'07	4 244	84 276	39.31	43 033	1 244 499	38.87	263 726	38.59
Vocational and technical	2007/'08	4 450	84 771	39.81	43 226	1 264 870	41.13	108 235	38.53
high schools	2008/'09	4 622	88 924	40.14	53 971	1 565 264	42.90	182 450	47.58
	2009/'10	4 846	94 966	40.76	64 240	1 819 448	43.15	263 416	43.73
	2010/'11	5 179	104 327	41.48	68 848	2 072 487	43.17	-	-
Resmi - Public	2006/'07	4 223	84 032	39.25	42 961	1 243 588	38.88	263 489	38.60
	2007/'08	4 429	84 449	39.75	43 150	1 263 855	41.14	108 032	38.54
	2008/'09	4 595	88 615	40.10	53 876	1 563 885	42.91	182 254	47.58
	2009/'10	4 824	94 649	40.71	64 126	1 817 845	43.15	263 034	43.73
	2010/'11	5 155	104 003	41.44	68 720	2 070 536	43.17	-	-
Özel - Private	2006/'07	21	244	59.84	72	911	26.34	237	23.63
	2007/'08	21	322	55.59	76	1 015	28.08	203	37.93
	2008/'09	27	309	50.81	95	1 379	39.23	196	45.92
	2009/'10	22	317	54.26	114	1 603	40.92	382	39.79
	2010/'11	24	324	52.47	128	1 951	43.67	-	-

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2010/'11

Source: MONE, National Education Statistics, 2010/'11

6.5 Yüksek öğretim kurumlarında (lisans ve önlisans) öğretim alanına göre öğrenci ve mezun olanlar, 2009/'10-2008/'09
Higher educational institutions enrollments and graduates by fields of study, 2009/'10-2008/'09

Öğretim alanı - Field of education	**Öğrenci** - Enrollments 2009/'10			**Mezun olan** - Graduates 2008/'09		
	Toplam Total	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Toplam** Total	**Kadın** Females	**Erkek** Males
Toplam - Total	3 322 559	1 472 453	1 850 106	447 132	203 676	243 456
Eğitim - Education	257 279	139 716	117 563	56 800	29 941	26 859
Öğretmen yetiştirme - Teacher training	249 292	134 571	114 721	55 393	29 209	26 184
Eğitim bilimleri - Educational sciences	7 987	5 145	2 842	1 407	732	675
İnsani bilimler ve sanat - Human sciences and art	254 702	137 424	117 278	32 611	17 385	15 226
İnsani bilimler - Human sciences	224 692	120 164	104 528	27 505	14 104	13 401
Sanat - Art	30 010	17 260	12 750	5 106	3 281	1 825
Sosyal bilimler, iş yönetimi, hukuk - Social sciences, business, law	1 841 345	826 117	1 015 228	189 168	91 115	98 053
Sosyal ve davranış bilimleri - Social and behavioral sciences	622 722	273 759	348 963	49 137	22 099	27 038
Kitle iletişimi ve araçları - Mass communication and mass media	138 408	74 497	63 911	17 285	10 415	6 870
İş ve yönetim - Business and management	1 037 226	456 641	580 585	117 732	56 063	61 669
Hukuk - Law	42 989	21 220	21 769	5 014	2 538	2 476
Müspet ve doğa bilimleri - Positive and natural sciences	207 897	88 793	119 104	34 900	14 602	20 298
Yaşam bilimleri - Life sciences	26 020	17 046	8 974	4 348	2 674	1 674
Fiziksel bilimler - Physical sciences	68 029	29 544	38 485	10 314	4 341	5 973
Matematik ve istatistik - Mathematics and statistics	39 262	20 411	18 851	6 370	2 916	3 454
Bilgisayar - Computer	74 586	21 792	52 794	13 868	4 671	9 197
Mühendislik, üretim ve yapı						
Engineering, production and construction	355 678	76 443	279 235	59 688	13 105	46 583
Mühendislik ve mühendislik bilimleri						
Engineering and engineering sciences	216 104	18 797	197 307	34 996	3 021	31 975
Üretim ve üretim süreci						
Production and production processing	71 569	35 257	36 312	12 933	6 389	6 544
Mimarlık ve yapı - Architecture and construction	68 005	22 389	45 616	11 759	3 695	8 064
Ziraat, ormancılık, su ürünleri ve veterinerlik						
Agriculture, forestry, fishery and veterinary	119 269	57 713	61 556	26 083	14 964	11 119
Ziraat, ormancılık ve su ürünleri						
Agriculture, forestry and fishery	75 055	32 196	42 859	15 587	7 704	7 883
Veterinerlik - Veterinary	44 214	25 517	18 697	10 496	7 260	3 236
Sağlık ve sosyal hizmetler - Health and social services	175 076	112 255	62 821	23 061	15 828	7 233
Sağlık - Health	88 886	52 956	35 930	13 060	9 098	3 962
Sosyal hizmetler - Social services	86 190	59 299	26 891	10 001	6 730	3 271
Hizmetler - Services	111 313	33 992	77 321	24 821	6 736	18 085
Personel hizmetleri - Personnel services	70 393	27 500	42 893	11 648	5 430	6 218
Ulaştırma hizmetleri - Transport services	3 010	501	2 509	500	75	425
Çevre koruma - Environmental protection	10 794	4 719	6 075	1 561	749	812
Güvenlik hizmetleri - Security services	27 116	1 272	25 844	11 112	482	10 630

Kaynak: ÖSYM, 2009/'10 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri

Source: Student Selection and Replacement Center, 2009/'10 Higher Education Statistics

6.6 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2009/'10
Number of teaching staff by academic title, 2009/'10

	Profesör Professor	**Doçent** Associate professor	**Yardımcı doçent** Assistant professor	**Öğretim görevlisi** Instructor	**Okutman** Language instructor	**Uzman** Specialist	**Araştırma görevlisi** Research assistant	**Çevirici** Translator	**Eğitim-öğretim planlamacısı** Education-training planner
Toplam - Total	14 571	7 827	19 783	16 438	7 808	3 135	35 777	18	70
Kadın - Females	4 038	2 494	6 992	6 375	4 685	1 402	17 111	12	22
Erkek - Males	10 533	5 333	12 791	10 063	3 123	1 733	18 666	6	48
Üniversiteler									
Universities	14379	7637	19537	14789	7609	2931	35765	18	17
Kadın - Females	4 035	2485	6 976	6 228	4 644	1 396	17 107	12	10
Erkek - Males	10 344	5152	12 561	8 561	2 965	1 535	18 658	6	7
Önlisans programları									
Vocational training school programs	126	102	1 103	6 631	519	191	326	1	-
Kadın - Females	29	24	316	2 374	198	82	148	-	-
Erkek - Males	97	78	787	4 257	321	109	178	1	-
Lisans programları									
Undergraduate programs	14 064	7453	18 215	7 973	6 818	2 608	30 374	14	16
Kadın - Females	3 932	2420	6 575	3 783	4 253	1 231	14 381	10	10
Erkek - Males	10 132	5033	11 640	4 190	2 565	1 377	15 993	4	6
Enstitüler									
Graduate schools and institutes	185	80	202	167	24	74	5 045	2	1
Kadın - Females	73	39	82	63	15	51	2 569	1	-
Erkek - Males	112	41	120	104	9	23	2 476	1	1
Araştırma merkezleri									
Centers for application and research	4	2	17	18	248	58	20	1	-
Kadın - Females	1	2	3	8	178	32	9	1	-
Erkek - Males	3	-	14	10	70	26	11	-	-
Diğer eğitim kurumları									
The other institutions	192	190	246	1649	199	204	12	-	53
Kadın - Females	3	9	16	147	41	6	4	-	12
Erkek - Males	189	181	230	1 502	158	198	8	-	41
Önlisans programları									
Vocational training school programs	1	1	3	1 148	173	179	2	-	40
Kadın - Females	-	-	-	92	36	-	-	-	4
Erkek - Males	1	1	3	1 056	137	179	2	-	36
Lisans programları									
Undergraduate programs	166	165	212	482	26	24	5	-	4
Kadın - Females	3	5	12	55	5	5	2	-	4
Erkek - Males	163	160	200	427	21	19	3	-	-
Enstitüler									
Graduate schools	25	24	31	19	-	1	5	-	9
Kadın - Females	-	4	4	-	-	1	2	-	4
Erkek - Males	25	20	27	19	-	-	3	-	5

Kaynak: ÖSYM, 2009/'10 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri

Source: Student Selection and Replacement Center, 2009/'10 Higher Education Statistics

6.7 İBBS 2'ye ve eğitim seviyesine göre okul, öğrenci, öğretmen sayısı
[2010/'11 Öğretim yılı]

	Okulöncesi - Pre-primary education				**İlköğretim -** Primary education			
		Öğrenci - Student				**Öğrenci** - Student		
	Okul School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)	**Okul** School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)
TR Türkiye - Turkey	27 606	580 296	535 522	48 330	32 797	5 623 476	5 357 624	503 328
TR10 İstanbul	2 405	64 465	57 513	6 664	1 663	946 781	896 674	64 266
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	518	9 714	9 032	890	486	90 835	84 598	8 462
TR22 Balıkesir, Çanakkale	645	10 313	9 559	1 053	681	90 899	86 157	10 409
TR31 İzmir	1 176	30 570	28 403	1 874	966	231 753	219 905	23 389
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	1 166	21 481	19 869	1 920	1 188	174 356	164 446	19 507
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1 363	22 809	20 869	1 886	1 536	194 217	182 008	20 817
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	925	21 444	19 381	1 716	906	228 587	215 937	21 473
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1 141	26 135	24 384	2 386	1 101	225 297	215 407	21 515
TR51 Ankara	1 181	28 895	26 606	3 764	988	306 459	292 242	29 996
TR52 Konya, Karaman	1 003	19 060	17 747	1 341	1 098	174 488	165 962	17 022
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	1 049	22 326	20 272	2 273	1 023	177 192	166 656	18 128
TR62 Adana, Mersin	1 171	31 780	29 202	2 119	1 278	294 010	279 761	26 093
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 280	35 379	32 631	1 924	1 627	261 780	248 113	23 434
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	798	13 170	12 669	1 112	875	115 087	108 559	13 081
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	1 037	16 972	15 701	1 341	1 482	175 615	167 840	17 775
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	409	6 092	5 695	585	477	63 486	59 632	6 836
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	297	4 802	4 373	483	548	44 100	42 336	5 056
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 536	23 568	22 065	2 051	1 912	191 662	184 009	21 687
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 134	21 494	20 374	1 791	1 311	166 213	160 091	19 335
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	716	9 261	8 635	795	1 228	90 225	88 694	10 266
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	762	8 694	8 226	895	1 445	129 164	124 392	10 760
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	813	15 435	14 371	1 278	1 233	129 303	123 478	13 728
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 412	27 382	25 663	1 783	2 147	248 751	239 652	18 099
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	817	17 478	15 804	1 522	1 363	239 370	229 975	18 224
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	1 884	52 113	48 330	3 163	2 496	386 743	371 908	25 090
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	968	19 464	18 148	1 721	1 739	247 103	239 192	18 880

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2010/'11
(1) Kadrolu öğretmenleri kapsar.

6.7 Number of student, school, teacher by SR 2 and education level
[The educational year 2010/'11]

Ortaöğretim - Secondary education								**Mesleki ve Teknik -** Vocational and Technical			
Ortaöğretim - Secondary education				**Genel -** General							
	Öğrenci - Student				**Öğrenci** - Student				**Öğrenci** - Student		
Okul School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)	**Okul** School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)	**Okul** School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)
9 281	2 586 171	2 162 439	222 705	4 102	1 408 446	1 267 677	118 378	5 179	1 177 725	894 762	104 327
1 129	472 601	418 249	31 322	594	276 974	249 829	18 475	535	195 627	168 420	12 847
226	48 098	41 100	4 594	81	20 426	23 216	2 278	145	27 672	17 884	2 316
278	47 086	42 659	5 778	106	21 861	24 392	2 878	172	25 225	18 267	2 900
429	125 741	113 343	12 235	177	60 519	64 966	6 410	252	65 222	48 377	5 825
368	83 652	74 690	9 385	153	38 852	43 470	4 712	215	44 800	31 220	4 673
479	90 310	77 461	9 459	176	35 687	39 675	4 273	303	54 623	37 786	5 186
448	122 771	105 471	11 626	162	49 251	52 600	5 184	286	73 520	52 871	6 442
465	123 493	103 834	10 260	172	52 285	51 234	4 681	293	71 208	52 600	5 579
575	173 383	153 218	17 980	243	97 237	97 647	9 592	332	76 146	55 571	8 388
331	74 078	66 041	6 984	143	36 270	33 652	3 359	188	37 808	32 389	3 625
365	85 799	78 959	8 718	166	47 378	46 323	4 707	199	38 421	32 636	4 011
420	136 865	117 366	12 183	221	77 848	79 198	7 368	199	59 017	38 168	4 815
335	105 783	86 998	8 794	160	58 079	52 256	5 014	175	47 704	34 742	3 780
277	49 683	42 885	5 657	129	23 542	24 322	2 840	148	26 141	18 563	2 817
387	83 986	70 450	8 222	168	42 342	40 969	4 108	219	41 644	29 481	4 114
171	32 723	28 697	3 724	67	13 628	16 065	1 777	104	19 095	12 632	1 947
173	23 372	19 830	2 845	58	8 938	10 663	1 169	115	14 434	9 167	1 676
409	94 907	82 866	9 870	165	44 637	45 945	4 816	244	50 270	36 921	5 054
477	93 534	81 767	10 085	183	38 407	40 234	4 597	294	55 127	41 533	5 488
178	40 278	29 156	3 544	86	22 321	17 110	1 905	92	17 957	12 046	1 639
137	33 984	24 848	2 389	68	22 268	16 097	1 357	69	11 716	8 751	1 032
264	70 292	56 915	6 296	152	45 915	37 615	3 908	112	24 377	19 300	2 388
246	74 412	44 352	4 363	102	48 254	25 121	2 365	144	26 158	19 231	1 998
237	92 778	71 660	6 021	120	67 002	46 689	3 792	117	25 776	24 971	2 229
268	116 868	75 910	6 001	149	90 078	51 088	4 037	119	26 790	24 822	1 964
209	89 694	53 714	4 370	101	68 447	37 301	2 776	108	21 247	16 413	1 594

Source: MONE, National Education Statistics, 2010/'11

(1) It covers only permanent teaching staff.

6.8 Ortaöğretim son sınıfta okuyan öğrencilerin ÖSS sonucuna göre fakülte ve yüksekokula yerleşme oranı, 2005-2009
According to Student Selection Examination, the percentage of students entering faculty and vocational training school from last grade in the secondary education, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
ÖSS'ye giren öğrenci sayısı					
Number of student getting selection examination	597 841	598 207	677 229	209 653	540 635
Fakülte ve yüksekokula yerleşen					
Entering student to faculty and vocational training school	194 121	192 094	205 641	131 768	315 531
(%)	32.47	32.11	30.37	62.85	58.36
Önlisans - Vocational training school	92 605	96 373	105 236	39 351	118 157
(%)	47.70	50.17	51.17	29.86	37.45
Lisans - Undergraduate	72 400	65 006	67 446	72 054	152 921
(%)	37.30	33.84	32.80	54.68	48.46
Açıköğretim - Open education	29 116	30 715	32 959	20 363	44 453
(%)	15.00	15.99	16.03	15.45	14.09

Kaynak: ÖSYM, ortaöğretim kurumlarına göre 2005-2009 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Sonuçları

Source: Student Selection and Placement Center, Student Selection and Placement Center Examination Results by secondary education institutions, 2005-2009

6.9 Yurtdışında öğrenim yapan özel öğrenci sayıları, 2006-2010
Number of private students educated abroad, 2006-2010
[10.01.2011 tarihi itibariyle - As of 10.01.2011]

	2006	2007	2008	2009	2010
Erkek - Males	15 106	19 385	21 692	19 742	18 518
Lisans - Undergraduate	11 301	14 330	16 646	15 562	14 576
Yüksek lisans - Master	2 509	3 541	3 501	2 959	2 729
Doktora - Doctorate	1 296	1 514	1 545	1 221	1 213
Kadın - Females	1 491	1 857	2 199	2 129	1 918
Lisans - Undergraduate	1 248	1 569	1 904	1 854	1 665
Yüksek lisans - Master	188	224	222	213	205
Doktora - Doctorate	55	64	73	62	48

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Yükseköğretim Genel Müd.
Not. 01.06.2009 tarihi itibariyle yurtdışı eğitim ataşelikleri ve müşavirliklere devredilmiştir.

Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Higher Education
Note. This has been transferred to attaches and undersecratariats of abroad education as of 01.06.2009

6.10 Yurtdışında öğrenim yapan resmi burslu öğrenci sayıları, 2009-2010
Number of Turkish Government sponsored students educated abroad, 2009-2010
[10.01.2011 tarihi itibariyle - As of 10.01.2011]

	2009					2010				
	Dil Language	**Lisans** Undergraduate	**Y. lisans** Master	**Doktora** Doctorate	**Staj** Internship	**Dil** Language	**Lisans** Undergraduate	**Y. lisans** Master	**Doktora** Doctorate	**Staj** Internship
Toplam - Total	487	2	622	295	4	419	-	875	510	1
ABD - USA	376	1	458	180	4	302	-	627	302	1
Almanya - Germany	16	1	28	8	-	12	-	36	20	-
Avustralya - Australia	4	-	19	12	-	-	-	9	21	-
Fransa - France	7	-	8	16	-	1	-	8	18	-
İngiltere - UK	77	-	101	77	-	92	-	181	147	-
Hollanda - Netherlands	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
Japonya - Japan	1	-	1	-	-	2	-	1	-	-
Kanada - Canada	5	-	1	1	-	9	-	8	2	-
Çin - China	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
İsveç - Sweden	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
İsviçre - Switzerland	1	-	2	-	-	-	-	2	-	-
Finlandiya - Finland	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
İtalya - Italy	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Yükseköğretim Genel Müdürlüğü

Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Higher Education

6.11 Yaygın eğitim kurumları - Non-formal education institutions
[2008/'09 öğretim yılı sonu - End of the 2008/'09 education season]

Kurum/merkez türü - Kind of institution/center	Kurum Institution	Kursiyer - Participant Toplam Total	Kursiyer - Participant Erkek Males	Kursiyer - Participant Kadın Females	Öğretmen - Teacher Toplam Total	Öğretmen - Teacher Erkek Males	Öğretmen - Teacher Kadın Females	Derslik Classroom
Yaygın eğitim toplamı								
Non-formal education total	13 439	7 062 429	3 725 436	3 336 993	92 976	53 673	39 303	83 708
Resmi yaygın eğitim toplamı								
Public non-formal education total	2 165	3 856 465	1 659 072	2 197 393	10 602	6 819	3 783	5 721
Özel yaygın eğitim toplamı								
Private non-formal education total	11 274	3 205 964	2 066 364	1 139 600	82 374	46 854	35 520	77 987
Mesleki Eğitim Merkezi								
Vocational Training Center [3]	392	299 306	243 839	55 467	4 480	3 640	840	2 042
Kız Teknik Genel Müdürlüğü toplamı - General								
Directorate of Technical Education for Girls total	375	52 288	2 598	49 690	565	71	494	124
Pratik Kız Sanat Okulu (Kız Teknik)								
Practical Trade Schools (for girls)	362	51 140	2 595	48 545	136	4	132	61
Olgunlaşma Enstitüsü - Maturation Institutions	13	1 148	3	1 145	429	67	362	63
Erkek Teknik Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Technical Education for Boys [1]	22	104	20	84	-	-	-	-
Pratik Kız Sanat Okulu (Erkek teknik)								
Practical Trade Schools (for boys) [1]	9	84	-	84	-	-	-	-
Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezi								
Adults Technical Education Center [1]	13	20	20	-	-	-	-	-
Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü - General								
Directorate of Apprenticeship and non-formal Education	969	3 409 058	1 348 989	2 060 069	4 840	2 669	2 171	3 052
Halk Eğitimi Merkezi - Public Training Center	969	3 409 058	1 348 989	2 060 069	4 840	2 669	2 171	3 052
Özel Eğitim Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Special Education	192	11 044	6 229	4 815	651	400	251	456
İş Eğitim Merkezi [öğretilebilir zihinsel engelliler (iş eğitim merkezi)] - Job Training Centers (for teachable mental handicap)	130	3 824	2 550	1 274	62	30	32	11
Otistik Çocuklar İş Eğitim Merkezi								
Job Training Centers for Autistic Children [1]	5	278	220	58	-	-	-	-
Bilim ve Sanat Merkezi (üstün yetenekliler)								
Arts and Science Centers (for gifted)	57	6 942	3 459	3 483	589	370	219	445
Rehberlik Araştırma Merkezi								
Guidance Research Center	205	-	-	-	-	-	-	-
Turizm Eğitim Merkezi (Tic. Turz. Gn. Md.)								
Tourism Training Center (General Directorate of Commerce and Tourism Education)	10	2 908	2 125	783	66	39	27	47
Meslek Kursları (3308 sayılı yasaya göre)								
Vocational Courses (by law of 3308) [1] [2]	-	81 757	55 272	26 485	-	-	-	-
Özel Öğretim Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Private Education	11 274	3 205 964	2 066 364	1 139 600	82 374	46 854	35 520	77 987
Muhtelif Kurslar - Various Courses	1 895	264 063	143 326	120 737	3 973	1 843	2 130	7 199
Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursları								
Motor Vehicle Driving Courses	2 899	1 529 268	1 182 439	346 829	17 198	13 946	3 252	8 160
Özel Dersaneler - Private Education Centers	4 193	1 174 860	600 903	573 957	50 432	27 640	22 792	43 445
Özel Eğitim Okulu (Yaygın Eğitim)								
Special Education School (Non-formal Education)	136	22 562	13 382	9 180	-	-	-	-
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi								
Special Education and Rehabilitation Center	1 656	199 594	117 902	81 692	9 770	2 992	6 778	17 613
Etüt Eğitim Merkezi								
Preliminary Study Education Center	495	15 617	8 412	7 205	1 001	433	568	1 570

Not. Yaygın eğitim bilgileri, biten eğitim ve öğretim yılı itibariyle alınmaktadır, 2008/'09.
(1) Bağlı bulundukları meslek lisesinde gösterilmiştir.
(2) Bu kurslar, mesleki ve teknik okullar ile yaygın eğitim kurumlarınca açıldığından kurum ve öğretmen sayısı verilmemiştir.
(3) Mesleki eğitim merkezleri bağımsız olarak gösterilmiştir.

Note. Non-formal education data are given by the end of educational year 2008/'09.
(1) Shown in their vocational high schools.
(2) Since vocational courses opened in their institutions, number of institutions and teachers are not shown.
(3) Vocational training centers are shown independently.

6.12 Eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, 2002
Education expenditure per student by level of education, 2002

	Açıkilköğretim, açıklise, açıköğretim fakültesi dahil - Included open primary education, open high school, open education faculty				**Açıkilköğretim, açıklise, açıköğretim fakültesi hariç** - Not included open primary education, open high school, open education faculty			
	Harcama miktarı Expenditure **(Milyon TL)** (Million TL)	**Öğrenci sayısı** Enrollments	**(Bin TL)** (Thousand TL)	($) [1]	**Harcama miktarı** Expenditure **(Milyon TL)** (Million TL)	**Öğrenci sayısı** Enrollments	**(Bin TL)** (Thousand TL)	($) [1]
Okul öncesi								
Pre primary education	83 215 448	320 038	260 017	171	83 215 448	320 038	260 017	171
Resmi - Public	48 153 105	310 279	155 193	102	48 153 105	310 279	155 193	102
Özel - Private	35 062 343	9 759	3 592 821	2 363	35 062 343	9 759	3 592 821	2 363
İlköğretim - Primary education	7 666 506 354	10 331 619	742 043	488	7 660 995 601	10 111 890	757 623	498
Resmi - Public	7 278 038 742	10 175 751	715 234	470	7 272 527 989	9 956 022	730 465	480
Özel - Private	388 467 612	155 868	2 492 286	1 639	388 467 612	155 868	2 492 286	1 639
Genel lise - General high school	3 004 846 252	2 053 735	1 463 113	962	2 996 613 692	1 588 800	1 886 086	1 240
Resmi - Public	2 855 484 918	1 997 306	1 429 668	940	2 847 252 358	1 532 371	1 858 070	1 222
Özel - Private	149 361 334	56 429	2 646 890	1 741	149 361 334	56 429	2 646 890	1 741
Mesleki-teknik lise - Vocational and technical high school	1 977 142 766	981 224	2 014 976	1 325	1 977 142 766	884 103	2 236 326	1 471
Resmi - Public	1 973 376 336	980 288	2 013 058	1 324	1 973 376 336	883 167	2 234 432	1 470
Özel - Private	3 766 430	936	4 023 963	2 647	3 766 430	936	4 023 963	2 647
Üniversiteler - Universities[2] **(Önlisans, lisans, y. lisans, doktora)** (Undergraduate, graduate, post graduate, Ph.D)	6 573 911 235	1 918 483	3 426 619	2 254	6 549 659 682	1 256 629	5 212 087	3 428

Kaynak: TÜİK, Türkiye Eğitim Harcaması, 2002
Not 1. Lise mezunu olup üniversiteye hazırlanan öğrencilerin harcamaları kapsanmamıştır.
2. Üniversitelerde eğitim seviyelerine göre dağıtımı yapılamayan miktar, üniversitelerin geneline dahil edilmiştir.
3. Eğitim seviyelerine göre dağıtımı yapılamayan miktar, tüm eğitim seviyelerine harcamaların ağırlığı oranında dağıtılmıştır.

(1) 2002 yılı DİE ithalat ağırlıklı dolar kuruna göre hesaplanmıştır. (1$ = 1 520 425 TL.)
(2) Araştırma sonuçlarında üniversitelerden gelen bilgilerde eğitim seviyelerine göre dağıtımı yapılamayan miktar fazla olduğundan resmi-vakıf verileri ayrıştırılamamıştır.

Source: TurkStat, Education Expenditure of Turkey 2002
Note 1. It doesn't cover expenditure of students who are graduated from high schools and preparing for universities.
2. The amount that could not be distributed by universities according to level of the education, was included into universities.
3. The amount that could not be distributed according to level of education was distributed in the ratio of expenditure weight to all level of education.

(1) It was calculated by exchange rate of dollar weigted by import for 2002. (1$= 1 520 425 TL.)
(2) Due to the amount that could not be distributed by universities was rather high according to the results of the university survey, the public and foundation data could not be distinguished.

6.2 Eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları
Education expenditure per student by level of education
2002

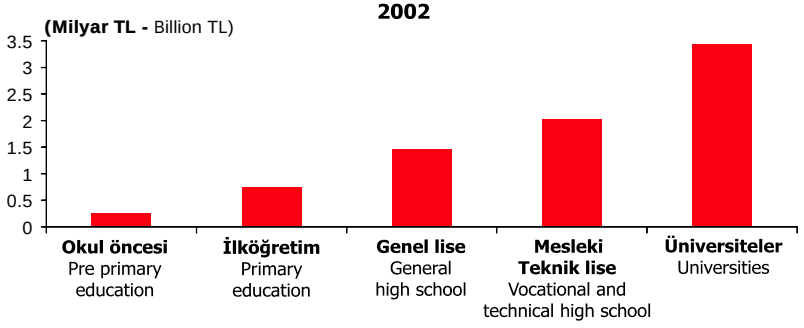

6.13 Seçilmiş ülkelerde eğitim harcamalarının GSYH'deki payı
Share of education expenditures at GDP in selected countries (%)

	Toplam Total	**Kamu harcamaları (Merkezi hükümet, Yerel idareler)** Public expenditure (Central government, Local government)	**Özel harcamalar (vakıf, şahıs, hanehalkı, v.b.)** Private expenditure (foundations, individuals, households etc.)
Türkiye (2002 yılı verileri)			
Turkey (data of the year 2002)	7.26	4.76	2.5
Türkiye (2000 yılı verileri)			
Turkey (data of the year 2000)	3.4	3.4	-
OECD ülkeleri (2000 yılı verileri)			
OECD countries (data of the year 2000)	5.9	4.6	1.3
ABD - USA	7.0	4.8	2.2
İngiltere - United Kingdom	5.2	4.5	0.7
Norveç - Norway	5.9	5.8	0.1
Avustralya - Australia	6.0	4.6	1.4
Kanada - Canada	6.4	5.2	1.2
Almanya - Germany	5.3	4.3	1.0
Yunanistan - Greece (1)	3.9	3.7	0.2
Kore - Corea	7.1	4.3	2.8
Diğer ülkeler - Other countries			
Arjantin - Argentina (1)	5.9	4.5	1.4
Filipinler - Philippines (2)	6.4	3.9	2.5
Jamaika - Jamaica	9.7	6.4	3.3
Hindistan - India (2)	4.3	4.1	0.2

Kaynak: Eğitime Bir Bakış 2003-OECD göstergeleri
(1) Devletten hanehalkına yapılan katkılar devlet harcamaları içerisinde gösterilmemiş, özel harcamalar içerisinde gösterilmiştir.
(2) Referans yılı 1999'dur.

Source: Education at a Glance 2003-OECD indicators
(1) Financial Assistance made by State to Households is shown into private expenditure, not public expenditure.
(2) The reference year is 1999.

6.14 Kütüphaneler, kitap sayısı ve kütüphanelerden yararlananlar, 2005-2009
Libraries, number of books and library users, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Milli Kütüphane - National Library					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	1	1	1	1	1
Kitap - Books	1 187 765	1 202 087	1 217 692	1 226 676	1 253 232
Kütüphanelerden yararlananlar - Library users	445 702	303 384	408 690	468 301	695 782
Halk kütüphanesi - Public libraries					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	1 144	1 178	1 162	1 156	1 149
Kitap - Books	12 948 460	12 958 376	13 198 814	13 662 483	14 093 896
Kütüphanelerden yararlananlar - Library users	20 706 526	21 138 821	20 228 517	19 034 750	19 929 836
Üniversite kütüphanesi - University libraries					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	275	277	320	416	435
Kitap - Books	8 073 808	8 043 531	8 565 905	9 313 197	9 929 087

6.15 Türkiye eğitim harcaması matrisi, 2002 **(Milyon TL)**

Finansman kaynakları / Fonksiyonlar / Hizmet sunucuları	Toplam Total	Merkezi Hükümet - Central Government				
		Milli Eğitim Bakanlığı - Ministry of National Education	Yükseköğretim Kurulu - Council of Higher Education	Diğer bakanlık ve kuruluşlar Other ministries and institutions	Üniversiteler Universities	Eğitim kurumları Education and training institutions
Toplam	20 155 207 669	8 043 014 606	6 265 881	1 021 062 515	3 920 495 401	71 300 005
Okul öncesi	79 837 176	26 336 000	0	0	0	928 044
İlköğretim	6 842 267 026	4 169 676 000	0	96 060 702	0	27 062 158
Genel lise	2 471 753 624	1 346 463 000	0	10 516 284	0	12 450 052
Mesleki teknik lise	1 719 491 603	1 338 886 000	0	140 779 855	0	6 730 855
Önlisans (2 ve 3 yıllık)	403 214 579	0	0	73 868 157	33 753 381	0
Lisans (4 yıllık fakülte)	1 790 229 254	0	0	19 991 529	288 649 631	0
Lisans (5-6 yıllık fakülteler)	297 061 913	0	0	5 600	144 233 281	0
Yüksek lisans	48 738 417	0	0	3 899 778	7 949 015	0
Doktora	16 345 715	0	0	4 446 721	776 742	0
Üniversitelerde eğitim seviyelerine göre dağıtımı yapılamayan miktar	3 751 222 384	0	6 265 881	334 758 487	3 314 806 295	0
Yaygın eğitim	373 953 093	206 777 000	0	3 996 520	0	0
Hizmet içi eğitim	43 971 612	4 347 301	0	39 553 815	70 496	0
Yaz okulu (Üniversitelerde eğitim kurs ücreti)	35 859 589	0	0	0	0	0
Özel dershaneler	587 332 071	0	0	0	0	0
Lise mezunu, üniversiteye hazırlanan	277 411 649	-	-	-	-	-
Özel eğitim okulları	83 520 543	67 538 000	0	977 944	0	136 197
Borç hizmeti	105 067 038	0	0	0	81 074 339	23 992 699
AR-GE harcamaları	49 182 221	0	0	0	49 182 221	0
Eğitim seviyesine göre dağıtımı yapılamayan miktar	1 178 748 163	882 991 305	0	292 207 122	0	0

Not. UNESCO, OECD ve EUROSTAT'ın ortak kullandıkları veri tabanına uyumlu olması için eğitim personelinin sağlık harcamaları da kapsanmıştır.

6.15 Turkey's education expenditure matrix, 2002 (Million TL)

Yerel idareler - Local administrations		**Özel kaynaklar** - Special sources			Financial sources / Functions / Service providers
Belediyeler Municipalities	**İl özel idareleri** Provincial special administrations	**Özel ve tüzel kişi ve kuruluşlar** Private and juristic persons and institutions	**Hanehalkı** Households	**Uluslararası kaynaklar** International resources	
13 426 825	127 615 368	313 006 081	6 620 064 983	18 956 004	Total
97 216	35 417	754 035	51 683 054	3 410	Pre-primary education
8 914 419	125 267 675	107 408 231	2 293 495 558	14 382 282	Primary education
958 007	1 063 539	18 364 529	1 081 773 177	165 035	General high school
366 810	563 578	20 951 353	211 163 847	49 306	Vocational and technical high school
32 625	0	2 879 678	292 680 737	0	Undergraduate (2-3 years)
1 702 116	576 686	60 995 459	1 414 081 388	4 232 445	Graduate (4 year faculty)
0	0	2 317 521	150 505 511	0	Graduate (5-6 year faculty)
0	0	1 153 065	35 736 559	0	Post graduate
0	0	0	11 122 252	0	Ph.D
1 214 239	37 883	94 018 536	0	121 063	The amount that could not distributed by universities according to level of education
0	0	0	163 179 573	0	Informal education
0	0	0	0	0	In-service education
0	0	0	35 859 589	0	Summer school (Course fee at universities)
0	0	0	587 332 071	0	Private teaching centers
115 316	55 276	276 851	276 964 206	-	Graduates from high school and preparing for university
26 076	15 315	337 087	14 487 461	2 463	Special education
0	0	0	0	0	Debt service
0	0	0	0	0	R & D expenditure
0	0	3 549 735	0	0	The amount that could not distributed according to level of education

Note. It also covers health expenditure of teaching staffs to be in harmony with the UOE data base used jointly by UNESCO, OECD and EUROSTAT.

6.16 Konulara göre kitap ve süreli yayınlar, 2006-2010
Books and periodicals by subject, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Kitaplar - Books (1)	18 100	19 118	17 110	18 700	21 742
Süreli yayınlar - Periodical publications	3 134	4 511	4 086	5 385	5 550
Genel konular - General subjects					
Kitap - Book (1)	375	325	285	586	215
Süreli yayınlar - Periodical publications	2 123	2 474	2 341	201	60
Felsefe ve ahlak - Philosophy and morals					
Kitap - Book (1)	676	633	355	678	784
Süreli yayınlar - Periodical publications	10	28	25	112	214
Din ve ilahiyat - Religion and theology					
Kitap - Book (1)	1 629	2 126	1 249	3 074	2 108
Süreli yayınlar - Periodical publications	40	72	233	193	256
Toplumsal bilimler - Social sciences					
Kitap - Book (1)	6 234	6 077	6 266	6 399	6 269
Süreli yayınlar - Periodical publications	334	580	651	3 681	3 780
Dil - Philology					
Kitap - Book (1)	419	347	384	444	495
Süreli yayınlar - Periodical publications	7	13	30	115	42
Kuramsal bilimler - Theoretical sciences					
Kitap - Book (1)	240	354	250	287	449
Süreli yayınlar - Periodical publications	13	12	45	164	212
Uygulamalı bilimler - Applied sciences					
Kitap - Book (1)	1 447	1 656	1 427	1 373	1 614
Süreli yayınlar - Periodical publications	365	700	316	308	324
Güzel sanatlar, spor ve turizm - Fine arts, sport and tourism					
Kitap - Book (1)	678	753	755	769	944
Süreli yayınlar - Periodical publications	151	380	117	162	205
Edebiyat - Literature					
Kitap - Book (1)	5 040	5 183	4 774	3 846	6 597
Süreli yayınlar - Periodical publications	69	133	180	395	365
Tarih, coğrafya ve biyografi - History, geography and biography					
Kitap - Book (1)	1 362	1 664	1 365	1 244	2 267
Süreli yayınlar - Periodical publications	22	119	148	54	92

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı; Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürlüğü
(1) Kitap sayıları resmi kuruluş yayınlarını da kapsar.

Source: Ministry of Culture and Tourism; Directorate for Compilation of Printed Works and Pictures
(1) Data on books also covers the publications of official organizations.

6.17 Gazetelerin ve dergilerin coğrafi kapsama (yayın bölgesi) göre sayısı, 2005-2009
Number of newspapers and magazines by geographical coverage (region of publishing), 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
	Gazete - Newspapers				
Toplam - Total	1 848	1 993	2 336	2 479	2 604
Yerel - Local	1 713	1 850	2 140	2 304	2 368
Bölgesel - Regional	47	52	58	58	73
Ulusal - National	88	91	138	117	163
	Dergi - Magazines				
Toplam - Total	2 360	2 650	3 338	3 186	3 469
Yerel - Local	936	1 029	1 404	1 239	1 284
Bölgesel - Regional	163	194	229	258	278
Ulusal - National	1 261	1 427	1 705	1 689	1 907

6.18 Gazetelerin ve dergilerin yayın kapsamına göre yıllık tiraj sayısı, 2005-2009
Annual circulation of newspapers and magazines by region of publishing, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
	Gazete - Newspapers				
Toplam - Total	1 530 275 540	2 240 851 025	2 341 577 955	2 550 125 909	2 139 981 977
Yerel - Local	252 884 222	267 910 951	326 759 547	363 258 695	326 925 950
Bölgesel - Regional	38 931 906	57 701 132	75 892 636	39 782 116	51 737 336
Ulusal - National	1 238 459 412	1 915 238 942	1 938 925 772	2 147 085 098	1 761 318 691
	Dergi - Magazines				
Toplam - Total	86 538 861	109 491 539	129 124 644	115 308 545	126 935 310
Yerel - Local	14 093 997	15 784 184	22 751 743	20 623 108	23 676 110
Bölgesel - Regional	2 359 888	2 868 518	3 826 857	3 507 871	3 694 693
Ulusal - National	70 084 976	90 838 837	102 546 044	91 177 566	99 564 507

6.19 Sinema, gösterilen film ve seyirciler, 2005-2009
Cinemas, movies and attendances, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Sinema salonu sayısı - Number of movie houses	987	1 045	1 140	1 514	1 647
Gösterilen film sayısı - Number of movies	25 076	25 297	28 733	32 003	34 947
Yerli film - National production	5 671	6 829	8 340	9 455	13 275
Yabancı film - Foreign production	19 405	18 468	20 393	22 548	21 672
Seyirci sayısı - Number of attendances	18 001 466	23 512 599	20 659 569	31 132 231	31 334 447

Kaynak: Sinema müdürlükleri Source: Directorates of cinemas

6.20 Tiyatro, oynanan eser, gösterim sayısı ve seyirciler, 2004/'05-2008/'09
Theaters, shows, performances and attendances, 2004/'05-2008/'09

	2004/'05	2005/'06	2006/'07	2007/'08	2008/'09
Tiyatro salonu sayısı - Number of theater halls	123	112	130	204	201
Oynanan eser sayısı - Number of shows	1 177	608	848	2 122	2 217
Telif - Original	1 002	448	607	1 818	1 703
Çeviri - Translated	175	160	241	304	514
Gösterim sayısı - Number of performances	11 453	9 510	10 289	17 410	18 803
Seyirci sayısı - Number of attendances	2 716 251	2 161 537	2 419 262	3 380 214	4 320 729

Kaynak: Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, belediye, resmi kurum ve özel tiyatro müdürlükleri
Source: General Directorate of State Theaters, municipalities, directorates of official and private theaters

6.21 Opera ve bale, oynanan eser, gösterim sayısı ve seyirciler, 2004/'05-2008/'09
Operas and ballets, shows, performances and attendances, 2004/'05-2008/'09

	2004/'05	2005/'06	2006/'07	2007/'08	2008/'09
Opera ve bale salonu sayısı					
Number of operas and ballets halls	5	5	7	10	7
Oynanan eser sayısı - Number of shows	199	189	84	203	143
Gösterim sayısı - Number of performances	635	531	289	650	441
Seyirci sayısı - Number of attendances	252 076	245 448	451 271	325 364	181 605

Kaynak: Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Operas and Ballets

6.22 Müzeler ve mevcut eserler, 2005-2009
Museums and artifacts, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Müze sayısı - Museums	156	175	165	159	183
Etnografya - Ethnography	37	37	34	38	39
Arkeoloji - Archaeology	55	65	61	57	60
Genel - General	64	73	70	64	84
Mevcut eser sayısı - Available artifacts	2 790 566	2 866 303	2 767 149	2 989 749	3 044 197

Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
Source: General Directorate of Cultural Heritage and Museums

6.23 Müze ve müzelere bağlı halka açık ören yeri ziyaretçileri ve gelirleri, 2005-2009
Museums and ruins under the responsibility of the museums open to the public, visitors and receipts, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Ziyaretçi sayısı - Number of visitors (1)	19 663 014	16 086 050	18 023 618	22 736 238	23 000 957
Müze - Museums	11 118 920	9 229 429	11 936 591	12 422 148	14 137 870
Ören yeri - Ruins	8 544 094	6 856 621	6 087 027	10 314 090	8 863 087
Gelir (Milyon TL) - Income (Million TL) (2)	89 890 055	64 827 993	71 890 414	116 331 539	148 955 195

Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
Source: General Directorate of Cultural Heritage and Museums
(1) Ücretli ve ücretsiz ziyaretçi sayısı dahildir.
(1) Number of visitors paying or not paying entrance fee is included.
(2) Giriş ücreti, fotoğraf ve film çekim ücretleri dahildir.
(2) Admission fee and fee for taking films and photography are included.

6.3 Sinema seyirci sayısı
Cinemas number of attendances

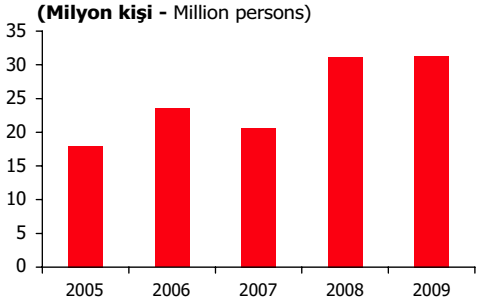

Veri için tablo 6.19'a bakınız.
For data, see table 6.19.

6.4 Tiyatro seyirci sayısı
Theaters number of attendances

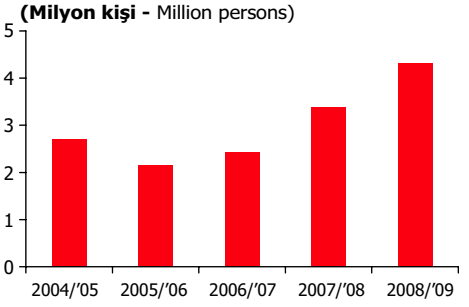

Veri için tablo 6.20'ye bakınız.
For data, see table 6.20.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	**140**	**Explanation**
Grafik		**Graph**
7.1 Gelen ve giden yabancılar, 2006-2010	**141**	7.1 Foreigners arriving and departing, 2006-2010
7.2 Gelen ve giden vatandaşlar, 2006-2010	**142**	7.2 Citizens arriving and departing, 2006-2010
7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen yabancı ziyaretçiler, 2009-2010	**143**	7.3 Foreign visitors arrivals by selected nationalities, 2009-2010
7.4 Turizm gelir ve gideri, 2008-2010	**145**	7.4 Tourism receipts and expenditures, 2008-2010
Tablo		**Table**
7.1 Aylara göre gelen ve giden yabancılar, 2006-2010	**141**	7.1 Foreigners arriving and departing by months, 2006-2010
7.2 Aylara göre gelen ve giden vatandaşlar, 2006-2010	**142**	7.2 Citizens arriving and departing by months, 2006-2010
7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen ve giden yabancı ziyaretçiler, 2006-2010	**143**	7.3 Foreign visitors arrivals and departures by selected nationalities, 2006-2010
7.4 Geliş nedenine göre çıkış yapan yabancı ve vatandaş ziyaretçiler, 2006-2010	**144**	7.4 Departing foreign and citizen visitors by purpose of visit, 2006-2010
7.5 Aylara göre turizm geliri, 2006-2010	**145**	7.5 Monthly tourism receipts, 2006-2010
7.6 Aylara göre turizm gideri, 2008-2010	**146**	7.6 Tourism expenditures by months, 2008-2010
7.7 Giriş yapan vatandaşların seyahat amacına göre dağılımı, 2006-2010	**147**	7.7 Citizens arriving by purpose of visit, 2006-2010

AÇIKLAMA

TURİZM

Turizm İstatistiklerinde yer alan veriler üç ayrı çalışma ile derlenmektedir;

- Giriş-Çıkış Yapan Ziyaretçi Sınır İstatistikleri
- Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi Çalışması
- Vatandaş Giriş Anketi Çalışması

Giriş - Çıkış Yapan Ziyaretçi Sınır İstatistikleri

Türkiye'ye gelen-giden yabancı ve vatandaşlarla ilgili, giriş-çıkış sınır kapılarında milliyet ayrımında elde edilen, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığına gönderilen bu bilgiler Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından aylık haber bülteni olarak yayımlanmaktadır.

Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi

Çalışma 2001 yılından itibaren yapılmaktadır. Bu çalışma ile; yurt dışında ikamet eden, ülkemizi ziyaret edip yurt dışına çıkış yapan yabancılar ve Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan vatandaşlarımızın profilini (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, genel çalışma durumu), gezi karakteristiklerini (seyahat amacı, kalınan il, tesis türleri, geceleme sayıları, harcama durumu vb.) belirlemek ve ülkemiz turizm gelirlerini tespit etmek amaçlanmıştır. 15 yaşından küçükler kapsam dışı tutulmaktadır.

Çalışma yılda dört dönem olarak uygulanmakta ve yayımlanmaktadır. I. Dönem (Ocak-Şubat-Mart), II. Dönem (Nisan-Mayıs-Haziran), III. Dönem (Temmuz-Ağustos-Eylül), IV. Dönem (Ekim-Kasım-Aralık).

Vatandaş Giriş Anketi

Çalışma 2003 yılından itibaren uygulanmaktadır. Bu çalışmada; yurt dışını ziyaret edip ülkemize giriş yapan ve yurt içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan vatandaşlarımızın profilini (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, genel çalışma durumu), gezi karakteristiklerini (seyahat amacı, kalınan ülke, tesis türleri, geceleme sayıları, harcama durumları vb.) belirlemek ve ülkemiz turizm giderlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. 15 yaşından küçükler kapsam dışı tutulmaktadır.

Çalışma yılda dört dönem olarak uygulanmakta ve yayımlanmaktadır. I. Dönem (Ocak-Şubat-Mart), II. Dönem (Nisan-Mayıs-Haziran), III. Dönem (Temmuz-Ağustos-Eylül), IV. Dönem (Ekim-Kasım-Aralık)

Tanım ve Kavramlar

Turizm geliri: Yurt dışında ikamet eden vatandaş ve yabancıların ülkemizde turizm amaçlı yapmış oldukları harcamalardır. (Gayrimenkul ve bağış hariç)

Turizm gideri: Türkiye'de ikamet edip yurtdışında yapmış oldukları turizm amaçlı harcamalardır.

EXPLANATION

TOURISM

Data on tourism can be classified in 3 main topics;

- Border Statistics
- Departing Visitors Survey
- Citizen Entry Survey

Border Statistics

Getting data on arriving-departing foreign and citizen from entry-exit border gates by nationality is sent by General Directorate of Public Security to Ministry of Culture and Tourism. The data is released monthly news bulletin by the Ministry of Culture and Tourism.

Departing Visitors Survey

The departing visitors survey has been conducted since 2001. With this survey it is aimed to determine the profile of citizens and foreigners (age, sex, education and general occupational status) who are departing from the country, and characteristics of their voyage (purpose of visit, province they stayed, amount of expenditure, etc.) and also tourism receipts of the country. Visitors who are below 15 years of age are being excluded.

Surveys are being conducted and relased quarterly. First quarter is (January-February-March), second quarter is (April-May-June) third quarter is (July-August-September), fourth quarter is (October-November-December).

Citizen Entry Survey

The Citizen Entry Survey has been conducted since 2003. With this survey, citizens travelled abroad and entered to country are being compiled. With this survey it is aimed to determine profile of citizens (age, sex, education and general occupational status), characteristics of their voyage (purpose of visit, province they stayed, amount of expenditure, etc.) and tourism expenditures of the country. Citizens who are below 15 years of age are being excluded.

This survey are being conducted and released quarterly. First quarter is (January-February-March), second quarter is (April-May-June) third quarter is (July-August-September), fourth quarter is (October-November-December).

Definitions and Concepts

Tourism income: Tourism income is defined as the total expenditure made in Turkey by a foreign and citizen visitors resident in abroad (excluding real estate and donation expenditures).

Tourism expenditure: Tourism expenditures are defined as the total expenditure made in abroad by a visitors resident in Turkey.

7.1 Aylara göre gelen ve giden yabancılar, 2006-2010
Foreigners arriving and departing by months, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Gelen yabancılar - Foreigners arriving	19 819 833	23 340 911	26 336 677	27 077 114	28 632 204
Ocak - January	667 337	714 425	782 786	751 817	809 974
Şubat - February	626 565	787 048	896 482	898 927	953 848
Mart - March	921 892	1 099 960	1 305 297	1 207 729	1 414 616
Nisan - April	1 372 922	1 520 954	1 647 903	1 750 281	1 744 628
Mayıs - May	1 918 809	2 287 645	2 748 564	2 718 788	3 148 337
Haziran - June	2 368 628	2 774 076	3 305 832	3 263 089	3 500 024
Temmuz - July	3 109 727	3 624 156	4 084 764	4 343 025	4 358 275
Ağustos - August	2 905 817	3 384 065	3 762 136	3 760 372	3 719 180
Eylül - September	2 267 146	2 799 276	2 981 044	3 136 010	3 486 319
Ekim - October	1 713 916	2 152 908	2 462 497	2 617 193	2 840 095
Kasım - November	1 020 106	1 177 475	1 267 996	1 403 740	1 491 005
Aralık - December	926 968	1 018 923	1 091 376	1 226 143	1 165 903
Giden yabancılar - Foreigners departing	19 275 948	23 017 081	26 431 124	27 347 977	28 510 852
Ocak - January	714 502	809 424	919 539	906 602	940 379
Şubat - February	592 362	738 497	858 751	857 114	897 345
Mart - March	831 622	1 004 452	1 221 568	1 179 459	1 269 770
Nisan - April	1 176 916	1 326 008	1 411 495	1 564 694	1 634 199
Mayıs - May	1 662 413	1 994 216	2 509 997	2 416 640	2 711 058
Haziran - June	2 072 720	2 457 171	2 902 948	2 999 541	3 292 445
Temmuz - July	2 535 376	3 010 266	3 545 795	3 615 548	3 809 378
Ağustos - August	3 270 139	3 873 699	4 450 081	4 605 083	4 320 205
Eylül - September	2 496 134	3 057 442	3 286 998	3 349 978	3 612 808
Ekim - October	1 957 609	2 460 696	2 839 973	3 115 112	3 264 167
Kasım - November	1 085 716	1 311 983	1 444 305	1 581 734	1 637 993
Aralık - December	880 439	973 227	1 039 674	1 156 472	1 121 105

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of Public Security

7.1 Gelen ve giden yabancılar - Foreigners arriving and departing

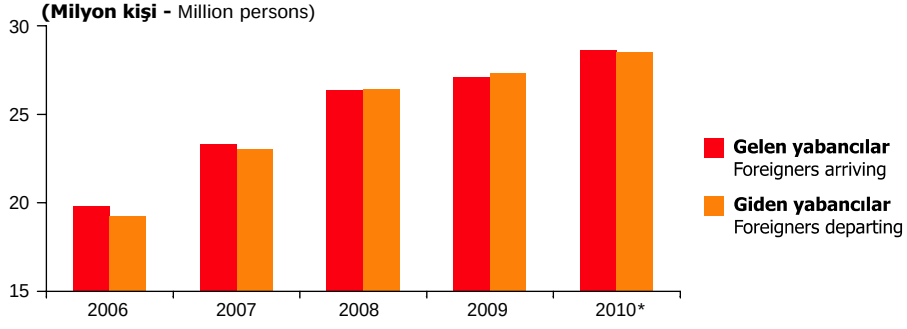

7.2 Aylara göre gelen ve giden vatandaşlar, 2006-2010
Citizens arriving and departing by months, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Gelen vatandaş - Citizens arriving	8 167 369	8 854 788	9 690 814	10 242 183	10 921 427
Ocak - January	691 933	659 664	631 577	594 996	562 832
Şubat - February	511 927	508 507	596 737	602 088	691 153
Mart - March	581 557	558 556	653 941	695 799	802 575
Nisan - April	597 846	686 804	772 970	738 422	826 613
Mayıs - May	692 561	737 864	829 450	840 635	925 865
Haziran - June	846 664	881 100	1 045 480	987 544	1 014 804
Temmuz - July	1 161 327	1 297 888	1 270 939	1 408 858	1 415 599
Ağustos - August	788 117	834 638	924 622	928 754	957 177
Eylül - September	587 845	654 362	698 884	834 527	949 018
Ekim - October	594 065	703 153	776 859	814 008	886 188
Kasım - November	479 249	558 910	623 978	852 608	990 183
Aralık - December	634 278	773 342	865 377	943 944	899 420
Giden vatandaş - Citizens departing	8 275 396	8 937 660	9 869 521	10 493 175	11 000 817
Ocak - January	685 816	639 834	686 669	691 488	622 352
Şubat - February	485 800	509 761	605 603	589 483	720 939
Mart - March	563 966	588 601	712 706	712 892	786 653
Nisan - April	589 671	685 140	739 543	767 620	796 558
Mayıs - May	589 729	645 170	748 758	731 748	818 357
Haziran - June	578 136	658 467	774 636	780 147	835 389
Temmuz - July	722 948	807 304	926 450	947 903	1 049 476
Ağustos - August	1 138 170	1 229 974	1 356 563	1 440 983	1 371 489
Eylül - September	963 509	948 195	953 920	995 356	1 057 926
Ekim - October	651 316	759 588	857 692	1 036 686	1 062 306
Kasım - November	635 376	730 586	781 168	952 826	1 020 109
Aralık - December	670 959	735 040	725 813	846 043	859 263

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of Public Security

7.2 Gelen ve giden vatandaşlar - Citizens arriving and departing

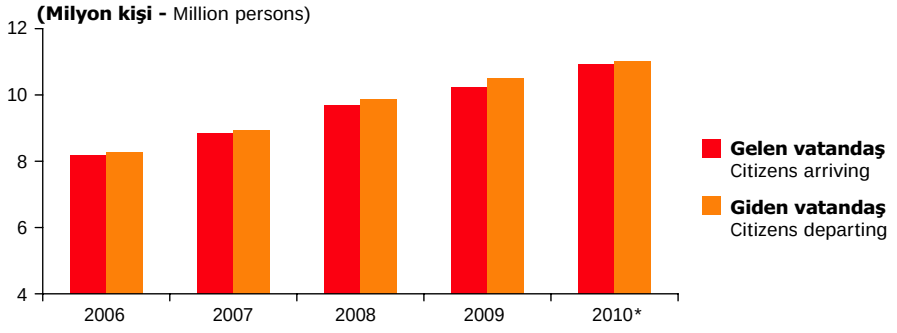

7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen ve giden yabancı ziyaretçiler, 2006-2010
Foreign visitors arrivals and departures by selected nationalities, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Gelen yabancılar - Foreigners arriving	19 819 833	23 340 911	26 336 677	27 077 114	28 632 204
ABD - USA	532 404	642 911	679 445	667 159	642 768
Almanya - Germany	3 762 469	4 149 805	4 415 525	4 488 350	4 385 263
Avusturya - Austria	429 708	472 482	520 334	548 117	500 321
Azerbeycan - Azerbaijan	380 132	434 577	459 593	424 155	486 381
Belçika - Belgium	451 426	542 712	596 442	592 078	543 003
Bulgaristan - Bulgaria	1 177 903	1 239 667	1 255 343	1 406 604	1 433 970
Fransa - France	657 859	768 167	885 006	932 809	928 376
Gürcistan - Georgia	549 328	630 979	830 184	995 381	1 112 193
Hollanda - Netherlands	997 466	1 053 403	1 141 580	1 127 150	1 073 064
İngiltere - United Kingdom	1 678 845	1 916 130	2 169 924	2 426 749	2 673 605
İran - Iran	865 942	1 058 206	1 134 965	1 383 261	1 885 097
İsrail - Israel	362 501	511 435	558 183	311 582	109 559
İsveç - Sweden	326 255	338 182	404 092	401 740	447 270
İtalya - Italy	402 573	514 803	600 261	634 886	671 060
Romanya - Romania	245 941	390 505	447 419	366 698	355 144
Rusya Federasyonu - Russian Federation	1 853 442	2 465 336	2 879 278	2 694 733	3 107 043
Ukrayna - Ukraine	487 917	593 302	730 689	574 700	568 227
Yunanistan - Greece	412 819	447 950	572 212	616 489	670 297
Diğer ülkeler - Other countries	4 244 903	5 170 359	6 056 202	6 484 473	7 039 563
Giden yabancılar - Foreigners departing	19 275 948	23 017 081	26 431 124	27 347 977	28 510 852
ABD - USA	542 658	662 048	693 199	675 566	646 859
Almanya - Germany	3 729 334	4 192 512	4 396 948	4 481 571	4 370 248
Avusturya - Austria	423 979	473 273	505 764	537 721	497 931
Azerbeycan - Azerbaijan	382 717	425 026	467 547	430 241	477 441
Belçika - Belgium	418 024	549 890	578 680	592 651	544 728
Bulgaristan - Bulgaria	1 196 979	1 347 616	1 512 243	1 623 640	1 448 923
Fransa - France	619 366	739 442	877 408	935 047	923 037
Hollanda - Netherlands	1 003 954	1 081 436	1 166 101	1 157 131	1 087 823
İngiltere - United Kingdom	1 704 041	1 940 412	2 190 254	2 445 015	2 680 588
İran - Iran	636 282	854 488	1 029 716	1 369 896	1 870 953
İsrail - Israel	359 114	503 570	559 737	316 466	110 322
İsveç - Sweden	326 738	338 678	407 590	407 984	447 065
İsviçre - Switzerland	204 534	222 499	255 649	288 529	272 528
İtalya - Italy	386 456	504 914	597 325	629 516	665 478
Romanya - Romania	242 097	382 971	449 206	369 887	356 616
Rusya Federasyonu - Russian Federation	1 782 568	2 353 333	2 863 857	2 696 784	3 087 737
Ukrayna - Ukraine	476 113	578 189	729 370	582 607	566 296
Yunanistan - Greece	407 167	433 337	562 226	607 779	661 260
Diğer ülkeler - Other countries	4 433 827	5 433 447	6 588 304	7 199 946	7 795 019

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen yabancı ziyaretçiler
Foreign visitors arrivals by selected nationalities

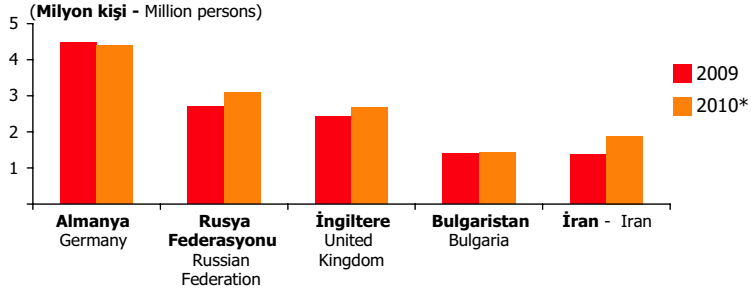

7.4 Geliş nedenine göre çıkış yapan yabancı ve vatandaş ziyaretçiler, 2006-2010
Departing foreign and citizen visitors by purpose of visit, 2006-2010

	2006	2007	2008
Giden yabancılar - Foreigners departing	19 275 949	23 017 081	26 431 124
Gezi, eğlence - Travel, entertainment	8 529 890	10 890 648	12 709 268
Kültür - Culture	1 008 513	1 154 624	1 388 850
Sportif ilişkiler - Sports event	179 419	303 089	326 201
Yakınları ziyaret - Visiting relatives and friends	1 929 800	2 068 307	2 411 752
Sağlık - Health reasons	153 895	154 603	162 486
Dini - Religious	101 564	137 787	95 050
Alışveriş - Shopping	1 135 273	1 093 382	1 042 251
Toplantı, konferans, kurs, seminer - Meeting, conference, course, seminar	443 500	657 342	624 608
Görev - Job	1 030 319	569 892	592 917
Ticari ilişkiler, fuar - Commercial relations, exhibitions	747 599	864 704	930 979
Transit - Transit	321 607	38 133	232 073
Eğitim - Education	94 399	135 304	145 776
Diğer - Other	755 038	1 172 109	1 068 542
Beraberinde gelen - Accompanying persons	2 845 134	3 777 157	4 700 372
Giden vatandaşlar - Citizens departing	3 872 720	4 197 907	4 548 855
Gezi, eğlence - Travel, entertainment	568 492	602 109	551 639
Kültür - Culture	19 271	21 814	29 307
Sportif ilişkiler - Sports event	23 167	30 626	26 712
Yakınları ziyaret - Visiting relatives and friends	1 906 801	2 250 873	2 452 983
Sağlık - Health reasons	39 834	43 951	62 171
Dini - Religious	23 939	6 182	4 014
Alışveriş - Shopping	31 484	32 829	32 598
Toplantı, konferans, kurs, seminer - Meeting, conference, course, seminar	27 457	34 599	36 952
Görev - Job	60 035	48 612	45 936
Ticari ilişkiler, fuar - Commercial relations, exhibitions	153 697	172 086	135 884
Transit - Transit	736	-	503
Eğitim - Education	11 850	14 127	11 684
Diğer - Other	204 953	127 561	129 220
Beraberinde gelen - Accompanying persons	801 005	812 538	1 029 253

	2009	2010*
Giden yabancılar - Foreigners departing	27 314 205	28 510 852
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler		
Travel, entertainment, sportive or cultural activities	15 680 337	16 726 847
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	2 825 952	2 761 520
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	196 409	159 959
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	132 677	115 223
Dini / hac - Religion / pilgrimage	124 408	106 690
Alışveriş - Shopping	1 142 515	1 039 331
Transit - Transit	636 604	769 815
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assignments etc.)	1 397 262	1 539 647
Diğer - Other	955 733	997 202
Beraberinde gelen - Accompanying persons	4 222 309	4 294 618
Giden vatandaşlar - Citizens departing	4 658 172	4 517 091
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler		
Travel, entertainment, sportive or cultural activities	727 031	721 481
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	2 554 834	2 433 264
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	21 255	17 015
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	68 545	48 028
Dini / hac - Religion / pilgrimage	3 406	7 651
Alışveriş - Shopping	33 386	23 478
Transit - Transit	540	-
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assignments etc.)	180 246	184 295
Diğer - Other	132 107	133 447
Beraberinde gelen - Accompanying persons	936 822	948 432

Not 1. Bilgiler "Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anket" sonuçlarına aittir.
2. Birinci dönemde günübirlikçiler toplama dahil edilmemiştir.

Note 1. Data cover "The Departing Visitors Survey".
2. In first quarter same day visiters are not included in total.

7.5 Aylara göre turizm geliri, 2006-2010
Monthly tourism receipts, 2006-2010 ($)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Yabancı - Foreigners	12 556 829 222	13 989 952 725	16 801 617 895	15 853 074 448	15 577 356 752
Ocak - January	457 390 564	479 702 156	616 090 985	559 525 558	531 414 202
Şubat - February	379 758 848	434 420 532	573 072 193	526 455 761	505 734 288
Mart - March	530 307 851	586 910 342	817 101 538	704 876 687	699 912 233
Nisan - April	718 863 474	702 202 324	806 044 676	765 221 336	751 858 744
Mayıs - May	1 034 000 605	1 070 321 254	1 451 689 514	1 208 600 448	1 308 186 279
Haziran - June	1 303 122 300	1 333 301 018	1 695 774 629	1 520 651 236	1 607 364 687
Temmuz - July	1 802 382 650	1 973 336 741	2 342 955 281	2 201 118 644	2 099 135 647
Ağustos - August	2 313 771 669	2 508 861 431	2 965 776 054	2 784 835 974	2 373 411 380
Eylül - September	1 765 258 901	2 011 874 841	2 190 387 474	2 054 750 800	1 980 773 333
Ekim - October	1 161 131 324	1 512 553 962	1 842 167 952	1 910 240 676	2 114 050 466
Kasım - November	606 459 820	808 843 431	886 701 629	938 920 622	961 548 369
Aralık - December	484 381 217	567 624 694	613 855 971	677 876 706	643 967 123
Vatandaş - Citizens	4 294 117 783	4 497 055 373	5 149 188 666	5 396 260 135	5 229 351 692
Ocak - January	264 310 796	247 740 640	269 380 922	239 161 096	204 055 065
Şubat - February	168 832 659	189 924 797	227 891 978	195 851 344	215 623 831
Mart - March	201 030 312	223 875 011	272 741 724	240 700 606	256 785 191
Nisan - April	218 604 577	218 755 600	246 622 145	256 192 715	292 421 953
Mayıs - May	210 567 924	199 463 184	240 435 906	235 531 433	292 453 760
Haziran - June	207 781 278	203 312 079	252 640 363	257 347 939	306 564 423
Temmuz - July	553 714 070	609 171 202	711 363 553	705 673 865	641 899 298
Ağustos - August	848 677 706	895 561 699	1 029 235 011	1 028 983 104	824 295 953
Eylül - September	753 223 942	733 402 095	748 259 174	750 957 446	655 374 074
Ekim - October	288 968 040	342 449 619	419 368 864	555 960 720	570 813 243
Kasım - November	281 171 894	326 090 034	382 932 427	502 855 735	555 259 814
Aralık - December	297 234 584	307 309 413	348 316 599	427 044 131	413 805 086

Not. Bilgiler "Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anket" sonuçlarına aittir.

Note. Data cover "The Departing Visitors Survey" results.

7.4 Turizm gelir ve gideri - Tourism receipts and expenditures

Gelir - Receipts

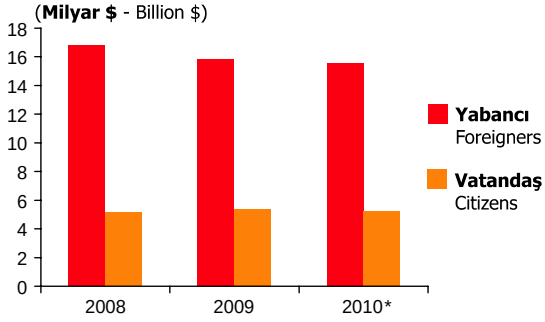

Veri için tablo 7.5'e bakınız.
For data, see table 7.5.

Gider - Expenditures

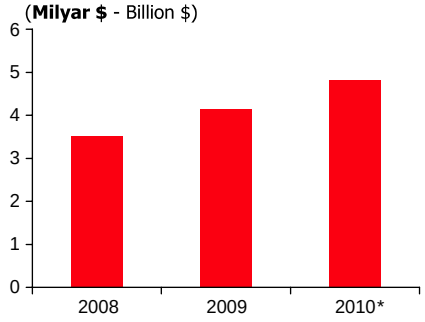

Veri için tablo 7.6'ya bakınız.
For data, see table 7.6.

7.6 Aylara göre turizm gideri, 2008-2010
Tourism expenditures by months, 2008-2010

	Vatandaş ziyaretçi sayısı - Number of citizen visitors	**Turizm gideri** Tourism expenditures ($)	**Kişi başı ortalama harcama -** Average expenditure per person ($)
		2008	
Toplam - Total	4 892 717	3 506 888 205	717
Ocak - January	352 491	274 058 487	777
Şubat - February	338 170	254 451 447	752
Mart - March	374 133	276 855 813	740
Nisan - April	427 658	296 878 902	694
Mayıs - May	461 661	320 070 319	693
Haziran - June	567 063	389 585 837	687
Temmuz - July	437 854	333 771 377	762
Ağustos - August	348 552	264 061 165	758
Eylül - September	262 293	195 375 294	745
Ekim - October	448 433	310 312 729	692
Kasım - November	376 187	246 989 079	657
Aralık - December	498 221	344 477 755	691
		2009	
Toplam - Total	5 561 355	4 145 740 850	745
Ocak - January	378 771	282 105 147	745
Şubat - February	384 447	287 901 482	749
Mart - March	439 320	326 603 864	743
Nisan - April	364 114	268 517 511	737
Mayıs - May	413 407	306 746 195	742
Haziran - June	488 989	361 266 354	739
Temmuz - July	651 212	460 697 011	707
Ağustos - August	460 934	329 229 786	714
Eylül - September	411 943	307 165 477	746
Ekim - October	490 962	374 671 441	763
Kasım - November	517 640	393 619 402	760
Aralık - December	559 614	447 217 180	799
		2010*	
Toplam - Total	6 557 233	4 825 214 101	736
Ocak - January	354 260	272 349 030	769
Şubat - February	444 881	320 836 151	721
Mart - March	494 956	396 740 807	802
Nisan - April	518 761	350 964 158	677
Mayıs - May	575 820	392 547 210	682
Haziran - June	617 491	425 734 213	689
Temmuz - July	770 870	537 105 301	697
Ağustos - August	547 433	380 132 689	694
Eylül - September	518 823	388 662 216	749
Ekim - October	551 749	423 054 022	767
Kasım - November	599 486	505 229 994	843
Aralık - December	562 702	431 858 310	767

Not. Bilgiler "Vatandaş Giriş Anketi" sonuçlarına aittir.

Note. Data cover "The Citizen Entry Survey" results.

7.7 Giriş yapan vatandaşların seyahat amacına göre dağılımı, 2006-2010
Citizens arriving by purpose of visit, 2006-2010

Seyahat amacı - Purpose of visit	**Kişi sayısı** - Number of persons		
	2006	2007	2008
Toplam - Total	4 063 179	4 956 069	4 892 717
Gezi, eğlence - Travel, entertainment	590 285	1 045 243	1 003 236
Kültür - Culture	29 679	74 641	28 765
Sportif ilişkiler - Sports events	12 883	32 297	28 753
Yakınları ziyaret - Visiting relatives	933 983	1 116 948	1 206 084
Sağlık - Health reasons	41 397	18 505	20 057
Dini - Religious	101 178	32 942	46 417
Alışveriş - Shopping	51 446	61 295	73 600
Toplantı, konferans, kurs, seminer Meeting, conference, course, seminar	104 859	168 093	165 617
Görev - Job	308 257	612 793	421 529
Ticari ilişkiler, fuar - Commercial relations, exhibitions	742 788	813 563	855 669
Eğitim - Education	124 828	161 041	177 478
Diğer - Other	856 534	533 560	570 264
Beraberinde gelen - Accompanying persons	165 062	285 147	295 248

	2009	2010*
Toplam - Total	5 561 355	6 557 233
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler Travel, entertainment, sportive or cultural activities	993 818	1 447 627
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	1 494 840	1 760 992
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	166 416	240 739
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	30 852	20 643
Dini / hac - Religion / pilgrimage	85 374	126 101
Alışveriş - Shopping	125 945	249 406
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assigments etc.)	1 750 807	1 822 662
Diğer - Other	678 772	604 836
Beraberinde gelen - Accompanying persons	234 531	284 227

Not. Bilgiler "Vatandaş Giriş Anketi" sonuçlarına aittir.

Note. Data cover "The Citizen Entry Survey" results.

İÇİNDEKİLER

		Sayfa Page
	Açıklama	**150**
	Grafik	
8.1	Ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2005-2009	**152**
	Tablo	
8.1	Savcı, hâkim ve Adalet Bakanlığı'nda çalışan diğer personel, 2005-2009	**151**
8.2	Mahkeme türüne göre mahkemeye gelen, karara bağlanan ve gelecek yıla devredilen davalar, 2005-2009	**151**
8.3	Ceza infaz kurumu sayısı ve kapasitesi, 2005-2009	**152**
8.4	Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2005-2009	**152**
8.5	Eğitim durumuna göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2005-2009	**153**
8.6	Ceza infaz kurumu türüne göre hükümlüler, 2005-2009	**153**
8.7	Suç türüne göre çocuk ceza infaz kurumuna ve eğitimevine giren hükümlü çocuklar, 2005-2009	**153**
8.8	İBBS 2'ye göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2007-2009	**154**

CONTENTS

	Explanation	
	Graph	
8.1	Convicts received into prison, 2005-2009	
	Table	
8.1	Prosecutor, judge and other personnel in the Ministry of Justice, 2005-2009	
8.2	Cases brought, judged and postponed until next year by type of court, 2005-2009	
8.3	Number and capacity of prisons, 2005-2009	
8.4	Convicts received into prison by age group, marital status and sex, 2005-2009	
8.5	Convicts received into prison by educational status, 2005-2009	
8.6	Convicts by type of prison, 2005-2009	
8.7	Juvenile convicts received into juvenile prison and reformatory by type of crime, 2005-2009	
8.8	Convicts received into prison by SR 2, 2007-2009	

AÇIKLAMA

ADALET

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi'ne ilişkin bilgiler ilgili kurumlardan alınmakta, savcılık ve mahkemelere ilişkin bilgiler Adalet Bakanlığı tarafından derlenmektedir.

Hükümlülere ilişkin bilgiler, 2009 yılına kadar ceza infaz kurumu müdürlüklerince düzenlenip, Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığıyla aylık olarak TÜİK'e gönderilen hükümlü formları ile derlenmiş olup, 2009 yılından itibaren ise Adalet Bakanlığı tarafından oluşturulan Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi veri tabanından derlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi: Kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler.

Yargıtay: Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Danıştay: İdari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Uyuşmazlık Mahkemesi: Adli, idari ve askeri yargı mercilileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir.

Savcı: Toplum adına mahkemelere dava açmak ve iddianame hazırlamakla görevlendirilmiş kamu görevlisidir.

Hakim: Mahkemelere açılan davalarla ilgili olarak karar vermekle görevlendirilmiş kamu görevlisidir.

Cürüm: Bir toplumun var olma veya yaşam koşullarını veya bireylerin ve toplumun temel yararlarını ihlal eden veya tehlikeye sokan suçlardır.

Kabahat: Kamunun iyiliği ve gelişmesini bozan fiillerdir.

Hükümlü: Hakkında mahkumiyet kararı kesinleşmiş olan kimsedir.

EXPLANATION

JUSTICE

Data on the Constitutional Court, the Supreme Court, the Council of State and the Court of Jurisdictional Disputes are taken from the related institutions, data on prosecutors' offices and courts are compiled by the Ministry of Justice.

Data on convicts are compiled with the convicts' forms filled in by each prison directorate and sent to TurkStat via Chief Public Prosecutors monthly until the year 2009, but after the year 2009 the data are compiled from the database in the National Judicial Network Information System conducted by the Ministry of Justice.

The Constitutional Court: The Constitutional Court reviews the constitutionality of laws, government decrees with the power of law and the by- laws of the Turkish Grand National Assembly.

The Supreme Court: The Supreme Court is the court of last instance for reviewing the decisions and verdicts rendered by courts of law and in matters not referred by law to other courts of law. It has first and final jurisdiction in specific cases defined by law.

The Council of State: The Council of State is the court of last instance for reviewing the decisions and verdicts rendered by administrative courts and in matters not referred to other courts of administration by law. It has first and final jurisdiction in specific cases defined by law.

The Court of Jurisdictional Disputes: The Court of Jurisdictional Disputes is empowered to settle disputes among juridical administrative and military courts arising from disagreements on jurisdictional matters and verdicts.

Public prosecutor: A public officer appointed as authority to file suits and prepare accusation on behalf of public.

Judge: A public officer appointed as authority to determine litigated questions.

Felony: It is a type of crime which violates and endangers the existence of a society or life conditions, or the main advantages of individuals or a society.

Misdemeanor: It is a type of crime which disturbs the improvement of public and public order.

Convict: A person convicted of a crime by the courts.

8.1 Savcı, hâkim ve Adalet Bakanlığı'nda çalışan diğer personel, 2005-2009
Prosecutor, judge and other personnel in the Ministry of Justice, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009*
Savcı - Prosecutor	3 091	2 688	3 860	4 003	4 281
Hâkim - Judge	6 211	6 405	6 260	6 444	7 727
Adli Tıp Kurumu - The Council of Forensic Medicine	989	1 005	1 081	1 046	1 010
Diğer personel - Other personnel	29 268	30 917	31 763	32 584	33 484

Kaynak: Adalet Bakanlığı Source: Ministry of Justice

8.2 Mahkeme türüne göre mahkemeye gelen, karara bağlanan ve gelecek yıla devredilen davalar, 2005-2009
Cases brought, judged and postponed until next year by type of court, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009*
Gelen dava - Cases brought [1]					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	552	389	617	626	509
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	202	379	640	630	489
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	724 477	680 271	745 819	886 188	1 007 023
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	2 673 374	2 709 769	3 058 701	3 060 639	2 949 079
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	2 180 305	2 276 843	2 397 875	2 521 418	2 746 968
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	157 163[2]	169 924[2]	206 701	248 678	275 598
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	76 113	82 758	94 424	99 868	109 939
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	221 710	274 442	255 381	229 721	217 541
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	92 489	112 108	128 534	152 662	188 438
Karara bağlanan dava - Cases judged					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	139	121	158	271	213
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	183	317	456	433	362
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	518 881	462 559	455 548	523 484	553 168
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	1 622 748	1 571 930	1 714 883	1 848 906	1 722 284
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	1 422 745	1 456 265	1 497 250	1 568 170	1 719 228
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	69 484	73 123	88 278	99 284	106 959
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	62 933	67 294	80 301	85 356	98 233
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	124 602	174 506	167 351	153 880	145 336
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	58 511	71 674	79 174	98 292	111 904
Gelecek yıla devir - Postponed until next year					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	413	268	459	355	296
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	19	62	184	197	127
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	205 596	217 712	290 271	362 704	453 855
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	1 050 626	1 137 839	1 343 818	1 211 733	1 226 795
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	757 560	820 578	900 625	953 248	1 027 740
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	81 728	94 629	118 423	149 394	168 639
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	13 180	15 464	14 123	14 512	11 706
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	97 108	99 936	88 030	75 841	72 205
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	33 978	40 434	49 360	54 370	76 534

(1) Daha önceki yıllardan gelen davaları da kapsar. (1) Also covers cases of previous years.
(2) Daireler arası devir yapılmıştır. (2) Turnover between departments.

8.3 Ceza infaz kurumu sayısı ve kapasitesi, 2005-2009
Number and capacity of prisons, 2005-2009

	2005	2006[(1)]	2007[(1)]	2008[(1)]	2009*[(1)]
Yetişkin - Adult					
Ceza infaz kurumu sayısı - Number of prisons	436	423	386	378	363
Yatak sayısı - Number of beds	69 361	73 396	92 593	95 307	106 359
Çocuk - Juvenile					
Ceza infaz kurumu ve eğitimevi sayısı					
Number of prisons and reformatories	5	5	5	6	7
Yatak sayısı - Number of beds	480	744	744	1 694	1 694

(1) Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, çocuk kapalı ceza infaz kurumu sayısı içinde gösterilmiştir.

(1) Juvenile and Youth Closed Prison is shown in the number of juvenile closed prisons.

8.4 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2005-2009
Convicts received into prison by age group, marital status and sex, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	52 716	77 884	127 304	76 607	74 404
Yaş grubu - Age group					
11 - 14	94	43	61	123	187
15 - 17	802	470	779	1 065	900
18 - 24	15 332	17 534	24 391	15 636	14 036
25 - 34	17 429	25 614	41 349	25 854	18 638
35 - 44	11 731	20 807	35 807	20 357	15 569
45 - 54	5 334	9 888	18 616	10 002	8 073
55 - 64	1 508	2 792	5 034	2 843	2 373
65 +	486	736	1 267	727	536
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	14 092
Medeni durum - Marital status					
Hiç evlenmemiş - Never married	18 914	23 163	35 091	24 210	20 813
Evli - Married	31 882	51 492	86 034	47 074	43 924
Eşi ölmüş - Widowed	211	438	540	216	680
Boşanmış - Divorced	1 709	2 791	5 639	5 107	8 945
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	42
Cinsiyet - Sex					
Erkek - Males	51 463	75 777	122 787	73 933	71 349
Kadın - Females	1 253	2 107	4 517	2 674	3 043
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	12

Not. 2006 ve sonraki yıllarda, TCK'ya göre ceza sorumluluk yaşı 12 olmuştur.

Note. The criminal responsibility age was 12 years old in the year 2006 and subsequent years by the new TCL.

8.1 Ceza infaz kurumuna giren hükümlüler - Convicts received into prison

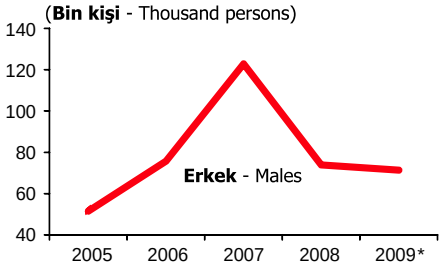

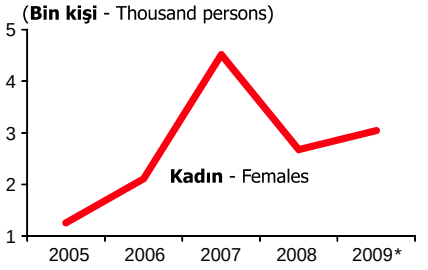

8.5 Eğitim durumuna göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2005-2009
Convicts received into prison by educational status, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	52 716	77 884	127 304	76 607	74 404
Okuryazar olmayan - Illiterate	1 961	2 373	3 089	2 137	2 040
Okuryazar olup da bir okul bitirmeyen Literate but not graduated from a school	1 746	2 053	2 397	1 795	2 375
Bitirilen okul - Completed school	49 009	73 458	121 818	72 675	65 115
İlkokul - Primary school	34 610	49 954	72 844	42 683	31 715
İlköğretim - Primary education	198	754	9 779	8 303	10 377
Ortaokul ve dengi meslek okulu - Junior high school and vocational school at junior high school level	6 519	9 386	15 283	8 078	7 356
Lise ve dengi meslek okulu - High school and vocational school at high school level	6 289	10 898	19 495	11 049	12 675
Yüksek öğretim - Higher education	1 393	2 466	4 417	2 562	2 992
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	4 874

8.6 Ceza infaz kurumu türüne göre hükümlüler, 2005-2009
Convicts by type of prison, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009*
Erkek - Males	24 247	25 618	36 874	44 188	66 329
Kapalı ceza infaz kurumu - Closed prison	19 897	21 046	29 933	35 760	55 077
Açık ceza infaz kurumu - Open prison	4 297	4 516	6 828	8 204	10 898
Çocuk ceza infaz kurumu ve eğitimevi Juvenile prison and reformatory	53	56	113	224	354
Kadın - Females	733	782	1 089	1 358	2 057
Kapalı ceza infaz kurumu - Closed prison	604	645	950	1 176	1 841
Açık ceza infaz kurumu - Open prison	129	137	139	179	214
Çocuk ceza infaz kurumu ve eğitimevi Juvenile prison and reformatory	-	-	-	3	2

Not. Hükümlü sayıları Aralık ayı sonuna göredir.

Note. The number of convicts in prisons by the end of December.

8.7 Suç türüne göre çocuk ceza infaz kurumuna ve eğitimevine giren hükümlü çocuklar, 2005-2009
Juvenile convicts received into juvenile prison and reformatory by type of crime, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	202	78	236	429	652
Öldürme - Homicide	28	17	21	39	34
Hırsızlık - Theft	29	12	47	121	194
Irza geçmek - Rape	20	7	30	7	42
Fiili livata - Sodomy	14	3	5	28	-
Yaralama - Assault	5	3	14	9	13
Gasp - Robbery	94	28	100	171	271
Diğer - Other	12	8	19	54	97
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	1

8.8 İBBS 2'ye göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2007-2009
Convicts received into prison by SR 2, 2007-2009

İBBS 2 - SR 2	2007		2008		2009*		
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Bilinmeyen** Unknown
TR Türkiye - Turkey	122 621	4 516	73 897	2 674	71 349	3 043	12
TR10 İstanbul	19 456	938	11 423	485	11 146	557	1
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3 893	158	1 985	64	2 129	85	-
TR22 Balıkesir, Çanakkale	4 450	194	2 488	118	2 635	131	-
TR31 İzmir	11 068	470	4 691	191	6 050	327	1
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	6 070	287	4 230	179	5 132	267	1
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	6 892	242	4 418	174	4 195	214	4
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	7 001	293	4 288	158	3 488	143	2
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	5 398	172	3 398	114	3 275	103	-
TR51 Ankara	7 028	226	5 022	155	3 949	113	1
TR52 Konya, Karaman	4 282	87	2 430	53	1 924	64	1
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	6 053	282	3 945	183	4 004	210	-
TR62 Adana, Mersin	6 073	243	4 065	183	4 125	174	-
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 747	68	2 388	83	1 974	98	-
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2 087	81	1 559	79	1 375	56	1
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	3 225	95	1 940	63	2 169	58	-
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	2 058	110	1 165	52	1 024	54	-
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	1 365	44	669	21	530	25	-
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	4 923	179	3 142	106	2 571	120	-
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 764	82	1 622	45	1 245	61	-
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 788	25	850	27	909	18	-
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 632	9	916	10	874	8	-
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2 285	68	1 355	39	1 327	27	-
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 841	10	888	6	955	9	-
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	3 724	66	2 254	52	2 093	71	-
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	3 456	56	1 953	21	1 701	30	-
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 062	31	813	13	508	19	-
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	42	1	-

Not 1. Bölgeler suçun işlendiği ile göre oluşturulmuştur.
2. Yabancı ülkede suç işleyen hükümlüleri kapsamamaktadır.

Note 1. Regions have been formed by the province where the crime was committed.
2. Figures do not cover the convicts committed the crime abroad.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page		
Açıklama	**156**	**Explanation**	
Grafik		**Graph**	
9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 2007	**157**	9.1 Results of the General Election of Representatives, 2007	
9.2 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı, 1991, 1995, 1999, 2002, 2007	**159**	9.2 Number of representatives by the election year and sex, 1991, 1995, 1999, 2002, 2007	
Tablo		**Table**	
9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 1991, 1995, 1999, 2002, 2007	**157**	9.1 Results of the General Election of Representatives, 1991, 1995, 1999, 2002, 2007	
9.2 İBBS 2'ye göre 2007 Milletvekili Genel Seçimi	**158**	9.2 General Election of Representatives, 2007 by SR 2	
9.3 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı ve Meclis'teki temsil oranı, 1935-2007	**159**	9.3 Number of representatives and the rate of representation in the Assembly by the election year and sex, 1935-2007	
9.4 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2009	**160**	9.4 Results of the Local Administration Elections, 2009	
9.5 İBBS 2'ye göre 2009 İl Genel Meclisi Üyeleri Seçimi	**161**	9.5 The Election of Provincial General Council Members, 2009 by SR 2	
9.6 Halk Oylaması sonuçları, 1961, 1982, 1987, 1988, 2007, 2010	**162**	9.6 Results of the Referendum, 1961, 1982, 1987, 1988, 2007, 2010	

AÇIKLAMA

SEÇİMLER

Bu bölümde sunulan milletvekili ve mahalli idareler seçimi sonuçlarına ilişkin veriler, il ve ilçe seçim kurullarınca Kurumumuza gönderilen birleştirme tutanaklarına dayanılarak hazırlanmıştır.

İlk kez, 22 Temmuz 2007 tarihinde gerçekleştirilen Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, YSK Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Bilgisayar Destekli Merkezi Seçmen Kütüğü Projesi (SEÇSİS) kapsamında, YSK Başkanlığı'ndan elektronik ortamda alınarak yayına hazırlanmıştır.

Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, il, ilçe, bucak ve köyler itibariyle sandık bazında; Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, il genel meclisi üyeleri seçiminde, il ve ilçeler bazında, belediye başkanı, belediye meclisi üyeleri ve büyükşehir belediye başkanlığı seçiminde ise belediyeler bazında yayımlanmaktadır.

EXPLANATION

ELECTIONS

The data presented in this section related to the results of the representatives and local administration elections are prepared by the records sent to TurkStat by the provincial and district election committees.

For the first time, the results of the General Election of Representatives held on July 22, 2007 were taken from the High Council of Elections Presidency in electronic media within the content of the Computer Supported Central Register of Voters Project held by the High Council of Elections Presidency and prepared for publication.

The results of the General Election of Representatives are published on the basis of ballot boxes for provinces, districts, sub-districts and villages; the results of the Elections of Local Administrations are published on the basis of provinces and districts for the election of provincial general council members and are published on the basis of municipalities for the elections of mayor, members of municipal council and mayor of metropolitan municipality.

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 1991, 1995, 1999, 2002, 2007
Results of the General Election of Representatives, 1991, 1995, 1999, 2002, 2007
A. Alınan oy - Votes polled **B. Kazanılan milletvekilliği** - Seats won

		1991	1995	1999	2002	2007
Kayıtlı seçmen - Registered voters		29 979 123	34 155 981	37 495 217	41 407 027	42 799 303
Oy kullanan seçmen - Actual voters		25 157 089	29 101 469	32 656 070	32 768 161	36 056 293
Seçime katılma oranı - Participation rate (%)		83.9	85.2	87.1	79.1	84.2
Geçerli oy sayısı - Number of valid votes		24 416 666	28 126 993	31 184 496	31 528 783	35 049 691
Milletvekili sayısı - Number of representatives		450	550	550	550	550
Erkek - Males		442	537	527	526	500
Kadın - Females		8	13	23	24	50
Oyların siyasi parti ve bağımsızlara göre dağılımı						
Votes polled by political parties and independents						
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ)	A	-	-	-	10 808 229	16 327 291
Justice and Development Party	B	-	-	-	363	341
Anavatan Partisi (ANAP)	A	5 862 623	5 527 288	4 122 929	1 618 465	-
Motherland Party	B	115	132	86	-	-
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	A	-	3 011 076	2 716 094	6 113 352	7 317 808
Republican People's Party	B	-	49	-	178	112
Demokratik Sol Parti (DSP)	A	2 624 301	4 118 025	6 919 670	384 009	-
Democratic Left Party	B	7	76	136	-	-
Doğru Yol Partisi (DYP)	A	6 600 726	5 396 009	3 745 417	3 008 942	-
True Path Party	B	178	135	85	-	-
Fazilet Partisi (FP)	A	-	-	4 805 381	-	-
Virtue Party	B	-	-	111	-	-
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)	A	-	2 301 343	5 606 583	2 635 787	5 001 869
Nationalist Movement Party	B	-	-	129	-	71
Refah Partisi (RP)	A	4 121 355	6 012 450	-	-	-
Welfare Party	B	62	158	-	-	-
Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP)	A	5 066 571	-	-	-	-
Social Democratic Populist Party	B	88	-	-	-	-
Bağımsızlar	A	32 721	133 895	270 265	314 251	1 835 486
Independents	B	-	-	3	9	26
Diğer - Other	A	108 369	1 626 907	2 998 157	6 645 748	4 567 237

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları
Results of the General Election of Representatives
2007

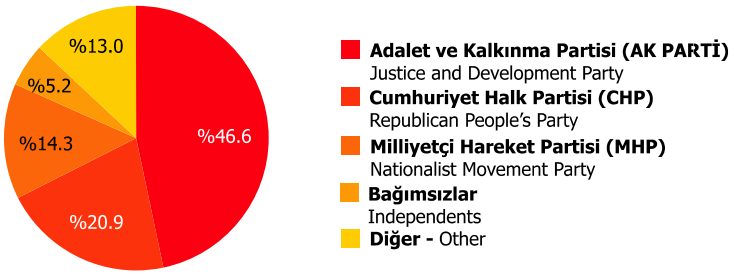

9.2 İBBS 2'ye göre 2007 Milletvekili Genel Seçimi
General Election of Representatives, 2007 by SR 2

İBBS 2 - SR 2		**Sandık sayısı** Number polling units	**Kayıtlı seçmen sayısı** Registered voters	**Katılım oranı** Participation rate (%)	**Milletvekili sayısı** Number of representatives
TR Türkiye - Turkey		159 014	42 571 284	84.16	550
TR10	İstanbul	24 331	7 406 297	81.99	70
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3 389	964 799	88.56	12
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4 353	1 131 803	89.39	12
TR31	İzmir	8 601	2 528 035	84.79	24
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6 198	1 737 748	88.82	21
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	7 415	1 915 898	91.01	26
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	7 622	2 147 111	88.85	24
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	7 192	1 961 693	86.90	23
TR51	Ankara	10 086	2 920 818	85.63	29
TR52	Konya, Karaman	4 971	1 327 158	87.28	19
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	5 561	1 534 941	85.98	21
TR62	Adana, Mersin	7 621	2 198 134	79.23	26
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	5 686	1 620 705	83.09	22
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3 792	959 690	83.26	17
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	6 065	1 373 103	87.30	20
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	2 714	711 769	84.85	10
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	2 995	536 660	85.51	10
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	7 250	1 787 661	84.56	24
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	7 118	1 677 617	82.71	27
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	3 403	650 195	80.85	12
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2 426	547 702	75.33	12
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	4 419	1 012 659	78.54	17
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	3 463	837 951	79.29	18
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	4 058	1 058 116	81.59	17
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	4 917	1 228 569	75.93	21
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	3 368	794 452	78.70	16

Not. Türkiye toplamı Resmi Gazete'den alınmış olup, bölge toplamları ve oranlar Kurumumuzda hesaplanmıştır.

Note. The national total has been taken from the Official Gazette; total of the region and rates have been computed records at TurkStat.

9.3 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı ve Meclis'teki temsil oranı, 1935-2007
Number of representatives and the rate of representation in the Assembly by the election year and sex, 1935-2007

Seçim yılı Election year	Toplam milletvekili sayısı Total number of representatives	Erkek Males	Temsil oranı Rate of representation (%)	Kadın Females	Temsil oranı Rate of representation (%)
1935	399	381	95.5	18	4.5
1939	429	413	96.3	16	3.7
1943	455	439	96.5	16	3.5
1946	465	456	98.1	9	1.9
1950	487	484	99.4	3	0.6
1954	541	537	99.3	4	0.7
1957	610	602	98.7	8	1.3
1961	450	447	99.3	3	0.7
1965	450	442	98.2	8	1.8
1969	450	445	98.9	5	1.1
1973	450	444	98.7	6	1.3
1977	450	446	99.1	4	0.9
1983	399	387	97.0	12	3.0
1987	450	444	98.7	6	1.3
1991	450	442	98.2	8	1.8
1995	550	537	97.6	13	2.4
1999	550	527	95.8	23	4.2
2002	550	526	95.6	24	4.4
2007	550	500	90.9	50	9.1

9.2 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı
Number of representatives by the election year and sex

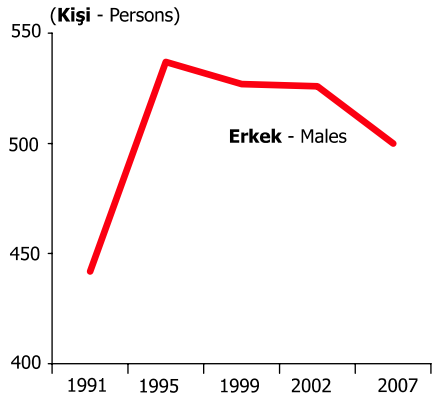

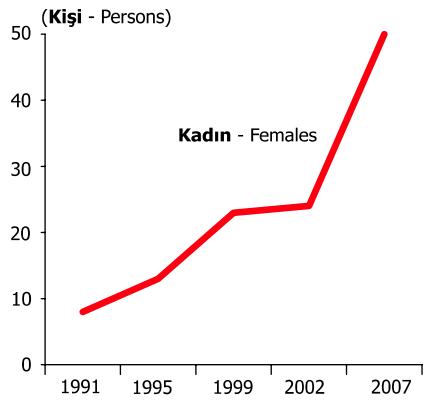

9.4 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2009
Results of the Local Administration Elections, 2009

		İl genel meclisi üyeleri Provincial general council members	**Büyükşehir belediye başkanlığı** Mayor of metropolitan municipality	**Belediye başkanlığı** Mayor	**Belediye meclisi üyeleri** Municipal council members
Kayıtlı seçmen sayısı - Number of registered voters		48 049 446	22 677 450	39 809 274	39 809 272
Oy kullanan seçmen sayısı - Number of actual voters		40 932 260	18 861 493	33 510 343	33 461 620
Katılım oranı - Participation rate (%)		85.2	83.2	84.2	84.1
Geçerli oy sayısı - Number of valid votes		39 988 763	18 183 894	32 299 515	32 086 214
Siyasi parti ve bağımsızlar Political parties and independents					
Adalet ve Kalkınma Partisi Justice and Development Party	AK PARTİ	15 353 553	7 672 280	12 483 171	12 242 083
Anavatan Partisi Motherland Party	ANAP	304 361	48 358	197 454	204 250
Bağımsız Türkiye Partisi Independent Turkey Party	BTP	167 986	49 320	101 206	82 854
Barış ve Demokrasi Partisi Peace and Democracy Party	BDP	36	-	151	203
Büyük Birlik Partisi Great Union Party	BBP	943 765	116 216	384 487	508 076
Cumhuriyet Halk Partisi Republican People's Party	CHP	9 229 936	5 896 884	7 973 640	7 968 843
Demokrat Parti Democrat Party	DP	1 536 847	179 350	1 169 242	1 181 074
Demokratik Sol Parti Democratic Left Party	DSP	1 139 878	381 875	925 645	945 744
Demokratik Toplum Partisi Democratic Society Party	DTP	2 277 777	780 176	1 661 948	1 690 290
Emeğin Partisi Labour Party	EMEP	48 939	801	15 298	21 100
İşçi Partisi Worker's Party	İP	114 243	394	867	2 258
Hak ve Özgürlükler Partisi Rights and Freedoms Party	HAKPAR	29 392	12 966	5 670	4 618
Halkın Yükselişi Partisi People's Ascent Party	HYP	6 197	7 176	8 192	5 566
Liberal Demokrat Parti Liberal Democrat Party	LDP	2 285	8 518	8 608	2 451
Millet Partisi Nation Party	MP	41 818	11 405	5 772	6 685
Milliyetçi Hareket Partisi Nationalist Movement Party	MHP	6 386 279	2 249 039	5 326 953	5 338 339
Özgürlük ve Dayanışma Partisi Freedom and Solidarity Party	ÖDP	67 984	1 039	21 745	25 557
Saadet Partisi Felicity Party	SP	2 079 701	689 025	1 740 852	1 809 181
Türkiye Komünist Partisi Communist Party of Turkey	TKP	85 507	24 812	28 101	3 409
Bağımsızlar Independents	BĞMZ	172 279	54 260	240 513	43 633

9.5 İBBS 2'ye göre 2009 İl Genel Meclisi Üyeleri Seçimi
The Election of Provincial General Council Members, 2009 by SR 2

İBBS 2 - SR 2		**Sandık sayısı** Number of polling units	**Kayıtlı seçmen sayısı** Registered voters	**Katılım oranı** Participation rate (%)
TR Türkiye - Turkey		177 431	48 049 446	85.2
TR10	İstanbul	28 738	8 805 063	81.7
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3 831	1 096 611	88.4
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4 550	1 196 509	88.7
TR31	İzmir	9 477	2 790 455	85.1
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6 847	1 940 855	89.3
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	8 043	2 092 942	90.2
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	8 805	2 483 645	86.4
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	7 932	2 186 640	87.6
TR51	Ankara	11 119	3 224 796	85.2
TR52	Konya, Karaman	5 446	1 469 846	86.6
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	6 351	1 772 496	87.4
TR62	Adana, Mersin	8 411	2 424 274	84.8
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	6 363	1 830 667	86.8
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3 985	1 007 930	86.2
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	6 670	1 526 721	84.7
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	2 882	751 430	87.4
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	3 086	546 451	87.3
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	7 717	1 892 914	87.3
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	7 587	1 785 546	84.0
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	3 482	662 904	82.3
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2 640	620 778	80.4
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	4 639	1 060 933	83.2
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	3 918	990 415	81.6
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	5 010	1 355 749	84.1
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	6 010	1 578 061	83.0
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	3 892	954 815	83.8

Not. Türkiye toplamı Resmi Gazete'den alınmış olup, bölge toplamları ve oranlar birleştirme tutanaklarından Kurumumuzda hesaplanmıştır.

Note. The national total has been taken from the Official Gazette; total of the region and rates have been computed from consolidated records at TurkStat.

9.6 Halk Oylaması sonuçları, 1961, 1982, 1987, 1988, 2007, 2010

Results of the Referendum, 1961, 1982, 1987, 1988, 2007, 2010

A. Alınan oy - Votes polled **B. Oy oranı -** Ratio of vote

		1961	1982	1987	1988	2007	2010
Kayıtlı seçmen - Registered voters		12 747 901	20 690 914	26 095 630	26 739 227	42 690 252	52 051 828
Oy kullanan seçmen - Actual voters		10 321 111	18 885 488	24 436 821	23 750 873	28 819 319	38 369 099
Katılım oranı - Participation rate (%)		81.0	91.3	93.6	88.8	67.5	73.7
Geçersiz oy sayısı - Number of unvalid votes		39 075	43 498	1 088 965	793 995	651 658	725 062
Oranı - Ratio (%)		0.4	0.2	4.5	3.3	2.3	1.9
Geçerli oy sayısı - Number of valid votes		10 282 036	18 841 990	23 347 856	22 956 878	28 167 661	37 644 037
Oranı - Ratio (%)		99.6	99.8	95.5	96.7	97.7	98.1
Evet - Yes	A	6 348 092	17 215 559	11 711 461	8 034 933	19 422 714	21 787 244
Oranı - Ratio (%)	B	61.7	91.4	50.2	35.0	68.9	57.9
Hayır - No	A	3 933 944	1 626 431	11 636 395	14 921 945	8 744 947	15 856 793
Oranı - Ratio (%)	B	38.3	8.6	49.8	65.0	31.1	42.1

Not. Resmi Gazete sonucudur.
Gümrük kapılarındaki halk oylaması sonuçları,
Türkiye toplamı içinde gösterilmiştir.

Note. It is the result of the Official Gazette.
The results of the referendum at customs gates
are shown in Turkey total.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

		Sayfa Page		
	Açıklama	**164**		**Explanation**
	Grafik			**Graph**
10.1	Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler, 2006-2010	**171**	10.1	Applications to and placements by the Turkish Employment Organization, 2006-2010
	Tablo			**Table**
10.1	(4/c) Emekli Sandığı'ndan aylık alanlar, 2005-2009	**167**	10.1	Persons receiving monthly benefits from the Government Employees Retirement Fund, 2005-2009
10.2	(4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan aylık alanlar, 2005-2009	**167**	10.2	Persons receiving monthly benefits from the Social Insurance Institution, 2005-2009
10.3	(4/a) Sosyal sigorta uygulamasına tabi işyerleri ve sigortalı sayısı, 2005-2009	**167**	10.3	Establishments and number of employees covered by the Social Insurance Institution, 2005-2009
10.4	(4/b) Bağ-Kur'dan aylık alanlar, 2005-2009	**168**	10.4	Persons receiving monthly benefits from Bağ-Kur, 2005-2009
10.5	(4/a, 4/b, 4/c) SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'na yapılan bütçe transferleri, 2005-2009	**168**	10.5	Budget transfers to Social Insurance Institution, Bağ-Kur and Government Employees Retirement Fund, 2005-2009
10.6	Sosyal Güvenlik Kurumu toplam sağlık harcamaları, 2005-2009	**168**	10.6	Total health expenditures of Social Security Institution, 2005-2009
10.7	Sosyal Güvenlik Kurumunun gelir ve gider dengesi, 2006-2010	**168**	10.7	Revenues and expenditures of Social Security Institution, 2006-2010
10.8	Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler, 2006-2010	**169**	10.8	Applications to and placements by the Turkish Employment Organization, 2006-2010
10.9	Mesleklerine göre Türkiye İş Kurumu tarafından yurt dışında işe yerleştirilen işçiler, 2006-2010	**169**	10.9	Workers placed in a position abroad by the Turkish Employment Organization, 2006-2010
10.10	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu çalışmaları, 2006-2010	**170**	10.10	Social Services and Child Protection Agency's studies, 2006-2010

AÇIKLAMA

SOSYAL GÜVENLİK

Bu bölümdeki veriler TC. Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye İş Kurumu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'ndan alınmıştır.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 16.06.2006 tarihli 26200 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yürürlük tarihi 01.01.2007 olarak belirlenmiş, ancak, Kanunun bazı maddeleri Anayasa Mahkemesince iptal edildiğinden, yürürlük tarihi 5724 sayılı Kanunla 01.06.2008 tarihine, 5754 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla ise Kanunun tahsis mevzuatına ilişkin maddeleri 2008/Ekim ayı başı itibariyle yürürlüğe girmiştir.

5510 sayılı kanunun 4 üncü maddesinde; Kanuna göre sigortalı sayılanlar belirtilmiş olup, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının;

- (a) bendi kapsamında olanlar hizmet akdi ile çalışanları (mülga 506 ve 2925 sayılı kanunlara tabii olanlar),

- (b) bendi kapsamında olanlar köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanları (mülga 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi olanlar),

- (c) bendi kapsamında olanlar ise kamu görevlilerini (5434 sayılı Kanuna tabi olanlar) ifade etmektedir.

Söz konusu sigortalılar 4(a), 4(b), 4(c) sigortalıları olarak nitelendirilmektedir. Kanunla sağlanan yardımlar;

İş kazası ve meslek hastalığı sigortası: 4/a ve 4/b kapsamındaki İş kazası veya meslek hastalığı sonucu bedeni veya ruhi arızaya uğrayan sigortalıya şu hakları tanımaktadır.

- Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi,

- Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması,

- İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması,

- Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi,

- İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için, cenaze ödeneği verilmesidir.

İş kazası ve meslek hastalığı sigortasından sağlanan yardımlar içerisinde tahsis mevzuatını içeren yardımlar, sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri verilmesi ve sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölen sigortalının hak sahiplerine ölüm geliri bağlanması, evlenme ve cenaze ödeneği verilmesidir.

Hastalık ve analık sigortası: 4(a) ve 4(b) kapsamındaki sigortalının, işkazası ve meslek hastalığı dışında kalan ve işgöremezliğe neden olan rahatsızlıklar hastalık halidir.

EXPLANATION

SOCIAL SECURITY

Data presented in this section are provided by the Social Security Institution, Turkish Employment Organization, Social Services and Child Protection Agency.

SOCIAL SECURITY INSTITUTION

Social Insurance and Universal Health Insurance Law No. 5510 published in Official Journal No. 26200 date 16.06.2006 and the effective date is determined as 01.01.2007. However, because of the some provisions of the Act has been canceled by the Constitutional Court, the date of entry into force postponed to 01.06.2008. Also with the Law of Making Amendments in Social Insurance and Universal Health Insurance Law and Certain Laws and Decree Laws, articles of the Law relating to the allotment regulation came into force as of early October 2008.

In Article 4 of the Law No 5510; individuals deemed to be insurance holders according to the Law has mentioned. 1th sub-paragraph of Article 4th of the Law, refers.

- under item (a) of paragraph one of Article 4, those employees working with service contracts (those subject to amended 506 and 2925 numbered Laws),

- under item (b) of paragraph one of Article 4, among the village and quarter headmen and individuals working on his/her own name and account without being bound by a service contract; (those subject to amended 1479 and 2926 numbered Laws),

- under item (c) of paragraph one of Article 4, the public officials (those subject to 5434 numbered Law).

Such insured persons are regarded as 4 (a), 4 (b), 4 (c) insurance holders. Benefits provided by the Law;

Work accidents and occupational disease insurance: Following are the rights provided by this insurance for within the scope of 4/a and 4/b insurance holder who have a physical or mental handicap due to work accident or occupational disease.

- Giving daily temporary incapacity allowance to the insurance holder during the period of temporary incapacity to work,

- Putting the insurance holder on permanent incapacity income,

- Putting on income the right holders of the insurance holder who died due to work accident or occupational disease,

- Giving marriage bonuses to female children who were put on income,

- Giving funeral benefit for the insurance holder died of work accident or occupational disease.

Benefits of allotment regulation in work accidents and occupational diseases insurance, are giving permanent incapacity income to the insurance holder and putting on income the right holders of the insurance holder who died while receiving permanent incapacity income, giving marriage bonuses and funeral benefit.

Sickness and maternity insurance: Sicknesses of the insurance holder under items (a) and (b) of paragraph one of Article 4, other than work accident or occupational disease and which causes the incapacity to work in the individual are sickness statuses.

Hastalık ve analık sigortasından sigortalıya hastalık veya analık hallerine bağlı olarak ortaya çıkan işgöremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Daily temporary incapacity allowance shall be given to the insurance holder, during the temporary incapacity period arising due to sickness or maternity statuses, from the sickness and maternity insurance.

Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşine her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife üzerinden emzirme ödeneği verilir.

Nursing benefit applicable by the date of delivery, over the tariff determined by the Board of Directors of the Institution and approved by the Minister, shall be payable to the female insurance holder or to the male insurance holder due to his not insured spouse for each newborn, provided that the newborn lives.

Malullük sigortası: Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az %60'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalılar, malullük aylığından yararlanır.

Invalidity insurance: The insurance holder, who is determined by the Institutions Health Committee to have lost working power or minimum 60% of the earning power in profession due to work accident or occupational disease for insurance holders under items (a) and (b) under paragraph one of Article 4 and to have lost minimum 60% of the earning power in profession or at a degree which does not allow him/her to carry out his/her duties for the insurance holders under item (c), as a result of examining the reports and the medical documents the report is based on, prepared duly by the providers of health-care services authorized by the Institution, upon request of the insurance holder or the employer, shall benefit from invalidity pension.

Yaşlılık sigortası: Yaşlılık sigortasından yapılan yardımlar yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları taşıyan sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanması ve yaş şartının doldurduğu halde diğer yaşlılık aylığı hak kazanma koşullarını taşımayan sigortalılara yaşlılık toptan ödemesi yapılmasıdır.

Old-age insurance: Rights granted from the old-age insurance to the insurance holder who have conditions to old-age pension benefit are putting on old-age pension and making single payment who do not have conditions to old- age pension benefit.

Ölüm sigortası: Ölüm sigortasından sağlanan yardımlar; ölüm aylığına hak kazanma koşullarını taşıyan sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanması, ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamaması durumunda ölüm toptan ödemesi yapılması, aylık almakta olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi, cenaze ödeneği verilmesidir.

Survivors insurance: The rights granted from the survivors insurance are, putting on survivors' pension to survivors of insurance holder who have conditions to survivor pension benefit, making single payment to the survivors while not putting the survivor pension, granting marriage support to daughters receiving pension, granting funeral benefit.

Genel sağlık sigortası: Genel Sağlık Sigortası ile Sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişiler yararlandırılır. Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlıklı kalmalarını; hastalanmaları halinde sağlıklarını kazanmalarını; iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tıbben gerekli görülen sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla sağlık hizmetleri finansmanı Kurumca sağlanır.

Universal health insurance: Universal health insurance holder and their dependants of health insurance holder shall be benefited from universal health insurance. Health-care services to be financed by the Institution in order to ensure that the health of universal health insurance holder and his/her dependants are maintained, that they regain their health in case of sickness, that the health-care services found necessary in medical terms as a result of work accident and occupational disease, sickness and maternity, and that the incapacity status is eliminated or reduced.

5510 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı kanuna tabii iştirakçi olanlar hakkında 5434 sayılı kanuna tabi iştirakçi olanlar hakkında 5434 sayılı kanun hükümlerinin uygulanması devam etmektedir.

Before the date of entry into force of Law no 5510, the Law no 5434 continue to be implemented for individuals who are participants in accord with the Law no 5434.

Vazife malullüğü aylığı: Sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan dolayı vazife malulü olanlara bağlanan aylıktır. Vazife malullerinden sayılan harp malullerine ayrıca harp malullüğü zammı ödenir ve bazı ek yardımlar yapılır.

Duty disability pension: This is the pension putting on disabled of duty during the insurance holders' carrying out their duties or carrying out other duties of any public administration to which they are charged with duty by their won administrations out of their duties, or while carrying out a work for defending the interests of their institutions, or by an accident occurred during going to or coming from work or occurred at the workplace. Disabled veteran increment and some additional benefit pay for disabled veterans whom to be considered within duty disabled.

TÜRKİYE İŞ KURUMU

Türkiye İş Kurumu iş ve işçi bulma çalışmalarını yurt içinde ve yurt dışında bir kamu hizmeti olarak düzenlemek ve yürütmek, aktif ve pasif işgücü programı uygulamak, iş gücü piyasasını izlemek ve düzenlemekle görevlidir.

SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU

Sosyal Hizmetler; kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütününü ifade eder.

SHÇEK Genel Müdürlüğü; korunmaya, bakıma veya yardıma muhtaç aile, çocuk, genç, kadın, özürlü ve yaşlılarımıza 24 saat sürekli koruma ve bakım hizmetini yatılı ve gündüzlü olarak vermektedir.

Çocuk, kadın, özürlü, yaşlı, aile, toplum merkezleri, evlat edindirme, koruyucu aile, sosyal yardım uygulamaları, sokakta yaşayan, çalıştırılan çocuklara ve özürlülerin evde bakımına yönelik hizmetleri ile tüm alanlarda gönüllü katkı ve katılımların organizasyonu gibi koruyucu, önleyici ve eğitici çalışmaların yanında uluslararası sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmekle görevlidir.

Sosyal hizmet kuruluşları; Kanunun amacına ve belirtilen esaslara uygun faaliyette bulunan kuruluşlar olup; İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, İlçe Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve Çocuk Yuvaları; Yetiştirme Yurtları, Kreş ve Gündüz Bakımevleri, Huzurevleri, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri, Çocuk ve Gençlik Merkezleri, Kadın Konukevleri, Toplum Merkezi ve Aile Danışma Merkezleri, Aile Danışma ve Rehabilitasyon Merkezleri, Yaşlı Hizmet Merkezi, Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezlerinden oluşmaktadır.

TURKISH EMPLOYMENT ORGANIZATION

Main aim of Turkish Employment Organization is to organize and execute the studies on finding job and worker both in Turkey and outside of Turkey as a public service and also to apply active and passive labour force programme to follow and arrange labour force market.

SOCIAL SERVICES AND CHILD PROTECTION AGENCY

Social services is described as the integrity of systematic and programmed services aiming at recovery of financial, emotional and social deprivations of; increasing the living standarts of persons and families and prevention of and support towards the social issues arising from their inner and environmental conditions or from out of their control.

General Directorate of SHCEK, on the residential and day-long services basis, ensures 24 hours of constant protection and care services towards families, children, youngsters, women, persons with disability and the elderly who are in need of protection, care or assistance.

It is authorized on the execution of protective, preventive and training services towards children, women, persons with disability, elderly, family, community centers, adoption, foster family, social support practices, children living and working on streets and of services towards home care of persons with disability and also contribution and organization of voluntary participations in all fields as well as the execution of the international social services (ISS).

Social services institutions that perform services pursuant to the objective of the Law and the specified principles are as follows; Provincial Social Services Management, District Social Services Management, Children's Home, Orphanages, Creche, Day-Care Center, Homes for the Elderly Persons, Care and Rehabilitation Centers, Child and Youth Centers, Women Shelters, Community Center and Family Counseling Centers, Family Counseling and Rehabilitation Centers, Elderly Care Center, Protection, Care and Rehabilitation Center and Care and Social Rehabilitation Center.

10.1 (4/c) Emekli Sandığı'ndan aylık alanlar, 2005-2009
Persons receiving monthly benefits from the Government Employees Retirement Fund, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	1 648 085	1 701 543	1 749 378	1 807 419	1 845 351
Emekli - Retired persons	1 061 509	1 107 904	1 147 518	1 198 666	1 221 544
Adi malül - Disabled persons	22 116	22 451	22 883	23 155	23 577
Görev malülü - Persons disabled on the job	10 006	9 406	9 239	6 401	6 543
Emeklilerin dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of retired persons	441 408	449 696	459 527	477 946	488 672
Adi malül dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of disabled persons	21 004	21 140	21 188	21 435	21 642
Görev malülü dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of persons disabled on the job	39 930	39 401	37 970	29 157	33 356
Vatani hizmet ve madalya aylığı Patriotic duty and medal holders benefits	52 112	51 545	51 053	50 659	50 017

Not. Emekli sayısına, sandığa tabi hizmeti olup diğer sosyal güvenlik kurumlarından emekli olanlar kapsanmamıştır.

Note. Data concerning the retired persons does not cover persons who are in other social security institutions eventhough they belong.

10.2 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan aylık alanlar, 2005-2009
Persons receiving monthly benefits from the Social Insurance Institution, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	4 308 186	4 510 701	4 763 434	5 024 696	5 290 270
İş kazası, meslek hastalıkları sigortası Work injury and occupational disease insurance	127 012	128 232	129 285	129 916	131 976
Malül - Disable workers	53 584	54 857	56 105	56 668	57 422
Eş - Widow and widowers	32 210	32 737	33 191	33 545	34 620
Çocuk - Children	33 005	32 446	31 696	31 392	31 559
Ana, baba ve kardeş Parents, sisters and brothers	8 213	8 192	8 293	8 311	8 375
Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortası Disability, old age and death insurance	4 181 174	4 382 469	4 634 149	4 894 780	5 158 294
Yaşlı - Retired workers	2 988 054	3 151 374	3 297 393	3 467 017	3 665 784
Malül - Disabled workers	62 700	63 861	64 883	65 175	66 038
Eş - Widow and widowers	692 547	726 979	798 961	862 074	908 078
Çocuk - Children	428 213	430 207	462 097	488 844	506 398
Ana, baba - Parents	9 660	10 048	10 815	11 670	11 996

10.3 (4/a) Sosyal sigorta uygulamasına tabi işyerleri ve sigortalı sayısı, 2005-2009
Establishments and number of employees covered by the Social Insurance Institution, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
İşyeri - Establishments[(1)]	944 984	1 036 328	1 116 638	1 170 248	1 216 308
Kamu - Public sector	31 198	28 699	31 304	30 369	36 031
Özel - Private sector	913 786	1 007 629	1 085 334	1 139 879	1 180 277
Sigortalı - Employees insured	6 918 605	7 818 642	8 505 390	8 802 989	9 030 202
Kamu - Public sector	680 500	659 899	722 015	731 704	852 248
Özel - Private sector	6 238 105	7 158 743	7 783 375	8 071 285	8 177 954
Erkek - Males	5 486 494	6 191 309	6 603 475	6 774 527	6 870 750
Kadın - Females	1 432 111	1 627 333	1 901 915	2 028 462	2 159 452

Not. 2007 yılı ve sonraki yıllara ait veriler Aralık ayı sonu, daha önceki yıllara ait veriler ise Eylül ayı sonu verileridir.
(1) Bildirgesi alınan işyerleridir.

Note. Data of 2007 and later are by the end of December, data of previous years are by the end of September.
(1) Data relates to business establishments which submitted memoranda.

10.4 (4/b) Bağ-Kur'dan aylık alanlar, 2005-2009

Persons receiving monthly benefits from Bağ-Kur, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Aylık alan - Beneficiary	1 600 294	1 753 025	1 817 685	1 965 247	2 088 146
Yaşlılık aylığı - Old age benefit	963 818	1 087 865	1 136 641	1 252 324	1 341 488
Malüllük aylığı - Disability benefit	16 097	15 667	15 149	14 917	15 480
Dul ve yetim aylığı - Widows and orphans benefit	620 379	649 493	665 895	698 006	731 178

10.5 (4/a, 4/b, 4/c) SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'na yapılan bütçe transferleri, 2005-2009

Budget transfers to Social Insurance Institution, Bağ-Kur and Government Employees Retirement Fund, 2005-2009

(Milyar TL - Billion TL)

	2005	2006	2007	2008	2009
SSK - Social Insurance Institution	7 507 000	8 527 000	15 804 628	23 451 270	41 627 730
Bağ-Kur - Bağ-Kur	6 926 000	4 330 000	6 070 873	2 154 482	1 534 110
Emekli Sandığı - Government Employees Retirement Fund	8 889 000	10 035 000	7 260 878	9 410 651	9 437 851

10.6 Sosyal Güvenlik Kurumu toplam sağlık harcamaları, 2005-2009

Total health expenditures of Social Security Institution, 2005-2009

(Milyon TL - Million TL)

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam sağlık - Total health	13 608	17 667	19 984	25 346	28 811
Tedavi - Treatment	5 626	8 489	10 267	13 953	15 129
İlaç - Medicine	7 001	8 372	8 858	10 717	13 161
Diğer - Other	980	805	859	676	521

Not 1. 2001-2005 yılları arası 4/a kapsamındakilerin sağlık harcamaları diğer kaleminde, geçici iş görmezlik, yolluk ve sağlık personel-idame giderleri yer almamaktadır. 4/c kapsamındakilere sağlık yolluk giderleri dahildir.

Not 2. SGK sağlık harcamalarına 2007, 2008 ve 2009 yıllarında yolluk giderleri dahil değildir. Yolluk giderleri 2007 yılında 61 milyon TL, 2008 yılında 58 milyon TL'dir.

Not 3. 4/a, 4/b ve 4/c kapsamındakilerin sağlık ödemeleri 2008 yılı Ocak ayından itibaren SGK adına tek bir yerden yapılmaktadır.

Note 1. In the period of 2001-2005 temporary incapacity income, transportation allowance and health staff expenditures are not included by other item in health expenditures of 4/a, but transportation allowance in other item for 4/c.

Note 2. In the years of 2007, 2008 and 2009, SSI health expenditures do not include transportation allowance. Transportation allowance was 61 million TL in 2007, it was 58 million TL in 2008.

Note 3. Health payment of 4/a, 4/b and 4/c has made in a single location for SSI, since 2008 January.

10.7 Sosyal Güvenlik Kurumunun gelir ve gider dengesi, 2006-2010

Revenues and expenditures of Social Security Institution, 2006-2010

(Bin TL - Thousand TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Gelirler - Revenues	53 830 886	56 874 830	67 257 484	78 072 788	94 679 381
Giderler - Expenditures	71 867 475	81 915 401	93 159 462	106 775 443	121 403 499
Açık - Deficit	-18 036 589	-25 040 571	-25 901 978	-28 702 655	-26 724 118

Kaynak - Source: http://www.sgk.gov.tr/sgkshared/dokuman/istatistik/2010_12_bulten.pdf (15.03.2011)

Not. Nakit hareketler tablosu dikkate alınarak hazırlanan geçici gerçekleşme rakamlarıdır.

Note. These are provisional numbers prepared according to the table of cash flows.

10.8 Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler, 2006-2010
Applications to and placements by the Turkish Employment Organization, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
İş isteyen - Applications	564 388	656 969	1 275 674	1 435 024	1 217 936
İşe yerleştirilen - Placements	85 882	111 375	109 595	118 278	205 231

Kaynak: Türkiye İş Kurumu Source: Turkish Employment Organization

10.9 Mesleklerine göre Türkiye İş Kurumu tarafından yurt dışında işe yerleştirilen işçiler, 2006-2010
Workers placed in a position abroad by the Turkish Employment Organization, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total	81 379	70 024	58 602	59 494	54 848
Vasıfsız işçiler - Unskilled workers	6 926	395	5 676	10 497	13 031
Vasıflı işçiler - Skilled workers	74 453	69 629	52 926	48 997	41 817
Mimar ve inşaat mühendisi - Architects and civil engineers	1 814	20	1 215	1 280	1 297
Diğer mühendisler - Other engineers	534	4	774	1 002	902
Teknik ressam - Draftsmen	390	0	71	108	101
İnşaat teknisyeni - Technicians (construction)	361	14	191	175	323
Yönetici, muhasebe ve büro elemanı Administrators, accountancy and office personnel	535	4	567	607	656
Aşçı ve garson - Cooks and waiters	380	37	588	370	689
Usta ve ustabaşı (inşaat) - Foremen and general foremen (construction)	650	0	277	630	491
Soğuk demirci - Cold iron workers	1 457	132	2 215	2 112	1 696
Makinist ve tamirci (oto) - Mechanics and repairmen (auto)	321	4	42	46	60
Elektrikçi (genel) - Electricians (general)	3 563	18	1 522	1 548	1 677
Sıhhi ve boru tesisatçısı - Sanitary facilities installers and plumbers	2 699	6	1 569	1 675	1 161
Kaynakçı - Welder	1 878	7	1 260	1 590	1 445
Metal inşaat hazırlayıcı ve montajcı Structural metal preparers and erectors	300	0	273	126	172
İnşaat boyacısı - Construction painters	2 266	3	34	81	37
Duvarcı (taş-tuğla) - Bricklayers (stone-brick)	1 303	33	842	773	687
Karofayans ve mermer döşeyici - Marble and falance laying workers	1 391	76	949	1 135	703
İnşaat beton demircisi - Iron concrete construction workers	5 335	4	483	1 089	748
Beton kalıpçı ve dökücü - Concrete molders	11 456	268	98	235	203
Marangoz, doğramacı ve dülger - Carpenters and joiners	693	3	457	1 882	185
Sıvacı - Plasterers	3 125	16	1 952	2 545	2 357
Vinç ve inşaat makineleri operatörü - Crane and lift operators	1 426	5	400	364	291
Ağır taşıt şoförü - Heavy vehicle drivers	672	24	963	588	498
Diğer meslekler - Other qualified workers	31 904	68 951	36 184	29 036	25 438

Kaynak: Türkiye İş Kurumu Source: Turkish Employment Organization

10.10 Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu çalışmaları, 2006-2010
Social Services and Child Protection Agency's studies, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Teşkilat - Organization					
İl sosyal hizmetler müdürlüğü					
Provincial social services management	81	81	81	81	81
İlçe sosyal hizmetler müdürlüğü					
District social services management	35	35	35	35	35
Çocuk yuvası - Children's home	107	103	103	96	74
Çocuk evi - Child home				160	323
Çocuk evi - Child home **(0-12 yaş** - age)				122[1]	238
Çocuk evi - Child home **(13+ yaş** - age)				38	85
Sevgi evleri - Affection home				18	37
Sevgi evleri - Affection home **(0-12 yaş** - age)				13	22
Sevgi evleri - Affection home **(13-18 yaş** - age)				5	15
Yetiştirme yurdu - Orphanages	112	113	114	105	97
Gözlem evi - Observation home				6	6
Huzurevi - Homes for the elderly persons	69	70	79	81	97
Yaşlı Hizmet Merkezi - Elderly Solidarity Center	5	5	5	5	5
Kreş ve Gündüz Bakımevi - Nurseries and Day Care Homes	[2]	-	-	-	-
Rehabilitasyon Merkezi - Rehabilitation Center number of					
rehabilitation centers that render treatment	66	64	72	72	79
Yatılı hizmet veren - In-patient	39	45	55	60	70
Gündüzlü hizmet veren - Out-patient	25	17	15	10	7
Devreler halinde hizmet veren - Partial	2	2	2	2	2
SHÇEK'ten ruhsat alan özel bakım merkezi					
Private rehabilitation center that licenced by SHÇEK	-	-	20	44	77
Özürlülerde Evde Bakım Hizmetleri					
Home Care Services for Persons with Disability	-	32 874	120 000	210 320	284 595
Çocuk ve Gençlik Merkezleri - Child and Youth Center	44	43	37	38	37
Yatılı hizmet veren - In patient	21	18	10	8	7
Gündüzlü hizmet veren - Out-patient	23	25	24	27	27
Yatılı-Gündüzlü hizmet veren- In/Out patient	-	-	3	3	3
Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri					
Care and Rehabilitation Center	-	4	9	18	23
Koruma, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri					
Protection, Care and Rehabilitation Centers	-	3	6	6	7
Aile Danışma Merkezi - Family Consultation Center	38	40	42	45	48
Toplum Merkezi - Community Center	66	74	79	86	85
Kadın Konukevi - Women Guest - House	17	23	26	29	43
Hizmet götürülen kişi sayısı - Number of people served					
Sosyal hizmetler müdürlüğü (yardım verilen kişi sayısı)					
Social services management (number of persons served)	27 319	28 681	30 909	35 756	35 298
Çocuk yuvaları - Children's homes	9 670	6 190[3]	6 099	5 690	3 945
Çocuk evi - Child home				938	1 813
Çocuk evi - Child home **(0-12 yaş -** age)				705[1]	1 394
Çocuk evi - Child home **(13+ yaş -** age)				233	419
Sevgi evleri - Affection home				1 348	2 224
Sevgi evleri - Affection home **(0-12 yaş -** age)				1 139	1 678
Sevgi evleri - Affection home **(13-18 yaş -** age)				209	546
Yetiştirme yurdu - Orphanages	10 471	5 934[3]	5 512	5 818	4 596
Gözlem evi - Observation home				[4]	[4]
Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri					
Care and Rehabilitation Center	-	-	199	275	417

10.10 Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu çalışmaları (devam), 2006-2010
Social Services and Child Protection Agency's studies (continued), 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Koruma, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri					
Protection, Care and Rehabilitation Centers	-	-	217	123	117
Evlat edinme - Adoption	561	460	349[5]	389[5]	385
Koruyucu Aile - Foster Family	813	973	1 103	1 155	1 227
Çocuk ve Gençlik Merkezleri - Child and Youth Centers	9 114[6]	8 947	10 778	8 756	8 934
Yatılı hizmet verilen - In patient	-	-	1 623	723	993
Gündüzlü hizmet verilen - Out patient	-	-	7 795	7 223	6 829
Yatılı-gündüzlü hizmet verilen - In/out patient	-	-	1 360	810	1 112
Yaşlılar - Elderly	6 082	6 477	6 773	8 161	8 929
Yatılı hizmet verilen - In-patient				7 161	7 979
Gündüzlü hizmet verilen - Out-patient	1 014	978	914	1 000	950
Özürlüler - Number of disabled persons who recieve treatment	4 710	4 515	4 272	4 598	4 905
Yatılı hizmet verilen - In-patient	3 070	3 348	3 747	4 161	4 430
Gündüzlü hizmet verilen - Out-patient	1 584	1 106	470	388	415
Devreler halinde hizmet verilen - Partial	56	61	55	49	60
SHÇEK'ten ruhsat alan özel bakım merkezi					
Private rehabilitation center that licenced by SHÇEK	-	-	768	2 144	4 331
Kreş çocukları - Nursery children	[2]	-	-	-	-
Aile Danışma Merkezi - Family Counseling Center	14 076	21 306	17 244	21 696	19 039
Toplum Merkezi - Community Center	77 892	94 696	98 190	166 137	114 373
Kadın Konukevi - Women Shelter	1 314	2 548	3 172	4 196	4 262
Kadınlar - Women	789	1 551	1 874	2 696	2 824
Çocuklar - Children	525	997	1 298	1 500	1 438
Bilgi edinme başvurusu - Information application			5 516	4 223	3 762
BİMER başvurusu - Prime Ministry Communication Center Application			1 641	1 658	2 106
ALO 183 başvurusu - Line 183 application			15 145	23 144	24 398

Kaynak: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
(1) Yeni hizmet modellerimizden olan Çocuk Evleri 2008 yılı sonuna kadar kuruluşlara bağlı ek ünite şeklinde hizmet vermekte iken gerekli yasal düzenlemeler yapılmış, 2009 yılı itibariyle kuruluşlardan bağımsız hizmet vermeye başlamıştır. Bu nedenle söz konusu hizmet, çocuk evi sayısı ve evlerde hizmetten yararlanan çocuk sayıları boyutuyla ayrıca eklenmiştir.
(2) SHÇEK'e bağlı resmi Kreş ve Gündüz Bakımevleri hizmeti sonlandırılmıştır.
(3) Kuruluşlarımızda fiilen bakılan çocuk sayısı.
(4) Gözlem evinden yararlanan kişiler, Çocuk ve Gençlik Merkezlerinden yararlanan kişilerin içinde sayılmaktadır. Gözlem evinden yararlanan kişi sayısı ayrıca verilememektedir.
(5) Bu rakamlar Kuruma ulaşan kapanmış davalara göre değişebilir.
(6) Önceki yıllara ait çocuk sayıları katlamalı olarak verilmiş olup, bu rakam 2006 yılını kapsamaktadır.

Source: Social Services and Child Protection Agency
(1) The new service models Children's Homes were depending on the companies until the end of 2008. On the other hand, necessary legal arrangements have been made and Children's Homes were began to serve as independent organizations in 2009. For this reason, the service, children's home number and size of homes have added a number of children benefiting from the service.
(2) The service of nurseries and day care homes in Social Services and Child Protection Agency is ended.
(3) The number of children actually cared in the institutions.
(4) The people who are benefiting from observing home is considered in individuals of the Child and Youth Centers. The number of people benefiting from observing home do not be given seperately.
(5) These figures vary according to the organization can receive, the case closed.
(6) The number of children of the previous years is given as folded and this number covers in year of 2006.

10.1 Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler
Applications to and placements by the Turkish Employment Organization

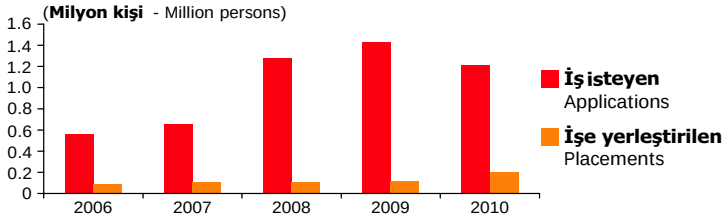

Veri için tablo 10.8'e bakınız.
For data, see table 10.8.

İÇİNDEKİLER

Sayfa
Page

Açıklama 174

Grafik

11.1 Yaş grubuna göre istihdam edilenler, 2006-2010 179

11.2 İşgücüne dahil olmayan nüfus, 2006-2010 180

11.3 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2010 186

11.4 İşsizlik oranı, 2006-2010 193

Tablo

11.1 Kurumsal olmayan nüfusun işgücü durumu, 2006-2010 178

11.2 Yaş grubuna göre istihdam edilenler, 2006-2010 179

11.3 Nedenlerine göre işgücüne dahil olmayanlar, 2006-2010 180

11.4 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2006-2009 181

11.5 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2009-2010 182

11.6 Meslek gruplarına göre istihdam edilenler, 2006-2010 183

11.7 İşteki durum ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2008-2010 184

11.8 Fiili çalışma süresi ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2008-2010 185

11.9 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2008 187

11.10 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2009 188

11.11 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2010 189

11.12 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2008 190

11.13 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2009 191

11.14 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2010 192

11.15 Yaş grubuna göre işsizler, 2006-2010 193

11.16 Eğitim durumuna göre işsizler, 2006-2010 194

11.17 Toplu sözleşme yapan işyeri ve işçiler, 2006-2010 194

11.18 Grev ve lokavt uygulamaları, 2006-2010 195

11.19 Ekonomik faaliyete göre işçi ve işveren sendikaları, 2009 195

11.20 Yıl ortalaması asgari ücretin ABD $ ile karşılaştırılması, 2006-2010 196

CONTENTS

Explanation 174

Graph

11.1 Employed persons by age groups, 2006-2010 179

11.2 Population not in labour force, 2006-2010 180

11.3 Employed persons by branch of economic activity, 2010 186

11.4 Unemployed rate, 2006-2010 193

Table

11.1 Labour force status of non-institutional population, 2006-2010 178

11.2 Employed persons by age groups, 2006-2010 179

11.3 Persons not in labour force by reason, 2006-2010 180

11.4 Employed persons by branch of economic activities, 2006-2009 181

11.5 Employed persons by branch of economic activities, 2009-2010 182

11.6 Employed persons by major occupational groups, 2006-2010 183

11.7 Employed persons by status in employment and branch of economic activity, 2008-2010 184

11.8 Employed persons by actual hours worked and branch of economic activity, 2008-2010 185

11.9 Labour force status by SR 2, 2008 187

11.10 Labour force status by SR 2, 2009 188

11.11 Labour force status by SR 2, 2010 189

11.12 Distribution of employment by sectors SR 2, 2008 190

11.13 Distribution of employment by sectors SR 2, 2009 191

11.14 Distribution of employment by sectors SR 2, 2010 192

11.15 Unemployed persons by age groups, 2006-2010 193

11.16 Unemployed persons by educational status, 2006-2010 194

11.17 Establishments and labourers covered by collective bargaining, 2006-2010 194

11.18 Strikes and lockouts, 2006-2010 195

11.19 Labour and employers' unions by economic activity, 2009 195

11.20 A comparison between average minimum wage and exchange rates (USA $), 2006-2010 196

AÇIKLAMA

ÇALIŞMA

İşçi - işveren ilişkileri, 1983 yılında çıkarılan 2 821 sayılı Sendikalar ve 2 822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunları ile daha rasyonel biçimde düzenlenmiştir. Bu konudaki veriler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan alınmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA) 1988 yılında hem kentsel hem kırsal yerleşim yerlerini kapsayacak bir örnek hacmi ve geliştirilmiş bir soru kağıdı kullanılarak uygulanmaya başlanmıştır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) koordinatörlüğünde yürütülen İşgücü Piyasası Enformasyon Sistemi (İPES) Projesi kapsamında, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) teknik katkıları ile başlatılan çalışmanın bu ilk aşamasında anket yılda iki kez, Nisan ve Ekim aylarının Pazartesi ile başlayıp Pazar ile biten son haftası referans dönemi alınarak gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmalarda iktisaden faal nüfus, istihdam, işsizlik ve eksik istihdamın ölçümünde son uluslararası standartlar kullanılmıştır. Yapılacak anketlerde elde edilecek verilerin hem zaman içinde kendisiyle karşılaştırılabilir hem de uluslararası verilerle kıyaslanabilir nitelikte olması dikkate alınmıştır.

İstihdam ve Eğitim Projesi kapsamında yürütülen İşgücü Piyasası Bilgisi bölümünün temel amacı, işgücü piyasası verilerinin geliştirilmesini sağlamaktır. Bu amaçla, HİA'nin iyileştirilmesi ve uygulama sıklığının artırılması hedeflenmiş ve proje faaliyetleri çerçevesinde mevcut anket ulusal ve uluslararası uzmanlar tarafından çeşitli yönleri ile incelenmiştir. Uzmanlar tarafından hazırlanan raporlarda anketin örnek büyüklüğü, örnekleme ve ağırlıklandırma tekniği, soru kağıdı, alan uygulaması ve yayının içeriği gibi çeşitli konular yer almıştır. Bu konular, ulusal ve uluslararası uzmanların katılımı ile her yönüyle tartışılarak, anket 2000 yılından itibaren yeni bir yapıya kavuşturulmuştur.

Buna göre, HİA'nın; uygulama sıklığı, örnek büyüklüğü, tahmin boyutu ve soru kağıdında bir takım değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler mevcut seri ile karşılaştırma imkanını sağlayacak biçimde geliştirilmiştir.

2000-2003 yılları arasında uygulanan araştırma sonuçları, dönemsel olarak Türkiye, kent ve kır ayrımında, yıllık olarak ise Türkiye, kent ve kır tahminlerinin yanısıra 7 coğrafi bölge ve 9 seçilmiş il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun) için verilmiştir.

2004 yılından itibaren Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) talep ettiği tüm değişkenlerin kapsandığı bir soru kağıdı geliştirilmiş ve Hanehalkı İşgücü Araştırması soru kağıdı AB norm ve standartlarına uyumlu hale getirilmiştir.

Ayrıca, 2004 yılından itibaren örnek hacmi, yıllık düzeyde İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey-2'ye (26 bölge) göre tahmin vermek üzere aylık yaklaşık 13 000 hanehalkına yükseltilmiştir. 2004 yılından itibaren, araştırmanın dönemsel sonuçları yine Türkiye, kent ve kır düzeyinde; yıllık sonuçlar ise İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey-1'e (12 bölge) göre kent ve kır ayrımında, Düzey 2'ye göre ise toplam bazda verilmektedir.

EXPLANATION

LABOUR

Laws Number 2 821 and 2 822, passed in 1983 concerning Labour Unions and Collective Bargaining Strikes and Lockouts (close downs) have effectively regulated labour-management relations. Tables related to this subject were prepared by using data obtained from the Ministry of Labour and Social Security.

Household Labour Force Survey (HLFS) launched by Turkish Statistical Institute (TurkStat) in 1988 by using a sampling method covering both urban and rural areas and an improved questionnaire. The survey conducted in the context of the project on Labour Market Information System (LMIS) coordinated by United Nations Development Programme (UNDP) was conducted semiannually with the technical assistance of International Labour Organization (ILO). The survey is implemented using the last weeks of April and October starting with Monday and ending with Sunday as reference periods.

The survey was redesigned using the latest international standards concerning statistics on the economically active population, employment, unemployment and underemployment historical and international comparability of the data were given priority in the survey design.

The main objective of Labour Market information component in the context of Employment and Training Project was to improve the data on labour market. Hence to realize this objective, it was aimed at to improve the HLFS and increase frequency of application. In the context of project activity, existing survey was examined by national and international specialists from different aspects. Report topics prepared by the specialists covered sample size, sampling and weighting method, questionnaire, field application and contents of publication. Following the discussion over these subjects with the participation of national and international specialists, the survey has been redesigned since 2000.

In line with these developments, a number of changes on application frequency, sample size, estimation dimension and questionnaire of HLFS were undertaken. These changes were made taking into account the need of making comparisons with the existent series.

Quarterly estimates for Turkey, urban and rural and yearly estimates for Turkey, urban and rural as well as 7 geographical regions and 9 selected provinces (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun) were given between 2000-2003.

A new questionnaire covering all variables requested by Eurostat has been used since 2004 and the Household Labour Force Survey questionnaire meeting the standards of EU is attained.

The sample size was increased approximately to monthly 13 000 households to obtain regional yearly estimates on SR - Level 2 (26 regions) in 2004. Since 2004 quarterly results of the survey have been given by Turkey, urban and rural and yearly results have been given by SR Level 1 in urban rural distinction and by SR level 2 in total.

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçları, 2005 yılı Ocak ayından itibaren hareketli üçer aylık dönemler esas alınarak her ay açıklanmakta ve sonuçlar, ifade kolaylığı açısından ilgili üç aylık dönemin ortasındaki ay adıyla anılmaktadır.

Amaç: HİA'nın temel amacı, ülkedeki işgücünün yapısı konusunda bilgi elde etmektir. Bu bilgiler, istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi; işsizlerin iş arama süresi ve aradıkları meslek konusundaki bilgileri kapsamaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta yaşayan, temel ihtiyaçlarını birlikte karşılayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine iştirak eden bir ya da birden çok kişinin oluşturduğu topluluktur.

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzur evi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla ya da ordu evinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

İşgücü: Aşağıda tanımlanan istihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün, 15 ve daha yukarı yaş nüfus içindeki oranıdır.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan iş başında olanlar ve iş başında olmayanlar grubuna dahil olan 15 ve daha yukarı yaştaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İşbaşında olanlar: Ücretli, maaşlı, yevmiyeli, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir ekonomik faaliyette bulunan kişilerdir.

İşbaşında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına ve işverenler istihdamda kabul edilmektedir.

Ücretli ve maaşlı çalışan ve çeşitli nedenlerle referans döneminde işlerinin başında bulunmayan fertler; ancak 3 ay içinde işlerinin başına geri döneceklerse veya işten uzak kaldıkları süre zarfında maaş veya ücretlerinin en az % 50 ve daha fazlasını almaya devam ediyorlarsa istihdamda kabul edilmektedir.

Referans haftası içinde "1 saat" bile çalışmamış olan ücretsiz aile işçileri ve yevmiyeliler istihdamda kabul edilmemektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, mesleki bilgi ve görgülerini artırmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığı çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olanlar işsiz nüfusa dahildirler.

Starting with January 2005, Household Labour Force Survey results are announced in every month based on the moving three months. The results are called with the name of the middle month in order to simplify expression.

Objectives: The main objective of the HLFS is to obtain information on the structure of the labour force in the country. This includes information on economic activity, occupation, status in employment and hours worked for employed persons; and information on the duration of unemployment and occupation sought by the unemployed.

Definitions and Concepts

Household: One person or group of persons with or without a family relationship who live in the same house, who meet basic requirements all together and who participate in the management of household.

Non-institutional population: Comprises all the population excluding the residents of schools, dormitories, kindergartens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers.

Labour force: Comprises all employed persons and all unemployed defined in the below.

Labour force participation rate: Indicates the ratio of the labour force to the population 15 years of age and over.

Persons employed: Comprises all the persons 15 years of age and over who are included in the "persons at work" and "not at work" described below.

Persons at work: Persons economically active during the reference period for at least one hour as a regular employee, casual employee, self employed, employer or unpaid family worker.

Persons not at work: All self-employed and employers who have a job but not at work in the reference week for various reasons are considered as employed.

Regular employees with a job but did not work during the reference period for various reasons are considered as employed only if they have an assurance of return to work within a period of 3 months or if they receive at least 50% of their wage or salary from their employer during their absence.

Unpaid family workers and casual workers who did not work in the reference week even 1 hour, are not considered as employed.

The members of producer cooperatives and apprentices or stajyers who are working to gain any kind of benefit (income in cash or in kind, social security, travelling cost, pocket money etc.) are considered to be employed.

Persons unemployed: The unemployed comprises all persons 15 years of age and over who were not employed (neither worked for profit, payment in kind or family gain at any job even for one hour, who have no job attachment) during the reference period who have used at least one channels for seeking a job during the last three months and were available to start work within two weeks.

Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyen kişiler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

İşgücüne dahil olmayanlar: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. İşgücüne dahil olmayanlar alt gruplara şu şekilde ayrılabilir;

İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

İş bulma ümidi olmayanlar: Bölgede iş bulunmadığına veya bölgede kendisine uygun iş olmadığına inandığı ya da nereden iş arayacağını bilmediği için iş aramayıp, ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp, ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

Mevsimlik çalışan: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Diğer: Diğer nedenler ile iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Referans dönemi: 2004 ve sonrası dönemler için her ayın Pazartesi ile başlayıp, Pazar ile biten ilk haftası referans dönemi olarak tanımlanmıştır.

Ücretler: Ortalama günlük ücretler, ödenen primler, fazla mesai ücretleri ve kıdem tazminatlarını da içine alır. Söz konusu ücretler, sigorta kesintilerine esas olan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Sendika: İşçilerin ve işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.

Toplu iş sözleşmesi: Hizmet akdinin yapılması, kapsamı ve sona ermesi ile ilgili hususları düzenlemek üzere işçi sendikası ile işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren arasında yapılan sözleşmedir. Toplu iş sözleşmeleri, tarafların karşılıklı hak ve borçlarını, sözleşmenin uygulanmasını ve denetimini, uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yolları düzenleyen hükümleri de içerebilir.

Persons who have already found a job or established his/her own job but has been waiting to complete the process required to start work are also considered to be unemployed.

Unemployed rate: Is the ratio of unemployed persons to the labour force.

Persons not in labour force: Includes persons who are neither unemployed nor employed and 15 years of age and over. The persons not in labour force consist of the following sub-groups;

Not seeking a job but available to start a job: These are the persons who are not seeking a job for different reasons but are available for work within two weeks.

Discouraged workers: These are the persons who are available to start a job but are not seeking a job because of not knowing where to search, or who believe no job is available for him/her in the region.

Other: These are the persons who are not seeking a job for reasons such as being seasonal workers, housewives, students, property income earners, retired, or disabled.

Seasonal workers: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being seasonal workers.

Busy doing household chores: Persons not seeking a job or who are not available for work because of doing household chores.

In education or training: Persons not seeking a job or who are not available for work because of attending regular school or training.

Retired persons: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being retired.

Disabled, old or ill: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being disabled, ill or elderly.

Other: Persons not seeking a job or who are not available for work because of other reasons.

Reference period: The first week of each month starting with Monday and ending with Sunday has been used as the reference period since 2004 application.

Wages: The average daily wages also include premiums, overtime and severance pay. The gross wages have been calculated from the amount subject to insurance deductions.

Labour union: The associations of workers and employers which are established to protect and improve joint economical and social rights and benefits of their members in labour affairs.

Collective bargaining agreement: A written contract between an employer (or an association of employers) union (s) usually for a definite period of time defining conditions of employment (wages, hours, holidays, etc.), rights of workers and unions, and procedures to be followed in settling disputes or handling issues that arise during the validity of the contract.

Grev: İşçilerin, topluca çalışmamak suretiyle işyerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında anlaşarak ya da bir kuruluşun aynı amaçla topluca çalışmamaları için verdiği karara uyarak işi bırakmalarına grev denir.

Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde işçilerin iktisadi ve sosyal durumlarıyla çalışma şartlarını korumak veya düzeltmek amacıyla Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan greve kanuni grev denir. Kanuni grev için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan greve kanun dışı grev denir.

Lokavt: İşyerinde faaliyetin tamamen durmasına sebep olacak tarzda, işveren veya işveren vekili tarafından kendi teşebbüsü ile veya bir işveren kuruluşunun verdiği karara uyarak işçilerin topluca işten uzaklaştırılmasına lokavt denir. Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması ve işçi sendikası tarafından grev kararı alınması halinde Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan lokavta kanuni lokavt denir. Kanuni lokavt için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan lokavta kanun dışı lokavt denir.

Strike: The expression 'strike' means any concerted cessation by workers of their work with the object of halting the activities of a given establishment or of paralysing such activities to a considerable extent, or any abandonment by workers of their work in accordance with a decision taken by an organisation.

The expression 'lawful strike' means any strike called by workers in accordance with this Act with the object of safeguarding or improving their economic and social position and working conditions in the event of a dispute during negotiations to conclude a collective agreement. The expression 'unlawful strike' means any strike called without fulfilling all the conditions for a lawful strike.

Lockout: The expression 'lockout' means any action taken by an employer or his representative, either on his own initiative or in accordance with a decision taken by an employers' association to refuse employment to the workers and so completely halt the activities of a given establishment. The expression 'lawful lockout' means any lockout ordered in accordance with this act where there is a dispute in the course of negotiations for a collective agreement and a decision to call a strike has been taken by the trades union. The expression 'unlawful lockout' means any lockout ordered without fulfilling all the conditions for a lawful lockout.

11.1 Kurumsal olmayan nüfusun işgücü durumu, 2006-2010
Labour force status of non-institutional population, 2006-2010
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

	2006	2007	2008	2009	2010
Türkiye - Turkey					
Toplam nüfus - Total population	68 066	68 901	69 724	70 542	71 343
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	49 174	49 994	50 772	51 686	52 541
İşgücü - Labour force	22 751	23 114	23 805	24 748	25 641
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	46.3	46.2	46.9	47.9	48.8
İstihdam edilenler - Employed	20 423	20 738	21 194	21 277	22 594
İşsiz - Unemployed	2 328	2 377	2 611	3 471	3 046
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	10.2	10.3	11.0	14.0	11.9
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	26 423	26 879	26 967	26 938	26 901
Kent - Urban					
Toplam nüfus - Total population	47 526	47 944	48 349	48 747	49 170
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	34 787	35 275	35 697	36 197	36 576
İşgücü - Labour force	15 391	15 635	16 063	16 585	17 105
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	44.2	44.3	45.0	45.8	46.8
İstihdam edilenler - Employed	13 518	13 764	14 010	13 839	14 679
İşsiz - Unemployed	1 873	1 871	2 053	2 746	2 425
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	12.2	12.0	12.8	16.6	14.2
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	19 396	19 640	19 634	19 611	19 472
Kır - Rural					
Toplam nüfus - Total population	20 540	20 957	21 375	21 795	22 172
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	14 387	14 719	15 075	15 489	15 965
İşgücü - Labour force	7 360	7 479	7 742	8 163	8 536
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	51.2	50.8	51.4	52.7	53.5
İstihdam edilenler - Employed	6 905	6 973	7 184	7 438	7 915
İşsiz - Unemployed	455	506	558	724	621
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	6.2	6.8	7.2	8.9	7.3
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	7 027	7 240	7 332	7 326	7 429
Erkek - Males					
Toplam nüfus - Total population	33 756	34 178	34 589	35 000	35 401
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	24 094	24 513	24 917	25 369	25 801
İşgücü - Labour force	16 836	17 098	17 476	17 898	18 257
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	69.9	69.8	70.1	70.5	70.8
İstihdam edilenler - Employed	15 165	15 382	15 598	15 406	16 170
İşsiz - Unemployed	1 671	1 716	1 877	2 491	2 088
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	9.9	10.0	10.7	13.9	11.4
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	7 258	7 415	7 441	7 471	7 544
Kadın - Females					
Toplam nüfus - Total population	34 309	34 722	35 134	35 541	35 941
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	25 080	25 480	25 855	26 317	26 740
İşgücü - Labour force	5 916	6 016	6 329	6 851	7 383
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	23.6	23.6	24.5	26.0	27.6
İstihdam edilenler - Employed	5 258	5 356	5 595	5 871	6 425
İşsiz - Unemployed	658	660	734	979	959
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	11.1	11.0	11.6	14.3	13.0
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	19 165	19 464	19 526	19 466	19 357

11.2 Yaş grubuna göre istihdam edilenler, 2006-2010
Employed persons by age groups, 2006-2010
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

	2006	2007	2008	2009	2010
Türkiye - Turkey					
Erkek - Males	15 165	15 382	15 598	15 406	16 170
15-24	2 377	2 345	2 320	2 190	2 269
25-44	9 001	9 203	9 299	9 123	9 533
45-64	3 387	3 453	3 577	3 682	3 944
65+	400	381	402	411	424
Kadın - Females	5 258	5 356	5 596	5 871	6 425
15-24	1 157	1 148	1 163	1 137	1 196
25-44	2 845	2 924	3 069	3 257	3 595
45-64	1 109	1 132	1 208	1 314	1 468
65+	147	152	156	163	166
Kent - Urban					
Erkek - Males	10 666	10 817	10 892	10 587	11 104
15-24	1 702	1 686	1 655	1 498	1 525
25-44	6 756	6 899	6 950	6 762	7 085
45-64	2 088	2 118	2 178	2 221	2 374
65+	120	114	109	106	120
Kadın - Females	2 853	2 948	3 117	3 251	3 575
15-24	693	715	713	702	728
25-44	1 756	1 832	1 970	2 075	2 307
45-64	386	381	416	456	516
65+	18	20	18	18	24
Kır - Rural					
Erkek - Males	4 499	4 565	4 706	4 819	5 065
15-24	675	659	665	692	744
25-44	2 245	2 304	2 349	2 361	2 448
45-64	1 299	1 335	1 399	1 461	1 569
65+	280	267	293	305	304
Kadın - Females	2 405	2 408	2 479	2 620	2 850
15-24	464	433	450	435	468
25-44	1 089	1 092	1 099	1 182	1 288
45-64	723	751	792	858	952
65+	129	132	138	145	142

11.1 Yaş grubuna göre istihdam edilenler - Employed persons by age groups
[**15≥ yaş** - age]

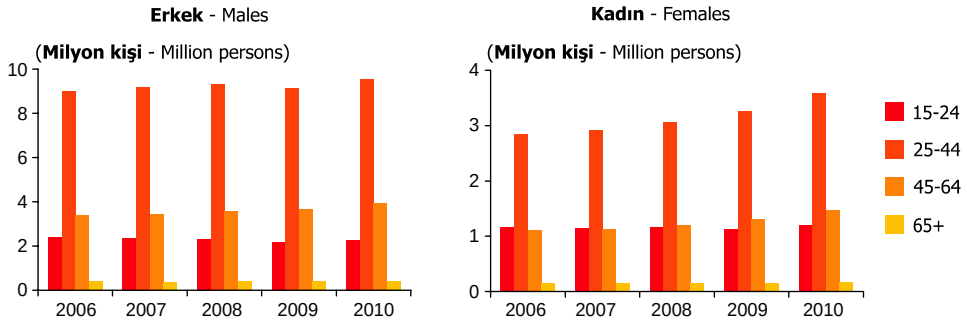

11.3 Nedenlerine göre işgücüne dahil olmayanlar, 2006-2010
Persons not in labour force by reason, 2006-2010
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

	2006	2007	2008	2009	2010
Erkek - Males					
İşgücüne dahil olmayan nüfus					
Population not in labour force	7 258	7 416	7 440	7 470	7 544
İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar					
Not seeking a job, but available to start	890	807	831	898	878
Mevsimlik çalışan - Seasonal worker	83	82	72	20	16
Ev işleriyle meşgul - Housewife	-	-	-	-	-
Eğitim/Öğretim - Education/Training	2 035	2 082	2 086	2 134	2 210
Emekli - Retired	2 587	2 824	2 806	2 858	2 847
Çalışamaz halde - Disabled, old, ill etc.	1 202	1 196	1 270	1 252	1 238
Diğer - Other	461	425	375	308	355
Kadın - Females					
İşgücüne dahil olmayan nüfus					
Population not in labour force	19 165	19 464	19 526	19 467	19 357
İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar					
Not seeking a job, but available to start	1 019	935	1 019	1 164	1 135
Mevsimlik çalışan - Seasonal worker	259	207	243	67	49
Ev işleriyle meşgul - Housewife	12 409	12 124	12 186	12 101	11 914
Eğitim/Öğretim - Education/Training	1 553	1 598	1 670	1 832	1 912
Emekli - Retired	651	695	682	763	730
Çalışamaz halde - Disabled, old, ill etc.	2 096	2 029	2 144	2 143	2 156
Diğer - Other	1 178	1 876	1 582	1 397	1 461

11.2 İşgücüne dahil olmayan nüfus - Population not in labour force

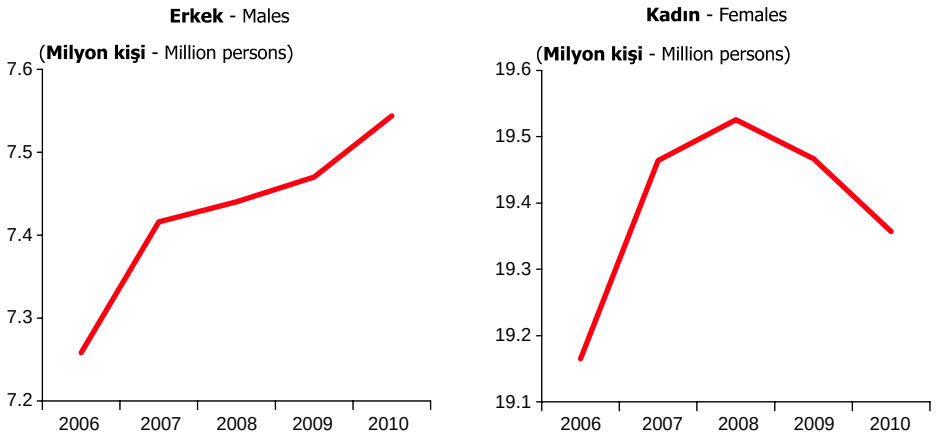

11.4 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2006-2009
Employed persons by branch of economic activities, 2006-2009
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

NACE Rev.1	2006	2007	2008	2009
Erkek - Males	15 165	15 382	15 599	15 406
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık				
Agriculture, forestry, hunting and fishing	2 613	2 578	2 663	2 808
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	116	126	112	100
İmalat sanayii - Manufacturing	3 249	3 267	3 406	3 097
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	80	93	85	72
İnşaat ve bayındırlık işleri - Construction	1 159	1 195	1 199	1 210
Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller				
Wholesale and retail trade, restaurants and hotels	3 822	3 852	3 825	3 770
Ulaştırma, haberleşme ve depolama				
Transportation, communication and storage	1 022	1 055	1 002	991
Mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler ve kurumları, yardımcı iş hizmetleri				
Finance, insurance, real estate and business services	716	759	844	957
Toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler				
Community, social and personal services	2 388	2 457	2 463	2 401
Kadın - Females	5 258	5 355	5 595	5 871
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık				
Agriculture, forestry, hunting and fishing	2 294	2 288	2 353	2 446
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	2	2	3	3
İmalat sanayii - Manufacturing	816	821	828	853
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	6	4	7	6
İnşaat ve bayındırlık işleri - Construction	37	35	42	39
Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller				
Wholesale and retail trade, restaurants and hotels	670	705	749	772
Ulaştırma, haberleşme ve depolama				
Transportation, communication and storage	79	81	87	89
Mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler ve kurumları, yardımcı iş hizmetleri				
Finance, insurance, real estate and business services	280	296	325	382
Toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler				
Community, social and personal services	1 074	1 123	1 201	1 281

11.5 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2009-2010
Employed persons by branch of economic activities, 2009-2010
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

NACE Rev.2	2009	2010
Erkek - Males	15 406	16 170
Tarım, ormancılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry and fishing	2 795	2 959
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	95	110
İmalat sanayi - Manufacturing	3 024	3 265
Elektrik, gaz, buhar, su ve kanalizasyon		
Electricity, gas, steam, water supply, sewerage etc.	103	153
İnşaat ve bayındırlık işleri - Construction	1 266	1 376
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	2 779	2 697
Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	924	949
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri		
Accommodation and food service activities	889	917
Bilgi ve iletişim - Information and communication	114	153
Finans ve sigorta faaliyetleri - Financial and insurance activities	156	158
Gayrimenkul faaliyetleri - Real estate activities	53	47
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler		
Professional, scientific and technical activities	273	292
İdari ve destek hizmet faaliyetleri		
Administrative and support service activities	470	591
Kamu yönetimi ve savunma - Public administration and defence	1 031	1 100
Eğitim hizmetleri - Education	516	541
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri		
Human health and social work activities	263	259
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor		
Arts, entertainment and recreation	110	84
Diğer hizmet faaliyetleri - Other social, comminity and personal service activities	545	518
Kadın - Females	5 871	6 426
Tarım, ormancılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry and fishing	2 445	2 724
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	2	4
İmalat sanayi - Manufacturing	846	950
Elektrik, gaz, buhar, su ve kanalizasyon		
Electricity, gas, steam, water supply, sewerage etc.	9	12
İnşaat ve bayındırlık işleri - Construction	40	56
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	602	629
Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	62	59
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri		
Accommodation and food service activities	161	167
Bilgi ve iletişim - Information and communication	42	51
Finans ve sigorta faaliyetleri - Financial and insurance activities	118	116
Gayrimenkul faaliyetleri - Real estate activities	10	14
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler		
Professional, scientific and technical activities	126	136
İdari ve destek hizmet faaliyetleri		
Administrative and support service activities	130	175
Kamu yönetimi ve savunma - Public administration and defence	176	192
Eğitim hizmetleri - Education	451	478
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri		
Human health and social work activities	328	331
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor		
Arts, entertainment and recreation	20	18
Diğer hizmet faaliyetleri - Other social, comminity and personal service activities	304	314

11.6 Meslek gruplarına göre istihdam edilenler, 2006-2010
Employed persons by major occupational groups, 2006-2010
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

Meslek grubu - Major occupational groups ISCO 88	2006	2007	2008	2009	2010
Erkek - Males	15 165	15 382	15 598	15 405	16 170
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior, officials and managers	1 774	1 678	1 677	1 661	1 694
Profesyonel meslek mensupları Professionals	902	818	799	885	976
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	883	988	1 035	919	906
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	789	767	822	804	874
Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	1 943	2 042	2 005	2 054	2 124
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık, ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural, and fishery workers	2 295	2 281	2 331	2 452	2 599
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trades workers	2 703	2 758	2 736	2 547	2 702
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	1 990	2 084	2 075	1 875	2 102
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	1 886	1 966	2 118	2 208	2 193
Kadın - Females	5 258	5 356	5 595	5 872	6 425
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior, officials and managers	158	157	183	189	189
Profesyonel meslek mensupları Professionals	503	515	523	595	632
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	406	413	471	437	435
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	503	557	584	601	661
Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	478	524	548	594	634
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık, ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural, and fishery workers	1 843	1 787	1 790	1 852	2 093
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trades workers	322	284	287	338	378
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	221	230	207	183	232
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	824	889	1 002	1 083	1 171

11.7 İşteki durum ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2008-2010
Employed persons by status in employment and branch of economic activity, 2008-2010
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

İşteki durum - Status in employment ICSE 91	**Toplam** Total	**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry(1)	**Hizmetler** Services(2)
		2008(3)		
Erkek - Males	15 598	2 663	4 802	8 133
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	9 962	264	4 057	5 641
İşveren - Employer	1 172	91	367	714
Kendi hesabına - Self employed	3 708	1 812	316	1 580
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	756	496	62	198
Kadın - Females	5 595	2 354	879	2 362
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	2 975	170	760	2 045
İşveren - Employer	77	14	9	54
Kendi hesabına - Self employed	616	400	86	130
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	1 927	1 770	24	133
		2009(4)		
Erkek - Males	15 406	2 795	4 488	8 123
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	9 771	281	3 765	5 725
İşveren - Employer	1 132	78	341	713
Kendi hesabına - Self employed	3 680	1 878	325	1 477
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	824	558	58	208
Kadın - Females	5 871	2 445	897	2 529
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	2 999	173	727	2 099
İşveren - Employer	78	7	9	62
Kendi hesabına - Self employed	749	408	131	210
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	2 045	1 857	30	158
		2010(4)		
Erkek - Males	16 170	2 959	4 905	8 306
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	10 502	308	4 124	6 070
İşveren - Employer	1 120	85	354	681
Kendi hesabına - Self employed	3 726	1 993	365	1 368
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	822	573	62	187
Kadın - Females	6 425	2 724	1 022	2 679
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	3 260	219	826	2 215
İşveren - Employer	83	10	9	64
Kendi hesabına - Self employed	822	426	155	241
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	2 260	2 069	32	159

(1) Madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayii, elektrik, gaz, su ve inşaat.
(2) Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller, ulaştırma, haberleşme ve depolama, mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler, toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler.
(3) NACE Rev. 1'e göre verilmiştir.
(4) NACE Rev. 2'ye göre verilmiştir.

(1) Mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, water, construction.
(2) Wholesale and retail trade, restaurants and hotels, transportation, communication and storage, financial institutions, insurance, business services related to real estates, community, social and personnel services.
(3) Given by NACE Rev.1.
(4) Given by NACE Rev.2.

11.8 Fiili çalışma süresi ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2008-2010
Employed persons by actual hours worked and branch of economic activity, 2008-2010
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

Fiili çalışma süresi (saat) Actual hours worked (hours)	**Toplam** Total	**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry[1]	**Hizmetler** Services[2]
		2008[3]		
Erkek - Males	15 599	2 663	4 803	8 133
İş başında olanlar - Persons at work	15 066	2 354	4 735	7 977
1-16	341	206	43	92
17-35	1 095	590	141	364
36-39	176	72	28	76
40	1 825	75	330	1 420
41-49	3 490	411	1 535	1 544
50-59	2 691	415	1 092	1 184
60-71	3 538	443	1 127	1 968
72+	1 910	142	439	1 329
İş başında olmayanlar - Persons not at work	533	309	68	156
Kadın - Females	5 595	2 353	880	2 362
İş başında olanlar - Persons at work	5 449	2 304	862	2 283
1-16	486	361	33	92
17-35	1 183	846	75	262
36-39	93	66	6	21
40	843	68	81	694
41-49	1 146	374	284	488
50-59	844	333	218	293
60-71	638	206	131	301
72+	216	50	34	132
İş başında olmayanlar - Persons not at work	146	49	18	79
		2009[4]		
Erkek - Males	15 406	2 794	4 488	8 123
İş başında olanlar - Persons at work	14 812	2 459	4 399	7 954
1-16	429	254	65	110
17-35	1 297	719	174	404
36-39	214	80	39	95
40	1 899	94	361	1 444
41-49	3 293	421	1 355	1 517
50-59	2 405	360	934	1 111
60-71	3 587	405	1 102	2 080
72+	1 688	126	369	1 193
İş başında olmayanlar - Persons not at work	593	335	89	169
Kadın - Females	5 871	2 446	897	2 528
İş başında olanlar - Persons at work	5 688	2 401	868	2 419
1-16	612	421	59	132
17-35	1 410	992	97	321
36-39	112	76	8	28
40	876	77	87	712
41-49	1 124	368	259	497
50-59	713	240	192	281
60-71	644	186	136	322
72+	197	41	30	126
İş başında olmayanlar - Persons not at work	183	45	29	109

11.8 Fiili çalışma süresi ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2008-2010 (devam)
Employed persons by actual hours worked and branch of economic activity, 2008-2010 (continued)
[15 ≥ yaş - age]

(Bin - Thousand)

Fiili çalışma süresi (saat) Actual hours worked (hours)	**Toplam** Total	**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry(1)	**Hizmetler** Services(2)
	2010(4)			
Erkek - Males	16 170	2 959	4 905	8 306
İş başında olanlar - Persons at work	15 572	2 653	4 813	8 107
1-16	521	276	88	157
17-35	1 841	772	385	684
36-39	310	114	57	139
40	1 864	80	341	1 443
41-49	3 255	422	1 374	1 459
50-59	2 486	386	1 006	1 095
60-71	3 587	462	1 165	1 960
72+	1 708	141	397	1 170
İş başında olmayanlar - Persons not at work	597	306	92	199
Kadın - Females	6 425	2 724	1 022	2 679
İş başında olanlar - Persons at work	6 206	2 676	988	2 542
1-16	686	443	80	163
17-35	1 694	1 093	157	444
36-39	154	105	9	40
40	853	76	91	686
41-49	1 098	352	270	476
50-59	800	303	207	290
60-71	718	259	134	325
72+	203	45	40	118
İş başında olmayanlar - Persons not at work	219	48	34	137

(1) Madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayii, elektrik, gaz, su ve inşaat.
(2) Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller, ulaştırma, haberleşme ve depolama, mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler, toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler.
(3) NACE Rev. 1'e göre verilmiştir.
(4) NACE Rev. 2'ye göre verilmiştir.

(1) Mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, water and construction.
(2) Wholesale and retail trade, restaurants and hotels, transportation, communication and storage, financial institutions, insurance, business services related to real estates, community, social and personnel services.
(3) Given by NACE Rev.1.
(4) Given by NACE Rev.2.

11.3 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler
Employed persons by branch of economic activity
2010

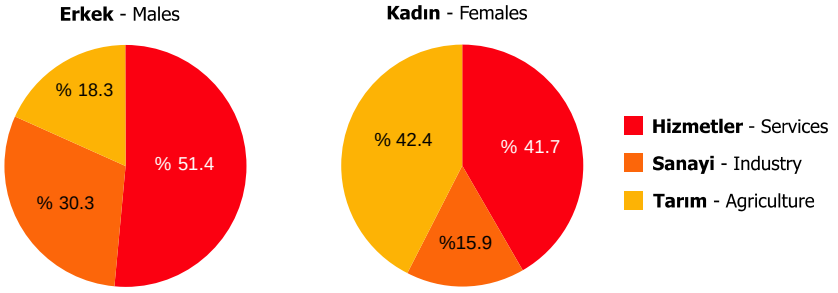

11.9 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2008
Labour force status by SR 2, 2008

İBBS 2 - SR 2		**15 ≥ yaş nüfus** Population 15 ≥ age	**İşgücü** Labour force	**İstihdam** Employment	**İşsiz** Unemployment	**İşgücüne dahil olmayan nüfus** Population not in labour force	**İşgücüne katılma oranı** Labour force participation rate	**İstihdam oranı** Employment rate	**İşsizlik oranı** Unemployment rate
		(Bin kişi - Thousand person)					(%)		
Toplam - Total		50 772	23 805	21 194	2 611	26 967	46.9	41.7	11.0
TR10	İstanbul	9 499	4 416	3 923	493	5 083	46.5	41.3	11.2
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1 151	613	544	69	538	53.2	47.3	11.2
TR22	Balıkesir, Çanakkale	1 261	594	550	45	666	47.1	43.6	7.5
TR31	İzmir	2 937	1 327	1 171	156	1 610	45.2	39.9	11.8
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	2 012	1 005	897	108	1 007	50.0	44.6	10.8
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2 164	952	873	79	1 211	44.0	40.3	8.3
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 608	1 283	1 151	132	1 325	49.2	44.1	10.3
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 277	1 082	965	117	1 195	47.5	42.4	10.8
TR51	Ankara	3 407	1 533	1 352	180	1 875	45.0	39.7	11.8
TR52	Konya, Karaman	1 584	812	729	83	772	51.3	46.0	10.2
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	1 827	1 036	943	92	792	56.7	51.6	8.9
TR62	Adana, Mersin	2 534	1 200	998	202	1 334	47.4	39.4	16.8
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 897	862	725	137	1 035	45.4	38.2	15.8
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 059	400	359	41	659	37.8	33.9	10.1
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	1 624	645	572	73	979	39.7	35.2	11.4
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	782	421	392	29	361	53.8	50.1	6.9
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	554	295	276	20	258	53.3	49.8	6.7
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 966	1 089	1 008	81	877	55.4	51.3	7.4
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 859	1 137	1 071	66	723	61.1	57.6	5.8
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	713	368	345	23	345	51.6	48.4	6.3
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	647	334	315	19	313	51.6	48.8	5.6
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 136	483	413	70	652	42.6	36.4	14.5
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 093	425	364	60	668	38.9	33.3	14.2
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 447	634	530	104	813	43.8	36.6	16.4
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	1 696	540	464	76	1 157	31.8	27.3	14.1
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 039	319	264	56	720	30.7	25.4	17.4

11.10 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2009
Labour force status by SR 2, 2009

İBBS 2 - SR 2		**15 ≥ yaş nüfus** Population 15 ≥ age	**İşgücü** Labour force	**İstihdam** Employment	**İşsiz** Unemployment	**İşgücüne dahil olmayan nüfus** Population not in labour force	**İşgücüne katılma oranı** Labour force participation rate	**İstihdam oranı** Employment rate	**İşsizlik oranı** Unemployment rate
		(Bin kişi - Thousand person)					(%)		
Toplam - Total		51 686	24 748	21 277	3 471	26 938	47.9	41.2	14.0
TR10	İstanbul	9 598	4 479	3 726	753	5 119	46.7	38.8	16.8
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1 191	643	559	83	548	54.0	47.0	13.0
TR22	Balıkesir, Çanakkale	1 264	612	560	52	652	48.4	44.3	8.5
TR31	İzmir	2 997	1 397	1 170	227	1 600	46.6	39.0	16.2
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	2 064	1 113	955	158	951	53.9	46.3	14.2
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2 151	982	874	108	1 169	45.6	40.6	11.0
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 662	1 289	1 110	179	1 373	48.4	41.7	13.9
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 342	1 151	978	173	1 191	49.2	41.8	15.0
TR51	Ankara	3 459	1 554	1 342	212	1 905	44.9	38.8	13.6
TR52	Konya, Karaman	1 573	830	746	84	743	52.8	47.4	10.1
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	1 877	1 048	928	120	829	55.8	49.4	11.4
TR62	Adana, Mersin	2 612	1 347	1 050	296	1 265	51.6	40.2	22.0
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 919	894	733	160	1 026	46.6	38.2	18.0
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 074	476	405	71	599	44.3	37.7	14.9
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	1 647	668	580	88	979	40.6	35.2	13.2
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	803	450	417	33	353	56.1	52.0	7.3
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	555	286	259	27	269	51.5	46.7	9.4
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 958	1 079	1 005	74	878	55.1	51.3	6.9
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 885	1 144	1 075	69	742	60.7	57.0	6.0
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	722	376	348	29	346	52.1	48.1	7.7
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	656	336	304	32	321	51.1	46.3	9.4
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 127	523	435	88	604	46.4	38.6	16.8
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 121	464	388	76	656	41.5	34.6	16.4
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 525	641	531	110	884	42.0	34.8	17.2
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	1 810	622	505	117	1 187	34.4	27.9	18.8
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 093	345	293	52	748	31.5	26.8	15.1

11.11 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2010
Labour force status by SR 2, 2010

İBBS 2 - SR 2	15 ≥ yaş nüfus Population 15 ≥ age	İşgücü Labour force	İstihdam Employment	İşsiz Unemployment	İşgücüne dahil olmayan nüfus Population not in labour force	İşgücüne katılma oranı Labour force participation rate	İstihdam oranı Employment rate	İşsizlik oranı Unemployment rate
	(Bin kişi - Thousand person)					(%)		
Toplam - Total	52 541	25 641	22 594	3 046	26 901	48.8	43.0	11.9
TR10 İstanbul	9 633	4 604	3 947	658	5 029	47.8	41.0	14.3
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1 194	652	588	64	541	54.6	49.3	9.8
TR22 Balıkesir, Çanakkale	1 274	615	568	48	658	48.3	44.6	7.7
TR31 İzmir	3 066	1 534	1 303	231	1 531	50.1	42.5	15.1
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	2 099	1 150	1 013	137	949	54.8	48.3	11.9
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2 157	1 039	960	79	1 118	48.2	44.5	7.6
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 694	1 268	1 140	128	1 426	47.1	42.3	10.1
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 408	1 211	1 053	158	1 197	50.3	43.7	13.0
TR51 Ankara	3 513	1 640	1 442	198	1 872	46.7	41.1	12.1
TR52 Konya, Karaman	1 592	820	751	69	773	51.5	47.2	8.4
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	1 914	1 102	984	118	812	57.6	51.4	10.7
TR62 Adana, Mersin	2 660	1 408	1 173	235	1 252	52.9	44.1	16.7
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 989	980	847	133	1 009	49.3	42.6	13.6
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 093	506	455	51	587	46.3	41.6	10.1
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	1 655	731	631	100	924	44.2	38.1	13.7
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	812	424	378	46	388	52.2	46.6	10.8
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	565	313	287	26	252	55.3	50.8	8.3
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 988	1 006	934	72	982	50.6	47.0	7.2
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 897	1 104	1 037	68	793	58.2	54.6	6.1
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	716	378	354	24	338	52.8	49.5	6.2
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	665	339	304	35	327	50.9	45.7	10.3
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 162	551	485	66	611	47.4	41.8	11.9
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 138	500	415	85	639	43.9	36.4	17.0
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 559	698	614	85	860	44.8	39.4	12.1
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	1 932	647	563	85	1 285	33.5	29.1	13.1
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 165	420	370	49	745	36.0	31.8	11.8

11.12 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2008
Distribution of employment by sectors SR 2, 2008
(NACE Rev.1)

İBBS 2 - SR 2	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry(1)	Hizmetler Services	Toplam - Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services
	(Bin kişi - Thousand person)				(Dikey - Vertical) (%)	(Yatay - Horizontal) (%)		
Toplam - Total	21 194	5 016	5 682	10 495	100.0	23.7	26.8	49.5
TR10 İstanbul	3 923	14	1 574	2 335	18.5	0.4	40.1	59.5
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	544	110	188	246	2.6	20.2	34.6	45.2
TR22 Balıkesir, Çanakkale	550	210	116	224	2.6	38.2	21.1	40.7
TR31 İzmir	1 171	88	369	714	5.5	7.5	31.5	61.0
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	896	245	184	467	4.2	27.3	20.5	52.1
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	873	309	231	333	4.1	35.4	26.5	38.1
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	1 151	152	490	509	5.4	13.2	42.6	44.2
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	965	165	340	460	4.6	17.1	35.2	47.7
TR51 Ankara	1 352	27	346	979	6.4	2.0	25.6	72.4
TR52 Konya, Karaman	729	242	165	322	3.4	33.2	22.6	44.2
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	943	318	142	483	4.4	33.7	15.1	51.2
TR62 Adana, Mersin	997	248	229	520	4.7	24.9	23.0	52.2
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	726	210	197	319	3.4	28.9	27.1	43.9
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	360	98	69	193	1.7	27.2	19.2	53.6
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	571	163	142	266	2.7	28.5	24.9	46.6
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	392	182	82	128	1.8	46.4	20.9	32.7
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	277	137	43	97	1.3	49.5	15.5	35.0
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 008	501	155	352	4.8	49.7	15.4	34.9
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 071	547	144	380	5.1	51.1	13.4	35.5
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	345	174	32	139	1.6	50.4	9.3	40.3
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	316	221	16	79	1.5	69.9	5.1	25.0
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	413	137	75	201	1.9	33.2	18.2	48.7
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	364	125	50	189	1.7	34.3	13.7	51.9
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	530	170	175	185	2.5	32.1	33.0	34.9
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	464	155	78	231	2.2	33.4	16.8	49.8
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	263	68	51	144	1.2	25.9	19.4	54.8

(1) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

(1) Including construction sector.

11.13 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2009
Distribution of employment by sectors SR 2, 2009
(NACE Rev.2)

İBBS 2 - SR 2	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry(1)	Hizmetler Services	Toplam - Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services
	(Bin kişi - Thousand person)				(Dikey - Vertical) (%)	(Yatay - Horizontal) (%)		
Toplam - Total	21 277	5 240	5 385	10 652	100.0	24.6	25.3	50.1
TR10 İstanbul	3 726	11	1 403	2 312	17.5	0.3	37.7	62.1
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	559	124	183	252	2.6	22.1	32.7	45.1
TR22 Balıkesir, Çanakkale	560	224	109	227	2.6	40.0	19.5	40.5
TR31 İzmir	1 170	100	328	742	5.5	8.5	28.1	63.4
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	955	266	217	472	4.5	27.9	22.7	49.4
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	874	342	231	301	4.1	39.2	26.4	34.4
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	1 110	131	453	526	5.2	11.8	40.8	47.4
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	978	193	326	459	4.6	19.7	33.4	46.9
TR51 Ankara	1 342	23	309	1 010	6.3	1.7	23.0	75.3
TR52 Konya, Karaman	746	239	181	326	3.5	32.1	24.2	43.7
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	928	314	131	482	4.4	33.8	14.2	51.9
TR62 Adana, Mersin	1 050	303	218	529	4.9	28.9	20.8	50.4
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	733	226	205	302	3.4	30.9	27.9	41.2
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	405	141	62	202	1.9	34.9	15.2	49.9
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	580	155	147	278	2.7	26.7	25.3	47.9
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	417	205	86	126	2.0	49.2	20.6	30.2
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	259	111	45	103	1.2	43.1	17.4	39.8
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 005	519	130	357	4.7	51.6	12.9	35.5
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 075	587	138	350	5.1	54.6	12.8	32.6
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	348	188	29	131	1.6	54.1	8.3	37.6
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	304	195	19	90	1.4	64.1	6.4	29.6
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	435	159	68	208	2.0	36.5	15.7	47.8
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	388	141	50	197	1.8	36.3	12.9	50.8
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	531	130	172	229	2.5	24.5	32.3	43.1
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	505	146	82	277	2.4	29.0	16.2	54.9
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	293	65	63	165	1.4	22.0	21.6	56.3

(1) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

(1) Including construction sector.

11.14 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2010
Distribution of employment by sectors SR 2, 2010
(NACE Rev.2)

İBBS 2 - SR 2	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry(1)	Hizmetler Services	Toplam - Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services
	(Bin kişi - Thousand person)				(Dikey - Vertical) (%)	(Yatay - Horizontal) (%)		
Toplam - Total	22 594	5 683	5 927	10 985	100.0	25.2	26.2	48.6
TR10 İstanbul	3 947	16	1 577	2 354	17.5	0.4	39.9	59.6
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	588	127	224	237	2.6	21.7	38.1	40.3
TR22 Balıkesir, Çanakkale	568	226	112	230	2.5	39.8	19.6	40.5
TR31 İzmir	1 303	153	397	753	5.8	11.8	30.4	57.8
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	1 013	332	221	461	4.5	32.8	21.8	45.5
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	960	383	246	330	4.2	39.9	25.6	34.4
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	1 140	126	501	513	5.0	11.0	44.0	45.0
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1 053	209	359	485	4.7	19.9	34.1	46.1
TR51 Ankara	1 442	54	340	1 048	6.4	3.8	23.6	72.7
TR52 Konya, Karaman	751	264	185	303	3.3	35.1	24.6	40.3
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	984	329	131	523	4.4	33.5	13.3	53.2
TR62 Adana, Mersin	1 173	355	230	589	5.2	30.2	19.6	50.2
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	847	300	210	336	3.7	35.5	24.8	39.7
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	455	178	69	207	2.0	39.3	15.1	45.5
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	631	186	168	277	2.8	29.5	26.7	43.9
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	378	154	88	137	1.7	40.7	23.2	36.2
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	287	140	44	104	1.3	48.8	15.2	36.2
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	934	426	141	366	4.1	45.6	15.1	39.2
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 037	567	131	338	4.6	54.7	12.7	32.6
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	354	200	28	126	1.6	56.3	8.0	35.6
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	304	177	28	99	1.3	58.4	9.2	32.6
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	485	208	76	200	2.1	42.9	15.7	41.2
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	415	159	56	199	1.8	38.4	13.6	48.0
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	614	150	198	265	2.7	24.4	32.3	43.2
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	563	157	97	308	2.5	28.0	17.2	54.7
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	370	104	72	194	1.6	28.2	19.3	52.4

(1) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

(1) Including construction sector.

11.15 Yaş grubuna göre işsizler, 2006-2010
Unemployed persons by age groups, 2006-2010
[15 ≥ yaş - age]

(Bin - Thousand)

	2006	2007	2008	2009	2010
Türkiye - Turkey					
Erkek - Males	1 670	1 716	1 877	2 491	2 088
15-24	531	571	584	746	604
25-44	875	878	991	1 334	1 094
45-64	260	263	297	404	381
65+	4	4	5	7	9
Kadın - Females	657	661	734	980	959
15-24	301	301	313	380	359
25-44	327	328	375	537	529
45-64	29	32	45	63	71
65+	0	0	1	0	0
Kent - Urban					
Erkek - Males	1 313	1 305	1 431	1 914	1 604
15-24	402	418	429	544	442
25-44	692	673	754	1 035	843
45-64	216	211	244	329	312
65+	3	3	4	6	7
Kadın - Females	560	566	622	833	821
15-24	250	252	263	320	300
25-44	284	286	320	459	459
45-64	26	28	38	54	62
65+	0	0	1	0	0
Kır - Rural					
Erkek - Males	357	411	446	577	483
15-24	129	153	155	202	161
25-44	183	205	237	299	251
45-64	44	52	53	75	69
65+	1	1	1	1	2
Kadın - Females	97	95	112	147	138
15-24	51	49	50	60	59
25-44	43	42	55	78	70
45-64	3	4	7	9	9
65+	0	0	0	0	0

Not. 2 bin kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than two thousand persons.

11.4 İşsizlik oranı - Unemployed rate
[15 ≥ yaş - age]

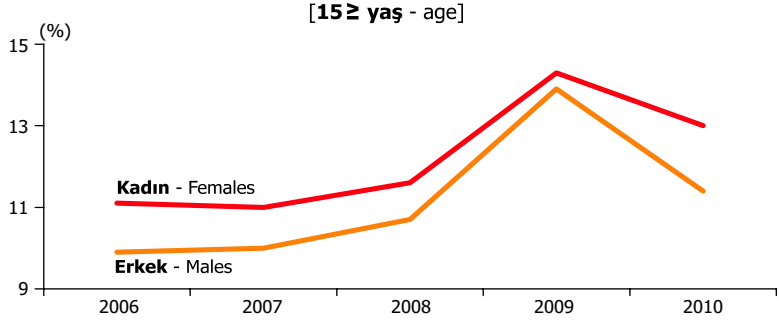

Veri için tablo 11.1'e bakınız.
For data, see table 11.1.

11.16 Eğitim durumuna göre işsizler, 2006-2010

Unemployed persons by educational status, 2006-2010

[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

Eğitim durumu - Educational status ISCED, 97	2006	2007	2008	2009	2010
Erkek - Males	1 671	1 716	1 877	2 491	2 088
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	42	43	47	65	49
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen Literate but no school completed	76	94	109	137	121
İlkokul mezunu - Primary school graduate	685	672	716	933	750
İlköğretim mezunu - Primary education graduate	88	140	200	309	303
Ortaokul veya dengi meslek okul mezunu Junior high school or equivalent vocational school graduate	229	200	203	262	200
Genel lise - High school	228	225	242	310	255
Lise dengi meslek okul mezunu Vocational school at high school level graduate	174	189	181	248	205
Yüksek öğretim - Higher education graduate	149	153	179	227	205
Kadın - Females	657	661	734	979	958
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	12	12	17	21	20
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen Literate but no school completed	17	16	25	42	34
İlkokul mezunu - Primary school graduate	160	131	155	210	209
İlköğretim mezunu - Primary education graduate	28	41	53	86	96
Ortaokul veya dengi meslek okul mezunu Junior high school or equivalent vocational school graduate	54	43	45	55	54
Genel lise - High school	149	155	145	188	178
Lise dengi meslek okul mezunu Vocational school at high school level graduate	101	105	111	145	127
Yüksek öğretim - Higher education graduate	136	158	183	232	240

11.17 Toplu sözleşme yapan işyeri ve işçiler, 2006-2010

Establishments and labourers covered by collective bargaining, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplu sözleşme sayısı - Number of collective bargainings					
Kamu - Public	1 133	1 243	1 190	1 416	1 219
Özel - Private	571	732	514	578	433
İşyeri sayısı - Number of establishments					
Kamu - Public	3 309	7 995	3 328	8 896	4 528
Özel - Private	2 147	1 743	6 295	2 632	4 505
İşçi sayısı - Number of workers					
Kamu - Public	117 377	322 064	107 258	285 186	166 294
Özel - Private	187 015	144 365	155 528	216 265	172 377

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Source: Ministry of Labour and Social Security

11.18 Grev ve lokavt uygulamaları, 2006-2010
Strikes and lockouts, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Grev - Strikes					
Sayı - Number	26	15	15	13	11
İşyeri sayısı - Number of establishments	44	793	38	34	37
Katılan işçi - Number of workers involved	2 061	25 920	5 040	3 101	808
Kaybolan iş günü - Workdays lost	165 666	1 353 558	145 725	209 913	37 762
Lokavt - Lockouts					
Sayı - Number	1	-	1	-	-
İşyeri sayısı - Number of establishments	1	-	1	-	-
Lokavta uğrayan işçi - Workers subjected to lockout	66	-	1 256	-	-
Kaybolan iş günü - Workdays lost	3 894	-	16 328	-	-

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Not. 2007 yılında Türk Telekomünikasyon A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne ait 768 işyerinde grev uygulamasına gidilmiş ve toplam 1 152 000 işgünü kaybı olmuştur.

Source: Ministry of Labour and Social Security
Note. A strike was set up in the 768 workplaces of Türk Telekomünikasyon A.Ş. in 2007 and a total of 1 152 000 workdays were lost.

11.19 Ekonomik faaliyete göre işçi ve işveren sendikaları, 2009
Labour and employers' unions by economic activity, 2009

	İşçi sendikası Labour unions	**İşveren sendikası** Employers' unions
Toplam - Total	100	48
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry, hunting and fishing	7	0
Madencilik - Mining	3	0
İmalat sanayii - Manufacturing industry	64	34
Petrol, kimya ve lastik - Petroleum, chemical and rubber	4	4
Gıda - Food	3	8
Şeker - Sugar	1	1
Dokuma - Textile	11	3
Deri - Leather	2	1
Ağaç - Wood	3	1
Kağıt - Paper	3	1
Basım ve yayım - Printing and publishing	2	0
Çimento, toprak ve cam - Cement, non-metallic and glass	4	4
Metal - Metalic	8	3
Gazetecilik - Journalism	2	1
Gemi - Shipping union	2	0
Banka ve sigorta - Banking and insurance	5	0
İnşaat - Construction	4	5
Enerji - Energy	4	0
Ticaret, büro, eğitim, güzel sanatlar - Commerce, office, education and fine arts	6	2
Ulaştırma, haberleşme ve depolama - Transportation, communication and storage	26	12
Kara taşımacılığı - Highway transportation	4	3
Demiryolu taşımacılığı - Railway transportation	1	0
Deniz taşımacılığı - Shipping	1	1
Hava taşımacılığı - Air transportation	1	0
Ardiye ve antrepoculuk - Storage and warehouses	2	0
Haberleşme - Communication	2	0
Sağlık - Health	3	2
Konaklama ve eğlence yerleri - Lodging and recreational places	5	2
Milli savunma - National defense	1	0
Genel işler - General issues	6	4

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
(1) 2821 Sayılı Kanunun 3. Maddesine göre; birden fazla işkolunda faaliyet gösterebilen iki kamu işveren sendikası (Kamu-İş ve TÜHİS) sadece toplama ilave edilmiştir.

Source: Ministry of Labour and Social Security
(1) Two public employers' associations (Kamu-İş and TÜHİS) which may operate in more than one economic activity under article '3 of Act No. 2821, respecting trades unions are shown only in total.

11.20 Yıl ortalaması asgari ücretin ABD $ ile karşılaştırılması, 2006-2010

A comparison between average minimum wage and exchange rates (USA $), 2006-2010 (TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Yıl ortalaması asgari ücret (TL / Ay)					
Yearly average minimum wage (TL / Month) [1]	531.00	573.75	623.55	679.50	744.75
Yıl ortalaması asgari ücretin artış oranı					
Increase rate of yearly average minimum wage (%)	8.66	8.05	8.68	8.97	9.60
Bir ABD dolarının TL değeri - ($ /TL) [2]	1.43801	1.30779	1.29915	1.55453	1.50760
ABD Doları cinsinden ortalama asgari ücret (ABD $ /Ay)					
Yearly average minimum wage as USD (USA $ / Month)	369.3	438.7	480.0	437.1	493.9

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
(1) Yıl içinde uygulanan asgari ücretin yürürlükte kaldığı ay sayısı ile ağırlıklandırılarak bulunmuştur.
(2) TC. Merkez Bankası yıl ortalaması döviz satış kuru kullanılmıştır.

Source: Ministry of Labour and Social Security
(1) Weighted by the number of month during which the average minimum wage is valid.
(2) Yearly average exchange rates of the Central Bank of the Republic of Turkey are used.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

		Sayfa Page		
	Açıklama	**198**		**Explanation**
	Harita			**Map**
12.1	Türkiye arazi örtüsü	**206**	12.1	Land cover of Turkey
	Grafik			**Graph**
12.1	Sığır sayıları, 2005-2009	**210**	12.1	Number of cattle, 2005-2009
12.2	Koyun sayıları, 2005-2009	**210**	12.2	Number of sheep, 2005-2009
12.3	Et üretimi, 2005-2009	**211**	12.3	Meat production, 2005-2009
12.4	Süt üretimi, 2005-2009	**211**	12.4	Milk production, 2005-2009
	Tablo			**Table**
12.1	Tarım ve orman alanları, 2005-2009	**200**	12.1	Agricultural land and forest area, 2005-2009
12.2	Seçilmiş tarla ürünleri üretimi, 2005-2009	**200**	12.2	Selected field crop production, 2005-2009
12.3	Seçilmiş sebzelerin üretimi, 2005-2009	**200**	12.3	Selected vegetable production, 2005-2009
12.4	Seçilmiş meyvelerin üretimi, 2005-2009	**201**	12.4	Selected fruit production, 2005-2009
12.5	Çay üretimi, 2005-2009	**201**	12.5	Tea production, 2005-2009
12.6	Niteliklerine göre örtüaltı tarım alanları, 2005-2009	**201**	12.6	Areas for land under protective cover by type, 2005-2009
12.7	Örtüaltı üretimi, 2005-2009	**201**	12.7	Production for land under protective cover, 2005-2009
12.8	Kimyasal gübre kullanımı, 2005-2009	**202**	12.8	Chemical fertilizer use, 2005-2009
12.9	Orman alanları, 1973, 1999, 2005, 2009	**202**	12.9	Forest land, 1973, 1999, 2005, 2009
12.10	Seçilmiş orman ürünleri üretimi, 2005-2009	**202**	12.10	Production of selected forest products, 2005-2009
12.11	Orman yangınları, 2005-2009	**202**	12.11	Forest fires, 2005-2009
12.12	İBBS'ye göre tarım alanları, 2009	**203**	12.12	Agricultural land by SR, 2009
12.13	Arazi kullanımı, 2001	**207**	12.13	Land use, 2001
12.14	İşletme tipi ve büyüklüğüne göre işletmeler, 2001	**207**	12.14	Agricultural holdings by size and type of holdings, 2001
12.15	Arazinin tasarruf şekli ve işletme büyüklüğüne göre işletmeler, 2001	**208**	12.15	Agricultural holdings by size of holdings and land tenure forms, 2001
12.16	Arazi parça sayısı ve işletme büyüklüğüne göre işletmeler, 2001	**209**	12.16	Agricultural holdings by size of holdings and number of parcels, 2001
12.17	Tarımsal krediler, 2006-2010	**209**	12.17	Agricultural credits by type, 2006-2010
12.18	Seçilmiş tarımsal alet ve makine sayıları, 2005-2009	**210**	12.18	Selected number of agricultural equipment and machinery, 2005-2009
12.19	Türlerine göre hayvanlar, 2005-2009	**210**	12.19	Livestocks by type, 2005-2009
12.20	Kesilen hayvan sayısı ve et üretimi, 2005-2009	**211**	12.20	Number of slaughtered animals and meat production, 2005-2009
12.21	Sağılan hayvan sayısı ve süt üretimi, 2005-2009	**211**	12.21	Number of animals milked and milk production, 2005-2009
12.22	Deri üretimi, 2005-2009	**212**	12.22	Hide production, 2005-2009
12.23	Kümes hayvancılığı, 2005-2009	**212**	12.23	Poultry and egg production, 2005-2009
12.24	Arıcılık, 2005-2009	**212**	12.24	Apiculture, 2005-2009
12.25	İpekböcekçiliği, 2005-2009	**212**	12.25	Sericulture, 2005-2009
12.26	Seçilmiş su ürünlerinde üretim miktarı, 2005-2009	**213**	12.26	Quantity of selected fishery products, 2005-2009

AÇIKLAMA

TARIM

Genel Tarım Sayımları

Türkiye'de 1927, 1950, 1963, 1970, 1980, 1991 ve 2001 yıllarında olmak üzere yedi kez tarım sayımı yapılmıştır.

2001 Genel Tarım Sayımında bilgiler, muhtarlık ve tarımsal işletme (hanehalkı) olmak üzere iki kaynaktan derlenmiştir.

Köy Genel Bilgi Anketi ile tüm köyler ve nüfusu 25 000'den az olan il ve ilçe merkezinin muhtarlarından yerleşim yerleri bazında bilgi derlenmiştir. Köy Genel Bilgi Anketi tam sayımdır.

Tarımsal İşletmeler (Hanehalkı) Anketi ile tüm köyler ve nüfusu 5 000'den az olan ilçe merkezlerindeki tüm tarımsal işletmeler kapsanmıştır. Anket, 5 000 örnek köy ve her köyden de 10 tarımsal işletme sistematik örnekleme yöntemi ile seçilerek uygulanmıştır. Aynı çalışma için, nüfusu 5 001 ve daha fazla olan il ve ilçe merkezlerinde ise arazi büyüklüğü ve hayvan varlığı itibariyle getirilen kıstaslar kullanılarak tam sayım yöntemi uygulanmıştır.

Cari Tarım İstatistikleri

Yayındaki veriler Tarım ve Köyişleri Bakanlığı aracılığı ile derlenmiştir.

Tarla ürünleri: Tarla ürünlerine ilişkin ekilen ve hasat edilen alan ile üretim ve verim verileri, Temmuz ve Ekim aylarında derlenmektedir.

Meyve üretimi: Meyve üretimine ilişkin veriler Temmuz ve Ekim aylarında; turunçgiller üretimine ilişkin veriler ise Temmuz, Ekim ve bir sonraki yılın Ocak, Şubat aylarında derlenmektedir.

Zeytin üretimi: Zeytin üretimine ilişkin veriler Temmuz, Ekim ve bir sonraki yılın Ocak ayında derlenmektedir.

Sebze üretimi: Açıkta sebze yetiştiriciliğine ilişkin veriler Temmuz ve Ekim aylarında, süs bitkileri yetiştiriciliğine ilişkin veriler ise Ekim ayında derlenmektedir.

Örtüaltı üretimi (sebze ve meyve): Örtüaltı sebze ve meyve üretimine ilişkin veriler Mayıs ve Haziran aylarında derlenmektedir.

Çay üretimi: Karadeniz bölgesinin beş ilinde ekimi yapılan çay hakkındaki bilgiler Rize Ticaret Borsası ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nden alınmaktadır.

İpekböcekçiliği: İpekböcekçiliğine ait bilgiler Bursa Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nden alınmaktadır.

Canlı hayvan sayıları: Canlı hayvan sayılarına ilişkin bilgiler yıl sonu itibariyle derlenmektedir.

Sağılan hayvan sayısı: Büyükbaş hayvanlarda 2+ yaş, küçükbaş hayvanlarda 1+ yaştaki dişi hayvanlar üzerinden hesaplanır.

Süt üretimi: Sağılan hayvan sayısının süt verimleri ile değerlendirilmesinden elde edilir.

EXPLANATION

AGRICULTURE

Censuses of Agriculture

Agricultural censuses have been conducted seven times in Turkey, namely in 1927, 1950, 1963, 1970, 1980, 1991 and 2001.

In the 2001 Census of Agriculture information was compiled from two sources as muhtarlık and agricultural holding (household).

By Village Information Survey, information based on settlements was compiled from the muhtars of all the villages and centers of provinces and districts having less than 25 000 inhabitants. Village Information Survey is a complete enumeration.

By Agricultural Holdings (Household) Survey, all agricultural holdings in centers of districts having less than 5 000 inhabitants were covered. The survey was applied to 10 agricultural holdings from each of the 5 000 villages selected by systematic sampling. For the same survey, complete enumeration method was used in centers of provinces and districts having 5 001 and more inhabitants using restricts related to size of land and livestock ownership.

Current Agricultural Statistics

The data given in this publication has been collected with the collaboration of the Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

Field crops: Data related to cultivated and harvested area of field products and yield are compiled in July and October.

Fruit production: Data related to fruit production are compiled in July and October and data related to citrus are compiled in July, October and January, February in the following year.

Olive production: Data for olive production are compiled in July, October and January in the following year.

Vegetable production: Data related to open air growing are compiled in July and October, data related to ornamental plant growing are compiled October.

Crop under productive cover (vegetable and fruit): These data are compiled in May and June.

Tea production: Data related to tea production cultivated in five provinces of the Blacksea Region are compiled from Rize Trade Market and General Directorate of Tea Establisments.

Sericulture: Data for sericulture is obtained from the Bursa Silk Cocoon Association of Agriculture Sales Cooperatives.

The number of livestock: Data of the number of livestock are collected once at the end of the year.

The number of milked animals: The number of milked animals is calculated through 2+ aged female bovine animals and 1+ aged female sheep and goat.

Milk production: Milk production is obtained by multiplying the number of animals milked by milk yields.

Yapağı, kıl ve tiftik üretimi: Kırkılan hayvan sayısının yapağı, kıl ve tiftik verimleriyle çarpılmasıyla elde edilir.

Production of wool, hair and angora: Data are obtained by multiplying the number of trimmed animals by wool, hair and angora yields.

Kesilen hayvan sayısı: Belediye mezbaha ve kombinaları ile özel kesim yerlerinde (entegre tesisler vb.) veteriner kontrolünde yapılan kesimlere ait bilgiler, İl Tarım Müdürlüklerinden her yıl sonunda, Kurban Bayramında kesilen hayvan sayıları ise Türk Hava Kurumu'ndan derlenmektedir. Kesilen hayvan sayısına, mezbaha ve kombina dışı kesimler ilave edilmemiştir.

The number of slaughtered animals: Data relating to slaughtered animals at municipal and private slaughterhouses (integrated establishments etc.) are compiled by the agricultural directorates in provinces of the Ministry of Agriculture and Rural Affairs at the end of every year. The number of slaughtered animals during the Celebration of Sacrifice is taken from the Turkish Air Association. The animals that are not slaughtered in slaughterhouses are not included in the total number of animals slaughtered.

Et üretimi: Kesilen hayvan sayısının karkas ağırlıkları ile değerlendirilmesinden elde edilir.

Meat production: Meat production is obtained by multiplying the number of slaughtered animals by carcass weights.

Tavuk eti üretimi: Kesilen tavuk sayısının karkas ağırlıkları ile değerlendirilmesinden elde edilir.

Chicken meat production: Meat production is obtained by multiplying the number of slaughtered chickens by carcass weights.

Deri üretimi: Kesilen hayvan sayısına, mezbaha ve kombina kesimlerinin %10'u kadar ölü hayvanlardan elde edilen deriler ilave edilerek hesaplanmaktadır.

Hide production: Total hide production is estimated by adding 10% of the number of animals slaughtered in the slaughterhouses and combines to the number of slaughtered animals.

Gübre kullanımı: Kullanılan gübre miktarı yıl sonu itibariyle ve yılda bir defa Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan alınmaktadır.

Fertilizer use: Data for fertilizer quantity used is taken once a year and compiled at the end of the year from the Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

Orman alanı: Üzerinde orman ağacı bulunan alanın büyüklüğüdür. Bilgiler Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan temin edilmektedir.

Forest land: The area of the land with forest trees. Data are taken from the Ministry of Environment and Forestry.

Tarımsal alet ve makineler: Tarımsal alet ve makine sayıları yıl sonu itibariyle ve yılda bir defa toplanmaktadır.

Agricultural equipment and machinery: Data of agricultural equipment and machinery are collected only once at the end of the year.

Su Ürünleri İstatistikleri: Su Ürünleri İstatistikleri, deniz ürünleri ile tatlısu (içsu) ve yetiştiricilik bilgilerinden oluşmaktadır. Kurumumuz, deniz ürünlerine ait bilgileri her yıl Ocak-Şubat aylarında balıkçılara uyguladığı anketler yoluyla, tatlısu ürünleri ve yetiştiricilik üretimine ait bilgileri ise Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan doğrudan temin etmektedir.

Fishery Statistics: Fishery statistics cover data on sea products, freshwater and aquaculture products. Turkish Statistical Institute compiles data on sea products by annual surveys applied during January and February. Data on freshwater products and aquaculture production are taken directly from Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

12.1 Tarım ve orman alanları, 2005-2009

Agricultural land and forest area, 2005-2009

(Bin hektar - Thousand hectare)

	2005	2006[1]	2007	2008	2009
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı					
Area of cereals and other crop products	23 024	22 131	21 164	20 719	20 540
Ekilen alan - Sown area	18 148	17 440	16 945	16 460	16 217
Nadas - Fallow land	4 876	4 691	4 219	4 259	4 323
Sebze bahçeleri alanı - Area of vegetable gardens	806	850	815	836	811
Bağ alanı - Area of vineyard	516	513	485	483	479
Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı					
Area of fruits, beverage and spices crops	1 598	1 670	1 671	1 693	1 686
Zeytin ağaçlarının kapladığı alan					
Area of olive trees	662	712	753	774	778
Daimi çayır ve mera arazisi					
Permanent meadow and pasture[2]	14 617	14 617	14 617	14 617	14 617
Orman alanı - Forest area	21 189	21 189	21 189	21 189	21 390

(1) 2006 yılından itibaren Avrupa Birliğinin faaliyetlere göre Ürünlerin İstatistiki Sınıflaması (CPA 2002) kullanılmaya başlanmıştır.

(2) 2001 Genel Tarım Sayımı, Köy Genel Bilgi Anketi sonucudur.

(1) Statistical Classification of Products by Activity in European Economic Community (CPA 2002) has been using for crop products since 2006.

(2) 2001 Census of Agriculture, results of Village Information Survey.

12.2 Seçilmiş tarla ürünleri üretimi, 2005-2009

Selected field crop production, 2005-2009

(Ton - Tons)

	2005	2006	2007	2008	2009
Buğday - Wheat	21 500 000	20 010 000	17 234 000	17 782 000	20 600 000
Mısır - Maize	4 200 000	3 811 000	3 535 000	4 274 000	4 250 000
Çeltik - Rice in the husk	600 000	696 000	648 000	753 325	750 000
Arpa - Barley	9 500 000	9 551 000	7 306 800	5 923 000	7 300 000
Patates - Potatoes	4 090 000	4 397 305	4 246 207	4 225 168	4 425 439
Nohut - Chick pea	600 000	551 746	505 366	518 026	562 564
Mercimek - Lentils	570 000	622 624	535 181	131 188	302 181
Ayçiçeği - Sunflower	975 000	1 118 000	854 407	992 000	1 057 125
Tütün - Tobacco	135 247	98 137	74 584	93 403	81 053
Şeker pancarı - Sugar beet	15 181 247	14 452 162	12 414 715	15 488 332	17 274 674
Pamuk (Kütlü) - Cotton (Raw)	2 240 000	2 550 000	2 275 000	1 820 000	1 725 000

12.3 Seçilmiş sebzelerin üretimi, 2005-2009

Selected vegetable production, 2005-2009

(Ton - Tons)

	2005	2006	2007	2008	2009
Soğan (Kuru) - Onion (Dry)	2 070 000	1 765 396	1 859 442	2 007 118	1 849 582
Domates - Tomatoes	10 050 000	9 854 877	9 936 552	10 985 355	10 745 572
Hıyar - Cucumber	1 745 000	1 799 613	1 670 459	1 682 776	1 735 010
Biber - Pepper	1 829 000	1 842 175	1 757 226	1 796 177	1 837 003
Patlıcan - Eggplant	930 000	924 165	863 737	813 686	816 134
Fasulye (Taze) - Bean (Green)	555 000	563 763	519 968	563 056	603 653
Kavun - Melon	1 825 000	1 765 605	1 661 130	1 749 935	1 679 191
Karpuz - Watermelon	3 970 000	3 805 306	3 796 680	4 002 285	3 810 205
Lahana - Cabbages	675 900	687 112	647 678	674 617	706 855
Marul - Lettuce	424 000	441 242	428 059	439 641	438 038

12.4 Seçilmiş meyvelerin üretimi, 2005-2009
Selected fruit production, 2005-2009 **(Ton** - Tons)

	2005	2006	2007	2008	2009
Üzüm - Grapes	3 850 000	4 000 063	3 612 781	3 918 442	4 264 720
Portakal - Oranges	1 445 000	1 535 806	1 426 965	1 427 156	1 689 921
Mandalina - Mandarin	715 000	791 255	744 339	756 473	846 390
Limon - Lemons	600 000	710 401	651 767	672 452	783 587
Elma - Apples	2 570 000	2 002 033	2 457 845	2 504 494	2 782 365
Armut - Pears	360 000	317 750	356 281	355 476	384 244
Şeftali - Peaches	510 000	552 775	539 435	551 906	547 219
Kayısı - Apricots	860 000	460 182	557 572	716 415	660 894
Fındık - Hazelnuts	530 000	661 000	530 000	800 791	500 000
Zeytin üretimi - Olive production	1 200 000	1 766 749	1 075 854	1 464 248	1 290 654
Sofralık - Olive (For table)	400 000	555 749	455 385	512 103	460 013
Yağlık - Olive (For oil)	800 000	1 211 000	620 469	952 145	830 641

12.5 Çay üretimi, 2005-2009
Tea production, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Çay yetiştiren çiftçi sayısı					
Number of tea growers	202 699	203 431	203 901	199 231	200 798
Çay fidanı dikilen alan (Hektar)					
Area under tea plantation (Hectares)	76 625	76 614	76 581	75 826	75 851
Elde edilen yaş çay yaprağı (Ton)					
Production of green tea leaves (Tons)	1 192 004	1 121 206	1 145 321	1 100 257	1 103 340
Elde edilen kuru çay (Ton)					
Production of dry tea (Tons)	217 541	201 866	206 158	198 046	198 601

12.6 Niteliklerine göre örtüaltı tarım alanları, 2005-2009
Areas for land under protective cover by type, 2005-2009 **(Dekar** - Decare)

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	467 540	469 081	494 239	542 158	567 180
Cam sera - Glass greenhouses	65 427	68 353	75 793	82 253	82 932
Plastik sera - Plastic greenhouses	171 043	182 354	195 180	211 680	220 186
Yüksek tünel - High tunnel	66 916	69 834	65 307	66 960	77 046
Alçak tünel - Low tunnel	164 154	148 540	157 959	181 265	187 016

12.7 Örtüaltı üretimi, 2005-2009
Production for land under protective cover, 2005-2009 **(Ton** - Tons)

Ürünler - Crops	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	4 465 343	4 716 862	5 052 796	5 063 265	5 524 777
Sebzeler - Vegetables	4 271 525	4 489 160	4 817 616	4 811 689	5 257 257
Meyveler - Fruits	193 818	227 702	235 180	251 576	267 520

12.8 Kimyasal gübre kullanımı, 2005-2009
Chemical fertilizer use, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kullanılan gübre (Ton) - Fertilizer used (Tons)	10 260 076	10 455 212	9 709 854	7 506 783	10 278 732
Azotlu (%21 N) - Nitrogen (21% N)	6 533 584	6 696 774	6 454 490	5 394 306	6 730 852
Fosforlu (%17 P_2O_5) - Phosphorous (17% P_2O_5)	3 538 860	3 560 688	3 036 612	1 933 529	3 416 978
Potaslı (%50 K_2O) - Potash (50% K_2O)	187 632	197 750	218 752	178 948	130 901

12.9 Orman alanları, 1973, 1999, 2005, 2009
Forest land, 1973, 1999, 2005, 2009 **(Hektar -** Hectare**)**

	1973	1999	2005	2009
Toplam - Total	20 199 296	20 763 248	21 188 747	21 389 783
Koru ormanı - High forest	10 934 607	14 418 340	15 439 595	16 305 210
Baltalık ormanı - Coppice forest	9 264 689	6 344 908	5 749 152	5 084 573

Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı Source: Ministry of Environment and Forestry

12.10 Seçilmiş orman ürünleri üretimi, 2005-2009
Production of selected forest products, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Ana ürün - Principal product					
Tomruk - Log (m^3)	2 936 168	3 479 647	3 731 711	3 945 851	3 757 859
Tel direği - Telephone pole (m^3)	77 034	73 273	76 758	75 129	66 923
Maden direği - Mining pole (m^3)	404 513	490 619	522 354	522 372	502 406
Sanayi odunu - Other industrial wood (m^3)	725 911	749 951	734 399	754 687	657 531
Kağıtlık odun - Pulpwood (m^3)	1 528 216	1 514 472	1 702 870	2 407 156	2 432 602
Lif-yonga odunu - Fibre-chip wood (m^3)	2 409 446	2 964 647	3 265 092	3 816 522	4 032 257
Sırık - Thin pole (m^3)	18 996	26 087	19 793	19 367	12 503
Yakacak odun (Ster) - Fuel wood (Stere)	7 667 026	7 003 026	6 834 024	7 303 889	7 427 596
Orman tali ürünleri üretimi (Ton)					
The production of non wood forest products (Tons)					
Defne yaprağı - Laurus nobilis	8 564	7 746	11 686	7 025	19 781
Fıstık çamı kozalağı - Cone of semen pine	2 347	3 546	3 772	3 052	6 266
Kekik - Thymus	974	892	3 863	2 050	1 176
Adaçayı - Salvia sp.	441	390	910	1 489	708
Laden - Cistus	606	585	752	518	75
Kestane - Chesnuts	130	113	61	116	87
Keçiboynuzu - Carobs	207	529	128	115	181

Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı Source: Ministry of Environment and Forestry

12.11 Orman yangınları, 2005-2009
Forest fires, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam yangın çıkış nedeni (Adet)					
Causes of fire in total (Number)	1 530	2 227	2 829	2 135	1 793
Kasıt - Intentional	272	166	292	377	231
İhmal - Negligence	867	1 315	1 642	1 018	884
Doğal - Natural	140	330	407	330	333
Faili meçhul - Unknown	251	416	488	410	345
Yanan alan (Hektar) - Area burned (Hectare)	2 821	7 762	11 664	29 749	4 679

Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı Source: Ministry of Environment and Forestry

12.12 İBBS'ye göre tarım alanları, 2009
Agricultural land by SR, 2009

(Dekar - Decare)

İBBS - SR	**Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı** Area of cereals and other crop products			**Sebze bahçeleri alanı** Area of vegetable gardens	**Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı** Area of fruits, beverage and spices crops
	Toplam alan Total land	**Ekilen alan** Sown area	**Nadas** Fallow land		
TR Türkiye - Turkey	242 946 808	162 174 208	43 229 628	8 113 128	29 429 844
TR1 İstanbul	700 997	632 441		40 254	28 302
TR10	700 997	632 441	-	40 254	28 302
TR100 İstanbul	700 997	632 441	-	40 254	28 302
TR2 Batı Marmara - West Marmara	16 149 547	13 631 753	252 918	735 812	1 529 064
TR21	9 296 448	8 931 850	11 513	210 292	142 793
TR211 Tekirdağ	3 558 712	3 399 827	-	66 186	92 699
TR212 Edirne	3 432 274	3 294 847	-	103 919	33 508
TR213 Kırklareli	2 305 462	2 237 176	11 513	40 187	16 586
TR22	6 853 099	4 699 903	241 405	525 520	1 386 271
TR221 Balıkesir	4 217 385	2 930 679	39 470	337 248	909 988
TR222 Çanakkale	2 635 714	1 769 224	201 935	188 272	476 283
TR3 Ege - Aegean	27 919 443	17 659 208	1 322 298	1 446 709	7 491 228
TR31	3 475 357	1 611 179	44 320	415 370	1 404 488
TR310 İzmir	3 475 357	1 611 179	44 320	415 370	1 404 488
TR32	9 839 543	5 130 611	222 472	468 736	4 017 724
TR321 Aydın	3 906 085	1 657 419	22 642	117 511	2 108 513
TR322 Denizli	3 589 495	2 538 416	113 153	145 782	792 144
TR323 Muğla	2 343 963	934 776	86 677	205 443	1 117 067
TR33	14 604 543	10 917 418	1 055 506	562 603	2 069 016
TR331 Manisa	4 955 223	2 713 885	138 002	342 811	1 760 525
TR332 Afyonkarahisar	4 332 627	3 652 890	437 221	79 989	162 527
TR333 Kütahya	3 233 008	2 643 374	456 183	67 958	65 493
TR334 Uşak	2 083 685	1 907 269	24 100	71 845	80 471
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	14 186 874	8 483 663	2 259 066	799 615	2 644 530
TR41	9 349 690	5 737 964	2 004 534	642 376	964 816
TR411 Bursa	3 335 360	1 864 462	180 162	482 843	807 893
TR412 Eskişehir	5 129 697	3 317 459	1 689 359	80 403	42 476
TR413 Bilecik	884 633	556 043	135 013	79 130	114 447
TR42	4 837 184	2 745 699	254 532	157 239	1 679 714
TR421 Kocaeli	876 806	667 808	50 426	30 354	128 218
TR422 Sakarya	1 884 370	978 251	3 190	92 770	810 159
TR423 Düzce	860 221	217 829	1 440	12 139	628 813
TR424 Bolu	1 091 852	851 431	188 900	13 830	37 691
TR425 Yalova	123 935	30 380	10 576	8 146	74 833
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	35 669 583	21 741 443	12 015 554	858 503	1 054 083
TR51	11 795 205	7 877 277	3 176 118	476 573	265 237
TR510 Ankara	11 795 205	7 877 277	3 176 118	476 573	265 237
TR52	23 874 378	13 864 166	8 839 436	381 930	788 846
TR521 Konya	21 106 854	11 873 955	8 619 000	213 011	400 888
TR522 Karaman	2 767 524	1 990 211	220 436	168 919	387 958

12.12 İBBS'ye göre tarım alanları, 2009 (devam)
Agricultural land by SR, 2009 (continued)

(Dekar - Decare)

İBBS - SR	**Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı** Area of cereals and other crop products			**Sebze bahçeleri alanı** Area of vegetable gardens	**Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı** Area of fruits, beverage and spices crops
	Toplam alan Total land	**Ekilen alan** Sown area	**Nadas** Fallow land		
TR6 Akdeniz - Mediterranean	24 197 324	16 874 018	1 290 980	1 764 799	4 267 527
TR61	7 121 488	4 616 344	839 547	561 715	1 103 882
TR611 Antalya	3 566 431	2 119 885	376 057	452 275	618 214
TR612 Isparta	1 988 558	1 227 762	349 747	50 745	360 304
TR613 Burdur	1 566 499	1 268 697	113 743	58 695	125 364
TR62	9 484 545	6 758 346	320 441	695 743	1 710 015
TR621 Adana	5 609 274	4 663 473	76 159	328 378	541 264
TR622 Mersin	3 875 271	2 094 873	244 282	367 365	1 168 751
TR63	7 591 291	5 499 328	130 992	507 341	1 453 630
TR631 Hatay	2 644 182	1 511 587	-	365 504	767 091
TR632 Kahramanmaraş	3 524 258	2 737 516	130 232	95 484	561 026
TR633 Osmaniye	1 422 851	1 250 225	760	46 353	125 513
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	39 388 042	24 107 399	13 962 608	432 832	885 203
TR71	16 244 145	10 767 105	4 512 289	303 907	660 844
TR711 Kırıkkale	2 837 138	1 860 802	916 246	29 252	30 838
TR712 Aksaray	4 058 668	2 653 916	1 252 720	93 261	58 771
TR713 Niğde	2 640 099	1 536 989	758 100	52 940	292 070
TR714 Nevşehir	3 209 520	2 157 167	702 950	99 059	250 344
TR715 Kırşehir	3 498 720	2 558 231	882 273	29 395	28 821
TR72	23 143 897	13 340 294	9 450 319	128 925	224 359
TR721 Kayseri	6 097 162	3 786 111	2 078 610	95 075	137 366
TR722 Sivas	10 593 580	4 831 398	5 730 489	7 442	24 251
TR723 Yozgat	6 453 155	4 722 785	1 641 220	26 408	62 742
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	21 131 123	14 788 382	3 655 039	974 465	1 713 237
TR81	1 715 009	1 091 264	262 987	52 462	308 296
TR811 Zonguldak	686 710	405 584	6 387	24 068	250 671
TR812 Karabük	529 664	282 640	229 500	12 075	5 449
TR813 Bartın	498 635	403 040	27 100	16 319	52 176
TR82	4 730 152	3 213 953	1 189 616	169 168	157 415
TR821 Kastamonu	1 885 803	1 378 878	332 974	67 959	105 992
TR822 Çankırı	1 857 007	1 199 554	566 834	67 969	22 650
TR823 Sinop	987 342	635 521	289 808	33 240	28 773
TR83	14 685 962	10 483 165	2 202 436	752 835	1 247 526
TR831 Samsun	3 916 862	2 510 039	142 842	319 455	944 526
TR832 Tokat	2 984 511	2 349 000	294 952	199 450	141 109
TR833 Çorum	5 625 164	3 824 401	1 601 304	85 803	113 656
TR834 Amasya	2 159 425	1 799 725	163 338	148 127	48 235
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	6 404 042	1 484 934	330 994	93 263	4 494 851
TR90	6 404 042	1 484 934	330 994	93 263	4 494 851
TR901 Trabzon	1 018 252	284 611	-	25 833	707 808
TR902 Ordu	2 363 338	319 037	63 226	13 111	1 967 964
TR903 Giresun	1 479 827	321 557	65 870	29 608	1 062 792
TR904 Rize	548 052	7 152	-	3 819	537 081
TR905 Artvin	301 178	78 988	2 124	12 401	207 665
TR906 Gümüşhane	693 395	473 589	199 774	8 491	11 541

12.12 İBBS'ye göre tarım alanları, 2009 (devam)
Agricultural land by SR, 2009 (continued)

(Dekar - Decare)

İBBS - SR	**Toplam alan** Total land	**Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı** Area of cereals and other crop products: **Ekilen alan** Sown area	**Nadas** Fallow land	**Sebze bahçeleri alanı** Area of vegetable gardens	**Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı** Area of fruits, beverage and spices crops
TRA Kuzeydoğu Anadolu					
North East Anatolia	13 262 834	9 856 869	3 236 818	81 316	87 831
TRA1	5 871 520	4 163 349	1 605 095	48 975	54 101
TRA11 Erzurum	3 593 034	2 433 839	1 127 800	13 832	17 563
TRA12 Erzincan	1 631 846	1 118 548	445 000	33 743	34 555
TRA13 Bayburt	646 640	610 962	32 295	1 400	1 983
TRA2	7 391 314	5 693 520	1 631 723	32 341	33 730
TRA21 Ağrı	3 445 869	2 480 776	958 669	5 965	459
TRA22 Kars	2 442 962	2 045 671	389 200	-	8 091
TRA23 Iğdır	789 868	557 842	181 442	26 126	24 458
TRA24 Ardahan	712 615	609 231	102 412	250	722
TRB Ortadoğu Anadolu					
Central East Anatolia	12 593 210	8 432 604	2 791 421	180 468	1 188 717
TRB1	5 486 674	3 053 327	1 237 493	112 003	1 083 851
TRB11 Malatya	3 169 857	1 351 084	964 500	47 820	806 453
TRB12 Elazığ	1 378 074	1 060 218	42 905	43 527	231 424
TRB13 Bingöl	377 279	247 024	87 100	14 844	28 311
TRB14 Tunceli	561 464	395 001	142 988	5 812	17 663
TRB2	7 106 536	5 379 277	1 553 928	68 465	104 866
TRB21 Van	2 675 683	2 010 584	608 512	13 366	43 221
TRB22 Muş	2 848 732	2 242 726	571 666	28 503	5 837
TRB23 Bitlis	1 157 306	776 023	354 750	7 937	18 596
TRB24 Hakkari	424 815	349 944	19 000	18 659	37 212
TRC Güneydoğu Anadolu					
South East Anatolia	31 343 789	24 481 494	2 111 932	705 092	4 045 271
TRC1	6 670 937	4 080 111	139 528	233 035	2 218 263
TRC11 Gaziantep	3 103 401	1 481 459	106 633	63 084	1 452 225
TRC12 Adıyaman	2 589 199	2 158 606	3 000	44 962	382 631
TRC13 Kilis	978 337	440 046	29 895	124 989	383 407
TRC2	17 538 300	14 580 249	1 318 996	340 014	1 299 041
TRC21 Şanlıurfa	11 827 769	9 526 814	1 052 736	202 905	1 045 314
TRC22 Diyarbakır	5 710 531	5 053 435	266 260	137 109	253 727
TRC3	7 134 552	5 821 134	653 408	132 043	527 967
TRC31 Mardin	3 610 708	2 777 684	528 458	93 162	211 404
TRC32 Batman	1 118 700	974 487	66 500	10 526	67 187
TRC33 Şırnak	1 166 379	1 096 696	42 200	13 290	14 193
TRC34 Siirt	1 238 765	972 267	16 250	15 065	235 183

12.1 Türkiye arazi örtüsü
Land cover of Turkey

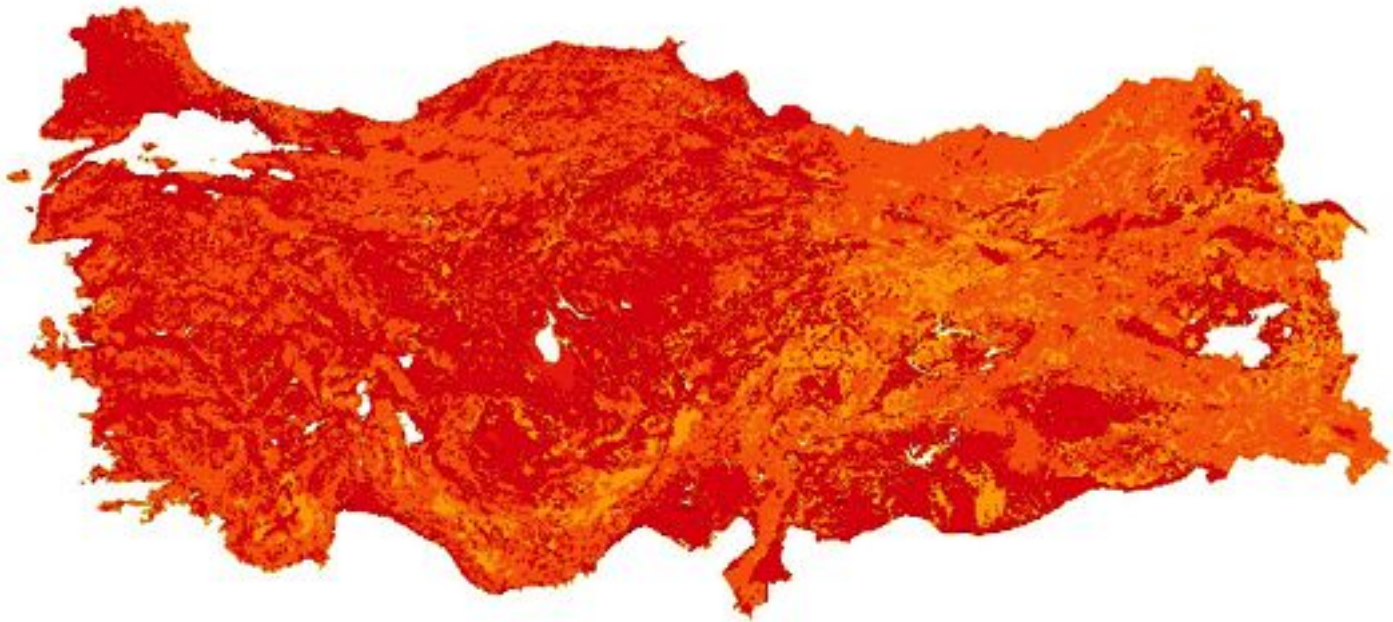

Yapay bölgeler
Artificial surfaces

Tarımsal alanlar
Agricultural areas

Islak alanlar
Wetlands

Orman, çalılık ve/veya otsu bitkilerle kaplı alanlar
Forests, shrub and/or herbaceous vegetation associations

Çıplak veya az bitki örtüsü ile kaplı alanlar
Open spaces with little or no vegetation

Su yapıları
Water bodies

12.13 Arazi kullanımı, 2001
Land use, 2001

(Bin Dekar - Thousand Decare)

	2001	(%)
Toplam - Total	668 820	100.00
Ekilen tarla arazisi - Area sown	152 376	22.78
Sebze ve çiçek bahçeleri (Örtüaltı dahil) Vegetable and flower gardens (Including land under protective cover)	5 867	0.88
Meyve ve diğer uzun ömürlü bitkilerin kapladığı alan (Örtüaltı dahil) (Kavaklık ve söğütlük dahil) Fruit orchards and other permanent crops (Land under protective cover is included) (Including poplar - willow grove)	25 865	3.87
Nadas - Fallow land	37 460	5.60
Tarıma elverişli olduğu halde kullanılmayan arazi Unused and undeveloped potentially productive land	19 443	2.91
Daimi çayır ve otlak arazisi - Permanent meadow and pasture	146 167	21.85
Koruluk ve orman arazisi (Fundalık ve makilik dahil) Forest and woodland (Shrubbery and maquis included)	184 846	27.64
Tarıma elverişsiz arazi (Taşlık, bataklık, çorak arazi, köy yerleşim yeri vb.) Non-agricultural land (Stony land, swamp, land occupied by buildings etc.)	96 796	14.47

Not. 2001 Genel Tarım Sayımı; Köy Genel Bilgi Anketi sonuçlarıdır.

Note. 2001 Census of Agriculture; results of Village Information Survey.

12.14 İşletme tipi ve büyüklüğüne göre işletmeler, 2001
Agricultural holdings by size and type of holdings, 2001

	Toplam Total	**Arazisi olmayan** Holdings without land	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** Size of holdings (Decare) - 5	5-9	10-19
Toplam işletme - Total number of holdings	3 076 650	54 523	178 006	290 461	539 816
Bitkisel üretim ve hayvancılık yapan işletme Holdings engaged in both crop production and animal husbandry	2 074 439	-	86 229	167 908	348 260
Yalnız bitkisel üretim yapan işletme Holdings engaged only in crop production	929 582	-	89 070	121 186	186 079
Yalnız hayvancılık yapan işletme Holdings engaged only in animal husbandry	72 629	54 523	2 707	1 367	5 477

	İşletme büyüklüğü (Dekar) - Size of holdings (Decare) 20-49	50-99	100-199	200-499	500+
Toplam işletme - Total number of holdings	950 840	560 049	327 363	153 685	21 907
Bitkisel üretim ve hayvancılık yapan işletme Holdings engaged in both crop production and animal husbandry	681 095	422 906	244 552	109 522	13 967
Yalnız bitkisel üretim yapan işletme Holdings engaged only in crop production	262 528	136 366	82 293	44 120	7 940
Yalnız hayvancılık yapan işletme Holdings engaged only in animal husbandry	7 217	777	518	43	-

Not. 2001 Genel Tarım Sayımı; Tarımsal İşletmeler (Hanehalkı) Anketi sonuçlarıdır.

(1) Örnekleme ile yapılan bu çalışmanın genişletme katsayısı desimalli kullanıldığından ve yuvarlama işlemi tablolar oluşturulduktan sonra bir kez yapıldığından tablolar arası farklılıklar olabilmektedir. Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. 2001 Census of Agriculture; results of the Agricultural Holdings (Households) Survey.

(1) There may be some differences between tables since the expansion coefficient was used with decimal and after forming tables rounding procedure was made once. Total numbers may not be exact due to rounding of the numbers.

12.15 Arazinin tasarruf şekli ve işletme büyüklüğüne göre işletmeler, 2001
Agricultural holdings by size of holdings and land tenure forms, 2001

Arazi tasarruf şekli - Land tenure forms	**Toplam** Total	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** - Size of holdings (Decare) - 5	5-9	10-19	20-49
Toplam işletme sayısı - Total number of holdings	3 022 127	178 006	290 461	539 816	950 840
Kendi arazisi olan işletmeler					
Holdings having their own land					
Yalnız kendi arazisini işletenler					
Holdings operating only their own land	2 458 263	160 851	256 675	463 448	784 611
Yalnız zilyetliğe dayalı arazi işletenler					
Holdings operating only owner-like possessed land	94 791	8 808	11 044	19 508	30 668
Hem kendi arazisini hem de zilyetliğe dayalı arazi işletenler					
Holdings operating both their own land and owner-like possessed land	44 057	1 170	2 089	7 067	15 295
Hem kendi arazisini hem de başkasının arazisini işletenler					
Holdings operating both their own land and other's land	317 327	2 007	11 271	28 786	84 722
Kendi arazisi olmayan işletmeler					
Holdings not having their own land					
Yalnız kira ile arazi işletenler					
Holdings operating only rented land	54 959	2 939	4 574	11 891	17 282
Yalnız ortakçılık ile arazi işletenler					
Holdings operating land only on share basis	37 833	1 376	3 778	7 170	12 546
Diğer şekilde arazi işletenler					
Holdings operating land in other types of tenure	9 604	856	994	1 152	4 084
İki ya da daha fazla tasarruf şekli ile arazi işletenler					
Holdings operating land by more than one type of tenure	5 290	-	35	794	1 631

Arazi tasarruf şekli - Land tenure forms	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** - Size of holdings (Decare) 50-99	100-199	200-499	500+
Toplam işletme sayısı - Total number of holdings	560 049	327 363	153 685	21 907
Kendi arazisi olan işletmeler				
Holdings having their own land				
Yalnız kendi arazisini işletenler				
Holdings operating only their own land	436 456	238 767	103 692	13 763
Yalnız zilyetliğe dayalı arazi işletenler				
Holdings operating only owner-like possessed land	15 521	7 450	1 414	378
Hem kendi arazisini hem de zilyetliğe dayalı arazi işletenler				
Holdings operating both their own land and owner-like possessed land	8 933	6 238	3 020	245
Hem kendi arazisini hem de başkasının arazisini işletenler				
Holdings operating both their own land and other's land	81 929	62 407	39 545	6 660
Kendi arazisi olmayan işletmeler				
Holdings not having their own land				
Yalnız kira ile arazi işletenler				
Holdings operating only rented land	8 609	6 774	2 591	299
Yalnız ortakçılık ile arazi işletenler				
Holdings operating land only on share basis	5 802	4 290	2 541	330
Diğer şekilde arazi işletenler				
Holdings operating land in other types of tenure	1 759	492	259	8
İki ya da daha fazla tasarruf şekli ile arazi işletenler				
Holdings operating land by more than one type of tenure	1 040	945	623	222

Not. 2001 Genel Tarım Sayımı; Tarımsal İşletmeler (Hanehalkı) Anketi sonuçlarıdır.
(1) Örnekleme ile yapılan bu çalışmanın genişletme katsayısı desimalli kullanıldığından ve yuvarlama işlemi tablolar oluşturulduktan sonra bir kez yapıldığından tablolar arası farklılıklar olabilmektedir. Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. 2001 Census of Agriculture; results of the Agricultural Holdings (Households) Survey.
(1) There may be some differences between tables since the expansion coefficient was used with decimal and after forming tables rounding procedure was made once. Total numbers may not be exact due to rounding of the numbers.

12.16 Arazi parça sayısı ve işletme büyüklüğüne göre işletmeler, 2001
Agricultural holdings by size of holdings and number of parcels, 2001

Parça sayısı - Number of parcels	**Toplam** Total	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** - Size of holdings (Decare) - 5	5-9	10-19	20-49
Toplam işletme sayısı - Total number of holdings	3 022 127	178 006	290 461	539 816	950 840
Toplam parça sayısı - Total number of parcels	12 323 405	292 514	664 173	1 650 312	3 831 683
Parça sayısı - Number of parcels					
1					
İşletme sayısı - Number of holdings	588 766	109 996	106 387	127 077	141 829
Parça sayısı - Number of parcels	588 766	109 996	106 387	127 077	141 829
2-5					
İşletme sayısı - Number of holdings	1 734 809	66 172	171 663	349 170	594 616
Parça sayısı - Number of parcels	5 446 419	169 055	469 190	1 036 886	1 917 378
6-9					
İşletme sayısı - Number of holdings	484 520	1 771	11 448	53 358	162 582
Parça sayısı - Number of parcels	3 449 713	12 712	77 763	371 731	1 149 491
10+					
İşletme sayısı - Number of holdings	214 035	67	964	10 211	51 812
Parça sayısı - Number of parcels	2 838 512	751	10 834	114 618	622 986

Parça sayısı - Number of parcels	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** - Size of holdings (Decare) 50-99	100-199	200-499	500+
Toplam işletme sayısı - Total number of holdings	560 049	327 363	153 685	21 907
Toplam parça sayısı - Total number of parcels	2 836 069	1 881 198	997 015	170 441
Parça sayısı - Number of parcels				
1				
İşletme sayısı - Number of holdings	62 493	26 805	11 692	2 487
Parça sayısı - Number of parcels	62 493	26 805	11 692	2 487
2-5				
İşletme sayısı - Number of holdings	304 775	167 433	72 587	8 393
Parça sayısı - Number of parcels	1 025 013	555 848	244 515	28 534
6-9				
İşletme sayısı - Number of holdings	131 739	80 865	37 596	5 161
Parça sayısı - Number of parcels	945 987	585 659	268 820	37 550
10+				
İşletme sayısı - Number of holdings	61 043	52 261	31 812	5 865
Parça sayısı - Number of parcels	802 576	712 888	471 989	101 870

Not. 2001 Genel Tarım Sayımı; Tarımsal İşletmeler (Hanehalkı) Anketi sonuçlarıdır.
(1) Örnekleme ile yapılan bu çalışmanın genişletme katsayısı desimalli kullanıldığından ve yuvarlama işlemi tablolar oluşturulduktan sonra bir kez yapıldığından tablolar arası farklılıklar olabilmektedir. Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. 2001 Census of Agriculture; results of the Agricultural Holdings (Households) Survey.
(1) There may be some differences between tables since the expansion coefficient was used with decimal and after forming tables rounding procedure was made once. Total numbers may not be exact due to rounding of the numbers.

12.17 Tarımsal krediler, 2006-2010
Agricultural credits by type, 2006-2010 **(Bin TL** - Thousand TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Ziraat Bankası tarafından verilen tarımsal krediler genel toplamı					
Agricultural credits given by the Agricultural Bank	5 371 817	6 394 358	8 132 727	9 850 840	16 075 927
Banka kaynaklı krediler toplamı					
Credits originating from bank total	3 638 696	4 939 887	6 514 047	7 900 615	13 826 553
Doğrudan üreticilere kullandırılan krediler					
Credits used directly producers	3 378 837	4 612 910	6 102 369	7 558 615	13 460 444
Tarım kredi kooperatifleri					
Agriculture credits cooperatives	259 860	326 977	411 678	342 000	366 109
Fon kaynaklı krediler - Credits origination from fund	1 733 121	1 454 471	1 618 679	1 950 225	2 249 374

Kaynak: TC. Ziraat Bankası
Not. Tabloda yer alan kredi rakamlarına takip hesaplarında kayıtlı krediler dahildir.

Source: Agricultural Bank of the Turkish Republic
Note. Credit numbers in the table includes the registered credits in follow-up accounts.

12.18 Seçilmiş tarımsal alet ve makine sayıları, 2005-2009
Selected number of agricultural equipment and machinery, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kulaklı traktör pulluğu - Mouldboard type tractor plough	958 228	983 275	986 291	996 013	1 002 734
Kültüvatör - Cultivator	430 981	443 776	451 214	457 711	466 727
Diskli tırmık (Diskaro, gobledisk vb.) - Disc harrows	192 700	191 360	198 548	204 665	205 804
Dişli tırmık - Toothed harrow	351 327	353 205	355 991	353 128	348 587
Kombine hububat ekim makinesi - Combined seed drill	163 577	164 524	169 695	173 654	179 048
Üniversal ekim makinesi - Universal drill	62 982	63 392	62 979	62 892	61 634
Kimyevi gübre dağıtma makinesi - Fertilizer broadcaster	326 599	334 461	339 461	346 471	354 973
Sapdöver harman makinesi (Batöz) - Thresher	197 017	196 346	194 847	192 440	190 856
Kuyruk milinden hareketli pulverizatör - PTO driven sprayer	241 753	245 311	255 582	259 475	264 421
Tarım arabası (Römork) - Trailer	995 523	1 011 577	1 026 389	1 036 613	1 041 239
Traktör - Tractor	1 022 365	1 037 383	1 056 128	1 070 746	1 073 538
Biçerdöver - Combine harvester	11 811	12 359	12 775	13 084	13 360
Sırt pulverizatörü - Knapsack sprayer	582 618	586 685	587 821	590 590	588 556
Hayvan pulluğu - Animal drawn plough	207 033	196 278	181 974	170 797	155 196

12.19 Türlerine göre hayvanlar, 2005-2009
Livestocks by type, 2005-2009

(Baş - Head)

	2005	2006	2007	2008	2009
Sığır - Cattle	10 526 440	10 871 364	11 036 753	10 859 942	10 723 958
Manda - Buffalo	104 965	100 516	84 705	86 297	87 207
Koyun - Sheep	25 304 325	25 616 912	25 462 293	23 974 591	21 749 508
Kıl keçi - Ordinary goat	6 284 498	6 433 744	6 095 292	5 435 393	4 981 299
Tiftik keçi - Angora goat	232 966	209 550	191 066	158 168	146 986
At - Horse	207 808	204 352	188 640	179 855	166 753
Eşek - Donkey	341 377	329 475	296 114	273 520	234 182
Katır - Mule	81 678	75 018	68 199	62 248	51 548
Deve - Camel	811	1 004	1 057	970	1 041
Domuz - Pig	1 934	1 362	1 813	1 717	1 896

12.1 Sığır sayıları - Number of cattle

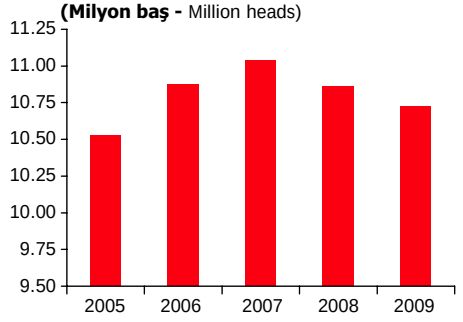

12.2 Koyun sayıları - Number of sheep

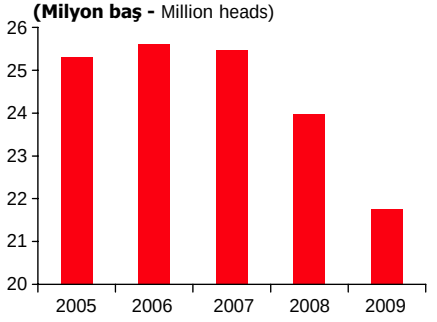

12.20 Kesilen hayvan sayısı ve et üretimi, 2005-2009
Number of slaughtered animals and meat production, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kesilen hayvan (Baş) - Animals slaughtered (Head)					
Sığır - Cattle	1 630 471	1 750 997	2 003 991	1 736 107	1 502 073
Manda - Buffalo	8 920	9 658	9 532	7 251	4 857
Koyun - Sheep	4 145 343	4 763 394	6 428 866	5 588 906	3 997 348
Keçi - Goats	688 704	803 063	1 256 348	767 522	606 042
Deve - Camel	49	55	33	47	55
Domuz - Pig	278	-	-	-	47
Et üretimi (Ton) - Meat production (Tons)	409 423	438 530	575 622	482 458	412 621
Sığır - Cattle	321 681	340 705	431 963	370 619	325 286
Manda - Buffalo	1 577	1 774	1 988	1 334	1 005
Koyun - Sheep	73 743	81 899	117 524	96 738	74 633
Keçi - Goats	12 390	14 133	24 136	13 753	11 675
Deve - Camel	18	19	11	14	18
Domuz - Pig	14	-	-	-	3

Not. Tablolardaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. Note. Figures in tables may not be equal to total due to rounding.

12.21 Sağılan hayvan sayısı ve süt üretimi, 2005-2009
Number of animals milked and milk production, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Sağılan hayvan (Baş) - Animals milked (Head)					
İnek - Cow	3 998 097	4 187 931	4 229 440	4 080 243	4 133 148
Manda - Buffalo	38 205	36 553	30 460	31 440	32 361
Koyun - Sheep	10 166 091	10 245 894	10 109 987	9 642 170	9 407 866
Keçi - Goats	2 426 993	2 420 642	2 263 629	1 997 689	1 830 814
Süt üretimi (Bin ton) - Milk production (Thousand tons)	11 108	11 952	12 330	12 243	12 542
İnek - Cow	10 026	10 867	11 279	11 255	11 583
Manda ineği - Buffalo cow	38	36	30	31	32
Koyun - Sheep	790	795	783	747	734
Keçi - Goats	254	254	237	210	192

Not. Tablolardaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. Note. Figures in tables may not be equal to total due to rounding.

12.3 Et üretimi - Meat production

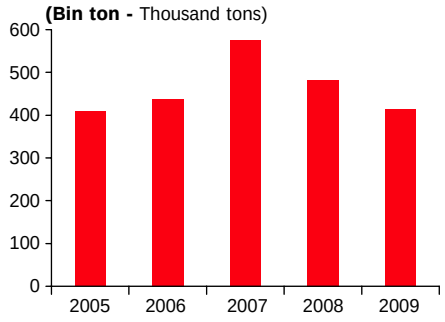

12.4 Süt üretimi - Milk production

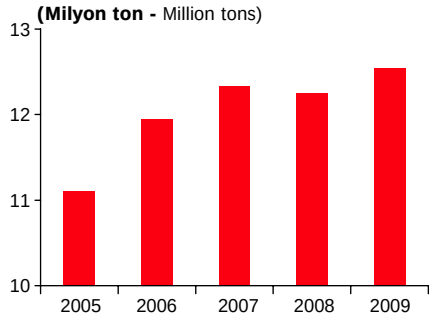

12.22 Deri üretimi, 2005-2009
Hide production, 2005-2009

(Adet - Number)

	2005	2006	2007	2008	2009
Sığır ve dana - Cattle and calf	1 780 148	1 912 969	2 178 805	1 897 350	1 639 905
Manda ve manda yavrusu - Buffalo and buffalo calves	9 812	10 624	10 485	7 976	5 343
Koyun ve kuzu - Sheep and lamb	4 492 625	5 168 738	6 884 829	6 051 011	4 319 367
Keçi ve oğlağı - Goat and kid	719 467	841 112	1 293 280	802 208	633 456
Deve - Camel	54	61	36	52	61

12.23 Kümes hayvancılığı, 2005-2009
Poultry and egg production, 2005-2009

(Bin adet - Thousand number)

	2005	2006	2007	2008	2009
Tavuk - Hen	317 497	344 820	269 368	244 280	229 969
Et tavuğu - Broiler	257 221	286 121	205 082	180 915	163 469
Yumurta tavuğu - Laying hen	60 276	58 699	64 286	63 365	66 500
Hindi - Turkey	3 697	3 227	2 675	3 230	2 755
Ördek - Duck	656	525	482	470	413
Kaz - Geese	1 067	830	1 023	1 063	945
Tavuk eti (Bin ton) - Chicken meat (Thousand tons)	937	918	1 068	1 088	1 293
Tavuk yumurtası - Number of hen eggs	12 052 455	11 733 572	12 724 959	13 190 696	13 832 726

12.24 Arıcılık, 2005-2009
Apiculture, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kovan sayısı (Bin) - Number of hive (Thousand)	4 590	4 852	4 826	4 889	5 339
Yeni tip - Modern type	4 433	4 705	4 690	4 751	5 210
Eski tip - Old type	157	147	135	138	129
Bal üretimi (Ton) - Honey production (Tons)	82 336	83 842	73 935	81 364	82 003
Balmumu üretimi (Ton) - Wax production (Tons)	4 178	3 484	3 837	4 539	4 385

Not. Tablolardaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. Note. Figures in tables may not be equal to total due to rounding.

12.25 İpekböcekçiliği, 2005-2009
Sericulture, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Açılan ipekböceği kutusu (Adet)					
Silkworm box opened (Number)	5 669	5 699	5 273	5 564	5 683
İpek kozası (Ton) - Silk cocoon (Tons)	157	127	125	125	136

12.26 Seçilmiş su ürünlerinde üretim miktarı, 2005-2009
Quantity of selected fishery products, 2005-2009 **(Ton** - Tons)

	2005	2006	2007	2008	2009
Avlanan deniz balıkları miktarı - Catch of sea fish	334 248	409 945	518 201	395 660	380 865
Hamsi - Anchovy	138 569	270 000	385 000	251 675	204 699
Palamut - Torik - Atlantic bonito	70 797	29 690	5 965	6 448	7 036
Sardalya - Pilchard	20 656	15 586	20 941	17 531	30 091
İstavrit (Kraça) - Horse mackerel	13 540	14 127	22 991	22 134	20 373
İstavrit (Karagöz) - Scad	13 978	11 800	9 030	10 043	7 895
Çaça - Sprat	5 500	7 311	11 921	39 303	53 385
Mezgit - Whiting	8 309	9 112	12 940	12 231	11 146
Kefal - Grey mullet	10 560	8 915	8 291	3 345	2 987
Lüfer - Blue fish	18 357	8 399	6 858	4 048	5 999
Bakalorya-Berlam - Hake-European hake	4 100	3 460	3 337	1 252	1 557
Diğer deniz balıkları - Other sea fish	29 882	31 545	30 927	27 650	35 697
Avlanan diğer deniz ürünleri miktarı (Kabuklu, yumuşakça)					
Catch of other sea products (Crustaceas, molluscs)	46 133	79 021	70 928	57 453	44 410
Akivades (Kum midyesi) - Carpet shell	10 847	1 266	1 334	1 255	68
Beyaz kum midyesi - Striped venus	-	48 344	47 215	36 896	24 574
Kara-Kıllı midye - Mediterranean mussel-Bearded horse mussel	-	9 234	1 493	342	6 261
Kalamerya - Squid	711	972	844	537	576
Deniz salyangozu - Sea snail	12 600	11 613	13 791	11 442	6 085
Karides - Prawn	6 339	3 856	3 917	4 668	4 614
Diğer deniz ürünleri - Other sea products	15 636	3 736	2 334	2 313	2 232
Yetiştiricilik üretimi - Aquaculture production	118 277	128 943	139 873	152 186	158 729
İçsu - Inland water	48 604	56 694	59 033	66 557	76 248
Alabalık - Trout	48 033	56 026	58 433	65 928	75 657
Aynalı sazan - Carp	571	668	600	629	591
Deniz - Marine water	69 673	72 249	80 840	85 629	82 481
Alabalık - Trout	1 249	1 633	2 740	2 721	5 229
Çipura - Sea bream	27 634	28 463	33 500	31 670	28 362
Levrek - Sea bass	37 290	38 408	41 900	49 270	46 554
Midye - Mussel	1 500	1 545	1 100	196	89
Diğer - Other [1]	2 000	2 200	1 600	1 772	2 247
Avlanan tatlısu ürünleri miktarı					
Catch of freshwater products	46 115	44 082	43 321	41 011	39 187
İnci kefali - Tarek	14 103	11 978	11 623	11 758	10 685
Sazan - Common carp	13 718	12 116	12 286	11 625	10 964
Siraz - Transcaucasian barb	971	967	985	993	891
Levrek (Sudak) - Pike perch	1 768	1 656	1 586	1 346	1 234
Gümüş - Sand smelt	5 248	6 677	6 540	6 630	6 184
Salyangoz - Snail	1 873	1 462	1 397	1 007	2 227
Kerevit - Cray fish	809	797	816	783	734
Diğer tatlısu ürünleri - Other freshwater products	7 625	8 429	8 088	6 869	6 268

(1) Kalkan, sinagrit, işkine ve karagöz yetiştiriciliğini kapsamaktadır.

(1) It includes turbot, dentex, brown mearge and two banded bream.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	**217**	**Explanation**
Yıllık İş İstatistikleri	**226**	**Annual Business Statistics**
Tablo		**Table**
13.1 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2005-2008	**226**	13.1 Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2005-2008
13.2 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2004-2008	**234**	13.2 Employment and basis indicators in financial sectors, 2004-2008
13.3 Yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2005-2009	**236**	13.3 Some of basic indicators by type of broadcasting, 2005-2009
13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2005-2009	**240**	13.4 Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2005-2009
Kısa Dönemli İş İstatistikleri	**243**	**Short-Term Business Statistics**
Grafik		**Graphic**
13.1 Doğal gaz üretimi, 2006-2010	**245**	13.1 Natural gas production, 2006-2010
13.2 Otomobil üretimi, 2006-2010	**245**	13.2 Automobile production, 2006-2010
13.3 Kat sayısına göre binaların oranı, 2000	**264**	13.3 Rate of buildings by number of storeys, 2000
Tablo		**Table**
13.5 Seçilmiş madenlerin üretimi, 2006-2010	**243**	13.5 Production of selected minerals, 2006-2010
13.6 Seçilmiş gıda maddeleri üretimi, 2006-2010	**243**	13.6 Selected food industry production, 2006-2010
13.7 İçki ve sigara üretimi, 2006-2010	**243**	13.7 Beverage and cigarette production, 2006-2010
13.8 İplik, dokuma ve halı üretimi, 2006-2010	**243**	13.8 Yarn, textile and carpet production, 2006-2010
13.9 Ağaç sanayii üretimi, 2006-2010	**244**	13.9 Wood industry production, 2006-2010
13.10 Kağıt sanayii üretimi, 2006-2010	**244**	13.10 Paper industry production, 2006-2010
13.11 Seçilmiş petrol türevleri üretimi, 2006-2010	**244**	13.11 Production of selected petroleum products, 2006-2010
13.12 Gübre sanayii üretimi, 2006-2010	**244**	13.12 Fertilizer industry production, 2006-2010
13.13 Kimyasal maddeler sanayii üretimi, 2006-2010	**245**	13.13 Manufacture of industrial chemicals, 2006-2010
13.14 Taşıt araçları lastik sanayii üretimi, 2006-2010	**245**	13.14 Production of motor vehicle tires, 2006-2010
13.15 Cam ve cam eşya üretimi, 2006-2010	**245**	13.15 Glass and glassware production, 2006-2010
13.16 Çimento, demir ve çelik sanayii üretimi, 2006-2010	**246**	13.16 Cement, iron and steel industry production, 2006-2010
13.17 Dayanıklı tüketim malları üretimi, 2006-2010	**246**	13.17 Durable consumer goods production, 2006-2010

	Sayfa Page	
13.18 Otomotiv sanayii üretimi, 2006-2010	**246**	13.18 Automotive vehicle production, 2006-2010
13.19 Sanayi üretim endeksi [Katma değer ağırlıklı], 2006-2010	**247**	13.19 Industry production index [Weighted by value added], 2006-2010
13.20 Sanayi istihdam endeksi, 2006-2010	**248**	13.20 Industrial employment index, 2006-2010
13.21 Sanayide çalışılan saat endeksi, 2006-2010	**249**	13.21 Hours worked index in industry, 2006-2010
13.22 Sanayide brüt ücret-maaş endeksi, 2006-2010	**250**	13.22 Gross wages-salaries index in industry, 2006-2010
13.23 Ticaret - Hizmet ciro endeksi, 2006-2010	**251**	13.23 Trade and Services turnover index, 2006-2010
13.24 Ticaret - Hizmet istihdam endeksi, 2006-2010	**252**	13.24 Trade and Services number of persons employed index, 2006-2010
13.25 Ticaret - Hizmet çalışılan saat endeksi, 2006-2010	**253**	13.25 Trade and Services hours worked index, 2006-2010
13.26 Ticaret - Hizmet brüt ücret - maaş endeksi, 2006-2010	**254**	13.26 Trade and Services gross wages and salaries index, 2006-2010
13.27 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre yapılacak yeni ve ilave yapılar [İnşaat ruhsatlarına göre], 2006-2010	**255**	13.27 New buildings and additions by use of building and type of investor [According to construction permits], 2006-2010
13.28 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre], 2006-2010	**256**	13.28 Completed or partially completed new buildings and additions by use of building and type of investor [According to occupancy permits], 2006-2010
13.29 Kullanma amacı ve kat sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre], 2006-2010	**257**	13.29 Completed or partially completed new buildings and additions by use and number of storeys [According to occupancy permits], 2006-2010
13.30 Oda sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave konutlar [Yapı kullanma izin belgelerine göre], 2006-2010	**257**	13.30 Completed or partially completed new residential buildings and additions by number of rooms [According to occupancy permits], 2006-2010
13.31 Ortalama alan ve maliyetine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre], 2006-2010	**257**	13.31 Completed or partially completed new buildings and additions by average floor area and cost [According to occupancy permits], 2006-2010
13.32 Üç aylık inşaat sektörü istihdam endeksi, 2006-2010	**258**	13.32 Quarterly number of persons employed index in construction, 2006-2010
13.33 Üç aylık inşaat sektörü brüt ücret - maaş endeksi, 2006-2010	**258**	13.33 Quarterly gross wages and salaries index in construction, 2006-2010
13.34 Üç aylık inşaat sektörü çalışılan saat endeksi, 2006-2010	**259**	13.34 Quarterly hours worked index in construction, 2006-2010
13.35 Üç aylık inşaat sektörü ciro endeksi, 2006-2010	**259**	13.35 Quarterly turnover index in construction, 2006-2010
13.36 Üç aylık inşaat sektörü üretim endeksi, 2006-2010	**260**	13.36 Quarterly production index in construction, 2006-2010
13.37 Bina inşaatı maliyet endeksi, 2006-2010	**260**	13.37 Building construction cost index, 2006-2010
13.38 İBBS'ye göre belediye sınırları içinde bina, konut ve belediyeler, 1984, 2000	**261**	13.38 Buildings, dwelling units and municipalities inside the boundaries of municipalities by SR, 1984, 2000
13.39 Kullanım amacı, taban alanı ve kat sayısına göre bina sayısı, 2000	**264**	13.39 Number of buildings by use of buildings, floor area and number of storeys, 2000

AÇIKLAMA

YILLIK İŞ İSTATİSTİKLERİ

Yıllık iş istatistikleri genellikle belirli bir referans yılına ilişkin bilgileri sağlar. Bu istatistikler bir yıldan gelecek yıla olan değişimleri gösterir. Yıllık iş istatistikleri faaliyete dayalı istatistiklerdir ve girişimlerin faaliyetleri vasıtasıyla ekonomiyi tanımlar.

2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayım çalışmasının ardından yıllık iş istatistiklerinin derlenmesi çalışmalarına başlanmıştır.

İşyeri bazlı sektörler itibarıyla yayınlar en son 2001 referans yılı itibarıyla yayımlanmıştır.

Yıllık iş istatistikleri: Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması NACE (Rev.1.1) Kısım C'den K'ya ve M'den O'ya kadar tüm piyasa faaliyetlerini kapsamaktadır.

NACE Rev. 1.1 (kısım düzeyinde) esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler yıllık iş istatistikleri kapsamını oluşturmaktadır.

İktisadi faaliyet kollarına göre;
(C) Madencilik ve Taşocakçılığı
(D) İmalat Sanayi
(E) Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı
(F) Yapı (inşaat) ve Bayındırlık İşleri
(G) Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Araç, Motosiklet, Kişisel ve Ev Eşyalarının Onarımı
(H) Otel, Lokanta ve Kahvehane
(I) Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme
(J) Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri
(K) Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetleri
(M) Eğitim
(N) Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler
(O) Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri
(Radyo - Televizyon faaliyetleri dahil)
Bu yayında,Radyo ve Televizyon Kurum İstatistikleri NACE Rev.2'e göre verilmiştir.

Girişim: Özellikle mevcut kaynakların tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla faaliyet yürütür.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır.

Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek ve aynı girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Ulusal yayın kurumu: Birden fazla verici istasyonu ile bir program kanalı üzerinden yapılan ve her coğrafi bölgede en az bir ili içermek üzere ülkemizdeki yerleşim alanının en az %70'ini kapsayacak şekilde yayın yapan yayın kuruluşudur.

Bölgesel yayın kurumu: Herhangi bir ulusal yayın şebekesinden bağımsız olarak, bir veya kapsama alanları birbirine bitişik birden fazla verici istasyonu ile bir program kanalı üzerinden yapılan ve en az üç komşu ili veya en fazla bir coğrafi bölgeyi kapsayacak şekilde yayın yapan yayın kuruluşudur.

Yerel yayın kurumu: Yayınları bir yerleşim birimini (kent, kasaba vb.) kısmen ya da tamamen kapsayan yayın kuruluşudur.

EXPLANATION

ANNUAL BUSINESS STATISTICS

Annual business statistics generally provide information referring to a whole reference year. These statistics show change in a year to following year. Annual business statistics are activity based statistics and they describe the economy through the activity of the enterprises.

Studies of compiling annual business statistics have begun following up 2002 General Census of Industry and Business Establishments.

The latest publications of the sectors based on the establishments are published considering 2001 as base year.

Annual business statistics: Classification of Economic Activities in the European Community, NACE (Rev. 1.1) Section C to K and from M to O are covered.

The following sectors based on (section level) NACE Rev.1.1 form the coverage of annual business statistics.

According to economic activity branches;
(C) Mining and Quarrying
(D) Manufacturing Industry
(E) Electricity, Gas and Water Supply
(F) Construction and Public Works
(G) Wholesale and Retail Trade; Motor Vehicle, Motorcycle, Personal and Household Goods Repair
(H) Hotel, Restaurant and Café
(I) Transport, Storage and Communication
(J) Activities of Financial Intermediaries
(K) Renting Real Estates and Business Activities
(M) Education
(N) Sanitary Affairs and Social Services
(O) Other Social and Personal Service Activities
(included activities of Radio and Television)
In this publication, Radio and Television Institution Statistics are given by NACE Rev.2.

Enterprise: The enterprise is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise has one or more than one activity.

Local unit: The local unit is an enterprise or part thereof carrying out activities corresponding to goods and services situated in a geographically identified place.

Local unit is a part of enterprise that has a geographically defined address like center of the enterprise, office, store, canteen, factory, workshop, mine, construction site, hotel, restaurant, café, school, hospital, depot. At or from this place economic activity is carried out for which one or more persons work full time or part time for one and the same enterprise. The center of the enterprise is also a local unit.

National broadcasting institution: A broadcasting institution which provides broadcasting services with more than one transmitter stations, intended to cover at least one province in every geographical region and 70% percentage of settlement area of our country.

Regional broadcasting institution: A broadcasting institution which provides regional broadcasting, independent from national broadcasting network, with more than one adjacent transmitter stations and intended to cover at least three province or one geographical region.

Local broadcasting institution: A broadcasting institution which provides partly or completely a local broadcasting service (in province, town, etc.)

Tanım ve Kavramlar

Çalışanlar sayısı: Çalışanlar sayısı; gözlem birimine ait ve ödemeleri birim tarafından yapılan birim dışında çalışan kişilerle beraber (satış elemanları, dağıtım elemanları, tamir ve bakım ekipleri gibi) birimde çalışan kişilerin (çalışan iş sahipleri, birimde düzenli olarak çalışan ortaklar ve ücretsiz aile işçileri dahil) toplam sayısı olarak tanımlanır. Kısa süreli olmayan personel (hastalık izni, ücretli izin, veya özel izin gibi) ve aynı zamanda grevde olanlar içerilir, ancak belirsiz bir dönem için olmayanlar içerilmez. Bordrodaki evde çalışanlar, çıraklar ve mevsimsel çalışanlarla birlikte bordroda görülen ve sadece ilgili ülkenin kanunlarına göre "kısmi çalışanlar" olarak tanımlananlar da içerilir.

Çalışanlar sayısında; zorunlu askerlik görevini yapanlarla birlikte, diğer girişimler adına araştırma biriminde tamir ve bakım işini yürüten kişileri, diğer girişimler tarafından birime sağlanan işçi sayısı hariç tutulur.

Ücretsiz aile işçileri, birimin sahibi ile birlikte yaşayan ve düzenli olarak birim için çalışan, ancak çalışmaları için sabit tutar almayan ve hizmet anlaşmaları olmayan kişileri yansıtır. Bu, esas mesleği olarak diğer birimin bordrosunda içerilmeyen kişiler ile sınırlıdır.

Maaşlı ve ücretli çalışanlar: Maaşlı ve ücretli çalışanlar sayısı, maaş, ücret, komisyon, ikramiye, parça başı ödeme veya ayni karşılıklar şeklinde yapılan ödemeleri alan, iş akdine sahip ve işveren için çalışan kişiler olarak tanımlanır.

Maaşlı ve ücretli çalışanlar sayısında, kısmi çalışanlar, mevsimlik çalışanlar, grevde olanlar veya kısa dönemli ayrılışlar içerilir, ancak uzun süreli ayrılan kişiler hariç tutulur. Maaşlı ve ücretli çalışanlar sayısı, gönüllü çalışanları kapsamaz.

Personel maliyetleri: Personel maliyetleri referans dönemi boyunca, yapılan iş karşılığında (düzenli ve geçici çalışanlar olduğu gibi evde çalışanlar) çalışanlara işveren tarafından ödenebilir nakdi veya ayni, toplam karşılıklar olarak tanımlanır. Personel maliyetleri işverenin zorunlu ve gönüllü sosyal katkılarının yanı sıra birim tarafından elde tutulan çalışanların sosyal güvenlik katkıları ve vergileri de kapsar.

Personel maliyetleri aşağıdakilerden oluşur:
-Maaş ve ücretler,
-İşveren sosyal güvenlik maliyetleri.

Çalışma süresi, çıktı veya parça iş temelinde ve düzenli veya düzensiz ödendiği dikkate alınmaksızın referans dönemi boyunca ödenen bütün karşılıklar içerilir.

Bu değişkende içerilenler, işverenler tarafından kaynak olarak elde tutulanlar, çalışanlar tarafından sahip olunan diğer tutar, vergiler ve sosyal güvenlik payları olduğu gibi, bütün ikramiyeler, çalışma alanı ve performans ikramiyeleri, ekstra ikramiye ödemeleri, 13. ay ödemeleri (ve benzer sabit ikramiye), işten çıkarma, lojman, ulaştırma, geçim ve aile yardımları, komisyonlar, katılım harçları, fazla çalışma, gece çalışma karşılığında çalışanlara yapılan ödemelerdir.

İşveren için sosyal güvenlik maliyetlerini de içerir. Bu, diğer düzenlemelerde olduğu gibi, aile yardımları, iş kazaları ve hastalıkları, işsizlik, sakatlık, hamilelik, hastalık ve emeklilik maaşı düzenlemeleri işveren sosyal güvenlik katkılarını içerir. Bu maliyetler, yapısında gönüllü veya sözleşmeli kollektif olarak anlaşmaya varılmış, kanunlara uygun olup olmadığına bakılmaksızın içerilir.

Definitions and Concepts

Number of persons employed: The number of persons employed is defined as the total number of persons who work in the observation unit (inclusive of working proprietors, partners working regularly in the unit and unpaid family workers), as well as persons who work outside the unit who belong to it and are paid by it (e.g. sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams). It includes persons absent for a short period (e.g. sick leave, paid leave or special leave), and also those on strike, but not those absent for an indefinite period. It also includes part-time workers who are regarded as such under the laws of the country concerned and who are on the payroll, as well as seasonal workers, apprentices and home workers on the payroll.

The number of persons employed excludes manpower supplied to the unit by other enterprises, persons carrying out repair and maintenance work in the enquiry unit on behalf of other enterprises, as well as those on compulsory military service.

Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the unit and work regularly for the unit, but do not have a contract of service and do not receive a fixed sum for the work they perform. This is limited to those persons who are not included on the payroll of another unit as their principal occupation.

Number of employees: The number of employees is defined as those persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind.

The number of employees includes part-time workers, seasonal workers, persons on strike or on short-term leave, but excludes those persons on long-term leave. The number of employees does not include voluntary workers.

Personnel costs: Personnel costs are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable by an employer to an employee (regular and temporary employees as well as home-workers) in return for work done by the latter during the reference period. Personnel costs also include taxes and employees' social security contributions retained by the unit as well as the employer's compulsory and voluntary social contributions.

Personnel costs are made up of:
-Wages and salaries,
-Employers' social security costs.

All remuneration paid during the reference period is included, regardless of whether it is paid on the basis of working time, output or piecework, and whether it is paid regularly or not.

Included are all gratuities, workplace and performance bonuses, ex gratia payments, 13th month pay (and similar fixed bonuses), payments made to employees in consideration of dismissal, lodging, transport, cost of living and family allowances, commissions, attendance fees, overtime, night work, etc. as well as taxes, social security contributions and other amounts owed by the employees and retained at source by the employers.

Also included are the social security costs for the employer. These include employer's social security contributions to schemes for retirement pensions, sickness, maternity, disability, unemployment, occupational accidents and diseases, family allowances as well as other schemes. These costs are included regardless of whether they are statutory, collectively agreed, contractual or voluntary in nature.

Maaş ve ücretler: Çalışma süresi, çıktı veya parça iş temelinde ve düzenli veya düzensiz ödendiği dikkate alınmaksızın, hesap dönemi boyunca yapılan iş karşılığında, bordroda sayılan (evde çalışanlar dahil) bütün kişilere ödenebilir ayni veya nakdi toplam karşılıklar olarak tanımlanır.

İşveren tarafından fiilen elde tutulsa ve çalışan yararına doğrudan sosyal sigorta düzenlemelerine ve vergi otoritelerine ödense bile çalışan tarafından ödenecek her türlü sosyal katkıları ve gelir vergilerini içerir. Maaş ve ücretler işveren tarafından ödenecek sosyal katkıları içermez.

Maaş ve ücretler işverenler tarafından kaynak olarak elde tutulsa, çalışanlar tarafından ödenecek diğer miktar, sosyal güvenlik katkıları ve vergiler olduğu gibi, bütün primler, ikramiyeler, ekstra prim ödemeleri, 13. ay ödemeleri, kıdem tazminatı, lojman, ulaştırma, geçim ve aile yardımları, bahşişler, komisyon, katılım harçları vb. gibi çalışanlar tarafından alınacakları kapsar. İşveren tarafından hastalık, iş kazaları, hamilelik izni veya kısa zamanlı çalışma durumlarında ödenmeye devam edilen maaş ve ücretler, birimin muhasebe uygulamalarına bağlı olarak burada ya da maaş ve ücretlerin altında kaydedilebilir. İstihdam acentesi ve benzer organizasyonların işçilerine yapılan ödemeler maaş ve ücretlere dahil değildir.

Sosyal güvenlik masrafları: İşverenlerin sosyal güvenlik masrafları, işveren tarafından kendi çalışanlarının sosyal faydalara hak kazanmasını güvenlik altına alabilmek için, üstlenilen sosyal katkıların değerine eşit tutara karşılık gelir.

İşveren için sosyal güvenlik masrafları, diğer düzenlemelerde olduğu gibi, aile yardımları, iş kazaları ve hastalıkları, işsizlik, sakatlık, hamilelik, hastalık ve emeklilik maaşı düzenlemeleri işveren sosyal güvenlik katkılarını içerir.

Evde çalışanları ve çırakları içerecek şekilde bütün çalışanlar için maliyetler burada içerilir. Bu masraflar, yapısında gönüllü veya sözleşmeli, kollektif olarak anlaşmaya varılmış, kanunlara uygun olup olmadığına bakılmaksızın bütün düzenlemeler için içerilir. İşveren tarafından hastalık, iş kazaları, hamilelik izni veya kısa zamanlı çalışma durumlarında ödenmeye devam edilen maaş ve ücretler, birimin muhasebe uygulamalarına bağlı olarak burada ya da maaş ve ücretlerin altında kaydedilebilir.

Ciro: Ciro, referans dönemi sırasında gözlem birimi tarafından fatura edilmiş toplamları kapsar ve bu üçüncü kişilere sunulan hizmet ve mal piyasa satışlarına karşılık gelir. Ciro, müşterisi hususunda birim tarafından fatura edilmiş katma değer vergisi ve ciroya doğrudan bağlantılı diğer benzer çıkarılabilir vergiler dışında birim tarafından fatura edilen mal veya hizmetler üzerindeki tüm vergi ve resimleri içerir.

Üretim değeri: Üretim değeri, satışa dayalı, stok değişmelerini ve mal ve hizmetlerin yeniden satışını içeren, birim tarafından fiilen üretilen miktarı ölçer.

Faktör maliyetiyle katma değer: Faktör maliyetiyle katma değer, işletme sübvansiyonları ve dolaylı vergilerin ayarlanmasından sonra, işletme faaliyetlerinden elde edilen gayri safi gelirdir.

Wages and salaries: Wages and salaries are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable to all persons counted on the payroll (including homeworkers), in return for work done during the accounting period regardless of whether it is paid on the basis of working time, output or piecework and whether it is paid regularly or not.

Wages and salaries include the values of any social contributions, income taxes, etc. payable by the employee even if they are actually withheld by the employer and paid directly to social insurance schemes, tax authorities, etc. on behalf of the employee. Wages and salaries do not include social contributions payable by the employer.

Wages and salaries include: All gratuities, bonuses, ex gratia payments, 13th month payments, severance payments, lodging, transport, cost-of-living, and family allowances, tips, commission, attendance fees, etc. received by employees, as well as taxes, social security contributions and other amounts payable by employees and withheld at source by the employer. Wages and salaries which the employer continues to pay in the event of illness, occupational accident, maternity leave or short-time working may be recorded here or under social security costs, dependent on the unit's accounting practices. Payments for agency workers are not included in wages and salaries.

Social security costs: Employers' social security costs correspond to an amount equal to the value of the social contributions incurred by employers in order to secure for their employees the entitlement to social benefits.

Social security costs for the employer include the employer's social security contributions to schemes for retirement pensions, sickness, maternity, disability, unemployment, occupational accidents and diseases, family allowances as well as other schemes.

Included are the costs for all employees including homeworkers and apprentices. Charges are included for all schemes, regardless of whether they are statutory, collectively agreed, contractual or voluntary in nature. Wages and salaries which the employer continues to pay in the event of illness, occupational accident, maternity leave or short-time working may be recorded here or under wages and salaries, dependent on the unit's accounting practices.

Turnover: Turnover comprises the totals invoiced by the observation unit during the reference period, and this corresponds to market sales of goods or services supplied to third parties. Turnover includes all duties and taxes on the goods or services invoiced by the unit with the exception of the VAT invoiced by the unit vis-à-vis its customer and other similar deductible taxes directly linked to turnover.

Production value: The production value measures the amount actually produced by the unit, based on sales, including changes in stocks and the resale of goods and services.

Value-added at factor cost: Value-added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes.

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri

Yıllık Sanayi Ürün (PRODCOM) İstatistikleri; sanayi kesiminde (imalat sanayi ve madencilik & taşocakçılığı) üretilen ürünlerin ve az sayıda birtakım sınaî hizmetin, yıllık periyotta ve Türkiye düzeyinde miktar ve değer olarak üretimini ortaya koymaktadır.

Sanayi Ürün İstatistikleri, Avrupa Birliği'nin 19 Aralık 1991 tarihli 3924/91 sayılı (EEC) Konsey Yönetmeliğine dayanılarak 2005 yılından itibaren üretilmeye başlanmıştır.

Coğrafi kapsam: Türkiye

Sektörel kapsam: Yıllık Sanayi Ürün İstatistiklerinde, Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev.1.1) göre İmalat Sanayi (D), Madencilik ve Taşocakçılığı (C) sektörlerinde faaliyet gösteren ve 20+ kişi çalışan girişimler kapsanmaktadır.

İstatistiki birim

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketinde kullanılan istatistiksel birim girişimdir.

Girişim: Kaynakların tahsisine ilişkin karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişimler bir veya birden fazla faaliyet yürüterek piyasaya mal ve hizmet üreten gerçek veya tüzel kişiliklerdir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri veya bunların bir kısmını yürüten bir girişim veya girişimin bir parçasıdır.

Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane ve depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Gözlem birimi: Girişim ve yerel birim

Analiz birimi: Girişim

Adres kaynağı

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketi için İş Kayıtları adres çerçevesi kullanılmıştır.

Yöntem

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketi; sanayi sektöründe faaliyeti bulunan ve 20+ çalışanı olan tüm girişimlere uygulanmıştır. Birden fazla yerel birimi olan girişimler için, anket aynı vergi kimlik numarası ile imalat sanayi, madencilik ve taşocakçılığı sektörlerinde faaliyet gösteren tüm yerel birimlerin bilgilerini kapsayacak şekilde girişim merkezinde doldurulmuştur.

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri adıyla kullanıcılara sunulan bilgiler, 2005 yılı için girişimlerden TÜİK'in "Yıllık Sanayi Ürün Anketi" sonraki yıllar için ise "Yıllık Sanayi Ürün" ve "Aylık Sanayi Üretim" anketleri aracılığı ile derlenmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Girişim sayısı: Yıllık Sanayi Ürün Anketine bilgi veren ve süresi içinde cevap alınamadığından bilgisi tahmin edilen girişimlerin sayısıdır.

Üretim miktarı: Satılmasına, stoklara konulmasına veya kendi üretiminde hammadde veya malzeme olarak kullanılmasına bakılmaksızın referans yılı içerisinde üretilen ürünlerin miktarıdır.

Annual Industry Product Statistics

Annual Industrial Production (PRODCOM) Statistics, exhibit the value and volume of goods and a small number of industrial services produced by industrial sectors (manufacturing industry and mining & quarrying) in Turkey on an annual basis.

Industrial Products Statistics has been produced since 2005 with regard to EU Council Regulation 3924/91 dated 19 December 1991.

Geographical coverage: Turkey

Sectoral coverage: Annual Industrial Products Statistics covers enterprises with 20 or more persons employed and primary or secondary activity of which is in Manufacturing Industry (D) and/or Mining and Quarrying (C) section of Industrial Classification of Economic Activities (NACE Rev1.1).

Statistical unit

Statistical Unit of the Annual Industrial Products Statistic is enterprise.

Enterprise: The enterprise is an organizational unit producing goods or services, which benefits from autonomy in decision making, for the allocation of its current resources. Enterprises are real and legal personality which displays one or more activity producing goods and services for markets.

Local unit: The local unit is an enterprise or part there of situated in a geographically identified place, which execute the activities for all or part of goods and services.

Local unit could be a part of enterprise which is defined geographically such a place as center, office, shop, canteen, factory, workshop, mine, construction site, hotel, restaurants, cafe, school, hospital and granary. The place of enterprise centre is the local unit too.

Observation unit: Local unit and enterprise

Analysis unit: Enterprise

Source of address

Business Registers' address framework has been used for Annual Industrial Products Statistics.

Method

Annual Industrial Production Survey was applied to every enterprise in the industrial sectors with 20 or more persons employed. For enterprises having multiple local units, the questionnaire was filled in the headquarters, so as to include data of all local units operating in the manufacturing industry and/or mining and quarrying sectors with the same tax number.

Data used in the Annual Industrial Products Statistics were collected through TurkStat's "Annual Industrial Products Survey" and "Monthly Industrial Production Survey". Exceptionally the latter is not used for 2005.

Definitions and Concepts

Number of enterprises: The number of enterprises who responded to Annual Industrial Products Survey and those which are estimated due to non-response.

Volume of production: Volume of production carried out within the reference year; regardless of sold, kept as stocks or further processed.

KISA DÖNEMLİ İŞ İSTATİSTİKLERİ

Kısa Dönemli Sanayi İstatistikleri

1966 yılından başlayarak yıllık anketlerin yanı sıra 2005 yılına kadar üçer aylık imalat sanayi anketleri yapılmaktaydı. 2005 yılından itibaren üç aylık kapsam aylık kapsama taşınarak, aylık sanayi üretim anketi yapılmaya başlanıldı. Bu anket büyük sanayinin katma değer yönünden %90'ını temsil eden işyerlerinde uygulanmaktadır. 2005 yılına kadar çeşitli sektörlerde bu orana ulaşmak için 25, 50 ve 100 kişi çalışan işyerleri kapsanmakta iken 2005 yılından sonra tüm sektörlerde 20+ işyerleri kapsama dahil edilmiştir.

Aylık ve üç aylık veriler

Sanayi üretim verileri, 2005 yılına kadar üç aylık imalat sanayi, 2005 yılından sonra aylık sanayi üretim anketi ile ilgili kuruluşlarla yapılan yazışmalarla derlenmiş olup, bu bölümde yıllık veriler sunulmuştur.

Sanayi üretim endeksi: Sanayi sektöründe meydana gelen gelişmelerin kısa aralıklarla izlenebilmesi amacıyla, 1981 yılından 2005 yılına kadar üçer aylık dönemlere göre, 2005 yılından itibaren Aylık Sanayi Üretim anketlerine göre, sanayi üretim endeksi hesaplanmaktadır. Endeksin hesaplanmasında kullanılan madde bazındaki üretim bilgileri, aylık maden istatistikleri ile yaklaşık 3700 büyük imalat sanayi işyerinde uygulanan aylık sanayi üretim anketleri ile derlenmektedir. Enerji sektörünün hesaplanmasında ise TEİAŞ Genel Müdürlüğü'nden alınan elektrik üretim bilgisi kullanılmaktadır.

2008 Kasım ayından itibaren, 2005=100 temel yıllı Sanayi Üretim Endeksi NACE Rev.1.1 ekonomik faaliyet sınıflamasına göre hesaplanıp, haber bülteni olarak yayınlanmaya başlanmıştır. 2005=100 temel yıllı Sanayi Üretim endeksi, imalat ve madencilik sektörü kapsamında 4848 büyük ölçekli firmaya uygulanan Aylık Sanayi Üretim anketlerinden derlenmektedir. Enerji sektörünün hesaplanmasında ise yine TEİAŞ Genel Müdürlüğü'nden alınan elektrik üretim bilgisi kullanılmaktadır. İstatistik Yıllığında yer alan ürün bilgileri, Aylık Sanayi Üretim Anketi kapsamındaki yaklaşık 6400 işyerinden derlenmekte olup, 2005 yılından itibaren PRODTR2006 ürün sınıflamasına göre revize edilmiştir. 2010 yılı Eylül ayından itibaren endeksler 2005=100 temel yıllı olarak NACE Rev.2 faaliyet sınıflamasına göre hesaplanmaya başlanmıştır. İstatistik Yıllığında yer alan endeks bilgileri, NACE Rev.2'ye göre revize edilmiştir.

Sanayi İşgücü Girdi Göstergeleri (İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret-Maaş Endeksleri)

Ülkemiz ekonomisi içerisinde önemli bir paya sahip olan sanayi sektöründe faaliyet gösteren orta ve büyük ölçekli girişimlerin çalışanlar sayısı, çalışılan saat sayısında ve brüt ücret-maaş yapısında meydana gelen gelişmelerin belirlenebilmesi, dönemler ve yıllar arasındaki değişimlerin izlenebilmesi için Üç Aylık Sanayi İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret-Maaş Endeksleri derlenmektedir. 2010 yılından itibaren endeksler 2005=100 temel yıllı olarak hesaplanmakta ve NACE Rev.2 faaliyet sınıflamasına göre madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, gaz ve su sektörleri kapsanmaktadır.

SHORT-TERM BUSINESS STATISTICS

Short-Term Industry Statistics

Besides annual manufacturing industry surveys quarterly surveys are also held from 1966 to 2005. Monthly industrial production survey was started by using the coverage of quarterly survey in 2005. This survey is conducted on 90% of large scale manufacturing industries from a "value added" point of view. In order to achieve this ratio in different sectors, establishments employing 25, 50, 100 persons were covered till 2005. Establishments employing 20+ persons in all activities have been also covered since 2005.

Monthly and quarterly data

Industrial production data were compiled by quarterly manufacturing industry questionnaire till 2005 and they have been compiled by monthly industrial production questionnaire and the data from relevant organisations since 2005. In this part annual data are submitted.

Industrial production index: The industrial production index had been calculated quarterly since 1981 to 2005 in order to analyze short-term developments in the industry sector. Monthly industrial production survey was started by using the coverage of quarterly survey in 2005. The production of commodities used to calculate the index are compiled through monthly mining statistics and industrial production surveys which are applied on 3700 large scale manufacturing industrial establishments. Production of electricity, which is used to calculate the index of the energy sector, is provided by the General Management of Turkish Electricity Transmission Corporation.

Industrial Production Index with the base year 2005 has been calculated in NACE Rev.1.1 economic activity classification and announced by press releases since November 2008. Industrial Production Index with the base year 2005 is compiled from 4848 large scale units working on manufacture and mining sector. The data from General Management of Turkish Electricity Transmission Corporation is used for computing energy sector. The product information in Statistics Yearbook is compiled from nearly 6400 enterprises in scope of Monthly Industrial Production Survey and has been revised according to PRODTR2006 product classification since 2005. Since September 2010 Index with the base year 2005=100 has been started to be calculated according to NACE Rev.2 classification. The index information in Statistics Yearbook is revised according to NACE Rev.2

Industrial Labour Input Indicators (Indices of Quarterly Industrial Employment, Hours Worked and Gross Wages and Salaries)

Quarterly Indices of Industrial Employment, Hours Worked and Gross Wages-Salaries are calculated to measure the development of the number of persons employed and the number of hours worked and gross wages-salaries structure and also to observe the changes between the years and quarters of this development in the medium-scale and large-scale enterprises of industry which has a major share in the economy of Turkey. Since the year 2010 indices have been calculated with the base year 2005=100 and according to NACE Rev.2 classification; mining and quarrying sector, manufacturing sector and electricity, gas and water sector have been covered.

Ticaret ve Hizmet Endeksleri (Ciro, İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret - Maaş Endeksleri)

Ülkemizin ekonomik yapısı içinde önemli paya sahip olan ticaret ve hizmet sektörlerindeki girişimlerin ciro, istihdam, çalışılan saat ve brüt ücret - maaş göstergelerinin zaman içindeki gelişiminin takibi, dönemler ve yıllar itibariyle değişimlerinin izlenebilmesi, Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu ve uluslararası karşılaştırmalara olanak sağlanması, çeşitli araştırmalara kaynak teşkil etmesi amacıyla üç aylık ticaret - hizmet verileri derlenmektedir. Ticaret - Hizmet endeksleri 2005=100 temel yıllı olarak ve NACE Rev.2 iktisadi faaliyet sınıflamasına göre hesaplanmaktadır.

İnşaat İstatistikleri

Yapı İzin İstatistikleri ile ilgili bilgiler, 1580 Sayılı Belediyeler Kanunu gereğince kurulan il, ilçe, bucak ve köy belediyelerinin, belediye sınırları dışında İl Özel İdaresinin, organize sanayi bölge müdürlükleri sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlüklerinin, UAVT üzerinden düzenledikleri; "Yapı Ruhsatı", "Yapı Kullanma İzin Belgesi" "Yanan ve Yıkılan Yapılar" formlarından derlenmektedir.

TÜİK tarafından standart hale getirilen "İnşaat Ruhsatnameleri Formu" 1954 yılından, "Yapı Kullanma İzin Kağıtları Formu" ise 1964 yılından itibaren kullanılmaya başlamıştır.

Daha sonra formlar günümüze kadar aşağıdaki tarihsel sırada tadil edilmiştir;

1. "İnşaat Ruhsatnameleri Formu" 1992 yılı TS 8737 numara ile Yapı Ruhsatı olarak, "Yapı Kullanma İzin Kağıtları Formu" 1993 yılında TS 10970 numara ile "Yapı Kullanma İzin Belgesi" olarak,

2. "Yapı Ruhsatı Formu" 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren, "Yapı Kullanma İzin Belgesi Formu" da 6 Ekim 2001 tarihinden itibaren,

3. Yapı izinlerinin, 25/04/2006 tarih ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 50. maddesi ile Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) ile ilişkilendirilerek düzenlenmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Bu kapsamda 7/12/2006 tarihinde Yapı Ruhsatı formu ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formu Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından tadil edilerek 30/01/2007 tarih ve 26419 sayılı tebliğ ile yürürlüğe girmiştir. Aynı tebliğ, tüm yetkili idarelerin formların UAVT üzerinden düzenlemelerini mecburi hale getirmiştir.

Yapı İzin istatistiklerinde yalnız binalar kapsanmıştır. Yol, baraj, köprü gibi diğer inşaat türleri ile belediye örgütü olmayan bucak ve köy sınırları içindeki ruhsatsız yapılar ve kentlerde yapılan gecekondulara ilişkin bilgiler kapsanmamıştır.

Kullanılan sınıflamalar

İnşaat Tipleri Sınıflaması (CC): Söz konusu sınıflama Birleşmiş Milletler tarafından 1991 yılında yayınlanan geçici Merkezi Ürün Sınıflaması (CPC) temel alınarak geliştirilen bir sınıflama tipidir. CPC'de inşaatlar binalar ve bina dışı inşaat işleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Trade and Services Indices (Turnover, Number of Persons Employed, Hours Worked, Gross Wages and Salaries Indices)

The quarterly trade and services indicators are compiled as to follow the development in quarterly and yearly basis, have data consistent with the European Union regulations, ensure the possibility of international comparisons and form a resource for various researches for the turnover, number of persons employed, hours worked, gross wages and salaries data of the enterprises in the trade and services sectors which constitute an important part in economic structure of our country. The indices are calculated with the base year 2005 and according to the NACE Rev.2 economic activity classification.

Construction Statistics

Data pertaining to building permit statistics are obtained from "Construction Permit", "Occupancy Permit" and "Burned or Demolished Buildings" forms compiled over NDAB by; municipalities of provinces, districts, sub-districts and villages, Special Provincial Administrations out of municipalities, Industrial Zone District Offices in the boundaries of industrial zones.

The Construction Permits designed as standard forms by TurkStat had been used since 1954 and the Occupancy Permits designed by TurkStat had been utilized since 1964.

Forms are redesigned respectively as shown below;

1. Construction Permit forms went into effect with No. TS 8737 in 1992 and Occupancy Permit forms went into effect with No. TS 10970 in 1993.

2. Construction Permit Forms have been compulsory to be filled since 1 January 2002 and Occupancy Permit Forms have been compulsory to be filled since 6 October 2001.

3. Construction Permits have been compulsory to be filled associated with National Data Address Base of Population Services (NDAB) Regulation 25/04/2006 dated and 5490 numbered.

In this context, Construction Permit forms and Occupancy Permit forms are redesigned in 07.12.2006 by Turkish Standards Institution (TSE) and went into effect in 30.01.2007 with No. 26419. With the same decleration all authorized administrations are obliged to set their forms over NDAB.

Building construction statistics cover buildings only. Other types of construction such as roads, dams and bridges are excluded. Furthermore, buildings without permits in subdistricts and villages which do not have municipal organization and squatter houses in large cities are excluded.

Classifications used

Classification of Types of Constructions (CC): The Classification of Types of Constructions (CC) has been developed on the basis of the provisional Central Product Classification (CPC) published in 1991 by the United Nations. CPC distinguishes between two main categories buildings and civil engineering works.

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması: Bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde tanımlanan sınıflamaya denir.

Statistical Regions: It is a classification to collect and develop regional statistics, to make the socio economic analyses of regions, to determine the framework of regional politics and to develop a convenient comparable statistics data base with European Union Regional Statistical System.

Tanım ve Kavramlar

Definitions and Concepts

İnşaat: Şantiyede yapılan veya hazır bölümlerinin montajı ile meydana getirilen yapı bölümüdür.

Construction: It is a part of construction which is done at construction site or formed by mounting the available parts.

Yapı: Karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve sabit olmayan tesislerdir. (3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 5. Maddesi).

Construction: As defined in Article 5 of Construction Law No. 3194 it covers construction on land and in water, permanent and temporary, public and private, above ground and underground, including additions, alterations and repairs as well as immovable and movable establishments.

Bina: Kendi başına kullanılabilen, bir veya daha fazla odayı iç ve dış duvarların çevirdiği, diğer alanları da kapsayan çatı ile örtülmüş, temelden çatıya kadar uzanan; konut, tarımsal, endüstriyel, sınai, kültürel, dini, idari ve ulaştırma amacı için tasarlanmış taşınmayacak yapılardır.

Building: A building is any independent structure comprising one or more rooms or other spaces, covered by a roof, enclosed with external walls or dividing walls which extend from the foundations to the roof, and intended for residential, agricultural, industrial, commercial, or cultural purposes.

Yapı ruhsatı: Yapı ruhsatı, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 21. maddesi gereğince, yapımına başlanacak yapılar için belediye sınırları içinde belediyelerce, belediye sınırları dışında ise Valiliklerce (İl Özel İdaresi), organize sanayi bölge sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri, serbest bölge sınırları içinde Serbest Bölge Müdürlükleri tarafından verilmesi zorunlu bir belgedir.

Construction permit: Construction permit is a certificate which must be given by municipalities to be constructed in boundaries of municipalities, by industrial zone district offices in boundaries of industrial zones, free trade zone offices in boundaries of free trade zones and it must be given by governorships (Directories of Public Works and Settlement) if the construction is out of boundaries of municipalities before beginning to a construction according to Article 21 of Construction Law No.3194.

Yapı kullanma izin belgesi: Yapı kullanma izin belgesi, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 30. maddesi gereğince tamamen veya kısmen biten yapılar için belediye sınırları içinde belediyelerce, belediye sınırları dışında ise Valiliklerce (İl Özel İdaresi), organize sanayi bölge sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri, serbest bölge sınırları içinde Serbest Bölge Müdürlükleri tarafından verilmesi zorunlu bir belgedir.

Occupancy permit: Occupancy permit is a certificate which must be given by municipalities to be constructed in boundaries of municipalities, by industrial zone district offices in boundaries of industrial zones, free trade zone offices in boundaries of free trade zones and it must be given by governorships (Directories of Public Works and Settlement) if the construction is out of boundaries of municipalities before beginning to a construction according to Article 30 of Construction Law No.3194.

Yapı sahibi: Yapının hangi kişi veya kuruluş hesabına yapıldığını gösterir. Yapının fiilen kimin tarafından yapıldığı önemli değildir. Yapı sahipleri;

1. Özel kişi ve kuruluşlar,
2. Yapı kooperatifleri,
3. Genel bütçeli kurumlar,
4. Katma bütçeli kurumlar,
5. Özel idareler,
6. Belediyeler ve bağlı işletmeler,
7. İktisadi devlet teşekkülleri,
8. Sermayesinin %50'den fazlası devlet veya iktisadi devlet teşekküllerine ait kuruluşlar,
9. Sermayesinin %50'den azı devlet veya iktisadi devlet teşekküllerine ait kuruluşlardır.

Investor: The term investor denotes for whom the building was constructed. It does not indicate by who the building was constructed.

1. Private enterprises,
2. Construction cooperatives,
3. Government under organizations,
4. Government and private funded organizations,
5. Special administrations,
6. Municipalities,
7. State economic enterprises,
8. Establishments more than 50% of whose capital belongs to the state or state economic enterprises,
9. Establishments less than 50% of whose capital belongs to the state or state economic enterprises.

Yapı sayısı: Belediyelerce ve valiliklerce (İl Bayındırlık ve İskan Müdürlüklerince) verilen Yapı Ruhsatı ile Yapı Kullanma İzin Belgesi'nde yazılı olan sayı yapı sayısıdır.

Number of buildings: The number of buildings is determined on Construction Permits and Occupancy Permits issued by municipalities and governorships.

Yapının yüzölçümü: Yapının dış duvarları içinde kalan, balkonlar hariç bodrum ve çatı katları dahil iskanı (kullanımı) mümkün olan bütün katların kullanım alanlarının toplamıdır.

Floor area: It is sum of floor area of all floors within the outer walls of buildings which can be occupied, including basements and penthouse floors, but excluding balconies, light spaces, and inner courtyards.

m² birim fiyatının değeri: Taşıyıcı sistemi betonarme ve yığma, kullanma amacı apartman, ev, diğer (ticari, sınai, sıhhi ve sosyal, kültürel, dini, idari ve diğer) olan yapıların il düzeyinde m² birim fiyatları yılda dört kez olmak üzere hesaplanmaktadır.

Value of unit prices of m²: Unit prices of m² are calculated four times at a year for reinforced concrete and bearing wall construction, for building that their use of buildings include apartment houses, houses, other buildings (commercial, industrial, medical and social, cultural, religious, administrative and other) by province.

m² birim fiyatı: Taşıyıcı sistemi betonarme olan yapılar için; 2005 temel yıllı "Bina İnşaatı Maliyet Endeksi"nde yer alan işçilik ve malzemeler ile m² birim fiyatı hesaplanmaktadır. Bu birim fiyatlarla "Yapı Ruhsatı" ve "Yapı Kullanma İzin Belgesi"nde yer alan yüzölçümler çarpımından elde edilen meblağ değer olarak alınmaktadır. Arsa bedeli hariçtir.

Unit prices of m²: Unit prices of m² are calculated for reinforced concrete buildings for the materials and labour which takes place in the Construction Cost Index with base year 2005. Value is multiplication of floor areas indicated in Construction Permits and Occupancy Permits. The cost of land is excluded.

Daire (konut birimi): Etrafı kapalı, tavanı örtülmüş bir aile veya bir grup insanın diğer fertlerden ayrı yaşamasına olanak tanıyan, direkt olarak sokağa, koridora veya genel bir yere açılan, kendisine ait kapısı bulunan yerdir.

Dwelling unit: A separate and independent enclosure used for residence by a single person, a family, or a group of persons having a covered roof and separate access to a street, corridor, or common place.

Kat sayısı

Number of story

Binanın toplam kat sayısı: Binanın toprak zemin üzerindeki katları, varsa inşaat kot farkından meydana gelen zemin (giriş kat) altındaki katlar, bodrum katları ve çatı katları dahil toplam kat sayısını ifade etmektedir.

Total number of stories of building: Total number of stories including stories above ground level, stories below ground level (entrance story) formed because of difference of construction spot height (if there is), basement and garret story.

Kat sayısı: Bodrum, zemin, normal ve çatı katlarının toplam sayısıdır.

Number of stories: Sum of basement, ground, normal and garret story.

Oda: Döşemeden tavana kadar dört tarafı duvarla çevrili ve büyüklüğü en az 4 m² olan ve tavan yüksekliği 2 metreden az olmayan bir yerdir. Genişliği ne olursa olsun banyo, hela, yalnız gelip geçilen antre, koridor, balkon ve kömürlük oda sayılmaz.

Room: A room is a space of at least four square meters in size enclosed by walls reaching from the floor to the ceiling and two meters high. Bathrooms, toilets, passageways, corridors, balconies, cellars, and woodsheds, regardless of their size, are not considered rooms.

Kullanma amacı: Yapının projesinde gösterilmiş olan ve hangi amaç için kullanılacağını ifade eden bir deyim olup, kullanma amacı İnşaat Tipleri Sınıflamasına (CC) göre yapılmaktadır.

Use of building: This shows the use to which the building will be put. Use of building is done according to the Classification of Construction (CC).

İkamet amaçlı binalar: İkamet amaçlı binalar en az yarısı ikamet amaçlı kullanılan inşaatlardır. Eğer kullanılabilir taban alanının yarısından daha azı ikamet amacı için kullanılıyor ise, bina düzenleme amacına göre ikamet amaçlı bina dışındaki bina olarak tanımlanır.

Residential building: Residential buildings are constructions at least half of which is used for residential purposes. If less than half of the overall useful floor area is used for residential purposes, it is called non residential building.

İkamet amaçlı olmayan binalar: İkamet amaçlı olmayan binalar, temel olarak ikamet dışı amaçlar için tasarlanan veya bu amaçlar için kullanılan inşaatlardır. Eğer kullanılabilir taban alanının en az yarısı ikamet amaçlı kullanılıyor ise, bina ikamet amaçlı bina olarak tanımlanır.

Non-residential buildings: Non-residential buildings are constructions which are mainly used or intended for non residential purposes. If at least half of the overall useful floor area is used for residential purposes, it is called residential building.

İnşaat Sektörü Endeksleri (İstihdam, Çalışılan Saat, Brüt Ücret-Maaş, Ciro ve Üretim Endeksleri): Ülkemizin ekonomik yapısı içinde önemli paya sahip olan inşaat sektöründeki girişimlerin istihdam, çalışılan saat, brüt ücret-maaş, ciro ve üretim göstergelerinin zaman içindeki gelişiminin takibi, dönemler ve yıllar itibariyle değişimlerinin izlenebilmesi amacıyla Üç Aylık İnşaat verileri derlenmektedir. Üretim Endeksi İnşaat Tipleri sınıflamasına göre hesaplanmaktadır. Diğer endeksler ise, 2005=100 temel yıllı olarak ve NACE Rev. 2 iktisadi faaliyet sınıflamasına ve inşaat tipleri sınıflamasına göre hesaplanmaktadır.

Construction Indices (Number of Persons Employed, Hours Worked, Gross Wages and Salaries, Turnover and Production Indices): The Quarterly Construction Indicators are compiled as to follow the development in quarterly and yearly basis, for the number of persons employed, hours worked, gross wages and salaries, turnover and production data of the enterprises in the Construction sector which constitute an important part in economic structure of our country. The production index has been calculated according to Classification of Types of Constructions and other indices have been calculated according to the NACE Rev.2 economic activity classification and Classification of Types of Constructions with the base year 2005.

Bina İnşaatı Maliyet Endeksi (2005=100)

Bina inşaatlarında kullanılan girdi maddelerinin dönemlere göre maliyet değişimlerini belirlemek amacıyla bir Bina İnşaatı Maliyet Endeksi (BİME) oluşturulması hedeflenmiş ve bu doğrultuda 1987 yılında İnşaat Maliyet Endeksi Hazırlık Çalışmaları adı altında, 1984-1985 yıllarını içeren bir inceleme çalışması yapılmıştır. Benzer bir çalışma 1989-1990 yıllarında da tekrar ele alınarak, 1986-1989 yıllarını kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu iki çalışma 1992 yılında birlikte ele alınarak, 1987-1991 yıllarına ait bilgiler değerlendirilmiştir.

Oluşturulan BİME 1991 temel yıllı olarak 1992 yılı Kasım ayından, 2006 yılı dördüncü dönemine (üçer aylık) kadar yayımlanmıştır. Revize çalışmaları sonucunda oluşturulan 2005 temel yıllı yeni endeks, 2007 yılı birinci döneminden itibaren yayımlanmaya başlanmıştır. 1991 temel yıllı BİME'de, Türkiye'nin inşaat yapım işlemlerine göre ayrılan dört iklim bölgesine bağlı kalınarak, bu bölgelerden seçilen iller için; ev, apartman, ticari, sıhhi, okul ve idari kullanım amaçlı bina tipleri ve bu bina tiplerinin belirlenen özellikte olanları için hesaplanmıştır. 2005 temel yıllı BİME'de ise dört iklim bölgesi için değil, Türkiye için endeksler hesaplanmaktadır.

BİME hesaplamalarında kullanılan 121 maddeden 12'si işçilik, 59'u genel inşaat malzemeleri ve 50'si tesisat malzemeleridir. Fiyatlar TÜİK Bölge Müdürlükleri'nin bulunduğu iller ve bu illere bağlı diğer illerden derlenmektedir. Bu fiyatlar, her dönemin 3. ayının 15'i itibari ile üretici, toptancı ya da perakendecilerden toplanmaktadır. BİME üçer aylık dönemler halinde hesaplanıp yayımlanmaktadır.

Bina Sayımı

2000 Bina Sayımı, ülkemiz sınırları içinde belediye teşkilatı olan 3200 belediye ile 1999 yılında belediye olan fakat belediye teşkilatı kurulmamış 12 yerleşim yerinde olmak üzere toplam 3212 il, ilçe, bucak ve köy belediyesinin belediye mücavir alan sınırları içindeki binalarda tamsayım yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Building Construction Cost Index (2005=100)

The aim of forming a building construction cost index was to determine the quantities of inputs used in building construction and show the yearly cost changes of these quantities of inputs. This study began in 1987 which include the year of 1984 and 1985 then it was revised in 1990 by using the data between 1986 and 1989. Then these two study were combined in 1992.

The construction cost index with base 1991 was started publishing from November 1992 to the fourth quarter of 2006 by quarterly. The new index with base 2005, was started publishing the first quarter of 2007. 1991 based index was compiled for Turkey and four different climatic regions regarding building process for different type of building (house, apartment, commercial, administrative, school and medical use), 2005 based index is compiled for whole Turkey.

Out of a total of 121 items in the building construction cost index, 12 encompass workmanship, 59 are construction materials and 50 are installation materials. Prices of these items are gathered from 26 provinces of Turkey. These prices are collected on the 15th of the last month of every quarter from which are producers, wholesalers or retailers. The building construction cost index is calculated and published quarterly.

Building Census

2000 Building Census was applied to 3200 municipalities which have municipality organisation and 12 settlement places which became municipality in 1999 but not having municipality organisation. So the census was applied to buildings in areas under responsibilities of total 3212 provinces districts, subdistrict and villages municipalities.

13.1 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2005-2008

	Genel toplam General total	**Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	**İmalat** Manufacturing
2005			
Girişim sayısı	2 393 578	2 532	302 459
Çalışanlar sayısı	8 939 894	85 123	2 583 747
Ücretli çalışanların sayısı	6 369 926	82 571	2 266 496
Personel maliyetleri	76 207 292 805	1 647 284 954	30 146 731 265
Maaş ve ücretler	64 323 071 546	1 373 774 614	25 384 889 279
Ciro	1 192 635 869 805	7 814 204 567	328 781 491 700
Toplam mal ve hizmet satın alışları	1 044 802 600 171	5 426 717 308	277 266 441 797
Mal ve hizmet stoğundaki değişim	34 967 869 988	281 803 642	7 798 299 611
Üretim değeri	658 081 304 144	7 999 426 098	311 885 425 845
Faktör maliyetiyle katma değer	185 797 967 886	2 910 069 228	60 244 921 983
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	56 059 170 067	601 629 839	20 374 006 925
	Oteller ve lokantalar Hotels and restaurants	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme -** Transport, storage and communication	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities
Girişim sayısı	191 290	430 582	119 572
Çalışanlar sayısı	568 848	1 021 309	655 669
Ücretli çalışanların sayısı	367 309	566 541	535 595
Personel maliyetleri	3 018 996 858	9 443 898 829	6 060 986 043
Maaş ve ücretler	2 504 764 877	8 148 423 255	5 124 188 962
Ciro	16 396 070 054	97 371 110 402	25 853 934 824
Toplam mal ve hizmet satın alışları	12 519 961 735	74 013 933 766	15 301 459 189
Mal ve hizmet stoğundaki değişim	412 218 670	553 966 752	245 318 670
Üretim değeri	16 590 131 541	89 676 998 278	25 620 942 072
Faktör maliyetiyle katma değer	4 377 913 650	24 456 403 070	11 010 364 340
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	2 445 851 192	8 633 157 901	2 122 118 614

13.1 Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2005-2008

Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	**İnşaat** Construction	**Toptan ve perakende tic.; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşya. onarımı** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal household goods	
			2005
2 958	78 776	1 119 504	Number of enterprise
96 302	543 799	2 931 797	Number of persons employed
96 269	466 332	1 684 666	Number of employees
2 749 072 284	3 736 729 245	15 644 006 988	Personnel cost
2 345 510 584	3 076 209 657	13 173 090 304	Wages and salaries
43 437 672 806	42 482 403 303	616 594 169 816	Turnover
32 894 035 205	39 051 314 889	580 239 586 573	Total purchases of goods and services
162 574 048	5 973 865 450	19 457 228 710	Change in stocks of goods and services
43 334 225 503	46 238 052 816	102 827 284 937	Production value
10 750 569 103	9 586 013 061	56 502 346 680	Value-added at factor cost
3 565 760 987	4 850 832 922	11 822 028 336	Gross investment in tangible goods
Eğitim Education	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler** Health and social work	**Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	
6 775	36 882	102 248	Number of enterprise
122 456	140 083	190 761	Number of persons employed
116 239	106 180	81 728	Number of employees
1 605 707 606	1 321 512 815	832 365 918	Personnel cost
1 365 965 291	1 117 642 007	708 612 716	Wages and salaries
3 888 431 633	5 218 194 433	4 798 186 267	Turnover
1 839 472 729	2 857 131 483	3 392 545 497	Total purchases of goods and services
- 14 379 225	21 468 891	75 504 769	Change in stocks of goods and services
3 890 437 075	5 209 110 413	4 809 269 566	Production value
2 066 280 515	2 389 652 394	1 503 433 862	Value-added at factor cost
546 720 568	712 760 807	384 301 976	Gross investment in tangible goods

13.1 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2005-2008 (devam)

	Genel toplam General total	**Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	**İmalat** Manufacturing
2006			
Girişim sayısı	2 473 841	2 164	309 841
Çalışanlar sayısı	9 419 476	93 956	2 684 240
Ücretli çalışanların sayısı	6 747 521	92 076	2 368 861
Personel maliyetleri	87 836 550 093	1 843 205 491	34 267 726 286
Maaş ve ücretler	74 326 120 897	1 524 526 460	28 976 198 312
Ciro	1 383 759 222 784	10 521 277 674	397 916 986 422
Toplam mal ve hizmet satın alışları	1 220 940 018 603	7 348 345 226	335 470 120 492
Mal ve hizmet stoğundaki değişim	50 722 472 388	776 110 952	12 868 829 529
Üretim değeri	791 339 863 468	10 562 537 868	379 215 461 557
Faktör maliyetiyle katma değer	210 976 441 499	3 945 235 469	74 797 613 225
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	136 624 049 402	1 374 352 996	53 002 041 771

	Oteller ve lokantalar Hotels and restaurants	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme -** Transport, storage and communication	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities
Girişim sayısı	207 496	429 554	137 529
Çalışanlar sayısı	578 154	1 039 525	753 644
Ücretli çalışanların sayısı	363 414	599 832	621 442
Personel maliyetleri	3 278 669 360	10 274 229 762	7 686 499 862
Maaş ve ücretler	2 741 966 829	8 848 500 335	6 504 913 644
Ciro	16 387 625 191	122 384 162 209	34 417 602 101
Toplam mal ve hizmet satın alışları	12 863 716 127	95 613 421 558	20 477 928 817
Mal ve hizmet stoğundaki değişim	946 966 572	375 741 187	725 068 830
Üretim değeri	16 468 927 985	109 687 105 719	34 581 152 736
Faktör maliyetiyle katma değer	4 589 324 003	25 418 844 696	14 710 090 604
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	4 482 406 439	33 165 373 580	3 901 440 191

13.1 Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2005-2008 (continued)

Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	**İnşaat** Construction	**Toptan ve perakende tic.; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşya. onarımı** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal household goods	
			2006
2 915	94 138	1 132 558	Number of enterprise
97 377	648 047	3 011 099	Number of persons employed
97 248	549 129	1 704 201	Number of employees
2 962 599 053	4 664 693 443	18 056 352 271	Personnel cost
2 520 102 282	3 862 249 012	15 259 102 932	Wages and salaries
49 226 517 117	62 294 933 248	673 132 408 386	Turnover
41 390 442 747	56 932 999 296	641 283 713 989	Total purchases of goods and services
478 597 097	9 439 276 410	24 938 769 976	Change in stocks of goods and services
49 261 269 057	69 858 733 587	104 270 438 085	Production value
8 295 351 595	14 645 609 999	56 546 917 186	Value-added at factor cost
8 940 328 256	7 324 087 386	21 825 747 593	Gross investment in tangible goods
Eğitim Education	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler** Health and social work	**Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	
7 643	39 133	110 870	Number of enterprise
143 151	156 746	213 537	Number of persons employed
135 030	119 536	96 752	Number of employees
1 978 148 314	1 703 640 763	1 120 785 488	Personnel cost
1 679 438 536	1 451 559 000	957 563 555	Wages and salaries
4 324 534 166	6 639 943 052	6 513 233 218	Turnover
1 882 997 302	3 439 667 564	4 236 665 485	Total purchases of goods and services
26 027 781	60 599 298	86 484 756	Change in stocks of goods and services
4 340 164 755	6 617 140 283	6 476 931 836	Production value
2 483 486 001	3 245 979 894	2 297 988 827	Value-added at factor cost
818 298 053	1 257 196 725	532 776 412	Gross investment in tangible goods

13.1 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2005-2008 (devam)

	Genel toplam General total	**Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	**İmalat** Manufacturing
2007			
Girişim sayısı	2 567 704	2 244	316 596
Çalışanlar sayısı	9 829 061	97 627	2 776 303
Ücretli çalışanların sayısı	7 007 493	95 368	2 459 904
Personel maliyetleri	103 468 454 970	2 065 760 290	38 716 105 207
Maaş ve ücretler	87 606 354 502	1 729 418 638	32 720 034 222
Ciro	1 558 920 172 502	11 120 606 954	435 892 945 051
Toplam mal ve hizmet satın alışları	1 370 693 596 530	7 300 981 941	367 007 894 458
Mal ve hizmet stoğundaki değişim	45 252 702 058	571 634 176	10 647 939 300
Üretim değeri	882 089 413 338	11 609 065 928	414 732 875 431
Faktör maliyetiyle katma değer	231 880 826 661	4 550 758 134	79 000 058 982
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	104 407 695 869	1 611 711 304	38 773 401 307

	Oteller ve lokantalar Hotels and restaurants	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme -** Transport, storage and communication	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities
Girişim sayısı	209 232	443 203	154 631
Çalışanlar sayısı	607 650	1 024 082	834 117
Ücretli çalışanların sayısı	378 598	562 047	685 975
Personel maliyetleri	4 217 398 743	11 379 578 241	9 383 990 115
Maaş ve ücretler	3 519 685 928	9 833 278 110	7 934 513 955
Ciro	20 117 889 966	121 056 637 812	42 287 840 657
Toplam mal ve hizmet satın alışları	15 187 777 644	90 796 453 977	25 790 895 042
Mal ve hizmet stoğundaki değişim	644 659 761	- 87 453 242	872 259 077
Üretim değeri	20 076 478 727	107 558 668 158	42 740 163 959
Faktör maliyetiyle katma değer	5 566 518 369	29 387 218 720	17 381 087 286
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	3 674 869 464	21 965 151 932	4 350 223 753

13.1 Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2005-2008 (continued)

Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	**İnşaat** Construction	**Toptan ve perakende tic.; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşya. onarımı** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal household goods	
			2007
2 842	107 167	1 160 561	Number of enterprise
99 302	720 541	3 108 740	Number of persons employed
99 147	632 249	1 708 945	Number of employees
3 408 558 199	5 758 849 922	22 452 241 296	Personnel cost
2 891 038 497	4 764 157 414	19 024 617 438	Wages and salaries
55 690 006 760	78 675 182 689	773 399 821 155	Turnover
47 212 703 605	73 652 563 247	732 497 724 346	Total purchases of goods and services
58 642 856	10 021 688 986	22 330 450 179	Change in stocks of goods and services
55 683 635 494	86 540 194 503	122 540 574 986	Production value
8 511 592 765	14 854 975 768	63 092 786 793	Value-added at factor cost
6 731 061 871	6 585 860 151	17 493 507 903	Gross investment in tangible goods

Eğitim Education	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler** Health and social work	**Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	
8 270	40 752	122 206	Number of enterprise
154 299	177 628	228 772	Number of persons employed
144 784	138 903	101 573	Number of employees
2 323 867 333	2 374 783 484	1 387 322 140	Personnel cost
1 979 620 707	2 035 995 738	1 173 993 855	Wages and salaries
4 840 589 090	7 918 057 670	7 920 594 698	Turnover
2 138 398 622	4 050 914 343	5 057 289 305	Total purchases of goods and services
20 322 362	67 562 285	104 996 318	Change in stocks of goods and services
4 838 384 098	7 903 278 908	7 866 093 146	Production value
2 739 080 543	3 918 238 314	2 878 510 987	Value-added at factor cost
811 209 428	1 923 869 660	486 829 096	Gross investment in tangible goods

13.1 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2005-2008 (devam)

	Genel toplam General total	**Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	**İmalat** Manufacturing
2008			
Girişim sayısı	2 583 099	2 442	321 652
Çalışanlar sayısı	10 087 751	97 742	2 858 485
Ücretli çalışanların sayısı	7 380 490	95 429	2 538 318
Personel maliyetleri	117 823 139 049	2 332 473 224	43 682 175 379
Maaş ve ücretler	100 282 441 020	1 957 518 389	37 160 929 095
Ciro	1766 486 418 815	15 152 478 578	499 430 702 785
Toplam mal ve hizmet satın alışları	1538 209 902 476	8 077 755 074	417 450 069 684
Mal ve hizmet stoğundaki değişim	44 193 340 619	202 562 308	12 467 083 157
Üretim değeri	1019 306 315 984	15 077 870 007	477 136 614 405
Faktör maliyetiyle katma değer	270 493 624 299	7 246 034 554	93 803 616 114
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	101 645 818 162	1 564 786 525	36 347 711 245

	Oteller ve lokantalar Hotels and restaurants	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme -** Transport, storage and communication	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities
Girişim sayısı	210 809	437 640	161 270
Çalışanlar sayısı	665 514	997 114	913 032
Ücretli çalışanların sayısı	442 330	558 458	753 984
Personel maliyetleri	4 795 335 211	13 224 534 197	11 469 874 247
Maaş ve ücretler	4 022 915 499	11 537 126 113	9 743 760 380
Ciro	24 971 418 347	138 623 874 414	54 531 385 294
Toplam mal ve hizmet satın alışları	17 540 052 180	104 224 466 798	29 490 084 721
Mal ve hizmet stoğundaki değişim	53 668 590	692 997 422	500 283 969
Üretim değeri	24 791 919 856	118 724 084 464	53 958 281 713
Faktör maliyetiyle katma değer	7 514 828 498	34 024 089 002	25 482 647 597
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	3 093 905 432	21 577 724 564	3 674 604 683

13.1 Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2005-2008 (continued)

Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	**İnşaat** Construction	**Toptan ve perakende tic.; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşya. onarımı** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal household goods	
			2008
2 710	94 781	1 177 710	Number of enterprise
96 382	717 148	3 127 826	Number of persons employed
96 286	632 832	1 830 328	Number of employees
3 682 016 087	6 668 552 144	24 593 410 035	Personnel cost
3 135 407 070	5 551 207 655	20 889 887 594	Wages and salaries
74 602 287 562	91 696 388 543	842 604 772 771	Turnover
66 242 825 723	80 194 188 947	801 457 804 802	Total purchases of goods and services
578 584 906	7 391 824 429	22 067 162 848	Change in stocks of goods and services
74 810 181 771	96 479 540 479	133 492 614 896	Production value
9 268 740 943	19 032 607 149	62 608 376 377	Value-added at factor cost
8 386 603 261	7 217 360 431	16 542 922 654	Gross investment in tangible goods
Eğitim Education	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler** Health and social work	**Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	
8 561	39 279	126 245	Number of enterprise
170 500	198 071	245 937	Number of persons employed
162 770	161 480	108 275	Number of employees
2 773 096 184	2 990 593 348	1 611 078 993	Personnel cost
2 358 507 531	2 562 416 727	1 362 764 967	Wages and salaries
5 812 275 515	10 433 781 441	8 627 053 565	Turnover
2 592 151 129	5 288 531 551	5 651 971 867	Total purchases of goods and services
38 664 846	65 726 786	134 781 358	Change in stocks of goods and services
5 798 327 800	10 410 467 728	8 626 412 865	Production value
3 263 003 008	5 195 877 926	3 053 803 131	Value-added at factor cost
1 041 334 078	1 341 737 533	857 127 756	Gross investment in tangible goods

13.2 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2004-2008
Employment and basis indicators in financial sectors, 2004-2008

Mali sektörler Financial sectors	**Toplam** Total	**Kredi kuruluşları** Credit institutions	**Sigorta hizmetleri** Insurance services	**Diğer mali aracı ve yardımcılar** Other financial intermediation and auxiliary
		2004		
Girişim sayısı				
Number of enterprises	5 579	1 112	55	4 412
Çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of persons engaged	197 309	153 745	11 930	31 634
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of employees	193 190	153 745	11 930	27 515
Personel maliyeti (Milyon TL)				
Personnel cost (Million TL)	5 932 513 538	5 034 852 241	392 361 514	505 299 783
Üretim değeri (Milyon TL)				
Production value (Million TL)	29 781 756 171	26 179 907 897	1 703 781 406	1 898 066 868
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)				
Purchase of goods and service (Million TL)	10 256 569 084	8 670 346 548	749 635 201	836 587 335
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)				
Value added at factor cost (Million TL)	19 525 187 087	17 509 561 349	954 146 205	1 061 479 533
		2005		
Girişim sayısı				
Number of enterprises	5 874	1 114	53	4 707
Çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of persons engaged	205 350	159 301	12 458	33 591
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of employees	199 557	159 301	12 458	27 798
Personel maliyeti (Milyon TL)				
Personnel cost (Million TL)	7 007 904 877	5 948 168 375	478 775 960	580 960 542
Üretim değeri (Milyon TL)				
Production value (Million TL)	34 624 864 429	30 486 270 823	2 025 121 357	2 113 472 249
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)				
Purchase of goods and service (Million TL)	11 625 010 756	9 818 551 881	833 753 961	972 704 914
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)				
Value added at factor cost (Million TL)	22 999 853 673	20 667 718 942	1 191 367 396	1 140 767 336
		2006		
Girişim sayısı				
Number of enterprises	6 620	1 096	47	5 477
Çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of persons engaged	213 439	163 518	13 192	36 729
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of employees	208 704	163 444	13 192	32 068
Personel maliyeti (Milyon TL)				
Personnel cost (Million TL)	8 181 984 097	6 936 704 980	552 791 919	692 487 198
Üretim değeri (Milyon TL)				
Production value (Million TL)	42 528 680 082	36 503 099 115	3 934 029 526	2 091 551 441
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)				
Purchase of goods and service (Million TL)	13 274 322 664	10 887 980 837	1 540 619 853	845 721 974
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)				
Value added at factor cost (Million TL)	29 254 357 418	25 615 118 278	2 393 409 673	1 245 829 467

13.2 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2004-2008 (devam)
Employment and basis indicators in financial sectors, 2004-2008 (continued)

Mali sektörler Financial sectors	**Toplam** Total	**Kredi kuruluşları** Credit institutions	**Sigorta hizmetleri** Insurance services	**Diğer mali aracı ve yardımcılar** Other financial intermediation and auxiliary
		2007		
Girişim sayısı				
Number of enterprises	7 243	1 091	51	6 101
Çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of persons engaged	232 700	179 177	14 387	39 136
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of employees	226 936	179 117	14 387	33 432
Personel maliyeti (Milyon TL)				
Personnel cost (Million TL)	9 771 497 667	8 299 376 670	695 862 008	776 258 989
Üretim değeri (Milyon TL)				
Production value (Million TL)	44 859 336 302	37 626 311 284	4 917 988 700	2 315 036 319
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)				
Purchase of goods and service (Million TL)	15 521 930 018	12 573 317 836	2 086 739 496	861 872 686
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)				
Value added at factor cost (Million TL)	29 337 406 284	25 052 993 447	2 831 249 204	1 453 163 633
		2008		
Girişim sayısı				
Number of enterprises	8 234	1 068	54	7 112
Çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of persons engaged	258 282	196 097	15 520	46 665
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of employees	251 491	196 031	15 520	39 940
Personel maliyeti (Milyon TL)				
Personnel cost (Million TL)	12 120 315 902	10 345 577 210	841 462 663	933 276 029
Üretim değeri (Milyon TL)				
Production value (Million TL)	51 137 841 573	43 665 334 079	5 098 099 705	2 374 407 789
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)				
Purchase of goods and service (Million TL)	18 874 940 952	14 908 101 305	2 904 879 104	1 061 960 543
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)				
Value added at factor cost (Million TL)	32 262 900 621	28 757 232 774	2 193 220 601	1 312 447 246

13.3 Yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2005-2009

A. Tüm yayın türleri B. Ulusal yayın C. Bölgesel yayın D. Yerel yayın E. Uydu, kablolu ve internet üzerinden yayın

Yıl	Ekonomik faaliyet NACE Rev.2	Yayın türü		Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	Ücretli çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	Personel maliyeti Personnel cost
2005	60 - Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri (Karasal yayın yapan kurumlar)	Toplam	A	1 179	13 411	15 606	439 051 447
			B	51	10 913	10 930	411 613 339
			C	109	608	753	6 996 853
			D	1 019	1 890	3 923	20 441 255
		Radyo	A	931	1 613	3 506	24 155 890
			B	26	407	411	10 713 652
			C	84	326	440	3 615 550
			D	821	880	2 655	9 826 688
		Radyo - Televizyon	A	111	9 257	9 414	307 348 211
			B	12	8 599	8 611	300 394 079
			C	17	255	286	2 989 544
			D	82	403	517	3 964 588
		Televizyon	A	137	2 541	2 686	107 547 346
			B	13	1 907	1 908	100 505 608
			C	8	27	27	391 759
			D	116	607	751	6 649 979
2006	60 - Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri (Karasal yayın yapan kurumlar)	Toplam	A	1 068	12 628	14 915	439 931 278
			B	46	10 092	10 098	414 032 826
			C	91	575	700	8 279 316
			D	931	1 961	4 117	17 619 136
		Radyo	A	842	1 555	3 473	25 059 228
			B	24	355	356	12 101 821
			C	71	319	405	4 320 527
			D	747	881	2 712	8 636 880
		Radyo - Televizyon	A	121	8 702	8 907	315 717 836
			B	9	8 027	8 032	307 956 659
			C	14	144	176	2 866 976
			D	98	531	699	4 894 201
		Televizyon	A	105	2 371	2 535	99 154 214
			B	13	1 710	1 710	93 974 346
			C	6	112	119	1 091 813
			D	86	549	706	4 088 055
2007	60 - Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri (Karasal yayın yapan kurumlar)	Toplam	A	1 040	13 055	15 515	458 294 132
			B	46	10 293	10 301	427 850 151
			C	88	609	712	10 013 298
			D	906	2 153	4 502	20 430 683
		Radyo	A	825	1 730	3 753	31 661 824
			B	25	487	493	17 467 167
			C	69	332	412	5 703 795
			D	731	911	2 848	8 490 862
		Radyo - Televizyon	A	104	9 195	9 413	345 458 737
			B	7	8 419	8 421	336 305 649
			C	12	161	183	2 718 693
			D	85	615	809	6 434 395
		Televizyon	A	111	2 130	2 349	81 173 571
			B	14	1 387	1 387	74 077 335
			C	7	116	117	1 590 810
			D	90	627	845	5 505 426

13.3 Some of basic indicators by type of broadcasting, 2005-2009

A. All type of broadcasting B. National broadcasting C. Regional broadcasting D. Local broadcasting E. Satellite, cable and internet broadcasting

Mal ve hizmet satın alışları Purchases of goods and services	**Ciro** Turnover (TL)	**Üretim değeri** Production value	**Faktör maliyetiyle katma değer** Value added at factor costs	Type of broad casting		Economic activity NACE Rev.2	Year
1 347 100 056	2 109 690 967	2 300 777 835	953 677 779		A	60 - Programming and broadcasting activities	2005
1 305 330 659	2 029 543 184	2 222 777 937	917 447 278	Total	B	(Terrestrial broadcasting institutions)	
21 470 684	23 390 710	32 044 366	10 573 682		C		
20 298 713	56 757 073	45 955 532	25 656 819		D		
43 818 564	91 861 536	85 344 222	41 525 658		A		
28 977 994	46 543 396	50 017 759	21 039 765		B		
5 181 562	20 249 306	14 335 184	9 153 622	Radio	C		
9 659 008	25 068 834	20 991 279	11 332 271		D		
969 803 629	650 547 742	1 263 881 262	294 077 633		A		
956 283 576	639 065 518	1 245 170 713	288 887 137	Radio -	B		
9 609 948	2 959 566	10 947 809	1 337 861	Television	C		
3 910 105	8 522 658	7 762 740	3 852 635		D		
333 477 863	1 367 281 689	951 552 351	618 074 488		A		
320 069 089	1 343 934 270	927 589 465	607 520 376		B		
6 679 174	181 838	6 761 373	82 199	Television	C		
6 729 600	23 165 581	17 201 513	10 471 913		D		
1 606 980 745	1 946 325 536	2 422 361 612	760 655 509		A	60 - Programming and broadcasting activities	2006
1 539 843 692	1 863 910 089	2 339 907 851	747 935 383	Total	B	(Terrestrial broadcasting institutions)	
33 118 381	41 472 179	41 472 179	7 757 358		C		
34 018 672	40 943 268	40 981 582	4 962 768		D		
57 190 170	82 962 164	82 962 546	19 214 479		A		
27 340 661	50 491 391	50 491 391	18 568 970		B		
11 302 319	13 975 533	13 975 533	1 839 062	Radio	C		
18 547 190	18 495 240	18 495 622	- 1 193 553		D		
412 804 738	351 574 824	843 606 000	411 578 847		A		
388 036 321	320 401 596	812 396 330	404 937 933	Radio -	B		
16 713 682	20 246 695	20 246 695	3 989 578	Television	C		
8 054 735	10 926 533	10 962 975	2 651 336		D		
1 136 985 837	1 511 788 548	1 495 793 066	329 862 183		A		
1 124 466 710	1 493 017 102	1 477 020 130	324 428 480		B		
5 102 380	7 249 951	7 249 951	1 928 718	Television	C		
7 416 747	11 521 495	11 522 985	3 504 985		D		
1 813 444 623	2 000 598 554	2 548 449 731	720 353 113		A	60 - Programming and broadcasting activities	2007
1 729 173 951	1 897 615 548	2 445 465 488	705 677 715	Total	B	(Terrestrial broadcasting institutions)	
41 470 072	51 480 850	51 478 258	7 913 232		C		
42 800 600	51 502 156	51 505 985	6 762 166		D		
91 617 486	117 735 453	117 732 861	22 861 466		A		
50 158 765	72 500 947	72 500 947	20 302 782		B		
17 880 301	20 062 234	20 059 642	1 985 082	Radio	C		
23 578 420	25 172 272	25 172 272	573 602		D		
428 638 737	363 044 794	894 269 053	464 816 559		A		
401 373 211	327 826 366	859 048 868	459 072 094	Radio -	B		
16 734 364	22 001 650	22 001 650	3 398 818	Television	C		
10 531 162	13 216 778	13 218 535	2 345 647		D		
1 293 188 400	1 519 818 307	1 536 447 817	232 675 088		A		
1 277 641 975	1 497 288 235	1 513 915 673	226 302 839		B		
6 855 407	9 416 966	9 416 966	2 529 332	Television	C		
8 691 018	13 113 106	13 115 178	3 842 917		D		

13.3 Yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2005-2009 (devam)

A. Tüm yayın türleri B. Ulusal yayın C. Bölgesel yayın D. Yerel yayın E. Uydu, kablolu ve internet üzerinden yayın

Yıl	Ekonomik faaliyet NACE Rev.2	Yayın türü		Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	Ücretli çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	Personel maliyeti Personnel cost
2008	60 - Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri (Karasal yayın yapan kurumlar)	Toplam	A	1 036	13 341	15 500	508 744 652
			B	47	9 880	9 898	458 229 314
			C	88	888	991	23 579 276
			D	901	2 573	4 611	26 936 062
		Radyo	A	812	1 994	3 776	45 526 725
			B	24	410	420	16 112 676
			C	68	525	610	17 395 662
			D	720	1 059	2 746	12 018 387
		Radyo - Televizyon	A	106	9 006	9 209	371 659 595
			B	8	8 101	8 104	360 457 484
			C	11	193	210	3 481 717
			D	87	712	895	7 720 394
		Televizyon	A	118	2 341	2 515	91 558 332
			B	15	1 369	1 374	81 659 154
			C	9	170	171	2 701 897
			D	94	802	970	7 197 281
2009	60 - Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri [1] (Karasal, uydu, kablolu ve internet üzerinden yayın yapan kurumlar)	Toplam	A	1 098	14 278	16 312	552 433 217
			B	46	9 759	9 777	454 049 411
			C	82	1 024	1 097	35 980 892
			D	877	2 091	3 964	22 937 246
			E	93	1 404	1 474	39 465 668
		Radyo	A	794	1 720	3 329	41 490 216
			B	26	418	430	15 882 822
			C	66	448	512	16 808 145
			D	702	854	2 387	8 799 249
		Radyo - Televizyon	A	196	11 039	11 275	456 105 245
			B	9	8 684	8 685	396 927 503
			C	10	360	369	12 304 394
			D	84	591	747	7 407 680
			E	93	1 404	1 474	39 465 668
		Televizyon	A	108	1 519	1 708	54 837 756
			B	11	657	662	41 239 086
			C	6	216	216	6 868 353
			D	91	646	830	6 730 317

(1) Uydu ve kablolu yayın yapan kurumlar 2009 referans yılından itibaren kapsama dahil edilmiştir.

13.3 Some of basic indicators by type of broadcasting, 2005-2009 (continued)

A. All type of broadcasting B. National broadcasting C. Regional broadcasting D. Local broadcasting E. Satellite, cable and internet broadcasting

Mal ve hizmet satın alışları Purchases of goods and services	**Ciro** Turnover (TL)	**Üretim değeri** Production value	**Faktör maliyetiyle katma değer** Value added at factor costs	Type of broad casting		Economic activity NACE Rev.2	Year
2 132 897 774	2 239 078 384	2 939 026 912	787 755 161		A	60 - Programming and broadcasting activities	2008
1 978 974 018	2 087 764 362	2 780 999 907	784 423 912	Total	B	(Terrestrial broadcasting institutions)	
106 821 843	92 992 411	99 698 933	- 7 213 789		C		
47 101 913	58 321 611	58 328 072	10 545 038		D		
160 256 252	170 146 832	173 609 233	11 835 815		A		
56 363 403	80 670 876	80 670 876	23 690 421		B		
77 461 753	61 223 388	64 661 509	- 13 025 028	Radio	C		
26 431 096	28 252 568	28 276 848	1 170 422		D		
535 237 323	355 614 776	1 062 569 026	524 769 757		A		
502 588 749	318 272 836	1 021 961 339	516 436 617	Radio - Television	B		
20 979 894	20 713 965	23 982 366	3 163 587		C		
11 668 680	16 627 975	16 625 321	5 169 553		D		
1 437 404 199	1 713 316 776	1 702 848 653	251 149 589		A		
1 420 021 866	1 688 820 650	1 678 367 692	244 296 874		B		
8 380 196	11 055 058	11 055 058	2 647 652	Television	C		
9 002 137	13 441 068	13 425 903	4 205 063		D		
2 303 671 602	2 112 049 679	2 878 981 491	642 456 492		A	60 - Programming and broadcasting activities [1]	2009
1 897 254 187	1 720 470 512	2 485 412 216	644 429 622		B	(institutions broadcasting via terrestrial,	
131 004 754	104 360 153	104 399 119	- 26 502 993	Total	C	satellite, cable and over the internet)	
44 009 090	50 329 627	50 430 357	5 591 219		D		
231 403 571	236 889 387	238 739 799	18 938 644		E		
156 843 765	162 130 491	160 185 558	2 285 780		A		
52 201 021	73 212 415	73 418 811	21 050 907		B		
79 902 975	64 231 528	62 016 934	- 18 111 749	Radio	C		
24 739 769	24 686 548	24 749 813	- 653 378		D		
1 077 769 871	848 811 034	1 586 032 836	519 495 571		A		
802 669 874	580 402 731	1 313 523 286	510 276 605		B		
32 624 940	17 596 000	19 846 835	- 12 437 378	Radio - Television	C		
11 071 486	13 922 916	13 922 916	2 717 700		D		
231 403 571	236 889 387	238 739 799	18 938 644		E		
1 069 057 966	1 101 108 154	1 132 763 097	120 675 141		A		
1 042 383 292	1 066 855 366	1 098 470 119	113 102 110		B		
18 476 839	22 532 625	22 535 350	4 046 134	Television	C		
8 197 835	11 720 163	11 757 628	3 526 897		D		

(1) Institutions broadcasting via satellite and cable have been included since the reference year 2009.

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2005-2009

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2005-2009

Tanım - Description	**Ölçü birimi** Volume unit	2005	2006	2007	2008	2009
Sığır etleri (taze veya soğutulmuş) Meat of bovine animals, fresh or chilled	**Kg**	48 754 593	79 287 675	99 053 398	101 574 349	71 007 477
Kümes hayvanları etleri, taze ya da soğutulmuş - Meat of poultry, fresh or chilled	**Kg**	874 521 181	792 648 950	932 437 599	990 840 918	1 033 631 920
Kümes hayvanları etleri, dondurulmuş Meat of poultry, frozen	**Kg**	95 806 594	91 785 465	90 239 985	116 752 454	148 628 221
Sebze ve meyve suları - Fruit and vegetable juices	**Litre**	590 823 020	828 165 114	907 925 674	937 640 426	853 667 743
Sebze konserveleri - Vegetable preserves	**Kg**	499 388 603	480 629 905	466 677 500	569 485 191	483 252 053
Sert kabuklu yemişler - Nuts	**Kg**	454 596 033	487 901 881	555 598 774	523 700 176	548 673 342
Yoğurt ve ayran - Yoghurt and ayran	**Kg**	574 187 040	763 476 471	860 689 844	914 934 521	911 963 421
Kepek, kavuz ve diğer artıklar Bran, sharps and other residues	**Kg**	1 554 341 293	1 612 197 759	1 695 421 359	1 951 521 437	1 925 366 506
Mısır yağı ve fraksiyonları, kimyasal olarak değiştirilmemiş - Maize (corn) oil and its fractions, not chemically modified	**Kg**	152 591 364	155 669 588	149 006 372	130 417 082	147 338 548
Makarnalar - Pasta	**Kg**	580 516 026	565 091 644	571 292 134	640 985 186	595 160 137
Salça; sos; baharat ve tatlandırıcı karışımlar - Sauces; mixed condiments and mixed seasonings	**Kg**	118 918 177	123 030 048	100 994 067	109 391 065	110 760 759
Çay; siyah, yeşil - Tea; green, black	**Kg**	212 059 194	231 976 792	209 881 533	288 041 860	186 838 923
Mayalar - Yeasts	**Kg**	210 634 545	197 955 016	196 961 283	212 329 542	193 502 013
Maden suları - Mineral waters	**Litre**	2 932 221 978	3 379 921 421	4 687 295 711	5 419 161 344	5 711 887 998
Diğer alkolsüz içecekler, gazozlar Other non alcoholic beverages, soda pop	**Litre**	2 207 077 133	2 971 187 617	3 055 483 495	3 149 255 653	3 133 536 466
Dikiş iplikleri - Sewing thread and yarn	**Kg**	292 927 814	337 677 531	383 020 280	295 194 239	290 327 864
Suni veya sentetik flaman ipliği Yarn of synthetic and artificial flament	**Kg**	475 222 884	510 528 268	521 266 914	492 760 377	413 682 989
Poliamidli, ağırlıkça % 85'ten çok poliamid içeren, ince iplik Yarn of synthetic staple fibres	**Kg**	516 885 975	552 678 870	537 098 073	430 575 727	400 228 078
Pamuktan dokunmuş kumaşlar Woven fabrics, of cotton	**m^2**	1 361 075 522	1 210 176 952	1 035 633 494	993 378 370	895 802 488
Battaniyeler Blankets	**Adet** Piece	15 682 936	15 860 280	12 310 715	12 021 217	8 225 617
Yatak örtüleri - Bed linen	**Kg**	126 406 832	114 901 584	115 814 349	88 039 871	76 517 231
Perdeler ve iç storlar - Curtains and interior blinds	**m^2**	297 658 927	297 434 950	266 997 823	197 179 407	140 521 639
Polipropilenden çuval, torba, çanta vb. Sacks and bags etc., of polypropylene	**Kg**	311 456 166	345 297 775	364 320 809	362 915 671	333 637 783
Örme kumaşlar - Knitted fabrics	**Kg**	234 371 621	247 741 757	283 904 301	261 440 727	253 654 818
Kot pantolon Trousers of cotton	**Adet** Piece	151 211 703	133 586 205	117 127 062	117 246 438	103 627 978
Tişört T-shirts	**Adet** Piece	619 001 054	673 621 708	746 986 905	665 147 482	646 243 397
Deri yüzlü ayakkabılar Footwear with uppers of leather	**Çift** Pair	20 322 732	23 994 133	21 881 120	20 318 709	23 416 857
Sunta - Particle boards	**m^3**	5 008 596	4 430 415	5 805 251	5 459 501	4 312 391
Lifli levhalar - Fibreboards	**m^2**	131 151 466	159 480 976	162 569 775	151 966 199	229 937 860

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2005-2009 (devam)

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2005-2009 (continued)

Tanım - Description	**Ölçü birimi** Volume unit	2005	2006	2007	2008	2009
Mukavvadan ambalaj malzemesi						
Package material, of paperboard	**Kg**	1 056 808 502	1 329 979 207	1 553 502 981	1 384 177 045	1 466 046 527
Temizlik kağıtları - Hygienic papers	**Kg**	218 345 976	235 420 599	317 496 619	336 865 417	477 638 456
Bebek bezleri - Diapers	**Kg**	621 525 028	404 251 042	417 682 569	392 500 424	398 457 789
Makine ve motor yağları - Lubricating petroleum oils	**Kg**	770 912 190	883 932 660	843 383 774	886 106 900	771 176 680
Azotlu gübreler - Nitrogenous fertilizers	**Kg**	1 743 727 754	1 529 293 273	1 585 984 285	1 451 592 478	1 482 585 211
Başka yerde sınıflandırılmamış gübreler						
Fertilizers n.e.c.	**Kg**	1 522 043 858	1 485 025 120	1 594 417 507	2 667 864 096	1 451 995 185
Esası akrilik ve vinil polimer olan boyalar ve vernikler - Paints and varnishes based on acrylic or vinyl polymers	**Kg**	356 207 070	404 565 288	394 707 238	423 442 389	385 150 857
Esası polyester, akrilik veya vinil polimer olan boyalar ve vernikler						
Paints and varnishes based on polyesters, acrylic or vinyl polymers	**Kg**	331 419 484	364 728 150	374 083 742	298 996 900	277 732 053
Diğer boya ve vernikler; müstahzar kurutucu mad.						
Other paints and varnishes; prepared driers	**Kg**	434 311 627	290 498 786	463 830 580	483 064 571	559 784 886
Sabunlar - Soaps	**Kg**	475 748 385	359 436 364	312 214 848	351 276 587	351 588 342
Deterjanlar ve yıkama müstahzarları						
Detergents and washing preparations	**Kg**	1 117 085 709	1 251 633 105	1 342 087 224	1 112 937 922	1 245 173 406
Plastikten profil ve çubuklar enine kesiti >1mm						
Rods, sticks and profile shapes >1 mm, of plastics	**Kg**	301 526 675	334 589 908	383 763 038	392 053 520	353 134 285
Sert boru ve hortumlar						
Tubes, pipes and hoses, rigid	**Kg**	369 992 890	506 289 049	572 916 338	586 177 228	582 945 893
Etilen polimerlerden torba ve çantalar						
Sacks and bags of polymers of ethylene	**Kg**	172 839 583	194 166 473	212 552 638	226 823 626	245 860 690
Diğer plastiklerden torba ve çantalar						
Sacks and bags, of other plastics	**Kg**	78 574 463	115 873 917	112 206 176	116 383 794	104 858 686
Plastikten damacana, şişe, matara	**Adet**					
Carboys, bottles, flasks of plastics	Piece	2 432 889 315	2 808 052 131	3 610 832 055	4 040 555 737	4 803 248 804
Bardaklar, camdan	**Adet**					
Drinking glasses	Piece	847 021 176	865 724 752	795 229 587	934 507 615	769 877 759
Seramik sıhhi ürünler	**Adet**					
Sanitary ceramic fixtures	Piece	18 950 436	18 245 186	16 887 714	14 031 417	12 215 918
İnşaat amaçlı, ateşe dayanıklı tuğlalar karolar - Refractory bricks, constructional blocks, tiles	**Kg**	1 150 741 647	1 277 830 038	1 256 813 667	1 095 434 850	1 033 545 920
Klinker - Clinkers	**Kg**	31 613 813 900	36 429 894 154	39 971 698 745	41 190 831 311	43 419 242 000
Kireç - Lime	**Kg**	1 906 971 150	2 095 357 208	2 328 593 452	2 364 456 222	2 940 675 804
Alçılar - Plasters	**Kg**	1 621 519 176	2 591 025 154	3 004 686 536	2 797 697 640	2 826 146 526
Hazır beton - Ready-mixed concrete	**Kg**	56 518 102 736	71 698 109 873	79 800 621 127	75 258 973 244	81 418 145 548
İşlenmiş mermer, traverten ve su mermeri						
Marble, travertine, alabaster, worked	**Kg**	1 362 459 810	1 718 717 853	1 913 214 244	1 912 610 908	1 745 167 908
Paslanmaz çelik dışındaki çelik alaşımlarından yapılan külçeler						
Ingots, of alloy steel other than of stainless steel	**Kg**	15 793 020 834	16 759 295 238	17 651 531 752	18 155 297 215	14 676 635 930
Paslanmaz çelik dışındaki sıcak haddelenmiş yassı ürünler						
Hot rolled flat products, of other than stainless steel	**Kg**	4 401 141 266	4 458 212 910	5 049 922 810	5 178 636 688	4 270 551 833

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2005-2009 (devam)
Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2005-2009 (continued)

Tanım - Description	**Ölçü birimi** Volume unit	2005	2006	2007	2008	2009
Paslanmaz çelik dışındaki izoleli saç ürünler, genişliği ≥ 600 mm Coated flat products, ≥ 600 mm wide, of other than stainless steel	**Kg**	1 211 303 768	1 093 933 465	1 111 517 208	1 293 093 653	1 001 544 783
Paslanmaz çelik dışındaki sıcak haddeden geçirilmiş barlar - Hot rolled bars, of other than stainless steel	**Kg**	12 135 152 817	16 722 402 614	20 196 160 042	22 104 932 083	19 292 898 712
Demir ya da çelikten borular, dirsekler ve çukur profiller - Tubes, pipes and hollow profiles, of iron or steel	**Kg**	2 995 878 896	3 034 522 293	3 472 993 739	3 433 996 182	2 848 017 453
Alaşımsız çelikten veya demirden diğer bar ve rodlar - Other bars and rods of iron or non-alloy steel	**Kg**	313 018 331	345 216 801	443 517 115	500 641 050	363 680 897
İşlenmemiş alüminyum - Aluminium, unwrought	**Kg**	154 792 665	124 095 379	104 859 172	118 194 645	89 129 211
Alüminyumdan profil ve çubuklar Aluminium bars, rods and profiles	**Kg**	231 287 352	261 184 409	272 480 393	268 790 030	260 299 205
Alüminyum saclar, levhalar ve şeritler, kalınlığı > 0.2 mm - Aluminium plates, sheets and strip, > 0.2 mm thick	**Kg**	179 457 896	174 498 929	193 059 660	196 430 742	226 316 222
Bakır çubuk ve profiller Copper bars, rods and profiles	**Kg**	136 897 948	201 947 245	250 995 549	252 394 333	210 544 569
Bakır teller - Copper wire	**Kg**	192 290 261	156 651 387	172 689 822	184 790 341	158 527 795
Demir ya da çelikten merkezi ısıtma radyatörleri - Radiators for central heating, of iron or steel	**Kg**	399 239 409	433 038 119	471 046 227	446 869 310	341 637 349
Sofra çatal bıçak takımları Silverware (forks, spoons etc.)	**Adet** Piece	27 790 981	34 200 041	32 598 045	29 479 986	25 317 536
Demir veya çelikten ambalaj malzemeleri, kapasitesi < 50 litre - Cans, of iron or steel, of a capacity < 50 l	**Adet** Piece	2 650 309 253	2 102 138 870	2 309 252 831	2 425 086 806	2 811 175 586
Alüminyum muhafazalar, hacmi ≤ 300 litre - Aluminium containers, of a capacity ≤ 300 litre	**Adet** Piece	963 696 305	1 133 137 685	1 567 537 171	1 637 611 396	1 421 469 002
Demir ve çelikten yaylar Springs, of iron or steel	**Kg**	114 689 711	122 284 049	145 049 766	143 231 899	113 642 014
Aspiratör, vantilatör ve havalandırma cihazları (ev tipi) - Fans and ventilating or recycling hoods of the domestic type	**Adet** Piece	2 687 448	2 272 109	2 535 415	2 219 318	1 808 201
Bilgi işlem makineleri Automatic data processing machines	**Adet** Piece	209 451	360 859	251 073	273 140	499 413
Jeneratörler (güç kapasitesi ≤ 37.5 W) Generators of an output ≤ 37.5 W	**Adet** Piece	3 880 918	2 408 905	1 040 571	1 177 501	737 455
Sigortalar (gerilimi ≤ 1 000 V) Fuses, for a voltage ≤ 1 000 V	**Adet** Piece	26 362 467	39 172 861	47 594 886	39 827 226	(*)
İzole edilmiş bobin telleri Insulated winding wire	**Kg**	28 498 823	36 405 596	30 685 015	30 481 978	33 985 206
Elektrik kabloları gerilim ≤ 1 000 V Electric conductors, for a voltage ≤ 1 000 V	**Kg**	596 345 288	661 211 194	653 666 476	663 275 204	560 469 315
Bisikletler Bicycles	**Adet** Piece	923 142	833 215	823 934	772 102	587 570

13.5 Seçilmiş madenlerin üretimi, 2006-2010
Production of selected minerals, 2006-2010

(Ton - Tons)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Taşkömürü (Tuvenan) - Hard coal (Run of mine)	3 101 488	3 230 787	3 343 410	3 773 603	3 666 675
Linyit (Tuvenan) - Lignite (Run of mine)	65 773 639	74 316 728	86 074 626	82 263 104	74 437 425
Ham petrol (Üretim) - Crude petroleum (Production)	2 191 144	2 131 288	2 222 594	2 489 913	2 602 115
Doğal gaz (Üretim) - Natural gas (Production) (m^3)	893 790 175	839 769 317	894 666 915	660 390 731	625 713 249
Demir (Tuvenan) - Iron (Run of mine)	3 653 750	4 549 557	3 990 111	4 169 972	5 188 197
Bakır (Tuvenan) - Copper (Run of mine)	3 449 916	4 503 322	5 483 309	4 064 105	4 820 604
Krom (Tuvenan) - Chromium (Run of mine)	864 957	1 135 064	1 294 264	1 573 993	1 904 461

13.6 Seçilmiş gıda maddeleri üretimi, 2006-2010
Selected food industry production, 2006-2010

(Ton - Tons)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Gıda sanayii - Food industry					
Margarin - Margarine	647 490	604 609	619 298	702 850	599 678
İşlenmiş sıvı süt - Processed liquid milk	631 575	760 188	803 888	843 874	940 693
Un - Flour	3 484 221	3 721 655	3 934 866	4 194 787	4 459 989
Makarna - Macaroni	465 924	454 919	445 444	481 169	563 107
Bisküvi - Biscuits	431 611	483 011	440 304	440 790	563 823
Şeker - Sugar	2 023 741	1 795 521	2 132 187	2 522 423	2 465 619
Çay - Tea	197 769	195 628	226 621	159 535	196 734

13.7 İçki ve sigara üretimi, 2006-2010
Beverage and cigarette production, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
İçki (Bin litre) - Alcoholic beverages (Thousand liters)					
Şarap - Wine	20 691	20 998	24 531	24 720	30 520
Bira - Beer	905 895	920 471	1 030 785	1 009 295	1 024 047
Diğer içkiler (rakı, kanyak, votka, likör, cin) (Bin litre) Other alcoholic beverages (raki (45°), brandy, liqueur, vodka, gin) (Thousand liters)	60 760	60 991	71 018	68 927	72 176
Filtreli sigara (Milyon adet) - Filter cigarettes (Million number)	125 807	126 120	134 948	132 907	115 238

13.8 İplik, dokuma ve halı üretimi, 2006-2010
Yarn, textile and carpet production, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
İplik (Ton) - Yarn (Tons)					
Pamuk - Cotton	753 766	863 216	677 063	619 056	711 446
Yün - Wool	35 346	41 109	41 387	32 521	34 844
Sentetik - Synthetic	824 108	901 289	744 633	671 279	938 141
Dokuma (Bin metre) - Textiles (Thousand metres)					
Pamuklu - Cotton	783 117	933 842	784 571	679 205	843 725
Yünlü - Woolen	36 438	37 348	32 225	25 760	30 830
Sentetik - Synthetic	567 775	590 294	536 598	434 695	522 368
Halı, yer kaplaması Carpets, other floor coverings (m^2)	88 967 207	97 319 803	101 832 200	108 028 304	127 717 767

13.9 Ağaç sanayii üretimi, 2006-2010
Wood industry production, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Ahşap parke - Wood block flooring (m^2)	11 355 777	14 178 294	30 739 768	44 498 684	64 801 767
Kontraplak - Plywood (m^3)	117 573	129 358	111 200	97 740	117 196
Yonga levha - Particle board (m^3)	4 098 748	5 182 530	5 342 920	4 325 931	4 872 939
Lif levha - Fibreboard (m^2)	136 343 796	164 516 653	134 780 227	177 237 724	186 420 305

13.10 Kağıt sanayii üretimi, 2006-2010
Paper industry production, 2006-2010 **(Ton** - Tons)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Toplam - Total [1]	3 487 496	3 852 620	4 303 157	4 190 864	5 001 857
Yazı tabı - Writing paper	363 964	388 227	376 875	384 722	318 404
Sargılık kağıt, kraft torba kağıdı dahil Wrapping and packaging and craft bagging paper included	133 458	142 243	114 542	126 908	179 380
Oluklu mukavva kağıdı - Corrugated paperboard	372 939	480 718	624 389	574 044	671 265
Karton - Paperboard	490 381	517 575	520 749	529 725	707 063
Oluklu karton, mukavva ile kağıttan yapılan ambalaj Corrugated paper, paperboard and of containers paper and paperboard	1 373 827	1 502 551	1 664 477	1 668 312	1 931 062
Kağıttan yapılan ev eşyası ve sıhhi malzeme Household and sanitary goods of paper	528 597	576 087	890 189	806 140	1 042 891

(1) Gizlilik kapsamında olan ürün bilgileri toplama dahil edilmiştir. Kağıt kırtasiye malzemesi, duvar kağıdı, başka yerde sınıflandırılmamış diğer kağıt ve mukavva ürünleri toplama dahil edilmemiştir.

(1) Product information which come within the scope of confidence was included to sum. Manufacture of paper stationary, wall paper and other articles of paper and paperboard n.e.c is excluded from the sum.

13.11 Seçilmiş petrol türevleri üretimi, 2006-2010
Production of selected petroleum products, 2006-2010 **(Ton** - Tons)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Petrol türevleri - Petroleum products					
Benzin - Gasoline	3 759 569	4 147 306	4 509 065	3 878 337	3 882 777
Gazyağı - Kerosene	36 257	71 922	80 885	13 528	- [1]
Motorin - Motor oil	7 617 884	7 338 368	6 819 289	4 769 842	4 976 201
Fuel oil (6 no'lu) - Fuel oil (No.6)	6 104 115	5 955 128	- [1]	2 730 223	- [1]
Asfalt - Asphalt	2 225 337	2 291 006	2 241 852	2 056 681	2 789 029
Sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) Liquified petroleum gas	800 674	761 223	- [1]	621 813	683 282

(1) 5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre bilgi verilememiştir.

(1) Data pertaining are not given by law no: 5429 which is indicated.

13.12 Gübre sanayii üretimi, 2006-2010
Fertilizer industry production, 2006-2010 **(Ton** - Tons)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Azot, fosfor ve potasyum içeren gübreler Fertilizers containing nitrogen, phosphorus and potassium	1 465 839	1 588 607	1 440 827	1 425 907	1 746 047
Azotlu ve fosfatlı mineral veya kimyasal gübreler Nitrogenous and phosphatic fertilizers, mineral or chemical	1 643 461	1 555 807	1 553 242	1 531 165	1 805 642

13.13 Kimyasal maddeler sanayii üretimi, 2006-2010
Manufacture of industrial chemicals, 2006-2010

(Ton - Tons)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Sülfürik asit - Sulphuric acid	743 568	- (1)	843 147	- (1)	- (1)
Sudkostik (%100 Na OH) - Caustic soda	181 215	179 578	174 276	181 632	204 896
Doymamış sıvı polyesterler; birincil formlarda					
Unsaturated liquid polyesters; in primary forms	37 750	62 912	64 479	63 647	62 833
Selülozik boyalar - Cellulose based paints	25 535	26 818	15 223	12 050	21 651
Esası akrilik ve vinil polimer olan boyalar					
Paints and varnishes based on acrylic or vinyl polymers	328 485	330 308	331 116	327 889	438 589
Plastik emülsiyon boyalar					
Plastic emulsion paints	156 743	155 038	113 773	107 903	129 940
Sabun - Soap	294 841	269 038	282 404	301 242	337 892
Deterjanlar ve yıkama müstahzarları					
Detergents and washing preparations	1 078 817	1 144 798	1 079 153	1 092 161	1 198 148

(1) 5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre bilgi verilememiştir. (1) Data pertaining are not given by law no: 5429 which is indicated.

13.14 Taşıt araçları lastik sanayii üretimi, 2006-2010
Production of motor vehicle tires, 2006-2010

(Adet - Unit)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Kamyon ve otobüs dış lastiği - Truck and bus tires	5 369 351	6 762 004	6 198 758	4 935 773	6 413 661
Oto dış lastiği - Automobile tires	17 489 150	17 557 928	16 813 903	15 373 854	17 991 185
Traktör dış lastiği - Tractor tires	1 207 663	1 475 618	1 561 191	1 456 365	1 853 674

13.15 Cam ve cam eşya üretimi, 2006-2010
Glass and glassware production, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Cam sınai kap (Ton) - Industrial glassware (Tons)	482 658	505 844	487 607	334 855	719 126
Cam ev eşyası (Ton) - Glassware (Tons)	337 644	362 856	396 266	175 970	358 225
Emniyet camları (Bin m^2) - Security glasses (Thousand m^2)	15 301	18 616	19 886	14 961	19 040
Cam elyafından eşyalar (Ton) - Glass fibre articles (Tons)	103 040	112 731	98 670	71 969	74 736

13.1 Doğal gaz üretimi - Natural gas production

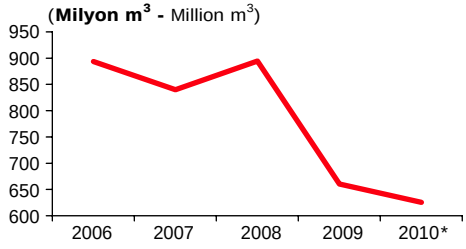

Veri için tablo 13.5'e bakınız.
For data, see table 13.5.

13.2 Otomobil üretimi - Automobile production

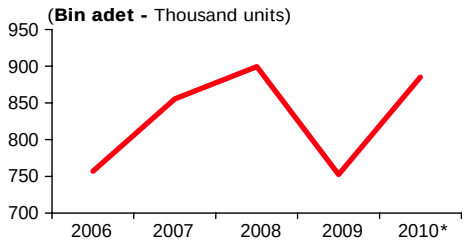

Veri için tablo 13.18'e bakınız.
For data, see table 13.18.

13.16 Çimento, demir ve çelik sanayii üretimi, 2006-2010
Cement, iron and steel industry production, 2006-2010 **(Ton** - Tons)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Çimento - Cement	49 107 168	50 995 107	54 027 283	55 741 176	60 580 652
Ham demir - Crude iron	5 952 106	6 235 537	6 697 372	6 913 325	7 676 592
Sıvı çelik - Crude steel	23 307 523	25 760 889	26 809 050	25 303 741	29 029 789
Sac ve levhalar - Sheets and plates	6 190 624	6 771 352	6 358 504	6 437 623	8 546 219
Kok, kok tozu - Coke, coke powder	3 260 721	3 337 334	4 063 498	3 588 823	3 904 504
Profiller - Profiles	1 504 978	1 979 643	1 863 779	2 019 682	2 288 612
Yuvarlaklar - Bars made of iron and steel	16 365 582	18 683 442	19 053 687	16 994 836	16 280 353

13.17 Dayanıklı tüketim malları üretimi, 2006-2010
Durable consumer goods production, 2006-2010 **(Adet** - Number)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Ev tipi buzdolabı ve dondurucular					
Domestic refrigerators and freezers	6 383 255	6 281 707	5 640 634	5 348 523	7 161 530
Ev tipi çamaşır makinesi - Domestic washing machines	5 410 212	5 407 789	4 791 315	4 804 349	5 167 800
Televizyon (renkli) - Televisions (color)	18 409 214	12 813 209	9 287 360	9 144 936	9 209 551
Elektrik süpürgesi - Vacuum cleaners	1 487 791	1 575 867	1 819 611	1 633 308	2 249 329
Fırın - Ovens	6 473 001	6 970 746	7 688 018	7 439 481	8 301 038

13.18 Otomotiv sanayii üretimi, 2006-2010
Automotive vehicle production, 2006-2010 **(Adet** - Unit)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Kamyon - Truck	40 239	35 009	35 662	9 073	20 119
Kamyonet - Pick-up truck	134 252	154 979	162 742	84 243	- (1)
Otomobil - Automobile	757 083	855 460	899 338	752 365	885 135
Otobüs - Bus	6 156	7 321	8 124	5 991	5 243
Minibüs ve midibüs - Minibus and midibus	46 301	37 183	34 252	16 509	23 220
Traktör - Tractor	47 030	40 579	31 016	21 041	43 406

(1) 5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre bilgi verilememiştir. (1) Data pertaining are not given by law no: 5429 which is indicated.

13.19 Sanayi üretim endeksi, 2006-2010

Industry production index, 2006-2010

[Katma değer ağırlıklı - Weighted by value added] (2005=100)

NACE Rev.2	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam Sanayi - Total industry	107.3	114.8	114.2	102.9	116.4
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	109.3	116.2	112.4	101.8	118.9
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	107.9	113.6	117.8	111.8	127.1
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	104.1	108.6	106.9	103.5	109.5
ENJ Enerji - ENG Energy	107.2	115.1	120.1	115.4	122.5
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	108.2	122.8	124.7	89.9	113.2
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	107.6	116.3	125.9	124.9	127.5
Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	106.9	119.6	137.1	133.1	120.4
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı Extraction of crude petroleum and natural gas	95.4	92.4	96.6	103.7	107.4
Metalik cevherleri madenciliği - Mining of metal ores	125.6	169.6	172.5	186.5	206.2
Diğer madencilik ve taş ocakçılığı - Other mining and quarrying	111.4	112.1	120.0	110.0	122.1
İmalat sanayii - Manufacturing industry	107.2	114.4	112.7	99.9	114.3
Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	105.9	109.1	112.7	112.3	120.5
İçeceklerin imalatı - Manufacture of beverages	102.3	105.4	113.1	110.9	119.9
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	109.8	110.1	117.8	116.0	100.6
Tekstil ürünleri imalatı - Manufacture of textiles	101.8	101.0	88.9	78.2	88.2
Giyim eşyası imalatı - Manufacture of wearing apparel	97.5	103.1	93.3	85.4	92.4
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı - Manufacture of leather and related products	116.0	106.8	101.6	93.0	109.5
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	131.4	150.1	161.1	161.5	207.7
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı Manufacture of paper and paper products	108.0	113.6	114.9	112.5	122.8
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması Printing and reproduction of recorded media	107.4	118.8	122.7	126.8	127.0
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı Manufacture of coke and refined petroleum products	105.0	106.2	106.7	84.6	89.9
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı Manufacture of chemicals and chemical products	110.8	114.3	107.1	106.6	123.6
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	111.2	132.1	143.5	147.4	146.0
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı Manufacture of rubber and plastic products	105.0	113.9	110.7	100.6	121.0
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı Manufacture of other non-metallic mineral products	110.1	112.6	110.2	97.0	111.3
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	113.9	126.1	123.5	104.5	115.4
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) Manufacture of fabricated metal products, (except machinery and equipment)	109.6	120.5	112.8	95.7	114.5
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı Manufacture of computer, electronic and optical products	81.4	72.0	61.7	51.7	69.8
Elektrikli teçhizat imalatı Manufacture of electrical equipment	116.0	124.4	122.8	121.6	154.6
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	109.4	115.6	110.7	85.4	113.2
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	108.5	118.9	126.3	88.4	117.9
Diğer ulaşım araçlarının imalatı Manufacture of other transport equipment	113.7	200.5	230.5	126.4	117.3
Mobilya imalatı Manufacture of furniture	98.1	124.4	140.3	129.9	136.2
Diğer imalatlar - Other manufacturing	127.3	131.2	155.5	146.8	163.9
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı Repair and installation of machinery and equipment	110.2	169.1	132.0	97.5	100.0
Elektrik, gaz,buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	108.6	118.1	122.6	119.8	129.8

13.20 Sanayi istihdam endeksi, 2006-2010 (2005=100)
Industrial employment index, 2006-2010

NACE Rev.2	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	102.8	106.7	106.3	96.2	100.5
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	104.5	109.4	107.7	97.1	104.3
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	106.4	107.3	106.5	96.3	101.8
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	99.2	101.7	101.3	93.3	96.2
E Enerji - E Energy	104.2	107.5	106.6	102.3	100.0
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	105.9	113.2	117.2	99.6	102.6
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	110.8	122.2	124.4	118.0	124.4
Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	111.2	121.0	122.3	119.3	122.2
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Extraction of crude petroleum and natural gas	94.2	103.7	100.7	99.0	102.3
Metalik cevheri madenciliği - Mining of metal ores	121.6	145.2	158.6	138.9	175.1
Diğer madencilik ve taşocakçılığı - Other mining and quarrying	110.7	121.2	123.0	113.9	117.8
İmalat sanayii - Manufacturing industry	102.5	106.3	106.0	95.5	100.1
Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	104.8	111.0	116.1	118.3	124.1
İçeceklerin imalatı - Manufacturing of beverages	100.2	96.5	96.6	95.7	116.2
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	93.8	86.5	76.9	84.6	68.8
Tekstil ürünlerinin imalatı - Manufacture of textiles	98.0	102.2	94.0	80.6	85.7
Giyim eşyalarının imalatı - Manufacture of wearning apparel	96.3	96.2	94.2	81.0	82.6
Deri ile ilgili ürünlerin imalatı - Manufacturing of leather and related products	105.9	112.2	109.6	97.0	104.4
Ağaç ve ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)					
Manufacture of wood and of products of wood and cork	113.7	114.3	105.0	87.3	97.5
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı - Manufacture of paper and paper products	102.2	106.4	108.7	98.0	104.7
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması					
Printing and reproduction of printed media	100.2	103.9	105.8	99.5	100.3
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı					
Manufacture of coke and refined petroleum products	97.9	100.0	107.3	103.0	104.6
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı					
Manufacture of chemicals and chemicals products	98.5	98.1	98.0	94.4	100.6
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı					
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	102.1	110.9	116.5	114.4	114.4
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı					
Manufacture of rubber and plastics products	106.7	113.3	115.7	106.1	116.4
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı					
Manufacture of non-metalic mineral products	106.8	110.3	107.1	93.4	98.2
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	103.7	111.2	115.0	104.5	109.2
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products	106.9	111.1	112.1	104.1	110.4
Bilgisayarın, elektronik ve optik ürünlerin imalatı					
Manufacture of computer, electronic and optical products	101.4	96.9	88.0	79.9	81.7
Elektrikli teçhizat imalatı					
Manufacture of electrical equipment	108.2	116.3	123.0	118.0	128.9
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı					
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	104.4	109.9	115.6	100.1	105.4
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı					
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	106.0	114.6	122.2	98.3	103.9
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	103.6	106.4	116.5	102.6	93.3
Mobilya imalatı - Manufacture of furniture	106.2	107.4	105.1	94.9	100.1
Diğer İmalat - Other Manufacturing	100.6	109.8	109.5	98.4	95.7
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı					
Repair and installation of machinery and equipment	121.4	132.5	139.8	107.6	101.5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	98.2	96.3	92.1	85.5	80.3
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması					
Water collection, treatment and supply	111.4	116.5	118.4	116.5	112.4

13.21 Sanayide çalışılan saat endeksi, 2006-2010
Hours worked index in industry, 2006-2010 (2005=100)

NACE Rev.2	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	102.1	106.8	105.9	94.3	98.6
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	103.6	109.3	107.3	95.4	102.3
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	105.5	107.3	105.9	93.3	98.5
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	98.8	101.5	100.7	92.0	94.5
E Enerji - E Energy	102.7	108.2	106.0	101.1	99.1
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	106.1	114.2	116.9	95.3	100.2
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	113.8	123.5	125.1	118.4	124.1
Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	114.6	122.0	122.2	118.1	120.8
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Extraction of crude petroleum and natural gas	101.2	112.5	109.5	116.8	116.2
Metalik cevheri madenciliği - Mining of metal ores	120.7	143.9	155.1	134.2	169.3
Diğer madencilik ve taşocakçılığı - Other mining and quarrying	113.0	121.9	123.9	114.5	117.1
İmalat sanayii - Manufacturing industry	101.9	106.3	105.5	93.5	98.1
Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	104.9	111.4	116.1	117.8	121.1
İçeceklerin imalatı - Manufacturing of beverages	97.9	93.4	93.1	89.6	108.6
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	96.2	93.9	81.0	85.6	69.2
Tekstil ürünlerinin imalatı - Manufacture of textiles	97.8	101.8	93.6	79.5	84.8
Giyim eşyalarının imalatı - Manufacture of wearning apparel	95.3	95.8	93.3	79.5	81.9
Deri ile ilgili ürünlerin imalatı - Manufacturing of leather and related products	106.3	112.6	110.1	97.2	104.0
Ağaç ve ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)					
Manufacture of wood and of products of wood and cork	105.3	106.7	104.6	93.4	106.1
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı - Manufacture of paper and paper products	101.1	105.6	107.2	96.9	102.0
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması					
Printing and reproduction of printed media	100.9	105.4	106.7	99.4	100.6
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı					
Manufacture of coke and refined petroleum products	101.3	104.3	111.9	107.4	106.2
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı					
Manufacture of chemicals and chemicals products	97.7	97.6	95.5	91.2	96.2
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı					
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	105.4	114.3	117.7	114.3	112.6
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı					
Manufacture of rubber and plastics products	106.1	112.6	115.4	103.9	113.7
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı					
Manufacture of non-metalic mineral products	106.8	111.3	107.5	93.1	97.5
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	103.3	111.2	115.1	100.3	104.7
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products	106.6	113.6	114.2	101.5	109.4
Bilgisayarın, elektronik ve optik ürünlerin imalatı					
Manufacture of computer, electronic and optical products	100.3	97.0	84.6	72.8	74.0
Elektrikli teçhizat imalatı					
Manufacture of electrical equipment	109.3	116.6	122.5	115.1	125.5
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı					
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	104.3	110.2	114.3	95.4	103.1
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı					
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	104.3	111.5	115.1	87.4	96.5
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	104.8	114.3	124.1	106.9	94.3
Mobilya imalatı - Manufacture of furniture	104.8	107.0	104.9	93.3	97.8
Diğer İmalat - Other Manufacturing	99.6	110.6	110.4	96.6	94.9
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı					
Repair and installation of machinery and equipment	125.8	144.2	148.5	110.2	103.0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	96.0	98.0	91.5	85.5	80.4
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması					
Water collection, treatment and supply	102.6	112.5	114.3	108.9	106.9

13.22 Sanayide brüt ücret-maaş endeksi, 2006-2010
Gross wages-salaries index in industry, 2006-2010 (2005=100)

NACE Rev.2	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	113.2	129.9	143.6	140.9	163.2
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	113.0	131.2	143.1	136.4	164.8
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	123.0	137.2	152.1	151.9	178.9
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	110.8	123.7	136.0	139.8	159.7
E Enerji - E Energy	112.9	130.6	144.5	147.3	153.1
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	115.6	136.9	157.6	144.5	170.5
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	118.3	147.5	166.9	164.4	183.9
Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	118.8	148.3	165.3	160.8	169.2
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Extraction of crude petroleum and natural gas	106.3	124.9	139.6	143.2	154.6
Metalik cevheri madenciliği - Mining of metal ores	135.1	172.9	216.0	215.4	290.4
Diğer madencilik ve taşocakçılığı - Other mining and quarrying	113.0	142.7	156.4	154.0	175.8
İmalat sanayii - Manufacturing industry	113.0	129.2	142.7	139.3	163.4
Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	116.6	131.5	150.5	163.5	187.2
İçeceklerin imalatı - Manufacturing of beverages	124.2	121.7	142.1	154.0	235.3
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	103.9	105.5	106.6	138.2	126.1
Tekstil ürünlerinin imalatı - Manufacture of textiles	106.1	119.4	117.1	106.4	129.1
Giyim eşyalarının imalatı - Manufacture of wearning apparel	104.1	116.4	125.5	116.2	136.0
Deri ile ilgili ürünlerin imalatı - Manufacturing of leather and related products	120.2	139.2	147.1	138.2	161.9
Ağaç ve ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)					
Manufacture of wood and of products of wood and cork	112.4	128.4	138.7	137.7	173.5
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı - Manufacture of paper and paper products	115.2	132.9	145.0	136.7	164.0
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması					
Printing and reproduction of printed media	111.9	128.3	150.4	162.6	180.1
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı					
Manufacture of coke and refined petroleum products	109.9	118.3	133.9	140.2	144.5
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı					
Manufacture of chemicals and chemicals products	110.4	116.9	127.7	129.2	153.3
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı					
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	119.4	142.2	161.5	177.3	195.4
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı					
Manufacture of rubber and plastics products	117.8	139.8	158.2	154.8	192.3
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı					
Manufacture of non-metalic mineral products	117.9	135.0	147.1	140.8	167.3
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	112.6	133.2	152.4	132.8	154.6
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products	117.5	137.3	154.6	153.4	179.9
Bilgisayarın, elektronik ve optik ürünlerin imalatı					
Manufacture of computer, electronic and optical products	108.7	111.2	118.9	119.3	144.5
Elektrikli teçhizat imalatı					
Manufacture of electrical equipment	119.3	141.3	161.4	169.8	202.5
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı					
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	115.9	134.4	160.8	146.5	175.9
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı					
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	115.0	134.6	149.9	134.6	162.2
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	114.2	135.4	166.4	164.1	176.6
Mobilya imalatı - Manufacture of furniture	122.0	142.9	163.4	158.5	187.3
Diğer İmalat - Other Manufacturing	109.7	131.6	143.0	138.1	159.7
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı					
Repair and installation of machinery and equipment	128.4	187.3	221.1	155.2	176.8
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	106.9	118.0	127.1	128.9	129.5
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması					
Water collection, treatment and supply	126.3	151.6	174.3	187.5	203.6

13.23 Ticaret - Hizmet ciro endeksi, 2006-2010

Trade and Services turnover index, 2006-2010 [2005=100]

NACE Rev.2	2006	2007	2008	2009	2010
Ticaret - Hizmet - Trade and Services	115.3	127.8	136.5	133.7	159.4
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	114.6	126.9	136.0	133.8	161.8
45 Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	93.2	102.4	100.9	89.3	119.1
46 Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	116.5	129.6	137.3	141.8	173.3
47 Perakende ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	117.3	129.0	143.7	132.2	152.8
H Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	120.9	135.7	137.2	132.6	150.6
49 Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı - Land transport and transport via pipelines	123.5	138.9	119.0	119.9	138.8
50 Su yolu taşımacılığı - Water transport	114.8	126.1	151.5	125.6	136.8
51 Hava yolu taşımacılığı - Air transport	118.9	135.0	160.3	181.0	210.5
52 Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler - Warehousing and support activities for transportation	117.7	134.3	173.4	150.9	167.6
53 Posta ve kurye faaliyetleri - Postal and courier activities	121.8	128.5	153.6	142.6	148.5
I Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	115.5	118.6	156.2	144.0	153.1
55 Konaklama - Accommodation	115.6	106.5	130.1	122.0	137.9
56 Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri - Food and beverage service activities	115.4	126.0	172.3	157.6	162.3
J Bilgi ve iletişim - Information and communication	108.7	122.2	131.7	131.0	141.3
58 Yayımcılık faaliyetleri - Publishing activities	114.4	121.5	127.8	113.4	118.9
59 Sinema filmi, video ve televizyon programları yapımcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	127.7	148.6	145.3	135.8	183.7
60 Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri - Programming and broadcasting activities	130.1	138.3	162.6	133.8	164.9
61 Telekomünikasyon - Telecommunications	103.2	118.4	126.7	129.2	133.9
62 Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler - Computer programming, consultancy and related activities	106.3	117.2	146.4	173.9	177.7
63 Bilgi hizmet faaliyetleri - Information service activities	125.8	88.9	103.4	104.4	105.6
M Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler- Professional, scientific and technical activities	126.8	147.2	124.3	104.0	123.7
69 Hukuk, muhasebe ve idari danışmanlık faaliyetleri - Legal, accounting and management consultancy activities	118.8	145.6	169.7	164.6	168.6
71 Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	126.7	197.5	106.9	127.8	137.1
73 Reklamcılık ve piyasa araştırması - Advertising and market research	128.7	146.7	118.7	85.4	112.8
74 Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Other professional, scientific and technical activities	134.3	69.7	59.5	61.5	66.5
N İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	129.2	140.5	165.3	170.1	179.0
77 Kiralama ve leasing faaliyetleri - Rental and leasing activities	156.1	224.3	231.7	199.0	226.1
78 İstihdam faaliyetleri - Employment activities	108.1	121.2	120.2	109.2	116.8
79 Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler - Travel agency, tour operator reservation service and related activities	111.7	143.9	181.3	185.7	186.2
80 Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri - Security and investigation activities	364.9	208.9	253.7	279.2	271.1
82 Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri - Office administrative, office support and other business support activities	134.6	34.4	39.1	36.6	40.9

13.24 Ticaret - Hizmet istihdam endeksi, 2006-2010

Trade and Services number of persons employed index, 2006-2010 [2005=100]

NACE Rev.2	2006	2007	2008	2009	2010
Ticaret - Hizmet - Trade and Services	108.1	112.5	114.2	107.6	109.5
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	107.4	112.5	115.6	109.6	111.2
45 **Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı** - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	105.0	108.4	113.5	103.9	103.5
46 **Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)** - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	110.2	111.2	112.9	109.1	115.7
47 **Perakende ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)** - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	106.4	113.9	117.4	110.9	110.2
H **Ulaştırma ve depolama** - Transportation and storage	108.8	112.6	105.7	102.1	103.9
49 **Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı** - Land transport and transport via pipelines	106.9	107.1	97.4	93.6	96.6
50 **Su yolu taşımacılığı** - Water transport	95.8	92.1	110.4	114.2	111.0
51 **Hava yolu taşımacılığı** - Air transport	95.1	96.6	103.0	108.8	119.4
52 **Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler** - Warehousing and support activities for transportation	121.4	144.6	149.5	145.5	145.0
53 **Posta ve kurye faaliyetleri** - Postal and courier activities	114.8	123.4	104.3	98.0	92.9
I **Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri** - Accommodation and food service activities	106.6	109.4	110.3	99.0	99.1
55 **Konaklama** - Accommodation	105.1	104.5	102.5	93.9	99.7
56 **Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri** - Food and beverage service activities	107.0	111.0	112.7	100.7	98.9
J **Bilgi ve iletişim** - Information and communication	96.7	96.5	95.1	88.4	90.5
58 **Yayımcılık faaliyetleri** - Publishing activities	99.5	113.3	120.2	108.2	107.0
59 **Sinema filmi, video ve televizyon programları yapımcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri** - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	107.6	108.8	107.7	101.7	104.4
60 **Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri** - Programming and broadcasting activities	101.9	96.4	103.7	103.1	110.3
61 **Telekomünikasyon** - Telecommunications	89.7	83.4	78.1	72.9	70.4
62 **Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler** - Computer programming, consultancy and related activities	111.6	140.2	143.4	128.0	135.9
63 **Bilgi hizmet faaliyetleri** - Information service activities	101.4	84.7	82.4	76.1	95.7
M **Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler-** Professional, scientific and technical activities	109.6	114.2	124.5	108.4	106.1
69 **Hukuk, muhasebe ve idari danışmanlık faaliyetleri** - Legal, accounting and management consultancy activities	103.9	107.9	128.4	114.6	116.0
71 **Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri** - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	124.4	135.6	138.7	127.5	112.9
73 **Reklamcılık ve piyasa araştırması** - Advertising and market research	110.2	116.4	109.3	81.3	80.7
74 **Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler** - Other professional, scientific and technical activities	109.8	101.6	111.2	100.7	96.6
N **İdari ve destek hizmet faaliyetleri** - Administrative and support service activities	119.4	123.4	131.3	125.9	136.6
77 **Kiralama ve leasing faaliyetleri** - Rental and leasing activities	103.2	120.7	143.2	132.1	114.1
78 **İstihdam faaliyetleri** - Employment activities	111.2	107.9	100.9	79.7	79.3
79 **Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler** - Travel agency, tour operator reservation service and related activities	117.5	126.6	105.4	83.5	79.2
80 **Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri** - Security and investigation activities	151.1	178.1	198.0	196.6	193.0
82 **Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri** - Office administrative, office support and other business support activities	97.5	51.9	49.2	41.4	38.5

13.25 Ticaret - Hizmet çalışılan saat endeksi, 2006-2010

Trade and Services hours worked index, 2006-2010 [2005=100]

NACE Rev.2	2006	2007	2008	2009	2010
Ticaret - Hizmet - Trade and Services	111.6	119.2	122.8	116.8	116.7
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	111.0	118.9	124.8	121.1	119.8
45 Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	108.4	113.0	121.5	110.1	107.1
46 Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	110.8	111.1	112.9	110.5	110.0
47 Perakende ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	111.7	126.7	135.5	132.2	130.6
H Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	112.6	122.8	116.3	112.0	109.1
49 Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı - Land transport and transport via pipelines	110.2	116.1	102.0	96.4	99.4
50 Su yolu taşımacılığı - Water transport	98.7	97.8	118.4	119.1	112.0
51 Hava yolu taşımacılığı - Air transport	92.1	89.5	99.3	100.3	104.9
52 Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler - Warehousing and support activities for transportation	127.4	150.9	159.2	161.2	152.0
53 Posta ve kurye faaliyetleri - Postal and courier activities	113.3	128.9	112.3	100.7	86.3
I Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	108.4	116.1	118.5	106.7	104.7
55 Konaklama - Accommodation	105.5	107.8	105.3	98.6	101.0
56 Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri - Food and beverage service activities	110.1	121.0	126.4	111.5	106.9
J Bilgi ve iletişim - Information and communication	97.8	95.1	93.3	86.6	88.3
58 Yayımcılık faaliyetleri - Publishing activities	98.8	113.5	119.6	106.4	102.1
59 Sinema filmi, video ve televizyon programları yapımcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	112.3	113.9	113.3	110.0	104.6
60 Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri - Programming and broadcasting activities	102.3	95.4	101.4	102.4	107.4
61 Telekomünikasyon - Telecommunications	89.8	78.9	71.9	67.3	71.5
62 Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler - Computer programming, consultancy and related activities	118.1	153.2	160.6	137.0	122.2
63 Bilgi hizmet faaliyetleri - Information service activities	102.8	84.3	82.6	77.7	95.1
M Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler- Professional, scientific and technical activities	109.0	121.1	133.3	117.4	108.8
69 Hukuk, muhasebe ve idari danışmanlık faaliyetleri - Legal, accounting and management consultancy activities	103.3	118.2	145.8	135.6	129.2
71 Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	117.7	136.8	140.7	126.1	109.6
73 Reklamcılık ve piyasa araştırması - Advertising and market research	112.4	120.1	111.4	81.2	74.3
74 Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Other professional, scientific and technical activities	109.7	103.7	114.5	105.2	98.1
N İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	124.4	129.5	135.6	126.4	141.1
77 Kiralama ve leasing faaliyetleri - Rental and leasing activities	104.6	127.5	152.9	138.2	114.3
78 İstihdam faaliyetleri - Employment activities	115.5	105.2	100.5	80.2	78.6
79 Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler - Travel agency, tour operator reservation service and related activities	120.3	140.1	107.0	84.5	75.8
80 Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri - Security and investigation activities	158.7	185.8	208.9	201.2	194.6
82 Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri - Office administrative, office support and other business support activities	97.9	46.3	43.8	38.4	37.9

13.26 Ticaret - Hizmet brüt ücret-maaş endeksi, 2006-2010

Trade and Services gross wages and salaries index, 2006-2010 [2005=100]

NACE Rev.2	2006	2007	2008	2009	2010
Ticaret - Hizmet - Trade and Services	120.5	138.6	158.5	166.5	188.7
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	123.4	143.2	164.2	174.8	201.2
45 Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	119.6	136.0	158.6	162.7	183.6
46 Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	122.7	136.0	151.3	161.3	187.7
47 Perakende ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	125.2	154.3	182.2	195.1	222.8
H Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	120.6	140.8	151.9	162.9	181.8
49 Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı - Land transport and transport via pipelines	119.1	140.8	132.6	141.4	157.9
50 Su yolu taşımacılığı - Water transport	103.6	104.9	161.7	185.2	184.6
51 Hava yolu taşımacılığı - Air transport	102.1	112.1	137.7	170.5	220.0
52 Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler - Warehousing and support activities for transportation	134.7	170.0	206.2	211.7	246.7
53 Posta ve kurye faaliyetleri - Postal and courier activities	135.9	156.6	165.4	165.1	164.9
I Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	117.2	138.6	159.2	158.5	178.3
55 Konaklama - Accommodation	111.5	127.4	144.0	146.8	171.9
56 Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri - Food and beverage service activities	121.3	146.7	170.4	167.2	183.1
J Bilgi ve iletişim - Information and communication	106.6	109.7	132.7	132.8	143.6
58 Yayımcılık faaliyetleri - Publishing activities	110.2	145.5	185.7	185.7	204.9
59 Sinema filmi, video ve televizyon programları yapımcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	125.9	141.5	175.3	192.3	213.0
60 Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri - Programming and broadcasting activities	108.0	111.6	153.0	138.3	152.8
61 Telekomünikasyon - Telecommunications	102.2	94.5	105.7	107.7	112.7
62 Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler - Computer programming, consultancy and related activities	121.7	170.3	229.3	234.1	262.6
63 Bilgi hizmet faaliyetleri - Information service activities	116.1	114.9	134.2	136.0	160.7
M Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler- Professional, scientific and technical activities	118.8	142.6	169.9	171.4	189.4
69 Hukuk, muhasebe ve idari danışmanlık faaliyetleri - Legal, accounting and management consultancy activities	117.7	144.6	189.9	207.8	238.8
71 Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	129.2	165.8	183.0	193.9	198.9
73 Reklamcılık ve piyasa araştırması - Advertising and market research	114.3	134.3	145.0	117.2	129.0
74 Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Other professional, scientific and technical activities	117.6	108.7	130.7	140.5	143.6
N İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	129.5	148.2	175.7	185.9	216.1
77 Kiralama ve leasing faaliyetleri - Rental and leasing activities	123.9	164.0	218.1	227.2	236.6
78 İstihdam faaliyetleri - Employment activities	118.8	124.9	131.1	116.1	125.2
79 Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler - Travel agency, tour operator reservation service and related activities	118.1	135.0	127.8	117.3	132.1
80 Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri - Security and investigation activities	168.4	239.0	304.9	330.1	363.4
82 Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri - Office administrative, office support and other business support activities	106.2	53.0	64.1	65.7	57.5

13.27 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre yapılacak yeni ve ilave yapılar, 2006-2010
New buildings and additions by use of building and type of investor, 2006-2010
[İnşaat ruhsatlarına göre - According to construction permits]

A. Yapı sayısı - Number of buildings **B. Yüzölçüm** - Floor area (m²) units
C. Değer - Value **(TL** - TL) **D. Daire sayısı** - Number of dwelling units

		2006	2007	2008	2009	2010*
Genel toplam - General total	A	114 204	106 659	95 193	92 342	128 837
	B	122 909 886	125 067 023	103 846 233	100 726 544	160 887 534
	C	56 195 862 967	61 300 286 560	59 006 449 177	54 367 862 313	92 868 924 048
	D	600 387	584 955	503 565	518 475	823 060
Kamu sektörü - Public sector	A	2 993	4 625	6 462	4 977	7 072
	B	9 378 336	10 994 700	15 194 004	13 826 570	20 417 546
	C	4 272 674 694	5 479 262 434	8 630 082 260	7 489 150 777	11 771 408 110
	D	27 771	37 136	59 291	53 597	79 788
Konut - Residential buildings	A	1 536	2 735	4 227	2 718	4 078
	B	4 405 171	5 600 343	7 929 078	7 360 592	11 005 196
	C	2 005 535 971	2 831 204 295	4 601 906 867	4 102 503 797	6 472 041 824
	D	27 734	36 945	58 684	53 520	79 320
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	1 457	1 890	2 235	2 259	2 994
	B	4 973 165	5 394 357	7 264 926	6 465 978	9 412 350
	C	2 267 138 723	2 648 058 139	4 028 175 393	3 386 646 980	5 299 366 286
	D	37	191	607	77	468
Özel sektör - Private sector	A	105 206	96 840	85 175	81 839	115 918
	B	102 733 264	105 763 741	82 567 705	79 963 328	131 013 266
	C	47 031 892 287	51 846 694 149	46 943 638 432	43 186 496 663	75 621 354 934
	D	521 115	507 003	412 290	432 950	695 885
Konut - Residential buildings	A	93 060	84 779	74 121	73 281	102 964
	B	80 855 066	78 095 626	62 162 095	65 915 851	108 688 433
	C	37 049 033 963	39 131 393 962	35 468 152 385	35 724 959 611	63 122 662 119
	D	518 620	503 515	410 357	430 797	690 416
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	12 146	12 061	11 054	8 558	12 954
	B	21 878 198	27 668 115	20 405 610	14 047 477	22 324 833
	C	9 982 858 324	12 715 300 187	11 475 486 047	7 461 537 052	12 498 692 815
	D	2 495	3 488	1 933	2 153	5 469
Yapı kooperatifi Construction cooperatives	A	6 005	5 194	3 556	5 526	5 847
	B	10 798 286	8 308 582	6 084 524	6 936 646	9 456 722
	C	4 891 295 986	3 974 329 977	3 432 728 485	3 692 214 873	5 476 161 004
	D	51 501	40 816	31 984	31 928	47 387
Konut - Residential buildings	A	5 226	4 424	3 029	3 368	3 739
	B	8 506 436	6 861 923	5 068 083	5 616 506	8 145 075
	C	3 833 273 266	3 285 629 779	2 873 322 408	3 000 031 195	4 730 657 988
	D	51 443	40 570	31 979	31 917	47 367
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	779	770	527	2 158	2 108
	B	2 291 850	1 446 659	1 016 441	1 320 140	1 311 647
	C	1 058 022 720	688 700 198	559 406 077	692 183 678	745 503 016
	D	58	246	5	11	20

Not. Onarım ve tadilatı kapsamaz.

Note. Excludes repairs and alterations.

13.28 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2006-2010
Completed or partially completed new buildings and additions by use of building and type of investor, 2006-2010
[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

A. Yapı sayısı - Number of buildings **B. Yüzölçüm** - Floor area (m²) units
C. Değer - Value **(TL)** **D. Daire sayısı** - Number of dwelling units

		2006	2007	2008	2009	2010*
Genel toplam - General total	A	73 383	68 056	76 069	79 577	65 124
	B	57 207 320	63 403 212	70 957 036	80 763 646	68 997 744
	C	25 050 689 452	30 416 729 696	39 002 256 405	42 160 011 308	38 499 506 071
	D	295 389	326 484	357 286	404 058	351 435
Kamu sektörü - Public sector	A	1 580	1 723	3 794	5 612	4 245
	B	4 003 307	5 011 962	8 756 921	12 242 556	9 911 515
	C	1 823 177 580	2 506 895 767	4 914 878 052	6 598 466 090	5 696 712 087
	D	18 321	23 561	40 367	63 598	47 042
Konut - Residential buildings	A	1 059	953	2 704	4 251	2 965
	B	2 486 975	3 204 948	5 373 313	8 413 770	6 221 986
	C	1 171 529 935	1 635 934 013	3 092 658 289	4 608 458 856	3 667 580 854
	D	18 291	23 477	40 302	63 538	46 906
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	521	770	1 090	1 361	1 280
	B	1 516 332	1 807 014	3 383 608	3 828 786	3 689 529
	C	651 647 645	870 961 754	1 822 219 763	1 990 007 234	2 029 131 233
	D	30	84	65	60	136
Özel sektör - Private sector	A	62 686	60 989	67 120	68 161	57 263
	B	45 579 880	52 212 250	55 483 121	61 482 695	54 919 045
	C	19 792 859 432	24 936 728 117	30 350 384 286	31 873 919 093	30 472 613 940
	D	239 697	264 922	281 581	304 571	283 829
Konut - Residential buildings	A	54 088	51 556	57 313	58 930	50 337
	B	34 746 996	39 039 879	42 028 762	46 232 163	42 567 162
	C	15 057 696 227	18 580 401 225	23 173 765 126	24 045 544 338	23 834 309 704
	D	238 637	263 956	280 728	303 184	282 577
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	8 598	9 433	9 807	9 231	6 926
	B	10 832 884	13 172 371	13 454 359	15 250 532	12 351 883
	C	4 735 163 205	6 356 326 892	7 176 619 160	7 828 374 755	6 638 304 236
	D	1 060	966	853	1 387	1 252
Yapı kooperatifi Construction cooperatives	A	9 117	5 344	5 155	5 804	3 616
	B	7 624 133	6 179 000	6 716 994	7 038 395	4 167 184
	C	3 434 652 440	2 973 105 812	3 736 994 067	3 687 626 125	2 330 180 044
	D	37 371	38 001	35 338	35 889	20 564
Konut - Residential buildings	A	6 863	4 230	4 077	4 310	2 584
	B	5 574 493	5 307 959	5 059 323	5 454 302	3 352 592
	C	2 484 375 338	2 559 677 618	2 876 853 247	2 851 682 460	1 898 177 838
	D	37 350	37 822	35 328	35 869	20 557
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	2 254	1 114	1 078	1 494	1 032
	B	2 049 640	871 041	1 657 671	1 584 093	814 592
	C	950 277 102	413 428 194	860 140 820	835 943 665	432 002 206
	D	21	179	10	20	7

13.29 Kullanma amacı ve kat sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2006-2010
Completed or partially completed new buildings and additions by use and number of storeys, 2006-2010
[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

Kullanma amacı - Use of building	**Kat sayısı** Number of storeys	2006	2007	2008	2009	2010*
Toplam - Total	-2	30 822	25 801	26 837	29 000	23 961
	3-5	28 867	27 763	32 004	32 660	28 878
	6+	13 694	14 492	17 228	17 917	12 285
Konut - Residential buildings	-2	23 388	19 280	20 301	21 618	18 066
	3-5	26 114	24 300	28 488	29 502	26 426
	6+	12 508	13 159	15 305	16 371	11 394
Konut dışı yapı - Non residential buildings	-2	7 434	6 521	6 536	7 382	5 895
	3-5	2 753	3 463	3 516	3 158	2 452
	6+	1 186	1 333	1 923	1 546	891

13.30 Oda sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave konutlar, 2006-2010
Completed or partially completed new residential buildings and additions by number of rooms, 2006-2010
[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

Daire sayısı - Number of dwelling units	2006	2007	2008	2009	2010*
Toplam - Total	295 389	326 484	324 830	402 591	350 489
1 Odalı - With 1 room	3 351	13 792	25 839	30 819	21 310
2 Odalı - With 2 rooms	16 745	22 467	19 383	22 861	20 737
3 Odalı - With 3 rooms	93 858	101 056	83 717	110 392	92 508
4 Odalı - With 4 rooms	115 622	139 670	160 957	196 097	179 838
5 ve daha fazla odalı - With 5 rooms and over	65 813	49 499	34 934	42 422	36 096

13.31 Ortalama alan ve maliyetine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2006-2010
Completed or partially completed new buildings and additions by average floor area and cost, 2006-2010
[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

	2006	2007	2008	2009	2010*
Ortalama konut birimi alanı					
Average floor area of dwelling unit (m^2)	146	146	147	149	149
Ortalama maliyet (cari fiyatlarla) (TL)					
Average cost per unit (at current prices) (TL)	63 592	70 025	81 781	78 257	83 991
Metrekare maliyeti (TL)					
Cost per square meter (TL)	437	479	556	524	564
1 000 nüfusa düşen, yılda üretilen konut birimi					
Production of dwelling units per thousand population	- (1)	4.6	5.0	5.5	4.7

(1)Nüfus projeksiyonları ADNKS kapsamında yeniden güncellendiği için 2006 yılı nüfusu öğrenilemediğinden hesaplanamamaktadır.

(1) Can not be calculated because 2006 population can not be known as the population projections with the context of ADNKS will be recalculated.

13.32 Üç aylık inşaat sektörü istihdam endeksi, 2006-2010

Quarterly number of persons employed index in construction, 2006-2010 (2005=100)

NACE Rev.2	İnşaat Tipleri Sınıflaması Classification of Types of Constructions (CC)	2006	2007	2008	2009	2010*
F	**İnşaat** - Construction					
	Toplam - Total	115.3	115.7	109.4	88.1	90.4
	Bina - Building	115.7	115.4	104.2	75.5	76.3
	Bina dışı - Civil engineering	114.4	116.1	118.9	110.9	115.8
41	**Bina inşaatı** - Construction of buildings					
	Toplam - Total	118.5	114.9	101.3	71.7	72.9
	Bina - Building	118.5	114.9	101.3	71.7	72.9
	Bina dışı - Civil engineering	-	-	-	-	-
42	**Bina dışı yapıların inşaatı** - Civil engineering					
	Toplam - Total	112.0	113.7	109.7	99.5	106.3
	Bina - Building	-	-	-	-	-
	Bina dışı - Civil engineering	112.0	113.7	109.7	99.5	106.3
43	**Özel inşaat faaliyetleri** - Specialised construction activities					
	Toplam - Total	112.3	118.8	123.7	107.2	107.4
	Bina - Building	107.2	116.9	113.0	87.0	86.9
	Bina dışı - Civil engineering	119.5	121.5	138.8	135.5	136.2

13.33 Üç aylık inşaat sektörü brüt ücret - maaş endeksi, 2006-2010

Quarterly gross wages and salaries index in construction, 2006-2010 (2005=100)

NACE Rev.2	İnşaat Tipleri Sınıflaması Classification of Types of Constructions (CC)	2006	2007	2008	2009	2010*
F	**İnşaat** - Construction					
	Toplam - Total	128.4	140.9	154.7	144.8	164.6
	Bina - Building	131.5	143.3	151.3	125.0	139.1
	Bina dışı - Civil engineering	123.3	137.1	160.2	175.8	204.6
41	**Bina inşaatı** - Construction of buildings					
	Toplam - Total	134.8	143.1	149.9	121.7	135.6
	Bina - Building	134.8	143.1	149.9	121.7	135.6
	Bina dışı - Civil engineering	-	-	-	-	-
42	**Bina dışı yapıların inşaatı** - Civil engineering					
	Toplam - Total	121.1	134.4	149.7	161.8	189.5
	Bina - Building	-	-	-	-	-
	Bina dışı - Civil engineering	121.1	134.4	149.7	161.8	189.5
43	**Özel inşaat faaliyetleri** - Specialised construction activities					
	Toplam - Total	122.1	145.6	177.1	181.9	205.2
	Bina - Building	113.9	144.4	158.4	142.8	157.8
	Bina dışı - Civil engineering	131.5	146.9	198.7	227.0	260.0

13.34 Üç aylık inşaat sektörü çalışılan saat endeksi, 2006-2010

Quarterly hours worked index in construction, 2006-2010 (2005=100)

NACE Rev.2	İnşaat Tipleri Sınıflaması Classification of Types of Constructions (CC)	2006	2007	2008	2009	2010*
F	**İnşaat** - Construction					
	Toplam - Total	115.3	116.8	109.2	88.9	90.3
	Bina - Building	115.8	116.0	102.8	75.1	75.0
	Bina dışı - Civil engineering	114.3	118.3	120.4	113.0	116.9
41	**Bina inşaatı** - Construction of buildings					
	Toplam - Total	118.3	116.2	101.1	72.3	72.5
	Bina - Building	118.3	116.2	101.1	72.3	72.5
	Bina dışı - Civil engineering	-	-	-	-	-
42	**Bina dışı yapıların inşaatı** - Civil engineering					
	Toplam - Total	111.9	116.7	112.9	103.7	109.9
	Bina - Building	-	-	-	-	-
	Bina dışı - Civil engineering	111.9	116.7	112.9	103.7	109.9
43	**Özel inşaat faaliyetleri** - Specialised construction activities					
	Toplam - Total	112.3	118.3	123.7	109.7	108.2
	Bina - Building	105.5	114.9	110.2	87.0	85.8
	Bina dışı - Civil engineering	120.5	122.5	140.3	137.6	135.5

13.35 Üç aylık inşaat sektörü ciro endeksi, 2006-2010

Quarterly turnover index in construction, 2006-2010 (2005=100)

NACE Rev.2	İnşaat Tipleri Sınıflaması Classification of Types of Constructions (CC)	2006	2007	2008	2009	2010*
F	**İnşaat** - Construction					
	Toplam - Total	132.5	147.8	161.5	139.2	132.6
	Bina - Building	131.7	150.6	163.5	136.8	119.1
	Bina dışı - Civil engineering	133.7	143.3	158.3	143.1	154.5
41	**Bina inşaatı** - Construction of buildings					
	Toplam - Total	135.8	150.0	166.8	141.2	122.7
	Bina - Building	135.8	150.0	166.8	141.2	122.7
	Bina dışı - Civil engineering	-	-	-	-	-
42	**Bina dışı yapıların inşaatı** - Civil engineering					
	Toplam - Total	135.8	141.4	159.3	146.9	162.5
	Bina - Building	-	-	-	-	-
	Bina dışı - Civil engineering	135.8	141.4	159.3	146.9	162.5
43	**Özel inşaat faaliyetleri** - Specialised construction activities					
	Toplam - Total	117.4	152.0	149.6	121.0	112.4
	Bina - Building	109.6	153.7	145.0	113.0	99.7
	Bina dışı - Civil engineering	126.3	150.0	154.8	129.8	126.6

13.36 Üç aylık inşaat sektörü üretim endeksi, 2006-2010
Quarterly production index in construction, 2006-2010 (2005=100)

NACE Rev.2	İnşaat Tipleri Sınıflaması Classification of Types of Constructions (CC)	2006	2007	2008	2009	2010*
F İnşaat - Construction						
	Toplam - Total	118.4	124.9	115.5	96.6	113.7
	Bina - Building	118.7	125.1	111.8	89.3	106.8
	Bina dışı - Civil engineering	116.4	124.2	135.1	134.5	149.5

13.37 Bina inşaatı maliyet endeksi, 2006-2010
Building construction cost index, 2006-2010 (2005=100)

		Bina (Konut+Diğer) Building (Residential buildings+ Other usage)	**İki ve daha fazla daireli ikamet amaçlı binalar** Two and more dwelling residential buildings (A)	**Bir daireli ikamet amaçlı binalar** One dwelling residential buildings (E)	**Konut** Residential buildings (A+E)	**Diğer** Other[(1)]
Ortalama endeks - Average index						
Genel toplam - General total	2006	115.98	115.88	115.99	115.89	116.23
	2007	125.68	125.51	125.82	125.55	126.06
	2008	142.84	143.21	140.69	142.94	142.56
	2009	136.73	137.06	137.63	137.12	135.62
	2010	144.59	144.85	144.79	144.84	143.89
İşçilikler toplamı - Labour total	2006	121.84	121.92	121.61	121.88	121.72
	2007	137.78	137.84	137.45	137.80	137.74
	2008	153.84	153.88	153.59	153.85	153.81
	2009	158.54	158.57	158.26	158.53	158.56
	2010	167.40	167.34	167.28	167.34	167.58
Malzemeler toplamı - Materials total	2006	114.46	114.31	114.41	114.32	114.86
	2007	122.54	122.29	122.56	122.32	123.14
	2008	139.98	140.42	137.07	140.06	139.74
	2009	131.06	131.44	131.85	131.48	129.89
	2010	138.67	138.97	138.48	138.92	137.97
Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim oranları - Rates of change according to the same period of the previous year (%)						
Genel toplam - General total	2006	15.98	15.88	15.99	15.89	16.23
	2007	8.36	8.31	8.48	8.33	8.45
	2008	13.65	14.10	11.82	13.85	13.09
	2009	-4.28	-4.29	-2.17	-4.07	-4.86
	2010	5.75	5.68	5.20	5.63	6.10
İşçilikler toplamı - Labour total	2006	21.84	21.92	21.61	21.88	21.72
	2007	13.09	13.06	13.02	13.06	13.16
	2008	11.65	11.63	11.75	11.65	11.66
	2009	3.06	3.04	3.04	3.04	3.09
	2010	5.59	5.54	5.70	5.55	5.69
Malzemeler toplamı - Materials total	2006	14.46	14.31	14.41	14.32	14.86
	2007	7.06	6.99	7.12	7.00	7.21
	2008	14.23	14.82	11.84	14.50	13.48
	2009	-6.37	-6.40	-3.81	-6.12	-7.05
	2010	5.80	5.73	5.03	5.65	6.22

(1) Ticari, idari, okul ve sıhhi binaları kapsar. (1) Covers commercial, administrative, school and medical buildings.

13.38 İBBS'ye göre belediye sınırları içinde bina, konut ve belediyeler, 1984, 2000
Buildings, dwelling units and municipalities inside the boundaries of municipalities by SR, 1984, 2000

İBBS - SR	Bina sayısı Number of buildings			Konut sayısı Number of dwelling units			Belediye sayısı Number of municipalities		
	1984	2000	(%)	1984	2000	(%)	1984	2000	(%)
TR Türkiye - Turkey	4 387 971	7 838 675	78.6	7 096 277	16 235 830	128.8	1 699	3 212	89.1
TR1 İstanbul									
TR10	505 224	869 444	72.1	1 378 115	3 393 077	146.2	24	73	204.2
İstanbul	505 224	869 444	72.1	1 378 115	3 393 077	146.2	24	73	204.2
TR2 Batı Marmara - West Marmara	233 358	443 651	90.1	326 811	854 397	161.4	115	172	49.6
TR21	102 639	202 927	97.7	142 931	400 770	180.4	53	85	60.4
Tekirdağ	36 878	99 408	169.6	56 827	222 641	291.8	16	33	106.3
Edirne	36 191	58 545	61.8	47 892	94 979	98.3	18	26	44.4
Kırklareli	29 570	44 974	52.1	38 212	83 150	117.6	19	26	36.8
TR22	130 719	240 724	84.2	183 880	453 627	146.7	62	87	40.3
Balıkesir	94 193	176 067	86.9	137 933	340 750	147.0	39	53	35.9
Çanakkale	36 526	64 657	77.0	45 947	112 877	145.7	23	34	47.8
TR3 Ege - Aegean	835 276	1 449 131	73.5	1 186 503	2 557 077	115.5	331	596	80.1
TR31	325 092	522 243	60.6	536 988	1 140 731	112.4	53	88	66.0
İzmir	325 092	522 243	60.6	536 988	1 140 731	112.4	53	88	66.0
TR32	234 807	456 983	94.6	298 693	703 048	135.4	130	215	65.4
Aydın	94 733	172 103	81.7	128 014	274 260	114.2	43	54	25.6
Denizli	89 905	143 737	59.9	114 020	234 168	105.4	61	100	63.9
Muğla	50 169	141 143	181.3	56 659	194 620	243.5	26	61	134.6
TR33	275 377	469 905	70.6	350 822	713 298	103.3	148	293	98.0
Manisa	128 782	191 806	48.9	156 373	304 817	94.9	51	84	64.7
Afyonkarahisar	71 573	132 924	85.7	90 620	171 512	89.3	57	108	89.5
Kütahya	45 954	94 943	106.6	63 541	154 313	142.9	27	77	185.2
Uşak	29 068	50 232	72.8	40 288	82 656	105.2	13	24	84.6
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	396 172	711 552	79.6	640 980	1 566 178	144.3	125	222	77.6
TR 41	247 368	419 314	69.5	376 570	891 585	136.8	63	100	58.7
Bursa	147 334	270 023	83.3	236 628	640 197	170.5	34	54	58.8
Eskişehir	85 668	123 501	44.2	121 265	207 717	71.3	21	31	47.6
Bilecik	14 366	25 790	79.5	18 677	43 671	133.8	8	15	87.5
TR42	148 804	292 238	96.4	264 410	674 593	155.1	62	122	96.8
Kocaeli	62 906	140 613	123.5	128 411	352 079	174.2	19	44	131.6
Sakarya	53 412	86 127	61.3	78 865	156 386	98.3	24	39	62.5
Düzce [14]	9 122	19 617	115.1	14 341	37 197	159.4	3	11	266.7
Bolu	17 609	22 612	28.4	26 081	48 647	86.5	15	13	-13.3
Yalova [10]	5 755	23 269	304.3	16 712	80 284	380.4	1	15	1 400.0
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	470 537	750 717	59.5	897 916	1 654 401	84.2	173	287	65.9
TR51	266 879	384 489	44.1	625 962	1 128 625	80.3	54	66	22.2
Ankara	266 879	384 489	44.1	625 962	1 128 625	80.3	54	66	22.2
TR52	203 658	366 228	79.8	271 954	525 776	93.3	119	221	85.7
Konya	191 057	333 645	74.6	250 426	469 894	87.6	117	205	75.2
Karaman [3]	12 601	32 583	158.6	21 528	55 882	159.6	2	16	700.0
TR6 Akdeniz - Mediterranean	561 424	1 169 316	108.3	770 917	2 078 908	169.7	202	459	127.2
TR61	160 409	355 363	121.5	225 142	643 815	186.0	100	182	82.0
Antalya	82 578	233 802	183.1	120 581	456 371	278.5	38	102	168.4
Isparta	48 327	75 476	56.2	65 019	122 422	88.3	41	50	22.0
Burdur	29 504	46 085	56.2	39 542	65 022	64.4	21	30	42.9
TR62	238 890	459 536	92.4	340 854	909 373	166.8	55	121	120.0
Adana	146 862	253 447	72.6	200 176	469 189	134.4	26	52	100.0
Mersin	92 028	206 089	123.9	140 678	440 184	212.9	29	69	137.9

13.38 İBBS'ye göre belediye sınırları içinde bina, konut ve belediyeler, 1984, 2000 (devam)
Buildings, dwelling units and municipalities inside the boundaries of municipalities by SR, 1984, 2000 (continued)

İBBS - SR	Bina sayısı Number of buildings			Konut sayısı Number of dwelling units			Belediye sayısı Number of municipalities		
	1984	2000	(%)	1984	2000	(%)	1984	2000	(%)
TR63	162 125	354 417	118.6	204 921	525 720	156.5	47	156	231.9
Hatay	79 098	176 048	122.6	107 508	273 294	154.2	21	76	261.9
Kahramanmaraş	53 371	111 772	109.4	66 430	166 693	150.9	22	64	190.9
Osmaniye (13)	29 656	66 597	124.6	30 983	85 733	176.7	4	16	300.0
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	319 811	536 815	67.9	432 231	878 085	103.2	202	380	88.1
TR71	141 161	247 847	75.6	178 623	375 885	110.4	99	202	104.0
Kırıkkale (4)	24 650	49 119	99.3	37 717	83 177	120.5	4	27	575.0
Aksaray (1)	13 045	55 305	324.0	15 975	81 540	410.4	2	48	2 300.0
Niğde	46 258	52 710	13.9	54 501	79 757	46.3	44	52	18.2
Nevşehir	34 435	55 009	59.7	40 534	75 838	87.1	33	45	36.4
Kırşehir	22 773	35 704	56.8	29 896	55 573	85.9	16	30	87.5
TR72	178 650	288 968	61.8	253 608	502 200	98.0	103	178	72.8
Kayseri	93 622	142 399	52.1	139 913	273 620	95.6	42	67	59.5
Sivas	47 753	73 125	53.1	67 161	117 149	74.4	26	46	76.9
Yozgat	37 275	73 444	97.0	46 534	111 431	139.5	35	65	85.7
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	300 334	506 099	68.5	473 856	962 584	103.1	148	306	106.8
TR81	63 548	105 082	65.4	126 320	229 477	81.7	19	49	157.9
Zonguldak	40 576	64 849	59.8	81 994	142 825	74.2	13	32	146.2
Karabük (11)	17 480	25 632	46.6	34 007	56 725	66.8	3	8	166.7
Bartın (7)	5 492	14 601	165.9	10 319	29 927	190.0	3	9	200.0
TR82	53 422	80 041	49.8	81 344	153 878	89.2	43	63	46.5
Kastamonu	27 740	39 292	41.6	40 858	69 899	71.1	17	21	23.5
Çankırı	15 173	24 549	61.8	22 456	43 616	94.2	19	31	63.2
Sinop	10 509	16 200	54.2	18 030	40 363	123.9	7	11	57.1
TR83	183 364	320 976	75.0	266 192	579 229	117.6	86	194	125.6
Samsun	58 602	115 595	97.3	106 819	255 042	138.8	17	50	194.1
Tokat	49 594	92 906	87.3	63 329	133 690	111.1	30	77	156.7
Çorum	40 836	65 761	61.0	53 238	114 547	115.2	17	38	123.5
Amasya	34 332	46 714	36.1	42 806	75 950	77.4	22	29	31.8
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	162 957	313 116	92.1	244 838	586 438	139.5	131	233	77.9
TR90	162 957	313 116	92.1	244 838	586 438	139.5	131	233	77.9
Trabzon	42 989	96 698	124.9	68 290	195 111	185.7	35	77	120.0
Ordu	49 322	103 014	108.9	68 755	163 529	137.8	37	72	94.6
Giresun	28 610	46 978	64.2	42 715	95 659	123.9	18	33	83.3
Rize	23 257	31 511	35.5	35 621	75 972	113.3	17	21	23.5
Artvin	8 997	14 987	66.6	16 614	30 190	81.7	10	12	20.0
Gümüşhane	9 782	19 928	103.7	12 843	25 977	102.3	14	18	28.6
TRA Kuzeydoğu Anadolu North East Anatolia	141 469	210 880	49.1	160 248	280 453	75.0	70	116	65.7
TRA1	82 285	121 019	47.1	104 121	180 975	73.8	38	77	102.6
Erzurum	54 057	75 258	39.2	67 680	117 810	74.1	25	39	56.0
Erzincan	22 467	37 765	68.1	29 928	51 796	73.1	12	29	141.7
Bayburt (2)	5 761	7 996	38.8	6 513	11 369	74.6	1	9	800.0
TRA2	59 184	89 861	51.8	56 127	99 478	77.2	32	39	21.9
Ağrı	21 688	36 428	68.0	19 484	41 151	111.2	8	12	50.0
Kars	22 856	26 194	14.6	24 936	29 557	18.5	16	10	-37.5
Iğdır (9)	8 966	19 091	112.9	6 969	20 691	196.9	3	8	166.7
Ardahan (8)	5 674	8 148	43.6	4 738	8 079	70.5	5	9	80.0

13.38 İBBS'ye göre belediye sınırları içinde bina, konut ve belediyeler, 1984, 2000 (devam)
Buildings, dwelling units and municipalities inside the boundaries of municipalities by SR, 1984, 2000 (continued)

İBBS - SR	Bina sayısı Number of buildings 1984	2000	(%)	Konut sayısı Number of dwelling units 1984	2000	(%)	Belediye sayısı Number of municipalities 1984	2000	(%)
TRB Ortadoğu Anadolu									
Central East Anatolia	162 526	305 680	88.1	211 300	477 859	126.2	90	174	93.3
TRB1	103 312	161 919	56.7	150 508	305 198	102.8	60	103	71.7
Malatya	52 920	84 029	58.8	76 022	154 466	103.2	28	54	92.9
Elazığ	33 709	52 354	55.3	54 519	109 729	101.3	15	26	73.3
Bingöl	9 815	17 209	75.3	11 476	28 073	144.6	8	13	62.5
Tunceli	6 868	8 327	21.2	8 491	12 930	52.3	9	10	11.1
TRB2	59 214	143 761	142.8	60 792	172 661	184.0	30	71	136.7
Van	29 118	66 678	129.0	26 918	80 101	197.6	10	20	100.0
Muş	9 896	31 898	222.3	11 320	36 019	218.2	5	28	460.0
Bitlis	13 554	30 402	124.3	15 010	36 149	140.8	7	15	114.3
Hakkari	6 646	14 783	122.4	7 544	20 392	170.3	8	8	0.0
TRC Güneydoğu Anadolu									
South East Anatolia	298 883	572 274	91.5	372 562	946 373	154.0	88	194	120.5
TRC1	117 173	221 148	88.7	158 412	375 704	137.2	32	60	87.5
Gaziantep	80 541	155 343	92.9	114 817	279 617	143.5	17	27	58.8
Adıyaman	26 285	52 006	97.9	30 415	75 690	148.9	14	28	100.0
Kilis (12)	10 347	13 799	33.4	13 180	20 397	54.8	1	5	400.0
TRC2	111 986	204 232	82.4	138 566	358 996	159.1	26	58	123.1
Şanlıurfa	60 665	113 612	87.3	63 113	158 645	151.4	12	27	125.0
Diyarbakır	51 321	90 620	76.6	75 453	200 351	165.5	14	31	121.4
TRC3	69 724	146 894	110.7	75 584	211 673	180.1	30	76	153.3
Mardin	40 493	62 925	55.4	42 256	87 668	107.5	17	31	82.4
Batman (5)	17 234	34 853	102.2	19 016	55 577	192.3	4	12	200.0
Şırnak (6)	1 493	28 089	1781.4	1 699	38 184	2147.4	1	20	1900.0
Siirt	10 504	21 027	100.2	12 613	30 244	139.8	8	13	62.5

Not. Aşağıdaki iller ve bunlara bağlı belediyeler 1984 yılında yapılan Bina Sayımında bağlı oldukları il toplamından düşürülerek kendi illerine eklenmiştir.

(1) Niğde ilinden ayrılan Aksaray ilçesi Ortaköy belediyesi ile birlikte Aksaray iline dahil olmuştur.
(2) Gümüşhane ilinden ayrılan Bayburt ilçesi il olmuştur.
(3) Konya ilinden ayrılan Karaman ilçesi Ermenek belediyesi ile birlikte Karaman iline dahil olmuştur.
(4) Ankara ilinden ayrılan Kırıkkale ilçesi Delice, Keskin ve Sulakyurt belediyeleri ile birlikte Kırıkkale iline dahil olmuştur.
(5) Siirt ilinden ayrılan Batman ilçesi Beşiri, Kozluk ve Sason belediyeleri ile birlikte Batman iline dahil olmuştur.
(6) Siirt ilinden ayrılan Şırnak ilçesi il olmuştur.
(7) Zonguldak ilinden ayrılan Bartın ilçesi Kurucaşile ve Ulus belediyeleri ile birlikte Bartın iline dahil olmuştur.
(8) Kars ilinden ayrılan Ardahan ilçesi Çıldır, Göle, Hanak ve Posof belediyeleri ile birlikte Ardahan iline dahil olmuştur.
(9) Kars ilinden ayrılan Iğdır ilçesi Aralık ve Tuzluca belediyeleri ile birlikte Iğdır iline dahil olmuştur.
(10) İstanbul ilinden ayrılan Yalova ilçesi il olmuştur.
(11) Zonguldak ilinden ayrılan Karabük ilçesi Eflani ve Safranbolu belediyeleri ile birlikte Karabük iline dahil olmuştur.
(12) Gaziantep ilinden ayrılan Kilis ilçesi il olmuştur.
(13) Adana ilinden ayrılan Osmaniye ilçesi Bahçe, Düziçi ve Kadirli belediyeleri ile birlikte Osmaniye iline dahil olmuştur.
(14) Bolu ilinden ayrılan Düzce ilçesi Akçakoca ve Yığılca belediyeleri ile birlikte Düzce iline dahil olmuştur.

Note. Following provinces and municipalities which had been dependent on these provinces are subtracted from sum of provinces (sum of provinces refers to total number of municipalities of the provinces at the moment of 1984 Building Census). Then these provinces and municipalities were added to their provinces.
(1) Aksaray district (separated from Niğde) and Ortaköy municipality together had been included in Aksaray province.
(2) Bayburt district (separated from Gümüşhane) had been province.
(3) Karaman district (separated from Konya) and Ermenek municipality together had been included in Karaman province.
(4) Kırıkkale district (separated from Ankara) and Delice, Keskin, Sulakyurt municipalities together had been included in Kırıkkale province.
(5) Batman district (separated from Siirt) and Beşeri, Kozluk, Sason municipalities together had been included in Batman province.
(6) Şırnak district (separated from Siirt) had been province.
(7) Bartın district (separated from Zonguldak) and Kurucaşile, Ulus municipalities together had been included in Bartın province.
(8) Ardahan district (separated from Kars) and Çıldır, Göle, Hanak, Posof municipalities together had been included in Ardahan province.
(9) Iğdır district (separated from Kars) and Aralık, Tuzluca municipalities together had been included in Iğdır province.
(10) Yalova district (separated from İstanbul) had been province.
(11) Karabük district (separated from Zonguldak) and Eflani, Safranbolu municipalities together had been included in Karabük province.
(12) Kilis district (separated from Gaziantep) had been province.
(13) Osmaniye district (separated from Adana) and Bahçe, Düziçi, Kadirli municipalities together had been included in Osmaniye province.
(14) Düzce district (separated from Bolu) and Akçakoca, Yığılca municipalities together had been included in Düzce province.

13.39 Kullanım amacı, taban alanı ve kat sayısına göre bina sayısı, 2000
Number of buildings by use of buildings, floor area and number of storeys, 2000

	Toplam bina sayısı Total number of building	Binanın kat sayısı - Number of storeys of building 1-2	3-5	6+	Bilinmeyen Unknown
Bina sayısı - Number of buildings	7 838 675	5 910 015	1 585 233	291 649	51 778
Kullanım amacı - Use of buildings					
Konut - Residential building	5 872 808	4 567 536	1 117 193	153 719	34 360
Çoğunluğu konut					
Mostly residential buildings	863 005	421 204	325 956	113 741	2 104
Çoğunluğu konut dışı					
Mostly out of residential buildings	84 926	55 777	24 044	3 658	1 447
Ticari - Commercial	470 524	383 708	62 355	14 507	9 954
Sanayi - Industrial	143 209	125 304	16 191	1 066	648
Eğitim - Education	28 820	15 364	12 541	761	154
Kültür - Culture	1 529	1 040	439	40	10
Sağlık - Health	6 600	4 252	1 896	411	41
Sosyal - Social	9 215	6 749	1 990	387	89
Spor - Sport	2 187	1 895	258	3	31
Resmi daire - Administrative buildings	33 124	23 931	7 629	1 183	381
Dini - Religious	26 952	22 997	3 585	110	260
Konut dışı karışık					
Mixed out of residential buildings	37 598	26 254	8 924	1 990	430
Tarımsal - Agricultural	179 527	178 986	536	5	-
Diğer - Other	74 788	73 314	1 459	15	-
Bilinmeyen - Unknown	3 863	1 704	237	53	1 869
Taban alanı - Floor area (m^2)					
0-49	662 939	600 640	48 982	1 018	12 299
50-74	1 229 760	1 118 236	105 401	5 985	138
75-99	2 116 742	1 701 548	385 798	29 163	233
100-149	2 643 382	1 967 812	589 815	60 570	25 185
150-199	459 939	251 439	157 935	46 192	4 373
200-299	404 367	151 848	174 160	75 859	2 500
300-499	197 121	61 880	81 701	52 521	1 019
500+	114 555	55 074	39 250	19 895	336
Bilinmeyen - Unknown	9 870	1 538	2 191	446	5 695

13.3 Kat sayısına göre binaların oranı
Rate of buildings by number of storeys
2000

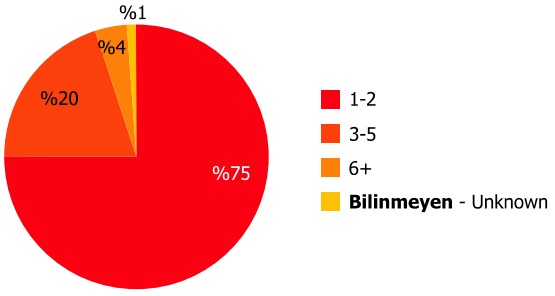

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

		Sayfa Page		
	Açıklama	**266**		**Explanation**
	Grafik			**Graph**
14.1	Elektrik tüketimi, 2009	**267**	14.1	Consumption of electricity, 2009
	Tablo			**Table**
14.1	Sektöre ve kullanım alanına göre nihai enerji tüketimi, 2005	**267**	14.1	Final energy consumption by sectors and usage areas, 2005
14.2	Elektrik santrallerinin kurulu gücü ve enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi, 2005-2009	**268**	14.2	Installed capacity of electricity power plants and electricity generation by energy resources, 2005-2009
14.3	Türkiye net elektrik tüketiminin tüketici gruplara dağılımı, 2005-2009	**268**	14.3	Net electricity consumption of Turkey by consumer group, 2005-2009
14.4	İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2009	**269**	14.4	Electricity consumption by SR, 2009

AÇIKLAMA

ENERJİ

Bu bölümde yer alan sektörlere ve kullanım alanlarına göre nihai enerji tüketimi Türkiye İstatistik Kurumu tarafından üretilmiştir. Elektrik üretim ve tüketim bilgileri ise Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Genel Müdürlüklerinden alınmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Kurulu güç: Santrallerde bulunan bütün gruplara ilişkin jeneratörlerin etiket güçlerinin toplamıdır.

Brüt üretim: Jeneratör çıkışlarında ölçülen enerji üretimidir.

TEP (Ton Eşdeğer Petrol): 1 TEP, 1 ton ham petrolden elde edilebilecek enerji miktarıdır.

Nihai enerji tüketimi: Bir enerji kaynağının en son tüketim şeklidir.

Girişim: Birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. Girişim bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

EXPLANATION

ENERGY

Information presented in this section on final energy consumption by sectors and usage areas is produced by TurkStat. Production and consumption of electricity is provided by the General Management of Turkish Electricity Transmission Corporation (TETC) and Turkish Electricity Distribution Corporation (TEDC) which are connected to Ministry of Energy and Natural Recources.

Definitions and Concepts

Installed capacity: The sum of nominal ratings of generators existing in the plants.

Gross production: The amount of energy production measured at the generator terminals.

TOE (Tonne of Oil Equivalent): 1 TOE is equal to the energy which can be obtained from 1 ton crude oil.

Final energy consumption: It is the last consumption form of an energy source.

Enterprise: The enterprise is an organizational form that produces goods and services using decision autonomy at first degree. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations.

14.1 Sektöre ve kullanım alanına göre nihai enerji tüketimi, 2005
Final energy consumption by sectors and usage areas, 2005 **(TEP -** TOE)

NACE Rev.1.1	**Girişim sayısı** Number of enterprises	**Kullanım alanı -** Usage areas: **Toplam** - Total **TEP-**TOE	**(%)**	**Mal ve hizmet üretimi** Production of goods and services **TEP-**TOE	**Alan ısıtma** Space heating **TEP-**TOE	**Ulaştırma** Transportation **TEP-**TOE
Toplam - Total	35 270	25 085 711	100.00	20 018 175	1 533 519	3 534 017
C **Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	592	458 927	1.83	370 724	18 580	69 623
D **İmalat -** Manufacturing	9 970	18 266 371	72.82	17 157 368	728 934	380 069
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** - Electricity, gas and water supply	279	829 431	3.31	773 208	32 266	23 957
F **İnşaat** - Construction	2 075	467 081	1.86	332 798	28 235	106 047
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles, personal and household goods	9 586	927 769	3.70	384 339	149 353	394 077
H **Otel ve lokantalar** Hotels and restaurants	2 561	474 644	1.89	256 189	174 786	43 669
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	2 808	2 807 997	11.19	318 818	101 844	2 387 335
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	376	158 536	0.63	67 977	70 634	19 925
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	3 930	266 654	1.06	162 654	45 414	58 585
M **Eğitim -** Education	1 470	117 298	0.47	28 397	78 564	10 337
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler** Health and social work	866	76 556	0.31	32 329	35 276	8 951
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri (kar amacı olmayan kurumlar hariç)** Other community, social and personal service activities (excluding non-profit organizations)	757	234 446	0.93	133 374	69 632	31 440

Not. Bilgiler "2005 Enerji Tüketim Anketi" sonuçlarına aittir. Alt sektörler itibariyle enerji satın alışlarının en az %80'ini oluşturan, çalışanlar sayısı 20 ve üstü ya da 50 ve üstü olan girişimler kapsama alınmıştır. Bu kapsam, toplam enerji satın alışlarının yaklaşık %90'ını oluşturmaktadır.

Note. Data cover "2005 Energy Consumption Survey" results. In each subsector, the enterprises purchasing the energy percentage of 80% and more and the number of employees 20 and more or 50 and more were covered. This coverage constitutes 90% of the total energy purchased.

14.1 Elektrik tüketimi
Consumption of electricity
2009

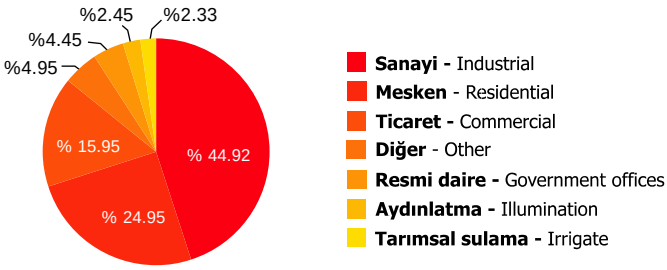

Veri için tablo 14.4'e bakınız.
For data, see table 14.4.

14.2 Elektrik santrallerinin kurulu gücü ve enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi, 2005 -2009
Installed capacity of electricity power plants and electricity generation by energy resources, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kurulu güç - Installed capacity (MW)	38 843.5	40 564.8	40 835.7	41 817.2	44 761.2
Brüt üretim - Gross production (GWh)	161 956.2	176 299.8	191 558.1	198 418.0	194 812.9
Taşkömürü+ithal kömür+asfaltit - Hard coal+ imported coal+asphaltite	13 246.2	14 216.6	15 136.2	15 857.5	16 595.6
Linyit - Lignite	29 946.3	32 432.9	38 294.7	41 858.1	39 089.5
Fuel oil - Fuel oil	5 120.7	4 232.4	6 469.6	7 208.6	4 439.8
Motorin - Diesel oil	2.5	57.7	13.3	266.3	345.8
Doğal gaz - Natural gas	73 444.9	80 691.2	95 024.8	98 685.3	96 094.7
Hidrolik+jeotermal+rüzgar - Hydraulic+geothermal+wind	39 713.9	44 464.7	36 361.9	34 278.7	37 889.5
Diğer - Other [1]	481.7	204.3	257.6	263.5	358.1

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim - İletim istatistikleri
Source: TETC Electricity Generation - Transmission Statistics of Turkey
(1) Nafta, LPG, biogaz, endüstriyel atık vb.
(1) Naphtha, LPG, biogas, industrial waste etc.

14.3 Türkiye net elektrik tüketiminin tüketici gruplara dağılımı, 2005-2009
Net electricity consumption of Turkey by consumer group, 2005-2009 (GWh)

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	130 262.8	143 070.5	155 135.2	161 947.5	156 894.1
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık Agriculture, forestry, hunting and fishing	4 113.3	4 441.2	4 980.9	5 806.5	4 878.7
Maden kömürü ve linyit üretimi Coal and lignite mining	471.1	486.5	540.6	547.5	723.1
Maden kömürü ve linyit dışı diğer madenler üretimi Mining industries other than coal and lignite mining	595.6	591.4	636.3	709.5	645.6
Gıda, meşrubat, içki ve tütün sanayi Food, beverage and tobacco industries	3 753.9	4 072.1	4 932.0	4 828.5	4 916.1
Tekstil, deri ve giyim sanayi Manufacture of textiles, leather and clothing	12 099.6	12 527.8	13 452.9	11 552.2	12 008.4
Ağaç işleri, kağıt ve bağımlı benzer sanayi Manufacture of wood, paper and allied industries	2 373.2	2 785.8	3 523.4	3 584.1	3 471.9
Kauçuk, lastik ve plastik sanayi Manufacture of rubber and plastic products	1 524.8	2 146.6	3 212.9	2 540.1	2 462.1
Kimya sanayi - Manufacture of chemicals	4 913.1	4 963.1	5 822.6	5 621.8	4 480.3
Toprak ve çimento sanayi Manufacture of earthenware and cement	6 536.5	7 072.0	8 508.4	9 752.8	9 672.7
Demir, çelik üretimi ve demir işleme sanayi Iron and steel basic industries	11 661.1	13 398.4	15 477.3	16 014.9	16 000.3
Demir dışı metal üretimi ve işleme sanayi Non-ferrous metal basic industries	2 484.6	2 785.2	3 035.6	2 471.8	1 924.4
Makine, elektrikli aletler ve ulaşım araçları yapımı Manufacture of electrical machinery and transport equipment	2 489.3	2 518.0	2 733.2	3 647.4	3 997.5
Organize ve diğer fabrikasyon sanayi Manufacturing industries not elsewhere classified	12 127.0	13 102.7	9 864.7	11 409.8	8 247.7
İnşaat ve bayındırlık - Building and public works	1 264.5	1 577.3	2 054.6	2 169.8	1 920.0
İdari ve kamu hizmet sektörü Public administration and public utilities	9 279.5	10 981.6	12 046.7	12 835.5	12 431.3
Ticaret, el sanatları, turizm ve diğer hizmetler Commerce, services and handicrafts	18 206.4	19 869.5	22 127.4	23 058.1	24 494.9
Ulaştırma ve haberleşme Transportation and communication	1 291.4	1 335.0	1 657.3	1 843.3	1 626.8
Genel aydınlatma - Illumination of public places	4 143.0	3 950.4	4 052.6	3 970.2	3 844.8
Mesken içi hizmetler - Household	30 934.9	34 466.0	36 475.8	39 583.6	39 147.5

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri
Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Turkey

14.4 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2009
Electricity consumption by SR, 2009

Miktar - Quantity (MWh)

İBBS - SR	**Toplam** Total	**Mesken** Residential	**Ticaret** Commercial	**Resmi daire** Government offices	**Sanayi** Industrial	**Tarımsal sulama** Irrigate	**Aydınlatma** Illumination	**Diğer** Other
TR Türkiye - Turkey	156 894 070	39 147 505	25 018 856	6 989 641	70 470 076	3 661 805	3 844 834	7 761 353
TR1 İstanbul	29 147 130	9 549 457	9 612 409	1 031 789	7 242 045	2 274	525 295	1 183 860
TR10	29 147 130	9 549 457	9 612 409	1 031 789	7 242 045	2 274	525 295	1 183 860
TR100 İstanbul	29 147 130	9 549 457	9 612 409	1 031 789	7 242 045	2 274	525 295	1 183 860
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	12 354 712	1 816 929	792 695	243 914	8 366 165	164 068	232 680	738 261
TR21	7 189 135	923 704	386 351	106 523	5 186 604	108 024	90 225	387 704
TR211 Tekirdağ	4 689 242	494 567	194 960	45 905	3 670 991	6 382	38 375	238 062
TR212 Edirne	895 186	229 662	113 123	34 254	327 490	98 719	28 905	63 032
TR213 Kırklareli	1 604 707	199 475	78 268	26 364	1 188 122	2 923	22 945	86 610
TR22	5 165 576	893 225	406 344	137 390	3 179 561	56 044	142 455	350 557
TR221 Balıkesir	2 156 166	625 466	284 233	88 509	758 114	30 930	101 057	267 858
TR222 Çanakkale	3 009 411	267 759	122 112	48 881	2 421 447	25 114	41 399	82 700
TR3 Ege - Aegean	24 267 268	6 134 512	3 262 745	792 247	11 153 415	690 752	370 758	1 862 839
TR31	13 419 636	3 128 514	1 563 637	428 669	7 165 676	261 712	110 601	760 828
TR310 İzmir	13 419 636	3 128 514	1 563 637	428 669	7 165 676	261 712	110 601	760 828
TR32	5 567 288	1 703 715	1 134 829	183 504	1 683 707	118 226	110 907	632 399
TR321 Aydın	1 531 907	603 874	276 156	60 241	342 673	51 706	47 993	149 263
TR322 Denizli	2 120 619	469 864	230 313	46 376	1 173 365	41 890	24 102	134 709
TR323 Muğla	1 914 762	629 977	628 360	76 887	167 669	24 630	38 813	348 427
TR33	5 280 344	1 302 284	564 280	180 074	2 304 031	310 814	149 250	469 612
TR331 Manisa	2 395 886	647 383	249 015	77 477	949 020	199 269	53 084	220 639
TR332 Afyonkarahisar	1 013 420	270 456	133 886	48 995	346 047	92 596	36 909	84 531
TR333 Kütahya	1 003 866	228 604	101 984	38 316	470 994	2 887	37 669	123 411
TR334 Uşak	867 172	155 841	79 395	15 285	537 970	16 061	21 587	41 031
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	24 128 123	3 795 334	2 064 113	604 648	16 332 155	169 000	327 394	835 479
TR41	10 330 590	1 962 037	1 066 848	277 011	6 422 431	155 899	112 050	334 314
TR411 Bursa	7 625 780	1 450 943	837 853	155 374	4 854 570	61 986	57 497	207 557
TR412 Eskişehir	1 734 952	422 853	186 909	105 627	795 870	91 052	36 589	96 053
TR413 Bilecik	969 858	88 241	42 086	16 011	771 990	2 860	17 964	30 704
TR42	13 797 533	1 833 297	997 266	327 636	9 909 725	13 101	215 343	501 165
TR421 Kocaeli	10 105 153	914 806	496 756	187 332	8 196 214	4 457	90 396	215 193
TR422 Sakarya	1 793 702	472 303	233 124	62 389	806 230	5 577	47 941	166 137
TR423 Düzce	642 961	166 023	71 964	20 616	323 520	201	22 401	38 237
TR424 Bolu	720 983	131 361	119 551	32 272	351 481	744	27 542	58 031
TR425 Yalova	534 733	148 804	75 870	25 027	232 279	2 122	27 064	23 567
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	12 994 754	3 869 976	2 553 344	1 421 766	3 744 018	838 259	301 577	265 814
TR51	8 611 587	2 969 939	2 112 794	1 174 595	1 879 665	103 873	187 631	183 090
TR510 Ankara	8 611 587	2 969 939	2 112 794	1 174 595	1 879 665	103 873	187 631	183 090
TR52	4 383 167	900 038	440 550	247 171	1 864 353	734 386	113 946	82 724
TR521 Konya	3 919 075	807 844	407 349	222 204	1 703 018	608 224	97 113	73 323
TR522 Karaman	464 092	92 194	33 201	24 967	161 335	126 162	16 833	9 401

14.4 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2009 (devam)
Electricity consumption by SR, 2009 (continued)

Miktar - Quantity (MWh)

İBBS - SR	**Toplam** Total	**Mesken** Residential	**Ticaret** Commercial	**Resmi daire** Government offices	**Sanayi** Industrial	**Tarımsal sulama** Irrigate	**Aydınlatma** Illumination	**Diğer** Other
TR6 Akdeniz Mediterranean	21 936 537	5 024 578	3 330 366	1 019 347	10 443 036	527 040	561 548	1 030 622
TR61	6 598 650	1 700 565	1 995 683	505 034	1 728 938	188 184	156 149	324 096
TR611 Antalya	4 679 153	1 416 665	1 904 930	413 999	427 444	111 730	108 961	295 426
TR612 Isparta	950 498	181 446	36 217	69 170	574 340	42 502	30 484	16 338
TR613 Burdur	968 998	102 454	54 535	21 865	727 154	33 953	16 704	12 333
TR62	6 704 910	2 115 610	891 471	353 791	2 494 045	158 047	289 805	402 142
TR621 Adana	3 874 304	1 169 277	494 599	155 762	1 535 477	63 152	170 813	285 224
TR622 Mersin	2 830 606	946 333	396 872	198 029	958 567	94 895	118 992	116 918
TR63	8 632 977	1 208 403	443 213	160 522	6 220 053	180 808	115 594	304 384
TR631 Hatay	4 921 860	673 864	238 182	81 662	3 606 581	126 734	58 590	136 248
TR632 Kahramanmaraş	2 786 003	348 084	129 985	42 020	2 028 930	44 860	45 960	146 164
TR633 Osmaniye	925 114	186 455	75 045	36 840	584 543	9 214	11 044	21 972
TR7 Orta Anadolu Central Anatolia	6 368 596	1 555 289	634 410	277 226	2 818 300	514 978	276 479	291 914
TR71	2 520 581	606 463	245 208	179 060	900 421	396 198	110 559	82 673
TR711 Kırıkkale	522 663	122 649	44 505	23 942	262 839	3 173	13 747	51 808
TR712 Aksaray	476 668	137 264	50 991	28 923	105 132	114 239	22 288	17 830
TR713 Niğde	688 080	119 311	38 215	53 706	305 955	140 531	25 610	4 753
TR714 Nevşehir	532 846	131 126	79 243	42 821	111 940	126 872	35 308	5 535
TR715 Kırşehir	300 324	96 113	32 254	29 668	114 555	11 382	13 606	2 746
TR72	3 848 015	948 826	389 202	98 166	1 917 880	118 781	165 919	209 241
TR721 Kayseri	2 273 296	534 889	244 556	29 130	1 194 781	63 341	76 927	129 670
TR722 Sivas	1 049 812	252 641	89 024	47 792	561 956	7 979	54 183	36 238
TR723 Yozgat	524 908	161 296	55 622	21 244	161 142	47 460	34 810	43 333
TR8 Batı Karadeniz West Black Sea	8 213 319	2 123 326	754 756	322 910	4 358 526	66 229	303 228	284 344
TR81	3 517 494	525 160	196 710	96 426	2 545 320	1 620	94 577	57 680
TR811 Zonguldak	2 512 403	324 343	114 197	70 829	1 911 070	779	60 023	31 162
TR812 Karabük	745 085	109 224	43 067	14 198	546 199	454	18 196	13 746
TR813 Bartın	260 006	91 593	39 445	11 399	88 051	388	16 359	12 772
TR82	1 072 596	342 550	119 181	58 088	425 265	6 360	63 668	57 484
TR821 Kastamonu	616 686	169 922	66 888	30 088	301 284	3 706	22 723	22 074
TR822 Çankırı	216 597	72 760	25 667	13 452	68 844	1 539	15 152	19 183
TR823 Sinop	239 313	99 868	26 625	14 549	55 136	1 115	25 793	16 228
TR83	3 623 229	1 255 615	438 866	168 395	1 387 941	58 249	144 983	169 180
TR831 Samsun	1 927 090	643 884	229 990	79 991	805 884	32 072	51 629	83 639
TR832 Tokat	622 323	240 454	82 147	37 259	194 276	6 780	31 847	29 560
TR833 Çorum	626 626	214 570	80 407	23 704	231 982	9 966	28 071	37 926
TR834 Amasya	447 189	156 707	46 321	27 441	155 799	9 431	33 435	18 054
TR9 Doğu Karadeniz East Black Sea	3 241 115	1 339 652	534 538	177 771	811 082	1 156	226 602	150 314
TR90	3 241 115	1 339 652	534 538	177 771	811 082	1 156	226 602	150 314
TR901 Trabzon	979 833	448 196	181 530	51 948	159 817	521	62 957	74 865
TR902 Ordu	853 391	345 216	102 857	50 393	266 398	88	66 569	21 872
TR903 Giresun	422 058	219 019	57 113	26 173	57 807	190	38 515	23 240
TR904 Rize	617 291	194 703	150 573	26 819	189 804	-	31 383	24 008
TR905 Artvin	244 513	83 545	25 808	11 658	113 469	68	9 686	281
TR906 Gümüşhane	124 028	48 973	16 657	10 781	23 786	289	17 493	6 049

14.4 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2009 (devam)
Electricity consumption by SR, 2009 (continued)

Miktar - Quantity (MWh)

İBBS - SR	**Toplam** Total	**Mesken** Residential	**Ticaret** Commercial	**Resmi daire** Government offices	**Sanayi** Industrial	**Tarımsal sulama** Irrigate	**Aydınlatma** Illumination	**Diğer** Other
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	1 868 912	765 547	213 688	286 648	303 389	12 774	184 115	102 751
TRA1	1 139 652	446 785	133 937	192 801	220 947	12 370	76 030	56 782
TRA11 Erzurum	838 506	325 126	94 000	161 753	178 965	2 613	54 914	21 135
TRA12 Erzincan	239 713	89 351	31 684	25 141	37 514	9 669	15 481	30 873
TRA13 Bayburt	61 433	32 308	8 253	5 907	4 468	88	5 634	4 774
TRA2	729 260	318 762	79 751	93 847	82 441	404	108 085	45 969
TRA21 Ağrı	286 950	127 154	27 211	32 702	17 110		67 619	15 153
TRA22 Kars	258 740	98 732	24 683	31 729	58 944	102	27 407	17 143
TRA23 Iğdır	107 901	54 402	15 893	18 786	5 921	302	6 098	6 499
TRA24 Ardahan	75 669	38 473	11 964	10 630	466		6 962	7 173
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	3 375 535	1 091 699	368 358	350 584	921 231	112 598	259 069	271 995
TRB1	2 061 978	588 731	232 768	171 288	765 973	100 607	81 242	121 368
TRB11 Malatya	1 022 546	294 075	129 981	76 554	387 800	69 305	31 452	33 378
TRB12 Elazığ	817 964	195 907	78 683	46 141	366 789	31 074	30 212	69 158
TRB13 Bingöl	139 897	69 383	16 453	25 436	6 869	96	11 832	9 828
TRB14 Tunceli	81 571	29 366	7 652	23 157	4 514	131	7 746	9 004
TRB2	1 313 557	502 968	135 590	179 296	155 257	11 992	177 827	150 627
TRB21 Van	639 627	271 841	81 261	74 838	56 515	2 601	65 343	87 227
TRB22 Muş	281 712	88 279	19 052	30 924	80 123	620	37 123	25 592
TRB23 Bitlis	227 383	93 637	21 451	21 590	17 842	8 768	34 016	30 080
TRB24 Hakkari	164 836	49 211	13 826	51 944	778	3	41 346	7 728
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	8 998 069	2 081 207	897 432	460 792	3 976 714	562 677	276 089	743 159
TRC1	4 806 097	896 578	425 951	92 211	2 868 132	135 970	123 357	263 898
TRC11 Gaziantep	3 851 778	671 283	349 621	54 859	2 372 090	86 852	97 040	220 033
TRC12 Adıyaman	835 840	179 532	64 835	26 249	473 527	39 729	17 880	34 087
TRC13 Kilis	118 479	45 763	11 495	11 103	22 515	9 390	8 436	9 777
TRC2	2 374 382	772 091	323 601	211 765	511 131	260 157	69 998	225 638
TRC21 Şanlıurfa	1 258 671	351 562	118 449	73 908	347 250	224 243	35 425	107 834
TRC22 Diyarbakır	1 115 711	420 529	205 152	137 858	163 881	35 914	34 573	117 805
TRC3	1 817 589	412 538	147 879	156 815	597 450	166 550	82 734	253 623
TRC31 Mardin	749 494	129 636	50 756	43 756	231 232	160 997	40 146	92 971
TRC32 Batman	422 743	120 669	47 906	23 963	160 237	2 709	22 504	44 756
TRC33 Şırnak	334 225	93 657	30 601	49 486	48 053	2 245	5 202	104 982
TRC34 Siirt	311 127	68 575	18 617	39 611	157 928	600	14 883	10 914

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri

Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Turkey

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

		Sayfa Page		
	Açıklama	**275**		**Explanation**
	Ulaştırma	**276**		**Transportation**
	Grafik			**Graph**
15.1	Seyir ve taşıma, 2005-2009	**276**	15.1	Circulation and transportation, 2005-2009
15.2	Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıtı sayısı, 2006-2010	**278**	15.2	Number of road motor vehicles registered and erased in the year, 2006-2010
15.3	Karayolu trafik kazaları, 2005-2009	**280**	15.3	Road traffic accidents, 2005-2009
	Tablo			**Table**
15.1	Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu, 2005-2009	**276**	15.1	Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads, 2005-2009
15.2	Otoyol, devlet ve il yolları üzerinde seyir ve taşımalar, 2005-2009	**276**	15.2	Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads, 2005-2009
15.3	Kullanım amacına göre motorlu kara taşıtları, 2006-2010	**277**	15.3	Motor vehicles by use, 2006-2010
15.4	Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı, 2006-2010	**278**	15.4	Number of road motor vehicles by kind of fuel used, 2006-2010
15.5	Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı, 2006-2010	**278**	15.5	Number of road motor vehicles registered and erased in the year, 2006-2010
15.6	Markalara göre otomobil sayısı, 2006-2010	**279**	15.6	Number of cars by trademark, 2006-2010
15.7	Oluş şekline göre karayolu trafik kaza sayısı, 2005-2009	**279**	15.7	Number of road traffic accidents by formation of the accident, 2005-2009
15.8	Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında ölü sayısı, 2005-2009	**280**	15.8	Number of persons killed in road traffic accidents by age groups, 2005-2009
15.9	Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında yaralı sayısı, 2005-2009	**280**	15.9	Number of persons injured in road traffic accidents by age groups, 2005-2009
15.10	İBBS 2'ye göre motorlu kara taşıtları ve trafik kazaları, 2009	**281**	15.10	Motor vehicles and traffic accidents in road by SR 2, 2009
15.11	Demiryolu uzunluğu ve tren-kilometreler, 2005-2009	**282**	15.11	Length of railways and train-kilometers, 2005-2009
15.12	Demiryollarında koltuk-kilometre, yolcu sayısı ve yolcu-kilometre, 2005-2009	**282**	15.12	Seat-kilometers, number of passengers carried and passenger-kilometers in railways, 2005-2009
15.13	Demiryollarında ton-kilometre ve yük taşıma, 2005-2009	**282**	15.13	Train-kilometers and freight transport on railways, 2005-2009
15.14	Demiryollarındaki kazalar, 2005-2009	**282**	15.14	Railway accidents, 2005-2009
15.15	Havayolu istatistikleri, 2005-2009	**283**	15.15	Air transport statistics, 2005-2009
15.16	Hava trafiği, yolcu sayısı ve taşınan yük, 2005-2009	**283**	15.16	Air traffic, number of passengers and freight carried, 2005-2009
15.17	Kazaya karışan uçak sayısı ve kaza sonuçları, 2005-2009	**283**	15.17	Aircraft involved in accidents and results of accidents, 2005-2009
15.18	Denizyollarında meydana gelen kazalar ve sonuçları, 2005-2009	**284**	15.18	Number of maritime accidents and results of them, 2005-2009

		Sayfa Page		
15.19	Doğalgaz boru hattı uzunluğu ve taşınan doğalgaz miktarı, 2005-2009	**284**	15.19	Length of natural gas pipeline and volume of transported natural gas, 2005-2009
15.20	Petrol boru hattı uzunluğu ve taşınan petrol miktarı, 2005-2009	**284**	15.20	Length of pipeline and volume of transported petroleum, 2005-2009
	Haberleşme	**284**		**Communication**
	Tablo			**Table**
15.21	Haberleşme araçları abone sayıları, 2005-2009	**284**	15.21	Number of subscribers of communication activities, 2005-2009

AÇIKLAMA

ULAŞTIRMA

Bu bölümdeki veriler; karayolları, motorlu kara taşıtları, trafik kazaları, demiryolları, havayolları, hava meydanları ve haberleşme araçları verilerini kapsamaktadır. Verilerin bir bölümü Kurumumuz tarafından düzenlenmiş, bir bölümü de ilgili kuruluşlardan toplanmıştır.

Kara Ulaşımı

Karayolları: Bu kısımdaki bilgiler Karayolları Genel Müdürlüğü çalışmalarını kapsamakta olup, ilgili Genel Müdürlükten alınmaktadır. Köy yollarına ait istatistikler 2006 yılına kadar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın idari kayıtlarından elde edilmekte iken 2006 yılından itibaren Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nden alınmaktadır.

Motorlu kara taşıtları: İl trafik tescil ve denetleme şube müdürlükleri ve ilçe trafik tescil ve denetleme büro amirlikleri tarafından kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıtlarına ait bilgiler, 1987 yılından itibaren Emniyet Genel Müdürlüğü'nce uygulamaya konulan ve taşıt sahibi tarafından usulune uygun olarak doldurularak gerekli yasal işlemin yapılması için trafik tescil kuruluşlarına ibrazı zorunlu olan ve bu kuruluşlar tarafından bir nüshası her ay sonu itibariyle Kurumumuza gönderilen "Araç Trafik Tescil Müracaat ve İşlem Formu"ndan yararlanılarak elde edilmekte iken 15 Nisan 2004 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü ile Kurumumuz arasında yapılan veri değişim protokolü gereğince 2004 yılından itibaren motorlu kara taşıtlarına ait veriler ilgili genel müdürlüğün veri tabanından elde edilmektedir.

Trafik kazaları: Karayolu Trafik Kaza İstatistikleri 2918 sayılı Karayolları Kanunu gereğince hem adli hem de istatistiki amaçlı olarak hazırlanan ve her kaza için doldurulan Trafik Kazası Tespit Tutanağı ile derlenmektedir. Veriler Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı idari kayıtlarından derlenmektedir.

Demiryolları: Bilgiler, Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır. Verilen tren-kilometre bilgileri, her tren için düzenlenen hareket formları esas alınarak hazırlanan belgelerin tasnifi sonucunda elde edilmektedir. Yolcu sayısı ve yolcu-kilometreler, satılan biletler esas alınarak hazırlanmaktadır. Ton, ton-kilometre ve taşınan eşyaya ait bilgiler, eşya taşıması için kullanılan yük senetlerinden sağlanmaktadır.

Hava ulaşımı: Bilgiler Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır.

Denizyolu kazaları: Denizyolu kazalarına ait veriler Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı'ndan alınmıştır.

Boruhattı ile taşıma: Petrol ve doğalgaz taşımasına ilişkin veriler Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. ile Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'ndan derlenmiştir.

HABERLEŞME

Haberleşme araçları: Haberleşme araçlarına ait istatistikler Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu idari kayıtlarından üretilmiştir.

EXPLANATION

TRANSPORTATION

This section covers data on highways, motor vehicles, traffic accidents, railways, airways, airports and communication activities. Some of the data are collected directly by TurkStat and some are compiled from the concerned organizations.

Land Transportation

Highways: The data in this section covers the operations of the General Directorate of Highways and are collected from the General Directorate of Highways. Until 2006 statistics about the rural roads were taken from the administrative records of Strategy Development Department of Ministry of Agriculture and Rural Affairs. Since 2006 statistics about rural roads are taken from General Directorate For Local Authorities.

Motor vehicles: Information obtained on motor vehicles entered in or deleted from the registers at Traffic Registration and Control Division or Offices in provinces and district are taken from "The Application and Action Form of Vehicles for Traffic Registration". This form is introduced in 1987 by the General Directorate of Public Security to be filled and submitted to traffic registration agencies by vehicle owners according to the law. A copy of this form was sent to TurkStat at the end of each month. Since 15 April 2004 the data on the road motor vehicle has been taken from the data base of General Directorate of Public Security according to the protocol signed between two associations.

Traffic accidents: Road Traffic Accident Statistics are compiled with the "Traffic Accidents Report" which is filled out after all accidents for judicial and statistical purposes according to the Law 2918 of Highways. Data are taken from the administrative records of General Directorate of Security and the General Command of Gendarmerie.

Railways: Data related to rail transport is provided by the General Directorate of State Railways. Data on train-kilometers are compiled from the operating forms of each train. Data on the number of passenger and passenger-kilometers are based on the number of tickets sold. Data on tons, ton-kilometers, and freight carried are based on freight bills used in goods transport.

Air transportation: Data are compiled from the General Directorate of State Airports Administration and Civil Aviation Authority.

Maritime accidents: Data on maritime accidents are compiled from Prime Ministry Undersecretariat of Maritime Affairs.

Pipeline transport: Data on pipeline and natural gas transport are compiled from Petroleum Pipelines Corporation and Turkish Petroleum Corporation.

COMMUNICATION

Communication tools: Statistics of communication tools are produced from the administrative records of Information and Communication Technologies Authority.

15.1 Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu, 2005-2009

Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads, 2005-2009 (km)

	2005	2006	2007	2008	2009
Otoyol - Motorways(1)	1 667	1 908	1 908	1 922	2 036
Devlet yolu - State highways	31 371	31 335	31 333	31 311	31 271
İl yolu - Provincial roads	30 568	30 429	30 579	30 712	30 948
Köy yolu - Village roads	285 632	285 632	286 888	288 013	298 405

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
Not. Köy yolu uzunluk bilgileri 2005 yılından sonra Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nden derlenmeye başlanmış olup, 2006 yılı geçiş yılı olduğu için envanter verisi olarak 2005 yılı bilgileri verilmiştir.
(1) Karayolları Genel Müdürlüğü Sorumluluğundaki yol ağı uzunluk istatistikleri belediyelere devredilen otoyol uzunlukları ile otoyol yapım şubesince yapımı gerçekleştirilen ancak devlet yolu statüsünde bulunan yol uzunluklarının listeden çıkarılması nedeniyle otoyol bilgileri her yıl Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından geçmişe dönük olarak revize edilmektedir.

Source: General Directorate of Highways, General Directorate for Local Authorities
Note. Since 2005 data on lenghts of the village roads has been compiled from General Directorate for Local Authorities. Due to this reason 2006 is the transition year, so the data of 2005 is used as inventory data.
(1) Every year statistics of road network lengths in the responsibility area of General Directorate of Highways are revised due to handover of some motorway parts to municipalities and elimination of some state road lengths that are constructed by motorway construction unit of General Directorate of Highways.

15.2 Otoyol, devlet ve il yolları üzerinde seyir ve taşımalar, 2005-2009

Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads, 2005-2009 **(Milyon** - Million)

	2005	2006	2007	2008	2009
Taşıt-km - Vehicle-km	61 129	64 577	69 609	69 771	72 432
Otoyol - Motorways	9 466	11 528	12 727	13 131	13 908
Devlet yolu - State highways	45 818	47 055	50 459	50 255	51 932
İl yolu - Provincial roads	5 845	5 994	6 423	6 385	6 592
Ton-km - Tons-km	166 831	177 399	181 330	181 935	176 455
Otoyol - Motorways	28 504	32 926	34 452	36 925	40 515
Devlet yolu - State highways	128 343	134 361	136 967	135 607	127 211
İl yolu - Provincial roads	9 984	10 112	9 911	9 403	8 729
Yolcu-km - Passenger-km	182 152	187 593	209 115	206 098	212 464
Otoyol - Motorways	31 606	37 994	43 873	44 394	47 481
Devlet yolu - State highways	134 681	133 608	147 694	144 378	147 253
İl yolu - Provincial roads	15 865	15 991	17 548	17 326	17 730

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Highways

15.1 Seyir ve taşıma - Circulation and transportation

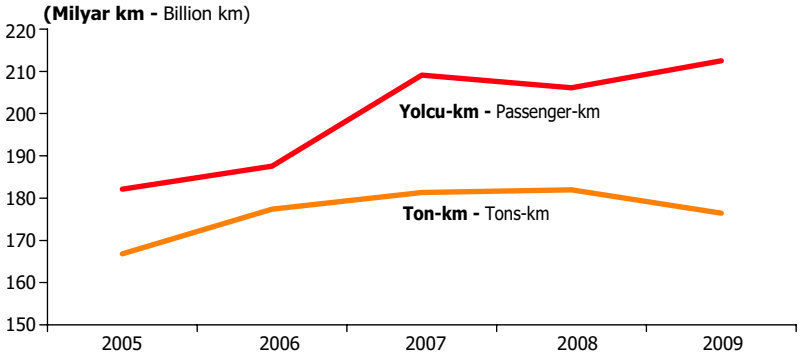

15.3 Kullanım amacına göre motorlu kara taşıtları, 2006-2010
Motor vehicles by use, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Yolcu taşıtları - Passenger vehicles					
Otomobil - Automobile	6 140 992	6 472 156	6 796 629	7 093 964	7 544 871
Özel - Private	5 941 426	6 280 062	6 621 513	6 926 546	7 382 192
Ticari - Commercial	152 033	144 543	127 349	119 314	115 170
Resmi - Official	47 533	47 551	47 767	48 104	47 509
Minibüs - Minibus	357 523	372 601	383 548	384 053	386 973
Özel - Private	200 653	210 663	218 519	219 078	220 886
Ticari - Commercial	144 381	149 613	152 831	153 291	154 748
Resmi - Official	12 489	12 325	12 198	11 684	11 339
Otobüs - Bus	175 949	189 128	199 934	201 033	208 510
Özel - Private	31 043	30 956	30 308	28 265	27 318
Ticari - Commercial	129 479	142 282	152 858	155 193	163 347
Resmi - Official	15 427	15 890	16 768	17 575	17 845
Yük taşıtları - Cargo vehicles					
Kamyonet - Pick-up truck	1 695 624	1 890 459	2 066 007	2 204 951	2 399 038
Özel - Private	1 587 119	1 764 441	1 917 330	2 041 017	2 198 601
Ticari - Commercial	82 984	98 271	118 897	131 992	165 546
Resmi - Official	25 521	27 747	29 780	31 942	34 891
Kamyon - Truck	709 535	729 202	744 217	727 302	726 359
Özel - Private	233 001	222 922	208 780	191 453	176 191
Ticari - Commercial	433 805	463 721	492 534	493 815	508 386
Resmi - Official	42 729	42 559	42 903	42 034	41 782
Diğer yolcu ve yük taşıtları Other passenger and cargo vehicles					
Motosiklet - Motorcyle	1 822 831	2 003 492	2 181 383	2 303 261	2 389 488
Özel - Private	1 790 962	1 970 374	2 150 220	2 273 697	2 360 015
Ticari - Commercial	18 930	18 818	16 264	14 077	13 695
Resmi - Official	12 939	14 300	14 899	15 487	15 778
Özel amaçlı taşıtlar Special purpose vehicles	34 260	38 573	35 100	34 104	35 492
Özel - Private	15 732	18 937	15 868	14 927	15 077
Ticari - Commercial	5 876	6 171	5 045	4 954	5 668
Resmi - Official	12 652	13 465	14 187	14 223	14 747

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of Public Security

15.4 Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı, 2006-2010
Number of road motor vehicles by kind of fuel used, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Genel toplam - General total	12 227 393	13 022 945	13 765 395	14 316 700	15 095 603
Benzin - Gasoline	5 935 725	5 980 516	5 952 746	5 887 559	5 762 156
Dizel - Diesel	4 372 042	4 850 837	5 323 478	5 654 350	6 195 898
Lpg - Lpg	1 569 951	1 880 023	2 276 283	2 592 695	2 973 832
Bilinmiyor - Unknown	349 675	311 569	212 888	182 096	163 717

15.5 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı, 2006-2010
Number of road motor vehicles registered and erased in the year, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Yıl içinde kaydı yapılan - Vehicles registered during the year	1 149 744	862 392	829 680	715 090	930 603
Otomobil - Car(1)	396 542	353 495	353 168	357 986	485 619
Minibüs - Minibus	22 696	18 731	16 318	9 526	10 628
Otobüs - Bus	16 139	16 944	16 111	9 322	12 708
Kamyonet - Small truck(1)	229 824	203 182	186 368	163 355	219 167
Kamyon - Truck	45 022	35 127	29 923	14 787	26 347
Motosiklet - Motorcyle	389 503	191 810	192 534	141 663	135 608
Özel amaçlı taşıtlar - Special purpose vehicles	4 558	4 686	1 781	1 449	2 277
Traktör - Tractor	45 460	38 417	33 477	17 002	38 249
Yıl içinde kaydı silinen - Vehicles withdrawn during the year	68 177	66 840	87 230	163 785	151 700
Otomobil - Car(1)	28 295	22 331	28 695	60 651	34 712
Minibüs - Minibus	3 712	3 653	5 371	9 021	7 708
Otobüs - Bus	3 580	3 765	5 305	8 223	5 231
Kamyonet - Small truck(1)	9 257	8 347	10 820	24 411	25 080
Kamyon - Truck	12 416	15 460	14 908	31 702	27 290
Motosiklet - Motorcyle	7 738	11 149	14 643	19 785	49 381
Özel amaçlı taşıtlar - Special purpose vehicles	631	373	5 254	2 445	889
Traktör - Tractor	2 548	1 762	2 234	7 547	1 409

(1) Arazi taşıtı dahildir. (1) Land vehicle is included.

15.2 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı
Number of road motor vehicles registered and erased in the year

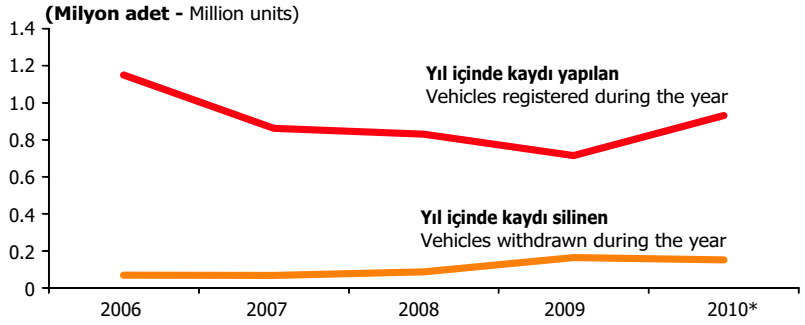

15.6 Markalara göre otomobil sayısı, 2006-2010
Number of cars by trademark, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
Toplam - Total	6 140 992	6 472 156	6 796 629	7 093 964	7 544 871
Alfa Romeo	10 056	10 615	11 083	11 322	11 886
Anadol	10 409	10 252	10 034	9 650	9 344
Audi	33 609	40 930	48 249	54 757	64 780
BMW	77 099	85 100	92 005	98 069	108 656
Chevrolet	33 991	38 639	44 744	54 443	70 505
Citroen	45 338	53 755	61 995	68 519	79 385
Dacia	21 982	25 848	30 865	36 393	48 281
Daihatsu	9 017	10 903	12 046	12 843	13 192
Dodge	1 298	1 921	2 358	2 604	2 653
Fiat	467 019	499 730	529 666	555 312	594 437
Ford	353 200	382 514	411 255	439 694	486 724
Honda	128 881	149 375	171 722	187 579	202 708
Hyundai	222 703	248 874	278 845	330 581	382 696
Isuzu	1 392	1 393	1 377	1 300	1 076
Kia	38 453	46 457	52 975	57 893	66 574
Lada	93 681	94 225	95 667	95 466	95 203
Landrover	19 067	21 652	24 425	26 097	28 265
Mazda	42 857	43 066	43 515	45 657	47 744
Mercedes	141 181	145 983	151 338	159 685	170 085
Mitsubishi	23 399	24 762	26 782	28 070	29 781
Murat (Tofaş)	1 251 527	1 247 653	1 241 487	1 222 985	1 213 976
Nissan	49 861	54 583	59 449	64 606	74 545
Opel	410 528	437 009	464 722	485 159	520 249
Peugeot	155 253	168 323	181 492	194 166	211 443
Renault	1 685 828	1 741 619	1 792 933	1 831 504	1 896 922
Rover	8 424	8 350	8 245	8 080	7 960
Seat	38 812	42 207	45 590	48 154	52 972
Skoda	84 724	89 502	93 466	96 244	101 825
Suzuki	25 871	29 166	32 376	33 931	35 476
Toyota	270 598	298 876	325 013	348 607	383 016
Volkswagen	270 358	297 394	322 228	348 729	387 439
Volvo	18 382	21 111	24 279	26 735	29 755
Diğer - Other	96 194	100 369	104 403	109 130	115 318

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

15.7 Oluş şekline göre karayolu trafik kaza sayısı, 2005-2009
Number of road traffic accidents by formation of the accident, 2005-2009
[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accident involving death and personal injury]

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	72 194	79 177	86 947	84 431	91 729
Çarpışma, trene çarpma, duran araca veya sabit cisme çarpma					
Hitting, with train, a standing vehicle or an immovable object	41 155	46 618	52 056	50 979	55 821
Yayaya çarpma - Hitting pedestrian	16 023	15 540	16 614	15 977	16 678
Devrilme - Overturn	2 933	3 490	3 662	6 381	7 015
Hayvana çarpma - Hitting animal	201	270	308	255	317
Araçtan düşme - Falling from vehicle	284	358	337	374	381
Yoldan çıkma - Running off road	11 598	12 901	13 970	10 465	11 517

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki trafik kaza sayılarını kapsamaz.

Note. Data does not cover the number of road traffic accidents in the area of Gendarmerie responsibility.

15.8 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında ölü sayısı, 2005-2009
Number of persons killed in road traffic accidents by age groups, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	3 195	3 365	3 462	2 948	2 993
0-9	179	178	179	151	167
10-14	108	89	89	80	84
15-17	58	74	95	65	78
18-20	140	149	144	121	169
21-24	222	208	224	179	181
25-64	2 043	2 173	2 251	1 949	1 939
65+	372	339	380	311	318
Bilinmeyen - Unknown	73	155	100	92	57

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü
Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki ölü sayılarını kapsamaz.

Source: General Directorate of Public Security
Note. Data does not cover the number of killed persons in the area of Gendarmerie responsibility.

15.9 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında yaralı sayısı, 2005-2009
Number of persons injured in road traffic accidents by age groups, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	123 977	135 754	149 814	145 163	161 719
0-9	9 077	9 237	10 333	9 486	11 160
10-14	5 988	6 133	6 790	6 689	7 173
15-17	6 095	6 673	7 337	6 930	7 965
18-20	8 990	9 782	11 197	11 138	12 535
21-24	13 103	13 780	15 888	15 416	17 068
25-64	72 853	81 720	89 201	86 686	96 273
65+	6 061	6 423	7 331	7 176	8 047
Bilinmeyen - Unknown	1 810	2 006	1 737	1 642	1 498

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü
Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki yaralı sayılarını kapsamaz.

Source: General Directorate of Public Security
Note. Data does not cover the number of injured persons in the area of Gendarmerie responsibility.

15.3 Karayolu trafik kazaları - Road traffic accidents

Ölü sayısı - Number of persons killed

(**Bin kişi -** Thousand persons)

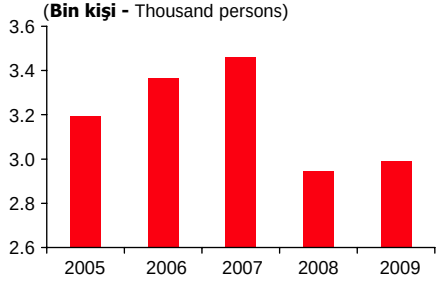

Yaralı sayısı - Number of persons injured

(**Bin kişi -** Thousand persons)

15.10 İBBS 2'ye göre motorlu kara taşıtları ve trafik kazaları, 2009
Motor vehicles and traffic accidents in road by SR 2, 2009

İBBS 2 - SR 2		**Motorlu kara taşıtları sayısı** Motor vehicles	**Toplam kaza** Total accident	**Ölümlü, yaralanmalı kaza** - Accident involving death and personal injury	**Ölü sayısı** Number of persons killed	**Yaralı sayısı** Number of persons injured
TR - **Türkiye** - Turkey		14 316 700	1 053 346	111 121	4 324	201 380
TR10	İstanbul	2 721 203	336 825	12 181	286	19 013
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	319 996	14 961	2 381	113	4 412
TR22	Balıkesir, Çanakkale	440 142	15 886	3 229	154	5 907
TR31	İzmir	927 899	82 673	6 581	169	9 851
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	830 518	33 797	5 782	203	9 791
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	755 798	25 779	5 708	249	10 804
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	730 998	60 284	6 204	210	10 345
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	552 502	50 412	6 227	277	11 881
TR51	Ankara	1 234 695	122 913	9 450	211	15 664
TR52	Konya, Karaman	520 044	22 301	4 237	200	7 860
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	877 651	40 527	6 659	232	11 438
TR62	Adana, Mersin	803 429	43 367	6 475	235	10 747
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	537 659	17 792	3 868	145	7 163
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	277 363	12 448	3 138	121	6 622
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	394 580	26 569	4 117	167	8 478
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	181 073	11 730	1 565	68	3 371
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	145 113	6 777	1 506	150	3 607
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	518 061	28 392	4 734	269	9 722
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	304 920	26 378	3 838	184	7 460
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	118 929	10 051	1 668	97	3 680
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	78 035	4 065	946	64	2 061
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	182 562	12 379	2 145	98	4 401
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	100 739	7 861	1 343	68	3 090
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	384 173	15 775	2 965	108	5 515
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	261 857	14 709	2 778	135	5 717
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	116 761	8 695	1 396	111	2 780

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı
Not. Jandarma ve trafik polisi sorumluluk bölgesindeki kazaları kapsar.

Source: General Directorate of Public Security, General Command of Gendarmerie
Note. Road traffic accidents in responsibilty area of traffic police and gendarmerie are included.

15.11 Demiryolu uzunluğu ve tren-kilometreler, 2005-2009
Length of railways and train-kilometers, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Hat uzunluğu - Length of railway (km) [1]	8 697	8 697	8 697	8 699	9 083
Elektrikli - Electrified lines	1 920	1 920	1 920	1 928	2 316
Elektriksiz - Lines not electrified	6 777	6 777	6 777	6 771	6 767
Tren-kilometreler (Bin) - Train-kilometers (Thousand)	44 933	43 821	42 862	42 471	41 579
Yolcu tren-kilometre - Passenger train-kilometers	26 284	25 545	25 079	23 339	23 698
Karma tren-kilometre - Mixed train-kilometers	520	562	553	677	584
Yük tren-kilometre - Freight train-kilometers	18 129	17 714	17 230	18 455	17 297

Kaynak: Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Railways
(1) Manevra ve istasyon hatlarını kapsamaz. (1) Lines of shunting and stations are not covered.

15.12 Demiryollarında koltuk-kilometre, yolcu sayısı ve yolcu-kilometre, 2005-2009
Seat-kilometers, number of passengers carried and passenger-kilometers in railways, 2005-2009 **(Bin** - Thousand)

	2005	2006	2007	2008	2009
Koltuk-kilometre - Seat-kilometers	8 845 000	8 752 000	8 926 000	8 303 000	8 537 000
Yolcu sayısı - Number of passenger	76 306	77 414	81 260	79 187	80 092
Yolcu-kilometre - Passenger-kilometers	5 036 000	5 277 000	5 553 000	5 097 000	5 374 000

Kaynak: Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Railways

15.13 Demiryollarında ton-kilometre ve yük taşıma, 2005-2009
Train-kilometers and freight transport on railways, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Ton-kilometre (Bin) - Freight ton-kilometer (Thousand)	9 152 000	9 676 000	9 921 000	10 739 000	10 326 307
Yurtiçi - Domestic	7 996 000	8 226 000	8 438 000	9 185 000	9 308 000
Uluslararası - International	1 081 000	1 318 000	1 316 000	1 367 000	855 000
Bagaj - Baggage freight	1 000	1 000	1 000	1 000	307
İdari - Administrative freight[1]	74 000	131 000	166 000	186 000	163 000
Ton (Bin) - Tonnes (Thousand)	19 195	20 185	21 404	23 491	21 813
Yurtiçi - Domestic	16 039	16 742	17 749	19 655	18 911
Uluslararası - International	2 906	3 003	3 100	3 215	2 359
Bagaj - Baggage freight	3	3	2	1	-
İdari - Administrative freight[1]	247	437	553	620	543
Liman ve iskelede taşıma (Ton)					
Traffic at ports and piers (Tons)	44 649	45 364	36 560	30 406	25 631
Yükleme - Loading	19 904	21 463	16 941	14 386	13 518
Boşaltma - Unloading	24 745	23 901	19 619	16 020	12 113

Kaynak: Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Railways
(1) Devlet Demiryolları kendi hizmet içi taşıması. (1) Service transportation of State Railways.

15.14 Demiryollarındaki kazalar, 2005-2009
Railway accidents, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kaza - Accident	522	455	394	386	299
Ölü - Persons killed	153	101	108	111	89
Yaralı - Persons injured	273	246	204	247	303

Kaynak: Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Railways

15.15 Havayolu istatistikleri, 2005-2009
Air transport statistics, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Uçak sayısı - Number of air crafts	202	245	250	262	297
Koltuk kapasitesi - Seat capacity	38 600	42 894	40 017	41 634	47 972
İç hat taşınan kargo (Ton)					
Freightcarried domestic lines (Tonnes)	315 858	373 055	414 192	399 213	484 833
Dış hat taşınan kargo (Ton)					
Freightcarried international lines (Tonnes)	933 697	973 934	1 131 833	1 130 464	1 241 512
İç hat uçak trafiği (Adet)					
Domestic air traffic (Unit)	264 805	343 956	365 136	385 053	419 422
Dış hat uçak trafiği (Adet)					
International air traffic (Unit)	286 867	286 713	323 432	356 127	369 047
İç hat yolcu sayısı					
Number of passengers domestic lines	20 502 516	28 799 878	31 970 874	33 546 000	41 226 959
Dış hat yolcu sayısı					
Number of passengers international lines	35 042 957	32 884 325	38 381 993	40 840 000	44 281 549

Kaynak: Ulaştırma Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Transportation, General Directorate of Civil Aviation

15.16 Hava trafiği, yolcu sayısı ve taşınan yük, 2005-2009
Air traffic, number of passengers and freight carried, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Hava trafiği - Air traffic	534 087	594 749	642 988	688 189	715 544
Türk uçakları - Turkish airplanes	401 837	467 632	494 269	525 480	561 611
Yabancı uçaklar- Foreign airplanes	132 250	127 117	148 719	162 709	153 933
Yolcu sayısı - Number of passengers	54 525 727	58 778 131	66 461 973	74 968 329	78 742 075
İç hat - Domestic services					
Gelen - Entering	10 077 446	13 421 072	14 795 973	16 368 885	18 225 246
Giden - Leaving	9 865 246	13 223 378	14 513 047	16 520 708	18 285 342
Dış hat - International services					
Gelen - Entering	17 041 275	15 980 263	18 384 006	20 541 167	20 664 287
Giden - Leaving	17 541 760	16 153 418	18 768 947	21 537 569	21 567 200
Taşınan yük (Ton) - Freight carried (Tons)	1 249 555	1 279 340	1 447 603	1 534 619	1 597 699
İç hat - Domestic services					
Gelen - Entering	158 486	185 721	195 697	196 762	226 223
Giden - Leaving	157 372	184 898	197 200	202 766	218 670
Dış hat - International services					
Gelen - Entering	438 297	434 531	523 484	560 896	561 475
Giden - Leaving	495 400	474 190	531 222	574 195	591 331

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Airports
Not. Sabiha Gökçen, Batman, Zonguldak-Çaycuma ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi Hava Alanında yapılan taşımalar dahil değildir. Note. Transportation in the Sabiha Gökçen, Batman, Zonguldak, Çaycuma and Eskişehir Anadolu University Airports are not included.

15.17 Kazaya karışan uçak sayısı ve kaza sonuçları, 2005-2009
Aircraft involved in accidents and results of accidents, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kaza sayısı - Number of accidents	7	10	11	2	6
Ölü sayısı - Number of persons killed	2	1	60	3	7
Yaralı sayısı - Number of persons injured	-	4	3	1	17
Hasara uğrayan uçak - Damaged aircraft	7	11	11	2	6

Kaynak: Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Transportation, General Directorate of Civil Aviation
Not. Tarımsal mücadele uçaklarını da kapsar. Note. Also covers the aircraft which are used for agricultural purposes.

15.18 Denizyollarında meydana gelen kazalar ve sonuçları, 2005-2009
Number of maritime accidents and results of them, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kaza sayısı - Number of accidents	147	116	117	206	147
Türk -Turkish	67	47	63	83	65
Yabancı - Foreign	80	69	54	123	82
Ölü sayısı - Number of persons killed	24	8	18	10	18
Türk -Turkish	14	5	10	7	11
Yabancı - Foreign	10	3	8	3	7
Yaralı sayısı - Number of persons injured	-	-	3	8	4
Türk -Turkish	-	-	-	8	1
Yabancı - Foreign	-	-	3	-	3

Kaynak: Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı Source: Prime Ministry Undersecretariat for Maritime Affairs

15.19 Doğalgaz boru hattı uzunluğu ve taşınan doğalgaz miktarı, 2005-2009
Length of natural gas pipeline and volume of transported natural gas, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Doğalgaz boru hattı uzunluğu					
Length of natural gas pipelines (km)	8 041	8 509	10 153	11 483	11 685
Taşınan doğalgaz miktarı (Milyon Sm^3)					
Transport volume of natural gas (Million Scm)	27 300	31 236	36 141	37 642	37 468

Kaynak: Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Source: General Directorate of Petroleum Pipelines and Turkish Petroleum Corporation.

15.20 Petrol boru hattı uzunluğu ve taşınan petrol miktarı, 2005-2009
Length of pipeline and volume of transported petroleum, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Ham petrol - Crude oil					
Varil (Bin adet) - Cask (Thousand unit)	59 563	61 435	83 913	179 333	217 548
Ton (Bin) - Tons (Thousand)	8 426	8 708	11 792	24 540	29 740
Petrol boru hattı uzunluğu - Length of pipelines (km)	3 065	3 065	3 065	3 065	3 065
Taşınan petrol miktarı (Ton/km) (Bin)					
Transport volume of petroleum (Tons/km) (Thousand)	5 735 652	5 840 760	12 893 485	36 402 137	45 111 153

Kaynak: Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Source: General Directorate of Petroleum Pipelines and Turkish Petroleum Corporation.

15.21 Haberleşme araçları abone sayıları, 2005-2009
Number of subscribers of communication activities, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Telefon					
Telephone	18 978 223	18 831 616	18 201 006	17 502 205	16 534 356
Cep telefonu					
Mobile phone	43 608 965	52 662 709	61 975 807	65 824 110	62 779 554
İnternet					
Internet	2 248 105	3 180 580	4 842 798	5 804 923	6 782 657

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Source: Information and Communication Technologies Authority

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

		Sayfa Page		
	Açıklama	**286**		**Explanation**
	Grafik			**Graph**
16.1	Dış ticaret göstergeleri, 2006-2010	**289**	16.1	Main indicators of foreign trade, 2006-2010
16.2	AB Ülkeleri ile ihracat ve ithalat, 2006-2010	**297**	16.2	Exports and imports by EU Countries, 2006-2010
	Tablo			**Table**
16.1	Dış ticaret göstergeleri, 2006-2010	**289**	16.1	Main indicators of foreign trade, 2006-2010
16.2	Ekonomik faaliyete göre dış ticaret, 2006-2010	**289**	16.2	Foreign trade by economic activity, 2006-2010
16.3	Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticareti, 2006-2010	**290**	16.3	Foreign trade by standard international trade classification, 2006-2010
16.4	Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret, 2006-2010	**290**	16.4	Foreign trade by classification of broad economic categories, 2006-2010
16.5	Bölümlere (harmonize sisteme) göre ihracat, 2006-2010	**291**	16.5	Exports by sections (harmonized system), 2006-2010
16.6	Bölümlere (harmonize sisteme) göre ithalat, 2006-2010	**292**	16.6	Imports by sections (harmonized system), 2006-2010
16.7	Dış ticaret endeksleri, 2006-2010	**293**	16.7	Foreign trade indices, 2006-2010
16.8	İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2008-2010	**294**	16.8	Exports and imports by SR, 2008-2010
16.9	Ülke gruplarına göre ihracat, 2006-2010	**297**	16.9	Exports by country groups, 2006-2010
16.10	Ülke gruplarına göre ithalat, 2006-2010	**298**	16.10	Imports by country groups, 2006-2010
16.11	En çok ithalat ve ihracat yapılan 10 ülke, 2010*	**298**	16.11	First 10 countries by exports and imports, 2010*

AÇIKLAMA

DIŞ TİCARET

Amaç ve Kapsam

Dış ticaret istatistikleri başta ödemeler dengesi olmak üzere çok yaygın kullanımı olan istatistiklerden birisidir. Ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından yoğun şekilde kullanılmaktadır.

Dış ticaret istatistikleri mal ithalat ve ihracatını kapsamaktadır.

Türkiye dış ticaret istatistiklerini özel ticaret sistemine göre oluşturmaktadır. Dış ticaret istatistikleri diğer ülkelerden Türkiye gümrük bölgesine giren ve çıkan malları kapsamaktadır.

Bu mallar;
-Normal ihracat ve ithalat gümrük rejimleri,
-Dahilde ve hariçte işleme rejimleri ile yapılan işlemlerdir.

Dış ticaret istatistikleri açısından Türkiye'deki serbest bölgeler ve gümrüksüz satış mağazaları gümrük sınırı dışı kabul edilmekte, bu bölgelerden 3. ülkelerle yapılan ticaret, istatistiklere dahil edilmemektedir.

Ayrıca; aşağıdaki işlemler de dış ticaret bilgileri içerisinde yer almamaktadır:
-Bavul ticareti (Yolcu beraberi eşya),
-Transit ticaret,
-Mal sayılmayan, ancak beyanname düzenlenen işlemler (Nakit para, kıymetli evrak, pullar vb.),
-Geçici ihracat ve ithalat,
-Para tabanlı altın,

Bilgilerin Kaynağı

Dış ticaret verilerinin kaynağını, Gümrük Kanunu'na göre ihracatçı ve ithalatçılar tarafından düzenlenen gümrük beyannameleri oluşturmaktadır.

Ham petrol, elektrik ve doğal gaz gibi bazı maddelerin ithal ve ihraç bilgileri doğrudan ithalatçı ve ihracatçı kuruluşlardan derlenmektedir.

Dış Ticaret İstatistiklerinde Kullanılan Sınıflamalar

1. Ülke sınıflamaları

İthal edilen mallar malın üretildiği ülkelere (menşei ülke), ihraç edilen mallar ise malın tüketildiği veya bilinmiyorsa gönderildiği bilinen son ülkeye (mahreç ülkeye) göre sınıflandırılmaktadır.

2.1 Gümrük İşbirliği Konseyinin Uyumlaştırılmış Mal Tanım Kod Sistemi (HS)

Ülkemizin de taraf olduğu Gümrük İşbirliği Konseyi tarafından hazırlanan ve akit ülkelerin ithalat ve ihracat işlemlerinde kullandıkları bir eşya sınıflamasıdır.

2.2 Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması (SITC, Rev.3)

Dış ticaret istatistiklerinde kullanılmak üzere Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan (USTS) bir eşya sınıflamasıdır. Genellikle uluslararası kuruluşlar dış ticaret istatistiklerini bu sınıflamaya göre yayımlamaktadır. 1, 2, 3, 4 ve 5 dijitten oluşan bir sistemdir. Türkiye'nin dış ticaret istatistiklerinde de kullanılmaktadır.

EXPLANATION

FOREIGN TRADE

Purpose and Coverage

Foreign trade statistics are used widely in the balance of payments. They are also used broadly by national and international organizations.

Foreign trade statistics include imports and exports of merchandise.

Turkey applies the Special System rules for foreign trade statistics. Foreign trade statistics include goods which enterleave the statistical territory from/to other countries and are placed.

These goods are;
-Under the customs normal export and import procedures,
-Under customs inward and outward processing procedures.

In terms of foreign trade statistics, duty-free zones and duty-free shops in Turkey are considered as beyond the customs frontier. Foreign trade with 3rd countries from these areas are excluded from statistics.

Furthermore, the transactions below are excluded from the foreign trade statistics:
-Shuttle trade,
-Transit trade,
-Some transactions with declaration but not goods (Cash, valuable paper, stamps etc.),
-Temporary imports and exports,
-Monetary gold,

Data Sources

Foreign trade data sources are the customs declarations presented to the customs administrations by the importers and exporters in accordance with the custom law.

Import data on some goods such as crude petroleum, electricity, natural gas are obtained directly from import and export institutions.

Classification Used in Foreign Trade Statistics

1. Classification by countries

Imports are classified according to the country of origin, the country in which the goods are produced. Exports are classified according to destination, that is, the country where the goods are consumed. If that is unknown, the last known country of destination is used.

2.1 Customs Co-operation Council, The Harmonized Commodity Description and Coding System (HS)

The harmonized system is a commodity classification prepared by the Customs Cooperation Council.

2.2 Standart International Trade Classification (SITC, Rev.3)

SITC is a commodity classification system prepared by the United Nations to be used in foreign trade statistics. Usually, international institutions publish foreign trade statistics according to this classification. This system has been made up 1, 2, 3, 4 and 5 digits. It is also used in Turkey's foreign trade statistics.

2.3 Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (ISIC, Rev.3)

Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisi'nin gerçekleştirdiği ISIC faaliyet sınıflaması, istatistiğin geniş çaplı analizinde ve uluslararası karşılaştırmalarda merkezi bir konuma gelmiştir. ISIC'ın son revizyonu ISIC Rev.3 daha önceki uyarlamalardan farklı ise de, yapısı önemli bir değişikliğe uğramamıştır. Ayrıntı düzeyi ISIC Rev.2'den çok farklıdır. Bu ayrıntı sınıflama içerisinde hemen hemen her yerde özellikle de hizmet faaliyetleri ile ilgili bölümlerde bulunmaktadır.

2.4 Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (BEC)

Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisince hazırlanan bir sınıflamadır. Mallar, Yatırım, Tüketim, Ara malları ve diğerleri olarak dört ana grupta toplanmaktadır. SITC aracılığı ile Harmonize Sisteme geçiş imkanı vermektedir.

Türkiye'nin dış ticaret istatistiklerinde 1989 yılından sonra kullanılmaya başlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

İhracat: Bir ülkede yerleşik kişi ve kurumların diğer ülkelere mal satmasıdır.

İthalat: Bir ülkede yerleşik kişi ve kurumların diğer ülkelerden mal satın almasıdır.

Dış ticaret hacmi: Bir ülkenin belli bir dönemde (genellikle bir yılda) gerçekleştirdiği ihracat ve ithalatın toplamıdır.

Dış ticaret dengesi: Belli bir dönemde gerçekleştirilen ihracat ile ithalat arasındaki farktır (ihracat - ithalat). İhracatın ithalattan fazla olması dış ticaret fazlası, ithalatın ihracattan fazla olması ise dış ticaret açığını ifade eder.

Ülke: Dış ticaret istatistikleri açısından ülke; ihracat için malın tüketileceği, bilinmiyorsa gideceği bilinen son ülke, ithalat için ise malın menşei ülkesidir.

Miktar: İhraç ve ithal edilen malın ambalajı hariç net miktarıdır. Genellikle istatistiklerde malların net ağırlığı, malın cinsine göre bazı malların ikinci bir ölçü birimi ile miktarı (adet, litre, metreküp vb.) kullanılır.

Değer: Dış ticaret istatistiklerinde değer Türk Lirası, ABD Doları ve Euro cinsinden mevcuttur. İthalatta mal bedeli CIF (mal bedeli+navlun+sigorta), ihracatta ise FOB (mal bedeli+ihracatçı ülke sınırına kadar olan masraflar) olarak alınmaktadır.

Dış ticaret hadleri: İhracat fiyat endeksinin ithalat fiyat endeksine bölümünün 100 ile çarpımından elde edilir. Elde edilen değerin 100'den büyük çıkması, ihracatçı ülke açısından, ihracat fiyatlarındaki değişimin ithalat fiyatlarındaki değişime göre daha yüksek (avantaj), diğer durumda daha küçük olduğunu (dezavantaj) ifade eder.

Taşıma sistemleri: Dış ticarete konu olan malların ülke sınırını geçişte hangi taşıma sistemi ile taşındığını göstermektedir. Ana taşıma sistemleri denizyolu, karayolu, havayolu ve demiryolu olarak sayılabilir.

2.3 International Standart Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC, Rev.3)

ISIC activity classification prepared by United Nations Statistical Office has been centralised in extensive statistical analysis and international comparisons. Although ISIC, Rev. 3, the last revision of ISIC, is different from former revisions, its structure did not change significantly. Level of detail is very different from ISIC, Rev.2. The increase in level of detail has been observed in almost everywhere, especially in the parts related with service activities.

2.4 Classification by Broad Economic Categories (BEC)

The classification has been prepared by United Nations Statistical Office. Goods are classified in 4 major groups as Investment, Consumption, Intermediate goods and others. By means of SITC, transition to the Harmonized System is possible.

The classification has been using in Turkey's foreign trade statistics after 1989.

Definitions and Concepts

Export: Selling goods by the settled persons and organisations in a country, to the other countries.

Import: Buying goods by the settled persons and organisations in a country, from other countries.

Volume of foreign trade: Total of export and import of a country in a specific period of time (usually one year).

Balance of foreign trade: The difference between export and import in a specific period of time (export - import). If the export is more than import there is a surplus, in contrast, if the import is more than export there is a deficit.

Country: For export, if known, the goods to be consumed in, otherwise, the last destination. For import, the country of origin.

Quantity: Net mass of the good. Beside net mass, according to the type of the good supplementary unit is used (number, liter, cubic meter, etc).

Value: Foreign trade statistics show imports at CIF (Cost+Insurance+Freight) and exports at FOB (Free on Board), both expressed in Turkish Liras, US Dollars and Euro.

Terms of foreign trade: The ratio of export price index to import price index multiplied by 100. For the exporter country, if the result is bigger than 100, means that the change in export prices bigger than that of import prices (advantage), otherwise, is less (disadvantage).

Transport systems: It shows that how the commodities are transported by. The main transport systems are maritime line, highway, air line and railway.

Döviz: Dış ticaret işlemlerinde mal bedelinin ödenmesinde kullanılan ülke paraları cinsini göstermektedir. Türkiye'nin dış ticaretinde en fazla kullanılan döviz cinsleri Euro ve USD Dolarıdır.

(İBBS) İllere göre dış ticaret: Firma vergi kimlik numaralarının bağlı olduğu illere göre oluşturulmuştur.

Dış Ticaret Endeksleri

2003 temel yıllı dış ticaret endeksleri, ISIC Revize 3 sınıflamasına göre hesaplanarak aylık olarak yayımlanmaktadır. Endeksler, ISIC Revize 3 sınıflamasının yanı sıra BEC, SITC Revize 3 ve FÜS'e göre de hesaplanmaktadır. 2003 temel yıllı dış ticaret birim değer endeksleri Fisher, Miktar endeksleri değer endekslerinin Fisher birim değer endeksine oranından elde edilmiştir.

Foreign exchange: It shows that the kind of money used for payments in the foreign trade transactions. The most used foreign exchanges are Euro and US Dollar.

(SR) Foreign trade by provinces: According to the tax numbers of the firms located in province.

Foreign Trade Indices

Foreign trade indices based on 2003 are published monthly by ISIC Revised 3. Apart from ISIC Revised 3, indices are calculated by BEC, SITC Revised 3 and CPA. Foreign trade unit value indices based on 2003 are calculated by Fisher formula, quantity indices are the ratio of value indices to Fischer unit value indices.

16.1 Dış ticaret göstergeleri, 2006-2010
Main indicators of foreign trade, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010*
İhracat (Milyon $) - Exports (Million $)	85 535	107 272	132 027	102 143	113 976
Değişim - Change (%)	16.4	25.4	23.1	-22.6	11.6
İthalat (Milyon $) - Imports (Million $)	139 576	170 063	201 964	140 928	185 535
Değişim - Change (%)	19.5	21.8	18.8	-30.2	31.7
Dış ticaret dengesi (Milyon $)					
Foreign trade balance (Million $)	-54 041	-62 791	-69 936	-38 786	-71 559
Dış ticaret hacmi (Milyon $)					
Foreign trade volume (Million $)	225 111	277 334	333 991	243 071	299 511
İhracat / İthalat karşılama oranı					
Proportion imports covered by exports (%)	61.3	63.1	65.4	72.5	61.4

16.2 Ekonomik faaliyete göre dış ticaret, 2006-2010
Foreign trade by economic activity, 2006-2010 **(Milyon $** - Million $)

ISIC, Rev.3	2006	2007	2008	2009	2010*
İhracat - Exports	85 535	107 272	132 027	102 143	113 976
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	3 481	3 725	3 937	4 347	4 940
Balıkçılık - Fishing	131	158	240	189	156
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	1 146	1 661	2 155	1 683	2 677
İmalat - Manufacturing	80 246	101 082	125 188	95 449	105 564
Diğerleri - Others	531	646	507	474	639
İthalat - Imports	139 576	170 063	201 964	140 928	185 535
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	2 902	4 641	6 392	4 594	6 457
Balıkçılık - Fishing	33	31	41	31	33
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	22 034	25 314	35 650	20 625	25 932
İmalat - Manufacturing	110 379	133 938	150 252	111 031	145 360
Diğerleri - Others	4 229	6 139	9 628	4 648	7 753

16.1 Dış ticaret göstergeleri - Main indicators of foreign trade

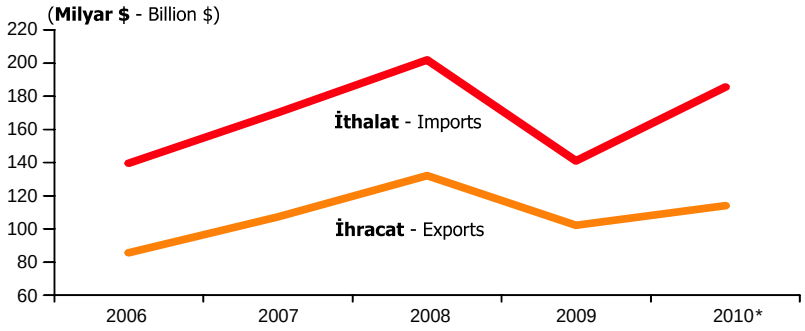

16.3 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticareti, 2006-2010
Foreign trade by standard international trade classification, 2006-2010 **(Milyon $** - Million $)

Maddeler - Commodities SITC, Rev.3	2006	2007	2008	2009	2010*
İhracat - Exports	85 535	107 272	132 027	102 143	113 976
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri - Food and live animals	6 595	7 822	9 155	9 126	10 508
İçkiler ve tütün - Beverages and tobacco	820	805	891	933	898
Akaryakıt hariç, yenilmeyen hammaddeler					
Inedible crude materials, except fuels	2 279	2 931	3 321	2 557	3 860
Madeni yakıtlar, yağlar vb. ilgili maddeler					
Mineral fuels, lubricants and related materials	3 566	5 148	7 532	3 921	4 506
Hayvansal ve bitkisel sıvı yağlar, katı yağlar ve mumlar					
Animal and vegetable oils, fats and waxes	438	290	570	427	346
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ürünleri					
Chemicals and related products, n.e.s.	3 923	4 739	6 122	5 293	6 807
Başlıca sınıflara ayrılarak işlenmiş mallar					
Manufactured goods classified chiefly by material	23 855	29 983	40 595	28 600	33 213
Makine ve ulaştırma araçları - Machinery and transport equipment	26 386	34 251	39 147	28 789	31 818
Çeşitli mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	16 746	20 019	20 795	17 581	19 780
SITC'da hiç bir yerde sınıflandırılmamış eşya ve mamüller					
Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	928	1 284	3 899	4 915	2 239
İthalat - Imports	139 576	170 063	201 964	140 928	185 535
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri - Food and live animals	1 730	3 084	5 024	3 591	4 505
İçkiler ve tütün - Beverages and tobacco	296	353	456	479	450
Akaryakıt hariç, yenilmeyen hammaddeler					
Inedible crude materials, except fuels	9 191	12 240	16 199	9 936	15 393
Madeni yakıtlar, yağlar vb. ilgili maddeler					
Mineral fuels, lubricants and related materials	28 859	33 883	48 281	29 905	38 496
Hayvansal ve bitkisel sıvı yağlar, katı yağlar ve mumlar					
Animal and vegetable oils, fats and waxes	933	829	1 702	1 122	1 047
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ürünleri					
Chemicals and related products, n.e.s.	18 408	22 107	25 542	20 266	25 447
Başlıca sınıflara ayrılarak işlenmiş mallar					
Manufactured goods classified chiefly by material	24 884	32 163	36 295	23 187	31 801
Makine ve ulaştırma araçları - Machinery and transport equipment	43 037	49 858	51 595	41 055	53 871
Çeşitli mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	7 941	9 874	11 486	9 325	11 638
SITC'da hiç bir yerde sınıflandırılmamış eşya ve mamüller					
Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	4 299	5 672	5 383	2 062	2 888

16.4 Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret, 2006-2010
Foreign trade by classification of broad economic categories, 2006-2010 **(Milyon $** - Million $)

Ana mal grupları - Major commodity groups BEC	2006	2007	2008	2009	2010*
İhracat - Exports	85 535	107 272	132 027	102 143	113 976
Sermaye malları - Capital goods	9 423	13 755	16 725	11 117	11 774
Ara malları - Intermediate goods	37 788	49 403	67 734	49 734	56 432
Tüketim malları - Consumption goods	37 790	43 696	47 077	40 733	45 358
Diğerleri - Others	533	418	491	559	411
İthalat - Imports	139 576	170 063	201 964	140 928	185 535
Sermaye malları - Capital goods	23 348	27 054	28 021	21 463	28 818
Ara malları - Intermediate goods	99 605	123 640	151 747	99 510	131 436
Tüketim malları - Consumption goods	16 116	18 694	21 489	19 290	24 735
Diğerleri - Others	508	675	707	666	546

16.5 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ihracat, 2006-2010
Exports by sections (harmonized system), 2006-2010 **(Milyon $** - Million $)

Bölümler - Sections	2006	2007	2008	2009	2010*
Toplam - Total	85 535	107 272	132 027	102 143	113 976
Canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler - Live animals; animal products	407	530	762	779	866
Bitkisel ürünler - Vegetable products	3 861	4 398	4 887	5 206	6 046
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar; hayvansal, bitkisel mumlar Animal or vegetable fats and oils animal or vegetable waxes	513	402	766	511	459
Gıda sanayii müstahzarları; meşrubat, alkollü içki, sirke; tütün ve sigara - Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	3 267	3 813	4 426	4 206	4 680
Mineral maddeler - Mineral products	5 233	7 487	10 848	6 788	8 302
Kimya sanayii ve buna bağlı sanayii ürünleri Chemical industry and affiliated industrial products	2 522	2 926	3 833	3 386	4 442
Plastikler ve mamulleri; kauçuk ve mamulleri Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	3 407	4 411	5 371	4 562	5 613
Deri, kösele, post, kürk vb. maddelerden ve bağırsaktan mamul eşya - Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof; articles of animal gut	646	701	714	548	662
Ağaç ve ahşap eşya; mantar ve örülmeye elverişli maddelerden eşya - Wood and articles of wood; cork and articles of cork; manufactures of straw, other plaiting materials; basketware and wickerwork	337	457	536	511	574
Odun, lifli selülozik maddelerin hamurları ve geri kazanılmış kağıt, karton vs. - Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered paper paperboard and articles thereof	680	938	1 167	1 095	1 316
Dokumaya elverişli maddeler vb. mamul eşya Textiles and textile articles	19 716	22 934	23 050	19 317	21 844
Ayakkabı, başlık, şemsiye, baston, kemer, yapma çiçek; saç mamul eşya vs. - Footwear, headgear, umbrellas, riding-crops; articles of human hair	257	347	381	312	423
Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. maddelerden eşya; seramik ve cam Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials; ceramic products; glass and glassware	2 265	2 692	3 032	2 433	2 719
İnci; kıymetli taş ve metal; kıymetli metallerle kaplama metaller vb. eşya; metal para - Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal and articles thereof; coin	1 824	2 624	5 383	5 929	3 749
Adi metaller ve adi metallerden eşya Base metals and articles of base metal	12 153	15 693	24 446	14 829	17 376
Makina ve cihazlar; elektrik malzemesi; ses ve görüntü kaydedici, kaydedilen ses ve görüntüyü tekrar veren cihazlar vb. aksam, parça ve teferruatı - Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers and parts and accessories of such articles	12 844	16 204	18 230	14 763	16 944
Nakil vasıtaları - Vehicles, aircraft, vessels	13 715	18 273	21 265	14 450	15 239
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları; tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar; saatçi eşyası; müzik aletleri; bunların aksam, parça ve aksesuarı - Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; clocks and watches; musical instruments; parts and accessories thereof	241	324	390	354	396
Silahlar ve mühimmat; bunların aksam, parça ve aksesuarı Arms and ammunition; parts and accessories thereof	122	160	192	136	188
Muhtelif mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	1 235	1 653	2 078	1 750	1 971
Sanat eserleri, kolleksiyon eşyası ve antikalar Works of art, collectors' pieces and antiques	289	306	269	276	169

16.6 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ithalat, 2006-2010
Imports by sections (harmonized system), 2006-2010

(Milyon $ - Million $)

Bölümler - Sections	2006	2007	2008	2009	2010*
Toplam - Total	139 576	170 063	201 964	140 928	185 535
Canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler - Live animals; animal products	205	264	318	287	884
Bitkisel ürünler - Vegetable products	1 214	2 536	4 508	2 991	3 491
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar; hayvansal, bitkisel mumlar Animal or vegetable fats and oils animal or vegetable waxes	907	796	1 658	1 094	990
Gıda sanayii müstahzarları; meşrubat, alkollü içki, sirke; tütün ve sigara - Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	1 359	1 798	2 276	1 982	2 318
Mineral maddeler - Mineral products	29 859	34 991	49 629	31 127	39 809
Kimya sanayii ve buna bağlı sanayii ürünleri Chemical industry and affiliated industrial products	12 463	14 553	17 386	14 295	16 890
Plastikler ve mamulleri; kauçuk ve mamulleri Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	8 474	10 560	11 605	8 500	12 052
Deri, kösele, post, kürk vb. maddelerden ve bağırsaktan mamul eşya - Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof; articles of animal gut	1 043	1 200	1 158	714	964
Ağaç ve ahşap eşya; mantar ve örülmeye elverişli maddelerden eşya - Wood and articles of wood; cork and articles of cork; manufactures of straw, other plaiting materials; basketware and wickerwork	953	1 176	1 178	746	1 117
Odun, lifli selülozik maddelerin hamurları ve geri kazanılmış kağıt, karton vs. - Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered paper paperboard and articles thereof	2 521	3 034	3 248	2 685	3 503
Dokumaya elverişli maddeler vb. mamul eşya Textiles and textile articles	7 430	9 753	9 634	8 464	11 965
Ayakkabı, başlık, şemsiye, baston, kemer, yapma çiçek; saç mamul eşya vs. - Footwear, headgear, umbrellas, riding-crops; articles of human hair	583	657	769	623	775
Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. maddelerden eşya; seramik ve cam Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials; ceramic products; glass and glassware	1 235	1 370	1 403	1 076	1 435
İnci; kıymetli taş ve metal; kıymetli metallerle kaplama metaller vb. eşya; metal para - Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal and articles thereof; coin	4 406	5 906	5 654	2 004	3 037
Adi metaller ve adi metallerden eşya Base metals and articles of base metal	19 065	25 776	33 425	17 976	26 052
Makina ve cihazlar; elektrik malzemesi; ses ve görüntü kaydedici, kaydedilen ses ve görüntüyü tekrar veren cihazlar vb. aksam, parça ve teferruatı - Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers and parts and accessories of such articles	29 880	35 866	36 432	29 375	35 904
Nakil vasıtaları - Vehicles, aircraft, vessels	13 328	14 424	15 592	11 971	18 142
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları; tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar; saatçi eşyası; müzik aletleri; bunların aksam, parça ve aksesuarı - Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; clocks and watches; musical instruments; parts and accessories thereof	2 902	3 237	3 715	3 041	3 728
Silahlar ve mühimmat; bunların aksam, parça ve aksesuarı Arms and ammunition; parts and accessories thereof	100	60	60	109	152
Muhtelif mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	1 356	1 738	1 901	1 425	1 940
Sanat eserleri, kolleksiyon eşyası ve antikalar Works of art, collectors' pieces and antiques	294	367	414	443	387

16.7 Dış ticaret endeksleri, 2006-2010
Foreign trade indices, 2006-2010 (2003=100)

ISIC Rev.3	2006	2007	2008	2009	2010
İhracat - Exports					
Miktar endeksi - Quantity index					
Genel endeks - General index	141.3	157.0	166.7	154.8	164.6
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	112.5	100.6	108.3	116.5	123.2
Balıkçılık - Fishing	170.1	180.4	239.2	218.4	165.7
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	166.7	206.9	242.4	248.8	338.4
İmalat - Manufacturing	142.4	159.4	169.0	155.5	164.6
Miktar endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of quantity index					
Genel endeks - General index	12.0	11.1	6.2	-7.2	6.3
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	21.0	-10.5	7.6	7.6	5.8
Balıkçılık - Fishing	2.8	6.1	32.6	-8.7	-24.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	23.9	24.1	17.1	2.7	36.0
İmalat - Manufacturing	11.4	12.0	6.0	-8.0	5.9
Birim değer endeksi - Unit value index					
Genel endeks - General index	127.7	144.5	167.5	139.7	146.5
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	145.0	174.6	171.1	176.0	189.1
Balıkçılık - Fishing	94.8	108.6	124.4	107.2	112.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	146.5	171.1	189.5	144.2	168.6
İmalat - Manufacturing	126.6	142.8	166.8	138.3	144.4
Birim değer endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of unit value index					
Genel endeks - General index	3.9	13.1	16.0	-16.6	4.9
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	-13.9	20.4	-2.0	2.9	7.4
Balıkçılık - Fishing	-7.2	14.5	14.6	-13.9	4.6
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	14.5	16.7	10.8	-23.9	16.9
İmalat - Manufacturing	4.6	12.7	16.9	-17.1	4.4
İthalat - Import					
Miktar endeksi - Quantity index					
Genel endeks - General index	147.7	166.6	164.1	143.2	173.0
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	99.6	142.0	148.6	128.2	149.8
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	116.3	124.8	120.1	101.8	112.0
İmalat - Manufacturing	156.9	177.2	174.7	153.4	188.6
Miktar endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of quantity index					
Genel endeks - General index	8.5	12.8	-1.5	-12.7	20.8
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	-4.4	42.5	4.6	-13.7	16.8
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	8.3	7.3	-3.7	-15.3	10.1
İmalat - Manufacturing	8.8	13.0	-1.4	-12.2	22.9
Birim değer endeksi - Unit value index					
Genel endeks - General index	134.1	147.2	177.5	141.9	154.6
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	113.9	128.9	169.7	141.3	170.0
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	209.3	224.9	329.0	224.7	256.6
İmalat - Manufacturing	124.0	135.7	154.4	129.9	138.4
Birim değer endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of unit value index					
Genel endeks - General index	8.8	9.8	20.6	-20.1	9.0
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	8.1	13.1	31.7	-16.7	20.3
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	24.4	7.4	46.3	-31.7	14.2
İmalat - Manufacturing	6.1	9.5	13.8	-15.9	6.5

16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2008-2010
Exports and imports by SR, 2008-2010 **(Milyon $** - Million $)

İBBS - SR	**İhracat** - Exports			**İthalat** - Imports		
	2008	2009	2010*	2008	2009	2010*
TR Türkiye - Turkey	132 027	102 143	113 976	201 964	140 928	185 535
TR1 İstanbul						
TR10						
TR100 İstanbul	73 504	55 540	53 100	111 311	78 756	97 955
TR2 Batı Marmara - West Marmara						
TR21						
TR211 Tekirdağ	578	483	546	612	474	603
TR212 Edirne	103	93	79	171	84	198
TR213 Kırklareli	64	69	94	154	62	96
TR22						
TR221 Balıkesir	346	365	379	470	309	343
TR222 Çanakkale	157	86	137	38	22	64
TR3 Ege - Aegean						
TR31						
TR310 İzmir	7 823	6 119	6 677	8 313	6 268	8 414
TR32						
TR321 Aydın	548	424	552	151	128	216
TR322 Denizli	2 197	1 587	2 128	1 635	1 146	1 731
TR323 Muğla	235	194	211	118	142	99
TR33						
TR331 Manisa	1 019	912	3 451	845	599	2 963
TR332 Afyonkarahisar	238	209	217	34	41	73
TR333 Kütahya	114	102	120	91	81	138
TR334 Uşak	117	97	115	81	86	130
TR4 Doğu Marmara - East Marmara						
TR41						
TR411 Bursa	11 114	9 057	10 673	8 829	7 080	9 847
TR412 Eskişehir	611	558	634	512	413	615
TR413 Bilecik	48	33	47	63	47	132
TR42						
TR421 Kocaeli	8 469	4 578	9 522	25 774	14 348	22 638
TR422 Sakarya	2 913	1 722	1 678	1 709	909	1 005
TR423 Düzce	90	64	66	67	50	80
TR424 Bolu	47	46	54	138	100	115
TR425 Yalova	43	34	46	39	37	495
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia						
TR51						
TR510 Ankara	5 361	4 911	5 620	23 288	16 489	19 066
TR52						
TR521 Konya	871	736	979	775	583	802
TR522 Karaman	158	146	177	49	43	92

16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2008-2010 (devam)
Exports and imports by SR, 2008-2010 (continued)

(Milyon $ - Million $)

İBBS - SR		**İhracat** - Exports			**İthalat** - Imports		
		2008	2009	2010*	2008	2009	2010*
TR6 Akdeniz - Mediterranean							
TR61							
TR611	Antalya	725	655	863	617	461	815
TR612	Isparta	88	75	129	43	32	67
TR613	Burdur	190	162	196	45	22	26
TR62							
TR621	Adana	1 304	1 136	1 352	2 152	1 693	2 229
TR622	Mersin	1 076	1 049	1 182	957	690	1 080
TR63							
TR631	Hatay	1 762	1 418	1 705	3 345	2 718	3 131
TR632	Kahramanmaraş	379	431	531	531	546	806
TR633	Osmaniye	7	10	75	48	28	327
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
TR71							
TR711	Kırıkkale	9	6	47	4	2	14
TR712	Aksaray	69	57	57	48	31	48
TR713	Niğde	46	36	46	32	15	43
TR714	Nevşehir	18	21	53	56	14	19
TR715	Kırşehir	103	112	143	100	86	156
TR72							
TR721	Kayseri	1 122	964	1 165	1 388	1 002	1 449
TR722	Sivas	44	37	56	38	87	84
TR723	Yozgat	9	9	6	19	14	18
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
TR81							
TR811	Zonguldak	486	438	286	2 192	1 391	1 541
TR812	Karabük	30	58	204	270	214	344
TR813	Bartın	10	15	16	8	9	9
TR82							
TR821	Kastamonu	260	83	7	78	38	34
TR822	Çankırı	14	18	23	7	8	14
TR823	Sinop	16	20	29	5	4	7
TR83							
TR831	Samsun	460	304	275	784	479	612
TR832	Tokat	21	22	24	18	14	18
TR833	Çorum	112	99	114	72	68	66
TR834	Amasya	26	22	53	28	13	42
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
TR90							
TR901	Trabzon	911	816	1 012	114	81	89
TR902	Ordu	317	205	351	106	69	76
TR903	Giresun	113	102	143	19	6	8
TR904	Rize	345	260	348	36	16	14
TR905	Artvin	92	55	61	56	49	62
TR906	Gümüşhane	0	0	0	0	0	1

16.8 İBBS' ye göre ihracat ve ithalat, 2008-2010 (devam)
Exports and imports by SR, 2008-2010 (continued)

(Milyon $ - Million $)

İBBS - SR	**İhracat** - Exports			**İthalat** - Imports		
	2008	2009	2010*	2008	2009	2010*
TRA Kuzeydoğu Anadolu North East Anatolia						
TRA1						
TRA11 Erzurum	34	24	38	34	57	26
TRA12 Erzincan	6	10	1	3	1	9
TRA13 Bayburt	0	0	3	1	1	2
TRA2						
TRA21 Ağrı	51	44	77	77	45	59
TRA22 Kars	0	0	0	1	1	3
TRA23 Iğdır	86	80	102	2	2	6
TRA24 Ardahan	1	2	3	0	0	0
TRB Ortadoğu Anadolu Central East Anatolia						
TRB1						
TRB11 Malatya	256	221	275	56	47	92
TRB12 Elazığ	45	30	40	30	37	71
TRB13 Bingöl	1	1	6	0	0	1
TRB14 Tunceli	0	0	0	0	0	0
TRB2						
TRB21 Van	13	17	19	5	13	22
TRB22 Muş	0	7	15	0	3	1
TRB23 Bitlis	5	3	3	1	1	1
TRB24 Hakkari	203	399	309	9	9	20
TRC Güneydoğu Anadolu South East Anatolia						
TRC1						
TRC11 Gaziantep	3 237	2 953	3 521	2 793	2 128	3 430
TRC12 Adıyaman	59	58	72	36	33	85
TRC13 Kilis	24	16	23	34	26	50
TRC2						
TRC21 Şanlıurfa	147	129	174	226	196	247
TRC22 Diyarbakır	92	115	165	33	24	40
TRC3						
TRC31 Mardin	434	550	565	69	60	93
TRC32 Batman	13	16	27	19	16	27
TRC33 Şırnak	383	607	625	18	7	9
TRC34 Siirt	1	1	11	14	15	36
Belirsiz - Nonspecified	1	1	43	20	7	46

Not. Firma vergi kimlik numaralarının bağlı olduğu illere göre oluşturulmuştur.

Note. According to the tax numbers of the firms located in province.

16.9 Ülke gruplarına göre ihracat, 2006-2010
Exports by country groups, 2006-2010

(Milyon $ - Million $)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Toplam - Total	85 535	107 272	132 027	102 143	113 976
Avrupa Birliği Ülkeleri (AB) - E.U Countries (EU) (27)	47 935	60 399	63 390	46 977	52 730
Türkiye Serbest Bölgeleri - Free Zones in Turkey	2 967	2 943	3 008	1 957	2 083
Sınır Ticaret Merkezleri - Border Trade Centers	-	0	7	-	-
Diğer ülkeler - Other countries	34 633	43 930	65 622	53 208	59 162
Diğer Avrupa (AB hariç) - Other European Countries	7 962	10 843	15 678	11 359	11 385
Kuzey Afrika - North African Countries	3 097	4 030	5 850	7 445	7 040
Diğer Afrika - Other African Countries	1 469	1 947	3 212	2 735	2 258
Kuzey Amerika - North American Countries	5 439	4 541	4 802	3 561	4 248
Orta Amerika ve Karayipler - Central America and Caraips	548	549	829	597	598
Güney Amerika - South America Countries	341	514	901	678	1 237
Yakın ve Orta Doğu - Near and Middle Eastern	11 316	15 081	25 430	19 208	23 315
Diğer Asya - Other Asian Countries	3 942	5 227	7 074	6 704	8 577
Avustralya ve Yeni Zelanda - Australia and New Zealand	327	343	435	360	403
Diğer ülke ve bölgeler - Other countries	192	857	1 410	561	102
Seçilmiş ülke grupları - Selected country groups					
OECD Ülkeleri - OECD Countries	54 481	65 675	70 472	54 217	61 545
Avrupa Serbest Ticaret İşbirliği (EFTA) - EFTA Countries	1 189	1 328	3 262	4 327	2 417
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) Organization of Blacksea Economic Co-operation	11 584	16 784	20 867	12 338	14 463
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Organization for Economic Co-operation	3 341	4 700	6 248	5 945	7 618
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) New Independent States	6 993	10 088	13 938	8 763	10 295
Türk Cumhuriyetleri - Turkish Republics	1 982	2 874	3 749	3 397	3 922
İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) Organization of Islamic Conference	15 007	20 311	32 597	28 665	32 502

16.2 AB Ülkeleri ile ihracat ve ithalat - Exports and imports by EU Countries

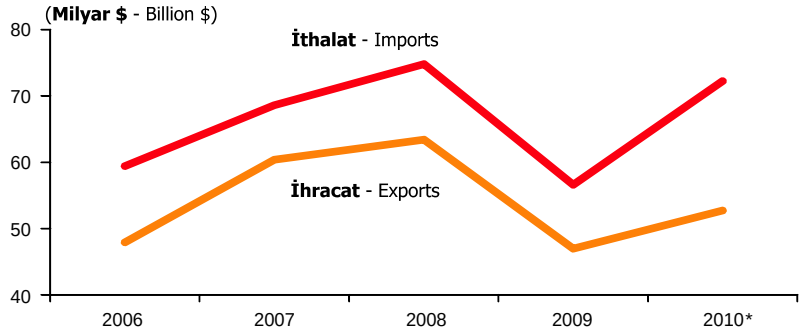

Veri için tablo 16.9-16.10'a bakınız.
For data, see table 16.9-16.10.

16.10 Ülke gruplarına göre ithalat, 2006-2010
Imports by country groups, 2006-2010 **(Milyon $** - Million $)

	2006	2007	2008	2009	2010*
Toplam - Total	139 576	170 063	201 964	140 928	185 535
Avrupa Birliği Ülkeleri (AB) - E.U Countries (EU) (27)	59 401	68 612	74 802	56 588	72 239
Türkiye Serbest Bölgeleri - Free Zones in Turkey	944	1 224	1 334	965	877
Diğer ülkeler - Other countries	79 231	100 227	125 827	83 375	112 419
Diğer Avrupa (AB hariç) - Other European Countries	25 695	34 254	44 196	25 886	30 311
Kuzey Afrika - North African Countries	4 878	3 616	5 267	3 542	4 304
Diğer Afrika - Other African Countries	2 526	3 168	2 503	2 158	2 108
Kuzey Amerika - North American Countries	6 936	9 033	13 404	9 513	13 234
Orta Amerika ve Karayipler - Central America and Caraips	335	448	560	476	623
Güney Amerika - South America Countries	2 131	2 671	3 260	2 286	2 943
Yakın ve Orta Doğu - Near and Middle Eastern	10 568	12 641	17 628	9 595	16 091
Diğer Asya - Other Asian Countries	25 658	33 658	38 087	29 138	41 421
Avustralya ve Yeni Zelanda - Australia and New Zealand	399	672	876	648	493
Diğer ülke ve bölgeler - Other countries	105	66	45	133	891
Seçilmiş ülke grupları - Selected country groups					
OECD Ülkeleri - OECD Countries	77 813	91 857	102 902	75 144	99 375
Avrupa Serbest Ticaret İşbirliği (EFTA) - EFTA Countries	4 522	5 775	6 218	2 781	4 002
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) Organization of Blacksea Economic Co-operation	27 021	34 809	45 632	28 299	33 589
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Organization for Economic Co-operation	8 102	9 972	13 221	7 011	13 298
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) New Independent States	23 373	31 263	42 614	26 045	30 599
Türk Cumhuriyetleri - Turkish Republics	1 967	2 669	4 279	2 874	4 615
İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) Organization of Islamic Conference	19 111	21 524	29 179	17 970	27 948

16.11 En çok ithalat ve ihracat yapılan 10 ülke, 2010*
First 10 countries by exports and imports, 2010*

	İthalat - Imports			**İhracat** - Exports	
	(Milyon $ - Million $)	(%)		**(Milyon $ -** Million $)	(%)
Toplam - Total	185 535	100.0	**Toplam** - Total	113 976	100.0
Rusya Fed. - Russia	21 600	11.6	**Almanya -** Germany	11 485	10.1
Almanya - Germany	17 548	9.5	**İngiltere -** United Kingdom	7 238	6.4
Çin - China	17 181	9.3	**İtalya -** Italy	6 510	5.7
A.B.D. - USA	12 319	6.6	**Fransa -** France	6 055	5.3
İtalya - Italy	10 203	5.5	**Irak -** Iraq	6 042	5.3
Fransa - France	8 176	4.4	**Rusya Fed. -** Russia	4 632	4.1
İran - Iran	7 645	4.1	**A.B.D. -** USA	3 769	3.3
İspanya - Spain	4 840	2.6	**İspanya -** Spain	3 565	3.1
Güney Kore - South Korea	4 764	2.6	**B.A.E. -** U.A.E	3 338	2.9
İngiltere - United Kingdom	4 681	2.5	**İran -** Iran	3 043	2.7
Diğer - Others	76 579	41.3	**Diğer** - Others	58 300	51.2

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

		Sayfa Page		
	Açıklama	**300**		**Explanation**
	Grafik			**Graph**
17.1	Tüketici fiyatları endeksi, 2006-2010	**307**	17.1	Consumer price index, 2006-2010
17.2	Üretici fiyatları endeksi, 2006-2010	**308**	17.2	Producer price index, 2006-2010
	Tablo			**Table**
17.1	Toptan eşya fiyat endeksi, 2006-2010 [1994=100]	**303**	17.1	Wholesale price index, 2006-2010 [1994=100]
17.2	Üretici fiyatları endeksi, 2006-2010 [2003=100]	**304**	17.2	Producer price index, 2006-2010 [2003=100]
17.3	Toptan eşya fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2006-2010 [1994=100]	**305**	17.3	Wholesale price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2006-2010 [1994=100]
17.4	Üretici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2006-2010 [2003=100]	**306**	17.4	Producer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2006-2010 [2003=100]
17.5	Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi, 2006-2010 [1994=100]	**307**	17.5	Urban areas consumer price index, 2006-2010 [1994=100]
17.6	Tüketici fiyatları endeksi, 2006-2010 [2003=100]	**307**	17.6	Consumer price index, 2006-2010 [2003=100]
17.7	Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2006-2010 [1994=100]	**308**	17.7	Urban areas consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2006-2010 [1994=100]
17.8	Tüketici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2006-2010 [2003=100]	**308**	17.8	Consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2006-2010 [2003=100]
17.9	İBBS 2'ye göre tüketici fiyatları endeksi ve değişim oranı, 2008-2010 [2003=100]	**309**	17.9	Rate of change of the consumer price index and indices by SR 2 , 2008-2010 [2003=100]
17.10	Çiftçinin eline geçen fiyatlar, 2005-2009	**310**	17.10	Prices received by farmers, 2005-2009

AÇIKLAMA

FİYAT VE ENDEKSLER

Toptan Eşya Fiyat Endeksi (1994=100 temel yıllı)

Toptan Eşya Fiyat Endeksi Laspeyres formülüne göre dört ana sektör (tarım, avcılık ve ormancılık, madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, doğal gaz, su) ve tüm grup için derlenmektedir. Endeks ulusaldır ve 678 madde ve ulusal üretim paylaşımında önemli paylara sahip yaklaşık 1300 firmayı kapsamaktadır.

Maddeler ISIC, Rev.3'e uygun olarak sınıflandırılmıştır. Tüm üreticiler (üretim payında belirli bir paya sahip toptan eşya birimleri) kapsam dahiline alınmıştır. İhracatların değeri malların toplam değerinden çıkartılmıştır. İthalatlar kapsam dışı bırakılmıştır.

Malların fiyatları (sebzeler, meyveler ve balıklar hariç) her ayın 5'inci, 15'inci ve 25'inci günlerinde daha önceden örnekleme yoluyla belirlenen kuruluşlardan derlenmektedir. Sebze, meyve ve balıklar için fiyatlar ayın en fazla 27'sine kadar toplanır ve bu fiyatlar her maddenin ortalama fiyatının elde edilebilmesi için miktarları ile ağırlıklandırılır. Fiyatlar peşin değerlerdir ve fiyatlara Katma Değer Vergisi dahil edilmiştir.

2005 yılı Ocak ayından itibaren 4 ana sektör ve alt sektörler için endeks hesaplanmaktadır.

Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE)

Kentsel Yerler Tüketici Fiyat Endeksi (1994=100 temel yıllı)

TÜFE'nin temel başlığı 1994=100 bazlı Kentsel Yerler Tüketici Fiyat Endeksi'dir. 1994=100 bazlı endeksin coğrafi kapsamı 20 001 ve üzeri nüfusa sahip kentsel yerleşim yerleridir.

Tüketici fiyatlarında kullanılan ağırlıklar Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcaması Anketi'nin sonuçlarından elde edilmektedir.

1994=100 temel yıllı endeks COICOP'un (Amaca Göre Bireysel Tüketim Sınıflaması) 10 ana harcama gruplu sınıflamasına göre oluşturulmuştur.

Taze sebze ve meyveler dışında malların mevcut fiyatları, ay boyunca olası fiyat değişimlerinin gözlenebilmesi için, ayın 10'uncu ve 20'inci günlerini içine alan periyotlarda ayda iki kez derlenmektedir. Taze meyve ve sebzelerin fiyatları nispeten daha büyük değişimler gösterdiği için, bu maddelerin fiyatları haftada bir derlenmektedir. Kiralara ait bilgiler ayda bir toplanmaktadır.

Endeks dahilinde kapsanan malların fiyatları vergilerin kapsandığı fakat hiç bir depozitonun kapsanmadığı peşin perakende satış fiyatlarıdır. Malların ortalama fiyatları farklı kuruluşlardan derlenmektedir ve mal çeşidi ağırlığı ve kuruluş ağırlığı kullanılarak hesaplanmaktadır.

Kamuoyu her ayın 3'ünde yayımlanan bir haber bülteni ile TÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

EXPLANATION

PRICES AND INDEXES

Wholesale Price Index (1994=100 based)

Wholesale Price Index is compiled for all items and for four main sectors (agriculture, hunting and forestry, mining and stone quarrying, manufacturing industry, electricity, natural gas, water) according to the Laspeyres formula. The index is nationwide and covers 678 items and approximately 1300 firms that have an important nationwide share in production.

Items are classified as in line with ISIC, Revision 3. All producer/wholesale units that have a certain share in production are covered. The value of exports is subtracted from the total value of commodities. Importers are excluded.

Prices of commodities (except vegetables, fruits and fishes) are collected from the sampled establishments on the 5th, 15th and 25th days of each month. For vegetables, fruits and fishes, prices up to 27th day of the month are collected and these prices are weighted by quantities to obtain average price for each item. Prices include VAT and in cash.

Indices have been calculated for four main sectors and sub-sectors since January 2005.

Consumer Price Index (CPI)

Urban Areas Consumer Price Index (1994=100 based)

The title of principal CPI is 1994=100 Based Urban Places Consumer Price Index. Geographical coverage of the 1994=100 based index is the urban settlements with a population of 20 001 and above.

The weights employed in consumer prices are obtained from the results of the Household Income and Consumption Expenditures Survey.

The 1994=100 base year index was constructed according to the 10-digit major expenditure group classification of COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose).

The monthly current prices of commodities, except for fresh fruits and vegetables, are collected twice a month on the 10th and 20th days to observe the possible price variations throughout the month. Since the prices of fresh fruits and vegetables tend to show relatively larger variations, their prices are compiled once a week. The information on rent is gathered once a month.

The prices of commodities included within the index are cash retail prices including tax but excluding any deposits. Average prices of commodities collected from different establishments are computed using establishment weights and commodity type weights.

The public is informed about the rate of change in the CPI through a News Bulletin published on the 3rd day of each month.

Kurumumuz 1994 yılında, nüfusu 20 000'in üzerinde olan 62 yerleşim yerinde uygulanan "Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi" sonuçlarına dayalı olarak Türkiye, 7 bölge ve 19 il kapsamında 1994=100 temel yıllı Kentsel Yerler Tüketici Fiyatları Endeksini yayımlamaya başlamıştır. 2005 yılı Ocak ayından itibaren 10 ana harcama grubu için endeks hesaplanmaktadır.

New consumer price indexes in this bulletin based on the results of the "Household Consumers Expenditures and Income Survey" carried out in 1994 for urban areas in 62 urban settlement's with a population of more than 20 000, have been prepared for Turkey, 7 regions and 19 cities. Indices have been calculated for 10 main expenditure groups since January 2005.

Tüketici Fiyat Endeksi (2003=100 temel yıllı)

2003=100 temel yıllı TÜFE, Türkiye'nin ekonomik sınırları içindeki tüm parasal tüketim harcamalarını kapsamaktadır. Yaşadıkları yer ve gelir dağılımına bakılmaksızın tüm özel ve kurumsal hanehalklarının ve yabancı turistlerin harcamaları dahil edilmiştir.

Consumer Price Index (2003=100 based)

2003=100 based CPI covers all household monetary consumption expenditure which takes place on the economic territory. Expenditures of all private and institutional households, and foreign visitors (domestic concept) are included irrespective of the area which they live (urban/rural) or their position in the income distribution.

TÜFE'de kullanılan ağırlıklar Hanehalkı Bütçe Anketi'nin sonuçlarından elde edilmektedir. TÜFE zincirleme Laspeyres formülüne göre hesaplanmakta ve her yıl mal ve hizmetlerin ağırlıkları güncellenmektedir.

The weights employed in CPI are obtained from the results of the Household Budget Survey. CPI is annually chained according to the Laspeyres formula with annually updated weights.

2003=100 temel yıllı endeks COICOP'un (Amaca Göre Bireysel Tüketim Sınıflaması) 12 ana harcama gruplu sınıflamasına göre oluşturulmuştur. TÜFE tüm Türkiye ve 26 İstatistiki Bölge için hesaplanmaktadır.

The 2003=100 base year index was constructed according to the 12-digit major expenditure group classification of COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose). CPI is compiled for whole country and for 26 Statistical Regions.

Akaryakıt, taze sebze ve meyveler dışında malların mevcut fiyatları, ay boyunca olası fiyat değişimlerinin gözlenebilmesi için, ayın 10'uncu ve 20'inci günlerini içine alan periyotlarda ayda iki kez derlenmektedir. Taze meyve ve sebzelerin fiyatları nispeten daha büyük değişimler gösterdiği için, bu maddelerin fiyatları haftada bir derlenmektedir. Kiralara ait bilgiler ayda bir toplanmaktadır.

The monthly current prices of commodities, except for fuel, fresh fruits and vegetables, are collected twice a month on the 10th and 20th days to observe the possible price variations throughout the month. Since the prices of fresh fruits and vegetables tend to show relatively larger variations, their prices are collected once a week. The information on rent is gathered once a month.

Endeks dahilinde kapsanan malların fiyatları vergilerin kapsandığı fakat hiç bir depozitonun kapsanmadığı peşin perakende satış fiyatlarıdır.

The prices of commodities included within the index are cash retail prices including tax but excluding any deposits.

Kamuoyu her ayın 3. işgününde yayımlanan bir haber bülteni ile TÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

The public is informed about the rate of change in the CPI through a News Bulletin published on the 3rd working day of each month.

Üretici Fiyat Endeksleri (ÜFE)

Üretici Fiyatları Endeksi (2003=100 temel yıllı)

Producer Price Indexes (PPI)

Producer Price Index (2003=100 based)

Üretici Fiyatları Endeksleri zincirleme Laspeyres formülüne göre dört ana sektör (tarım, avcılık ve ormancılık, madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, doğal gaz, su) ve tüm grup için derlenmektedir. Endeks ulusaldır ve ürün kapsamı ve ağırlıkları her yıl güncellenmektedir.

Producer Price Index compiled for all items and for four main sectors (agriculture, hunting and forestry, mining and stone quarrying, manufacturing industry, electricity, natural gas, water) according to the Laspeyres formula. The index is nationwide and product coverage and weights are annually updated.

Maddeler NACE, Rev.1'e uygun olarak sınıflandırılmıştır. Tüm üreticiler kapsam dahiline alınmıştır. İhracatların değeri malların toplam değerinden çıkartılmıştır. İthalatlar kapsam dışı bırakılmıştır.

Items are classified as in line with NACE, Revision 1. All producer units have a certain share in production are covered. The value of exports is subtracted from the total value of commodities. Importers are excluded.

Malların fiyatları (sebzeler, meyveler ve balıklar hariç) her ayın 5'inci, 15'inci ve 25'inci günlerinde daha önceden örnekleme yoluyla belirlenen firmalardan derlenmektedir. Sebze, meyve ve balıklar için fiyatlar ayın en fazla 27'sine kadar toplanır ve bu fiyatlar her maddenin ortalama fiyatının elde edilebilmesi için miktarları ile ağırlıklandırılır. Fiyatlar peşin değerlerdir ve fiyatlara vergiler dahil edilmemiştir.

Prices of commodities (except vegetables, fruits and fishes) are collected from the sampled establishments on the 5th, 15th and 25th days of each month. For vegetables, fruits and fishes, prices up to 27th day of the month are collected and these prices are weighted by quantities to obtain average price for each item. Prices are in cash and excluding any deductible taxes.

Kamuoyu her ayın 3. işgününde yayımlanan bir haber bülteni ile ÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

The public is informed about the rate of change in the PPI through a News Bulletin published on the 3rd working day of each month.

Çiftçinin Eline Geçen Fiyatlar

Yayında yer alan fiyatlar, çiftçi tarafından üretilen ve doğrudan satışı yapılan ürünlerin ilk el toptan ve perakende fiyatlarıdır.

Fiyatlar, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın il ve ilçe teşkilatında görev alan personeli tarafından, farklı fiyat kanallarından aylık olarak derlenmektedir.

Bu kanallar;

Tarla ürünleri için;

Tüccar ve fabrika (toptan fiyatlar)

Sebze ve meyve için;

Hal ve tüccar (toptan fiyatlar),

Üretici pazarı (1. ve 2. hafta perakende fiyatlar)

Hayvansal ürünler için;

Tüccar ve fabrika (toptan fiyatlar),

Üretici pazarı (perakende fiyatlar)

Canlı hayvanlar için;

Tüccar, hayvan pazarı.

Ürün fiyatları çeşitli sebeplerle ilden ile farklılık gösterebilmektedir. İhracat sözleşmeleri sebebiyle yapılan yöresel alımlar, ürünler arası kalite farkı, taban fiyat uygulaması, yıllık rekolte ve stok durumları bu sebeplerden bazılarıdır. Ayrıca ürünlerin pazara çıkışının iklim şartlarına göre değişiklik göstermesi sebebiyle de fiyat farklılıkları oluşabilmektedir.

Herhangi bir ilde üretimi olup, fiyatı derlenemeyen ürünler için bu ile en yakın illerin ortalama fiyatları kullanılmıştır.

Prices Received by Farmers

The prices in the publication are the first-hand wholesale or retail prices of agricultural products produced and directly sold by farmers.

Prices are collected monthly from different price channels by the staff assigned to province and district offices of Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

These price channels are;

For field crops;

Merchant and factory (wholesale prices)

For vegetables and fruits;

Market and merchant (wholesale prices),

Producer bazaar (1st and 2nd week retail prices)

For animal products;

Merchant and factory (wholesale prices),

Producer bazaar (retail prices)

For livestock;

Merchant, animal bazaar.

Product prices may differentiate among provinces due to several reasons. Local purchases originating from export contracts, quality differences between agricultural products, price-floor enforcements, annual yield and stock positions are some of these reasons. Additionally, price fluctuations may appear due to different marketing periods of agricultural products arising from climate conditions.

For the price of a product which is produced in the province but can not be collected it's price, average prices of the closest provinces are used.

17.1 Toptan eşya fiyat endeksi, 2006-2010
Wholesale price index, 2006-2010
[1994=100]

	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	9 528.5	10 129.6	11 417.8	11 558.8	12 543.1
Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık					
Agriculture, hunting, forestry and fishing	9 682.3	10 429.7	11 681.5	11 888.1	14 270.8
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	9 797.0	10 559.0	11 834.5	12 070.0	14 492.6
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	9 688.6	10 163.1	11 057.6	10 244.3	11 640.9
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	7 114.4	7 231.5	6 720.2	8 132.0	9 685.2
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	11 335.5	12 394.6	15 226.8	16 471.2	17 997.4
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	9 549.2	10 824.9	13 309.7	15 348.6	15 703.2
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı					
Crude petroleum and natural gas	18 393.7	19 890.4	27 727.0	22 199.1	29 496.9
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	12 589.4	13 526.4	20 153.7	20 634.9	25 052.2
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	7 188.3	7 522.8	7 976.9	9 680.1	9 879.2
İmalat sanayii - Manufacturing	9 430.9	9 957.6	11 127.8	11 063.8	11 729.8
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	8 470.0	9 281.7	10 543.4	11 124.5	12 019.6
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	14 212.4	14 510.0	14 426.9	15 809.3	15 101.2
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	5 722.2	5 955.5	6 263.1	6 718.4	7 358.6
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	9 026.5	9 762.9	9 979.1	10 342.2	10 313.6
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	8 511.3	9 051.3	9 326.3	9 684.4	10 000.5
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	5 403.2	5 875.6	6 099.4	6 219.9	6 186.7
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	5 352.6	5 704.9	5 644.6	5 866.5	6 370.5
Basım ve yayım - Printing, publishing	6 268.3	6 778.5	7 438.9	8 254.6	8 530.9
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke, refined petroleum	23 049.5	23 254.1	31 555.1	26 032.4	31 886.2
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	5 981.6	6 237.0	6 985.5	6 789.2	6 879.3
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	6 595.1	7 009.1	7 475.7	7 812.6	7 915.2
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	8 173.1	8 770.5	9 229.0	9 547.6	9 877.2
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	10 512.1	10 988.7	13 774.9	10 978.9	12 956.6
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	6 198.0	6 883.0	7 892.8	8 194.4	8 166.2
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	7 619.0	7 963.9	8 703.5	9 013.0	8 888.4
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	3 590.2	3 400.1	3 245.7	3 764.9	3 480.5
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	6 617.8	6 987.2	7 575.4	7 739.0	7 652.8
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	3 552.8	3 303.8	3 130.3	3 563.1	3 471.1
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	5 702.9	5 839.5	5 541.9	6 555.3	6 763.8
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	7 250.5	7 624.2	7 608.4	7 956.9	8 174.9
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	12 651.1	6 286.2	4 782.3	5 135.4	4 866.9
Mobilya imalatı - Furniture products	8 870.1	9 946.9	10 303.3	10 336.1	10 033.2
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	8 333.4	9 244.2	11 666.8	13 542.8	14 029.2
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	7 923.0	8 804.3	11 258.2	13 137.8	13 430.5
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	9 809.1	10 753.7	12 413.8	13 602.9	14 880.5

17.2 Üretici fiyatları endeksi, 2006-2010
Producer price index, 2006-2010
[2003=100]

	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	132.6	141.0	158.9	160.9	174.6
Tarım - Agriculture	135.1	145.4	162.2	166.0	199.1
Tarım, avcılık ve ormancılık - Agriculture, hunting and forestry	134.4	144.8	162.2	165.1	198.1
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	134.8	145.3	162.9	166.1	199.4
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	120.0	125.8	136.9	126.8	144.1
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	172.1	174.9	162.6	196.7	234.3
Sanayi - Industry	131.8	139.8	157.9	159.5	169.3
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	142.2	155.4	191.0	206.6	225.7
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	142.0	161.0	198.0	228.3	233.6
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	185.3	200.3	279.3	223.6	297.1
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	177.4	190.6	284.0	290.8	353.0
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	111.5	116.6	123.7	150.1	153.2
İmalat sanayii - Manufacturing	133.1	140.5	157.0	156.1	165.5
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	123.6	135.4	153.8	162.3	175.4
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	123.6	126.2	125.4	137.4	131.3
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	119.4	124.3	130.7	140.2	153.6
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	108.3	117.1	119.7	124.0	123.7
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	121.5	129.2	133.2	138.3	142.8
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	122.8	133.5	138.6	141.3	140.6
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	113.6	121.1	119.8	124.5	135.2
Basım ve yayım - Printing, publishing	131.0	141.7	155.5	172.5	178.3
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	201.5	203.3	275.8	227.6	278.7
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	112.6	117.4	131.5	127.8	129.5
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	128.5	136.5	145.6	152.2	154.2
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	149.3	160.2	168.6	174.4	180.4
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	175.5	183.4	229.9	183.2	216.3
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	137.4	152.6	175.0	181.7	181.1
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	124.7	130.4	142.5	147.5	145.5
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	99.9	94.6	90.3	104.8	96.8
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	146.5	154.7	167.7	171.3	169.4
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	95.3	88.6	83.9	95.5	93.1
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	92.6	94.8	90.0	106.4	109.8
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	108.8	114.4	114.1	119.4	122.6
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	172.5	85.7	65.2	70.0	66.4
Mobilya imalatı - Furniture products	125.8	141.1	146.1	146.6	142.3
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	112.5	124.8	157.5	182.9	189.4
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	114.1	126.8	162.1	189.2	193.4
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	101.7	111.5	128.7	141.1	154.3

17.3 Toptan eşya fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2006-2010

Wholesale price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2006-2010

[1994=100] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	9.8	6.3	12.7	1.2	8.5
Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık					
Agriculture, hunting, forestry and fishing	6.4	7.7	12.0	1.8	20.0
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	7.3	7.8	12.1	2.0	20.1
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	-4.9	4.9	8.8	-7.4	13.6
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	3.1	1.7	-7.1	21.0	19.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	15.3	9.3	22.9	8.2	9.3
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	10.7	13.4	23.0	15.3	2.3
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı					
Crude petroleum and natural gas	32.5	8.1	39.4	-19.9	32.9
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	20.5	7.4	49.0	2.4	21.4
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	6.6	4.7	6.0	21.4	2.1
İmalat sanayii - Manufacturing	9.8	5.6	11.8	-0.6	6.0
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	0.3	9.6	13.6	5.5	8.1
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	23.5	2.1	-0.6	9.6	-4.5
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	6.7	4.1	5.2	7.3	9.5
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	3.2	8.2	2.2	3.6	-0.3
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	7.5	6.4	3.0	3.8	3.3
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	2.4	8.7	3.8	2.0	-0.5
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	10.1	6.6	-1.1	3.9	8.6
Basım ve yayım - Printing, publishing	5.7	8.1	9.7	11.0	3.4
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	26.3	0.9	35.7	-17.5	22.5
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	3.3	4.3	12.0	-2.8	1.3
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	9.2	6.3	6.7	4.5	1.3
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	8.5	7.3	5.2	3.5	3.5
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	27.4	4.5	25.4	-20.3	18.0
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	9.8	11.1	14.7	3.8	-0.3
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	8.5	4.5	9.3	3.6	-1.4
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	2.7	-5.3	-4.5	16.0	-7.6
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	17.1	5.6	8.4	2.2	-1.1
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	2.6	-7.0	-5.3	13.8	-2.6
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	6.1	2.4	-5.1	18.3	3.2
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	4.1	5.2	-0.2	4.6	2.7
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	4.7	-50.3	-23.9	7.4	-5.2
Mobilya imalatı - Furniture products	10.4	12.1	3.6	0.3	-2.9
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	13.7	10.9	26.2	16.1	3.6
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	13.8	11.1	27.9	16.7	2.2
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	7.4	9.6	15.4	9.6	9.4

17.4 Üretici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2006-2010
Producer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2006-2010
[2003=100] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	9.3	6.3	12.7	1.2	8.5
Tarım - Agriculture	7.3	7.6	11.6	2.3	19.9
Tarım, avcılık ve ormancılık - Agriculture, hunting and forestry	7.2	7.7	12.0	1.8	20.0
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	7.5	7.8	12.1	2.0	20.1
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	-4.9	4.9	8.8	-7.4	13.6
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	14.7	1.7	-7.1	21.0	19.1
Sanayi - Industry	9.7	6.0	13.0	1.0	6.2
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	14.6	9.3	22.9	8.2	9.3
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	10.7	13.4	23.0	15.3	2.3
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	32.5	8.1	39.4	-19.9	32.9
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	20.5	7.4	49.0	2.4	21.4
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	6.6	4.7	6.0	21.4	2.1
İmalat sanayii - Manufacturing	9.3	5.6	11.8	-0.6	6.0
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	0.3	9.6	13.6	5.5	8.1
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	23.5	2.1	-0.6	9.6	-4.5
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	6.7	4.1	5.2	7.3	9.5
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	3.2	8.2	2.2	3.6	-0.3
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	7.5	6.4	3.0	3.8	3.3
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	2.4	8.7	3.8	2.0	-0.5
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	10.1	6.6	-1.1	3.9	8.6
Basım ve yayım - Printing, publishing	5.7	8.1	9.7	11.0	3.4
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	26.3	0.9	35.7	-17.5	22.5
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	3.3	4.3	12.0	-2.8	1.3
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	9.2	6.3	6.7	4.5	1.3
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	8.5	7.3	5.2	3.5	3.5
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	27.4	4.5	25.4	-20.3	18.0
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	9.9	11.1	14.7	3.8	-0.3
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	8.5	4.5	9.3	3.6	-1.4
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	2.7	-5.3	-4.5	16.0	-7.6
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	17.1	5.6	8.4	2.2	-1.1
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	2.6	-7.0	-5.3	13.8	-2.6
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	6.1	2.4	-5.1	18.3	3.2
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	4.1	5.2	-0.2	4.6	2.7
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	4.7	-50.3	-23.9	7.4	-5.2
Mobilya imalatı - Furniture products	10.4	12.1	3.6	0.3	-2.9
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	13.4	10.9	26.2	16.1	3.6
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	13.8	11.1	27.9	16.7	2.2
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	7.4	9.6	15.4	9.6	9.4

17.5 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi, 2006-2010
Urban areas consumer price index, 2006-2010
[1994=100]

	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	11 212.5	12 194.3	13 467.6	14 309.8	15 535.6
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	9 631.3	10 792.6	12 074.9	13 150.1	15 073.0
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	7 617.6	7 961.6	8 159.7	8 226.1	8 600.1
Konut - Housing	15 197.5	16 901.5	20 220.8	22 004.5	23 385.6
Ev eşyası - House furniture	7 016.3	7 549.5	8 069.4	8 139.6	8 318.3
Sağlık - Health	11 959.9	12 530.6	12 581.9	12 952.2	13 045.9
Ulaştırma - Transportation	13 824.3	14 599.5	15 762.6	15 800.1	17 321.0
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	7 592.5	7 870.7	8 024.2	8 814.5	9 017.7
Eğitim harcamaları - Education expenses	16 384.6	17 565.2	18 752.3	19 840.1	20 909.1
Lokanta, pastane ve otel - Restaurant, pastry shop and hotel	13 399.0	14 898.0	16 891.0	18 436.4	20 182.1
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	9 857.4	10 100.5	10 690.1	11 584.7	11 992.6

17.6 Tüketici fiyatları endeksi, 2006-2010
Consumer price index, 2006-2010
[2003=100]

	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	128.8	140.0	154.7	164.3	178.4
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	122.9	138.2	155.9	168.4	186.2
Alkollü içecekler ve tütün - Alcoholic beverages and tobacco	163.5	179.8	192.5	216.9	292.4
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	110.3	115.3	118.2	119.2	124.6
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar Housing, water, electricity, gas and other fuels	135.2	150.3	179.9	195.7	208.0
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri - Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	120.0	129.1	138.0	139.2	142.3
Sağlık - Health	117.0	122.5	123.0	126.7	127.6
Ulaştırma - Transportation	136.4	144.1	155.6	155.9	171.0
Haberleşme - Communications	107.6	106.7	108.6	112.4	112.1
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	122.9	127.4	129.9	142.7	145.9
Eğitim - Education	145.6	156.1	166.7	176.4	185.9
Lokanta ve oteller - Restaurant and hotels	152.1	169.1	191.7	209.3	229.1
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	137.0	144.7	158.6	179.2	191.7

17.1 Tüketici fiyatları endeksi - Consumer price index
(Genel endeks - All items)
[2003=100]

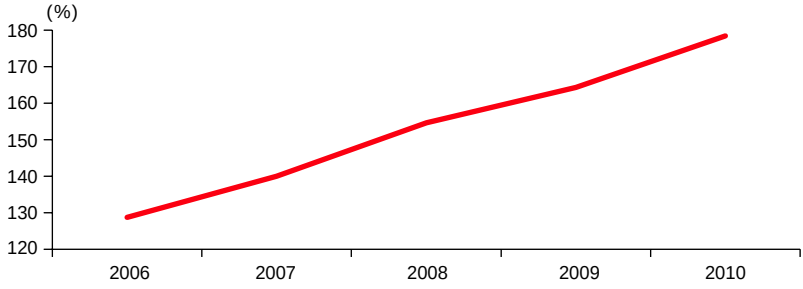

17.7 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2006-2010
Urban areas consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2006-2010
[1994=100] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	10.5	8.8	10.4	6.3	8.6
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	10.7	12.1	11.9	8.9	14.6
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	-0.1	4.5	2.5	0.8	4.6
Konut - Housing	15.4	11.2	19.6	8.8	6.3
Ev eşyası - House furniture	5.9	7.6	6.9	0.9	2.2
Sağlık - Health	5.7	4.8	0.4	2.9	0.7
Ulaştırma - Transportation	10.2	5.6	8.0	0.2	9.6
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	8.0	3.7	2.0	9.9	2.3
Eğitim harcamaları - Education expenses	10.5	7.2	6.8	5.8	5.4
Lokanta, pastane ve otel - Restaurant, pastry shop and hotel	13.3	11.2	13.4	9.2	9.5
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	8.6	2.5	5.8	8.4	3.5

17.8 Tüketici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2006-2010
Consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2006-2010
[2003=100] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Genel endeks - All items	9.6	8.8	10.4	6.3	8.6
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	9.7	12.4	12.8	8.0	10.6
Alkollü içecekler ve tütün - Alcoholic beverages and tobacco	21.0	9.9	7.1	12.7	34.8
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	-0.1	4.5	2.5	0.8	4.6
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar Housing, water, electricity, gas and other fuels	12.7	11.2	19.6	8.8	6.3
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri - Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	5.6	7.6	6.9	0.9	2.2
Sağlık - Health	3.8	4.8	0.4	2.9	0.7
Ulaştırma - Transportation	10.3	5.6	8.0	0.2	9.6
Haberleşme - Communications	2.6	-0.8	1.8	3.4	-0.2
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	5.0	3.7	2.0	9.9	2.3
Eğitim - Education	7.8	7.2	6.8	5.8	5.4
Lokanta ve oteller - Restaurant and hotels	13.9	11.2	13.4	9.2	9.5
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	16.4	5.6	9.6	13.0	7.0

17.2 Üretici fiyatları endeksi - Producer price index
(Genel endeks - All items)
[2003=100]

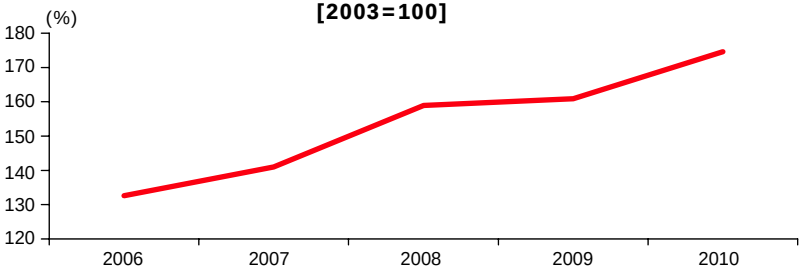

Veri için tablo 17.2'ye bakınız.
For data, see table 17.2.

17.9 İBBS 2'ye göre tüketici fiyatları endeksi ve değişim oranı, 2008-2010
Rate of change of the consumer price index and indices by SR 2, 2008-2010
[2003=100] (%)

İBBS 2 - SR 2		Genel endeks - General index			Oniki aylık ortalamalara göre değişim oranları - Rate of change on averages of the twelve months base		
		2008	2009	2010	2008	2009	2010
TR - **Türkiye** - Turkey		154.7	164.3	178.4	10.4	6.3	8.6
TR10	İstanbul	160.2	169.4	182.5	11.3	5.8	7.7
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	154.7	163.2	177.8	9.4	5.5	8.9
TR22	Balıkesir, Çanakkale	158.1	167.8	184.3	11.2	6.1	9.8
TR31	İzmir	154.3	164.6	179.3	7.9	6.6	9.0
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	156.5	165.6	180.3	9.8	5.8	8.9
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	151.3	160.7	175.3	9.7	6.2	9.1
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	157.6	166.0	179.5	10.0	5.3	8.2
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	161.1	170.3	183.2	11.5	5.7	7.6
TR51	Ankara	158.5	169.9	184.3	10.4	7.2	8.5
TR52	Konya, Karaman	155.2	164.0	179.6	9.8	5.6	9.5
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	152.3	161.2	174.3	9.0	5.8	8.1
TR62	Adana, Mersin	154.5	165.4	180.9	10.1	7.1	9.4
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	152.1	162.5	176.6	10.4	6.8	8.7
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	152.5	163.3	179.1	11.2	7.1	9.7
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	155.4	165.9	183.0	10.8	6.8	10.3
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	156.1	162.6	174.5	12.2	4.2	7.3
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	151.4	160.1	174.6	10.5	5.7	9.1
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	154.6	163.6	177.9	10.5	5.9	8.7
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	153.3	163.4	177.7	11.1	6.6	8.7
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	156.1	164.7	179.2	11.7	5.5	8.8
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	155.9	165.5	183.0	12.1	6.2	10.6
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	149.5	161.1	175.9	11.2	7.8	9.2
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	154.8	167.2	181.1	12.8	8.0	8.3
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	149.8	161.1	176.6	11.4	7.6	9.6
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	150.8	162.9	178.9	10.6	8.0	9.8
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	143.8	155.8	166.9	10.5	8.4	7.1

17.10 Çiftçinin eline geçen fiyatlar, 2005-2009
Prices received by farmers, 2005-2009

	2005[1]	2006[1]	2007[1]	2008[1]	2009[1]
Tarla ürünleri - Field crops (TL/kg)					
Anason - Anise	2.53	2.42	2.72	2.92	3.52
Ayçiçeği - Sunflower	1.07	1.10	1.15	1.46	1.41
Arpa - Barley	0.29	0.28	0.35	0.48	0.41
Bakla (kuru) - Broad beans (dry)	0.81	0.80	0.89	1.00	1.23
Bezelye- Peas	0.93	1.03	0.97	1.34	1.58
Börülce - Kidney beans	1.90	1.81	2.03	2.59	2.42
Burçak - Wild vetches	0.67	0.68	0.48	0.69	0.74
Buğday - Wheat	0.36	0.36	0.42	0.57	0.51
Çavdar - Rye	0.27	0.26	0.31	0.40	0.37
Darı - Millet	0.46	0.50	0.56	0.89	0.81
Fasulye - Dry beans	1.90	1.96	2.12	2.63	2.49
Fiğ - Cow vetches	0.59	0.61	0.80	0.94	0.84
Mahlut - Mixed grain	0.36	0.39	0.42	0.48	-
Mercimek (kırmızı) - Lentils (red)	0.82	0.77	0.71	1.47	1.99
Mercimek (yeşil) - Lentils (green)	1.28	1.30	1.40	1.82	2.00
Mısır - Corn	0.39	0.37	0.40	0.43	0.44
Nohut - Chickpeas	1.08	1.14	1.25	1.49	1.44
Pamuk (kütlü) - Cotton (raw)	0.74	0.78	0.74	0.77	0.79
Patates - Potatoes	0.39	0.45	0.49	0.50	0.55
Çeltik - Rice in the husk	0.75	0.75	0.75	1.13	1.25
Saman - Straw	0.18	0.19	0.21	0.26	0.24
Sarmısak (kuru) - Garlic (dry)	2.43	2.80	3.27	3.61	2.57
Soğan (kuru) - Onions (dry)	0.36	0.42	0.48	0.43	0.54
Soya fasulyesi - Soybeans	0.49	0.48	0.51	0.61	0.71
Susam - Sesame	1.90	2.02	2.29	2.95	3.30
Yerfıstığı - Groundnuts	1.42	1.39	1.63	1.80	1.67
Yulaf - Oats	0.32	0.32	0.37	0.49	0.45
Meyveler - Fruits (TL/kg)					
Altıntop - Grapefruit	0.36	0.34	0.39	0.41	0.39
Antepfıstığı (kabuklu) - Pistachios (shelled)	6.61	6.67	6.99	6.81	7.85
Armut - Pears	1.28	1.47	1.65	1.67	1.68
Ayva - Quinces	0.94	1.09	1.17	1.26	1.20
Badem (kabuklu) - Almonds (shelled)	3.36	3.55	4.09	4.27	4.14
Ceviz (kabuklu) - Walnuts (shelled)	4.51	4.60	5.31	5.60	5.45
Elma - Apples	0.83	0.90	1.02	1.08	1.04
Erik- Plums	0.99	1.05	1.17	1.23	1.27
Fındık - Hazelnuts	3.97	3.76	3.79	3.78	3.87
İncir - Figs	1.51	1.44	1.67	1.78	1.71
Kayısı - Apricots	1.19	1.29	1.33	1.36	1.33
Kestane - Chestnuts	2.73	2.63	3.06	3.21	3.18
Kiraz - Cherries	1.81	2.12	2.19	2.36	2.24
Limon - Lemon	0.82	0.76	0.98	1.11	1.02
Mandalina - Mandarins	0.60	0.60	0.69	0.74	0.73
Portakal - Oranges	0.54	0.50	0.57	0.65	0.59
Şeftali - Peaches	1.12	1.16	1.29	1.31	1.31
Üzüm (Yaş) - Grapes	1.18	1.14	1.33	1.41	1.31
Vişne - Sour cherries	1.37	1.67	1.63	1.73	1.59
Zeytin - Olive	2.30	2.25	2.42	2.47	2.41

17.10 Çiftçinin eline geçen fiyatlar, 2005-2009 (devam)
Prices received by farmers, 2005-2009 (continued)

	2005[1]	2006[1]	2007[1]	2008[1]	2009[1]
Sebzeler - Vegetables (TL/kg)					
Bakla (taze) - Greenbroad beans	0.94	1.04	1.15	1.31	1.32
Balkabağı - Pumpkins	0.64	0.71	0.75	0.81	0.86
Bamya - Okra	1.87	2.24	2.71	2.77	2.79
Biber (dolmalık) - Peppers (stufing)	0.63	0.72	0.90	0.91	0.93
Biber (sivri) - Peppers (green)	0.68	0.79	0.95	1.00	0.99
Domates - Tomatoes	0.43	0.53	0.58	0.56	0.63
Fasulye (taze) - Green beans	1.05	1.24	1.48	1.61	1.47
Havuç- Carrots	0.54	0.60	0.57	0.62	0.52
Ispanak- Spinach	0.79	0.88	0.91	1.05	1.05
Karpuz - Watermelons	0.35	0.39	0.44	0.34	0.43
Kavun - Melons	0.46	0.51	0.58	0.60	0.61
Lahana - Cabbages	0.52	0.61	0.60	0.63	0.54
Patlıcan - Eggplant	0.63	0.68	0.74	0.75	0.84
Pırasa - Leeks	0.68	0.76	0.82	0.86	0.78
Sakız kabağı - Squash	0.48	0.57	0.64	0.75	0.78
Salatalık- Cucumbers	0.58	0.67	0.80	0.83	0.93
Turp - Horseradish	0.52	0.64	0.65	0.78	0.80
Hayvansal ürünler - Livestock products (TL/kg)					
Bal - Honey	11.28	12.67	12.89	15.17	16.86
Balmumu - Wax	7.60	8.51	9.12	9.55	10.73
İpek kozası - Silk cocoon	7.55	8.48	7.09	9.97	15.57
Kıl - Hair	1.55	1.70	1.60	1.65	1.66
Süt (inek) - Cow's milk	0.64	0.72	0.72	0.80	0.79
Süt (koyun) - Sheep's milk	0.78	0.89	0.94	1.06	1.17
Tereyağı - Butter	6.58	7.43	7.57	8.71	10.03
Tiftik - Mohair	3.27	3.57	3.87	7.00	6.17
Yapağı - Wool	2.65	2.93	2.88	2.60	2.65
Yumurta - Eggs[2]	0.15	0.16	0.18	0.19	0.21
Canlı hayvanlar (TL/baş) - Livestock (TL/per head)					
Hindi - Turkeys	23.65	24.20	25.02	29.27	39.07
Koyun (Yerli) - Sheep	211.85	216.16	219.62	223.39	278.24
Kuzu (Yerli) - Lambs	106.71	110.56	115.88	115.30	151.93
Kıl keçisi - Ordinary goats					
Dişi keçi - Ordinary goats female	153.39	158.24	176.09	184.57	237.42
Kıl keçisi oğlağı - Kid of ordinary goats	80.69	82.45	85.70	88.93	115.28
Manda - Water buffaloes					
Manda ineği - Water buffalo cows	1193.99	1317.84	1431.67	1526.09	1854.83
Dişi malak - Water buffaloes female	610.19	639.94	679.13	749.49	867.96
Erkek malak - Water buffaloes male	634.61	672.62	713.56	749.49	867.96
Sığır (yerli) - Cattle (domestic)					
İnek - Cows	1020.98	1115.08	1198.97	1242.85	1444.15
Dana - Calves	550.25	566.84	588.93	628.43	725.20
Sığır (kültür) - Cattle (culture)					
İnek - Cows	2084.83	2265.42	2435.16	2601.60	2739.05
Dana - Calves	956.22	1001.77	1059.47	1164.98	1279.73
Sığır (melez) - Cattle (cros-breed)					
İnek - Cows	1580.92	1710.23	1869.52	1967.79	2161.77
Dana - Calves	763.08	809.26	865.18	908.18	1045.33
Tavuk - Hens	6.28	6.50	6.50	6.72	8.13
Dişi keçi - Angora goats female	161.08	162.84	171.08	185.01	222.39
Tiftik keçisi oğlağı - Kid of angora goats	90.05	90.42	91.53	91.18	110.11

(1) Ağırlıklı ortalama fiyatlardır.
(2) Adet fiyatıdır.

(1) Weighted average prices.
(2) Price per item.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

		Sayfa Page		
	Açıklama	**314**		**Explanation**
	Tablo			**Table**
18.1	OECD ülkelerinde satınalma gücü paritesi değerleri, 2006-2010	**316**	18.1	Purchasing power parity values in OECD countries, 2006-2010
18.2	OECD ülkelerinde Gayri Safi Yurtiçi Hasıla temelinde karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri, 2006-2010	**317**	18.2	Comparative price level indices in OECD countries on the basis of Gross Domestic Product, 2006-2010
18.3	Bölgeler itibarıyla, tüketim harcamalarına ilişkin fiyat düzeyi endeksleri, İBBS 26 Bölge, 2008-2010	**318**	18.3	Price level indices for consumption expenditures by regions, SR 2, 26 Regions, 2008-2010

AÇIKLAMA

SATINALMA GÜCÜ PARİTESİ

Ülkelerin gelişmişlik düzeyinin karşılaştırılmasında, ülkelerin yarattıkları Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) ve Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)'ları ortak bir döviz kuruna, genelde ABD Dolarına dönüştürülerek bulunan rakamlar kullanılmaktadır. Resmi ve serbest piyasa kurları arasındaki farklılıklar ve ülkelerdeki fiyat düzeylerinin farklı oluşu, bu tür karşılaştırmalarda döviz kurunun güvenilirliğini yitirmesine neden olmuştur. Bu durum, döviz kurunun sakıncalarını ortadan kaldıran Satınalma Gücü Paritesi (SGP) yönteminin geliştirilmesine neden olmuştur. 1950'li yıllarda başlayan çalışmalar, 1960'ların sonunda Uluslararası Karşılaştırma Projesi'ne dönüştürülmüş, Eurostat (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) ile OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)'nın projeyi desteklemesi ve katılımcı ülke sayısının artması ile proje, 1989 yılından sonra programa dönüştürülmüştür.

Uluslararası Karşılaştırma Programı (UKP) çerçevesinde SGP'nin hesaplanabilmesi için, katılımcı ülkelerin oluşturduğu mal ve hizmet sepetinde yer alan maddelerin yıllık ortalama fiyatları ve ilgili madde gruplarının GSYH içindeki harcama ağırlıkları gerekmektedir. Program kapsamında fiyatlandırılan ve ağırlıklandırılan mal ve hizmet grupları aşağıda verilmektedir.

1. Hanehalkı kişisel tüketim harcamaları

1.1. Gıda ve alkolsüz içecekler
1.2. Alkollü içecekler ve tütün
1.3. Giyim ve ayakkabı
1.4. Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar
1.5. Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri
1.6. Sağlık
1.7. Ulaştırma
1.8. Haberleşme
1.9. Eğlence ve kültür
1.10. Eğitim
1.11. Lokanta ve oteller
1.12. Çeşitli mal ve hizmetler

2. Kar amacı gütmeyen kuruluşların kişisel tüketim harcamaları

3. Devletin kişisel tüketim harcamaları
3.1. Konut
3.2. Sağlık
3.3. Eğlence ve kültür
3.4. Eğitim
3.5. Sosyal güvenlik

4. Devletin ortak tüketim harcamaları
4.1 Devletin ortak hizmetleri

5. Gayri safi sabit sermaye oluşumu
5.1. Makine ve teçhizat
5.2. İnşaat projeleri

6. Stok değişmeleri
6.1. Envanter değişimi
6.2. Değerlerin elde edilişleri ile çıkarılışı arasındaki fark

7. İthalat ve ihracat dengesi
7.1. İthalat ve ihracat dengesi

EXPLANATION

PURCHASING POWER PARITY

For comparison of economic aggregates among countries Gross National Products (GNP) and Gross Domestic Products (GDP) values are converted to common currency unit generally to US dollars. Due to the differences between official and free market exchange rates and differences of the countries' price levels, the exchange rates are generally considered to be less reliable in such international comparisons. This situation caused to improve the Purchasing Power Parity (PPP) method which eliminates the weakness of the exchange rates. The works started in the 1950s were transformed to International Comparison Project at the end of 1960s. Since the number of participating countries increased and the Eurostat (Statistical Office of the European Union) and OECD (Organization of Economic Cooperation and Development) supported the project, the project became an International Comparison Program (ICP) after 1989.

To calculate PPP within the framework of the ICP, the annual average prices of the items included in the representative basket of commodities (this basket is established by participating countries) and the expenditure weights of item groups in GDP are required. The groups of items which are priced and weighted within the context of the program are given below.

1. Individual consumption expenditures by households

1.1. Food and non-alcoholic beverages
1.2. Alcoholic beverages and tobacco
1.3. Clothing and footwear
1.4. Housing, water, electricity, gas and other fuels
1.5. Furnishings, household equipment and maintenance
1.6. Health
1.7. Transport
1.8. Communication
1.9. Recreation and culture
1.10. Education
1.11. Restaurants and hotels
1.12. Miscellaneous goods and services

2. Individual consumption expenditures by non-profit institutions serving households

3. Individual consumption expenditures by government
3.1. Housing
3.2. Health
3.3. Recreation and culture
3.4. Education
3.5. Social protection

4. Collective consumption expenditures by
4.1. Collective services of government

5. Gross fixed capital formation
5.1. Machinery and equipment
5.2. Construction

6. Changes in stocks
6.1. Change in inventories
6.2. Acquisitions less disposals of valuables

7. Balance of exports and imports
7.1. Balance of exports and imports

Tanım ve Kavramlar

Satınalma Gücü Paritesi (SGP): Farklı para birimlerinin satın alma gücünü eşitleyen ve ülkeler arasındaki fiyat farklılıklarını yok ederek, ulusal para birimlerini ortak para birimine dönüştüren bir orandır.

Uluslararası Karşılaştırma Programı (UKP): GSYH ve bileşenlerini, SGP'ye dayalı olarak veren ve uluslararası fiyat ve hacim karşılaştırmalarına olanak sağlayan, Birleşmiş Milletler, OECD ve Eurostat gibi kuruluşlar tarafından organize edilen bir programdır.

Avrupa Karşılaştırma Programı (AKP): UKP'ye katılan ülke sayısının sürekli artması ve coğrafi yakınlığının getirdiği kolaylıklar dikkate alınarak program 1980 yılında bölgelere ayrılmıştır. Türkiye UKP'nin Avrupa bölgesinde yani "Avrupa Karşılaştırma Programı-AKP" organizasyonunda yer almaktadır. Avrupa Karşılaştırma Programı, Eurostat ve OECD tarafından organize edilmektedir. Bu programda yer alan ülkeler, beş gruba ayrılmıştır. Birinci grupta Kuzey Avrupa Ülkeleri, ikinci grupta Orta Avrupa ülkeleri, üçüncü grupta Güney Avrupa ülkeleri, dördüncü grupta Batı Balkan ülkeleri ve beşinci grupta ise diğer OECD ülkeleri kapsanmaktadır. Türkiye, Güney Avrupa Ülkeleri grubunda yer almaktadır.

Mal ve hizmet sepeti: Program kapsamında öncelikle katılımcı ülkeleri ve ilgili madde grubunu temsil eden, ülkeler arasında karşılaştırılabilir niteliğe sahip mal ve hizmet sepeti, tüm ülkelerin katılımı ile belirlenmektedir. Mal ve hizmet sepeti belirlenirken dikkate alınan ölçüler:

- Seçilen maddelerin mümkün olduğunca fazla katılımcı ülkede bulunuyor olması,

- Seçilen maddelerin ana gruplar düzeyinde tür ve satın alış yönünden ülkeleri temsil etmesi,

- Ülkelerin aynı maddeyi fiyatlandırmalarını ve karşılaştırmalarını sağlamak için seçilen maddelerin ayrıntılı tanımlarının olması,

- Her bir grup için ülkelerin tüketim yapılarını ve madde ağırlıklarını göz önüne alarak en azından bir maddeyi kendi ülkelerinin tüketimi için temsil edici olarak belirlemesi gerekmektedir.

Karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksi: Satınalma Gücü Paritesinin döviz kuruna oranıdır. Ülkeler arasındaki fiyat düzeyi farklılıklarının ölçülmesine imkan verir.

BÖLGESEL SATINALMA GÜCÜ PARİTESİ ÇALIŞMASI

Çalışmada, tüketim harcamaları temelinde Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde TL'nin satın alma gücündeki farklılıkların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma 2008 yılında, 81 il merkezinde gerçekleştirilmiş olup sonuçlar 2. düzey İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS), 26 bölge için elde edilmiştir.

Sonuçlar, TL'nin 26 bölgedeki satın alma gücünün göstergesi olan "Bölgesel Fiyat Düzeyi Endeksleri" temelinde yayınlanmıştır.

2009 ve 2010 yıllarına ilişkin Bölgesel SGP değerleri, madde bazında TÜFE endeksi kullanılarak tahmin edilmiştir.

Definitions and Concepts

Purchasing Power Parities (PPP): PPP is the rate of currency conversion that equalizes the purchasing power of different currencies and eliminates the differences in price levels between countries.

International Comparison Program (ICP): ICP is a program organized by international organizations such as United Nations, Eurostat and the OECD. It provides international price and volume comparisons of GDP and gives GDP expenditure components based on PPPs.

European Comparison Program (ECP): Taking advantage of geographical proximity and the growing number of participating countries, the ICP was divided into the regions in 1980. Turkey is in the European region of the ICP that is called "European Comparison Program-ECP". ECP is organized by Eurostat and OECD. The countries in the ECP program are divided into five groups. First group consists of the Northern European Countries, second group consists of the Central European Countries, third group consists of the Southern European Countries, fourth group consists of West Balkan Countries and fifth group consists of other OECD countries. Turkey is included in the group of Southern European Countries.

Basket of goods and services: The basket of goods and services including representative and comparable items within the participating countries and the related item groups are determined collectively by the participating countries. The criteria in determining the basket of goods and services are as follows:

- The products selected for the basket have to be commonly found in as many participating countries as possible,

- The products selected for the basket have to be representative for all countries,

- All the items in the basket have to be precisely defined to ensure those countries price and compare equivalent items,

- For each basic heading, each participating country must nominate and define at least one representative product of its own consumption.

Comparative price level indices: It is the ratio of Purchasing Power Parity to exchange rate. It provides a measure of the differences in price levels between countries.

REGIONAL PURCHASING POWER PARITY STUDY

The object of the study is to determine the purchasing power of Turkish Liras (TL) in different regions of Turkey based on consumption expenditures.

The study was carried out in the central of 81 provinces in 2008. The results of the study was obtained for 26 Region by Level 2 of The Nomenclature of Territorial Units for Statistics (SR) of Turkey.

The results are presented as "Regional Price Level Indices" referring the purchasing power of Turkish Liras (TL) in 26 Regions by Level 2 of SR.

Regional PPPs for 2009 and 2010 were estimated using the CPI data on item base.

18.1 OECD ülkelerinde satınalma gücü paritesi değerleri, 2006-2010

Purchasing power parity values in OECD countries, 2006-2010

[Bir Amerikan doları karşılığı ulusal para birimi - National currency per USA Dollar] **(ABD=1** USA=1)

	2006	2007	2008	2009	2010
Türkiye - Turkey	0.85	0.86	0.89	0.93	0.99
ABD - USA	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Almanya - Germany	0.84	0.83	0.81	0.81	0.80
Avustralya - Australia	1.41	1.43	1.48	1.45	1.52
Avusturya - Austria	0.86	0.87	0.85	0.84	0.85
Belçika - Belgium	0.88	0.89	0.87	0.87	0.87
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	14.04	13.93	13.69	13.52	13.39
Danimarka - Denmark	8.33	8.23	8.03	7.96	8.10
Finlandiya - Finland	0.95	0.94	0.92	0.91	0.92
Fransa - France	0.90	0.89	0.89	0.88	0.87
Hollanda - Netherlands	0.87	0.86	0.85	0.85	0.85
İngiltere - United Kingdom	0.63	0.64	0.64	0.64	0.66
İrlanda - Ireland	0.98	0.96	0.95	0.90	0.88
İspanya - Spain	0.74	0.73	0.72	0.71	0.71
İsveç - Sweden	9.09	8.88	8.80	8.94	8.95
İsviçre - Switzerland	1.66	1.60	1.55	1.53	1.52
İtalya - Italy	0.83	0.82	0.79	0.78	0.78
İzlanda - Iceland	107.23	113.02	118.57	127.78	134.09
Japonya - Japan	124.62	120.16	116.85	114.70	111.45
Kanada - Canada	1.21	1.21	1.23	1.20	1.22
Kore - Korea	774.75	768.27	785.72	804.72	822.24
Lüksemburg - Luxembourg	0.91	0.92	0.91	0.90	0.91
Macaristan - Hungary	128.55	131.24	128.75	128.19	128.92
Meksika - Mexico	7.22	7.33	7.47	7.72	7.95
Norveç - Norway	8.69	8.77	8.71	8.85	9.13
Polonya - Poland	1.84	1.84	1.85	1.86	1.88
Portekiz - Portugal	0.66	0.66	0.65	0.63	0.63
Slovak Cumhuriyeti - Slovak Republic	0.56	0.55	0.53	0.51	0.50
Yeni Zelanda - New Zealand	1.49	1.50	1.49	1.50	1.53
Yunanistan - Greece	0.70	0.72	0.70	0.71	0.73

Kaynak - Source**: OECD, Main Economic Indicators, 2011**

18.2 OECD ülkelerinde Gayri Safi Yurtiçi Hasıla temelinde karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri, 2006-2010
Comparative price level indices in OECD countries on the basis of Gross Domestic Product, 2006-2010

(OECD Toplam=100 - OECD Total=100)

	Karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri Comparative price level indices				
	2006	2007	2008	2009	2010
Türkiye - Turkey	59	64	65	59	64
ABD - USA	100	97	94	98	98
Almanya - Germany	105	110	112	110	104
Avustralya - Australia	106	115	117	111	136
Avusturya - Austria	108	115	118	115	110
Belçika - Belgium	111	117	121	118	112
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	62	66	76	70	68
Danimarka - Denmark	140	146	149	146	141
Finlandiya - Finland	119	124	127	124	118
Fransa - France	113	118	123	120	113
Hollanda - Netherlands	109	113	117	116	110
İngiltere - United Kingdom	115	125	111	98	99
İrlanda - Ireland	124	127	131	123	114
İspanya - Spain	92	96	99	97	91
İsveç - Sweden	123	127	126	115	121
İsviçre - Switzerland	132	129	135	138	142
İtalya - Italy	105	108	109	106	100
İzlanda - Iceland	153	170	127	102	107
Japonya - Japan	107	99	107	121	124
Kanada - Canada	107	109	109	103	115
Kore - Korea	81	80	67	62	69
Lüksemburg - Luxembourg	115	122	125	123	117
Macaristan - Hungary	61	69	71	62	60
Meksika - Mexico	66	65	63	56	61
Norveç - Norway	136	145	146	138	147
Polonya - Poland	60	64	73	59	61
Portekiz - Portugal	83	87	90	86	82
Slovak Cumhuriyeti - Slovak Republic	56	64	71	70	65
Yeni Zelanda - New Zealand	97	107	99	92	107
Yunanistan - Greece	88	95	97	97	94

Kaynak - Source**: OECD, Main Economic Indicators, 2011**

18.3 Bölgeler itibarıyla, tüketim harcamalarına ilişkin fiyat düzeyi endeksleri, İBBS 26 Bölge, 2008-2010
Price level indices for consumption expenditures by regions, SR 2, 26 Regions, 2008-2010

(Türkiye - Turkey =100)

Kod Code	**Bölgeler** Regions	**Fiyat düzeyi endeksi -** Price level indices 2008	2009	2010
TR	**Türkiye -** Turkey	100.00	100.00	100.00
TR10	İstanbul	114.18	114.33	114.25
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	102.67	102.20	102.09
TR22	Balıkesir, Çanakkale	102.38	102.15	103.07
TR31	İzmir	105.21	105.68	105.62
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	101.69	101.25	101.00
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	99.31	99.10	99.05
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	103.46	103.03	103.10
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	104.82	104.57	104.21
TR51	Ankara	105.03	105.82	106.49
TR52	Konya, Karaman	96.88	96.33	96.27
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	103.99	104.00	103.43
TR62	Adana, Mersin	99.07	99.94	99.42
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	94.86	95.56	95.45
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	95.27	95.62	95.61
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	97.21	97.41	97.68
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	101.47	99.65	98.96
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	97.63	97.46	97.54
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	98.00	97.67	97.61
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	103.02	103.24	103.66
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	98.12	97.72	97.90
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	96.81	95.93	96.64
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	96.47	96.60	96.92
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	97.04	98.21	98.71
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	96.55	96.94	96.32
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	95.55	95.92	96.02
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	93.30	93.65	92.98

İÇİNDEKİLER

	Sayfa Page
Açıklama	**321**
Grafik	
19.1 Cumhuriyet altını, 2006-2010	**344**
19.2 Döviz kurları, 2006-2010	**344**
Tablo	
19.1 Merkez Bankası bilançosu, 2005-2009	**323**
19.2 Merkez Bankası krediler, 2005-2009 [Kurumsal sektörlere göre]	**325**
19.3 Merkez Bankası mevduat, 2005-2009 [Kurumsal sektörlere göre]	**325**
19.4 Merkez Bankası mevduat, 2005-2009 [Türlerine göre]	**327**
19.5 Mevduat bankaları bilançosu, 2005-2009 [Tek düzen hesap planına göre]	**328**
19.6 Mevduat bankaları krediler, 2005-2009 [Kurumsal sektörlere göre]	**330**
19.7 Mevduat bankaları mevduat, 2005-2009 [Kurumsal sektörlere göre]	**331**
19.8 Mevduat bankaları mevduat, 2005-2009 [Türlerine göre]	**333**
19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu, 2005-2009 [Tek düzen hesap planına göre]	**334**
19.10 Kalkınma ve yatırım bankaları krediler, 2005-2009 [Kurumsal sektörlere göre]	**336**
19.11 Katılım bankaları bilançosu, 2005-2009 [Tek düzen hesap planına göre]	**337**
19.12 Katılım bankaları krediler, 2005-2009 [Kurumsal sektörlere göre]	**338**
19.13 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2005-2009 [Kurumsal sektörlere göre]	**339**
19.14 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2005-2009 [Türlerine göre]	**341**

CONTENTS

Explanation	
Graph	
19.1 Cumhuriyet gold, 2006-2010	
19.2 Exchange rates, 2006-2010	
Table	
19.1 Central Bank balance sheet, 2005-2009	
19.2 Central Bank credits, 2005-2009 [Sectoral breakdown]	
19.3 Central Bank deposits, 2005-2009 [Sectoral breakdown]	
19.4 Central Bank deposits, 2005-2009 [Deposit types]	
19.5 Deposit money banks' balance sheet, 2005-2009 [According to the uniform chart of accounts]	
19.6 Deposit money banks credits, 2005-2009 [Sectoral breakdown]	
19.7 Deposit money banks, 2005-2009 [Sectoral breakdown]	
19.8 Deposit money banks, 2005-2009 [Deposit types]	
19.9 Investment and development banks' balance sheet, 2005-2009 [According to the uniform chart of accounts]	
19.10 Investment and development banks credits, 2005-2009 [Sectoral breakdown]	
19.11 Participation banks' balance sheet, 2005-2009 [According to the uniform chart of accounts]	
19.12 Participation banks loans, 2005-2009 [Sectoral breakdown]	
19.13 Participation banks funds raised, 2005-2009 [Sectoral breakdown]	
19.14 Participation banks funds raised, 2005-2009 [Deposit types]	

	Sayfa Page	
19.15 Parasal sektör analitik bilançosu, 2005-2009 [M3 Para arzı ve karşılık kalemleri]	**342**	19.15 Monetary sector analytical balance sheet, 2005-2009 [M3 money supply and counterpart items]
19.16 Uluslararası rezervler, 2006-2010	**344**	19.16 International reserves, 2006-2010
19.17 Altın fiyatları, 2006-2010	**344**	19.17 Gold prices, 2006-2010
19.18 Döviz kurları, 2006-2010	**345**	19.18 Exchange rates, 2006-2010
19.19 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketleri, 2008-2009	**346**	19.19 Insurance companies by type of insurance, 2008-2009
19.20 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin aldığı direkt primler, 2008-2009	**347**	19.20 Direct premiums received by insurance companies and type of insurance, 2008-2009
19.21 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin direkt işlerden ödedikleri tazminatlar, 2008-2009	**348**	19.21 Direct payments made by insurance companies by type of insurance, 2008-2009

AÇIKLAMA

PARA ve BANKA

Bu bölümdeki para ve banka ile ilgili veriler, TC. Merkez Bankası AŞ.'den, sigorta şirketlerine ilişkin veriler ise Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'ndan alınmaktadır.

TC. Merkez Bankası

3 Ekim 1931 tarihinde faaliyete geçen banka, karma sermayeli ve özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği olan bir anonim şirkettir. Bankanın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan kendisi belirler. Banka fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla Hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını destekler.

Bankanın temel görevleri;

Açık piyasa işlemleri yapmak,

Hükümetle birlikte Türk Lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirleri almak ve yabancı paralar ve altın karşısındaki muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek,

Türk Lirasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin Türk Lirası ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,

Bankaların ve bankaca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ve umumi disbonibilite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,

Reeskont ve avans işlemleri yapmak, ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,

Türk Lirasının hacim ve tedavülünü düzenlemek,

Ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak,

Kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlenmesini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak,

Ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,

Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,

Mali piyasaları izlemek ve bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile katılım bankalarındaki (eski adıyla özel finans kurumları) katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

Banka, Hükümetin mali ve ekonomik müşavirlik, mali ajanlık ve haznedarlığını yapar.

EXPLANATION

MONEY and BANKING

The data presented in this section relating to money and banking is provided by the Central Bank of Turkey and data on insurance companies is provided by the Prime Ministry's Undersecretariat of Treasury.

Central Bank of Turkey

It began operations on October 3, 1931 as a joint stock company with private and government owned capital, subject to special laws. The primary objective of the bank shall be to achieve and maintain price stability. The bank shall determine on its own discretion the monetary policy that it shall implement and the monetary policy instruments that it is going to use in order to achieve and maintain price stability. The Bank shall, provided that it shall not be in confliction with the objective of achieving and maintaining price stability, support the growth and employment policies of the Government.

Its fundamental duties are;

to carry out open market operations,

to take necessary measures in order to protect the domestic and international value of Turkish Liras and to establish the exchange rate policy in determining the parity of Turkish Liras against gold and foreign currencies jointly with the Government,

to execute transactions such as spot and forward purchase and sale of foreign exchange and banknotes, foreign swaps and other derivaties transactions in order to determine the value of Turkish Liras aganist other currencies,

to determine the procedures and conditions of reserve requirements and liquidity requirement by taking into consideration the liabilities of banks and other financial institutions to be deemed appropriate by the Bank,

to conduct rediscount and advance transactions, to manage the gold and foreign exchange reserves of the country,

to regulate the volume and circulation of Turkish Liras,

to establish payment, securities transfer and settlement systems

to set forth regulations to ensure the uninterrupted operation and supervision of the existing or future systems,

to determine the methods and instrument including electronic environment for payments,

to take precautions for enhancing the stability in the financial system and to take regulatory measures with respect to money and foreign exchange markets,

to monitor the financial markets and to determine the terms and types of deposits in banks and the terms of participation funds in participation banks (formerly special finance houses).

The bank shall be the financial and economic advisor, the fiscal agent and the treasurer of the Government.

Tanım ve Kavramlar

Altın: Bu hesap Merkez Bankası'ndaki uluslararası standartta olan ve olmayan altınların değerini göstermektedir.

Döviz alacakları: Konvertibl ve konvertibl olmayan döviz cinsleri üzerinden harıçteki muhabirler nezdinde açılan hesaplar, IMF nezdindeki Rezerv Dilimi Pozisyonu ile Merkez Bankası şubeleri kasalarında bulunan efektifleri içermektedir.

Madeni para: Merkez Bankası kasalarında bulunan madeni paralardır.

Menkul kıymetler: 2001 yılında kamu ve fon bankalarından kesin alışı yapılan DİBS'ler, ikincil piyasadan kesin alışı yapılan DİBS'ler ve repo yoluyla alınmış menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

İç krediler: Merkez Bankası'nın bankacılık sektörüne açtığı krediler bu hesapta gösterilmektedir.

Açık piyasa işlemleri: TCMB'nin açık piyasa ve bankalararası para piyasası işlemlerinden doğan alacaklarını göstermektedir.

Dış krediler: TCMB ile Sudan Merkez Bankası ve Arnavutluk Merkez Bankası arasında imzalanan bankacılık sözleşmesi kapsamındaki TCMB'nin alacaklarıyla ilgili olarak TCMB'nin kullandırdığı kredileri içermektedir.

Hazine'nin alacakları: TCMB kasalarında Hazine adına muhafaza edilen uluslararası standartta olmayan altın, ülkemizin IMF nezdindeki SDR kotasının altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı dolayısıyla oluşan Hazine'nin Rezerv Dilim İmkanı ve Hazine'nin çeşitli işlemlerinden doğan diğer alacaklarını kapsar.

Takipteki alacaklar: TCMB'nin Irak Merkez Bankası'ndan kredi alacağı karşılığı ve Irak Bekhme Barajı Projesi kapsamında satın alınan senetler karşılığı doğan alacaklarını göstermektedir.

Mevduat: Bankaya yatırılan kamu ve bankacılık sektörüne, uluslararası kuruluşlar, fonlar ve muhtelif sektörlere ait Türk Lirası ve yabancı para mevduatlarını gösterir.

Para ve banka istatistikleri: Para ve banka istatistiklerinde kullanılan parasal sektör tanımı; Merkez Bankası, mevduat bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, katılım bankaları ve para piyasası fonlarını (B-tipi likit yatırım fonlarını) kapsamaktadır.

Para arzı tanımları :

M1: Dolaşımdaki Para + Vadesiz Mevduat (TL, YP)

M2: M1 + Vadeli Mevduat (TL, YP)

M3: M2 + Repo + Para Piyasası Fonları

Definitions and Concepts

Gold: Total gold reserves in the Central Bank (Gold conforming to international standards and gold not conforming to international standards).

Foreign exchange: Consists of accounts opened by the Central Bank with foreign correspondents against convertible and non-convertible foreign exchange, the Reserve Tranche Position held by the IMF and foreign currencies available in the Bank's vaults.

Coin: Coins in the vaults of the Central Bank.

Securities portfolio: Consists of government debt securities include government securities bought from both state and fund banks in 2001 and secondary market and securities held under repo operations.

Domestic credits: Central Bank credits extended to the banks.

Open market operations: Shows claims of the Central Bank due to the open market operations and interbank money market transactions.

Foreign credits extended by The Central Bank: Consists of credits extended in accordance with the Banking Agreement between the Central Bank of Turkey and the Central Banks of the Sudan an Albania.

Claims of the treasury: Non-international standard gold held for Treasury at Central Bank, Reserve Tranche Mean of Treasury due to the position of Turkey's SDR quote at IMF which was paid as gold and foreign exchange and other receivables of Treasury arising from various transactions.

Claims under legal proceedings: Shows the claims of Central Bank of Turkey on the Central Bank of Iraq as well as the claims arising from the credit that was extended against the bills bought by the Central Bank regarding the Iraq Bekhme Dam project.

Deposits: Deposits of the public sector, banks, international institutions, funds and others held in the Central Bank in Turkish Liras and foreign exchange.

Money and banking statistics : Monetary sector definition used in money and banking statistics cover Central Bank, deposit money banks, investment and development banks and money market funds (type-B liquid funds)

Money supply definitions:

M1: Currency in Circulation + Demand Deposits (TRY, FX)

M2: M1 + Time Deposits (TRY, FX)

M3: M2 + Repo's + Money Market Funds

19.1 Merkez Bankası bilançosu, 2005-2009
Central Bank balance sheet, 2005-2009

(Bin TL - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Varlıklar - Assets		94 812 131	116 829 051	111 450 469	167 298 352	192 157 728
1	**Altın mevcudu** - Gold	2 640 298	3 427 103	3 736 492	5 016 931	6 374 873
1.1	**Uluslararası standartta olan altın (YP)**					
	International standard (FX)	2 569 462	3 335 423	3 636 780	4 883 049	6 205 039
1.2	**Uluslararası standartta olmayan altın (TL)**					
	Non-International standard (TRY)	70 836	91 679	99 712	133 882	169 834
2	**Döviz alacakları** - Foreign exchange	67 781 346	85 618 500	85 392 445	107 384 842	106 476 995
2.1	**Konvertibl (YP)** - Convertible (FX)	67 781 345	85 618 499	85 392 444	107 384 842	106 476 995
2.11	**Efektif deposu** - Foreign banknotes	299 072	369 527	324 236	570 646	410 946
2.12	**Muhabir hesapları** - Correspondent accounts	67 264 933	85 009 416	84 860 060	106 549 028	105 799 336
2.13	**Rezerv dilimi pozisyonu** - Reserve tranche position	217 340	239 557	208 149	265 168	266 713
2.2	**Konvertibl olmayan (YP)** - Non-convertible (FX)	1	1	1	0	0
2.21	**Efektif deposu -** Foreign banknotes	1	1	1	0	0
2.22	**Muhabir hesapları -** Correspondent accounts	0	0	0	0	0
3	**Madeni para** - Coins	69 150	68 450	71 159	59 451	88 416
4	**Dahildeki muhabirler** - Domestic correspondents	0	0	0	213 234	221 338
5	**Menkul kıymetler** - Securities portfolio	20 495 029	22 309 873	16 926 940	33 653 502	39 692 302
5.1	**Devlet iç borçlanma senetleri**					
	Government domestic debt instruments	20 495 029	22 309 873	16 926 940	33 653 502	39 692 302
5.11	**Kuponlu** - Bonds	20 495 029	20 638 674	16 926 940	30 965 502	32 905 435
5.12	**Kuponsuz -** Treasury bills	0	1 671 199	0	2 688 000	6 786 867
5.2	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
6	**İç krediler** - Domestic credits	1 372	755	374	389	485 836
6.1	**Kamu sektörü** - Public sector	0	0	0	0	0
6.11	**Hazine'ye kısa vadeli avans**-Short-Term advances to the treasury	0	0	0	0	0
6.12	**Kamu iktisadi kuruluşları** - Public economic institutions	0	0	0	0	0
6.13	**İktisadi devlet teşekkülleri** - State economic enterprises	0	0	0	0	0
6.131	**Hazine kefaletini haiz bonolar** - Treasury guaranteed bills	0	0	0	0	0
6.132	**Ticari** - Commercial Bills	0	0	0	0	0
6.133	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
6.2	**Bankacılık sektörüne kullandırılan krediler** - Banking sector	1 372	755	374	389	485 836
6.21	**Reeskont kredileri -** Rediscount	1 372	755	374	389	485 836
6.22	**1211 S.K. 40/1-c kapsamındaki krediler**					
	As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
6.23	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
6.3	**TMSF'na kullandırılan krediler** - Credits to SDIF	0	0	0	0	0
7	**Açık piyasa işlemleri** - Open market operations	1 026 306	3 514 338	0	20 060 925	35 265 340
7.1	**Vadeli işlemlerden alacaklar** - Repurchase agreements	1 026 306	3 514 338	0	20 060 925	35 265 340
7.11	**Nakit** - Cash	1 026 306	3 512 338	0	20 060 925	33 249 340
7.111	**Döviz** - Foreign exchange	0	0	0	0	0
7.112	**Menkul değer** - Securities	1 026 306	3 512 338	0	20 060 925	33 249 340
7.12	**Menkul** - Securities	0	2 000	0	0	2 016 000
7.2	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
8	**Dış krediler** - Foreign credits	45 169	43 350	32 621	38 111	33 564
9	**İştirakler** - Share participations	19 303	21 280	18 493	23 559	23 698
10	**Gayrimenkuller ve demirbaşlar** - Fixed assets	292 230	282 550	278 809	286 178	280 849
11	**Takipteki alacaklar** - Claims under legal proceedings (net)	0	0	0	0	0
11.1	**Takipteki alacaklar** - Claims under legal proceedings	1 779 583	1 961 971	1 709 292	2 284 171	2 281 704
11.2	**Takipteki alacaklar karşılığı**					
	Provisions for claims under legal proceedings (-)	-1 779 583	-1 961 971	-1 709 292	-2 284 171	-2 281 704
12	**SDR tahsisatı nedeniyle hazine yükümlülüğü**					
	Treasury liabilities due to SDR allocation (1)	216 438	238 563	207 285	264 067	2 533 695
13	**Değerleme hesabı** - Revaluation account	2 029 328	1 243 948	4 710 587	0	0
14	**Faiz ve gelir reeskontları ve tahakkukları**					
	Interest and income accruals	12 215	12 508	9 359	43 692	139 814
15	**Muvakkat alacaklılar** - Miscellaneous receivables	30 809	28 400	40 016	211 399	483 484
16	**Diğer varlıklar** - Other assets	153 138	19 433	25 889	42 072	57 525
17	**Geçmiş yıllar zararları -** Previous years losses	0	0	0	0	0

19.1 Merkez Bankası bilançosu, 2005-2009 (devam)
Central Bank balance sheet, 2005-2009 (continued)

(Bin TL - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Yükümlülükler - Liabilities		94 812 131	116 829 051	111 450 469	167 298 352	192 157 728
1	**Tedavüldeki banknotlar** - Currency issued	19 612 019	26 815 151	27 429 389	31 743 434	38 340 278
2	**Hazineye borçlar** - Liabilities to treasury	259 564	278 354	247 334	316 271	330 883
2.1	**Altın (TL)** - Gold (TRY)	7 648	9 928	10 825	14 534	18 469
2.2	**Rezerv dilimi imkanı** - Reserve tranche facility	217 340	239 557	208 149	265 168	266 713
2.3	**Diğer** - Other (net)	34 577	28 870	28 360	36 569	45 702
3	**Döviz borçları** - Foreign correspondents	962	1 018	852	1 143	1 193
3.1	**Konvertibl** - Convertible	962	1 018	852	1 143	1 193
3.2	**Konvertibl olmayan** - Non convertible	0	0	0	0	0
4	**Mevduat toplamı** - Total deposit	63 482 072	76 442 369	74 006 066	90 435 792	89 359 637
4.1	**Mevduat (TL)** - Deposits (TRY)	13 952 635	16 198 831	23 449 828	33 082 938	31 308 978
4.11	**Kamu sektörü** - Public sector	957 105	1 716 585	4 429 344	1 990 886	4 984 887
4.12	**Bankacılık sektörü** - Banking sector	12 898 867	14 419 870	18 920 584	30 941 828	26 178 667
4.121	**Yurtiçindeki bankalar -** Free deposit of domestic banks	12 891 947	14 412 134	18 911 635	30 933 033	26 169 286
4.122	**Yurtdışındaki bankalar -** Foreign banks	6 897	7 556	8 529	8 742	9 335
4.123	**Zorunlu karşılıklar (1211 S.K. Md. 40) -** Required reserves (Central bank's law, art.40)	0	0	0	0	0
4.124	**Diğer (valörlü işlemler) -** Other	24	180	420	53	46
4.13	**Muhtelif** - Miscellaneous	1 060	1 176	1 444	1 459	2 623
4.14	**Uluslararası kuruluşlar** - International institutions	5 037	5 802	6 046	6 201	7 148
4.15	**Fonlar** - Extrabudgetary funds	90 565	55 398	92 410	142 565	135 652
4.2	**Mevduat (YP)** - Deposits (FX)	49 529 437	60 243 538	50 556 238	57 352 854	58 050 659
4.21	**Kamu sektörü** - Public sector	13 410 013	17 633 219	10 451 051	11 312 700	15 486 429
4.22	**Bankacılık sektörü** - Banking sector	14 766 854	19 338 435	19 673 407	21 702 652	20 473 464
4.221	**Yurtiçindeki bankalar -** Free deposit of domestic banks	5 367 106	6 478 090	6 541 889	8 060 257	7 401 094
4.222	**Yurtdışındaki bankalar -** Foreign banks	0	0	0	0	0
4.223	**Zorunlu karşılıklar (1211 S.K. Md. 40) -** Required reserves (Central bank's law, art.40)	9 399 748	12 860 345	13 131 518	13 642 395	13 072 370
4.23	**Muhtelif** - Miscellaneous	20 952 275	22 366 106	18 688 990	20 788 140	19 469 093
4.231	**Kredi mektuplu döviz mevduatı -** Foreign exchange deposits by citizens abroad	20 884 256	22 297 642	18 635 508	20 723 600	19 406 645
4.232	**Diğer -** Other	68 019	68 464	53 483	64 540	62 447
4.24	**Fonlar** - Extrabudgetary funds	400 295	905 779	1 742 790	3 549 362	2 621 673
4.241	**Tasarruf mevduatı sigorta fonu** - Saving deposits insurance fund	15 878	13 922	13 512	610	18 754
4.242	**Diğer -** Other	384 418	891 856	1 729 278	3 548 752	2 602 919
5	**Likidite senetleri** - Liquidity bills	-	-	993 710	0	0
6	**Açık piyasa işlemleri** - Open market operations	7 034 350	5 913 956	2 917 500	29 935 300	47 331 936
6.1	**Vadeli işlemlerden borçlar** - Repurchase agreements	1 025 000	3 502 006	0	20 000 000	35 017 436
6.11	**Nakit** - Cash	0	2 006	0	0	2 017 436
6.111	**Döviz -** Foreign exchange	0	0	0	0	0
6.112	**Menkul değer -** Securities	0	2 006	0	0	2 017 436
6.12	**Menkul** - Securities	1 025 000	3 500 000	0	20 000 000	33 000 000
6.2	**Diğer** - Other	6 009 350	2 411 950	2 917 500	9 935 300	12 314 500
7	**Dış krediler (YP)** - Foreign credits (FX)	11 329	12 527	10 906	13 760	13 862
7.1	**Kısa vadeli** - Short term	0	0	0	0	0
7.2	**Orta ve uzun vadeli** - Medium and long term	11 329	12 527	10 906	13 760	13 862
8	**İthalat akreditif bedelleri, teminat ve depozitolar** Collaterals and deposits against L/C on imports	1 537 174	1 584 065	858 741	776 822	679 678
8.1	**Döviz satışı yapılmış akreditif bedelleri** - For letters of credit	1 537 170	1 584 061	858 737	776 818	679 675
8.2	**Mal bedeli ve teminatlar** - For imports	4	4	4	4	4
9	**Ödenecek senet ve havaleler** - Notes and remittances payable	18 068	24 363	73 477	29 571	37 382
10	**SDR tahsisatı** - SDR allocation	216 438	238 563	207 285	264 067	2 533 695
11	**Sermaye** - Capital	46 234	46 234	46 234	46 234	46 234
12	**İhtiyat akçesi** - Reserve funds	773 405	642 222	2 823 647	3 037 217	3 691 281
13	**Karşılıklar** - Provisions	105 921	157 279	163 403	469 772	606 315
14	**Değerleme hesabı** - Revaluation account	0	0	0	6 377 223	5 010 104
15	**Faiz ve gider reeskont., tahakkuk.**-Interest and expense accruals	1 548 341	1 468 426	1 318 655	1 468 712	919 143
16	**Muvakkat borçlar** - Miscellaneous payables	77 841	47 416	67 785	52 325	53 478
17	**Diğer yükümlülükler** - Other liabilities	88 412	3 157 109	285 486	2 330 711	3 202 629

Not. Enflasyon muhasebesine göre düzenlenmiştir.

Note. Data are inflation adjusted.

19.2 Merkez Bankası krediler, 2005-2009
Central Bank credits, 2005-2009
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		1 826 124	2 006 077	1 742 288	2 322 671	2 801 104
1	**Merkezi yönetim** - Central government	0	0	0	0	0
1.1	**Hazineye kısa vadeli avans -** Short term advances to treasury	0	0	0	0	0
1.2	**Hazinedeki diğer alacaklar -** Other claims on treasury (net)	0	0	0	0	0
2	**Mali olmayan kamu girişimleri -** Non-financial public enterprises	0	0	0	0	0
2.1	**Hazine kefaletini haiz bonolar** - Treasury guaranteed bills	0	0	0	0	0
2.2	**Kısa vadeli senet reeskontu, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)**					
	Short term discount of bills, Soil Products Office (SPO)	0	0	0	0	0
2.3	**İktisadi devlet teşekkülleri, diğer (İDT 'nin vadesinde ödenmeyen borç.)**					
	SEE, other (debts of SEEs not paid on due date)	0	0	0	0	0
2.4	**İktisadi devlet teşekkülleri, ticari senetler**					
	SEEs, commercial bills	0	0	0	0	0
3	**Mali kuruluşlar** - Financial institutions	1 372	755	374	389	485 836
3.1	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	1 372	755	374	389	485 836
3.11	**Reeskont kredileri -** Rediscount	1 372	755	374	389	485 836
3.12	**1211 S.K. 40/1-c kap. kul. krediler**					
	As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
3.13	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
3.2	**Kalkınma ve yatırım bank.**- Investment and development banks	0	0	0	0	0
3.21	**Reeskont kredileri -** Rediscount	0	0	0	0	0
3.22	**1211 S.K. 40/1-c kap. kul. krediler**					
	As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
3.23	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
3.3	**Banka dışı mali kuruluşlar -** Non-bank financial institutions	0	0	0	0	0
3.31	**Tasarruf mevduatı sigorta fonu**					0
	Saving deposit insurance fund	0	0	0	0	
4	**Yurtdışı** - Abroad [(1)]	1 824 752	2 005 322	1 741 913	2 322 282	2 315 268

(1) Dış krediler içerisinde yer alan Irak'a verilen krediler 1999/12'den itibaren Merkez Bankası bilançosunda "Takipteki alacaklar" hesabına aktarılmış olup, "Yurtdışı" rakamı özgün bilanço ile farklılık göstermektedir.

(1) Loans extended to Iraq classified in "Foreign credit" were transferred to "Claims under legal proceedings" in the Central bank balance sheet as of December 1999. Thus, the figure in "Abroad" is different than that of in the Central bank balance sheet.

19.3 Merkez Bankası mevduat, 2005-2009
Central Bank deposits, 2005-2009
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		63 482 072	76 442 369	74 006 066	90 435 792	89 359 637
1	**Genel yönetim** - General government	14 776 725	20 204 407	16 605 996	16 861 259	23 157 051
1.1	**Merkezi yönetim** - Central government	14 765 271	20 189 399	16 587 624	16 852 144	23 153 179
1.11	**Hazine, genel ve özel bütçeli idareler**					
	Treasury, general and special budget administration	13 892 030	18 631 608	14 105 051	12 208 498	18 752 654
1.111	**TL** - TRY	869 454	1 614 618	4 331 377	1 859 118	4 925 754
1.112	**YP -** FX	13 022 576	17 016 990	9 773 674	10 349 379	13 826 900
1.12	**Hazine, genel ve özel bütçeli idarelerin proje kredileri**					
	Treasury, general and special budget administration project funds	398 154	610 470	661 173	952 699	1 661 970
1.121	**TL** - TRY	0	0	0	0	0
1.122	**YP -** FX	398 154	610 470	661 173	952 699	1 661 970
1.13	**Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları**					
	Social securities organizations established by law	-	-	-	-	-
1.14	**Diğer yükümlülükler -** Liabilities to other institutions	121	80	1	1	1
1.15	**Bütçe dışı fonlar** - Extrabudgetary funds	474 967	947 241	1 821 398	3 690 946	2 738 554
1.151	**TL** - TRY	90 549	55 385	92 120	142 195	135 635
1.152	**YP -** FX	384 418	891 856	1 729 278	3 548 752	2 602 919

19.3 Merkez Bankası mevduat, 2005-2009 (devam)
Central Bank deposits, 2005-2009 (continued)
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
1.2	**Yerel yönetimler** - Local government	11 454	15 008	18 355	9 090	3 872
1.21	**TL (vadesiz)** - TRY (sight)	11 454	15 008	18 355	9 090	3 872
1.22	**YP -** FX	0	0	0	0	0
1.3	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security organizations	0	0	17	25	0
2	**Mali olmayan kamu girişimleri**					
	Non-financial public enterprises	60 130	76 939	71 085	76 904	60 778
2.1	**Kamu iktisadi kurumları -** Public economic institutions	298	12	0	15	29
2.11	**TL** - TRY	298	12	0	15	29
2.12	**YP -** FX	0	0	0	0	0
2.2	**İktisadi devlet teşekkülleri** - State economic enterprises	57 306	75 112	69 697	75 232	60 062
2.21	**TL (vadesiz)** - TRY (sight)	4	888	11	70	55
2.22	**YP -** FX	57 302	74 223	69 686	75 162	60 006
2.3	**Kanunlarla kurulan döner sermaye şirketleri**					
	Revolving fund companies established by law	2 526	1 815	1 388	1 658	687
3	**Özel sektör (TL)** - Private sector (TRY)	836	766	1 094	1 202	2 370
4	**Mali kurumlar** - Financial institutions	27 748 141	33 848 982	38 677 549	52 757 680	46 716 107
4.1	**Bankalar mevduatı** - Banks deposits	27 658 824	33 750 749	38 585 462	52 635 738	46 642 796
4.11	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	9 399 748	12 860 345	13 131 518	13 642 395	13 072 370
4.111	**TL** - TRY	0	0	0	0	0
4.112	**YP -** FX	9 399 748	12 860 345	13 131 518	13 642 395	13 072 370
4.12	**Serbest rezervler** - Free reserves	18 259 076	20 890 404	25 453 944	38 993 343	33 570 426
4.121	**Mevduat bankaları (YP)** - Deposit money banks (FX)	5 357 963	6 470 599	6 535 842	6 798 259	6 134 376
4.122	**Mevduat bankaları (TL)** - Deposit money banks (TRY)	12 507 345	14 067 692	17 849 195	29 672 759	24 539 786
4.123	**Katılım bankaları (TL) -** Participation banks (TRY)	374 077	279 531	1 043 452	1 199 663	1 600 546
4.124	**Kalkınma ve yatırım bankaları (YP)**					
	Investment and development banks (FX)	9 143	7 491	6 047	1 261 998	1 266 718
4.125	**Kalkınma ve yatırım bankaları (TL)**					
	Investment and development banks (TRY)	10 525	64 911	18 988	60 611	28 954
4.126	**Diğer valörlü işlemler -** Other	24	180	420	53	46
4.2	**Diğer mali kuruluşlar** - Other financial institutions	89 317	98 233	92 088	121 942	73 311
4.21	**Banka dışı mali kuruluşlar (tasarruf mevduatı sigorta fonu)** - Non-bank financial institutions (insurance funds for saving deposits)	15 893	13 936	13 802	980	18 771
4.211	**TL (vadesiz)** - TRY (sight)	15	13	290	370	17
4.212	**YP -** FX	15 878	13 922	13 512	610	18 754
4.22	**Yetkili döviz müesseseleri**					
	Authorized foreign currency institutions	23	24	58	17	20
4.23	**Finansman kuruluşları -** Finance companies	0	0	0	0	0
4.24	**Sermaye kurulu başkanlığı -** Capital markets board	55	0	0	0	0
4.25	**Bankalararası kart merkezi mevduat hesabı**					
	Interbank card center account	4	2	7	9	5
4.26	**Bankalararası takas odası -** Interbank clearing house	26	29	26	25	25
4.27	**Bankacılık düzenleme ve denetleme hesabı**					
	Banking regulation and supervision agency account	73 316	84 243	78 195	120 911	54 490
5	**Bloke mevduatlar** - Restricted deposits	11	151	183	131	131
6	**Yurtdışı yerleşikler mevduatı** - Non-residents' deposits	20 896 197	22 311 004	18 650 087	20 738 548	19 423 132
6.1	**Kredi mektuplu döviz mevduatı**					
	Foreign exchange deposits by citizens abroad	20 884 256	22 297 642	18 635 508	20 723 600	19 406 645
6.2	**Diğer mevduat (TL+YP)** - Other deposits (TRY+FX)	11 941	13 363	14 579	14 948	16 487
7	**Diğer mevduat** - Other deposits	33	119	71	68	68

19.4 Merkez Bankası mevduat, 2005-2009
Central Bank deposits, 2005-2009
[Türlerine göre - Deposit types]

(Bin TL - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		63 482 072	76 442 369	74 006 066	90 435 792	89 359 637
	TL mevduat - TRY deposits	13 952 635	16 198 831	23 449 828	33 082 938	31 308 978
1	**Bankalar mevduatı** - Banks deposits	12 891 970	14 412 314	18 912 055	30 933 086	26 169 332
1.1	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	0	0	0	0	0
1.11	**Zorunlu karşılıklar (YP)** - Required reserves (FX)	0	0	0	0	0
1.12	**Zorunlu karşılıklar (TL)** - Required reserves (TRY)	0	0	0	0	0
1.2	**Serbest rezervler** - Free reserves	12 891 970	14 412 314	18 912 055	30 933 086	26 169 332
2	**Vadesiz mevduat** - Demand deposits	88 556	102 801	99 441	133 391	61 571
2.1	**Yerel yönetimler** - Local government	11 454	15 008	18 355	9 090	3 872
2.2	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security institutions	0	0	17	25	0
2.3	**Mali olmayan kamu girişimleri**					
	Non-financial public enterprises	2 828	2 716	1 399	1 742	772
2.4	**Özel sektör** - Private sector	836	766	1 094	1 202	2 370
2.5	**Diğer mali kuruluşlar** - Other financial institutions	73 439	84 311	78 576	121 332	54 557
3	**Bloke mevduatlar** - Restricted deposits	11	151	183	131	131
4	**Yurtdışı yerleşikler TL mevduatı** - TRY Non-residents' deposits	11 941	13 363	14 579	14 948	16 487
4.1	**Yurtdışındaki bankalar** - TRY deposits, banks abroad	6 897	7 556	8 529	8 742	9 335
4.2	**Uluslararası kurumlar** - TRY deposits, international institutions	5 037	5 802	6 046	6 201	7 148
4.3	**Elçilikler** - Miscellaneous TRY deposits, embassies	6	5	4	6	3
4.4	**Yurtdışındaki kurumlar**					
	Miscellaneous TRY deposits, institutions abroad	0	0	0	0	0
4.5	**Diğer** - Other TRY	0	0	0	0	0
5	**Merkezi yönetim mevduatları** - Central government deposits	960 124	1 670 083	4 423 499	2 001 314	5 061 391
5.1	**Hazine, genel ve özel bütçeli idareler**					
	Treasury, general and special budget administration deposits	869 454	1 614 618	4 331 377	1 859 118	4 925 754
5.2	**Hazine, genel ve özel bütçeli idareler proje kredisi**					
	Treasury, general and special budget administrations project credit	0	0	0	0	0
5.3	**Diğer yükümlülükler** - Other liabilities	121	80	1	1	1
5.4	**Bütçe dışı fonlar** - Extrabudgetary funds	90 549	55 385	92 120	142 195	135 635
6	**Diğer mevduat** - Other deposits	33	119	71	68	68
	YP mevduatı - FX deposits	49 529 437	60 243 538	50 556 238	57 352 854	58 050 659
1	**Bankalar mevduatı** - Banks' deposits	14 766 854	19 338 435	19 673 407	21 702 652	20 473 464
1.1	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	9 399 748	12 860 345	13 131 518	13 642 395	13 072 370
1.2	**Serbest rezervler** - Free reserves	5 367 106	6 478 090	6 541 889	8 060 257	7 401 094
2	**Diğer mali kuruluşlar mevduatı** - Other financial institutions	15 878	13 922	13 512	610	18 754
2.1	**Banka dışı mali kuruluşlar (tasarruf mevduatı sigorta fonu)**					
	Non-bank financial institution (insurance funds of saving deposits)	15 878	13 922	13 512	610	18 754
3	**Yerel yönetimler** - Local governments	0	0	0	0	0
3.1	**EGO+İGDAŞ (belediye ticari işletmeleri)**					
	EGO+IGDAS (municipal economic enterprises)	0	0	0	0	0
4	**Mali olmayan kamu girişimleri** - Non-financial public enterprises	57 302	74 223	69 686	75 162	60 006
4.1	**Kamu iktisadi kuruluşları (YP)** - Public economic institutions	0	0	0	0	0
4.2	**İktisadi devlet teşekkülleri** - State economic enterprises	57 302	74 223	69 686	75 162	60 006
5	**Yurtdışı yerleşikler mevduatı** - Non-residents' deposits	20 884 256	22 297 642	18 635 508	20 723 600	19 406 645
5.1	**Kredi mektuplu döviz mevduatı**					
	Foreign exchange deposits by citizens abraod	20 884 256	22 297 642	18 635 508	20 723 600	19 406 645
5.2	**Diğer yerleşik olmayanların mevduatı**					
	Other non-residents' deposits	0	0	0	0	0
6	**Merkezi yönetim mevduatları** - Central government deposits	13 805 147	18 519 316	12 164 125	14 850 830	18 091 789
6.1	**Genel ve katma bütçeli idareler mevduatı**					
	General and annexed budget administration deposits	13 022 576	17 016 990	9 773 674	10 349 379	13 826 900
6.2	**Genel ve katma bütçeli idareler proje kredileri**					
	General and annexed budget administrations project credits	398 154	610 470	661 173	952 699	1 661 970
6.3	**Bütçe dışı fonlar** - Extrabudgetary funds	384 418	891 856	1 729 278	3 548 752	2 602 919

19.5 Mevduat bankaları bilançosu, 2005-2009
Deposit money banks' balance sheet, 2005-2009
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Varlıklar - Assets		359 275 601	436 321 837	505 720 615	631 256 870	714 599 653
1	**Kasa** - Vault cash	1 751 769	2 823 062	2 887 987	3 027 673	4 277 527
2	**Efektif deposu** - Foreign banknotes	1 099 102	1 355 166	1 510 891	2 201 661	1 943 408
3	**Yoldaki paralar** - Cash in transit	26 241	12 320	21 237	25 652	59 225
4	**Satın alınan banka çekleri** - Checks purchased	6 306	10 175	5 251	3 190	3 043
5	**Vadesi gelmiş menkul değerler** - Securities due	1 702	1 860	3 478	2 074	1 470
6	**Kıymetli madenler (YP)** - Precious stones (FX)	60 643	133 630	323 174	348 073	572 376
7	**TC. Merkez Bankası** - Claims on Central Bank	12 053 117	16 344 009	19 719 183	35 660 763	29 738 915
7.1	**Vadesiz serbest hesap** - Sight free account	11 771 140	15 418 114	18 772 455	34 447 764	28 870 087
7.2	**Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap**					
	Time free and restricted account [1]	281 977	925 895	946 728	1 212 999	868 828
8	**Bankalar** - Claims on banks	30 347 566	46 815 423	47 203 565	70 351 277	60 584 624
8.1	**Yurtiçi** - Domestic	5 075 976	4 836 336	4 426 954	3 130 111	3 939 455
8.2	**Yurtdışı** - Abroad	25 271 590	41 979 087	42 776 611	67 221 166	56 645 169
9	**Para piyasalarından alacaklar** - Claims on money market	5 748 350	1 317 950	1 485 850	8 189 618	9 678 826
10	**Gerçeğe uygun değ. farkı K/Z yansıtılan ve sat. hazır md.**					
	Sec. at. fair value thr. prof. or loss and sec. av. for sale [2]	83 756 880	95 386 034	109 357 203	63 680 610	127 218 960
10.1	**Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler**					
	Of which : Securities under repurchase agreement	12 551 228	14 565 788	15 373 723	12 679 082	22 295 268
11	**Ters repo işlemlerinden alacaklar**					
	Claims on revers repo transactions	4 276 661	267 047	3 378 288	117 820	822 152
12	**Krediler** - Credits	122 411 778	172 115 810	219 504 491	270 445 648	299 405 686
13	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans (net)	739 507	734 116	1 109 176	2 408 509	3 115 607
13.1	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans	7 186 272	7 828 321	9 481 895	12 829 747	20 164 247
13.2	**(-) Krediler özel karşılıkları** - (-) Special reserve for loans	-6 446 765	-7 094 205	-8 372 719	-10 421 238	-17 048 640
14	**Kiralama işlemlerinden alacaklar (net)**					
	Receivable from leasing transactions (net)	0	0	0	0	0
15	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	14 456 440	16 431 478	16 327 235	13 833 048	12 627 589
16	**Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları**					
	Credit and other interest income accruals and rediscount	10 145 854	12 813 334	15 138 005	22 386 710	21 750 551
17	**Kanuni yedek akçeler karşılığı devlet tahvili**					
	Bonds held against legal reserve	-	-	-	-	-
18	**İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar**					
	Participations and subsidiaries	10 724 218	8 775 944	10 301 109	9 712 937	12 002 314
19	**Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler**					
	Securities to be held till maturity	46 638 184	46 396 520	38 924 279	109 225 921	108 523 127
19.1	**Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler**					
	Of which: Securities under repurchase agreement	1 416 213	5 085 212	4 916 981	20 118 683	26 524 948
20	**Sabit değerler** - Fixed assets (net) [3]	7 199 532	8 356 382	9 100 233	10 669 925	10 715 932
21	**Özel maliyet bedelleri** - Special costs (net) [3]	326 296	450 016	650 249	0	0
22	**Peşin ödenmiş vergiler** - Prepaid taxes	2 190 352	1 008 710	1 470 413	1 253 101	2 087 279
23	**Ertelenmiş vergi aktif hesabı**					
	Asset account of deferred taxes	928 116	838 167	1 039 523	1 176 846	1 877 165
24	**Ayniyat mevcudu** - Office supply inventory	32 839	33 883	40 038	46 464	49 199
25	**Tahsili şüpheli ücret, komisyon ve diğer alacaklar**					
	Doubtful fees, comission and other receivables	-	-	-	-	-
26	**Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar**					
	Receivables from future sale of assets	574 686	528 778	250 060	270 645	219 941
27	**Muhtelif alacaklar** - Miscellaneous receivables	1 406 207	1 211 054	1 499 622	1 584 654	2 366 247
28	**Borçlu geçici hesaplar** - Transitory asset accounts	563 229	928 273	3 467 245	3 533 710	3 590 143
29	**Kamu kurum ve kuruluşlarından alacaklar**					
	Receivables from public sector	39 670	2 295	4 748	15 854	10 512
30	**Elden çıkarılacak kıymetler** - Assets to be sold	1 759 514	1 215 070	982 873	1 027 636	1 339 373
31	**Diğer varlıklar** - Other assets	10 842	15 331	15 209	56 851	18 462

19.5 Mevduat bankaları bilançosu, 2005-2009 (devam)

Deposit money banks balance sheet, 2005-2009 (continued)

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Yükümlülükler - Liabilities		359 275 601	436 321 837	505 720 615	631 256 870	714 599 653
1	**Toplam mevduat** - Total deposit	233 427 879	285 487 831	328 881 376	415 326 858	463 868 930
1.1	**Vadesiz** - Demand	49 083 088	52 242 273	56 654 710	61 171 959	76 816 602
1.2	**Vadeli** - Time	184 344 791	233 245 558	272 226 666	354 154 899	387 052 328
2	**Repo işlemlerinden sağlanan fonlar**					
	Funds received from repo transactions	14 676 869	19 500 293	20 066 508	33 926 420	51 221 168
3	**Para piyasalarına borçlar** - Due to money markets	324 264	152 071	205 326	255 208	220 854
4	**Menkul kıymet ödünç piyasasına borçlar**					
	Due to securities lending markets	0	2 020	12 005	1 604	14 218
5	**Alınan krediler** - Loans received	32 350 550	42 203 466	43 318 854	56 757 539	47 970 587
5.1	**TC. Merkez Bankası** - Central Bank	0	0	0	0	0
5.2	**Yurtiçi bankalar** - Domestic banks	1 845 249	2 517 078	2 550 713	2 932 885	2 518 512
5.3	**Yurtiçi diğer kuruluşlar** - Other domestic institutions	249 349	267 463	231 939	219 849	197 436
5.4	**Yurtdışı bankalar** - Banks abroad	25 673 572	31 396 654	33 311 647	45 031 050	37 961 821
5.5	**Yurtdışı fonlar, diğer kur.** - Other inst., funds abroad	4 582 380	8 022 271	7 224 555	8 573 755	7 292 818
6	**Sermaye benzeri borçlar** - Subordinated debt [4]	-	-	-	152 180	148 730
7	**Karşılıklar** - Provisions	7 811 661	8 947 590	11 021 960	12 727 057	15 991 804
8	**Kiralama işlemlerinden borçlar (net)**					
	Due to leasing transactions (net)	179 971	273 689	354 644	217 208	95 796
9	**Faktoring işleml. borç.** - Due to factoring transactions	0	0	0	2	0
10	**Faiz ve gider reesk.** - Interest and expense rediscounts	2 981 154	4 203 675	6 196 967	8 229 215	5 905 189
11	**Kredi ve diğer alacaklar değerleme fonu**					
	Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0	0
12	**İthalat transfer emirleri** - Import transfer orders	266 790	381 768	336 477	469 871	326 865
13	**Ödenecek vergi, resim, harç ve primler**					
	Taxes, duties, charges and premium payable	628 556	878 309	1 103 002	1 690 053	1 119 790
14	**İhraç edilen menkul kıymetler** - Securities issued (net)	0	0	0	0	0
15	**Bankamıza tahsis edilen fonlar** - Funds allocated	5 340 459	4 100 833	3 972 510	4 257 125	4 663 179
16	**Ertelenmiş vergiler** - Deferred taxes	57 629	61 951	37 430	51 898	126 600
17	**Muhtelif borçlar** - Miscellaneous payables	4 892 416	7 662 915	9 303 486	10 731 770	12 882 129
18	**Alacaklı geçici hesaplar** - Transitory liability accounts	1 122 319	1 202 566	5 883 965	4 680 880	4 407 646
19	**Ödeme emirleri** - Payment orders	413 997	559 674	505 765	486 517	267 969
20	**Kamu kurum ve kur. borç**. - Payables to public sector	580	532	387	382	151
21	**Diğer yükümlülükler** - Other liabilities [5]	7 795 114	10 976 552	10 509 430	10 691 725	12 308 290
22	**Özkaynaklar** - Shareholders EQUITY	47 005 393	49 726 102	64 010 523	70 603 358	93 059 758
22.1	**Ödenmiş sermaye** - Paid-up capital	17 259 346	21 371 129	25 442 920	30 388 399	31 480 236
22.2	**Sermaye yedekleri** - Capital reserves	18 674 671	11 069 456	13 706 472	11 655 806	16 521 986
22.3	**Kar yedekleri** - Profit reserves	25 193 843	25 779 224	29 584 035	35 776 347	44 407 043
22.4	**Kar (zarar)** - Profit (loss)	4 643 080	9 695 192	13 126 894	10 272 922	18 029 900
22.5	**Geçmiş yıllar kârı (zararı)**					
	Profit (loss) for the previous year	-18 765 547	-18 188 899	-17 849 798	-17 490 116	-17 379 407

(1) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde, Merkez Bankası nezdindeki vadeli serbest olmayan hesaplar bu kaleme ilave edilerek ismi "Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap" olarak değiştirilmiştir.

(2) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde bu kalemin ismi "Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan ve satılmaya hazır menkul değerler" olarak değiştirilmiştir.

(3) 2008 Ocak ayında tek düzen hesap planında yapılan değişiklikle "Özel maliyet bedelleri (net)" kalemi, "Sabit değerler (net)" içinde izlenmeye başlanmıştır.

(4) 2008 Ocak ayından itibaren ilave edilmiştir.

(5) Yurtdışı merkez ve şubeler hesabı " Diğer yükümlülükler" de izlenmektedir.

(1) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, "Time restricted accounts" on Central bank is classified under this item and it is renamed as "Time free and restricted account".

(2) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, this item is renamed as Securities at fair value through profit or loss and Securities available for sale.

(3) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, "Special costs (net)" item is shown under "Fixed assets (net)".

(4) It is added beginning from January 2008.

(5) Head office and branches abroad account is followed under "Other liabilities".

19.6 Mevduat bankaları krediler, 2005-2009
Deposit money banks credits, 2005-2009
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		122 411 778	172 115 810	219 504 491	270 445 648	299 405 686
1	**Genel yönetim -** General government	1 005 629	1 150 866	1 389 245	2 321 986	2 759 736
1.1	**Merkezi yönetim** - Central government	659 081	517 042	100 097	0	16
1.2	**Yerel yönetimler** - Local governments	346 548	633 824	1 289 148	2 321 986	2 759 720
1.3	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security instutions(1)	-	0	0	0	0
2	**Mali olmayan kamu girişimleri**					
	Non-financial public enterprises	829 947	1 325 853	1 888 343	3 973 958	2 069 042
3	**Özel sektör** - Private sector	118 799 132	167 287 175	212 649 743	260 234 146	285 453 287
3.1	**Mali olmayan şirketler** - Non financial companies	52 668 930	71 388 020	92 979 628	115 493 061	130 631 897
3.2	**Bireysel işletmeler** - Individual corporations	14 411 588	22 629 623	25 332 445	27 942 031	26 137 757
3.3	**Hanehalkı** - Households	45 497 474	67 116 845	92 287 258	114 342 351	126 318 028
3.31	**Tüketici kredileri** - Consumer credit(2)	28 129 000	45 498 433	65 609 349	81 040 236	90 430 727
3.311	**Konut kredileri -** Housing loans	12 376 360	22 106 204	30 693 931	37 187 735	42 518 865
3.312	**Taşıt kredileri -** Automobile loans	6 128 469	6 348 314	5 883 973	5 305 033	4 178 765
3.313	**İhtiyaç ve diğer krediler -** Consumer and other loans	9 624 171	17 043 915	29 031 445	38 547 468	43 733 097
3.32	**Bireysel kredi kartları** - Individual credit cards	17 055 025	21 238 175	26 677 909	33 302 115	35 887 301
3.33	**Personele verilen krediler** - Credits to personnel(2)	313 449	380 237	-	-	-
3.4	**Tarım satış kooperatifleri**					
	Agricultural sales cooperatives	2 642 464	1 269 653	834 954	897 163	1 049 217
3.5	**Tarım kredi kooperatifleri**					
	Agricultural credit cooperatives	79 315	273 651	503 471	566 679	342 057
3.6	**Hanehalkına hizmet veren kâr amacı olmayan kuruluşlar** - Non-profit institutions serving households	346 198	467 886	63 868	105 326	50 747
3.7	**Diğer** - Other	3 153 163	4 141 497	648 119	887 535	923 584
4	**Mali kuruluşlar** - Financial institutions	571 545	789 888	2 566 385	2 484 010	7 979 543
4.1	**Bankalar** - Banks	145 048	189 286	248 163	495 798	944 323
4.11	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	119 342	36 029	-	-	-
4.12	**Yurtiçi bankalararası krediler**					
	Domestic interbank credit	25 706	153 257	-	-	-
4.2	**Banka dışı mali kuruluşlar**					
	Non-bank financial institutions	426 497	600 602	2 318 222	1 988 212	7 035 220
4.21	**Sigorta şirketleri ve özel emeklilik fonları**					
	Insurance com. and private pension funds	10 129	18 112	217 182	212 564	1 162 028
4.22	**Mali aracılar** - Financial intermediaries	415 391	573 571	2 095 428	1 768 247	5 655 138
4.221	**Finansal kiralama şirketleri**					
	Financial leasing companies	127 563	161 797	477 128	369 919	1 153 141
4.222	**Faktöring şirketleri** - Factoring companies	175 856	265 073	1 435 377	1 275 235	3 810 354
4.223	**Tüketici finansman şirketleri**					
	Consumer finance companies	34 845	40 061	23 407	39 119	553 190
4.224	**Diğer mali aracılar** - Other financial intermediaries	77 127	106 640	159 516	83 974	138 453
4.23	**Mali yardımcılar** - Financial auxiliaries	977	8 919	5 612	7 401	218 054
5	**Yurt dışı** - Abroad	1 205 525	1 562 028	1 010 775	1 431 548	1 144 078

(1) 2007 Ocak ayına kadar "Merkezi yönetimden alacaklar" içerisinde yer alan "Sosyal güvenlik kurumları"ndan alacaklar bu tarihten itibaren ayrı bir başlık altında izlenmektedir.
(2) "Personele verilen krediler" 2007 Ocak ayından itibaren "Tüketici kredileri" içerisinde izlenmeye başlanmıştır.

(1) "Claims on social security institutions", previously classified in "Claims on central government" is shown as a seperate item beginning from January 2007.
(2) "Credits to personnel" are included in "Consumer credit" beginning from January 2007.

19.7 Mevduat bankaları mevduat, 2005-2009
Deposit money banks, 2005-2009
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		233 427 879	285 487 831	328 881 376	415 326 858	463 868 930
1	**Genel yönetim -** General government	14 216 809	14 626 745	18 194 272	19 500 375	22 963 756
1.1	**Merkezi yönetim** - Central government	9 364 669	8 591 320	10 326 372	9 476 918	11 470 953
1.11	**Bütçeye ait hesaplar (TL)** - Budgetary accounts (TRY)	7 552 518	6 554 594	6 685 974	7 331 531	9 943 595
1.111	**Resmi kuruluşlar** - Official corporations	7 552 518	6 554 594	6 685 974	7 331 531	9 943 595
1.12	**Bütçe dışı hesaplar (TL)**					
	Deposits of extrabudgetary funds	532 310	850 870	2 649 026	729 576	574 542
1.121	**Fonlar** - Funds	530 967	849 971	2 648 105	729 100	572 668
1.122	**Diğer kuruluşlar mevduatı, devlet memurları, işçiler, emekliler, konut edindirme yardımı hesabı** - Other institutions deposits, government housing fund account	1 343	899	921	476	1 874
1.13	**Merkezi yönetim döviz tevdiat hesabı (YP)**					
	Deposits of central government (FX)	1 279 841	1 185 856	991 372	1 415 811	952 816
1.131	**Merkezi yönetim döviz tevdiat hesabı**					
	Deposits of central government	711 170	806 133	650 434	649 744	360 803
1.132	**Fonlar (TMSF hariç) döviz tevdiat hesabı**					
	Foreign exchange deposits of funds except SDIF	568 671	379 723	340 938	766 067	592 013
1.2	**Yerel yönetimler** - Local governments	3 305 996	3 642 732	3 603 579	4 269 511	4 888 456
1.21	**Yerel yönetimler mevduatı (TL)**					
	Official, local administrations (TRY)	3 279 965	3 616 882	3 543 746	4 240 742	4 769 685
1.22	**Yerel yönetimlerin döviz tevdiat hesabı (YP)**					
	Deposits of local governments (FX)	26 031	25 850	59 833	28 769	118 771
1.3	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security instutions	1 546 144	2 392 693	4 264 321	5 753 946	6 604 347
1.31	**Sosyal güvenlik kurumları mevduatı (TL)**					
	Deposits of social security institutions (TRY)	1 546 144	2 392 693	4 255 272	5 740 041	6 351 289
1.32	**Sosyal güvenlik kurumları mevduatı (YP)**					
	Deposits of social security institutions (FX)	0	0	9 049	13 905	253 058
2	**Mali olmayan kamu gir.** - Non-financial public enterprises	8 473 126	7 378 833	8 519 828	10 129 176	11 564 764
2.1	**Ticari kuruluşlar, KİT ile bağlı müessese ve ortaklıklar (TL)**					
	Commercial corporations, affiliates, partnerships of SEEs (TRY)	5 069 537	2 860 966	3 299 103	3 613 985	4 940 371
2.2	**Döner sermayeli kurumlar (TL)**					
	Revolving fund organizations (TRY)	1 987 166	2 360 196	2 884 105	3 411 484	3 970 995
2.3	**Yerel yönetimlerin ticari işletmeleri (TL)**					
	Commercial corporations of local administrations (TRY)	439 170	670 566	444 478	288 137	463 899
2.4	**Mali olmayan kamu girişimleri döviz tevdiat hesabı (YP)**					
	Deposits of non-financial public enterprises (FX)	977 253	1 487 105	1 892 142	2 815 570	2 189 499
3	**Özel sektör** - Private sector	193 729 533	241 803 794	282 339 413	357 755 033	398 222 562
3.1	**Mali olmayan şirketler (TL)** - Non-financial corporations (TRY)	19 308 597	19 742 725	25 125 050	34 174 556	45 888 644
3.11	**Her türlü ortaklıklar (sermaye şirketleri) (tic. mev.)**					
	Partnerships (commercial deposits)	17 603 500	17 208 830	22 360 319	29 784 275	41 644 972
3.12	**Vakıf, dernek, sendika ve birliklerin ticari işlet. (tic. mev.)**					
	Foundations, unions and associations (commercial deposits)	806 026	1 564 466	1 617 703	3 085 830	2 623 041
3.13	**Kooperatifler (tic.mev.)** - Cooperatives (commercial deposits)	899 071	969 429	1 147 028	1 304 451	1 620 631
3.2	**Bireysel işletmeler (TL)** - Individual corporations (TRY)	2 533 585	3 385 359	5 696 022	5 780 553	5 783 321
3.21	**Gerçek kişi ticaret işletmeleri (tic. mev.)**					
	Real persons (commercial deposits)	2 533 585	3 385 359	5 696 022	5 780 553	5 783 321
3.3	**Hanehalkı (TL)** - Households (TRY)	86 733 573	109 321 781	136 328 686	180 039 190	196 628 616
3.31	**Tasarruf mevduatı, gerçek kişiler**					
	Saving deposits, real persons	86 733 573	109 321 781	136 328 686	180 039 190	196 628 616
3.4	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur. (TL)**					
	Non-profit institutions serving households (TRY)	8 218 768	9 033 055	9 779 205	11 243 583	12 521 285
3.41	**Vakıf, dernek, sendika ve birlikler (diğ. kur. mev.)**					
	Foundations, unions and associations (other corporations deposit)	8 081 290	8 879 307	9 577 851	10 979 252	12 241 040
3.42	**Apartman yönetimi ile ilgili açılan hesaplar (diğ. kur. mev.)**					
	Accounts of building managements (other corporations deposit)	137 478	153 748	201 354	264 331	280 245
3.5	**Mahk.,sav.,icra ifl.daire.,tereke hakim.nezd.P.V.noter hes. (TL)**					
	Courts, attorney, exec.and bank.off.,legacy courts notary acc.(TRY)	936 903	969 591	1 430 383	1 428 379	1 630 352

19.7 Mevduat bankaları mevduat, 2005-2009 (devam)
Deposit money banks, 2005-2009 (continued)
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
3.6	**Mahke. tevdi yeri gösterilmek üzere yatırılan para. (TL)** Cash deposited by court decision (TRY)	48 041	54 553	65 955	184 000	219 939
3.7	**Diğer (diğer kur. mevduat) (TL)** Other (other corporations deposit) (TRY)	3 435 038	3 639 466	3 722 719	2 145 865	2 197 392
3.8	**Yurtiçi yerleşik özel sektörün döviz tevdiat hesabı (YP)** Residents' deposits, private sector (FX)	72 418 550	95 407 194	100 039 609	122 441 517	132 383 273
3.81	**Hanehalkı, yurtiçinde yerleşik gerçek kişiler** Households, resident real persons	56 220 474	70 420 256	73 468 928	83 656 467	90 325 372
3.82	**Yurtiçinde yerleşik tüzel kişilerin döviz tevdiat hesapları** Resident legal persons, foreign exchange deposits	16 198 076	24 986 938	26 570 681	38 785 050	42 057 901
3.821	**Mali olmayan şirketler** - Non-financial corporations	16 196 702	24 883 493	26 349 398	38 388 213	41 585 969
3.822	**Bireysel işletmeler** - Individual corporations	0	0	0	0	0
3.823	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur.** Non-profit institutions serving households	1 374	103 445	221 283	396 837	471 932
3.9	**Kıymetli maden depo hesabı (YP)** Precious stones deposit accounts (FX)	96 478	250 070	151 784	317 390	969 740
3.91	**Hanehalkı, yurtiçinde yerleşik gerçek kişiler** Household resident real persons	50 354	184 979	142 378	292 771	904 242
3.92	**Mali olmayan şirketler ve bireysel işletmeler** Non-financial companies and individual corporations	46 124	65 091	9 406	24 619	65 498
4	**Yurtdışı yerleşikler mevduatı** - Non-residents' deposits	4 478 264	5 048 020	5 042 641	9 018 020	10 385 171
4.1	**Elçilikler, konsolosluklar, uluslararası kuruluşlar (TL)** Embassies, consulates, international institutions (TRY)	22 798	17 335	20 290	58 156	41 609
4.2	**Yurtdışında yerleşikler (TL) -** Deposits of non-residents (TRY)	1 100 702	1 256 074	1 358 585	2 134 730	2 384 374
4.3	**Döviz tevdiat hesabı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP)** Foreign exchange deposit accounts, non-resident real persons (FX)	1 914 228	2 541 099	2 524 075	3 483 916	4 377 489
4.4	**Döviz tevdiat hesabı, yurtdışında yerleşik tüzel kişiler (YP)** Foreign exchange deposit accounts, non-resident legal persons (FX)	1 440 271	1 232 395	1 138 414	3 332 592	3 565 465
4.5	**Kıymetli maden depo hesabı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP) -** Precious stones deposit accounts, non-resident real persons (FX)	265	1 117	1 277	8 626	16 228
4.6	**Kıymetli maden depo hesabı, yurtdışında yerleşik tüzel kişiler (YP) -** Precious stones deposit accounts, non-resident legal persons (FX)	0	0	0	0	6
5	**Mali kuruluşlar mevduatı** - Financial institutions' deposits	12 530 147	16 630 439	14 785 223	18 924 254	20 732 680
5.1	**TL mevduatları** - TRY deposits	7 483 650	11 341 386	10 990 298	12 471 156	15 059 558
5.11	**Bankalararası mevduat** - Interbank deposits	4 068 187	6 816 419	5 820 572	4 001 097	5 771 908
5.111	**Merkez Bankası** - Central Bank	115	1	73	85 484	15
5.112	**Yurtdışı bankalar** - Banks abroad	472 358	2 480 881	1 140 220	979 083	1 668 047
5.113	**Yurtiçi bankalar** - Domestic banks	3 595 714	4 335 537	4 680 279	2 936 530	4 103 846
5.12	**Diğer mali kuruluşlar mevduatı** - Other financial institutions	3 415 463	4 524 967	5 169 726	8 470 059	9 287 650
5.121	**Kalkınma ve yatırım bank.**- Investment and development banks	-	-	-	-	-
5.122	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	3 415 463	4 524 967	5 169 726	8 470 059	9 287 650
5.2	**Döviz tevdiat hesapları** - Foreign exchange deposits	4 947 959	5 187 499	3 688 906	6 306 655	5 487 338
5.21	**Bankalararası mevduat** - Interbank deposits	3 033 908	2 640 865	2 814 773	4 330 159	3 627 220
5.211	**Merkez Bankası** - Central Bank	0	0	0	0	0
5.212	**Yurtdışı bankalar** - Banks abroad	592 905	616 859	601 353	1 127 516	1 037 216
5.213	**Yurtiçi bankalar** - Domestic banks	2 441 003	2 024 006	2 213 420	3 202 643	2 590 004
5.22	**Diğer mali kuruluşlar mevduatı** - Other financial institutions	1 914 051	2 546 634	874 133	1 976 496	1 860 118
5.221	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	1 914 051	2 546 634	874 133	1 976 496	1 860 118
5.3	**Kıymetli maden depo hesapları (YP)** Precious stones deposit accounts (FX)	98 538	101 554	106 019	146 443	185 784
5.31	**Yurtiçinde yerleşik mali kuruluşlar** Resident financial institutions	0	3 739	0	0	4 353
5.32	**Yurtdışında yerleşik mali kuruluşlar** Non-resident financial institutions	98 538	97 815	106 019	146 443	181 431

19.8 Mevduat bankaları mevduat, 2005-2009
Deposit money banks, 2005-2009
[Türlerine göre - Deposit types] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		233 427 879	285 487 831	328 881 376	415 326 858	463 868 930
1	**Tasarruf mevduatı** - Saving deposits	87 395 549	110 150 923	137 462 625	181 659 414	198 749 729
1.1	**Vadesiz** - Sight	8 379 343	9 243 701	10 864 637	12 367 896	16 827 184
1.2	**Vadeli** - Time	79 016 206	100 907 222	126 597 988	169 291 518	181 922 545
2	**Ticari kurumlar mevduatı**					
	Commercial corporations' deposits	31 556 310	30 913 404	39 097 683	52 170 388	67 390 082
2.1	**Vadesiz** - Sight	12 082 387	9 609 607	11 697 455	12 278 320	16 825 064
2.2	**Vadeli** - Time	19 473 923	21 303 797	27 400 228	39 892 068	50 565 018
3	**Diğer kurumlar mevduatı**					
	Other corporations' deposits	16 886 353	20 185 166	21 413 025	19 872 451	20 393 178
3.1	**Vadesiz** - Sight	3 382 901	3 895 954	2 743 676	3 135 037	3 036 683
3.2	**Vadeli** - Time	13 503 452	16 289 212	18 669 349	16 737 414	17 356 495
	Bilgi için: fonlar - of which: funds					
	Vadesiz - Sight	636 763	466 281	541 194	615 419	329 683
	Vadeli - Time	461 438	2 224 829	3 888 613	1 868 659	1 996 999
4	**Resmi kurumlar mevduatı** - Official deposits	10 322 066	10 002 180	14 484 992	17 312 314	21 064 569
4.1	**Vadesiz** - Sight	5 205 094	5 387 950	6 907 099	7 387 414	9 846 516
4.2	**Vadeli** - Time	5 116 972	4 614 230	7 577 893	9 924 900	11 218 053
5	**Mevduat sertifikaları** - Certificates of deposits	0	0	0	0	0
5.1	**Vadesiz** - Sight	0	0	0	0	0
5.2	**Vadeli** - Time	0	0	0	0	0
6	**Döviz tevdiat hesapları**					
	Foreign exchange deposit accounts	79 970 227	104 426 133	107 528 626	135 508 576	145 700 489
6.1	**Vadesiz** - Sight	19 117 062	23 011 642	21 771 927	22 986 371	27 126 655
6.2	**Vadeli** - Time	60 853 165	81 414 491	85 756 699	112 522 205	118 573 834
7	**Kıymetli maden depo hesapları (YP)**					
	Precious stones deposit accounts (FX)	195 281	352 741	259 080	472 459	1 171 758
7.1	**Vadesiz** - Sight	78 020	224 424	110 825	278 063	903 847
7.2	**Vadeli** - Time	117 261	128 317	148 255	194 396	267 911
8	**Bankalararası mevduat** - Interbank deposits	7 102 095	9 457 284	8 635 345	8 331 256	9 399 125
8.1	**TC. Merkez Bankası** - Central Bank	115	1	73	85 484	15
8.2	**Kamu mevduat bankaları**					
	Public deposit money banks	1 611 294	1 431 281	2 126 557	774 678	847 750
8.3	**Özel mevduat bankaları**					
	Private deposit money banks	2 741 162	2 154 413	1 933 517	1 937 496	2 083 180
8.4	**Yabancı mevduat bankaları**					
	Foreign deposit money banks	512 564	1 361 994	383 137	446 460	889 166
8.5	**Kamu ve özel kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Public and private investment and development banks	938 349	1 154 225	1 778 454	1 814 164	2 138 932
8.6	**Yabancı kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Foreign investment and development banks	10 390	34 330	53 169	67 466	16 167
8.7	**Yurtdışındaki bankalar** - Banks abroad	1 065 263	3 097 740	1 741 573	2 106 599	2 705 263
8.8	**Özel kanunla mevduat kabulüne yetkili kuruluşlar**					
	Institutions authorized to accept deposit by law	0	0	0	0	0
8.9	**Katılım bankaları** - Participation banks	222 958	223 300	618 865	1 098 909	718 652

19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu, 2005-2009
Investment and development banks' balance sheet, 2005-2009
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Varlıklar - Assets		12 651 058	15 036 430	18 459 053	22 619 014	26 838 890
1	**Kasa** - Vault cash	421	542	640	676	901
2	**Efektif deposu** - Foreign banknotes	646	673	550	1 068	918
3	**Yoldaki paralar** - Cash in transit	0	5	36	14	11
4	**Satın alınan banka çekleri** - Checks purchased	0	0	0	0	0
5	**Vadesi gelmiş menkul değerler** - Securities due	0	0	0	0	0
6	**Kıymetli madenler (YP)** - Precious stones (FX)	0	0	0	0	0
7	**TC. Merkez Bankası** - Claims on Central Bank	10 093	21 957	20 470	70 713	137 903
7.1	**Vadesiz serbest hesap** - Sight free account	9 932	21 844	20 216	49 450	19 204
7.2	**Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap** Time free and restricted account [1]	161	113	254	21 263	118 699
8	**Bankalar** - Claims on banks	1 554 957	1 878 263	2 228 271	2 460 728	3 080 252
8.1	**Yurtiçi** - Domestic	1 155 734	1 303 612	2 004 232	1 941 498	2 238 659
8.2	**Yurtdışı** - Abroad	399 223	574 651	224 039	519 230	841 593
9	**Para piyasalarından alacaklar** Claims on money market transactions	202 950	583 900	1 291 900	1 755 780	2 526 100
10	**Katılım bankaları** - Participation banks	-	-	-	-	-
11	**Gerçeğe uyg.değ. farkı K/Z yansıtılan ve sat.hazır md.** Sec. at fair value thr. prof. or loss and sec.av. for sale [2]	1 686 598	1 360 316	2 273 068	1 915 643	2 517 876
11.1	**Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler** Of which : Securities under repurchase agreement	436 500	496 959	1 026 304	813 430	1 149 227
12	**Ters repo işlemlerinden alacaklar** Claims on revers repo transactions	4 347	7 467	9 518	8 030	7 934
13	**Krediler** - Credits	7 654 049	9 538 729	10 876 935	14 134 705	15 828 173
14	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans (net)	10 408	9 197	10 658	16 898	81 886
14.1	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans	156 846	184 166	161 831	203 215	328 779
14.2	**(-)Krediler özel karşılıkları** - (-)Special reserve for loans	-146 438	-174 969	-151 173	-186 317	-246 893
15	**Kiralama işlemlerinden alacaklar (net)** Receivables from leasing transactions (net)	301 952	335 185	281 790	241 781	153 768
16	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	66 488	87 321	124 740	158 509	129 169
17	**Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları** Credit and other interest income accruals and rediscount	220 731	352 914	382 553	695 675	627 844
18	**Kanuni yedek akçeler karşılığı devlet tahvili** Bonds held against legal reserves	-	-	-	-	-
19	**İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar** Participations and subsidiaries	286 191	252 853	362 907	364 139	448 011
20	**Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler** Securities to be held till maturity	309 766	215 972	217 460	369 311	740 972
20.1	**Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler** Of which: securities under repurchase agreement	0	1 000	2 084	0	269 094
21	**Sabit değerler** - Fixed assests (net) [3]	183 710	193 635	190 913	194 468	218 808
22	**Özel maliyet bedelleri** - Special costs (net) [3]	1 040	4 247	8 171	0	0
23	**Peşin ödenmiş vergiler** - Prepaid taxes	71 279	97 911	80 695	100 606	142 762
24	**Ertelenmiş vergi aktif hesabı** Asset account of deferred taxes	17 391	20 908	25 985	36 747	43 821
25	**Ayniyat mevcudu** - Office supply inventory	12 310	9 066	7 922	7 530	7 162
26	**Tahsili şüpheli ücret, komisyon ve diğer alacaklar** Doubtful fees, commission and other receivables	-	-	-	-	-
27	**Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar** Receivables from future sale of assets	3 514	814	142	6 043	5 253
28	**Muhtelif alacaklar** - Miscellaneous receivables	17 456	20 895	23 143	25 854	67 098
29	**Borçlu geçici hesaplar** - Transitory asset accounts	16 862	17 913	25 123	28 156	41 663
30	**Kamu kurum ve kuruluşlarından alacaklar** Receivables from public sector	0	0	0	0	1
31	**Elden çıkarılacak kıymetler** - Assets to be sold	17 899	25 747	15 463	25 940	30 604
32	**Diğer varlıklar** - Other assets	0	0	0	0	0

19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu, 2005-2009 (devam)
Investment and development banks' balance sheet, 2005-2009 (continued)
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
	Yükümlülükler - Liabilities	12 651 058	15 036 430	18 459 053	22 619 014	26 838 890
1	**Mevduat** - Deposit	0	0	0	0	0
2	**Repo işlemlerinden sağlanan fonlar**					
	Funds received from repo transactions	392 629	475 640	951 915	820 951	1 411 904
3	**Para piyasalarına borçlar** - Due to money markets	27 284	27 295	0	27 041	20 702
4	**Menkul kıymet ödünç piyasasına borçlar**					
	Due to securities lending markets	0	0	0	0	0
5	**Alınan krediler** - Loans received	3 888 077	4 503 280	5 034 340	7 200 302	8 381 941
5.1	**TC. Merkez Bankası -** Central Bank	1 378	757	375	390	481 209
5.2	**Yurtiçi bankalar -** Domestic banks	589 548	234 188	383 661	339 002	430 444
5.3	**Yurtiçi diğer kuruluşlar -** Other institutions	374 379	389 643	312 558	423 023	468 205
5.4	**Yurtdışı bankalar -** Banks abroad	1 309 798	1 581 038	1 882 275	2 506 818	2 494 480
5.5	**Yurtdışı fonlar ve diğer kur.**					
	Other institutions and funds abroad	1 612 974	2 297 654	2 455 471	3 931 069	4 507 603
6	**Sermaye benzeri borçlar -** Subordinated debt [4]	-	-	-	0	0
7	**Karşılıklar** - Provisions	225 599	264 205	280 447	375 718	489 345
8	**Kiralama işlemlerinden borçlar (net)**					
	Due to leasing transactions (net)	717	2 603	3 059	914	5
9	**Faktoring işlemlerinden borçlar**					
	Due to factoring transactions	0	0	0	0	0
10	**Faiz ve gider reeskontları**					
	Interest and expense rediscounts	79 081	127 290	176 364	88 983	80 945
11	**Kredi ve diğer alacaklar değerleme fonu**					
	Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0	0
12	**İthalat transfer emirleri** - Import transfer orders	1 773	320	1 756	3 513	943
13	**Ödenecek vergi, resim, harç ve primler**					
	Tax, duties, charges and premium payable	17 840	14 126	42 949	20 123	15 796
14	**İhraç edilen menkul kıymetler** - Securities issued (net)	1	0	0	0	101 395
15	**Bankamıza tahsis edilen fonlar** - Funds allocated	111 295	110 021	115 123	1 313 801	1 351 710
16	**Ertelenmiş vergiler** - Deferred taxes	0	512	152	5 239	3 312
17	**Muhtelif borçlar** - Miscellaneous payables	1 003 251	1 276 278	2 231 048	1 194 019	1 406 862
18	**Alacaklı geçici hesaplar** - Transitory liability accounts	183 222	194 230	216 187	345 957	320 862
19	**Ödeme emirleri** - Payment orders	40	181	6 601	376	95
20	**Kamu kurum ve kuruluşlarına borçlar**					
	Payables to public sector	472 374	473 710	421 316	590 079	621 027
21	**Diğer yükümlülükler** - Other liabilities [5]	316	226	8 305	1 116	1 141
22	**Özkaynaklar** - Shareholders' equity	6 247 559	7 566 513	8 969 491	10 630 882	12 630 905
22.1	**Ödenmiş sermaye** - Paid-up capital	2 772 968	3 905 688	5 048 895	6 565 993	8 273 186
22.2	**Sermaye yedekleri** - Capital reserves	2 527 441	2 369 102	2 263 149	2 093 774	2 020 985
22.3	**Kâr yedekleri** - Profit reserves	447 904	708 314	966 596	1 174 057	1 471 268
22.4	**Kâr (zarar)** - Profit (loss)	678 443	730 452	878 026	914 608	985 887
22.5	**Geçmiş yıllar kârı (zararı)**					
	Profit (loss) for the previous year	-179 197	-147 043	-187 175	-117 550	-120 421

(1) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde, Merkez Bankası nezdindeki vadeli serbest olmayan hesaplar bu kaleme ilave edilerek ismi "Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap" olarak değiştirilmiştir.
(2) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde bu kalemin ismi "Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan ve satılmaya hazır menkul değerler" olarak değiştirilmiştir.
(3) 2008 Ocak ayında Tek Düzen Hesap Planı'nda yapılan değişiklik paralelinde "Özel Maliyet Bedelleri (Net)" kalemi, "Sabit Değerler (Net)" içinde izlenmeye başlanmıştır.
(4) 2008 Ocak ayından itibaren ilave edilmiştir.
(5) Yurtdışı Merkez ve Şubeler hesabı "Diğer yükümlülükler" içerisinde izlenmektedir.

(1) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, Time restricted accounts on Central Bank is classified under this item and it is renamed as "Time free and restricted account".
(2) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, this item is renamed as "Securities at fair value through profit or loss and securities available for sale".
(3) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, "Special costs (net)" item is shown under "Fixed assets (net)".
(4) It is added beginning from January 2008.
(5) Head Office and Branches Abroad account is followed under "Other liabilities".

19.10 Kalkınma ve yatırım bankaları krediler, 2005-2009
Investment and development banks credits, 2005-2009
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		7 654 049	9 538 729	10 876 935	14 134 705	15 828 173
1	**Genel yönetim -** General government	2 712 067	3 432 130	4 150 050	5 337 634	6 195 630
1.1	**Merkezi yönetim** - Central government	0	0	0	0	0
1.2	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security instutions (1)	0	0	0	0	0
1.3	**Yerel yönetimler** - Local governments	2 712 067	3 432 130	4 150 050	5 337 634	6 195 630
2	**Mali olmayan kamu girişimleri** - Non-financial public enterprises	0	0	0	0	0
3	**Özel sektör** - Private sector	2 963 135	3 144 952	3 866 050	5 394 839	6 629 709
3.1	**Mali olmayan şirketler** - Non-financial companies	2 896 888	2 994 286	3 666 330	5 146 737	6 378 511
3.2	**Bireysel işletmeler** - Individual corporations	44 965	92 211	0	0	0
3.3	**Hanehalkı** - Households	21 282	58 455	199 720	248 102	251 198
3.31	**Tüketici kredileri** - Consumer credit (2) (4)	-	-	199 720	248 102	251 198
3.311	**Konut kredileri** - Housing loans	-	-	70 171	113 638	85 544
3.312	**Taşıt kredileri** - Automobile loans	-	-	33 748	23 167	8 850
3.313	**İhtiyaç ve diğer krediler** - Consumer and other loans	-	-	95 801	111 297	156 804
3.314	**Bireysel kredi kartları** - Individual credit cards (3)	0	0	0	0	0
3.32	**Personele verilen krediler** - Credits to personnel (4)	21 282	58 455	-	-	-
3.4	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kuruluşlar** Non-profit institutions serving households	0	0	0	0	0
3.5	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
4	**Mali kuruluşlar** - Financial institutions	1 791 830	2 870 959	2 763 472	3 329 650	2 792 627
4.1	**Bankalar -** Banks	1 732 731	2 460 891	2 241 122	2 790 423	2 281 317
4.11	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	1 703 008	2 416 668	-	-	-
4.12	**Katılım bankaları** - Participation banks	0	0	-	-	-
4.13	**Kalkınma ve yatırım bankaları** Investment and development banks	29 723	44 223	-	-	-
4.2	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	59 099	410 068	522 350	539 227	511 310
4.21	**Sigorta şirketleri ve özel emeklilik fonları** Insurance companies and private pension funds	0	0	0	0	0
4.22	**Mali aracılar** - Financial intermediaries	40 251	389 733	497 522	523 822	476 174
4.221	**Finansal kiralama şirketleri -** Financial leasing companies	0	322 285	387 731	518 122	416 133
4.222	**Faktöring şirketleri -** Factoring companies	39 751	67 448	104 972	5 700	60 041
4.223	**Tüketici finansman şirketleri -** Consumer finance companies	500	0	0	0	0
4.224	**Diğer mali aracılar -** Other financial intermediaries	0	0	4 819	0	0
4.23	**Mali yardımcılar** - Financial auxiliaries	18 848	20 335	24 828	15 405	35 136
5	**Yurtdışı** - Abroad	187 017	90 688	97 363	72 582	210 207

(1) 2007 Ocak ayına kadar "Merkezi yönetimden alacaklar" içerisinde yer alan "Sosyal güvenlik kurumları"ndan alacaklar bu tarihten itibaren ayrı bir başlık altında izlenmektedir.
(2) 2007 Ocak ayından itibaren "Tüketici kredileri"; "Konut" "Taşıt" ve "İhtiyaç ve diğer krediler" alt ayrımlarında izlenmeye başlanmıştır.
(3) 2007 Ocak ayından itibaren "Bireysel kredi kartları" ilave edilmiştir.
(4) "Personele verilen krediler" 2007 Ocak ayından itibaren "Tüketici kredileri" içerisinde izlenmeye başlanmıştır.

(1) "Claims on social security institutions", previously classified in "Claims on central government" is shown as a seperate item beginning from January 2007.
(2) The breakdown of "Consumer credits" are divided as "Housing" "Automobile" and "Consumer and other loans" beginning from January 2007.
(3) Beginning from January 2007, "Individual credit cards" are added.
(4) "Credits to personnel" are included in "Consumer credits" beginning from January 2007.

19.11 Katılım bankaları bilançosu, 2005-2009
Participation banks' balance sheet, 2005-2009
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Varlıklar - Assets		9 947 798	13 656 867	19 240 210	25 636 561	33 691 636
1	**Kasa -** Vault cash	72 334	82 455	129 419	118 396	171 869
2	**Efektif deposu** - Foreign banknotes	93 311	115 973	90 362	118 136	123 183
3	**Yoldaki paralar** - Cash in transit	12 931	36 609	61 574	70 426	1 059
4	**Satın alınan banka çekleri** - Checks purchased	0	0	0	0	0
5	**Vadesi gelmiş menkul değerler -** Securities due	0	0	0	0	0
6	**Kıymetli madenler (YP)** - Precious stones (FX)	0	0	10 088	99 804	459 604
7	**T.C. Merkez Bankası -** Claims on Central Bank	377 124	282 281	1 108 192	1 521 820	2 834 911
7.1	**Vadesiz serbest hesap** - Sight free account	377 124	282 281	1 108 192	1 521 820	2 834 911
7.2	**Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap** Time free and restricted account	0	0	0	0	0
8	**Bankalar -** Claims on banks	1 015 503	1 585 272	1 154 812	1 978 289	1 496 836
8.1	**Yurtiçi** - Domestic	295 334	361 601	966 637	1 474 019	1 010 854
8.2	**Yurtdışı** - Abroad	720 169	1 223 671	188 175	504 270	485 982
9	**Para piyasalarından alacaklar** Claims on money market transactions	0	0	0	0	0
10	**Gerçeğe uygun değ.farkı K/Z yansıtılan ve sat. hazır md** Sec. at fair value thr.prof. or loss and sec. av.for sale (net)	19 281	5 300	9 174	16 401	656 280
11	**Krediler** - Credits	6 455 719	9 242 922	13 828 649	17 442 361	23 616 324
12	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans (net)	119 253	129 371	230 924	377 947	379 434
12.1	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans	311 403	368 525	518 634	837 253	1 182 202
12.2	**(-) Krediler özel karşılıkları -** (-) Special reserve for loans	-192 150	-239 154	-287 710	-459 306	-802 768
13	**Kiralama işlemlerinden alacaklar** Receivables from leasing transactions (net)	814 616	797 464	810 312	569 103	323 730
14	**Zorunlu karşılıklar -** Required reserves	436 095	650 606	788 413	674 889	680 272
15	**Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları** Credit and other int. income accruals and rediscount	146 897	254 638	250 399	1 597 695	1 027 406
16	**İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ort.** Participations and subsidiaries (net)	60 375	99 247	148 232	204 619	242 237
17	**Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler** Securities to be held till maturity	0	0	0	0	364 910
18	**Sabit değerler -** Fixed assets (net) [1]	147 498	177 585	248 644	423 625	531 491
19	**Özel maliyet bedelleri -** Special costs (net) [1]	28 920	39 690	67 194	0	0
20	**Peşin ödenmiş vergiler -** Prepaid taxes	7 396	23 681	61 395	99 039	130 896
21	**Ertelenmiş vergi aktif hesabı** Asset account of deferred taxes	51 845	32 935	10 366	12 781	19 415
22	**Ayniyat mevcudu -** Office supply inventory	1 723	2 535	2 267	2 589	2 748
23	**Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar** Receivables from future sale of assets	534	681	3 684	918	9 406
24	**Muhtelif alacaklar -** Miscellaneous receivables	6 242	20 770	15 543	21 825	128 602
25	**Borçlu geçici hesaplar -** Transitory asset accounts	21 202	28 809	160 066	143 623	239 628
26	**Elden çıkarılacak kıymetler -** Assets to be sold	58 999	48 043	50 501	142 275	251 395
27	**Diğer varlıklar -** Other assets	0	0	0	0	0
Yükümlülükler - Liabilities		9 947 798	13 656 867	19 240 210	25 636 561	33 691 636
1	**Toplanan fonlar -** Funds raised	8 478 135	11 223 641	14 762 224	18 890 304	26 595 558
1.1	**Özel cari hesaplar -** Private current accounts	1 961 841	2 433 628	2 786 321	3 423 587	5 041 106
1.2	**Katılma hesapları -** Participation accounts	6 516 294	8 790 013	11 975 903	15 466 717	21 554 452
2	**Para piyasalarına borçlar -** Due to money markets	0	0	0	0	0
3	**Kullanılan krediler -** Loans received	81 818	211 530	743 282	1 011 975	207 760
3.1	**T.C. Merkez Bankası -** Central Bank	0	0	0	0	0
3.2	**Yurtiçi bankalar -** Domestic banks	0	0	8 735	0	0
3.3	**Yurtiçi diğer kuruluşlar -** Other institutions	616	0	0	0	0
3.4	**Yurtdışı bankalar -** Banks abroad	81 202	211 530	734 547	1 011 975	207 760
3.5	**Yurtdışı diğer kuruluşlar -** Other institutions abroad	0	0	0	0	0
4	**Karşılıklar -** Provisions	75 065	149 164	297 194	446 670	575 497
5	**Kiralama işlemlerinden borçlar** Due to leasing transactions (net)	4 682	12 632	21 225	231	4

19.11 Katılım bankaları bilançosu, 2005-2009 (devam)
Participation banks' balance sheet, 2005-2009 (continued)
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
6	**Kar payı ve gider reeskontları**					
	Dividend and expense rediscounts	65 501	91 150	137 538	205 995	141 634
7	**Kredi ve diğer alacaklar değerleme fonu**					
	Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0	0
8	**İthalat transfer emirleri -** Import transfer orders	14 741	23 065	19 345	12 895	14 661
9	**Ödenecek vergi, resim, harç ve primler**					
	Taxes, duties, charges and premium payable	25 551	36 130	44 316	68 012	74 808
10	**İhraç edilen menkul kıymetler -** Securities issued (net)	0	0	0	0	0
11	**Ertelenmiş vergi pasifi hesabı -** Deferred taxes	0	0	0	1 250	0
12	**Muhtelif borçlar -** Miscellaneous payables	181 466	289 645	438 590	452 328	583 900
13	**Alacaklı geçici hesaplar -** Transitory liability accounts	73 526	55 199	408 155	368 206	594 383
14	**Ödeme emirleri -** Payment orders	1 843	3 777	4 322	9 768	7 489
15	**Diğer yükümlülükler -** Other liabilities [2]	0	0	909	440 907	473 945
16	**Özkaynaklar -** Shareholders' equity	945 470	1 560 934	2 363 110	3 728 020	4 421 997
16.1	**Ödenmiş sermaye -** Paid-up capital	816 252	939 048	1 121 547	2 469 500	2 739 000
16.2	**Sermaye yedekleri -** Capital reserves	146 683	295 644	343 302	204 115	82 226
16.3	**Kar yedekleri -** Profit reserves	65 979	76 299	371 575	407 448	892 907
16.4	**Kar (zarar) -** Profit (loss)	244 522	399 993	526 683	646 583	707 517
16.5	**Geçmiş yıllar karı (zararı)**					
	Profit (loss) for the previous year	-327 966	-150 050	3	374	347

(1) 2008 Ocak ayından itibaren ilave edilmiştir.
(2) Yurtdışı Merkez ve Şubeler hesabı "Diğer yükümlülükler" içerisinde izlenmektedir.

(1) It is added beginning from January 2008.
(2) Head Office and Branches Abroad account is followed under "Other liabilities".

19.12 Katılım bankaları krediler, 2005-2009
Participation banks loans, 2005-2009
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Krediler - Loans		6 455 719	9 242 922	13 828 649	17 442 361	23 616 324
1.	**Yerel yönetimler -** Local governments	0	0	5 001	234	42 811
2.	**Mali olm. kamu girişimleri** - Non-financial public enterprises	0	0	30 000	0	0
3.	**Özel sektör -** Private sector	6 431 960	9 172 119	12 802 493	16 212 554	21 630 268
3.1.	**Mali olmayan şirketler -** Non-financial companies	5 245 916	7 295 344	10 626 074	13 754 802	18 437 027
3.2.	**Bireysel işletmeler -** Individual corporations	0	0	0	0	0
3.3.	**Hanehalkı -** Households	1 186 044	1 876 775	2 176 419	2 457 752	3 193 241
3.31	**Tüketici kredileri -** Consumer loans	981 868	1 588 697	1 801 343	1 804 111	2 504 521
3.311.	**Konut kredileri -** Housing loans	-	-	1 529 565	1 618 694	2 252 431
3.312.	**Taşıt kredileri -** Automobile loans	-	-	193 816	131 396	206 149
3.313.	**İhtiyaç ve diğer krediler -** Consumer and other loans	-	-	77 962	54 021	45 941
3.32.	**Bireysel kredi kartları -** Individual credit cards	204 176	288 078	375 076	653 641	688 720
3.4.	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur.**					
	Non-profit institutions serving households	0	0	0	0	0
3.5.	**Diğer -** Other	0	0	0	0	0
4.	**Mali kuruluşlar -** Financial institutions	3 467	852	74 977	73 015	72 336
4.1.	**Bankalar** - Banks	0	0	0	0	0
4.2.	**Banka dışı mali kuruluşlar -** Non-bank financial institutions	3 467	852	74 977	73 015	72 336
4.21.	**Sigorta şirketleri ve özel emeklilik fonları**	0	8	15	733	161
	Insurance com. and private pension funds					
4.22.	**Mali aracılar -** Financial intermediaries	3 467	844	74 962	72 282	72 175
4.221.	**Finansal kiralama şirketleri -** Financial leasing companies	3 467	820	74 958	72 282	72 175
4.222.	**Faktöring şirketleri -** Factoring companies	0	0	4	0	0
4.223.	**Tüketici finansman şirket.** - Consumer finance companies	0	0	0	0	0
4.224.	**Diğer mali aracılar -** Other financial intermediaries	0	24	0	0	0
4.23.	**Mali yardımcılar -** Financial auxiliaries	0	0	0	0	0
5.	**Yurtdışı -** Abroad	20 292	69 951	916 178	1 156 558	1 870 909

19.13 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2005-2009
Participation banks funds raised, 2005-2009
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		8 478 135	11 223 641	14 762 224	18 890 304	26 595 558
1.	**Genel yönetim -** General government	99 640	60 019	178 751	135 438	42 792
1.1	**Merkezi yönetim -** Central government	91 907	48 901	74 638	47 345	2 263
1.11	**Bütçeye ait hesaplar (TL)** - Budgetary accounts (TRY)	55 232	29 135	3 123	32 201	1 969
1.111	**Resmi kurumlar -** Official corporations	55 232	29 135	3 123	32 201	1 969
1.12	**Bütçe dışı hesaplar (TL) -** Deposits of extrabudgetary funds (TRY)	0	0	0	0	0
1.121	**Fonlar (TMSF hariç) -** Funds (except SDIF)	0	0	0	0	0
1.122	**Diğer kur. fonu, devl.me. iş. emek. konut ed. yard. hes.**					
	Other inst. fund, government housing fund account	0	0	0	0	0
1.13	**Merkezi yönetim yabancı para fonu (YP)**					
	Foreign exchange funds of central government (FX)	36 675	19 766	71 515	15 144	294
1.131	**Merkezi yönetim yabancı para fonu -** Central government	36 675	19 766	71 512	15 137	286
1.132	**Fonlar (TMSF hariç) -** Funds (except SDIF)	0	0	3	7	8
1.2	**Yerel yönetimler -** Local government	1 963	1 022	614	376	255
1.21	**Yerel yönetimler (TL) -** Local governments (TRY)	1 963	1 022	614	330	251
1.22	**Yerel yönetimler (YP) -** Local governments (FX)	0	0	0	46	4
1.3	**Sosyal güvenlik kurumları** - Social security institutions	5 770	10 096	103 499	87 717	40 274
1.31	**Sosyal güvenlik kurumları fonu (TL)**					
	Funds of social security institutions (TRY)	5 770	10 096	103 499	87 717	40 274
1.32	**Sosyal güvenlik kurumları fonu (YP)**					
	Funds of social security institutions (FX)	0	0	0	0	0
2.	**Mali olmayan kamu girişimleri -** Non-financial public enterprises	4 398	5 263	12 735	8 073	9 275
2.1	**Ticari kuruluşlar, KİT ile bağlı müessese ve ortaklıklar (TL)**					
	Commercial corporations,affi.and partnerships of SEEs (TRY)	2 516	3 033	3 597	3 178	4 167
2.2	**Döner sermayeli kurumlar (TL)**					
	Revolving fund organizations (TRY)	289	129	53	66	41
2.3	**Yerel yönetimlerin ticari işletmeleri (TL)**					
	Commercial corporations of local administrations (TRY)	1 152	1 952	3 047	4 825	4 212
2.4	**Mali olmayan kamu girişimleri yabancı para fonu (YP)**					
	Foreign exchange funds of non-financial public enterprises (FX)	441	149	6 038	4	855
3.	**Özel sektör -** Private sector	8 036 763	10 720 913	13 943 774	18 185 186	26 006 368
3.1	**Mali olmayan şirketler (TL) -** Non-financial corporations (TRY)	778 075	854 282	1 374 501	1 611 246	3 214 838
3.11	**Her türlü ortaklıklar (sigorta şir. hariç) (ticari fon)**					
	Partnerships (except Insurance companies)(commercial funds)	770 870	842 694	1 303 234	1 556 936	3 110 910
3.12	**Vakıf, dernek, sendika ve birliklerin ticari işlet. (ticari fon)**					
	Foundations, unions and associations (commercial funds)	2 889	1 696	4 208	14 530	14 690
3.13	**Kooperatifler (ticari fon) -** Cooperatives (commercial funds)	4 316	9 892	67 059	39 780	89 238
3.2	**Bireysel işletmeler (TL) -** Individual corporations (TRY)	86 769	112 428	192 776	379 084	637 417
3.21	**Gerçek kişi ticaret işletmeleri (ticari fon)**					
	Real persons (commercial funds)	86 769	112 428	192 776	379 084	637 417
3.3	**Hanehalkı (TL)** - Households (TRY)	3 446 764	4 075 311	5 860 519	8 602 757	12 681 350
3.31	**Gerçek kişiler -** Real persons	3 446 764	4 075 311	5 860 519	8 602 757	12 681 350
3.4	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur. (TL)**					
	Non-profit institutions serving households (TRY)	31 107	36 409	39 155	45 300	84 221
3.41	**Vakıf, dernek, sendika ve birlikler (diğ. kur.fonu)**					
	Foundations, unions and associations (other corporations funds)	30 118	34 773	36 013	39 213	76 035
3.42	**Apartman yönetimi ile ilgili açılan hes. (diğer kur.fonu)**					
	Accounts of building managements (other corporations funds)	989	1 636	3 142	6 087	8 186
3.5	**Mahk.,sav.,icra ifl.da.,ter.hakim.nezd. P.V. noter hes. (TL)**					
	Courts,att.,ex.and bank.off.,leg.courts notary acc. (TRY)	2	7	37	100	126
3.6	**Diğer (diğer kur. fonu) (TL)**					
	Other (other corporations funds) (TRY)	4 106	10 156	18 182	42 248	25 000

19.13 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2005-2009 (devam)
Participation banks funds raised, 2005-2009 (continued)
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
3.7	**Yurtiçi yerleşik özel sektörün yabancı para fonu (YP)**					
	Residents' foreign exchange fund, private sector (FX)	3 689 940	5 632 320	6 447 621	7 477 432	9 137 698
3.71	**Hanehalkı, yurtiçinde yerleşik gerçek kişiler**					
	Households, resident real persons	2 958 337	4 166 270	4 591 404	5 041 951	6 320 988
3.72	**Yurtiçinde yerleşik tüzel kişilerin yabancı para fonları**					
	Resident legal persons, foreign exchange funds	725 923	1 452 412	1 840 298	2 414 214	2 785 061
3.721	**Mali olmayan şirketler -** Non-financial corporations	554 014	1 223 696	1 457 011	1 914 251	2 183 347
3.722	**Bireysel işletmeler -** Individual corporations	166 296	224 579	372 138	488 743	575 962
3.723	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur.**					
	Non-profit institutions serving households	5 613	4 137	11 149	11 220	25 752
3.73	**Diğer (diğer kur. fonu) -** Other (other corporations funds)	5 680	13 638	15 919	21 267	31 649
3.8	**Kıymetli maden depo hesabı (YP)**					
	Precious stones deposit accounts (FX)	0	0	10 983	27 019	225 718
3.81	**Hanehalkı, yurtiçinde yerleşik gerçek kişiler**					
	Household resident real persons	0	0	10 886	24 338	214 630
3.82	**Mali olmayan şirketler, bireysel işletmeler**					
	Non-financial companies and individual corporations	0	0	97	2 681	11 088
4.	**Yurtdışı yerleşikler fonu** - Non-resident's funds	62 849	108 298	105 278	203 969	233 615
4.1	**Elçilikler, konsolosluklar, uluslararası kuruluşlar (TL)**					
	Embassies, consulates, international institutions (TRY)	82	1 531	1 602	4 956	8 989
4.2	**Yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (TL)**					
	Non-resident real persons (TRY)	5 835	5 204	10 070	17 452	31 917
4.3	**Yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP)**					
	Non-resident real persons (FX)	34 662	45 232	41 389	62 299	86 177
4.4	**Ticari ve diğer kur. fonu, Y.D.Y. (YP)**					
	Non-resident commercial and other institutions fund (FX)	22 270	56 331	52 067	119 091	106 132
4.5	**Kıymetli maden depo hes., yurtdışında yerleşik ger. kişi. (YP)**					
	Precious stones deposit accounts, non-resident real persons(FX)	0	0	150	171	400
4.6	**Kıymetli maden depo hesabı,yurtdışında yerleşik tüz. kişi. (YP)**					
	Precious stones deposit accounts, non-resident legal persons(FX)	0	0	0	0	0
5.	**Mali kuruluşlar fonu -** Financial institutions' fund	274 485	329 148	521 686	357 638	303 508
5.1	**TL fonları** - TRY funds	20 156	53 595	250 376	102 208	91 577
5.11	**Bankalararası fonlar** - Interbank funds	10 585	7 472	120 926	11 091	10 182
5.111	**Merkez Bankası** - Central Bank	0	0	0	0	0
5.112	**Yurtdışı bankalar** - Banks abroad	164	142	1 916	3 593	5 340
5.113	**Yurtiçi bankalar** - domestic banks	10 421	7 330	119 010	7 498	4 842
5.12	**Diğer mali kuruluşlar fonu** - Other financial institutions funds	9 571	46 123	129 450	91 117	81 395
5.121	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	9 571	46 123	129 450	91 117	81 395
5.2	**Yabancı para fonlar** - Interbank funds	254 329	275 553	271 310	255 430	211 931
5.21	**Bankalararası fon** - Interbank funds	250 916	244 243	46 639	82 880	94 385
5.211	**Merkez Bankası** - Central Bank	0	0	0	0	0
5.212	**Yurtdışı bankalar** - Banks abroad	239 436	208 649	29 455	30 746	78 800
5.213	**Yurtiçi bankalar** - Domestic banks	11 480	35 594	17 184	52 134	15 585
5.22	**Diğer mali kuruluşlar fonu** - Other financial institutions funds	3 413	31 310	224 671	172 550	117 546
5.221	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	3 413	31 310	224 671	172 550	117 546
5.3	**Kıymetli maden depo hesapları (YP)**					
	Precious stones deposit accounts (FX)	0	0	0	0	0
5.31	**Yurtiçinde yerleşik mali kuruluşlar**					
	Resident financial institutions	0	0	0	0	0
5.32	**Yurtdışında yerleşik mali kuruluşlar**					
	Non-resident financial institutions	0	0	0	0	0

19.14 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2005-2009
Participation banks funds raised, 2005-2009
[Türlerine göre - Deposit types] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total		8 478 135	11 223 641	14 762 224	18 890 304	26 595 558
1.	**Tasarruf fonu** - Savings funds	3 452 599	4 080 515	5 870 589	8 620 209	12 713 267
1.1	**Özel cari hesaplar** - Private current accounts	461 289	459 940	618 056	730 176	1 181 314
1.2	**Katılma hesapları** - Participation accounts	2 991 310	3 620 575	5 252 533	7 890 033	11 531 953
2.	**Ticari kurumlar mevduatı**					
	Commercial corporation's funds	870 743	974 439	1 606 584	2 041 534	3 905 077
2.1	**Özel cari hesaplar** - Private current accounts	487 142	578 646	775 793	1 064 558	1 827 725
2.2	**Katılma hesapları** - Participation accounts	383 601	395 793	830 791	976 976	2 077 352
3.	**Diğer kurumlar fonu** - Other corporations' funds	50 453	102 206	157 465	142 795	149 674
3.1	**Özel cari hesaplar** - Private current accounts	14 612	20 887	16 727	17 892	26 397
3.2	**Katılma hesapları** - Participation accounts	35 841	81 319	140 738	124 903	123 277
4.	**Resmi kurumlar fonu** - Official funds (TRY)	57 138	30 056	107 236	120 248	42 494
4.1	**Özel cari hesaplar** - Private current accounts	35 693	15 929	105 960	89 735	41 915
4.2	**Katılma hesapları** - Participation accounts	21 445	14 127	1 276	30 513	579
5.	**Yabancı para fonlar (YP)**					
	Foreign exchange funds (FX)	3 785 701	5 784 710	6 841 652	7 844 357	9 454 361
5.1	**Özel cari hesaplar** - Private current accounts	935 878	1 307 967	1 231 296	1 423 328	1 827 602
5.2	**Katılma hesapları** - Participation accounts	2 849 823	4 476 743	5 610 356	6 421 029	7 626 759
6.	**Kıymetli maden depo hesabı (YP)**					
	Precious stones deposit accounts (FX)	0	0	11 133	27 190	226 118
6.1	**Vadesiz** - Demand	0	0	11 133	27 190	108 311
6.2	**Vadeli** - Time	0	0	0	0	117 807
7.	**Bankalararası fonlar (TL+YP)**					
	Interbank funds (TRY+FX)	261 501	251 715	167 565	93 971	104 567
7.1	**Merkez bankası** - Central bank	0	0	0	0	0
7.2	**Kamu mevduat bankaları**					
	Public deposits money banks	0	0	0	0	0
7.3	**Özel mevduat bankaları**					
	Private deposit money banks	111	11 573	766	49	91
7.4	**Yabancı mevduat bankaları**					
	Foreign deposit money banks	0	0	0	0	0
7.5	**Kamu ve özel kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Public and private investment and development banks	0	0	0	0	0
7.6	**Yabancı yatırım bankaları** - Foreign investment banks	160	161	0	0	0
7.7	**Yurtdışındaki bankalar** - Banks abroad	239 600	208 791	31 371	34 339	84 140
7.8	**Özel kanunla mevduat kabulüne yetkili kuruluşlar**					
	Institutions authorized to accept deposit by law	0	0	0	0	0
7.9	**Katılım bankaları** - Participation banks	21 630	31 190	135 428	59 583	20 336

19.15 Parasal sektör analitik bilançosu, 2005-2009
Monetary sector analytical balance sheet, 2005-2009
[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri - M3 money supply and counterpart items] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
Karşılık kalemleri - Counterpart items						
Toplam - Total		261 306 415	319 366 193	368 220 168	459 142 846	519 002 577
1	**Dış varlıklar** - Foreign assets (net)	13 231 132	40 273 575	49 930 627	73 615 157	68 191 002
1.1	**Dış varlıklar** - Foreign assets	103 764 531	143 929 346	142 102 530	193 948 858	184 256 050
1.11	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	72 194 863	90 980 525	90 789 631	114 613 731	115 020 999
1.12	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	30 109 269	50 833 086	49 665 518	76 751 347	65 542 758
1.13	**Katılım bankaları -** Participation banks	857 350	1 433 036	1 222 784	1 831 974	2 499 156
1.14	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	603 049	682 699	424 597	751 806	1 193 137
1.2	**Dış yükümlülükler** - Foreign liabilities	-90 533 399	-103 655 771	-92 171 903	-120 333 701	-116 065 048
1.21	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities [1]	-42 263 486	-39 144 535	-27 941 560	-34 587 496	-34 701 051
1.22	**Mevduat bankaları** - Deposit money bank	-44 933 541	-60 073 430	-58 981 636	-77 579 385	-73 325 332
1.23	**Katılım bankaları -** Participation banks	-398 392	-551 684	-891 450	-1 704 085	-1 014 121
1.24	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-2 937 980	-3 886 122	-4 357 257	-6 462 735	-7 024 544
2	**Yurtiçi krediler** - Domestic credits	309 075 505	353 400 819	419 003 639	491 396 996	589 925 978
2.1	**Merkezi yönetimden alacaklar (net)**					
	Claims on central government (net)	158 405 455	149 535 057	155 651 257	169 455 926	221 404 537
2.11	**Merkezi yönetimden alacaklar**					
	Claims on central government	188 895 772	183 529 002	187 452 159	202 406 884	263 027 405
2.111	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	41 730 414	35 871 872	30 713 927	21 059 558	18 440 345
2.112	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	131 778 579	139 575 956	147 518 521	171 278 321	235 629 887
2.113	**Katılım bankaları -** Participation banks	7 396	23 681	61 395	99 039	1 138 351
2.114	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	1 879 935	1 628 031	2 530 407	2 286 630	3 304 447
2.115	**Para piyasası fonları (B tipi likit fonlar)**					
	Money market funds (B type liquid funds)	13 499 448	6 429 462	6 627 908	7 683 335	4 514 375
2.12	**Eksi: Merkezi yönetim mevduatları**					
	Less: Central government deposits	-30 490 317	-33 993 944	-31 800 902	-32 950 958	-41 622 869
2.121	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	-14 807 496	-20 228 196	-16 626 809	-16 903 247	-23 217 350
2.122	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	-14 998 296	-13 126 136	-14 561 853	-14 010 366	-16 427 793
2.123	**Katılım bankaları -** Participation banks	-91 907	-48 901	-74 638	-47 345	-2 263
2.124	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-592 618	-590 711	-537 602	-1 990 000	-1 975 463
2.2	**Yerel yönetimlerden alacaklar**					
	Claims on local governments	3 064 105	4 071 408	5 455 784	7 666 065	9 010 230
2.21	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	-	-	-	-	-
2.22	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	346 930	634 585	1 289 161	2 322 000	2 759 749
2.23	**Katılım bankaları -** Participation banks	0	0	5 001	234	42 811
2.24	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	2 717 175	3 436 823	4 161 622	5 343 831	6 207 670
2.3	**Sosyal güvenlik kurumlarından alacaklar**					
	Claims on social security institutions	0	0	0	0	0
2.31	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	-	-	-	-	-
2.32	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	0	0	0	0	0
2.33	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	-	-	-	-
2.34	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	0	0	0	0	0
2.4	**Mali olmayan kamu girişimlerinden alacaklar**					
	Claims on non-financial public enterprises	955 424	1 326 308	1 949 925	3 983 836	2 085 836
2.41	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	0	0	0	0	0
2.42	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	830 923	1 326 308	1 918 279	3 983 836	2 085 836
2.43	**Katılım bankaları -** Participation banks	0	0	30 000	0	0
2.44	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	124 501	0	1 646	0	0

19.15 Parasal sektör analitik bilançosu, 2005-2009 (devam)

Monetary sector analytical balance sheet, 2005-2009 (continued)

[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri - M3 money supply and counterpart items] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008	2009
2.5	**Özel sektörden alacaklar**					
	Claims on private sector	142 290 680	193 605 877	247 355 748	302 644 219	343 341 178
2.51	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	-	-	-	-	-
2.52	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	131 106 491	179 360 132	228 566 965	278 811 071	312 481 175
2.53	**Katılım bankaları -** Participation banks	7 617 089	10 468 836	14 425 256	17 926 318	23 655 077
2.54	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	3 567 100	3 776 909	4 363 527	5 906 830	7 204 926
2.6	**Banka dışı mali kuruluşlardan alacaklar**					
	Claims on non-bank financial institutions	4 359 841	4 862 169	8 590 925	7 646 950	14 084 197
2.61	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	0	0	0	0	0
2.62	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	4 066 470	4 234 472	7 682 993	6 688 330	13 010 124
2.63	**Katılım bankaları -** Participation banks	25 768	21 118	111 162	140 804	166 963
2.64	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	267 603	606 579	796 770	817 816	907 110
3	**Diğer kalemler** - Other items (net) (1)	-61 000 219	-74 308 199	-100 714 098	-105 869 307	-139 114 402
	Para arzları - Money supply					
1	**M1**	61 991 241	71 770 962	76 350 721	85 476 230	107 346 558
1.1	**Bankalar dışındaki para** - Currency outside banks	18 193 450	24 439 416	25 008 370	29 271 922	34 233 281
1.2	**Vadesiz mevduat (TL)** - Demand deposits (TRY)	25 275 958	24 522 090	29 725 334	33 062 653	44 691 869
1.21	**TCMB -** CBRT	88 556	102 801	99 441	133 391	61 571
1.22	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	24 222 857	23 359 598	28 112 689	31 032 704	41 556 852
1.23	**Katılım bankaları -** Participation banks	964 545	1 059 691	1 513 204	1 896 558	3 073 446
1.3	**Vadesiz mevduat (YP) -** Demand deposits (FX)	18 521 832	22 809 455	21 617 017	23 141 654	28 421 408
1.31	**TCMB -** CBRT	73 180	88 145	83 198	75 772	78 760
1.32	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	17 532 926	21 438 844	20 319 056	21 646 691	26 481 832
1.33	**Katılım bankaları -** Participation banks	915 726	1 282 466	1 214 763	1 419 191	1 860 816
2	**M2**	238 801 378	297 734 743	344 376 752	436 380 326	493 060 975
2.1	**Vadeli mevduat (TL)** - Time deposits (TRY)	116 132 632	143 304 459	179 843 987	238 699 280	266 796 432
2.11	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	112 729 093	139 213 202	173 631 761	229 727 870	253 096 586
2.12	**Katılım bankaları -** Participation banks	3 403 539	4 091 257	6 212 226	8 971 410	13 699 846
2.2	**Vadeli mevduat (YP) -** Time deposits (FX)	60 677 505	82 659 322	88 182 044	112 204 816	118 917 985
2.21	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	57 899 437	78 278 009	82 707 494	105 946 956	111 296 980
2.22	**Katılım bankaları -** Participation banks	2 778 068	4 381 313	5 474 550	6 257 860	7 621 005
3	**M3**	261 306 415	319 366 193	368 220 168	459 142 846	519 002 577
3.1	**Repo işlemlerinden sağlanan fonlar**					
	Funds received from repo transactions	2 514 739	2 815 350	3 189 292	2 898 959	3 551 623
3.11	**TCMB -** CBRT	0	0	0	0	632 500
3.12	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	2 487 852	2 770 621	2 920 328	2 839 073	2 736 019
3.13	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	26 887	44 729	268 964	59 886	183 104
3.2	**Para piyasası fonları (B tipi likit fonlar)**					
	Money market funds (B type liquid funds)	19 990 298	18 816 101	20 654 124	19 863 561	22 389 979

Not. Bu tablodaki Para arzı karşılık kalemleri parasal durumdaki karşılık kalemlerinden farklılık göstermektedir. Bunun nedeni resmi para arzı tanımlarına giren pek çok kalemin Parasal durumda farklı bölümde kaydedilmesidir. Bu değerlendirme farklılığı nedeni ile Parasal durumdaki parasal büyüklükler ile resmi para arzları ve karşılık kalemleri farklı olmaktadır.

(1) 2009 Eylül ayına kadar "Diğer kalemler (net)" içerisinde izlenmekte olan "SDR tahsisatı", bu tarihten itibaren "Dış yükümlülükler" altında sınıflandırılmaya başlanmıştır.

Note. The money supply counterpart items in this table are different from those in Monetary survey. The reason is that the items included in the official money supply definitions are categorised in different sections of the Monetary survey. Consequently, Monetary survey aggregates are slightly different from the official money supply and counterpart items.

(1) "SDR allocation" followed under "Other items (net)" until September 2009, is started to be classified as "Foreign liabilities" since then.

19.16 Uluslararası rezervler, 2006-2010
International reserves, 2006-2010

(Milyon $ - Million $)

	2006	2007	2008	2009	2010
Altın - Gold	2 373	3 123	3 229	4 121	5 264
Brüt döviz rezervleri - Gross foreign exchange reserves	88 452	105 132	111 374	105 091	100 816
Merkez Bankası - Central Bank	60 912	73 317	71 008	70 716	80 696
Ticari bankalar - Commercial banks	27 540	31 815	40 366	34 375	20 120
Brüt uluslararası rezervler - Gross international reserves	90 825	108 255	114 603	109 212	106 080
Muhabir açıkları - Overdrafts	1	1	1	1	1
Net rezervler - Net reserves	90 824	108 254	114 602	109 211	106 079

19.17 Altın fiyatları, 2006-2010
Gold prices, 2006-2010

(TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Reşat altını - Reşat gold					
En az - Minimum	173.80	205.75	223.00	319.50	363.00
En çok - Maximum	232.00	218.20	300.00	382.00	477.80
Ortalama - Average	201.80	211.48	256.57	338.64	411.71
Cumhuriyet altını - Cumhuriyet gold (1)					
En az - Minimum	163.33	190.40	219.75	295.60	354.50
En çok - Maximum	221.25	208.20	262.27	367.75	461.00
Ortalama - Average	193.27	199.81	245.16	327.48	400.74
Külçe altın - Ingot gold (2)					
En az - Minimum	23.58	27.85	32.70	44.00	52.78
En çok - Maximum	31.86	30.56	40.13	54.94	68.04
Ortalama - Average	28.18	29.13	36.33	48.58	59.49

Not. Borsa dışı serbest fiyatlardır.
(1) 916 2/3 ayarında ve 7.21657 gram veznindedir.
(2) Bir gramın fiyatıdır.

Note. Data represents free market prices.
(1) Weight is 7.21657 grams and standard of fineness is 916 2/3.
(2) Price of 1 gram.

19.1 Cumhuriyet altını - Cumhuriyet gold
(Ortalama - Average)

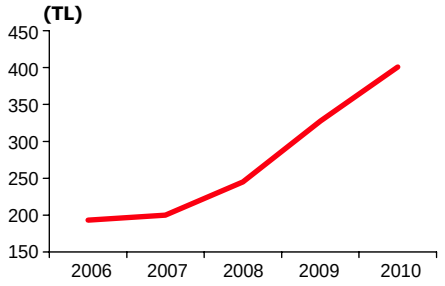

19.2 Döviz kurları - Exchange rates
Alış - Buing

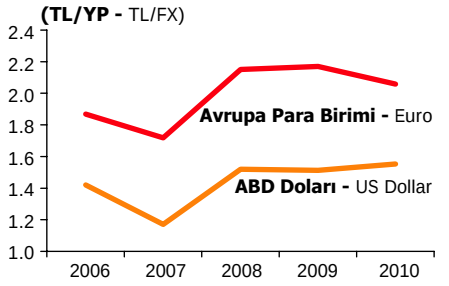

Veri için tablo 19.18'e bakınız.
For data, see table 19.18.

19.18 Döviz kurları, 2006-2010
Exchange rates, 2006-2010

(TL / YP - TL / FX)

	2006	2007	2008	2009	2010
Avrupa Para Birimi - Euro					
Alış - Buying	1.85860	1.71020	2.14080	2.16030	2.04910
Satış - Selling	1.86760	1.71840	2.15110	2.17070	2.05900
ABD Doları - US Dollar					
Alış - Buying	1.41310	1.16470	1.51230	1.50570	1.54600
Satış - Selling	1.41990	1.17030	1.51960	1.51300	1.55350
Avustralya Doları - Australian Dollar					
Alış - Buying	1.11160	1.01910	1.04430	1.34290	1.56850
Satış - Selling	1.11890	1.02580	1.05110	1.35170	1.57880
Danimarka Kronu - Danish Krone					
Alış - Buying	0.24924	0.22928	0.28728	0.29024	0.27489
Satış - Selling	0.25047	0.23041	0.28869	0.29167	0.27624
İngiliz Sterlini - Pound Sterling					
Alış - Buying	2.76890	2.32590	2.19240	2.38920	2.38860
Satış - Selling	2.78340	2.33810	2.20390	2.40170	2.40110
İsveç Kronu - Swedish Krona					
Alış - Buying	0.20448	0.17981	0.19452	0.20822	0.22619
Satış - Selling	0.20661	0.18168	0.19654	0.21039	0.22854
İsviçre Frangı - Swiss Franc					
Alış - Buying	1.15430	1.02730	1.43000	1.44920	1.64380
Satış - Selling	1.16170	1.03390	1.43920	1.45850	1.65440
Japon Yeni - Japanese Yen(1)					
Alış - Buying	1.18720	1.02790	1.67320	1.63020	1.89330
Satış - Selling	1.19510	1.03470	1.68430	1.64100	1.90590
Kanada Doları - Canadian Dollar					
Alış - Buying	1.21840	1.18960	1.23030	1.43680	1.54670
Satış - Selling	1.22390	1.19500	1.23590	1.44330	1.55370
Kuveyt Dinarı - Kuwaiti Dinar					
Alış - Buying	4.84700	4.22610	5.43420	5.20140	5.44300
Satış - Selling	4.91080	4.28180	5.50580	5.26990	5.51470
Norveç Kronu - Norwegian Krone					
Alış - Buying	0.22520	0.21395	0.21604	0.25891	0.26166
Satış - Selling	0.22672	0.21539	0.21750	0.26066	0.26342
S. Arabistan Riyali - S. Arabian Riyal					
Alış - Buying	0.37793	0.31155	0.40416	0.40262	0.41349
Satış - Selling	0.37861	0.31211	0.40489	0.40335	0.41424

Not. Dönem sonu.
(1) 100 Japon Yeni olarak verilmiştir.

Note. End of period.
(1) Values are given as 100 Japanese Yen.

19.19 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketleri, 2008-2009
Insurance companies by type of insurance, 2008-2009

	2008[1]	2009[1]
Şirket sayısı - Number of companies	53	54
Türk şirketleri - Domestic companies	20	20
Yabancı şirketler - Foreign companies	33	34
Sigorta dalı - Type of insurance		
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	27	29
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	17
Nakliyat - Marine	27	29
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	17
Kaza - Accident	48	50
Türk şirketleri - Domestic companies	20	20
Yabancı şirketler - Foreign companies	28	30
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	32	32
Türk şirketleri - Domestic companies	12	13
Yabancı şirketler - Foreign companies	20	19
Hukuksal koruma - Legal protection	18	20
Türk şirketleri - Domestic companies	7	7
Yabancı şirketler - Foreign companies	11	13
Kredi - Credit	13	9
Türk şirketleri - Domestic companies	5	4
Yabancı şirketler - Foreign companies	8	5
Kara araçları - Land vehicles	27	28
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	16
Hava araçları - Air vehicles	16	16
Türk şirketleri - Domestic companies	7	7
Yabancı şirketler - Foreign companies	9	9
Su araçları - Water vehicles	25	26
Türk şirketleri - Domestic companies	11	11
Yabancı şirketler - Foreign companies	14	15
Raylı araçlar - Railway vehicles	0	1
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	1
Genel zararlar - General damages	27	29
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	17
Kara araçları sorumluluk- Land vehicles liability	27	28
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	16
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	15	15
Türk şirketleri - Domestic companies	6	5
Yabancı şirketler - Foreign companies	9	10
Su araçları sorumluluk - Water vehicles liability	0	3
Türk şirketleri - Domestic companies	0	1
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	2
Genel sorumluluk - General liability	27	29
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	17
Finansal kayıplar - Financial losses	15	22
Türk şirketleri - Domestic companies	5	8
Yabancı şirketler - Foreign companies	10	14
Emniyeti suistimal - Suretyship	0	13
Türk şirketleri - Domestic companies	0	7
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	6
Hayat- Life	27	26
Türk şirketleri - Domestic companies	10	11
Yabancı şirketler - Foreign companies	17	15

(1) 2008 ve 2009 yıllarında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

(1) Insurance companies whose direct and inderect foreign capital share are more than 50% in 2008 and 2009 are considered as foreign companies.

19.20 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin aldığı direkt primler, 2008-2009
Direct premiums received by insurance companies and type of insurance, 2008-2009 **(Bin TL** - Thousand TL)

	2008 (1)	2009 (1)
Toplam - Total	11 779 475	12 281 118
Türk şirketleri - Domestic companies	5 173 664	5 600 540
Yabancı şirketler - Foreign companies	6 605 811	6 680 578
Sigorta dalı - Type of insurance		
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	1 827 784	1 911 150
Türk şirketleri - Domestic companies	744 512	765 081
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 083 272	1 146 069
Nakliyat - Marine	312 920	258 431
Türk şirketleri - Domestic companies	99 335	79 560
Yabancı şirketler - Foreign companies	213 585	178 871
Kaza - Accident	504 474	529 296
Türk şirketleri - Domestic companies	155 267	177 347
Yabancı şirketler - Foreign companies	349 207	351 949
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	1 326 125	1 415 166
Türk şirketleri - Domestic companies	723 271	780 199
Yabancı şirketler - Foreign companies	602 854	634 968
Hukuksal koruma - Legal protection	32 413	36 693
Türk şirketleri - Domestic companies	14 147	16 694
Yabancı şirketler - Foreign companies	18 266	19 999
Kredi - Credit	40 945	27 712
Türk şirketleri - Domestic companies	2 490	3 562
Yabancı şirketler - Foreign companies	38 455	24 150
Kara araçları - Land vehicles	2 850 270	2 632 417
Türk şirketleri - Domestic companies	1 180 859	1 116 310
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 669 411	1 516 107
Hava araçları - Air vehicles	31 019	57 327
Türk şirketleri - Domestic companies	8 308	28 767
Yabancı şirketler - Foreign companies	22 711	28 560
Su araçları - Water vehicles	100 681	112 531
Türk şirketleri - Domestic companies	52 986	61 936
Yabancı şirketler - Foreign companies	47 695	50 595
Raylı araçlar - Railway vehicles	0	5
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	5
Genel zararlar - General damage	807 419	904 346
Türk şirketleri - Domestic companies	355 283	406 983
Yabancı şirketler - Foreign companies	452 136	497 363
Kara araçları sorumluluk - Land vehicles liability	2 062 285	2 203 110
Türk şirketleri - Domestic companies	878 940	984 362
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 183 345	1 218 748
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	31 611	47 104
Türk şirketleri - Domestic companies	9 178	31 717
Yabancı şirketler - Foreign companies	22 433	15 387
Su araçları sorumluluk - Water vehicles liability	0	374
Türk şirketleri - Domestic companies	0	327
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	47
Genel sorumluluk - General liability	233 385	251 165
Türk şirketleri - Domestic companies	76 918	78 964
Yabancı şirketler - Foreign companies	156 467	172 201
Finansal kayıplar - Financial losses	41 821	65 353
Türk şirketleri - Domestic companies	10 542	16 363
Yabancı şirketler - Foreign companies	31 279	48 990
Emniyeti suistimal - Suretyship	0	16 642
Türk şirketleri - Domestic companies	0	4 522
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	12 119
Hayat - Life	1 576 324	1 812 293
Türk şirketleri - Domestic companies	861 628	1 047 846
Yabancı şirketler - Foreign companies	714 696	764 447

Not. Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.
(1) 2008 ve 2009 yıllarında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

Note. Total numbers may not be correct due to rounding of the numbers.
(1) Insurance companies whose direct and inderect foreign capital share are more than 50% in 2008 and 2009 are considered as foreign companies.

19.21 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin direkt işlerden ödedikleri tazminatlar, 2008-2009
Direct payments made by insurance companies by type of insurance, 2008-2009 **(Bin TL** - Thousand TL)

	2008 (1)	2009 (1)
Toplam - Total	7 024 799	8 471 454
Türk şirketleri - Domestic companies	3 310 315	3 870 651
Yabancı şirketler - Foreign companies	3 714 484	4 600 803
Sigorta dalı - Type of insurance		
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	470 684	866 539
Türk şirketleri - Domestic companies	176 976	284 002
Yabancı şirketler - Foreign companies	293 708	582 537
Nakliyat - Marine	120 047	103 493
Türk şirketleri - Domestic companies	37 769	31 185
Yabancı şirketler - Foreign companies	82 278	72 308
Kaza - Accident	69 249	94 509
Türk şirketleri - Domestic companies	20 783	35 630
Yabancı şirketler - Foreign companies	48 466	58 879
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	1 030 788	1 228 174
Türk şirketleri - Domestic companies	562 071	702 346
Yabancı şirketler - Foreign companies	468 717	525 828
Hukuksal koruma - Legal protection	177	255
Türk şirketleri - Domestic companies	43	81
Yabancı şirketler - Foreign companies	134	173
Kredi - Credit	10 729	61 860
Türk şirketleri - Domestic companies	222	3 245
Yabancı şirketler - Foreign companies	10 507	58 615
Kara araçları - Land vehicles	2 276 578	2 446 232
Türk şirketleri - Domestic companies	966 620	1 026 059
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 309 958	1 420 172
Hava araçları - Air vehicles	1 769	24 971
Türk şirketleri - Domestic companies	78	13 879
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 691	11 091
Su araçları - Water vehicles	35 053	59 169
Türk şirketleri - Domestic companies	23 451	34 368
Yabancı şirketler - Foreign companies	11 602	24 800
Raylı araçlar - Railway vehicles	0	0
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	0
Genel zararlar - General damage	310 301	383 616
Türk şirketleri - Domestic companies	133 285	155 823
Yabancı şirketler - Foreign companies	177 016	227 794
Kara araçları sorumluluk - Land vehicles liability	1 403 184	1 647 397
Türk şirketleri - Domestic companies	583 290	723 433
Yabancı şirketler - Foreign companies	819 894	923 964
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	9 720	4 179
Türk şirketleri - Domestic companies	9 510	2 765
Yabancı şirketler - Foreign companies	210	1 414
Su araçları sorumluluk - Water vehicles liability	0	21
Türk şirketleri - Domestic companies	0	21
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	0
Genel sorumluluk - General liability	36 942	52 890
Türk şirketleri - Domestic companies	12 547	16 823
Yabancı şirketler - Foreign companies	24 395	36 067
Finansal kayıplar - Financial losses	7 753	6 014
Türk şirketleri - Domestic companies	2 825	1 589
Yabancı şirketler - Foreign companies	4 928	4 425
Emniyeti suistimal - Suretyship	0	2 915
Türk şirketleri - Domestic companies	0	92
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	2 824
Hayat - Life	1 241 825	1 489 222
Türk şirketleri - Domestic companies	780 845	839 309
Yabancı şirketler - Foreign companies	460 980	649 913

(1) 2008 ve 2009 yıllarında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

(1) Insurance companies whose direct and inderect foreign capital share are more than 50% in 2008 and 2009 are considered as foreign companies.

İÇİNDEKİLER

Sayfa
Page

Açıklama **350**

Grafik

20.1 Brüt dış borç stoku, 2006-2010 **354**

20.2 Merkezi yönetim iç borç stoku, 2006-2010 **354**

Tablo

20.1 İl Özel İdareleri bütçe gerçekleşmeleri, 2006-2009 **352**

20.2 Belediyeler bütçe gerçekleşmeleri, 2006-2009 **352**

20.3 İBBS 2'ye göre belediye ve il özel idareleri bütçe gerçekleşmelri, 2009 **353**

20.4 Merkezi Yönetim bütçe gerçekleşmeleri, 2006-2010 **353**

20.5 Türkiye brüt dış borç stoku (Borçlu dağılımı), 2006-2010 **354**

20.6 Türkiye brüt dış borç stoku (Alacaklı dağılımı), 2006-2010 **355**

20.7 Merkezi Yönetim iç borç stoku, 2006-2010 **355**

20.8 Ödemeler dengesi, 2006-2010 **356**

20.9 Kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2006-2010 **357**

20.10 Türlerine göre kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2010 **357**

20.11 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket ve kooperatiflerin sayısı, 2005-2009 **358**

20.12 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket ve kooperatiflerin sayısı, 2010 **359**

20.13 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı, 2005-2009 **360**

20.14 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı, 2010 **361**

CONTENTS

Explanation

Graph

20.1 Gross external debt, 2006-2010

20.2 Central government domestic debt stock, 2006-2010

Table

20.1 Special Provincial Administrations budget realizations, 2006-2009

20.2 Municipalities budget realizations, 2006-2009

20.3 Municipalities budget realizations and special provincial administrations by SR 2, 2009

20.4 Realization of Central Government budget, 2006-2010

20.5 Gross external debt of Turkey (By borrower), 2006-2010

20.6 Gross external debt of Turkey (By lender), 2006-2010

20.7 Central Government domestic debt stock, 2006-2010

20.8 Balance of payments, 2006-2010

20.9 Numbers and capitals of established and liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals, 2006-2010

20.10 Numbers and capitals of established, liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals by type, 2010

20.11 Number of established and liquidated companies and cooperatives by economic activity, 2005-2009

20.12 Number of established and liquidated companies and cooperatives by economic activity, 2010

20.13 Number of established and liquidated trade name by economic activity, 2005-2009

20.14 Number of established and liquidated trade name by economic activity, 2010

AÇIKLAMA

MALİYE

Yerel yönetimlerin bütçe ve kesin hesaplarına ilişkin bilgiler tüm belediye ve İl Özel İdare Müdürlüklerinden posta yoluyla 2006 yılına kadar toplanmıştır. Şirket, kooperatif ve firma istatistiklerine ilişkin bilgiler ise Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinden derlenmektedir.

Kurulan ve Kapanan Şirket istatistikleri, 2009 yılının Aralık ayına kadar Türkiye Ticaret Sicili Gazetesindeki kayıtlardan yararlanılarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanmıştır. Bu istatistikler, 2010 yılının Ocak ayından itibaren Resmi İstatistik Programı kapsamında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından yayımlanmaktadır.

2006 yılından itibaren yerel yönetimler, program bütçeden analitik bütçeye geçmişlerdir. 2006 yılından itibaren kesin hesaplar resmi istatistik programı gereği Maliye Bakanlığı tarafından derlenip yayınlanmaktadır.

İl Özel İdareleri ve belediyelerin analitik bütçe dengeleri, Merkezi Yönetim bütçe gerçekleşmeleri Maliye Bakanlığından, Dış ve iç borç stokları Hazine Müsteşarlığından, ödemeler dengesi ise TC. Merkez Bankası'ndan alınmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Konsolide bütçe: Konsolide bütçe, genel bütçe ve katma bütçelerin toplamına eşittir; ancak katma bütçeler, genel bütçeden katma bütçelere hazine yardımlarını da içerdiğinden bu toplamdan hazine yardımları düşülür.

Merkezi Yönetim Bütçesi: Merkezi Yönetim Bütçesi, 5018 Sayılı Kanun'a ekli I, II ve III sayılı cetvellerde yer alan Genel Bütçe Kapsamındaki İdareler, Özel Bütçeli İdareler ile Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların bütçelerinden oluşur. Merkezi Yönetim Bütçesi hazırlanırken hazine yardımları ve gelir fazlaları toplamdan düşülür.

Ödemeler dengesi: Bir ülke ile diğer ülkeler arasındaki ödeme akışını ölçmektedir. Belirli bir dönemde, genellikle bir yılda, o ülkenin tüm uluslararası iktisadi işlemlerini özet halinde sunmak için kullanılır.

Fon: Belirli bir amacın veya birbirine yakın amaçlar grubunun gerçekleştirilmesi için belirli kaynakların toplandığı ve harcandığı, bütçe bağlantılı veya bütünüyle bütçe dışı kamusal nitelikli özel bir hesaptır.

Türkiye dış borç stoku: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), tüm kamu sektörü kurum ve kuruluşları ile özel sektör kapsamındaki tüm şirket ve şahısların yurt dışı yerleşiklerden sağlamış oldukları kredilerden doğan yükümlülükler ile yurt dışı piyasalarda ihraç ettikleri tahvillerden doğan yükümlülüklerin toplamından oluşmaktadır.

Şirket türü: Türk Ticaret Kanununun 136'ncı maddesinde yazılı olan aynı kanunda tanımları yapılan kolektif, komandit, anonim ve limited şirketler, ticaret şirketleridir.

EXPLANATION

FINANCE

The data concerning budgets and final accounts of local administrations have been collected from all municipalities and special province administrations by mail until 2006. The information for statistics of companies, cooperatives and firms are compiled from the Turkish Trade Register Gazette.

Established and liquidated companies statisties have been published by Turkish Statistical Institute by the help of Turkish Trade Register Gazette registers until December 2009. These statistics have been published by The Union Of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey in the content of Official Statistics Programme by January 2010.

Local government administrations have started to use analitical budget codes, instead of program budget codes since 2006. According to the Official Statistical Programme, The Ministry of Finance is responsible for the compilation and dissemination of final accounts of local administrations.

The data on Analytic budgets balance of Special Provincial Administrations and municipalities, realizations of Central Government budget are from the Ministry of Finance. The data on the external and domestic debt stock are provided by The Undersecretariat of Treasury. The Balance of Payments Statistics are provided by the Central Bank.

Definitions and Concepts

Consolidated budget: The consolidated budget is equal to the sum of the general budget and annexed budgets, however, since the annexed budgets include the Treasury aids transferred from the general budget to annexed budgets, the amount of Treasury aids is subtracted from the total.

Central Government Budget: Central Government Budget is composed of the budgets of Public Administrations within the scope of General Budget, Special Budget Administrations and Regulatory and Supervisory Agencies, which are included in the Charts No I, II and III attached to Law No 5018. In the preparation of the Central Government Budget, treasury aids and revenue surpluses are subtracted from the total.

Balance of payments: The balance of payments, (or BOP) measures the payments that flow between any individual country and all other countries. It is used to summarize all international economic transactions for that country during a specific time period, usually a year.

Funds: Fund is a budgetary or extrabudgetary special public account, used for realization of special purpose or familiar purposes, in which special resources are accumulated or spent.

Outstanding external debt of Turkey: Gross external debt of Turkey, at a given time, consists of the outstanding amount of those actual current, and not contingent liabilities owed to nonresidents of the Central Bank (CBRT), public and private sector institutions and households of Turkey.

Types of companies: General partnership, limited partnership, joint stock company, and limited liability company are defined in Article 136 of the Turkish Commercial Code.

Kollektif şirket: Ticari bir işletmeyi bir ticaret ünvanı altında işletmek amacıyla hakiki şahıslar arasında kurulan, ortaklarından hiç birisinin sorumluluğu şirket alacaklarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir.

Komandit şirket: Ticari bir işletmeyi bir ticaret ünvanı altında işletmek amacıyla kurulan ve şirket alacaklarına karşı ortaklardan bir veya bir kaçının sorumluluğu sınırlanmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlanmış olan şirkettir.

Anonim şirket: Bir unvana sahip, esas sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan ve borçlarından dolayı yalnız tüm mal varlığı ile sınırlı bulunan şirkettir.

Limited şirket: İki veya daha fazla hakiki ve hükmi şahıs tarafından bir ticaret ünvanı altında kurulup ortaklarının sorumluluğu koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlanmış ve esas sermayesi belirli olan şirkettir.

Kooperatifler: Tüzel kişiliğe haiz olmak üzere ortaklarını belirli ekonomik menfaatleri ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp, kurmak amacıyla gerçek ve kamu tüzel kişileri ile özel idareler, belediyeler, köyler, cemiyetler ve dernekler tarafından kurulan değişir sermayeli kuruluşlardır.

Yeni kurulan şirket ve kooperatifler: Yıl içinde ticaret siciline tescil olunan ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde kurulduğu ilan edilen şirketler ve kooperatiflerdir.

Kapanan şirket ve kooperatifler: Gerek borçlar gerekse Türk Ticaret ve Kooperatifler Kanununda kapanma için belirtilen durumlardan birisinin gerçekleşmesi halinde, şirketlerin ve kooperatiflerin sona ermesi ve bunun Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilanıdır.

Ekonomik faaliyet kolları: Şirketler, kooperatifler ve firmaların kurulma amacını ve hangi ekonomik faaliyet alanında yer aldığını açıklamaktadır.

Sermaye: Şirketler ve kooperatiflerin para, alacak, kıymetli evrak, taşınır ve taşınmaz mallar, ticari itibar ve işletmeler vb. toplam değerlerdir.

Sermaye artışı ve azalışı: Esas sermayeleri artırılan veya azaltılan şirketler ile kooperatiflerin artan ya da azalan sermaye toplamlarını göstermektedir.

Gayri safi sermaye artışı: Yeni kurulan şirket ve kooperatiflerin sermayeleri ile sermayeleri artırılan şirketlerin sermaye artışları toplamıdır.

Safi sermaye artışı: Gayri safi sermaye artışından kapanan şirketler ve kooperatiflerin sermayeleri ile sermayesi azaltılan şirketler ve kooperatiflerin sermaye azalışları toplamının çıkarılmasıyla elde edilen miktardır.

Ticaret ünvanlı: Şirket ve kooperatiflerin dışında kalan ticaret ünvanlı işyerleridir.

Re'sen kapanan ticaret ünvanlı işyerleri: Yapılan tebligatlarla ticari faaliyeti bulunmadığı tespit edilen ticaret ünvanlı işyerlerinin, Ticaret Sicili Tüzüğünün 41. maddesine istinaden kaydının silinmesidir.

General partnership: A trade partnership operating as a trade company under a trade name. The responsibilities of the partners are not limited to the credits of the partnership.

Limited partnership: A trade partnership operating as a trade company under a trade name: The responsibilities of some of the partners are limited to the partnerships responsibilities but others are limited by its capitals.

Joint - stock company: A company operating under a trade name whose capital is divided in to shares and whose responsibilities are limited to total assets chargeable to dept or legacies.

Limited liability company: A trade company established by two or more real for legal persons under a trade name restricted in liability by the amount of capital invested.

Cooperatives: A legal entity operating without fixed capital that may be established by public institutions, provincial special administrations, municipalities, associations or societies whose aim is to provide certain economic benefits to its shareholders, especially in relation to their occupation and livelihood through aid and solidarity.

Newly established companies and cooperatives: Companies and cooperatives established during the year, and the establishment of those announced in the Turkish Trade Register Gazette.

Liquidated companies and cooperatives: Companies and cooperatives liquidated because of debt or any of the conditions indicated in the Turkish Commercial and Cooperatives Codes announced in the Turkish Trade Register Gazette.

Economic activity: Indicates the purpose for which the companies cooperatives and firms are established and the economic activity in which they are engaged.

Capital: Company and cooperative assets in the form of cash, receivables, securities, machinery, office equipment and other properties, real estate, goodwill and holdings in other establishments etc.

Increase or decrease of capital: Shows the total increase or decrease in registered capital of the company and cooperatives.

Gross increase in capital: The total capital of newly established companies and cooperatives and the capital increase of existing companies.

Net increase in capital: Obtained by deducting the capital of liquated companies, cooperatives and the capital decreases of existing companies and cooperatives from gross increases in capital.

Trade name: Business establishments excluding companies and cooperatives.

Closed ex officially business establishments excluding companies and cooperatives: Closed ex officially by related trade registery officies according to item 41 of the Trade Register Directive by investigating their trade activities, which are not contined.

20.1 İl Özel İdareleri bütçe gerçekleşmeleri, 2006-2009
Special Provincial Administrations budget realizations, 2006-2009

(Bin TL - Thousand TL)

Türkiye - Turkey	2006	2007	2008	2009
Harcamalar - Expenditures	5 662 057	6 177 932	6 838 966	7 553 284
Personel giderleri - Compensation of employees	1 479 204	1 508 896	2 028 182	1 791 003
Sosyal güvenlik kur. devlet primi Government premiums to social security agencies	214 047	231 661	236 277	277 157
Mal ve hizmet alımları - Good and service purchase	1 061 392	1 211 502	1 345 695	1 630 338
Faiz harcamaları - Interest expenditures	227	5 071	5 155	7 880
Cari transferler - Current transfers	252 030	312 054	469 174	404 544
Sermaye giderleri - Capital expenditures	2 434 039	2 740 589	2 648 111	3 228 875
Sermaye transferleri - Capital transfers	207 985	164 154	101 780	205 961
Borç verme - Lending	13 133	4 005	4 592	7 526
Gelirler - Revenues	5 635 984	6 099 586	7 121 956	7 299 672
Vergi gelirleri - Taxes	29 929	12 368	113 208	112 821
Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri - Property income	121 294	345 733	189 753	225 387
Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler Grants, aids and special revenues	3 766 264	3 759 638	4 615 490	4 646 911
Faizler, paylar ve cezalar - Interest, shares and fines	1 583 467	1 821 883	2 099 938	2 271 836
Sermaye gelirleri - Capital revenues	131 016	49 135	65 397	40 063
Alacaklardan tahsilatlar - Collections from loans	4 014	110 829	38 170	2 654
Bütçe dengesi - Budget balance	-26 073	-78 346	282 990	-253 612

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts
http://www.muhasebat.gov.tr/mgmportal/faces/anasayfa?_adf.ctrl-state=ko231e6cy_4

20.2 Belediyeler bütçe gerçekleşmeleri, 2006-2009
Municipalities budget realizations, 2006-2009

(Bin TL - Thousand TL)

Türkiye - Turkey	2006	2007	2008	2009
Harcamalar - Expenditures	21 640 204	25 832 553	30 959 084	31 012 132
Personel giderleri - Compensation of employees	4 769 213	5 072 880	5 944 940	6 429 912
Sosyal güvenlik kur. devlet primi Government premiums to social security agencies	627 262	748 204	831 219	978 137
Mal ve hizmet alımları - Good and service purchase	6 705 399	8 239 236	10 565 757	10 486 169
Faiz harcamaları - Interest expenditures	495 978	434 574	631 434	1 004 952
Cari transferler - Current transfers	1 067 966	1 294 659	1 493 257	1 619 737
Sermaye giderleri - Capital expenditures	7 494 824	9 587 781	11 000 982	8 650 100
Sermaye transferleri - Capital transfers	211 713	137 925	136 729	519 968
Borç verme - Lending	267 849	317 294	354 766	1 323 157
Gelirler - Revenues	20 372 864	23 648 122	25 736 012	26 844 961
Vergi gelirleri - Taxes	3 347 587	3 678 464	4 077 274	3 631 028
Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri - Property income	3 008 719	3 742 518	3 751 749	4 123 985
Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler Grants, aids and special revenues	369 334	578 895	496 871	375 120
Faizler, paylar ve cezalar - Interest, shares and fines	11 498 098	13 687 222	15 709 413	16 787 113
Sermaye gelirleri - Capital revenues	1 819 114	1 897 844	1 664 835	1 243 331
Alacaklardan tahsilatlar - Collections from loans	330 012	63 179	35 870	684 384
Bütçe dengesi - Budget balance	-1 267 340	-2 184 431	-5 223 072	-4 167 171

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts
http://www.muhasebat.gov.tr/mgmportal/faces/anasayfa?_adf.ctrl-state=ko231e6cy_4

20.3 İBBS 2'ye göre belediye ve il özel idareleri bütçe gerçekleşmeleri, 2009
Municipalities budget realizations and special provincial administrations by SR 2, 2009 **(Bin TL -** Thousand TL)

İBBS 2 - SR 2		**Belediye** Municipalities **Harcamalar** Expenditures	(%)	**İl özel idareleri** Special provincial administrations **Harcamalar** Expenditures	(%)
TR - **Türkiye** - Turkey		-4 167 171	100.0	-248 643	100.0
TR10	İstanbul	-2 384 937	57.2	-163 181	65.6
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	-40 327	1.0	6 455	-2.6
TR22	Balıkesir, Çanakkale	-49 205	1.2	-32	0.0
TR31	İzmir	215 022	-5.2	11 469	-4.6
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	-100 212	2.4	-437	0.2
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	-24 238	0.6	34 780	-14.0
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	-113 226	2.7	-15 718	6.3
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	40 068	-1.0	-10 640	4.3
TR51	Ankara	-495 440	11.9	-74 565	30.0
TR52	Konya, Karaman	-32 318	0.8	3 654	-1.5
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	-312 910	7.5	7 784	-3.1
TR62	Adana, Mersin	-83 049	2.0	-28 705	11.5
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	-51 652	1.2	-8 917	3.6
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	-54 209	1.3	-1 195	0.5
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	-190 701	4.6	19 016	-7.6
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	-17 958	0.4	-2 853	1.1
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	-16 798	0.4	-12 600	5.1
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	-185 385	4.4	-18 728	7.5
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	-60 334	1.4	-13 185	5.3
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	-22 915	0.5	-39 387	15.8
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 207	0.0	18 108	-7.3
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	-60 719	1.5	6 718	-2.7
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	-13 650	0.3	5 691	-2.3
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	-42 295	1.0	-17 538	7.1
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	-44 526	1.1	38 195	-15.4
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	-26 462	0.6	7 168	-2.9

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü
Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts

20.4 Merkezi Yönetim bütçe gerçekleşmeleri, 2006-2009
Realization of Central Government budget, 2006-2009 **(Bin TL -** Thousand TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Harcamalar - Expenditures	178 126 033	204 067 683	227 030 562	268 219 185	293 628 219
Gelirler - Revenues	173 483 430	190 359 773	209 598 472	215 458 341	254 028 479
Bütçe dengesi - Budget balance	- 4 642 603	- 13 707 910	- 17 432 090	- 52 760 844	- 39 599 740
Faiz dışı bütçe dengesi					
Balance excluding interest expenditures	41 320 106	35 044 981	33 229 215	440 050	8 696 669

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü
Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts
http://www.muhasebat.gov.tr/mgmportal/faces/anasayfa?_adf.ctrl-state=ko231e6cy_4

20.5 Türkiye brüt dış borç stoku (Borçlu dağılımı), 2006-2010
Gross external debt of Turkey (By borrower), 2006-2010

(Milyon $ - Million $)

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total	207 761	249 425	280 444	268 764	290 350
Kısa vadeli borçlar - Short term	42 623	43 135	53 104	49 716	78 641
Kamu - Public sector	1 750	2 163	3 248	3 598	4 353
Genel yönetim - General government	0	0	0	0	0
Merkezi yönetim - Central government	0	0	0	0	0
Mahalli idareler - Local administrations	0	0	0	0	0
Fonlar - Funds	0	0	0	0	0
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	1 555	2 163	3 148	3 598	4 353
Bankalar - Banks	1 555	2 163	3 148	3 598	4 353
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	0	0	0	0	0
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	195	0	100	0	0
KİT'ler - SOE's	195	0	100	0	0
Diğer - Other	0	0	0	0	0
TCMB - CBRT	2 563	2 282	1 874	1 776	1 576
Kredi mektuplu DTH - Dresdner bank scheme	2 562	2 281	1 873	1 775	1 575
Diğer - Other	1	1	1	1	1
Özel - Private sector	38 310	38 690	47 982	44 342	72 712
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	20 702	16 629	24 489	22 554	48 795
Bankalar - Banks	19 993	16 167	24 269	22 253	47 789
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	709	462	220	301	1 006
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	17 608	22 061	23 493	21 788	23 917
Şirketler - Companies	17 608	22 061	23 493	21 788	23 917
Diğer - Other	0	0	0	0	0
Uzun vadeli borçlar - Long term	165 138	206 290	227 340	219 048	211 709
Kamu - Public sector	69 837	71 362	75 037	79 853	84 570
Genel yönetim - General government	67 854	68 813	72 362	77 139	81 552
Merkezi yönetim - Central government	66 577	67 121	69 757	74 054	78 074
Mahalli idareler - Local administrations	1 030	1 505	2 466	2 993	3 417
Fonlar - Funds	248	187	138	91	61
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	487	620	590	1 106	1 744
Bankalar - Banks	487	620	590	1 106	1 744
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	0	0	0	0	0
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	1 496	1 929	2 086	1 609	1 274
KİT'ler - SOE's	1 390	1 812	1 892	1 437	1 133
Diğer - Other	106	117	194	172	141
TCMB - CBRT	13 115	13 519	12 192	11 529	10 251
TCMB kredileri - CBRT loans	0	0	0	0	0
Kredi mektuplu DTH - Dresdner bank scheme	13 106	13 510	12 183	11 520	10 242
Garantisiz ticari borçlar - NGTA	9	9	9	9	9
Özel sektör - Private sector	82 186	121 409	140 111	127 665	116 889
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	28 493	41 861	41 092	35 409	34 195
Bankalar - Banks	22 063	30 921	30 025	27 952	28 277
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	6 429	10 939	11 067	7 457	5 918
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	53 693	79 548	99 019	92 256	82 693

Kaynak - Source: **http://www.hazine.gov.tr/irj/portal/anonymous/DisBorcIstatistikleri (31.03.2011)**

20.1 Brüt dış borç stoku
Gross external debt

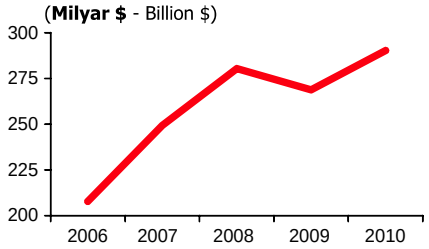

20.2 Merkezi Yönetim iç borç stoku
Central Government domestic debt stock

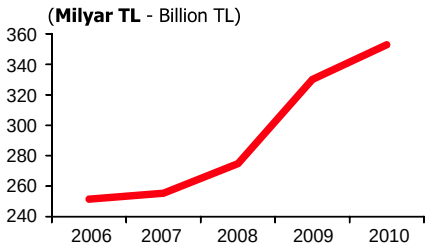

20.6 Türkiye brüt dış borç stoku (Alacaklı dağılımı), 2006-2010
Gross external debt of Turkey (By lender), 2006-2010 **(Milyon $** - Million $)

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total	207 761	249 425	280 444	268 764	290 350
Borç - Loan	171 414	210 681	241 538	227 864	244 966
Kısa vadeli borçlar - Short term	42 623	43 135	53 104	49 716	78 641
Özel alacaklılar - Private creditors	42 623	43 135	53 104	49 716	78 641
Parasal kuruluşlar - Monetary institutions	20 761	16 379	24 494	21 182	49 331
Parasal olmayan kuruluşlar - Non-monetary institutions	21 862	26 756	28 610	28 534	29 310
Resmi alacaklılar - Official creditors	0	0	0	0	0
Uzun vadeli borçlar - Long term	128 791	167 546	188 434	178 148	166 325
Özel alacaklılar - Private creditors	99 041	138 080	154 651	139 609	125 861
Parasal kuruluşlar - Monetary institutions	79 503	116 416	131 938	117 506	104 623
Bankacılık dışı finansman kuruluşları					
Non-bank financial institutions	5 241	6 850	6 681	6 534	5 919
Özel yatırım ve kalkınma bankaları					
Private investment and development banks	32	50	40	36	7
Yabancı ticari bankalar - Foreign commercial banks	52 341	75 143	80 812	72 985	67 349
Yerli ticari bankaların yurtdışı şubeleri ve diğer					
Foreign branches of domestic banks and others	21 888	34 373	44 405	37 952	31 346
Parasal olmayan kuruluşlar - Non-monetary institutions	19 538	21 664	22 713	22 103	21 238
Resmi alacaklılar - Official creditors	29 750	29 466	33 783	38 539	40 464
Hükümet kuruluşları - Governmental organizations	6 780	6 687	7 297	7 572	8 116
Kamu finansman kuruluşları - Public finance institutions	1 256	1 322	1 681	2 121	2 110
Merkez bankaları - Central banks	0	0	0	0	0
Merkezi hükümetler - Central governments	1 139	812	635	497	365
Resmi kalkınma bankaları - Official development banks	4 386	4 552	4 981	4 953	5 641
Uluslararası kuruluşlar - Multilateral organizations	22 970	22 779	26 486	30 967	32 348
IMF-Uluslararası para fonu - IMF international monetary fund	10 759	7 144	8 563	9 434	7 107
IMF SDR tahsisatı - IMF SDR allocation	0	0	0	1 499	1 478
IBRD Uluslararası imar ve kalkınma bankası - IBRD	6 855	7 563	8 013	9 766	11 495
Diğer uluslararası kuruluşlar - Other multilateral institutions	5 356	8 072	9 910	11 767	13 746
Tahvil - Bonds (1)	36 347	38 744	38 907	40 899	45 385

Kaynak - Source: **http://www.hazine.gov.tr/irj/portal/anonymous/DisBorcIstatistikleri (31.03.2011)**

(1) Yurt dışına ihraç edilen senetlerin tamamı uzun vadeli olup, ilk ihraç bilgilerine göre alacaklı sınıflaması "parasal kuruluşlar"dır.

(1) All the bonds issued in foreign markets are long term securities and the lender class of the bonds is "financial institutions" according to the primary market issuance.

20.7 Merkezi Yönetim iç borç stoku, 2006-2010
Central Government domestic debt stock, 2006-2010 **(Milyon TL** - Million TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total	251 470	255 310	274 827	330 005	352 841
Tahviller - Government bonds	241 876	249 176	260 849	315 969	343 317
Hazine bonoları - Treasury bills	9 594	6 134	13 978	14 036	9 525

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Source: Undersecretariat of Treasury

20.8 Ödemeler dengesi, 2006-2010
Balance of payments, 2006-2010

(Milyon $ - Million $)

	2006	2007	2008	2009	2010
I - Cari işlemler hesabı - Current account	-32 249	-38 434	-41 959	-13 991	-48 557
Mal, hizmet ve gelir dengesi (A+B+C)					
Goods, services and income (A+B+C)	-34 157	-40 677	-44 072	-16 290	-49 928
Mal ve hizmet dengesi (A+B)					
Goods and services (A+B)	-27 501	-33 569	-35 710	-8 101	-42 112
A. Dış ticaret dengesi - Goods	-41 056	-46 852	-53 021	-24 850	-56 320
Toplam mal ihracatı - Exports	93 613	115 361	140 800	109 647	120 952
Toplam mal ithalatı - Imports	-134 669	-162 213	-193 821	-134 497	-177 272
Genel mal ticareti - General merchandise	-37 460	-42 334	-51 406	-27 803	-55 905
İhracat f.o.b.- Exports f.o.b.	92 626	113 865	136 314	104 338	117 969
İthalat f.o.b.- Imports f.o.b.	-130 086	-156 199	-187 720	-132 141	-173 874
Parasal olmayan altın (net)					
Non-monetary gold (net)	-3 345	-4 354	-1 365	3 007	-453
Limanlarda sağlanan mallar (net)					
Goods procured in ports by carriers	-251	-164	-250	-54	38
B. Hizmetler dengesi - Services	13 555	13 283	17 311	16 749	14 208
Taşımacılık - Transportation	310	-425	-191	1 290	268
Turizm - Travel	14 110	15 227	18 445	17 103	15 981
İnşaat hizmetleri - Construction services	879	759	974	1 090	859
Sigorta hizmetleri - Insurance services	-618	-899	-684	-527	-487
Finansal hizmetler - Financial services	-247	-228	-137	-362	-266
Diğer ticari hizmetler - Other business services	-434	-821	-1 040	-1 286	-1 322
Resmi hizmetler - Government services	-920	-733	-778	-846	-869
Diğer hizmetler - Other services	475	403	722	287	44
C. Gelir dengesi - Income	-6 656	-7 108	-8 362	-8 189	-7 816
Ücret ödemeleri - Compensation of employees	-72	-67	-66	-105	-130
Yatırım geliri - Investment income	-6 584	-7 041	-8 296	-8 084	-7 686
Doğrudan yatırımlar - Direct investment	-1 053	-2 105	-2 613	-2 732	-2 852
Portföy yatırımları - Portfolio investment	-662	383	972	267	-491
Diğer yatırımlar - Other investment	-4 869	-5 319	-6 655	-5 619	-4 343
D. Cari transferler - Current transfers	1 908	2 243	2 113	2 299	1 371
Genel Hükümet - General Government	621	809	728	1 190	563
Diğer sektörler - Other sectors	1 287	1 434	1 385	1 109	808
İşçi gelirleri - Workers remittances	1 111	1 209	1 431	934	829
Diğer transferler - Other transfers	176	225	-46	175	-21
II - Sermaye ve finans hesapları					
Capital and financial account	32 064	36 677	37 256	8 923	44 229
A. Sermaye hesabı - Capital account	0	-8	-60	-42	-34
B. Finans hesapları - Financial account	32 064	36 685	37 316	8 965	44 263
Doğrudan yatırımlar - Direct investment	19 261	19 941	16 955	6 856	7 122
Portföy yatırımları - Portfolio investment	7 415	833	-5 014	227	16 259
Diğer yatırımlar - Other investment	11 502	23 943	24 318	1 993	33 681
Rezerv varlıklar - Reserve assets	-6 114	-8 032	1 057	-111	-12 799
III - Net hata noksan - Net errors and omissions	185	1 757	4 703	5 068	4 328

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of the Republic of Turkey

20.9 Kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2006-2010
Numbers and capitals of established and liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Sayı - Number					
Yeni kurulan - Newly established	52 699	55 350	49 003	44 472	51 967
Statüsü değişen - Changing their legal status	350	344	394	314	666
Sermayesi artan - Capital increase	48 888	29 218	26 116	28 868	48 890
Sermayesi azalan - Capital decrease	32	47	65	103	185
Kapanan - Liquidated	9 471	9 954	9 578	10 395	13 442
Sermaye (Bin TL) - Capital (Thousand TL)					
Yeni kurulan - Newly established	9 534 726	12 605 873	12 338 217	10 208 570	12 954 536
Statüsü değişen - Changing their legal status	677 943	659 909	1 245 717	681 065	2 112 152
Sermayesi artan - Capital increase	44 922 615	43 940 909	57 064 746	59 407 690	125 987 265
Sermayesi azalan - Capital decrease	163 182	1 330 374	378 292	504 701	1 238 908

20.10 Türlerine göre kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2010
Numbers and capitals of established, liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals by type, 2010

	Kollektif Collective	**Komandit** Limited partnership	**Anonim** Joint stock	**Limited** Limited	**Kooperatif** Cooperatives
Sayı - Number					
Yeni kurulan - Newly established	12	1	2 810	47 600	1 547
Statüsü değişen - Changing their legal status	-	-	474	192	-
Sermayesi artan - Capital increase	147	7	8 547	40 172	17
Sermayesi azalan - Capital decrease	1	-	107	77	-
Kapanan - Liquidated	147	8	1 270	9 975	2 042
Sermaye (Bin TL) - Capital (Thousand TL)					
Yeni kurulan - Newly established	2 376	8 020	4 612 046	8 332 093	-
Statüsü değişen - Changing their legal status	-	-	1 695 901	416 251	-
Sermayesi artan - Capital increase	37 009	2 364	99 258 773	26 652 600	36 519
Sermayesi azalan - Capital decrease	29 970	-	1 002 329	206 608	-

20.11 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket ve kooperatiflerin sayısı, 2005-2009
Number of established and liquidated companies and cooperatives by economic activity, 2005-2009

NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Yeni kurulan - Newly established	47 401	52 699	55 350	49 003	44 472
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and related service activities	623	569	763	705	930
Balıkçılık - Fishing	81	76	75	47	48
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	453	490	708	874	735
İmalat - Manufacturing	9 249	10 411	10 591	9 309	8 346
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water supply	293	462	1 092	548	594
İnşaat - Construction	6 576	7 999	8 124	7 035	6 003
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	15 067	15 718	16 335	14 494	13 012
Otel ve lokantalar - Hotels and restaurants	1 598	1 733	1 917	1 800	1 724
Ulaştırma, depolama ve haberleşme					
Transport, storage and communication	4 233	4 257	4 144	3 826	3 597
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri - Financial intermediation	900	733	762	779	1 068
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	5 531	6 995	7 190	6 599	5 702
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-	-	-	-	-
Eğitim - Education	865	1 178	1 321	1 157	824
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1 208	1 213	1 402	979	929
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	724	865	926	851	960
Evlerde yaptırılan hizmet işleri					
Private household with employed persons	-	-	-	-	-
Kapanan - Liquidated	8 886	9 471	9 954	9 578	10 395
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and related service activities	45	45	61	68	66
Balıkçılık - Fishing	8	12	9	6	7
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	39	47	38	46	61
İmalat - Manufacturing	2 088	2 401	2 510	2 348	2 718
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water supply	6	20	24	50	39
İnşaat - Construction	1 458	1 464	1 408	1 246	1 354
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	3 056	3 030	3 311	3 216	3 433
Otel ve lokantalar - Hotels and restaurants	150	159	208	198	201
Ulaştırma, depolama ve haberleşme					
Transport, storage and communication	596	661	627	634	575
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri - Financial intermediation	259	229	259	186	214
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	697	835	883	903	989
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-	-	-	-	-
Eğitim - Education	79	70	89	79	114
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	329	402	420	436	470
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	76	96	107	162	154
Evlerde yaptırılan hizmet işleri					
Private household with employed persons	-	-	-	-	-

20.12 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket ve kooperatiflerin sayısı, 2010
Number of established and liquidated companies and cooperatives by economic activity, 2010

NACE, Rev.2	**Kurulan** Established	**Kapanan** Liquidated
Toplam-Total	51 970	13 442
Tarım, ormancılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry and fishing	1 907	243
Madencilik ve taş ocakçılığı - Mining and quarrying	785	82
İmalat - Manufacturing	8 399	2 458
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	614	67
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri Water supply, sewerage, waste management and remediation activities	132	9
İnşaat - Construction	8 118	2 914
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles	14 146	4 342
Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	2 763	548
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	2 234	285
Bilgi ve iletişim - Information and communication	1 747	287
Finans ve sigorta faaliyetleri - Finance and insurance activities	663	193
Gayrimenkul faaliyetleri - Real estate activities	706	138
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	4 948	766
İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	1 862	285
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik Public administration and defence; compulsory social security	35	11
Eğitim - Education	934	196
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri - Human health and social service activities	1 054	449
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor - Arts, entertainment and recreation	477	60
Diğer hizmet faaliyetleri - Other service activities	442	108
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayrım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri - Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities by households for own use	1	-
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri Activities of international organizations and bodies	3	1

20.13 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı, 2005-2009
Number of established and liquidated trade name by economic activity, 2005-2009

NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Yeni kurulan - Newly established	47 401	52 523	48 673	46 401	44 050
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and related service activities	623	68	103	113	134
Balıkçılık - Fishing	81	31	31	13	22
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	453	83	94	79	107
İmalat - Manufacturing	9 249	4 310	4 254	4 169	4 162
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water supply	293	10	5	25	12
İnşaat - Construction	6 576	11 449	10 006	8 031	7 124
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	15 067	22 153	20 155	18 799	19 221
Otel ve lokantalar - Hotels and restaurants	1 598	2 802	3 077	3 167	3 380
Ulaştırma, depolama ve haberleşme					
Transport, storage and communication	4 233	4 541	4 363	5 245	3 914
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri - Financial intermediation	900	1 327	1 345	1 970	1 002
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	5 531	3 765	3 385	2 927	2 979
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-	-	-	-	-
Eğitim - Education	865	360	365	357	360
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1 208	194	174	138	162
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	724	1 430	1 316	1 368	1 471
Evlerde yaptırılan hizmet işleri					
Private household with employed persons	-	-	-	-	-
Kapanan - Liquidated	8 886	23 342	23 595	37 343[1]	32 419[2]
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and related service activities	45	19	34	125	324
Balıkçılık - Fishing	8	3	10	7	5
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	39	20	33	59	89
İmalat - Manufacturing	2 088	1 529	1 241	1 909	1 966
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water supply	6	3	6	8	2
İnşaat - Construction	1 458	2 600	2 278	2 990	3 684
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	3 056	15 818	16 665	27 334	21 087
Otel ve lokantalar - Hotels and restaurants	150	586	677	1 081	1 009
Ulaştırma, depolama ve haberleşme					
Transport, storage and communication	596	726	652	1 158	1 516
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri - Financial intermediation	259	471	412	570	590
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	697	1 074	1 037	1 396	1 456
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-	-	-	-	-
Eğitim - Education	79	112	114	162	128
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	329	88	81	78	120
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	76	293	355	466	443
Evlerde yaptırılan hizmet işleri					
Private household with employed persons	-	-	-	-	-

(1) Re'sen kapanan 11529 işyerlerini de kapsar.
(1) Includes 11 529 establishments closed ex officially.

(2) Re'sen kapanan 10520 işyerlerini de kapsar.
(2) Includes 10 520 establishments closed ex officially.

20.14 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı, 2010
Number of established and liquidated trade name by economic activity, 2010

NACE, Rev.2	Kurulan Established	Kapanan Liquidated
Toplam - Total	50 943	29 921(1)
Tarım, ormancılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry and fishing	444	210
Madencilik ve taş ocakçılığı - Mining and quarrying	178	79
İmalat - Manufacturing	6 230	2 603
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	52	14
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri Water supply, sewerage, waste management and remediation activities	63	14
İnşaat - Construction	9 016	3 926
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles	20 680	17 244
Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	3 740	1 366
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	3 566	1 215
Bilgi ve iletişim - Information and communication	841	291
Finans ve sigorta faaliyetleri - Finance and insurance activities	339	687
Gayrimenkul faaliyetleri - Real estate activities	718	298
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	1 585	826
İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	716	319
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik Public administration and defence; compulsory social security	14	6
Eğitim - Education	605	209
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri - Human health and social service activities	234	102
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor - Arts, entertainment and recreation	824	237
Diğer hizmet faaliyetleri - Other service activities	1 096	273
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayrım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri - Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities by households for own use	1	2
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri Activities of international organizations and bodies	1	-

(1) Re'sen kapanan 9 418 işyerlerini de kapsar.

(1) Includes 9 418 establishments closed ex officially.

İÇİNDEKİLER

Sayfa
Page

Açıklama **365**

Grafik

21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010 **367**

21.2 Gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızı, 2006-2010 **368**

Tablo

21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010 **366**

21.2 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla] **366**

21.3 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010 [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre] **367**

21.4 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2006-2010 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla] **368**

21.5 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2006-2010 [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre] **369**

21.6 Cari fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları, 2006-2010 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla] **370**

21.7 Sabit fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları, 2006-2010 [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre] **371**

21.8 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010 [Cari fiyatlarla] **372**

21.9 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010 [1998 fiyatlarıyla] **372**

21.10 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2006-2010 [Cari fiyatlarla] **373**

21.11 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2006-2010 [1998 fiyatlarıyla] **373**

21.12 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları, 2006-2010 [Cari fiyatlarla] **374**

21.13 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları, 2006-2010 [1998 fiyatlarıyla] **374**

CONTENTS

Explanation

Graph

21.1 Gross domestic product, 2006-2010

21.2 Gross domestic product growth rate, 2006-2010

Table

21.1 Gross domestic product, 2006-2010

21.2 Gross domestic product in current prices, 2006-2010 [By kind of economic activity in basic prices]

21.3 Gross domestic product in constant prices, 2006-2010 [By kind of economic activity at basic prices at 1998]

21.4 Growth rates of gross domestic product in current prices, 2006-2010 [By kind of economic activity at basic prices]

21.5 Growth rates of gross domestic product in constant prices, 2006-2010 [By kind of economic activity at basic prices at 1998]

21.6 Sectorel share of gross domestic product at current prices, 2006-2010 [By kind of economic activity in basic prices]

21.7 Sectorel share of gross domestic product in constant prices, 2006-2010 [By kind of economic activity at basic prices at 1998]

21.8 Expenditure on the gross domestic product, 2006-2010 [At current prices]

21.9 Expenditure on the gross domestic product, 2006-2010 [At 1998 prices]

21.10 Growth rate of expenditure on the gross domestic product, 2006-2010 [At current prices]

21.11 Growth rate of expenditure on the gross domestic product, 2006-2010 [At 1998 prices]

21.12 Share of expenditure on the gross domestic product, 2006-2010 [At current prices]

21.13 Share of expenditure on the gross domestic product, 2006-2010 [At 1998 prices]

	Sayfa Page	
21.14 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi, 2006-2010 [Cari fiyatlarla]	**375**	21.14 Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory, 2006-2010 [At current prices]
21.15 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi, 2006-2010 [1998 fiyatlarıyla]	**375**	21.15 Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory, 2006-2010 [At 1998 prices]
21.16 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2004 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	**376**	21.16 Regional gross value added at current basic prices, 2004 [By kind of economic activity]
21.17 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2005 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	**377**	21.17 Regional gross value added at current basic prices, 2005 [By kind of economic activity]
21.18 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2006 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	**378**	21.18 Regional gross value added at current basic prices, 2006 [By kind of economic activity]
21.19 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2004	**379**	21.19 Share of the regions by sectors, 2004
21.20 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2005	**380**	21.20 Share of the regions by sectors, 2005
21.21 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2006	**381**	21.21 Share of the regions by sectors, 2006
21.22 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2004	**382**	21.22 Sectorel share of gross value added, 2004
21.23 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2005	**383**	21.23 Sectorel share of gross value added, 2005
21.24 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2006	**384**	21.24 Sectorel share of gross value added, 2006
21.25 Kişi başına gayrisafi katma değer (GSKD), 2004-2006	**385**	21.25 Per capita gross value added (GVA), 2004-2006

AÇIKLAMA

ULUSAL HESAPLAR

Türkiye için Milli Gelir tahminleri, 1951 yılında İstatistik Genel Müdürlüğü'nün bünyesinde bir Milli Gelir Etüt Grubu oluşturulana kadar, özel çalışmalar halinde yapılmıştır. Bu etüt grubunun kuruluşu ile, daha sonra geliştirilen hesaplama metodolojilerine uyularak, 1938 ve 1948-1970 yılları için periyodik tahminler yapılmıştır. Böylece, Birleşmiş Milletler İstatistik Dairesi'nin önerdiği o zamanki ulusal hesaplar sistemi standardına da kısmen uyularak, iktisadi faaliyet kollarına göre milli hasıla, yatırım malı çeşitlerine göre sabit sermaye oluşumu ve harcama kalemlerine göre milli harcamalar hesaplanmıştır.

1971 yılında bir taraftan Devlet Planlama Teşkilatı'nın ayrı olarak hesapladığı milli gelir serisi ile Türkiye İstatistik Kurumu'nun adı geçen serisinin birleştirilmesi, diğer taraftan daha gelişmiş bir metodolojinin ortaya konması ve böylece yapılacak yeni tahminlerin Birleşmiş Milletler'in yeni standardize sistemine uydurulması için yapılan çalışmalar sonunda, ortaya yeni bir milli gelir zaman serisi çıkarılmıştır. Kurumumuz Üretim Hesapları Şubesince bu yönteme göre 1990 yılına kadar cari ve 1968 yılı fiyatlarıyla olmak üzere yıllık Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) hesaplanmıştır.

1990 yılında başlatılan çalışmalarla GSMH hesapları üçer aylık dönemler itibariyle hesaplanmaya başlanmış ve 1968 olan temel yıl 1987 yılına kaydırılmıştır. Eski GSMH serisi yeni kapsama göre revize edilerek 1968 yılına kadar geriye dönük yeni bir seri elde edilmiştir. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) , 1993 yılından itibaren harcamalar yöntemiyle ve 1996 yılından itibaren de gelir yöntemiyle hesaplanmaya başlanmıştır. Tüm bu seriler 1968 SNA serilerine uygun olarak hazırlanmıştır. 1998 bazlı GSYH serisine yönelik çalışmalar 2004 yılında başlamış ve Mart 2008 tarihinde 1998-2007 olarak yayınlanmıştır. Bu çalışmada SNA 93 ve ESA 95 tavsiyeleri dikkate alınmıştır. 1998 bazlı güncelleme çalışmaları kapsamında gerek güncel verilerin kullanımı gerekse metodolojik yenilikler sisteme dahil edilmiştir.

2009 yılında da 1998 bazlı GSYH serisi temel alınarak bölgesel gayrisafi katma değer hesaplama çalışmaları başlatılmış, 2004-2006 yılları için İBBS 2 de gayrisafi katma değer hesapları oluşturulmuştur.

EXPLANATION

NATIONAL ACCOUNTS

Until the establishment of a National Income Study Group in the General Directorate of Statistics in 1951, the estimates of national income accounts consisted of some private studies. After the establishment of the Study Group, periodical estimates for the years 1938 and 1948-1970 were prepared according to the specified methodologies, which were improved from time to time. In this way, national products according to the types of industrial activity, fixed capital formation according to the types of investment goods and national expenditure according to its sub-items, were calculated with regard to the former system of national income accounts of the United Nations' Statistical Office.

In 1971, in order to integrate the separate national income series of the Turkish Statistical Institute and the State Planning Organization, an improved estimation methodology was set up to adapt to the standards of the new U.N. system of national accounts. Certain studies were then carried out with the outcome of a new time series of national income. Until 1990, annual Gross National Product (GNP) was calculated in current and 1968 fixed prices by the Production Account Department of the Institute.

With the studies which were initiated in 1990, GNP accounts began to be calculated quarterly and the base year was shifted from 1968 to 1987. By revising the old GNP series to 1968, a new series has been prepared. Gross Domestic Product (GDP) has begun to be calculated according to expenditure approach b since 1993 and income approach since 1996. These series have been estimated by the recommendation of SNA-68. The revision studies for new GDP series of 1998 base year was started in 2004 and the new quarterly GDP series covering the 1998-2007 period were realased in March of 2008. SNA 93 and ESA 95 recommendation have been taken into account in the revision studies. The new data sources and methods have been integrated to the new system.

Studies on regional gross value added estimation based on GDP series with 1998 base year was started in 2009. Regional gross value added have been estimated for the period 2004-2006 on statistical region level 2.

21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010
Gross domestic product, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
GSYH - GDP					
Cari fiyatlarla (Milyon TL)					
At current prices (Million TL)	758 391	843 178	950 534	952 559	1 105 101
Gelişme hızı - Growth rate (%)	16.9	11.2	12.7	0.2	16.0
Cari fiyatlarla (Milyon $)					
At current prices (Million $)	526 429	648 754	742 094	616 703	735 828
Gelişme hızı - Growth rate (%)	9.3	23.2	14.4	-16.9	19.3
Sabit fiyatlarla (Milyon TL)					
Constant prices (Million TL)	96 738	101 255	101 922	97 003	105 680
Gelişme hızı - Growth rate (%)	6.9	4.7	0.7	-4.8	8.9

21.2 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010
Gross domestic product in current prices, 2006-2010
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity in basic prices] **(Bin TL -** Thousand TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	60 819 444	62 567 776	70 741 993	76 997 468	90 507 309
Balıkçılık - Fishing	1 843 310	1 763 941	1 532 592	1 778 418	2 296 292
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	8 952 359	10 530 738	13 458 457	14 235 361	15 785 419
İmalat sanayi - Manufacturing	130 393 077	141 853 309	153 721 455	144 992 162	170 744 886
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	13 452 105	16 117 886	20 637 525	22 818 051	25 467 877
İnşaat - Construction	35 849 263	41 013 267	44 657 644	36 577 637	45 239 597
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	94 856 320	103 129 169	116 297 110	103 452 320	123 997 556
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	17 041 942	19 074 202	21 034 516	23 714 131	25 589 586
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	104 123 045	117 583 068	135 030 193	127 283 537	147 131 140
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	21 860 640	27 392 508	33 036 646	42 687 806	41 550 349
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	74 467 156	91 070 060	106 137 796	117 287 009	124 667 749
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	27 822 912	34 598 696	40 670 633	45 167 515	52 709 961
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	29 620 624	32 998 021	36 436 682	41 270 555	46 027 974
Eğitim - Education	21 241 900	24 633 641	27 878 075	31 813 406	36 796 541
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	12 061 082	13 910 296	15 577 687	16 448 847	17 933 777
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	12 784 022	14 653 776	16 030 765	16 078 191	18 515 172
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	1 229 064	1 494 186	1 705 443	1 847 272	2 095 561
Sektörler toplamı - Sectorel total	668 418 265	754 384 542	854 585 214	864 449 686	987 056 746
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	10 490 121	12 928 697	14 927 534	21 708 092	19 627 304
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	100 462 642	101 722 577	110 876 571	109 816 985	137 671 668
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	758 390 785	843 178 421	950 534 251	952 558 579	1 105 101 110

21.3 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010
Gross domestic product in constant prices, 2006-2010 **(Bin TL -** Thousand TL)
[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre - By kind of economic activity at basic prices at 1998]

	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	9 393 296	8 736 944	9 141 424	9 477 479	9 595 288
Balıkçılık - Fishing	307 647	309 779	292 126	291 158	332 568
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	714 046	771 983	813 954	759 220	795 179
İmalat sanayi - Manufacturing	23 033 310	24 326 791	24 290 306	22 538 467	25 614 104
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	1 902 611	2 031 737	2 107 391	2 034 945	2 184 265
İnşaat - Construction	6 220 955	6 573 647	6 040 811	5 067 196	5 935 140
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	12 708 356	13 436 516	13 237 437	11 863 006	13 444 479
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	1 880 824	1 921 011	1 882 737	1 952 631	1 958 749
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	13 830 467	14 811 164	15 026 108	13 936 885	15 398 896
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	9 023 176	9 906 091	10 803 084	11 722 407	12 568 653
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	4 679 756	4 779 268	4 889 749	5 018 694	5 113 424
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	2 859 058	3 256 471	3 473 201	3 625 686	3 900 015
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	3 061 672	3 097 712	3 108 369	3 197 580	3 214 667
Eğitim - Education	1 892 693	1 983 797	2 007 025	2 047 582	2 060 044
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1 170 868	1 190 962	1 230 213	1 268 643	1 283 191
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1 502 719	1 583 443	1 611 295	1 592 251	1 607 007
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	131 482	147 480	155 676	159 180	167 717
Sektörler toplamı - Sectorel total	94 312 936	98 864 796	100 110 905	96 553 011	105 173 387
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	5 729 267	6 245 647	6 773 149	7 429 415	8 391 950
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	8 154 651	8 635 476	8 583 974	7 879 518	8 898 706
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	96 738 320	101 254 625	101 921 730	97 003 114	105 680 142

21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product
[Cari fiyatlarla - At current prices]

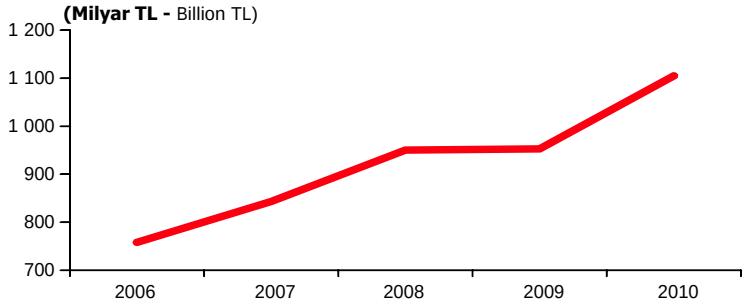

Veri için tablo 21.1'e bakınız.
For data, see table 21.1.

21.4 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2006-2010
Growth rates of gross domestic product in current prices, 2006-2010
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity at basic prices] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	3.0	2.9	13.1	8.8	17.5
Balıkçılık - Fishing	9.3	-4.3	-13.1	16.0	29.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	17.4	17.6	27.8	5.8	10.9
İmalat sanayi - Manufacturing	16.4	8.8	8.4	-5.7	17.8
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	12.5	19.8	28.0	10.6	11.6
İnşaat - Construction	24.9	14.4	8.9	-18.1	23.7
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	18.3	8.7	12.8	-11.0	19.9
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	17.3	11.9	10.3	12.7	7.9
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	16.9	12.9	14.8	-5.7	15.6
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	19.5	25.3	20.6	29.2	-2.7
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	23.9	22.3	16.5	10.5	6.3
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	23.0	24.4	17.5	11.1	16.7
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	13.8	11.4	10.4	13.3	11.5
Eğitim - Education	19.5	16.0	13.2	14.1	15.7
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	16.6	15.3	12.0	5.6	9.0
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	19.6	14.6	9.4	0.3	15.2
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	23.4	21.6	14.1	8.3	13.4
Sektörler toplamı - Sectorel total	16.9	12.9	13.3	1.2	14.2
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	12.1	23.2	15.5	45.4	-9.6
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	16.0	1.3	9.0	-1.0	25.4
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	16.9	11.2	12.7	0.2	16.0

21.2 GSYH gelişme hızı - GDP growth rate
[Cari fiyatlarla - At current prices]

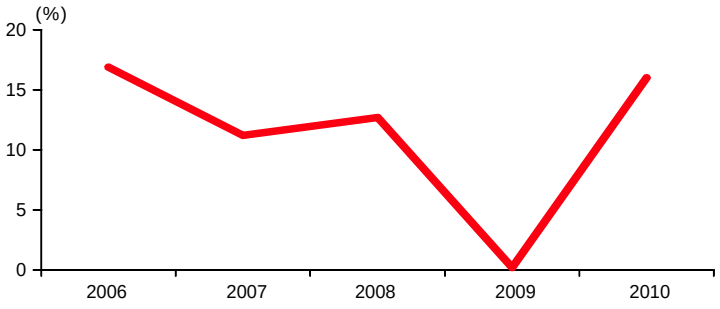

Veri için tablo 21.1'e bakınız.
For data, see table 21.1.

21.5 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2006-2010
Growth rates of gross domestic product in constant prices, 2006-2010
[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre - By kind of economic activity at basic prices at 1998] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	1.3	-7.0	4.6	3.7	1.2
Balıkçılık - Fishing	4.1	0.7	-5.7	-0.3	14.2
Madencilik ve taşocakçılığı					
Mining and quarrying	5.2	8.1	5.4	-6.7	4.7
İmalat sanayi - Manufacturing	8.4	5.6	-0.1	-7.2	13.6
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	8.6	6.8	3.7	-3.4	7.3
İnşaat - Construction	18.5	5.7	-8.1	-16.1	17.1
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	6.3	5.7	-1.5	-10.4	13.3
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	2.5	2.1	-2.0	3.7	0.3
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	6.8	7.1	1.5	-7.2	10.5
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	14.0	9.8	9.1	8.5	7.2
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	2.7	2.1	2.3	2.6	1.9
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	12.6	13.9	6.7	4.4	7.6
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	0.1	1.2	0.3	2.9	0.5
Eğitim - Education	5.2	4.8	1.2	2.0	0.6
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	3.9	1.7	3.3	3.1	1.1
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	9.1	5.4	1.8	-1.2	0.9
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	13.5	12.2	5.6	2.3	5.4
Sektörler toplamı - Sectorel total	7.5	4.8	1.3	-3.6	8.9
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	17.4	9.0	8.4	9.7	13.0
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	6.6	5.9	-0.6	-8.2	12.9
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	6.9	4.7	0.7	-4.8	8.9

21.6 Cari fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları, 2006-2010

Sectorel share of gross domestic product at current prices, 2006-2010

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity in basic prices] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	8.0	7.4	7.4	8.1	8.2
Balıkçılık - Fishing	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Madencilik ve taşocakçılığı					
Mining and quarrying	1.2	1.2	1.4	1.5	1.4
İmalat sanayi - Manufacturing	17.2	16.8	16.2	15.2	15.5
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	1.8	1.9	2.2	2.4	2.3
İnşaat - Construction	4.7	4.9	4.7	3.8	4.1
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	12.5	12.2	12.2	10.9	11.2
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	2.2	2.3	2.2	2.5	2.3
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	13.7	13.9	14.2	13.4	13.3
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	2.9	3.2	3.5	4.5	3.8
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	9.8	10.8	11.2	12.3	11.3
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	3.7	4.1	4.3	4.7	4.8
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	3.9	3.9	3.8	4.3	4.2
Eğitim - Education	2.8	2.9	2.9	3.3	3.3
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1.6	1.6	1.6	1.7	1.6
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Sektörler toplamı - Sectorel total	88.1	89.5	89.9	90.8	89.3
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	1.4	1.5	1.6	2.3	1.8
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	13.2	12.1	11.7	11.5	12.5
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

21.7 Sabit fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları, 2006-2010
Sectorel share of gross domestic product in constant prices, 2006-2010
[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre - By kind of economic activity at basic prices at 1998] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	9.7	8.6	9.0	9.8	9.1
Balıkçılık - Fishing	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
Madencilik ve taşocakçılığı					
Mining and quarrying	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
İmalat sanayi - Manufacturing	23.8	24.0	23.8	23.2	24.2
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	2.0	2.0	2.1	2.1	2.1
İnşaat - Construction	6.4	6.5	5.9	5.2	5.6
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	13.1	13.3	13.0	12.2	12.7
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	1.9	1.9	1.8	2.0	1.9
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	14.3	14.6	14.7	14.4	14.6
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	9.3	9.8	10.6	12.1	11.9
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	4.8	4.7	4.8	5.2	4.8
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	3.0	3.2	3.4	3.7	3.7
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	3.2	3.1	3.0	3.3	3.0
Eğitim - Education	2.0	2.0	2.0	2.1	1.9
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1.2	1.2	1.2	1.3	1.2
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1.6	1.6	1.6	1.6	1.5
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2
Sektörler toplamı - Sectorel total	97.5	97.6	98.2	99.5	99.5
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	5.9	6.2	6.6	7.7	7.9
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	8.4	8.5	8.4	8.1	8.4
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

21.8 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010
Expenditure on the gross domestic product, 2006-2010
[Cari fiyatlarla - At current prices] **(Bin TL -** Thousand TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	758 390 785	843 178 421	950 534 251	952 558 579	1 105 101 110
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	534 849 206	601 238 607	663 944 252	680 768 339	786 079 201
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	564 897 493	628 733 500	695 619 985	714 245 241	817 550 309
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	34 025 134	31 742 044	36 241 015	39 888 549	38 723 157
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	3 976 846	4 247 151	4 565 282	6 411 648	7 252 049
Devletin nihai tüketim harc.- Gov. final consumption expenditure	93 525 263	107 815 962	121 681 099	140 028 924	157 451 278
Maaş, ücret - Compensation of employees	52 756 008	59 601 255	66 986 764	75 829 979	87 344 368
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	40 769 255	48 214 707	54 694 335	64 198 944	70 106 910
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	169 044 693	180 598 317	189 094 334	160 718 033	206 879 576
Kamu sektörü - Public sector	25 745 598	28 674 618	36 725 067	35 335 252	42 558 113
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	4 551 924	4 969 576	6 653 631	6 222 501	6 426 472
İnşaat - Construction	21 193 674	23 705 042	30 071 436	29 112 751	36 131 641
Özel sektör - Private sector	143 299 095	151 923 699	152 369 267	125 382 781	164 321 462
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	92 179 719	92 966 790	92 147 661	80 423 027	108 826 482
İnşaat - Construction	51 119 375	58 956 909	60 221 606	44 959 753	55 494 980
Stok değişmeleri - Change in stocks [(1)]	-1 782 719	-2 961 137	17 949 462	-18 427 286	15 646 824
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	171 926 483	188 224 755	227 252 949	222 102 643	233 076 618
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi)-Imports of goods and services (Less)	209 172 139	231 738 081	269 387 845	232 632 073	294 032 387

21.9 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla, 2006-2010
Expenditure on the gross domestic product, 2006-2010
[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices] **(Bin TL -** Thousand TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	96 738 320	101 254 625	101 921 730	97 003 114	105 680 142
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	66 749 821	70 421 398	70 198 486	68 597 603	73 108 339
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	70 792 710	74 106 803	73 800 315	72 348 575	76 585 771
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	4 555 409	4 232 799	4 084 770	4 427 934	4 208 999
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	512 520	547 394	482 942	676 962	731 567
Devletin nihai tüketim harc.- Gov. final consumption expenditure	9 506 407	10 127 098	10 304 175	11 105 788	11 327 507
Maaş, ücret - Compensation of employees	5 006 997	5 060 735	5 042 711	5 112 949	5 172 463
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	4 499 411	5 066 363	5 261 464	5 992 839	6 155 044
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	24 714 467	25 480 808	23 912 294	19 358 027	25 154 548
Kamu sektörü - Public sector	3 154 521	3 352 767	3 780 105	3 755 945	4 324 946
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	673 013	758 550	910 781	790 100	856 155
İnşaat - Construction	2 481 508	2 594 217	2 869 324	2 965 845	3 468 791
Özel sektör - Private sector	21 559 946	22 128 041	20 132 189	15 602 082	20 829 602
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	13 747 899	13 831 164	12 862 368	9 921 673	14 188 370
İnşaat - Construction	7 812 047	8 296 877	7 269 820	5 680 409	6 641 232
Stok değişmeleri - Change in stocks [(1)]	-764 038	-135 869	217 211	-2 140 473	244 263
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	23 563 374	25 275 168	25 968 236	24 660 528	25 503 168
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi)-Imports of goods and services (Less)	27 031 712	29 913 978	28 678 672	24 578 358	29 657 682

(1) Stok değişmeleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistiki hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

21.10 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2006-2010
Growth rate of expenditure on the gross domestic product, 2006-2010
[Cari fiyatlarla - At current prices] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	16.9	11.2	12.7	0.2	16.0
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	14.9	12.4	10.4	2.5	15.5
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	15.1	11.3	10.6	2.7	14.5
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	16.7	-6.7	14.2	10.1	-2.9
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	2.7	6.8	7.5	40.4	13.1
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	22.3	15.3	12.9	15.1	12.4
Maaş, ücret - Compensation of employees	15.2	13.0	12.4	13.2	15.2
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	32.9	18.3	13.4	17.4	9.2
Gayri safi sabit sermaye oluşumu - Gross fixed capital formation	23.9	6.8	4.7	-15.0	28.7
Kamu sektörü - Public sector	20.2	11.4	28.1	-3.8	20.4
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	-9.8	9.2	33.9	-6.5	3.3
İnşaat - Construction	29.5	11.8	26.9	-3.2	24.1
Özel sektör - Private sector	24.5	6.0	0.3	-17.7	31.1
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	21.0	0.9	-0.9	-12.7	35.3
İnşaat - Construction	31.5	15.3	2.1	-25.3	23.4
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	21.2	9.5	20.7	-2.3	4.9
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	27.1	10.8	16.2	-13.6	26.4

21.11 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2006-2010
Growth rate of expenditure on the gross domestic product, 2006-2010
[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	6.9	4.7	0.7	-4.8	8.9
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	4.6	5.5	-0.3	-2.3	6.6
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	4.6	4.7	-0.4	-2.0	5.9
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	0.9	-7.1	-3.5	8.4	-4.9
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	-13.9	6.8	-11.8	40.2	8.1
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	8.4	6.5	1.7	7.8	2.0
Maaş, ücret - Compensation of employees	0.4	1.1	-0.4	1.4	1.2
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	19.0	12.6	3.9	13.9	2.7
Gayri safi sabit sermaye oluşumu - Gross fixed capital formation	13.3	3.1	-6.2	-19.0	29.9
Kamu sektörü - Public sector	2.6	6.3	12.7	-0.6	15.1
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	-18.5	12.7	20.1	-13.3	8.4
İnşaat - Construction	10.4	4.5	10.6	3.4	17.0
Özel sektör - Private sector	15.0	2.6	-9.0	-22.5	33.5
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	12.2	0.6	-7.0	-22.9	43.0
İnşaat - Construction	20.3	6.2	-12.4	-21.9	16.9
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	6.6	7.3	2.7	-5.0	3.4
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	6.9	10.7	-4.1	-14.3	20.7

21.12 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları, 2006-2010
Share of expenditure on the gross domestic product, 2006-2010
[Cari fiyatlarla - At current prices] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	70.5	71.3	69.8	71.5	71.1
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	74.5	74.6	73.2	75.0	74.0
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	4.5	3.8	3.8	4.2	3.5
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	0.5	0.5	0.5	0.7	0.7
Devletin nihai tüketim harc.- Government final consumption expenditure	12.3	12.8	12.8	14.7	14.2
Maaş, ücret - Compensation of employees	7.0	7.1	7.0	8.0	7.9
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	5.4	5.7	5.8	6.7	6.3
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	22.3	21.4	19.9	16.9	18.7
Kamu sektörü - Public sector	3.4	3.4	3.9	3.7	3.9
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	0.6	0.6	0.7	0.7	0.6
İnşaat - Construction	2.8	2.8	3.2	3.1	3.3
Özel sektör - Private sector	18.9	18.0	16.0	13.2	14.9
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	12.2	11.0	9.7	8.4	9.8
İnşaat - Construction	6.7	7.0	6.3	4.7	5.0
Stok değişmeleri - Change in stocks (1)	-0.2	-0.4	1.9	-1.9	1.4
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	22.7	22.3	23.9	23.3	21.1
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	27.6	27.5	28.3	24.4	26.6

21.13 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları, 2006-2010
Share of expenditure on the gross domestic product, 2006-2010
[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices] (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	69.0	69.5	68.9	70.7	69.2
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	73.2	73.2	72.4	74.6	72.5
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	4.7	4.2	4.0	4.6	4.0
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	0.5	0.5	0.5	0.7	0.7
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	9.8	10.0	10.1	11.4	10.7
Maaş, ücret - Compensation of employees	5.2	5.0	4.9	5.3	4.9
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	4.7	5.0	5.2	6.2	5.8
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	25.5	25.2	23.5	20.0	23.8
Kamu sektörü - Public sector	3.3	3.3	3.7	3.9	4.1
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	0.7	0.7	0.9	0.8	0.8
İnşaat - Construction	2.6	2.6	2.8	3.1	3.3
Özel sektör - Private sector	22.3	21.9	19.8	16.1	19.7
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	14.2	13.7	12.6	10.2	13.4
İnşaat - Construction	8.1	8.2	7.1	5.9	6.3
Stok değişmeleri - Change in stocks (1)	-0.8	-0.1	0.2	-2.2	0.2
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	24.4	25.0	25.5	25.4	24.1
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	27.9	29.5	28.1	25.3	28.1

(1) Stok değişmeleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistiki hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

21.14 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi, 2006-2010

Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory, 2006-2010

[Cari fiyatlarla - At current prices] **(Bin TL -** Thousand TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi - Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	564 897 493	628 733 500	695 619 985	714 245 241	817 550 309
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	145 615 509	160 435 615	179 874 879	187 803 397	221 799 012
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	37 498 147	38 985 579	39 987 590	36 995 705	43 653 218
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar Housing, water, electricity, gas and other fuels	100 251 987	119 516 853	141 244 640	157 021 656	167 575 869
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furnishing, household equipment and routine maintenance of the house	45 720 439	48 989 454	49 848 475	49 182 999	59 095 433
Sağlık - Health	22 931 122	25 596 374	28 480 651	27 875 079	29 210 671
Ulaştırma ve haberleşme Transport and communication	105 700 541	115 682 219	128 587 523	124 478 178	152 083 107
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	26 317 547	26 564 291	27 420 406	29 282 381	31 319 614
Eğitim - Education	7 098 206	8 199 275	8 887 621	9 340 585	9 971 836
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	34 360 989	37 753 155	41 617 885	46 034 919	50 418 906
Çeşitli mal ve hizmetler Miscellaneous goods and services	39 403 008	47 010 685	49 670 316	46 230 342	52 422 644

21.15 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi, 2006-2010

Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory, 2006-2010

[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices] **(Bin TL -** Thousand TL)

	2006	2007	2008	2009	2010
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi - Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	70 792 710	74 106 803	73 800 315	72 348 575	76 585 771
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	19 171 756	19 581 003	20 010 697	20 214 496	20 620 693
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	5 088 646	4 979 488	4 597 607	4 073 329	4 646 123
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar Housing, water, electricity, gas and other fuels	7 378 117	7 622 581	7 875 062	7 968 281	8 212 378
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furnishing, household equipment and routine maintenance of the house	8 325 526	8 558 280	7 992 392	7 913 119	8 813 300
Sağlık - Health	3 122 291	3 643 601	3 932 083	3 874 085	4 216 652
Ulaştırma ve haberleşme Transport and communication	11 414 584	12 254 047	12 252 005	11 514 916	12 911 111
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	4 440 423	4 356 760	4 053 069	3 779 451	3 738 918
Eğitim - Education	586 356	620 892	646 063	642 425	647 784
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	3 450 607	3 524 334	3 454 116	3 582 346	3 593 570
Çeşitli mal ve hizmetler Miscellaneous goods and services	7 814 405	8 965 817	8 987 221	8 786 126	9 185 243

21.16 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2004
Regional gross value added at current basic prices, 2004
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity] **(Bin TL -** Thousand TL)

İBBS 2 - SR 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye -** Turkey	52 997 645	138 411 772	303 474 641	494 884 058
TR10	İstanbul	516 413	39 722 501	97 206 711	137 445 626
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2 039 616	4 069 217	6 293 006	12 401 839
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2 567 857	2 123 558	5 454 407	10 145 822
TR31	İzmir	2 007 842	10 164 121	21 294 693	33 466 656
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	3 602 734	4 741 237	10 608 036	18 952 007
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	3 873 883	5 510 971	7 814 625	17 199 480
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 462 571	13 196 258	15 570 889	31 229 718
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 365 149	12 021 659	14 561 576	28 948 384
TR51	Ankara	1 426 314	10 507 679	29 790 066	41 724 058
TR52	Konya, Karaman	2 931 178	2 969 751	5 995 024	11 895 953
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3 140 996	2 835 729	13 449 844	19 426 569
TR62	Adana, Mersin	3 491 006	4 629 543	11 999 922	20 120 471
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 385 571	3 002 901	6 647 464	12 035 936
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2 174 779	1 734 293	3 744 427	7 653 499
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2 080 779	3 346 651	6 353 168	11 780 597
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	502 223	3 047 038	3 977 042	7 526 303
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1 121 197	803 228	2 364 169	4 288 594
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	3 166 803	2 739 924	8 020 840	13 927 568
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 840 518	2 711 613	7 868 751	12 420 882
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 111 914	830 768	2 793 189	4 735 871
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 167 669	401 283	1 816 996	3 385 948
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 045 234	1 443 290	4 278 373	6 766 898
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 232 822	878 473	2 953 030	5 064 326
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	962 451	2 344 792	4 728 023	8 035 266
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	2 731 977	1 490 874	5 131 863	9 354 714
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 048 149	1 144 420	2 758 507	4 951 075

21.17 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2005
Regional gross value added at current basic prices, 2005
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity] **(Bin TL -** Thousand TL)

İBBS 2 - SR 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye -** Turkey	60 713 747	160 331 023	350 669 700	571 714 470
TR10	İstanbul	584 429	45 767 765	110 391 695	156 743 890
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2 215 329	4 883 715	7 752 412	14 851 456
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2 994 741	2 391 695	6 362 771	11 749 207
TR31	İzmir	2 028 801	11 520 529	24 576 688	38 126 018
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	3 682 462	5 270 599	12 441 431	21 394 492
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	4 491 608	6 455 603	9 345 744	20 292 956
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 933 257	15 496 025	18 629 796	37 059 077
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 718 672	13 524 813	17 637 365	33 880 850
TR51	Ankara	1 626 603	11 797 453	34 128 462	47 552 518
TR52	Konya, Karaman	3 263 435	3 435 121	6 950 404	13 648 959
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3 600 394	3 558 050	15 635 144	22 793 587
TR62	Adana, Mersin	4 347 767	5 394 126	13 675 025	23 416 918
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 879 979	3 463 285	7 614 738	13 958 002
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2 382 465	2 013 578	4 394 263	8 790 307
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2 280 393	3 761 820	7 296 641	13 338 854
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	546 768	3 683 786	4 738 624	8 969 178
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1 117 278	888 418	2 545 447	4 551 143
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	3 515 703	3 275 726	9 241 580	16 033 008
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 729 056	3 317 324	9 128 554	15 174 935
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 116 668	868 028	3 107 827	5 092 524
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 210 050	533 473	2 143 688	3 887 211
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 510 032	1 638 535	4 823 576	7 972 143
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 512 998	1 058 483	3 388 596	5 960 077
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 347 796	2 805 284	5 497 972	9 651 052
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	2 936 917	1 707 333	5 875 127	10 519 376
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 140 145	1 820 456	3 346 131	6 306 733

21.18 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2006
Regional gross value added at current basic prices, 2006
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity] **(Bin TL -** Thousand TL)

İBBS 2 - SR 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye -** Turkey	62 662 754	188 646 805	417 108 706	668 418 265
TR10	İstanbul	552 211	53 490 114	129 769 948	183 812 274
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2 218 415	6 007 980	9 453 452	17 679 847
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2 870 071	2 639 807	7 558 935	13 068 814
TR31	İzmir	2 418 970	12 741 178	29 216 505	44 376 653
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	4 463 560	6 156 930	14 719 643	25 340 132
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	4 711 300	7 849 837	11 359 216	23 920 353
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 855 878	19 005 300	22 523 625	44 384 803
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 937 668	16 185 419	21 705 728	40 828 815
TR51	Ankara	1 613 190	14 025 209	41 182 517	56 820 917
TR52	Konya, Karaman	3 260 428	3 790 429	8 452 424	15 503 281
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3 996 228	4 157 114	18 394 493	26 547 835
TR62	Adana, Mersin	4 466 842	6 307 753	16 405 820	27 180 415
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 746 506	4 138 099	8 689 889	15 574 494
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2 257 434	2 411 718	5 239 216	9 908 368
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2 127 932	4 396 639	8 800 754	15 325 325
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	527 181	4 140 785	5 716 985	10 384 952
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1 107 713	1 128 247	2 813 843	5 049 803
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	3 575 303	4 081 432	11 011 962	18 668 697
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 986 636	3 619 881	10 782 765	17 389 282
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 120 145	996 590	3 811 336	5 928 071
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 227 654	616 795	2 549 662	4 394 111
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 317 021	1 843 698	5 652 436	8 813 155
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 519 596	1 112 819	3 869 902	6 502 317
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 473 843	3 339 710	6 326 373	11 139 925
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	3 089 800	1 941 369	6 995 904	12 027 073
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 221 227	2 521 953	4 105 372	7 848 552

21.19 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2004
Share of the regions by sectors, 2004

İBBS 2 - SR 2		Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services	Gayrisafi Katma Değer GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	100.0	100.0	100.0	100.0
TR10	İstanbul	1.0	28.7	32.0	27.8
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3.8	2.9	2.1	2.5
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4.8	1.5	1.8	2.1
TR31	İzmir	3.8	7.3	7.0	6.8
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6.8	3.4	3.5	3.8
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	7.3	4.0	2.6	3.5
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4.6	9.5	5.1	6.3
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4.5	8.7	4.8	5.8
TR51	Ankara	2.7	7.6	9.8	8.4
TR52	Konya, Karaman	5.5	2.1	2.0	2.4
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	5.9	2.0	4.4	3.9
TR62	Adana, Mersin	6.6	3.3	4.0	4.1
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4.5	2.2	2.2	2.4
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	4.1	1.3	1.2	1.5
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	3.9	2.4	2.1	2.4
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	0.9	2.2	1.3	1.5
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	2.1	0.6	0.8	0.9
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	6.0	2.0	2.6	2.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	3.5	2.0	2.6	2.5
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	2.1	0.6	0.9	1.0
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2.2	0.3	0.6	0.7
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2.0	1.0	1.4	1.4
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2.3	0.6	1.0	1.0
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1.8	1.7	1.6	1.6
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	5.2	1.1	1.7	1.9
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2.0	0.8	0.9	1.0

21.20 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2005
Share of the regions by sectors, 2005

İBBS 2 - SR 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	100.0	100.0	100.0	100.0
TR10	İstanbul	1.0	28.5	31.5	27.4
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3.6	3.0	2.2	2.6
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4.9	1.5	1.8	2.1
TR31	İzmir	3.3	7.2	7.0	6.7
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6.1	3.3	3.5	3.7
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	7.4	4.0	2.7	3.5
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4.8	9.7	5.3	6.5
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4.5	8.4	5.0	5.9
TR51	Ankara	2.7	7.4	9.7	8.3
TR52	Konya, Karaman	5.4	2.1	2.0	2.4
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	5.9	2.2	4.5	4.0
TR62	Adana, Mersin	7.2	3.4	3.9	4.1
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4.7	2.2	2.2	2.4
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3.9	1.3	1.3	1.5
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	3.8	2.3	2.1	2.3
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	0.9	2.3	1.4	1.6
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1.8	0.6	0.7	0.8
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	5.8	2.0	2.6	2.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	4.5	2.1	2.6	2.7
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1.8	0.5	0.9	0.9
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2.0	0.3	0.6	0.7
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2.5	1.0	1.4	1.4
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2.5	0.7	1.0	1.0
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2.2	1.7	1.6	1.7
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	4.8	1.1	1.7	1.8
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1.9	1.1	1.0	1.1

21.21 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2006
Share of the regions by sectors, 2006

İBBS 2 - SR 2		Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services	Gayrisafi Katma Değer GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	100.0	100.0	100.0	100.0
TR10	İstanbul	0.9	28.4	31.1	27.5
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3.5	3.2	2.3	2.6
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4.6	1.4	1.8	2.0
TR31	İzmir	3.9	6.8	7.0	6.6
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	7.1	3.3	3.5	3.8
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	7.5	4.2	2.7	3.6
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4.6	10.1	5.4	6.6
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4.7	8.6	5.2	6.1
TR51	Ankara	2.6	7.4	9.9	8.5
TR52	Konya, Karaman	5.2	2.0	2.0	2.3
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	6.4	2.2	4.4	4.0
TR62	Adana, Mersin	7.1	3.3	3.9	4.1
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4.4	2.2	2.1	2.3
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3.6	1.3	1.3	1.5
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	3.4	2.3	2.1	2.3
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	0.8	2.2	1.4	1.6
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1.8	0.6	0.7	0.8
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	5.7	2.2	2.6	2.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	4.8	1.9	2.6	2.6
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1.8	0.5	0.9	0.9
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2.0	0.3	0.6	0.7
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2.1	1.0	1.4	1.3
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2.4	0.6	0.9	1.0
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2.4	1.8	1.5	1.7
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	4.9	1.0	1.7	1.8
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1.9	1.3	1.0	1.2

21.22 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2004
Sectorel share of gross value added, 2004

İBBS 2 - SR 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	10.7	28.0	61.3	100
TR10	İstanbul	0.4	28.9	70.7	100
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	16.4	32.8	50.7	100
TR22	Balıkesir, Çanakkale	25.3	20.9	53.8	100
TR31	İzmir	6.0	30.4	63.6	100
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	19.0	25.0	56.0	100
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	22.5	32.0	45.4	100
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	7.9	42.3	49.9	100
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	8.2	41.5	50.3	100
TR51	Ankara	3.4	25.2	71.4	100
TR52	Konya, Karaman	24.6	25.0	50.4	100
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	16.2	14.6	69.2	100
TR62	Adana, Mersin	17.4	23.0	59.6	100
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	19.8	24.9	55.2	100
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	28.4	22.7	48.9	100
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	17.7	28.4	53.9	100
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	6.7	40.5	52.8	100
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	26.1	18.7	55.1	100
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	22.7	19.7	57.6	100
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	14.8	21.8	63.4	100
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	23.5	17.5	59.0	100
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	34.5	11.9	53.7	100
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	15.4	21.3	63.2	100
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	24.3	17.3	58.3	100
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	12.0	29.2	58.8	100
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	29.2	15.9	54.9	100
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	21.2	23.1	55.7	100

21.23 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2005
Sectorel share of gross value added, 2005

İBBS 2 - SR 2		Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services	Gayrisafi Katma Değer GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	10.6	28.0	61.3	100
TR10	İstanbul	0.4	29.2	70.4	100
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	14.9	32.9	52.2	100
TR22	Balıkesir, Çanakkale	25.5	20.4	54.2	100
TR31	İzmir	5.3	30.2	64.5	100
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	17.2	24.6	58.2	100
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	22.1	31.8	46.1	100
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	7.9	41.8	50.3	100
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	8.0	39.9	52.1	100
TR51	Ankara	3.4	24.8	71.8	100
TR52	Konya, Karaman	23.9	25.2	50.9	100
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	15.8	15.6	68.6	100
TR62	Adana, Mersin	18.6	23.0	58.4	100
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	20.6	24.8	54.6	100
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	27.1	22.9	50.0	100
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	17.1	28.2	54.7	100
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	6.1	41.1	52.8	100
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	24.5	19.5	55.9	100
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	21.9	20.4	57.6	100
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	18.0	21.9	60.2	100
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	21.9	17.0	61.0	100
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	31.1	13.7	55.1	100
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	18.9	20.6	60.5	100
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	25.4	17.8	56.9	100
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	14.0	29.1	57.0	100
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	27.9	16.2	55.9	100
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	18.1	28.9	53.1	100

21.24 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2006
Sectorel share of gross value added, 2006

İBBS 2 - SR 2		Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services	Gayrisafi Katma Değer GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	9.4	28.2	62.4	100
TR10	İstanbul	0.3	29.1	70.6	100
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	12.5	34.0	53.5	100
TR22	Balıkesir, Çanakkale	22.0	20.2	57.8	100
TR31	İzmir	5.5	28.7	65.8	100
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	17.6	24.3	58.1	100
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	19.7	32.8	47.5	100
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	6.4	42.8	50.7	100
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	7.2	39.6	53.2	100
TR51	Ankara	2.8	24.7	72.5	100
TR52	Konya, Karaman	21.0	24.4	54.5	100
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	15.1	15.7	69.3	100
TR62	Adana, Mersin	16.4	23.2	60.4	100
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	17.6	26.6	55.8	100
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	22.8	24.3	52.9	100
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	13.9	28.7	57.4	100
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	5.1	39.9	55.1	100
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	21.9	22.3	55.7	100
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	19.2	21.9	59.0	100
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	17.2	20.8	62.0	100
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	18.9	16.8	64.3	100
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	27.9	14.0	58.0	100
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	14.9	20.9	64.1	100
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	23.4	17.1	59.5	100
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	13.2	30.0	56.8	100
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	25.7	16.1	58.2	100
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	15.6	32.1	52.3	100

21.25 Kişi başına gayrisafi katma değer (GSKD), 2004-2006
Per capita gross value added (GVA), 2004-2006

İBBS 2 - SR 2		Kişi başına GSKD Per capita GVA (TL) 2004	2005	2006	Kişi başına GSKD Per capita GVA ($) 2004	2005	2006
TR	**Türkiye** - Turkey	7 306	8 336	9 628	5 102	6 185	6 684
TR10	İstanbul	11 481	12 902	14 914	8 017	9 573	10 352
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	9 164	10 734	12 504	6 399	7 965	8 680
TR22	Balıkesir, Çanakkale	6 474	7 455	8 248	4 521	5 531	5 725
TR31	İzmir	9 385	10 541	12 099	6 554	7 821	8 398
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	7 600	8 453	9 868	5 307	6 272	6 850
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	5 722	6 787	8 048	3 996	5 036	5 586
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	9 852	11 482	13 509	6 880	8 519	9 377
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	10 320	11 785	13 862	7 207	8 744	9 622
TR51	Ankara	9 934	11 117	13 047	6 937	8 248	9 056
TR52	Konya, Karaman	5 494	6 282	7 115	3 837	4 661	4 938
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	8 475	9 738	11 110	5 918	7 225	7 712
TR62	Adana, Mersin	5 802	6 675	7 661	4 052	4 953	5 318
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4 524	5 144	5 629	3 159	3 816	3 907
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	5 209	5 965	6 705	3 638	4 426	4 654
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	5 157	5 827	6 683	3 601	4 323	4 639
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	7 475	8 877	10 247	5 220	6 587	7 113
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	5 897	6 240	6 906	4 118	4 630	4 794
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	5 037	5 815	6 794	3 518	4 315	4 716
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	5 032	6 129	7 004	3 514	4 547	4 862
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	4 243	4 606	5 416	2 963	3 418	3 760
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2 992	3 427	3 867	2 089	2 543	2 684
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	4 372	5 100	5 583	3 053	3 784	3 876
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2 727	3 159	3 392	1 904	2 344	2 355
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	3 860	4 524	5 098	2 695	3 357	3 539
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	3 430	3 756	4 183	2 395	2 787	2 904
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2 701	3 391	4 159	1 886	2 516	2 887

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

		Sayfa Page		
	Açıklama	**388**		**Explanation**
	Grafik			**Graph**
22.1	Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2009	**398**	22.1	Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job, 2009
	Tablo			**Table**
22.1	Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2007-2009	**392**	22.1	Distribution of annual incomes by quintiles ordered by equivalised household disposable income, 2007-2009
22.2	İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2007	**393**	22.2	Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SR and equivalised household disposable income, 2007
22.3	İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2008	**394**	22.3	Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SR and equivalised household disposable income, 2008
22.4	İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2009	**395**	22.4	Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SR and equivalised household disposable income, 2009
22.5	Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık gelirlerin oransal dağılımı (dikey %), 2007-2009	**396**	22.5	Quintiles ordered by equivalised household disposable income and proportional distribution of annual incomes by types of income (vertical %), 2007-2009
22.6	Hanehalkı fertlerinin esas işteki meslek gruplarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2009	**397**	22.6	Average annual main job incomes of individuals by employment status according to occupation groups at main job, 2007-2009
22.7	Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2009	**398**	22.7	Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job, 2007-2009
22.8	Gelire dayalı göreli yoksulluk sınırlarına göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, 2007-2009	**399**	22.8	Number of poors, poverty rate and poverty gap by relative poverty thresholds based on income, 2007-2009
22.9	İBBS 'ye ve gelire dayalı göreli yoksulluk sınırlarına göre bölgesel yoksul sayıları ve yoksulluk oranı, 2007-2009	**400**	22.9	Number of poors and regional poverty rates by SR and relative poverty thresholds based on income, 2007-2009
22.10	Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin dağılımı, 2008-2009	**401**	22.10	Distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2008-2009

AÇIKLAMA

GELİR VE YAŞAM KOŞULLARI

Ülke ekonomisini ve insanların yaşam seviyelerini belirleyebilmek, çeşitli sosyal sistemlerin sağlıklı bir şekilde değerlendirmesini yapabilmek için (sosyal adalet ve eşitlik kıstaslarına göre) sadece ekonomik açıdan değil sosyal açıdan da gelir dağılımı göstergelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Gelir dağılımındaki adaletsizlik ve yoksulluk dünyanın karşılaştığı en önemli sorunlardan biri olup, gelir dağılımı sorunu artık sadece sıradan bir ekonomi sorunu olmaktan ziyade politik ve sosyal bir sorun olarak görülmeye başlanmıştır. Gelir eşitsizliğinin değişimini izlemeye yönelik çalışmalar yanında, gelir dağılımı sorununun yoksulluk sorununa indirgenmiş olmasıyla "gelir yoksulluğu", "sosyal imkan yoksulluğu" gibi yeni kavramlara ilişkin veri üretme ihtiyacı da doğmuştur.

Kurumumuz ilki 1987 yılında olmak üzere, 2005 yılına kadar gelir dağılımı istatistiklerini "Hanehalkı Bütçe Araştırması"ndan (HBA) üretmiştir. 1994 yılında gerçekleştirilen ikinci uygulamanın ardından 2002 yılından itibaren yıllık düzenli anket uygulamasına geçilmiştir. HBA sonuçlarını içeren son gelir dağılımı haber bülteni 2005 yılına aittir.

2006 yılından itibaren, Türkiye'de gelirin hanehalkları ve fertler arasındaki dağılımını ortaya koymak, insanların yaşam koşulları, sosyal dışlanma ve yoksulluğu gelir boyutu ile ölçmek ve profilini belirlemek üzere periyodik olarak her yıl uygulanan ve "panel anket" tekniğinin kullanıldığı "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması" uygulanmaya başlanmıştır. Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında uygulanmaya başlanan araştırma ile Avrupa Birliği ülkeleri ile karşılaştırılabilir gelir dağılımı, gelire göre göreli yoksulluk, yaşam koşulları ve sosyal dışlanma konularında veri üretmek amaçlanmaktadır.

Alan uygulamasının her yıl düzenli olarak gerçekleştirildiği ve panel anket yönteminin kullanıldığı araştırmada, örnek fertler 4 yıl boyunca izlenmektedir. Yıllık yaklaşık 12 800 hanehalkı ile görüşme yapılan araştırmadan kesit ve panel veri olmak üzere her yıl iki veri seti elde edilmektedir. Araştırmanın tahmin boyutu, kesit veri için Türkiye, kentsel ve kırsal yerler ile İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 1, panel veri için ise Türkiye, kentsel ve kırsal yerlerdir.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta veya aynı konutun bir bölümünde yaşayan, temel ihtiyaçlarını birlikte karşılayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine iştirak eden bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluktur.

Hanehalkı ferdi: Hanehalkını meydana getiren topluluğun bir üyesidir. Bununla birlikte askerde, hapishanede olanlar ve huzurevlerinde kalan yaşlılar ve yurtta kalan öğrenciler, 6 ayı aşkın bir süredir hastanede kalanlar, hanede kalış süresi ne olursa olsun misafirler ve hanehalkından evlenme, askere gitme, çalışmaya gitme gibi sebeplerle kesin olarak ayrılanlar hanehalkı ferdi olarak kapsanmamaktadır.

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, özel nitelikli hastane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

EXPLANATION

INCOME AND LIVING CONDITIONS

Income distribution indicators are needed for not only just the economic reasons but also to enable to make a good evaluation (according to the social justice and equivalance) of the various social systems. Inequity and poverty on income distribution are the most serious problems of the world and the income distribution problems are started to appear not only just the economic but also the political and social problems anymore. With the studies on monitoring the income inequality variation, it has needed to produce data for new notions like "Poverty of social opportunity" by reducing the income distribution problem to the poverty problem (income poverty).

TurkStat has produced income distribution statistics by using Household Budget Survey (HBS) from 1987 till 2005. After the second survey application which was in 1994, from 2002 on the survey has carried out yearly. Last income distribution news bulletin which includes HBS results was in 2005.

"Income and Living Conditions Survey" has been started to carried out yearly by using panel survey technic for displaying the income distribution between individuals and households, measuring the living conditions of the people, social exclusion and poverty with the income dimension, and determining the profile for 2006. The aim of the survey which is started to apply in the frame of European Union Compliance Programme, is to produce data on income distribution comparable with the EU Countries, relative poverty by income, living conditions and social exclusion.

Respondents in the sample are monitored during four years in this survey where the panel survey technic is used and field application is carried out regularly in every year. It is aimed to get two kind of data set from the survey namely cross-sectional and panel and is interviewed with approximately 12 800 households on the yearly basis. Estimation level of the survey is Turkey, SRE Level-1, urban and rural areas for the cross-sectional data and Turkey, urban and rural areas for panel data.

Definitions and Concepts

Household: It is a one person or a group of two or more persons, living together at the same housing unit or part of the housing unit, who can be relative or non-relative and who contribute basic needs together.

Household member: He/she is a member of the group constituting the household. On the contrary, persons who are in army, panel institutions, old persons living in nursing home, students living in dormitories and persons staying in hospital for at least 6 months are not a member of the households. In addition, guests and persons who are away from home due to marriage, going to army, working another place are not a member of the household regardless of the duration.

Non-institutional civilian population: Comprises all the population excluding the residents of schools, dormitories, kindergartens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers.

Referans kişi: Hanehalkının sosyo-ekonomik durumu ve hanede yaşayan tüm fertlerin kişisel özellikleri hakkında en doğru bilgiye sahip, hanenin yönetim veya geçiminden sorumlu yetişkin hanehalkı üyesidir.

Reference person: He/she is an adult household member who is responsible for managing and providing sustenance of the household and who knows better knowledge about socio-economic status of the household and the characteristics of other members of the household.

Konutun Mülkiyet Şekli

Ev sahibi: Hanehalkı fertlerinden birinin sahip olduğu (mülkiyetinde bulunan) konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Ownership Status of the Dwelling

Owner: It is an ownership status of household who live in house which is belong to one of the members of the household.

Kiracı: Mülkiyeti kendilerine ait olmayan bir konutta ayni veya nakdi bir bedel ödeyerek oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Tenant: It is an ownership status of households who live in house which is not belong to them by paying rent in kind or in cash.

Lojman: Mülkiyeti devlete veya çalıştığı işyerine ait olan veya kirası işyeri tarafından ödenen bir konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Lodging: It is an ownership status of households who live in a house which belongs to government or workplace or whose rent is paid by workplace of one of the members of household.

Diğer: Hanehalkının oturduğu konuta hiç bir bedel ödemeden ya da piyasanın altında çok az bir değer ödeyerek baba evi, akraba evi vb. şekilde oturduğu konuta tasarruf şeklidir.

Other: It is an ownership status of households who live in house like family house, relative house etc. without any payment or paying a small amount of money.

Esas iş: Çalışan kişinin referans döneminde çalıştığı temel işidir. Kişinin birden fazla işi varsa süreklilik arz eden iş esas iş olarak alınacaktır.

Main job: The job which is done in the reference period is the main job. For the persons who have more than one job, the permanent job is the main job.

İşteki durum: İstihdamda olan kişinin işteki durumu beş grup altında sınıflandırılmıştır.

Employment status: The employment status of a person in his work is classified in 5 groups.

a) Ücretli, maaşlı: Bir başkasının işinde nakdi veya ayni gelir elde etmek amacıyla ücret karşılığı çalışan kişilerdir.

Salary or wage earner: A salary or wage earner is a person employed by another against a remuneration in cash or in kind.

b) Yevmiyeli: Bir işverene bağlı olarak, düzenli ve sürekli olmadan işine göre mevsimlik ya da geçici olarak ya da iş buldukça çalışan kişilerdir.

Casual employee: A person who is depending upon employer not orderly and not out of orderly according to job are working seasonal and temporarily.

c) İşveren: Kendi işinde en az bir kişiyi ücretli veya yevmiyeli olarak çalıştıran kişilerdir.

Employer: An employer is a person who employees at least one person in his field of activity.

d) Kendi hesabına: Kendi işinde yalnız olarak veya ücretsiz aile fertleri ile birlikte nakdi ve ayni gelir elde etmek amacı ile çalışan kişilerdir.

Self employed: A self employed person is a person working in his own business by himself or together with unpaid family workers to obtain income in cash and or in kind.

e) Ücretsiz aile işçisi: Hanehalkının yapmakta olduğu işte bir ücret almaksızın çalışan aile fertleridir.

Unpaid family workers: The unpaid family workers are household members employed in the family business without receiving a salary.

Hanehalkı Geliri

Household Income

Hanehalkı kullanılabilir net geliri: Hanehalkındaki her bir ferdin elde ettiği kişisel yıllık kullanılabilir gelirlerin (maaş-ücret, yevmiye, müteşebbis geliri ile emekli maaşı, dul-yetim aylıkları ve yaşlılara yapılan ödemeler, karşılıksız burs vb. ayni veya nakdi gelirlerin toplamı) toplamı ile hane bazında elde edilen yıllık gelirlerin (gayrimenkul kira geliri, haneye yapılan karşılıksız yardımlar, 15 yaşın altındaki fertlerin elde ettiği gelirler vb.) toplamından, gelir referans döneminde ödenen vergiler ve diğer hane veya kişilere yapılan düzenli transferler düşüldükten sonra hanehalkı kullanılabilir gelirine ulaşılmaktadır.

Household net annual disposable income: It is calculated as the total of individual usable income of all members of the household (total of the income in cash or in kind such as salary-wage, daily wage, enterprises income, pension, widowed-orphan salary, old-age salary, unpaid grants, etc.), adding the total of yearly income for the household (such as real property income, unreturned benefits, incomes gained by household members less than age 15, etc.) and subtracting taxes paid during the reference period of income and regular transfers to the other households or persons.

Eşdeğerlik ölçeği/eşdeğer hanehalkı geliri: Günümüzde gelir eşitsizliği bireysel gelirler arasındaki farklardan yola çıkılarak ölçülmektedir. Bu nedenle de hanehalkı düzeyinde toplanan gelirlerin bireysel gelirlere dönüştürülmesi gerekmektedir. Bunu, toplam hane gelirini, haneyi oluşturan fert sayısına bölerek yapmak doğru olmayacaktır. Bu hesaplamada, hanelerin yetişkin-çocuk bileşimlerindeki farklılıkları dikkate almak gerekmektedir. Çünkü, bilimsel olarak çocuklar yetişkinlere göre daha az tüketmektedirler. Buna göre, eşdeğerlik ölçeği olarak adlandırılan katsayılar kullanılarak her bir hanehalkı büyüklüğünün kaç yetişkine (eşdeğer fert sayısına) denk olduğu hesaplanmaktadır. Hanehalkı toplam yıllık kullanılabilir geliri hanehalkının eşdeğer hanehalkı büyüklüğüne bölünerek, o hanehalkı için eşdeğer fert başına düşen diğer ifadeyle eşdeğer hanehalkı kullanılabilir geliri hesaplanmaktadır.

Bu araştırmada, hanehalkındaki referans kişi için "1", 14 yaş ve üzerindeki tüm fertler için "0,5" ve 14 yaşın altındaki tüm fertler için "0,3" katsayısı ile çarpılarak hesaplandığı OECD ölçeği kullanılmıştır.

Ortalama gelir: Gelirlerin toplamlarının örneklem büyüklüğüne bölünmesi ile elde edilen değerdir. Yani, belli bir gruba ait gelirlerin aritmetik ortalamasını ifade etmektedir.

Medyan gelir: Gelirler küçükten büyüğe sıralandığında ortaya düşen değer medyan geliri ifade etmektedir.

Gini katsayısı: Kişisel gelir dağılımını ölçmek için, yaygın olarak kullanılan dağılım ölçüsüdür. Gini katsayısı, Lorenz eğrisine bağlı ve eğri ile köşegen arasında kalan alanın, köşegenin altında kalan toplam alan oranına eşittir. Bu oran büyüdükçe, dağılımdaki eşitsizlik artıyor demektir. Gini ölçüsü "0 ile 1" arasında değişir. Bir toplumda, gelir adaletli olarak paylaşılmışsa, gini katsayısı "0"a eşit, toplumdaki gelirleri yalnız bir kişi almışsa, gini katsayısı "1" e eşit olmaktadır.

Yüzdelik hanehalkı/fert grupları: Hanehalkları kullanılabilir hanehalkı gelirine veya hanedeki tüm fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak; 20 gruba bölünerek yüzde 5'lik, 10 gruba bölünerek yüzde 10'luk veya 5 gruba bölünerek yüzde 20'lik hanehalkı/fert grupları oluşturulmaktadır. Bu grupların toplam gelirden aldıkları paylar gelir dağılımı eşitsizliği hakkında bilgi vermektedir.

Gelir Türleri

Maaş, ücret, yevmiye gelirleri: Gelir referans dönemi içerisinde ücret karşılığı bir işte çalışma sonucunda elde edilen nakdi veya ayni gelirlerdir. Gelir referans dönemi içerisinde alınan ikramiye, iş riski, iş güçlüğü teminindeki güçlük zammı, fazla mesai, prim ve temettüleri ve ek görevlerden elde edilen gelirler maaş, ücret veya yevmiye gelirine dahil edilmiştir.

Müteşebbis gelirleri: Gelir referans dönemi içerisinde müteşebbis olarak çalışan fertlerin (işteki durumu kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar) faaliyetleri sonucu elde ettiği gayri safi hasılatından, gelir referans dönemi içerisinde yaptığı tüm giderler (işyeri masrafları, vergiler, sosyal güvenlik kesintileri vb.) düşüldükten sonra elde edilen gelir müteşebbis geliridir.

Equivalence scale/equivalence household income: Today, income disparities are measured by taking into account the differences between individual incomes. Therefore, total income of the household should be transferred to the individual income. It is not correct way to calculate the individual income as total income divided by number of household members. In this calculation, it is necessary to take into account the adult-child structure of the households. Because, the consumption of the children is scientifically less than the consumption of the adults. In this context, number of adults for each household size is calculated by using the constants which are called as equivalence scale. Equivalised individual income to the specific household in other words, equivalised household disposable income, can be calculated total of household income divided by equivalised household size.

In this survey, OECD measure which is 1 for the reference person of the household, 0.5 for household members aged 14 and over, 0.3 for household members less than age 14 is used.

Average income: This is the value that is obtained by dividing total of incomes to sample size. It means, it refers to an arithmetic means which belongs to a specific group.

Median income: When the income values listed in the form of ascending order, then the value at the middle is called median income.

Gini coefficient: To measure personnel income distribution, widely used distribution criteria. Gini coefficient depends on Lorenz curve and equival to the proportion of the area between the curve and diagonal to the area under the diagonal. If the value is getting close to 1, then the inequality in the distribution is getting bigger. The gini coefficient varies between "0" and "1". If the income is distributed fairly in a society, then the gini coefficient is equal to "0". If the income is received by only one person, then the gini coefficient is equal to "1".

Percentage household/individual groups: The households are listed from the least amount to the most amount by disposable household income and all individuals in the households is listed by equivalent disposable income in the same way. Household/individuals quintile groups is formed by dividing the number of the households in 5 equal parts and deciles is formed by dividing the number of the households in 10 equal parts and 5% groups is formed by dividing the households in 20 equal parts. Share from total incomes of these groups informs about income distribution inequality.

Types of Income

Salary, wage, daily wage incomes: In the reference period of the income, it is the income in cash or in kind that is obtained by working as an employee. Incomes related to premium, risk of business, extra for job-hazards, over time working, capital bonus, extra work are also included in salary, wage or daily wage.

Entrepreneur incomes: In the reference period of income, it is the gross national product obtained with working as entrepreneur (status in employment is an employer or own-account workers) subtracting all expenditures (such as expenditures of the workplace, takes, social insurance deduction) in the same period of income.

Gayrimenkul kira geliri: Apartman dairesi, dükkan, depo vb. gayrimenkuller ile tarla, bağ, bahçe, arsa gibi mülklerin referans dönemi içerisinde kiraya verilmesi sonucu elde edilen hasılattan, bu hasılatın sağlanması için yapılan tüm giderler (sigorta, vergi, tamir ve bakım giderleri vb.) düşülerek elde edilen gelirdir.

Menkul kıymet geliri: Banka hesabından elde edilen faiz, finans kurumlarından veya sermaye şirketlerinden elde edilen temettü veya kar payı vb. gelirlerdir. Menkul kıymet gelirlerinde, vergiler gelir elde edilmeden kaynaktan kesilmektedir. Ancak, menkul kıymet geliri elde eden hanehalkı fertlerinin, bu geliri elde etmek için, menkul kıymetlerin korunması ile ilgili sigorta, kiralık kasa, tahvil giderleri, vergi vb. giderler düşülerek, elde ettikleri net gelirler menkul kıymet geliri olarak kayıt edilmiştir.

Karşılıksız (transfer) gelirler: Gelir referans dönemi içerisinde devlet, özel kurum/kuruluş veya başka kişi/hanehalklarından alınan karşılıksız transferlerdir (emekli maaşı, yaşlılık maaşı, işsizlik maaşı, karşılıksız burslar, düzenli olarak alınan ayni veya nakdi yardımlar vb. şeklindeki ödemelerdir). İki gruba ayrılabilir;

a. Sosyal transferler: Hanelerin bazı ihtiyaçlarını karşılamak veya parasal sıkıntılarından dolayı bazı risklerle karşı karşıya kalmaları durumunda gelir referans döneminde devletten veya çeşitli kurum/kuruluşlardan aldıkları ayni veya nakdi karşılıksız yardımlar olarak nitelendirilmektedir (Aile-çocuk yardımı, konut yardımı (kira vb.), yoksul hanehalklarına yapılan diğer sosyal yardımlar).

b. Hanelerarası transferler: Hanelerin başka kişi veya hanehalklarından düzenli olarak aldıkları karşılıksız ayni ya da nakdi yardımlardır.

Yoksulluk Tanımları

Göreli yoksulluk: Toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelir veya harcamaya sahip olan birey veya hanehalkı göreli anlamda yoksul sayılmaktadır. Refah ölçüsü olarak amaca göre harcama veya gelir düzeyi seçilebilir.

Yoksulluk sınırı: Eşdeğer fert başına medyan gelirin (bireysel eşdeğer medyan gelirin) belirli bir oranı (%40, %50, %60 veya %70'i) kullanılarak oluşturulan sınırdır.

Yoksulluk oranı: Eşdeğer fert başına geliri (bireysel eşdeğer geliri) yoksulluk sınırından düşük olan nüfus oranını vermektedir.

Yoksulluk riski, %40: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %40'ı yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %50: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %50'si yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %60: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %60'ı yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %70: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %70'i yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk açığı: Yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Bir kişinin yoksulluk açığı, yoksulluk çizgisi ile geliri arasındaki farka eşittir. Yoksulluk açığı, toplumdaki ortalama yoksulluk açığının, yoksulluk çizgisine oranına eşittir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Rental income: It is the incomes gained by renting the real property like apartment, shop, store and the properties like field, garden, land in the reference period subtracting all expenditures (such as insurance, tax, renewal, maintenance) which are made to provide this income.

Property income: It is the incomes gained by the interest of the bank account, share of profits from financial institutions or company and etc. Taxes for transferable incomes are deducted before gaining incomes. However, the net income which is determined by subtracting expenditures which are made by the household members to protect the transferable values like insurance, deposit box, debenture and taxes, from the transferable value income, is considered as transferable value incomes.

Transfer incomes: It is unrequited transfers (payments such as for pension, old age salary, unemployment salary, unpaid grants, regular benefits in kind or cash, etc.) which are taken from the government, private sectors or person/households in the reference period of income. It can be divided into two groups;

a. Social transfers: It is defined as unreturned benefits in cash or in kind given by the government or other institutions/organizations to the households to provide their needs or solving the problems due to the financial pressure in the reference period of income (social benefits like family-child benefits, housing allowance, rent, etc. for poor households).

b. Inter-household transfers: It is the benefits that households receive from other persons or households as unreturned benefits in cash or kind.

Poverty Definitions

Relative poverty: The households having incomes and expenditures below a specified line compared to the general population shall be defined to be the poor in a relative meaning. As a welfare measure, consumption or income level may be selected according to the situation.

Poverty threshold: It is a threshold which is formed by using specific ratio (40%, 50%, 60% or 70%) of equivalised household median income.

Poverty rate: It gives rate of population whose equivalised individual income is below the poverty threshold.

Risk of poverty rate, 40%: 40% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 50%: 50% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 60%: 60% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 70%: 70% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Poverty gap ratio: It informs about severity of poverty. Poverty gap of an individual is equal to difference between poverty lines and income of whom. Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the degree of poverty (poverty level) is too much if it approaches to "100" and it represents the poverty risk degree (poverty risk level) is lower if it reduces.

22.1 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2007-2009
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by equivalised household disposable income, 2007-2009

		Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles					
	Toplam Total	**İlk % 20** The first 20%[1]	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20** The last 20%[1]	**Gini katsayısı** Gini coefficient
				2007			
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.6	15.2	21.5	46.9	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	8 050	2 340	4 251	6 121	8 675	18 870	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 082	2 440	4 242	6 084	8 604	14 544	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	11.0	15.3	21.2	46.2	0.39
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 174	2 863	5 036	7 027	9 743	21 201	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 021	3 000	5 007	7 021	9 619	16 106	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.4	11.1	16.0	22.3	44.2	0.38
Ortalama (TL) - Average (TL)	5 461	1 749	3 043	4 357	6 091	12 072	
Medyan (TL) - Median (TL)	4 326	1 833	3 046	4 326	5 972	10 004	
				2008			
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.4	15.2	21.9	46.7	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	8 372	2 427	4 342	6 347	9 185	19 560	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 328	2 523	4 354	6 329	9 059	15 637	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.1	10.7	15.3	21.9	46.0	0.40
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 542	2 917	5 128	7 296	10 425	21 959	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 265	3 074	5 122	7 267	10 260	17 324	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.5	10.8	15.6	22.5	44.5	0.38
Ortalama (TL) - Average (TL)	5 952	1 930	3 240	4 643	6 706	13 250	
Medyan (TL) - Median (TL)	4 589	2 006	3 230	4 596	6 636	11 052	
				2009			
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.6	10.3	15.1	21.5	47.6	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 396	2 617	4 832	7 083	10 085	22 368	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 044	2 730	4 815	7 044	9 939	17 690	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.7	15.0	21.1	47.3	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	10 738	3 210	5 712	8 076	11 329	25 365	
Medyan (TL) - Median (TL)	8 050	3 360	5 753	8 050	11 218	19 875	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.1	10.9	15.9	23.1	44.0	0.38
Ortalama (TL) - Average (TL)	6 369	1 949	3 468	5 061	7 339	14 050	
Medyan (TL) - Median (TL)	5 016	2 064	3 454	5 025	7 310	11 712	

Kaynak: TÜİK, 2007, 2008 ve 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2007, 2008 and 2009 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as “the first quintiles” and the top income group is defined as “the last quintiles”.

22.2 İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2007
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SR and equivalised household disposable income, 2007

		Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles					
	Toplam Total	**İlk % 20** The first 20%[1]	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20** The last 20%[1]	**Gini katsayısı** Gini coefficient
TR1 İstanbul - Istanbul							
Yüzde - Percentage	100.0	8.3	12.0	15.9	20.4	43.5	0.35
Ortalama (TL) - Average (TL)	11 454	4 704	6 899	8 982	11 784	24 967	
Medyan (TL) - Median (TL)	8 973	4 790	6 926	8 985	11 712	20 127	
TR2 Batı Marmara - West Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.6	13.2	17.0	22.2	40.0	0.32
Ortalama (TL) - Average (TL)	7 566	2 860	4 861	6 514	8 534	15 128	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 464	2 969	4 856	6 485	8 507	13 082	
TR3 Ege - Aegean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.7	11.2	15.5	21.8	44.8	0.38
Ortalama (TL) - Average (TL)	8 714	2 923	4 868	6 796	9 490	19 516	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 818	3 059	4 836	6 819	9 306	15 444	
TR4 Doğu Marmara - East Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.0	11.0	14.9	20.3	46.9	0.39
Ortalama (TL) - Average (TL)	10 151	3 524	5 579	7 543	10 302	23 820	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 458	3 653	5 588	7 458	10 221	17 126	
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.4	11.3	14.8	20.1	46.4	0.38
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 214	3 428	5 212	6 799	9 255	21 391	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 769	3 496	5 197	6 769	9 195	16 461	
TR6 Akdeniz - Mediterranean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.3	14.7	20.5	48.5	0.42
Ortalama (TL) - Average (TL)	6 787	2 024	3 490	5 022	6 965	16 464	
Medyan (TL) - Median (TL)	5 029	2 103	3 508	5 029	6 813	12 124	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	8.0	12.1	16.4	22.6	40.9	0.33
Ortalama (TL) - Average (TL)	6 819	2 729	4 125	5 617	7 682	13 964	
Medyan (TL) - Median (TL)	5 573	2 851	4 151	5 573	7 608	12 015	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.2	12.1	16.0	21.0	43.7	0.36
Ortalama (TL) - Average (TL)	6 928	2 496	4 183	5 585	7 248	15 162	
Medyan (TL) - Median (TL)	5 565	2 626	4 165	5 565	7 188	11 748	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.5	12.5	15.8	21.7	42.5	0.35
Ortalama (TL) - Average (TL)	7 676	2 893	4 782	6 063	8 293	16 398	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 055	3 129	4 750	6 078	8 298	12 859	
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	5.9	10.1	15.5	22.1	46.5	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	5 970	1 739	3 018	4 633	6 575	13 951	
Medyan (TL) - Median (TL)	4 643	1 786	3 021	4 661	6 546	11 117	
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	10.9	14.6	20.7	47.3	0.40
Ortalama (TL) - Average (TL)	5 001	1 643	2 694	3 656	5 202	11 851	
Medyan (TL) - Median (TL)	3 694	1 703	2 676	3 694	5 127	9 394	
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.1	11.9	15.8	20.4	44.7	0.37
Ortalama (TL) - Average (TL)	3 591	1 272	2 142	2 819	3 704	8 029	
Medyan (TL) - Median (TL)	2 794	1 345	2 162	2 794	3 647	6 475	

Kaynak: TÜİK, 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2007 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.3 İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2008
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SR and equivalised household disposable income, 2008

		Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles					
	Toplam Total	İlk % 20 The first 20%(1)	İkinci %20 Second 20%	Üçüncü %20 Third 20%	Dördüncü %20 Fourth 20%	Son %20 The last 20%(1)	Gini katsayısı Gini coefficient
TR1 İstanbul - Istanbul							
Yüzde - Percentage	100.0	7.3	11.8	15.6	21.3	44.0	0.36
Ortalama (TL) - Average (TL)	11 881	4 351	6 945	9 242	12 733	26 185	
Medyan (TL) - Median (TL)	9 148	4 652	6 924	9 192	12 646	20 829	
TR2 Batı Marmara - West Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.1	12.5	17.0	23.0	40.4	0.33
Ortalama (TL) - Average (TL)	8 064	2 871	5 016	6 853	9 298	16 305	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 738	3 000	4 999	6 750	9 164	14 247	
TR3 Ege - Aegean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.3	10.8	15.6	22.1	45.2	0.39
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 130	2 892	4 901	7 108	10 136	20 625	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 080	3 042	4 911	7 111	10 034	16 278	
TR4 Doğu Marmara - East Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.8	12.0	16.3	22.8	41.2	0.34
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 852	3 834	5 890	8 014	11 172	20 388	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 983	4 083	5 867	7 983	11 068	17 192	
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.5	10.8	14.7	20.6	47.5	0.40
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 798	3 171	5 295	7 186	10 103	23 254	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 191	3 342	5 310	7 203	9 807	17 462	
TR6 Akdeniz - Mediterranean							
Yüzde - Percentage	100.0	7.1	11.0	14.8	20.6	46.5	0.39
Ortalama (TL) - Average (TL)	7 075	2 510	3 881	5 252	7 280	16 470	
Medyan (TL) - Median (TL)	5 194	2 589	3 850	5 194	7 248	13 156	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.3	11.9	16.5	23.5	40.9	0.34
Ortalama (TL) - Average (TL)	6 825	2 486	4 046	5 635	7 976	14 026	
Medyan (TL) - Median (TL)	5 733	2 639	4 080	5 733	7 997	12 409	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.3	11.5	16.0	21.0	44.2	0.37
Ortalama (TL) - Average (TL)	6 969	2 520	4 001	5 570	7 353	15 453	
Medyan (TL) - Median (TL)	5 590	2 641	4 000	5 630	7 316	11 807	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	6.8	11.4	15.9	22.5	43.4	0.36
Ortalama (TL) - Average (TL)	8 322	2 828	4 765	6 618	9 365	18 045	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 636	2 878	4 829	6 636	9 321	14 566	
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	5.6	9.5	14.4	21.0	49.5	0.44
Ortalama (TL) - Average (TL)	6 150	1 716	2 889	4 421	6 544	15 259	
Medyan (TL) - Median (TL)	4 378	1 761	2 908	4 438	6 555	11 555	
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.8	10.5	13.9	20.8	48.0	0.40
Ortalama (TL) - Average (TL)	5 301	1 798	2 769	3 709	5 500	12 819	
Medyan (TL) - Median (TL)	3 677	1 882	2 741	3 689	5 404	10 283	
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.7	10.8	14.9	20.7	47.0	0.39
Ortalama (TL) - Average (TL)	4 193	1 387	2 263	3 117	4 354	9 856	
Medyan (TL) - Median (TL)	3 100	1 430	2 258	3 100	4 273	8 295	

Kaynak: TÜİK, 2008 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2008 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.4 İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2009
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SR and equivalised household disposable income, 2009

		Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles					
	Toplam Total	**İlk % 20** The first 20%(1)	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20** The last 20%(1)	**Gini katsayısı** Gini coefficient
TR1 İstanbul - Istanbul							
Yüzde - Percentage	100.0	7.6	11.7	15.5	20.5	44.8	0.36
Ortalama (TL) - Average (TL)	12 795	4 834	7 509	9 892	13 102	28 692	
Medyan (TL) - Median (TL)	9 844	5 042	7 536	9 853	12 906	22 881	
TR2 Batı Marmara - West Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	6.7	11.6	16.1	22.6	43.0	0.36
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 093	3 041	5 244	7 339	10 284	19 563	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 255	3 185	5 275	7 255	10 170	16 425	
TR3 Ege - Aegean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.7	11.1	15.4	21.6	45.3	0.38
Ortalama (TL) - Average (TL)	10 594	3 525	5 872	8 145	11 390	24 128	
Medyan (TL) - Median (TL)	8 089	3 727	5 878	8 098	11 235	19 946	
TR4 Doğu Marmara - East Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.3	11.8	15.7	20.5	44.8	0.37
Ortalama (TL) - Average (TL)	11 041	3 997	6 522	8 570	11 391	24 847	
Medyan (TL) - Median (TL)	8 596	4 138	6 552	8 614	11 098	19 229	
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	10.2	14.6	21.3	47.6	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	11 501	3 567	5 873	8 376	12 318	27 396	
Medyan (TL) - Median (TL)	8 206	3 670	5 901	8 209	12 115	21 882	
TR6 Akdeniz - Mediterranean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	10.6	14.7	20.8	47.4	0.40
Ortalama (TL) - Average (TL)	8 305	2 722	4 371	6 117	8 671	19 681	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 055	2 879	4 373	6 080	8 528	14 600	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.9	10.7	15.0	20.8	46.6	0.39
Ortalama (TL) - Average (TL)	8 156	2 769	4 401	6 099	8 539	19 023	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 152	2 914	4 320	6 152	8 520	13 750	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	6.5	11.5	15.8	21.0	45.3	0.38
Ortalama (TL) - Average (TL)	7 974	2 580	4 561	6 272	8 418	18 036	
Medyan (TL) - Median (TL)	6 271	2 480	4 509	6 290	8 232	13 708	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.0	12.0	16.0	21.4	43.5	0.36
Ortalama (TL) - Average (TL)	8 892	3 090	5 382	7 100	9 559	19 376	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 000	3 305	5 328	7 000	9 631	15 770	
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.1	14.8	22.4	46.8	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	5 941	1 770	3 009	4 378	6 656	13 895	
Medyan (TL) - Median (TL)	4 371	1 831	3 010	4 371	6 643	11 080	
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.5	10.4	14.2	20.4	48.5	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	5 465	1 762	2 824	3 848	5 684	13 265	
Medyan (TL) - Median (TL)	3 825	1 878	2 831	3 850	5 489	9 919	
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.5	14.6	21.3	47.7	0.41
Ortalama (TL) - Average (TL)	4 655	1 400	2 430	3 409	4 939	11 119	
Medyan (TL) - Median (TL)	3 402	1 466	2 409	3 410	4 867	8 524	

Kaynak: TÜİK, 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2009 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.5 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık gelirlerin oransal dağılımı (dikey %), 2007-2009
Quintiles ordered by equivalised household disposable income and proportional distribution of annual incomes by types of income (vertical %), 2007-2009

Gelir türleri - Types of income	Toplam Total	Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles: İlk % 20 The first 20%(1)	İkinci %20 Second 20%	Üçüncü %20 Third 20%	Dördüncü %20 Fourth 20%	Son %20 The last 20%(1)
			2007			
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret - Wage and salary	39.7	24.2	37.0	39.8	43.0	40.4
Yevmiye - Casual	4.0	21.3	10.9	6.1	3.6	0.6
Müteşebbis - Entreprenurial	23.2	26.1	22.3	19.5	17.3	26.7
Tarım - Agricultural	6.4	18.0	11.8	8.3	6.0	3.9
Tarım dışı - Non-agricultural	16.8	8.1	10.5	11.1	11.3	22.8
Gayrimenkul - Rental income	4.1	1.8	1.8	1.8	3.1	5.7
Menkul kıymet - Property income	7.0	4.3	5.4	6.5	6.6	7.9
Sosyal transferler - Social transfers	18.2	14.3	17.5	22.2	22.9	15.6
Emekli, dul-yetim aylık.- Pensions and survivors' benefits	17.0	7.2	15.2	21.1	22.0	15.1
Diğer sosyal transferler - Other social transfers	1.1	7.1	2.3	1.0	0.9	0.5
Hanelerarası transferler (alınan)						
Inter-household transfers (received)	2.6	6.6	3.8	2.9	2.2	2.2
Diğer gelirler - Other incomes	1.1	1.5	1.2	1.3	1.4	0.9
			2008			
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret - Wage and salary	41.9	23.1	39.0	42.6	45.1	42.6
Yevmiye - Casual	4.1	23.9	11.5	5.4	3.1	0.9
Müteşebbis - Entreprenurial	22.4	26.7	22.8	18.1	18.0	25.0
Tarım - Agricultural	6.2	16.4	11.2	8.3	6.7	3.5
Tarım dışı - Non-agricultural	16.1	10.3	11.6	9.9	11.3	21.4
Gayrimenkul - Rental income	4.4	1.7	1.8	2.3	3.6	6.1
Menkul kıymet - Property income	4.2	2.7	2.8	2.7	3.5	5.4
Sosyal transferler - Social transfers(2)	19.1	14.0	16.7	23.8	22.6	17.2
Emekli, dul-yetim aylık.- Pensions and survivors' benefits	18.1	8.2	14.6	22.5	21.7	16.8
Diğer sosyal transferler - Other social transfers	1.1	5.8	2.1	1.3	0.9	0.4
Hanelerarası transferler (alınan)						
Inter-household transfers (received)	3.1	6.6	4.6	4.0	3.2	2.1
Diğer gelirler - Other incomes	0.9	1.3	1.0	1.0	0.9	0.8
			2009			
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret - Wage and salary	42.9	25.5	40.0	42.8	45.8	43.8
Yevmiye - Casual	3.5	21.5	9.7	5.1	2.7	0.8
Müteşebbis - Entreprenurial	20.4	23.4	20.9	18.7	16.0	22.3
Tarım - Agricultural	5.4	14.5	10.1	7.1	5.7	3.1
Tarım dışı - Non-agricultural	15.0	8.9	10.8	11.6	10.3	19.3
Gayrimenkul - Rental income	5.0	1.9	1.7	2.5	3.6	7.1
Menkul kıymet - Property income	5.3	2.8	3.2	3.8	4.7	6.7
Sosyal transferler - Social transfers	19.6	15.9	19.3	22.9	23.6	17.3
Emekli, dul-yetim aylık.- Pensions and survivors' benefits	18.3	9.1	16.4	21.4	22.6	16.8
Diğer sosyal transferler - Other social transfers	1.3	6.8	2.8	1.5	1.0	0.5
Hanelerarası transferler (alınan)						
Inter-household transfers (received)	3.1	8.0	4.8	4.0	3.4	2.0
Diğer gelirler - Other incomes(3)	0.2	1.1	0.4	0.2	0.1	0.0

Kaynak: TÜİK, 2007, 2008 ve 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
2. Toplam gelire izafi kira dahil değildir.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.
(2) Sosyal transferlere 2008 yılından itibaren emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatları dahil edilmiştir.
(3) 2009'dan itibaren "Diğer gelirler"e vergi iadesi geliri dahil değildir.

Source: TurkStat, 2007, 2008 and 2009 Income and Living Conditions Survey
Note 1. Reference periods of income information is the previous calendar year.
2. Imputed rent is not included to total incomes.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".
(2) Pensions and severence pay are included in the social transfers beginning from 2008.
(3) Tax refund is not included in other incomes onwards 2009.

22.6 Hanehalkı fertlerinin esas işteki meslek gruplarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2009
Average annual main job incomes of individuals by employment status according to occupation groups at main job, 2007-2009 (TL)

Meslek grubu - Classification of occupation ISCO, 88	**Toplam** Total	**Türkiye** - Turkey		**Kır -** Rural		**Kent -** Urban	
		Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
				2007			
Toplam - Total	10 005	10 616	7 470	7 861	4 156	11 792	8 651
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	20 567	20 824	17 780	13 897	13 984	22 582	18 243
Profesyonel meslek mensupları - Professionals	17 663	19 543	14 273	13 694	13 193	20 291	14 367
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	12 544	13 058	11 207	10 859	10 180	13 290	11 308
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar - Clerks	9 854	10 706	8 551	8 611	6 309	11 002	8 830
Hizmet ve satış elemanları Service workers, shop and market sales workers	7 880	8 397	5 616	7 800	4 092	8 538	5 800
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	6 505	7 359	3 062	7 294	3 147	7 812	2 298
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	7 732	8 303	2 676	6 965	2 713	8 657	2 669
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	8 424	8 708	6 028	8 155	5 315	8 876	6 174
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar-Elementary occupations	5 290	5 804	3 737	4 650	2 278	6 280	4 358
				2008			
Toplam - Total	10 922	11 542	8 400	8 692	5 214	12 875	9 558
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	21 222	21 177	21 656	15 119	16 228	23 018	22 874
Profesyonel meslek mensupları - Professionals	19 075	20 881	15 576	14 938	14 518	22 062	15 717
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	13 890	14 977	11 394	12 252	11 332	15 363	11 402
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar - Clerks	10 755	11 674	9 329	10 824	8 398	11 796	9 450
Hizmet ve satış elemanları Service workers, shop and market sales workers	8 899	9 438	6 684	8 244	5 558	9 742	6 895
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	7 064	7 984	3 050	7 935	3 219	8 400	1 770
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	8 428	9 018	3 436	7 564	3 944	9 413	3 289
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	9 814	10 148	6 751	9 197	5 087	10 461	7 201
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar-Elementary occupations	5 817	6 365	4 243	5 040	2 436	7 100	4 926
				2009			
Toplam - Total	11 966	12 613	9 443	8 988	5 220	14 180	10 717
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	22 456	22 877	19 101	14 006	13 894	25 349	20 158
Profesyonel meslek mensupları - Professionals	21 470	23 819	17 400	20 061	16 807	24 386	17 451
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	15 485	16 464	13 142	14 188	11 382	16 794	13 338
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar - Clerks	11 516	12 280	10 436	12 013	9 073	12 314	10 578
Hizmet ve satış elemanları Service workers, shop and market sales workers	10 088	10 937	6 907	9 173	5 405	11 333	7 192
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	6 937	7 669	2 969	7 659	3 029	7 743	2 489
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	9 330	9 909	3 955	8 270	3 974	10 292	3 949
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	10 612	10 809	8 298	9 454	6 834	11 172	8 521
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar-Elementary occupations	6 431	7 156	4 624	5 936	2 503	7 693	5 292

Kaynak: TÜİK, 2007, 2008 ve 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Source: TurkStat, 2007, 2008 and 2009 Income and Living Conditions Survey

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

22.7 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2009
Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job, 2007-2009 (TL)

İşteki durum - Status in employment ICSE, 93	**Toplam** Total	**Türkiye -** Turkey		**Kır -** Rural		**Kent -** Urban	
		Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
				2007			
Toplam - Total	10 005	10 616	7 470	7 861	4 156	11 792	8 651
Ücretli, maaşlı - Regular employee	10 308	10 529	9 490	8 116	7 202	11 002	9 782
Yevmiyeli - Casual employee	4 241	4 837	2 263	4 064	1 492	5 278	2 624
İşveren - Employer	25 411	26 279	14 501	18 533	9 228	28 176	15 855
Kendi hesabına - Self employed	8 106	8 801	4 176	7 860	3 587	10 227	5 349
				2008			
Toplam - Total	10 922	11 542	8 400	8 692	5 214	12 875	9 558
Ücretli, maaşlı - Regular employee	11 471	11 770	10 422	9 685	8 652	12 242	10 696
Yevmiyeli - Casual employee	4 511	5 071	2 496	4 171	1 566	5 664	3 007
İşveren - Employer	26 846	27 450	19 765	19 701	14 678	29 575	22 425
Kendi hesabına - Self employed	8 344	9 224	3 724	8 176	3 419	10 960	4 314
				2009			
Toplam - Total	11 966	12 613	9 443	8 988	5 220	14 180	10 717
Ücretli, maaşlı - Regular employee	13 006	13 399	11 732	11 268	9 536	13 816	11 996
Yevmiyeli - Casual employee	4 450	5 010	2 446	4 195	1 682	5 467	2 932
İşveren - Employer	27 247	27 989	17 821	17 444	8 459	31 021	23 055
Kendi hesabına - Self employed	8 565	9 422	3 935	7 791	3 373	11 867	4 709

Kaynak: TÜİK, 2007, 2008 ve 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Source: TurkStat, 2007, 2008 and 2009 Income and Living Conditions Survey

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

22.1 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri
Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job
2009

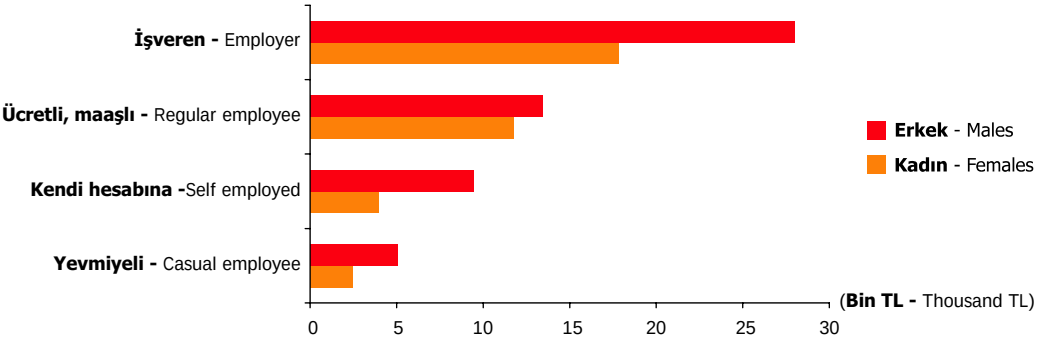

22.8 Gelire dayalı göreli yoksulluk sınırlarına göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, 2007-2009

Number of poors, poverty rate and poverty gap by relative poverty thresholds based on income, 2007-2009

Medyan gelire göre By median income	Yoksulluk sınırı Poverty threshold (TL)			Yoksul sayısı Number of poors (**Bin kişi** - in thousand)			Yoksulluk oranı Poverty rate (%)			Yoksulluk açığı Poverty gap[1]		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Türkiye - Turkey												
Yoksulluk riski, %40												
Risk of poverty rate, 40%	2 433	2 531	2 818	6 799	7 021	7 485	9.9	10.1	10.6	24.5	23.7	25.6
Yoksulluk riski, %50												
Risk of poverty rate, 50%	3 041	3 164	3 522	11 163	11 580	12 097	16.3	16.7	17.1	26.4	25.6	28.0
Yoksulluk riski, %60												
Risk of poverty rate, 60%	3 649	3 797	4 227	16 053	16 714	17 123	23.4	24.1	24.3	28.4	27.9	29.6
Yoksulluk riski, %70												
Risk of poverty rate, 70%	4 257	4 430	4 931	20 595	21 358	21 938	30.1	30.9	31.1	31.2	31.3	32.4
Kent - Urban												
Yoksulluk riski, %40												
Risk of poverty rate, 40%	2 809	2 906	3 220	4 103	4 074	4 426	8.6	8.7	9.1	21.6	24.9	24.3
Yoksulluk riski, %50												
Risk of poverty rate, 50%	3 511	3 623	4 025	7 028	7 096	7 511	14.7	15.2	15.4	24.4	24.0	25.5
Yoksulluk riski, %60												
Risk of poverty rate, 60%	4 213	4 359	4 830	10 181	10 366	10 898	21.3	22.2	22.3	27.0	26.7	27.0
Yoksulluk riski, %70												
Risk of poverty rate, 70%	4 915	5 086	5 635	13 830	13 793	14 286	29.0	29.6	29.2	28.9	29.3	29.8
Kır - Rural												
Yoksulluk riski, %40												
Risk of poverty rate, 40%	1 730	1 836	2 006	1 769	1 763	2 014	8.5	7.8	9.3	22.3	21.7	25.9
Yoksulluk riski, %50												
Risk of poverty rate, 50%	2 163	2 295	2 508	3 123	3 198	3 488	15.1	14.2	16.1	24.2	23.9	24.7
Yoksulluk riski, %60												
Risk of poverty rate, 60%	2 596	2 754	3 009	4 583	4 976	4 994	22.1	22.0	23.1	27.0	24.8	27.0
Yoksulluk riski, %70												
Risk of poverty rate, 70%	3 028	3 213	3 511	6 153	6 726	6 695	29.7	29.8	30.9	28.7	27.4	29.8

Kaynak: TÜİK, 2007, 2008 ve 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Not 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

2. Türkiye, kentsel ve kırsal yerler için ayrı ayrı yoksulluk sınırları hesaplandığından kent ve kır toplamı Türkiye sonuçlarını vermemektedir.

(1) Yoksulluk açığı, yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Yoksulluk açığı =((Yoksulluk sınırı-Yoksulların EFB medyan geliri) /Yoksulluk sınırı)*100 formülüne göre hesaplanmıştır.

Source: TurkStat, 2007, 2008 and 2009 Income and Living Conditions Survey

Note 1. Reference periods of income information is the previous calendar year.

2. Due to separate poverty thresholds are calculated for Turkey, urban and rural areas, sum of urban and rural doesn't give Turkey.

(1) Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the severity of poverty is too much if it approaches to "100" and it represents the poverty risk degree is lower if it reduces.

Poverty gap is calculated as this formula:
Poverty gap =((Poverty threshold-Median income of poors by EII) /Poverty threshold)*100

22.9 İBBS 'ye ve gelire dayalı göreli yoksulluk sınırlarına göre bölgesel yoksul sayıları ve yoksulluk oranı, 2007-2009
Number of regional poors and regional poverty rates by SR and relative poverty thresholds based on income, 2007-2009

Bölgeler - Regions	Yoksulluk sınırı Poverty threshold (TL)			Yoksul sayısı Number of poors (Bin kişi - in thousand)			Yoksulluk oranı Poverty rate (%)		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
TR1 İstanbul - İstanbul									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	4 487	4 574	4 922	887	1 224	1 199	7.2	9.9	9.5
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	5 384	5 489	5 907	1 955	2 165	1 875	15.8	17.4	14.9
TR2 Batı Marmara - West Marmara									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	3 232	3 369	3 628	350	380	437	12.1	12.9	14.3
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 879	4 043	4 353	555	582	648	19.1	19.7	21.2
TR3 Ege - Aegean									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	3 409	3 540	4 044	1 266	1 426	1 254	14.0	15.7	13.6
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	4 091	4 238	4 853	1 973	2 031	1 875	21.8	22.3	20.4
TR4 Doğu Marmara - East Marmara									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	3 729	3 992	4 298	653	598	709	10.7	9.5	10.8
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	4 475	4 790	5 158	1 082	1 105	1 190	17.6	17.5	18.1
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	3 385	3 596	4 103	499	828	893	7.8	12.7	13.5
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	4 062	4 315	4 924	981	1 231	1 388	15.4	18.9	20.9
TR6 Akdeniz - Mediterranean									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 515	2 597	3 027	1 284	875	1 051	14.9	10.0	11.8
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 018	3 117	3 633	1 901	1 431	1 860	22.1	16.4	20.8
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 787	2 867	3 076	337	472	435	9.1	12.7	11.8
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 344	3 440	3 691	689	735	729	18.7	19.8	19.8
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 782	2 795	3 135	549	524	621	12.3	11.9	14.1
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 339	3 354	3 762	832	844	875	18.7	19.2	19.8
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	3 028	3 318	3 500	226	338	275	9.2	13.7	11.1
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 633	3 981	4 200	375	506	422	15.3	20.6	17.0
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 322	2 189	2 186	405	379	314	18.9	17.7	14.9
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	2 786	2 627	2 623	565	558	490	26.4	26.1	23.3
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	1 847	1 838	1 912	441	323	387	13.0	9.3	10.9
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	2 217	2 206	2 295	656	608	662	19.3	17.6	18.6
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia									
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	1 397	1 550	1 701	761	895	999	11.0	12.7	13.7
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	1 676	1 860	2 041	1 202	1 387	1 548	17.4	19.7	21.2

Kaynak: TÜİK, 2007, 2008 ve 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
2. Her bölge için eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirin medyan değeri kullanılarak ayrı ayrı yoksulluk sınırı hesaplanmıştır.

Source: TurkStat, 2007, 2008 and 2009 Income and Living Conditions Survey
Note 1. Reference periods of income information is the previous calendar year.
2. Separate poverty threshold is calculated for each region by using median value of equivalised household disposable income.

22.10 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin dağılımı, 2008-2009

Distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2008-2009

Yaşam koşulları göstergeleri Living conditions indicators	**Toplam** - Total		**Gelir grubu** - Income group: **Medyan gelirin %60'ının altında olanlar** Below 60% of median income		**Medyan gelirin %60 ile %120'si arasında olanlar** Between 60% and 120% of median income		**Medyan gelirin %120'sinden daha fazla olanlar** Above 120% of median income	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Kurumsal olmayan nüfus (Bin kişi) Non-institutional population (in thousand)	69 231	70 542	16 714	17 123	25 306	25 785	27 212	27 633
Konuta mülkiyet durumu - Tenure status (%)								
Ev sahibi - Owner	61.0	60.8	58.1	60.5	57.5	55.4	65.9	66.1
Kiracı - Tenant	22.4	22.0	24.5	22.1	24.3	25.8	19.2	18.4
Lojman - Lodging	1.1	1.2	0.1	0.1	1.3	1.4	1.6	1.9
Diğer - Other	15.6	15.9	17.3	17.3	16.8	17.5	13.3	13.6
Konut ve çevre problemleri Problems with the dwelling and environment (%)								
Sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçeveleri vb. problem Leaking roof, damp walls, floors or foundation, or rot in window frames of floor and etc.								
Var - Exist	39.0	42.2	62.8	64.7	41.1	44.1	22.4	26.5
Yok - Absent	61.0	57.8	37.2	35.3	58.9	56.0	77.6	73.5
Konutun izolasyonundan dolayı ısınma sorunu Heating problem due to isolation of dwelling								
Var - Exist	38.5	42.9	57.9	61.7	39.8	44.5	25.3	29.8
Yok - Absent	61.5	57.1	42.1	38.3	60.2	55.5	74.7	70.2
Odaların karanlık olması veya yeterli ışık alamaması gibi bir sorun Problem with rooms: too dark and not enough light								
Var - Exist	19.3	28.0	28.4	34.6	18.3	29.4	14.6	22.5
Yok - Absent	80.7	72.0	71.6	65.4	81.7	70.6	85.4	77.5
Komşulardan veya sokaktan gelen gürültü problemi Noise from neighbours or from the street								
Var - Exist	21.2	20.5	16.9	16.0	21.9	21.8	23.1	22.1
Yok - Absent	78.8	79.5	83.1	84.0	78.1	78.2	76.9	77.9
Trafik veya endüstrinin neden olduğu hava kirliliği, çevre kirliliği veya diğer çevresel sorunlar Pollution, grime due to traffic or industry or other environmental problems								
Var - Exist	23.5	30.6	19.4	29.6	23.7	29.9	25.9	31.9
Yok - Absent	76.5	69.4	80.6	70.4	76.3	70.1	74.1	68.1
Suç veya şiddet olayları ile yoğun bir şekilde karşılaşma sorunu - Crime violence or vandalism intensively in the area								
Var - Exist	11.3	12.4	8.4	9.3	11.9	13.1	12.6	13.6
Yok - Absent	88.7	87.6	91.6	90.7	88.1	86.9	87.4	86.4
Konut masrafları - Housing costs (%)								
Çok yük getiriyor - A heavy burden	25.4	29.6	42.5	47.8	28.1	31.5	12.3	16.4
Biraz yük getiriyor - A slight burden	60.6	58.9	49.8	47.3	61.9	59.8	66.1	65.4
Yük getirmiyor - Not burden at all	14.0	11.5	7.6	4.9	10.0	8.8	21.7	18.2

22.10 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin dağılımı, 2008-2009 (devam)

Distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2008-2009 (continued)

Yaşam koşulları göstergeleri Living conditions indicators	**Toplam** - Total		**Gelir grubu** - Income group **Medyan gelirin %60'ının altında olanlar** Below 60% of median income		**Medyan gelirin %60 ile %120'si arasında olanlar** Between 60% and 120% of median income		**Medyan gelirin %120'sinden daha fazla olanlar** Above 120% of median income	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Borç ve taksit ödemeleri (Konut alımı ve konut masrafları dışında) Installments and loans (Other than mortgage-for the main dwelling-and housing cost)(%)								
Çok yük getiriyor - A heavy burden	25.0	29.3	27.4	33.0	27.4	30.9	21.3	25.7
Biraz yük getiriyor - A slight burden	29.0	26.8	19.8	15.0	28.7	27.3	34.8	33.6
Yük getirmiyor - Not burden at all	3.7	3.2	0.8	0.8	2.7	2.3	6.4	5.6
Borç/taksiti olmayanlar Haven't any installment/loan	42.4	40.7	52.0	51.2	41.2	39.6	37.5	35.1
İhtiyaçların karşılanma durumu Capacity to meet the needs (%)								
Evden uzakta bir haftalık tatili karşılama durumu - Capacity to afford paying for one week annual holiday away from home								
Karşılanabiliyor - Afford	11.2	12.6	0.8	0.7	3.7	4.8	24.5	27.2
Karşılanamıyor - Can not afford	88.8	87.4	99.2	99.3	96.3	95.2	75.5	72.8
İki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek yeme durumu - Capacity to afford a meal with meat, chicken or fish every second day								
Yiyebiliyor - Eat	41.3	39.5	14.6	15.5	33.1	31.3	65.4	62.0
Yiyemiyor - Can not eat	58.7	60.5	85.4	84.5	66.9	68.7	34.6	38.0
Beklenmedik harcamaların karşılanma durumu Capacity to afford unexpected financial expenses								
Karşılanabiliyor - Afford	28.9	37.5	8.1	13.9	22.5	31.2	47.6	57.9
Karşılanamıyor - Can not afford	71.1	62.5	91.9	86.1	77.5	68.8	52.4	42.1
Evin ısınma ihtiyacının yeterince karşılanabilme durumu Ability to keep home adequately warm								
Karşılanabiliyor - Afford	59.0	62.2	37.4	43.4	57.1	60.1	74.1	75.8
Karşılanamıyor - Can not afford	41.0	37.8	62.6	56.6	42.9	39.9	25.9	24.2
Yıpranmış ve eskimiş mobilyaların yenilenebilme durumu Replacing worn furniture								
Yenilenebiliyor - Replace	17.4	17.9	2.9	3.8	10.5	11.0	32.6	33.1
Yenilenemiyor - Can not replace	82.6	82.1	97.1	96.2	89.5	89.0	67.4	66.9
Yeni giysiler alabilme durumu Replacing old clothes with new								
Alınabiliyor - Receiving	54.5	56.1	30.1	32.1	51.4	53.2	72.4	73.7
Alınamıyor - Not receiving	45.5	43.9	69.9	67.9	48.6	46.8	27.6	26.3

Kaynak: TÜİK, 2008, 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Source: TurkStat, 2008, 2009 Income and Living Condition Survey

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

İÇİNDEKİLER

		Sayfa Page
	Açıklama	**404**
	Grafik	
23.1	Yoksul oranı, 2009	**417**
	Tablo	
23.1	Hanehalkı büyüklüğüne göre tüketim harcamasının dağılımı, 2008-2009	**407**
23.2	Konuta mülkiyet şekline göre tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2008-2009	**407**
23.3	Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2008	**408**
23.4	Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2009	**409**
23.5	Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2008	**410**
23.6	Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2009	**411**
23.7	İBBS 2'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2008	**412**
23.8	İBBS 2'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2009	**414**
23.9	Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre yoksulluk oranları, 2008-2009	**416**
23.10	Hanehalkı büyüklüğüne göre yoksulluk oranları, 2008-2009	**416**
23.11	Hanehalkı fertlerinin eğitim durumuna göre yoksulluk oranları, 2008-2009	**417**

CONTENTS

	Explanation
	Graph
23.1	Rate of poor, 2009
	Table
23.1	Distribution of consumption expenditures by household size, 2008-2009
23.2	Distribution of consumption of expenditures by ownership status of the dwelling, Turkey, 2008-2009
23.3	Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2008
23.4	Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2009
23.5	Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2008
23.6	Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2009
23.7	Distribution of expenditure groups by SR 2, 2008
23.8	Distribution of expenditure groups by SR 2, 2009
23.9	Poverty rates according to poverty line methods, 2008-2009
23.10	Poverty rates according to household size, 2008-2009
23.11	Poverty rates according to educational level of the household members, 2008-2009

AÇIKLAMA

TÜKETİM HARCAMASI

Gelişen ve sürekli değişen bir sosyo-ekonomik yapı içinde bulunan ülkemizde, bireylerin ve bunların oluşturduğu hanehalkının tüketim harcamalarını sosyo-ekonomik kesimler ve bölgelere göre ortaya çıkaran çalışmalar "Hanehalkı Bütçe Anketleri"dir. Bu anketlerle, hanehalkı büyüklükleri, hanehalkı fertlerinin işgücü ve çalışma durumları, hanehalkının toplam geliri ve tüketim harcaması türleri hakkında bilgiler derlenmektedir.

Bu bölümde 2006, 2007, 2008 ve 2009 yılları Hanehalkı Bütçe Anketi sonuçlarından elde edilen bazı veriler sunulmaktadır. Hanehalkı bütçe anketinden elde edilen tüketim harcamaları bilgileri ile; tüketici fiyat endekslerinde kullanılacak maddelerin seçimi ve temel yıl ağırlıklarının elde edilmesi; hanelerin tüketim kalıplarında zaman içinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi; milli gelir hesaplamalarında özel nihai tüketim harcamaları tahminlerine yardımcı olacak verilerin derlenmesi; yoksulluk sınırının belirlenmesi vb. diğer sosyo-ekonomik analizler ile; asgari ücret tespit çalışmaları için gerekli verilerin elde edilmesi amaçlanmaktadır.

2003 Hanehalkı Bütçe Anketi, 1 Ocak-31 Aralık 2003 tarihleri arasında bir yıl süre ile, kentsel kesimden her ay değişen yaklaşık 1512 ve kırsal kesimden yine her ay değişen yaklaşık 648 hanehalkı olmak üzere aylık 2160, yıllık ise 25920 örnek hanehalkına uygulanarak, Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile İstatistiki Bölge Birim Sınıflaması Düzey 1 ve Düzey 2 ayrımında tüketim harcaması ve gelir dağılımı göstergeleri elde edilmiştir. 2004-2008 Hanehalkı Bütçe Anketleri, bir yıl süre ile her ay değişen yaklaşık 720, yıllık ise 8640 örnek hanehalkına uygulanmıştır. 2009 Hanehalkı Bütçe Anketi ise 12600 hanede uygulanmıştır. Anketlerden, Türkiye geneli ile kentsel ve kırsal yerler ayrımında tüketim harcaması ve yoksullukla ilgili göstergeler elde edilmiştir.

Anketten istatistiki bölge birimleri bazında tahmin üretmek üzere; 2007, 2008 ve 2009 Hanehalkı Bütçe Anketlerinin uygulandığı örnek hanelerin tamamı birleştirilerek, 2007-2008-2009 yıllarına ait hanehalkı harcamaları elde edilmiş; 2007 ve 2008 yıllarındaki harcama değerleri 2009 yılının ilgili ayındaki fiyatlarına çekilmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun veya bulunmasın aynı evde oturan veya aynı evin bir kısmında yaşayan, aynı kazandan yemek yiyen, gelir ve giderlerini ayırmayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine katılan bir veya birkaç kişinin oluşturduğu topluluktur.

Hanehalkı ferdi: Anket ayı içerisinde hanehalkını meydana getiren topluluğun bir üyesidir. Misafirler, askerde, hapiste, yurt dışında ve çalışma, eğitim gibi nedenlerden dolayı uzun süreli hane dışında olan fertler hanehalkı fertlerine dahil edilmemiştir. Hanehalkı ferdi olup devamlı olarak hanehalkı dışında başka bir yerleşim yerine yerleşmek amacıyla gidenler hanehalkı ferdi olarak kapsanmamıştır.

Hanehalkı tüketim harcaması: Hanehalklarının anket ayı içinde gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içecekler, sigara ve tütün, giyim ve ayakkabı, konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar, mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri, sağlık, ulaştırma, haberleşme, eğlence ve kültür, eğitim hizmetleri, lokanta ve oteller ile çeşitli

EXPLANATION

CONSUMPTION EXPENDITURES

Turkey being in a process of development and having an ever-changing socio-economic structure, the consumption expenditures of the households are determined through the "Household Budget Surveys" for each socio-economic sector and region. Through these surveys information on the household size, employment conditions of the individuals in the household, the total household income and consumption expenditure types are gathered.

In this section, some results are presented which were obtained from the 2006, 2007, 2008 and 2009 Household Budget Surveys. With information about consumption expenditures obtained from Household Budget Survey it is aimed; to determine the items to be included in consumer price indices and the base year weights; to monitor the changes of households' consumption patterns within the time; to compile the data which will help in forecasting private final consumption expenditures used in the national income calculation; to obtain required data for the determination of poverty line, minimum wage and other socio-economic analysis.

2003 Household Budget Survey was conducted during one year between 1 January-31 December 2003 for total 2160 households in each month (approximately 1512 households for urban and 648 households for rural areas) and 25920 sample households yearly total. From this survey it is possible to have indicators on income distribution and consumption expenditure for whole Turkey at urban and rural discrimination and Statistical Classifications of Regions at Level 1 and Level 2. The 2004-2008 Household Budget Surveys were conducted during one year for total 720 households in each month and 8640 sample households yearly total. The 2009 Household Budget Survey was conducted 12600 sample households. Indicators on consumption expenditure and poverty for whole Turkey at urban and rural discrimination have been obtained from these surveys.

About to produce estimates at the level of classification of statistical regional units, whole sample households of 2007, 2008 and 2009 Household Budget Surveys and are combined so as to obtain household expenditures for years 2007-2008-2009. Then monthly expenditure values of 2007 and 2008 have been pulled over related months' price level of 2009.

Definitions and Concepts

Household: The household is a group consisting of one or several persons, irrespective of the existence of a family tie among them, who live in the same house or a part there of, eating from the same kitchen, pooling their incomes and expenditures and participating in the household services and management.

Household member: He/she is the member of the group which constitutes the household in the survey month. Guests and members who are in the army, in prison, in abroad or left the household for a long time for work or education were excluded. The ones who left the household to settle down another place were not recorded as a household member.

Household consumption expenditure: Household consumption covers the purchases paid cash or on installments for food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages, cigarette and tobacco, clothing and shoe expenditures, housing, water supply, electricity, fuels, house furnishings, goods and services for

mal ve hizmetler ile ilgili ihtiyaçlarını karşılamak için yapmış olduğu peşin veya vadeli mal ve hizmet satın alışları, hanehalkı fertlerinin kendi ekonomik faaliyetleri sonucu elde ettiği ürünlerden tükettikleri, hanede iktisaden faal olan fertlerin çalıştığı işyerinde üretilen ya da satışa sunulan mal ve hizmetlerden hanede tüketilenler, hanehalkının özel kişi ve kuruluşlara vermek üzere hediye veya yardım amacıyla satın aldığı mal ve hizmetlerin değeri ve izafi kira değerini kapsamaktadır.

Konutun Mülkiyet Şekli

Ev sahibi: Hanehalkı fertlerinden birinin sahip olduğu (mülkiyetinde bulunan) konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Kiracı: Mülkiyeti kendilerine ait olmayan bir konutta ayni veya nakdi bir bedel ödeyerek oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Lojman: Mülkiyeti devlete veya çalıştığı işyerine ait olan veya kirası işyeri tarafından ödenen bir konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Diğer: Hanehalkının oturduğu konuta hiç bir bedel ödemeden ya da piyasanın altında çok az bir değer ödeyerek baba evi, akraba evi vb. şekilde oturduğu konuta tasarruf şeklidir.

%20'lik Hanehalkı Gruplarının Belirlenmesi

Hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı %20'lik gruplar: Anket kapsamında görüşme yapılan tüm hanelerin son bir yılda elde ettiği toplam kullanılabilir hanehalkı gelirleri; uygulama aylık gerçekleştirildiği için (Ocak-Aralık) tüm gelirlerin karşılaştırılabilir olması amacıyla endekslenerek yıl sonuna (Aralık ayına) çekilmiş, hanehalkı kullanılabilir gelirleri küçükten büyüğe doğru sıralanmış ve haneler 5 eşit parçaya bölünmek suretiyle %20'lik gruplar oluşturulmuştur.

Hanehalkı tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik gruplar: Ay bazında, haneler toplam tüketim harcamalarına göre küçükten büyüğe sıralanmış ve haneler yine 5 eşit parçaya bölünerek aylık %20'lik gruplar oluşturulmuştur. Anket çalışmasının tamamı için kullanılacak %20'lik gruplara ulaşmak yani aylık ortalama değerlerin bulunabilmesi için her ayın ilgili %20'lik gruplarının toplamının basit ortalaması alınmıştır.

%20'lik hanehalkı grupları yerleşim yerlerine göre ayrı ayrı sıralama düzeni çerçevesinde oluşturulduğundan, kent ve kır değerlerinin toplamı alınarak Türkiye değerine ulaşılamaz. Çünkü her yerleşim düzeyi bağımsız ele alınarak sıralanmakta ve %20'lik hanehalkı grupları oluşturularak bu gruplar içerisindeki alt özellikler ayrı ayrı hesaplanmaktadır.

YOKSULLUK ÇALIŞMASI

Yoksulluk ile ilgili çalışmaların en temel veri kaynağı, hanehalklarının gelir, harcama ve sosyal durumlarıyla ilgili bilgilerin derlendiği, hanehalkı gelir ve tüketim harcamaları araştırmalarıdır.

Tanım ve Kavramlar

Yoksulluk: İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumudur. Yoksulluğu dar ve geniş anlamda olmak üzere iki türlü tanımlamak mümkündür. Dar anlamda yoksulluk, açlıktan ölme ve barınacak yeri olmama durumu iken, geniş anlamda yoksulluk, gıda, giyim ve barınma gibi olanakları yaşamlarını devam ettirmeye yettiği halde toplumun genel düzeyinin gerisinde kalmayı ifade eder.

household maintenance, health, transportation, communication, culture and entertainment, education, restaurant and other needs and for the materials consumed from the households own production activities, consumed materials and services in the household which are produced or sold by economically active persons in their work place and consumed from stock in the survey month and purchased good and services to give others as gift and aid and imputed rent.

Ownership Status of the Dwelling

Owner: It is an ownership status of household who live in house which is belong to one of the members of the household.

Tenant: It is an ownership status of households who live in house which is not belong to them by paying rent in kind or in cash.

Lodging: It is an ownership status of households who live in a house which belongs to government or workplace or whose rent is paid by workplace of one of the members of household.

Other: It is an ownership status of households who live in house like family house, relative house etc. without any payment or paying a small amount of money.

Determining the Quintiles of Household Groups

Quintiles ordered by household disposable income: Because of the application of the survey was on a monthly basis (January-December), total monthly household disposable income were inflated to make yearly disposable income comparable. After this operation, disposable incomes of all households surveyed were ordered from less to more separately and quintiles were constituted by dividing the households to 5 equal parts.

Quintiles ordered by household consumption expenditures: In this method, households were ordered by their total consumption expenditures for each month independently. All quintiles were constituted by dividing the households to 5 equal parts. After this operation, the simple average of quintile totals of each month was calculated to find the monthly average values.

In this survey, it is not possible to reach total values of Turkey by taking the sum of values for rural and urban areas by using quintiles. Because settlements were ordered by taking them independently and quintiles were constituted and sub-characteristics of these groups are calculated separately.

POVERTY STUDY

The fundamental data source of the studies on poverty is the household income and consuption expenditures surveys in which information on the incomes, expenditures and social status of households is compiled.

Definitions and Concepts

Poverty: The situation in which people can not meet their basic needs. It is possible to define poverty in two ways, narrow and broad meanings. While the poverty in a narrow meaning is the state of hunger and not having a shelter, the poverty in a broad meaning is the state in which although the food, clothing and housing opportunities are enough to live, the living standards are quite below the level of the general society.

Mutlak yoksulluk: Hanehalkı veya bireyin yaşamını sürdürebilecek asgari refah düzeyini yakalayamaması durumudur. Bu nedenle, mutlak yoksulluğun ortaya çıkarılması, bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan minimum tüketim ihtiyaçlarının belirlenmesini gerektirir. Mutlak yoksul oranı, bu asgari refah düzeyini yakalayamayanların sayısının toplam nüfusa oranıdır. Bu çalışmada gerek gıda, gerekse gıda dışı harcama bileşenlerini içeren mutlak yoksulluk sınırları hesaplanmıştır.

Çalışmada, gıda yoksulluğunun temelini teşkil edecek olan gıda sepetinin belirlenmesinde Hanehalkı Bütçe Anketi verileri kullanılmıştır. Gıda harcamasına göre sıralı 3. ve 4. %10'luk dilimler, referans grup olarak alınmış ve bu hanelerin gıda tüketiminde en önemli paya sahip 80 madde gıda sepeti olarak tespit edilmiştir. Bir ferdin günlük asgari 2100 kalori almasını sağlayacak miktarlar, bu 80 maddeden oluşturulmuştur. Bu sepetin maliyeti gıda yoksulluk sınırı olarak alınmıştır. Gıda yoksulluk oranı, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, gıda yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak hesaplanmıştır.

Fertlerin gıdanın yanısıra gıda dışı ihtiyaçları da bulunmaktadır. Bu ihtiyaçları göz önüne almak için gıda yoksulluk sınırına, gıda dışı mal ve hizmet payının da eklenmesi gerekmektedir. Bu yoksulluk sınırının belirlenmesi amacıyla da toplam tüketimleri gıda yoksulluk sınırının hemen üstünde olan hanelerin toplam harcama içindeki gıda dışı harcama payı alınmıştır. Bu oran 2008 yılı için %64, 2009 yılı için %65 olarak belirlenmiştir. Buna göre gıda ve gıda dışı mal ve hizmetleri kapsayacak şekilde yoksulluk sınırı belirlenmiştir. Gıda ve gıda dışı bileşenlerden oluşan yoksulluk oranı ise, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, gıda ve gıda dışı yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak alınmıştır.

Çalışmada özellikle uluslararası karşılaştırmalarda kullanılan çeşitli yoksulluk sınırları da hesaplanmıştır. Bu bağlamda, satınalma gücü paritesine göre günlük kişi başına 1 $, 2.15 $ ve 4.30 $ değerleri yoksulluk sınırları olarak tanımlanmıştır. Eşdeğer fert başına tüketim harcaması, satınalma gücü paritesine göre günlük kişi başına 1 $, 2.15 $ ve 4.30 $'ın altında kalanlar yoksul olarak belirlenmiştir. Satınalma gücü paritesine göre 1 $'ın değeri 2008 yılı için 0.983 TL ve 2009 yılı için de 0.917 TL'dir.

Harcama esaslı göreli yoksulluk: Bireylerin, toplumun ortalama refah düzeyinin belli bir oranının altında olması durumudur. Buna göre toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelir ve harcamaya sahip olan birey veya hanehalkı göreli anlamda yoksul olarak tanımlanır. Refah ölçüsü olarak amaca göre tüketim veya gelir düzeyi seçilebilir.

Yoksulluk çalışmasında, eşdeğer kişi başına tüketim harcaması medyan değerinin %50'si göreli yoksulluk sınırı olarak tanımlanmıştır. Göreli yoksulluk oranı ise, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, göreli yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak hesaplanmıştır.

Absolute poverty: The absolute poverty is the situation in which a household or an individual can not reach the welfare sufficient to continue their lives. Therefore, it is necessary to find out the absolute poverty and determine the minimum needs of individuals to ensure them continue their lives. The rate of absolute poverty is the ratio of those who can not reach this welfare level to the total population. In this study, the absolute poverty lines including both food and non-food expenditure components.

In the study, in determining the food basket constituting the base of the food poverty, the data from Household Budget Surveys has been used. The 3. and the 4. deciles classified according to food expenditures were taken as a reference group and 80 items having the largest share in the food consumption of them were determined as the food basket. The amount ensuring an individual to receive 2100 calories per day was formed with these 80 items. The cost of this basket was deemed to be the food poverty line. The rate of food poverty was calculated as the ratio of the households where the average consumption expenditure per equivalent individual is below the food poverty line into the total population.

The individuals have some needs in additions to food. In order to consider these needs, it is necessary to add the share of non-food goods and services to the food poverty line. In order to determine the complete poverty line, the non-food expenditures share of the households whose total consumption was just above the food poverty line in the total expenditure was based upon. These proportion is estimated as 64% for year 2008 and 65% for year 2009. According to this, the poverty line covering food and non-food goods and services was determined. As for the complete (food and non-food) poverty rate, the ratio of the population formed by the households where the average consumption expenditure per equivalent individual is below the food and non-food poverty line to the total population were calculated.

Furthermore, in the study, various poverty lines especially used in international comparisons were calculated. Within this context, 1$, 2.15$ and 4.30$ per capita per day according to PPP were defined as the poverty lines. The consumption expenditures per equivalent individual, were determined as 1 $, 2.15 $ and 4.30 $ per capita per day according to PPP, and those below this level were defined to be the poor. According to PPP, 2008 1$=0.983 TL and for 2009 1 $=0.917 TL.

Relative poverty based on expenditure: It is the state in which the individual is below the average welfare level of the society. For this respect, the households having incomes and expenditures below a specified line compared to the general population shall be defined to be the poor in a relative meaning. As a welfare measure, consumption or income level may be selected according to the situation.

In poverty study, 50% of the median value of the consumption expenditure per equivalent individual was defined as relative poverty line. The relative poverty rate was calculated as the ratio of the population formed by the households below the relative poverty line to the total population.

23.1 Hanehalkı büyüklüğüne göre tüketim harcamasının dağılımı, 2008-2009
Distribution of consumption expenditures by household size, 2008-2009 **(Aylık ortalama** - Monthly average)

Hanehalkı büyüklüğü - Household size	**Toplam tüketim harcaması** - Total consumption expenditure (%)					
	Türkiye-Turkey	**Kent**-Urban	**Kır**-Rural	**Türkiye**-Turkey	**Kent**-Urban	**Kır**-Rural
	2008			2009		
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
(%)						
1	2.3	2.3	2.2	3.3	3.4	3.2
2	14.1	13.6	15.8	16.1	16.2	15.9
3	24.5	26.0	19.1	24.5	26.0	18.3
4	29.5	30.8	24.7	27.6	29.7	19.3
5	14.1	13.9	14.9	14.2	13.6	16.5
6	7.6	6.7	10.7	7.3	6.2	11.7
7	3.4	2.9	5.3	3.0	2.3	5.8
8	1.9	1.6	2.9	1.6	1.2	3.1
9	1.2	1.1	1.5	0.8	0.5	1.8
10+	1.4	1.0	2.8	1.6	0.9	4.4

23.2 Konuta mülkiyet şekline göre tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2008-2009
Distribution of consumption of expenditures by ownership status of the dwelling, Turkey, 2008-2009
(Aylık ortalama - Monthly average)

	Konut mülkiyet şekli - Ownership status of the dwelling				
	Toplam Total	**Ev sahibi** Home owner	**Kiracı** Tenant	**Lojman** Lodging	**Diğer** Other
	2008				
Hanehalkı sayısı - Number of household	17 794 238	11 519 344	4 184 226	245 871	1 844 797
Toplam tüketim harcaması - Total consumption expenditure	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
(%)					
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	22.6	23.4	20.6	21.2	22.0
Alkollü içecekler,sigara,tütün-Alcoholic beverages,cigarette,tobacco	3.8	3.5	4.6	2.5	4.3
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	5.4	5.5	5.0	6.3	5.5
Konut ve kira - Housing and rent	29.1	28.5	30.3	27.2	30.4
Ev eşyası, ev bakım hiz. - House furnishing, home care services	5.8	5.9	5.4	4.9	5.6
Sağlık - Health	1.9	2.0	1.7	1.1	1.5
Ulaştırma - Transportation	14.1	14.1	14.0	18.7	13.3
Haberleşme - Communication	4.4	4.4	4.4	4.8	4.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	2.5	2.6	2.3	3.0	2.4
Eğitim - Education	2.0	2.1	1.6	2.5	1.8
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	4.4	3.9	5.5	4.1	5.0
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	4.1	4.0	4.6	3.9	4.1
	2009				
Hanehalkı sayısı - Number of household	18 427 322	11 207 702	4 168 196	389 215	2 662 208
Toplam tüketim harcaması - Total consumption expenditure	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
(%)					
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	23.0	24.7	19.7	19.9	21.1
Alkollü içecekler,sigara,tütün-Alcoholic beverages,cigarette,tobacco	4.1	3.8	5.0	2.8	4.4
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	5.1	5.1	4.9	5.9	5.2
Konut ve kira - Housing and rent	28.2	27.3	30.7	25.1	29.2
Ev eşyası, ev bakım hiz. - House furnishing, home care services	6.2	6.3	5.9	7.2	5.9
Sağlık - Health	1.9	2.0	1.8	1.6	1.9
Ulaştırma - Transportation	13.6	13.6	12.5	16.2	14.7
Haberleşme - Communication	4.2	4.2	4.2	5.4	4.1
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	2.6	2.6	2.8	3.5	2.4
Eğitim - Education	1.9	2.0	1.7	2.8	1.4
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	5.2	4.5	6.6	5.0	5.8
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	4.0	4.1	4.1	4.7	3.8

23.3 Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2008
Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2008 **(Aylık ortalama** - Monthly average)

Tüketim harcaması türü Types of consumption expenditures COICOP	**Toplam** Total	**Gelir grubu** - Income groups (%) **1.%20** 1st 20%	**2.%20** 2nd 20%	**3.%20** 3rd 20%	**4.%20** 4th 20%	**5.%20** 5th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	9.1	13.8	17.7	22.8	36.7
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.5	16.6	19.7	22.4	27.8
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	12.3	16.9	20.2	21.6	29.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	7.5	11.0	16.3	22.2	43.0
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	9.6	15.2	18.9	23.2	33.1
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	8.1	13.3	17.9	23.4	37.3
Sağlık - Health	100.0	8.6	12.5	17.0	21.1	40.7
Ulaştırma - Transportation	100.0	4.9	10.5	13.8	23.2	47.6
Haberleşme - Communication	100.0	7.6	13.1	17.9	24.0	37.5
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	4.5	10.3	14.1	24.0	47.1
Eğitim - Education	100.0	3.3	6.5	14.0	19.6	56.6
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.7	11.7	16.7	23.3	42.7
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	6.5	10.1	15.7	21.4	46.3
Kent - Urban	100.0	9.9	14.0	17.6	22.6	35.9
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.4	16.5	19.4	22.5	28.1
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	14.1	17.1	19.1	22.2	27.5
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	8.1	10.7	17.1	21.5	42.6
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	11.5	16.1	18.9	23.2	30.4
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	8.7	13.2	18.3	21.6	38.2
Sağlık - Health	100.0	9.5	12.5	16.1	21.2	40.7
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.6	10.4	13.8	22.7	47.5
Haberleşme - Communication	100.0	8.6	13.5	18.4	24.0	35.5
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	5.0	9.3	16.7	22.7	46.3
Eğitim - Education	100.0	3.1	8.8	13.9	17.2	56.9
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	7.5	11.8	16.6	23.4	40.7
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	7.2	10.3	14.6	22.1	45.7
Kır - Rural	100.0	9.2	14.3	18.5	23.3	34.8
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	12.1	17.3	19.7	22.5	28.4
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	10.1	15.4	20.8	22.7	31.0
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	6.4	13.6	14.9	22.7	42.3
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	10.3	14.3	19.6	23.7	32.0
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	6.9	13.7	19.5	22.7	37.1
Sağlık - Health	100.0	10.4	10.5	14.9	20.9	43.3
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.1	11.5	14.8	25.0	43.6
Haberleşme - Communication	100.0	7.2	12.5	16.8	22.8	40.7
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	4.7	10.6	22.7	22.0	40.0
Eğitim - Education	100.0	9.6	6.4	9.9	26.3	47.7
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.3	12.5	17.5	25.5	39.2
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	6.3	9.7	19.9	24.0	40.1

23.4 Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2009
Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2009 **(Aylık ortalama** - Monthly average)

Tüketim harcaması türü Types of consumption expenditures COICOP	**Toplam** Total	**Gelir grubu** - Income groups (%) **1.%20** 1st 20%	**2.%20** 2nd 20%	**3.%20** 3rd 20%	**4.%20** 4th 20%	**5.%20** 5th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	9.1	13.4	18.0	22.9	36.6
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.5	16.5	19.9	22.4	27.7
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	12.2	15.4	20.5	22.8	29.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	7.9	11.8	16.7	21.6	41.9
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	9.6	15.0	19.4	23.2	32.7
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	7.6	13.0	18.1	22.6	38.8
Sağlık - Health	100.0	10.5	14.9	15.3	22.4	37.0
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.0	9.1	14.9	23.5	47.5
Haberleşme - Communication	100.0	7.6	11.7	16.9	24.3	39.5
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	5.5	8.4	15.3	24.2	46.6
Eğitim - Education	100.0	3.2	4.9	11.9	19.7	60.4
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.4	10.7	16.5	23.3	44.1
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	6.5	11.0	15.6	23.3	43.7
Kent - Urban	100.0	9.9	14.3	17.8	22.9	35.2
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.2	16.7	19.9	23.0	27.2
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	13.9	16.4	19.9	21.7	28.0
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	7.9	13.1	15.4	22.8	40.8
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	12.1	16.3	19.3	22.3	30.0
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	8.5	14.3	16.4	23.5	37.3
Sağlık - Health	100.0	11.0	14.4	17.2	20.7	36.8
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.1	10.0	14.9	23.9	46.1
Haberleşme - Communication	100.0	7.9	12.5	17.5	24.0	38.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	5.7	9.9	15.5	23.7	45.1
Eğitim - Education	100.0	3.1	7.1	12.1	20.9	56.8
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	6.9	12.3	16.3	22.7	41.7
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	6.6	12.3	15.8	23.5	41.8
Kır - Rural	100.0	9.8	14.2	17.3	23.3	35.5
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	11.7	16.8	18.8	22.9	29.8
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	9.4	13.0	18.2	24.3	35.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	8.3	12.1	16.9	22.9	39.9
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	11.4	15.6	18.7	23.3	31.0
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	8.4	11.3	17.8	24.8	37.7
Sağlık - Health	100.0	15.1	10.6	14.9	19.5	40.0
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.4	11.4	13.8	24.2	45.2
Haberleşme - Communication	100.0	8.5	12.8	16.9	23.2	38.6
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	7.1	10.3	13.1	24.4	45.1
Eğitim - Education	100.0	5.1	10.6	7.3	19.7	57.3
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.4	9.9	15.1	24.6	45.0
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	7.0	13.3	14.5	20.3	44.9

23.5 Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2008
Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2008

(Aylık ortalama - Monthly average)

Tüketim harcaması türü Types of consumption expenditures COICOP	**Toplam** Total	**Harcama grubu** - Expenditure groups (%) **1.%20** 1st 20%	**2.%20** 2nd 20%	**3.%20** 3rd 20%	**4.%20** 4th 20%	**5.%20** 5th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	7.2	12.3	16.6	22.3	41.6
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	11.6	16.4	19.1	23.0	29.9
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	9.5	16.8	20.0	23.6	30.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.7	8.9	14.6	23.1	48.8
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	8.4	14.7	19.3	23.5	34.2
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	5.3	10.0	16.0	24.0	44.7
Sağlık - Health	100.0	5.8	8.7	12.8	24.2	48.5
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.9	6.0	10.2	16.7	64.2
Haberleşme - Communication	100.0	6.4	11.8	18.1	24.9	38.8
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.5	6.6	12.7	22.1	56.2
Eğitim - Education	100.0	1.7	4.7	9.0	19.2	65.5
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	4.2	10.6	16.3	24.0	44.9
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	4.1	8.4	12.5	20.8	54.3
Kent - Urban	100.0	8.1	12.7	16.6	21.9	40.7
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	11.7	16.2	19.3	23.2	29.6
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	10.7	16.9	20.0	24.4	28.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	5.3	9.2	14.8	23.5	47.2
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	10.8	15.8	19.1	22.6	31.7
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	5.8	10.3	16.2	24.6	43.1
Sağlık - Health	100.0	6.0	8.0	16.3	20.5	49.2
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.8	6.1	9.9	16.3	64.9
Haberleşme - Communication	100.0	6.8	12.6	19.3	24.3	36.9
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.9	8.0	13.0	21.5	54.7
Eğitim - Education	100.0	2.0	6.1	8.7	17.9	65.4
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.4	12.0	16.2	22.9	43.5
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	4.9	8.5	13.2	20.7	52.8
Kır - Rural	100.0	7.0	12.2	16.6	23.0	41.1
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	9.7	16.0	19.4	23.1	31.7
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	7.3	14.7	21.0	23.8	33.2
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	3.8	9.2	13.4	22.6	51.0
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	8.5	13.9	18.8	24.1	34.7
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	5.1	8.8	13.6	23.3	49.3
Sağlık - Health	100.0	5.9	11.2	10.3	20.0	52.7
Ulaştırma - Transportation	100.0	3.5	6.5	11.2	21.1	57.8
Haberleşme - Communication	100.0	6.1	11.5	15.5	24.0	43.0
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.6	5.7	11.3	22.8	57.6
Eğitim - Education	100.0	2.2	7.1	10.7	19.3	60.7
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	4.1	9.5	18.1	26.3	42.0
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	3.3	7.5	12.2	20.7	56.3

23.6 Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2009

Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2009

(Aylık ortalama - Monthly average)

Tüketim harcaması türü		**Harcama grubu** - Expenditure groups (%)				
Types of consumption expenditures	**Toplam**	**1.%20**	**2.%20**	**3.%20**	**4.%20**	**5.%20**
COICOP	Total	1st 20%	2nd 20%	3rd 20%	4th 20%	5th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	6.9	12.1	16.7	22.5	41.8
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	10.2	15.7	19.1	24.1	30.8
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	9.2	15.5	20.5	24.6	30.3
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.2	9.6	14.1	23.2	48.9
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	8.6	14.6	19.3	23.6	33.9
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	4.8	10.7	15.5	22.2	46.8
Sağlık - Health	100.0	6.8	10.0	16.2	20.5	46.5
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.8	6.2	10.6	18.1	62.4
Haberleşme - Communication	100.0	5.7	11.3	17.3	24.2	41.5
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.6	6.4	12.4	20.2	58.4
Eğitim - Education	100.0	1.7	4.4	9.6	17.4	66.9
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	4.2	10.4	16.6	23.1	45.7
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	3.6	7.6	12.2	19.6	56.9
Kent - Urban	100.0	7.9	12.6	16.7	22.2	40.5
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	10.4	15.8	19.2	24.1	30.4
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	10.8	16.3	20.1	23.9	28.8
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.7	9.6	14.9	23.4	47.4
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	11.2	15.9	19.0	22.8	31.0
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	5.6	11.1	15.9	22.8	44.7
Sağlık - Health	100.0	7.1	9.6	16.1	19.9	47.4
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.9	6.4	10.9	17.6	62.2
Haberleşme - Communication	100.0	6.3	11.8	17.8	24.1	39.9
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	3.5	7.4	12.5	21.0	55.7
Eğitim - Education	100.0	2.0	5.2	10.6	17.8	64.3
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.7	11.8	17.2	22.9	42.5
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	4.3	8.1	12.8	20.3	54.6
Kır - Rural	100.0	6.4	11.8	16.8	22.9	42.1
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	8.0	14.1	18.7	24.0	35.1
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	5.1	13.6	18.4	25.1	37.7
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	3.3	8.6	14.5	22.6	51.1
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	9.6	14.2	18.9	24.6	32.8
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	4.5	8.6	16.6	21.3	49.0
Sağlık - Health	100.0	5.7	10.1	12.7	23.7	47.8
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.7	7.2	11.3	18.0	60.8
Haberleşme - Communication	100.0	5.4	11.8	17.8	24.8	40.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.0	5.2	11.4	21.0	60.4
Eğitim - Education	100.0	2.3	5.1	13.6	16.6	62.4
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	3.4	9.7	16.3	23.5	47.0
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	3.7	7.1	12.9	18.4	57.9

23.7 İBBS 2'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2008[(1)]
(Aylık ortalama)

İBBS 2 - SR 2		**Toplam** Total	**Gıda ve alkolsüz içecekler** - Food and non-alcoholic beverages	**Alkollü içecekler, sigara ve tütün** Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	**Giyim ve ayakkabı** Clothing and footwear	**Konut ve kira** Housing and rent
TR10	İstanbul	100.0	19.3	3.3	4.7	32.3
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	100.0	21.0	4.4	5.5	27.1
TR22	Balıkesir, Çanakkale	100.0	25.6	5.7	6.2	28.5
TR31	İzmir	100.0	21.5	4.5	5.3	30.7
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	100.0	22.7	4.9	6.0	25.7
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	100.0	26.2	4.8	6.3	27.6
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	100.0	21.9	4.6	5.2	28.5
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	100.0	22.4	4.5	5.7	30.2
TR51	Ankara	100.0	19.9	4.0	5.2	33.3
TR52	Konya, Karaman	100.0	22.4	3.9	6.0	27.7
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	100.0	22.2	3.4	6.5	25.2
TR62	Adana, Mersin	100.0	24.9	4.4	6.4	25.5
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	100.0	27.4	3.1	5.2	24.3
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	100.0	29.0	5.1	6.3	24.2
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	100.0	26.3	5.2	6.2	29.8
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	100.0	27.7	5.0	5.5	23.3
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	100.0	27.4	3.4	5.8	26.5
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	100.0	28.8	4.5	6.0	24.6
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	100.0	26.1	3.5	6.5	22.9
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	100.0	26.2	4.0	6.2	27.7
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	100.0	33.9	6.4	7.0	21.3
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	100.0	25.9	3.4	6.0	27.8
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	100.0	33.6	3.8	9.8	16.8
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	100.0	32.7	4.3	7.0	27.8
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	100.0	39.1	5.7	7.4	23.1
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	100.0	43.4	4.0	9.1	17.9

(1) 2006, 2007 ve 2008 Hanehalkı Bütçe Anketlerinden oluşan birleşik veri seti kullanılmıştır.

23.7 Distribution of expenditure groups by SR 2, 2008[1]
(Monthly average) (%)

Ev eşyası ve ev bakım hizmetleri House furnishing and home care services	**Sağlık** Health	**Ulaştırma** Transportation	**Haberleşme** Communication	**Eğlence ve kültür** Entertainment and culture	**Eğitim** Education	**Lokanta ve oteller** Restaurants and hotels	**Çeşitli mal ve hizmetler** Various goods and services
5.1	2.5	12.9	4.2	2.3	2.8	6.2	4.5
6.2	2.8	13.3	4.4	2.7	2.0	5.9	4.7
6.5	1.8	11.7	4.3	1.8	1.3	3.7	2.8
5.7	2.2	13.2	4.4	2.5	1.6	4.9	3.7
5.8	2.1	16.2	4.2	2.8	1.9	4.1	3.6
5.9	2.1	11.9	4.6	2.0	1.7	3.4	3.5
6.4	1.6	13.9	4.4	2.4	1.7	5.3	4.0
5.1	2.3	12.7	4.6	2.2	1.3	4.4	4.5
4.9	1.8	12.9	4.5	2.4	3.3	4.2	3.8
6.2	1.9	15.6	4.4	2.2	2.2	3.7	3.9
6.6	1.9	15.0	4.8	3.0	1.8	4.7	5.0
6.4	1.9	13.3	4.5	2.3	3.1	3.5	3.9
7.0	3.2	14.8	4.0	2.2	1.9	2.8	4.3
6.5	1.9	12.5	4.5	1.8	1.9	2.9	3.4
6.0	1.5	11.1	4.5	1.9	1.2	2.9	3.5
8.5	2.1	11.9	4.1	2.0	1.6	4.2	4.0
7.0	1.5	11.7	4.6	3.4	1.7	2.3	4.7
6.9	2.1	11.5	4.4	2.2	1.9	3.0	4.3
7.6	3.0	12.6	5.1	2.4	1.9	3.2	5.3
7.7	0.6	14.4	4.5	1.7	1.7	2.3	3.0
7.0	1.1	6.6	4.5	2.0	1.4	2.4	6.4
6.5	1.6	12.0	4.3	1.8	2.4	4.0	4.2
8.7	2.6	10.7	3.9	1.8	1.0	3.2	4.0
5.8	2.2	8.0	3.7	1.5	0.7	2.3	4.1
5.1	1.1	6.8	4.1	0.9	1.3	1.8	3.5
6.3	1.5	8.4	3.6	1.0	1.2	0.9	2.8

(1) The combined data set, consists of 2006, 2007 and 2008 Household Budget Surveys, has been used.

23.8 İBBS 2'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2009[(1)]
(Aylık ortalama)

İBBS 2 - SR 2		**Toplam** Total	**Gıda ve alkolsüz içecekler** - Food and non-alcoholic beverages	**Alkollü içecekler, sigara ve tütün** Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	**Giyim ve ayakkabı** Clothing and footwear	**Konut ve kira** Housing and rent
TR10	İstanbul	100.0	18.9	3.4	4.4	33.8
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	100.0	21.6	4.7	5.1	27.9
TR22	Balıkesir, Çanakkale	100.0	24.0	5.3	6.1	27.5
TR31	İzmir	100.0	22.0	4.8	5.1	30.9
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	100.0	23.5	5.1	5.6	25.6
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	100.0	26.8	5.0	6.5	26.0
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	100.0	21.6	4.4	4.9	28.6
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	100.0	23.0	4.3	5.5	29.4
TR51	Ankara	100.0	19.5	3.7	5.0	32.4
TR52	Konya, Karaman	100.0	23.0	4.5	5.7	27.6
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	100.0	22.1	3.5	5.5	25.3
TR62	Adana, Mersin	100.0	24.4	3.9	5.8	26.3
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	100.0	28.3	3.4	5.5	22.9
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	100.0	27.2	5.2	5.9	24.2
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	100.0	25.4	4.9	6.0	29.0
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	100.0	27.0	4.9	5.5	23.6
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	100.0	28.0	4.1	5.4	25.0
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	100.0	26.9	4.3	5.6	26.1
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	100.0	26.8	3.5	6.1	24.0
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	100.0	24.8	4.3	6.2	24.4
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	100.0	35.4	6.1	6.9	20.6
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	100.0	24.1	4.0	6.3	26.7
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	100.0	30.6	3.6	9.5	17.3
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	100.0	28.2	3.4	6.8	26.3
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	100.0	35.6	4.8	7.8	20.9
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	100.0	39.0	4.9	9.3	18.7

(1) 2007, 2008 ve 2009 Hanehalkı Bütçe Anketlerinden oluşan birleşik veri seti kullanılmıştır.

23.8 Distribution of expenditure groups by SR 2, 2009[1]
(Monthly average) (%)

Ev eşyası ve ev bakım hizmetleri House furnishing and home care services	**Sağlık** Health	**Ulaştırma** Transportation	**Haberleşme** Communication	**Eğlence ve kültür** Entertainment and culture	**Eğitim** Education	**Lokanta ve oteller** Restaurants and hotels	**Çeşitli mal ve hizmetler** Various goods and services
5.2	2.4	11.9	4.2	2.5	2.8	6.2	4.3
5.6	3.2	12.6	4.5	2.5	1.7	6.4	4.2
6.3	2.0	13.4	4.4	1.9	1.3	4.8	3.2
6.0	1.8	11.9	4.4	2.5	1.8	5.1	3.8
6.3	2.2	14.7	4.2	3.0	1.5	4.6	3.7
5.8	2.6	10.9	4.3	2.3	1.5	4.3	4.0
6.5	1.7	14.4	4.2	2.6	1.9	5.6	3.5
5.5	2.4	12.8	4.8	2.8	1.0	4.2	4.4
5.3	1.4	13.7	4.6	2.9	3.0	4.9	3.8
6.2	1.8	15.7	4.2	2.3	1.9	3.9	3.2
6.4	1.7	16.6	4.7	3.0	2.1	4.9	4.3
6.5	1.8	14.1	4.5	2.5	3.0	3.6	3.7
6.3	2.9	13.7	3.9	2.3	1.6	4.4	4.9
6.7	1.5	14.9	4.4	2.0	1.7	3.0	3.3
5.7	1.6	12.8	4.4	2.1	1.4	3.2	3.5
7.3	2.2	12.9	4.1	2.1	1.9	4.9	3.7
6.6	1.6	12.4	4.9	3.2	1.6	3.0	4.2
7.0	1.6	12.0	4.4	2.3	1.6	3.5	4.7
7.2	3.0	12.4	5.1	2.3	1.5	3.0	5.2
7.1	1.6	16.6	4.6	1.9	2.1	2.5	4.0
6.4	1.4	7.9	4.2	1.8	0.9	2.6	5.7
6.5	1.7	14.0	4.6	1.8	2.1	4.4	3.8
7.7	2.0	11.5	3.5	2.1	0.9	3.7	7.6
6.4	2.0	13.2	3.9	1.9	0.8	2.7	4.5
5.6	1.2	10.5	4.3	1.2	1.2	2.2	4.7
6.5	2.0	8.2	3.8	1.4	1.4	1.2	3.4

(1) The combined data set, consists of 2007, 2008 and 2009 Household Budget Surveys, has been used.

23.9 Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre yoksulluk oranları, 2008-2009
Poverty rates according to poverty line methods, 2008-2009 (%)

Yöntemler - Methods	Yoksul fert oranı - Percentages of poor individual					
	Türkiye Turkey	**Kent** Urban	**Kır** Rural	**Türkiye** Turkey	**Kent** Urban	**Kır** Rural
	2008			2009		
Gıda yoksulluğu - Food poverty	0.54	0.25	1.18	0.48	0.06	1.42
Gıda ve gıda dışı yoksulluk Food and non-food poverty	17.11	9.38	34.62	18.08	8.86	38.69
Kişi başı günlük 1 $'ın altı Below $ 1 per capita per day(1)	-	-	-	-	-	-
Kişi başı günlük 2.15 $'ın altı Below $ 2.15 per capita per day(1)	0.47	0.19	1.11	0.22	0.04	0.63
Kişi başı günlük 4.3 $'ın altı Below $ 4.3 per capita per day(1)	6.83	3.07	15.33	4.35	0.96	11.92
Harcama esaslı göreli yoksulluk Relative poverty based on expenditure	15.06	8.01	31.00	15.12	6.59	34.2

(1) 1 $'ın Satınalma Gücü Paritesine (SGP) göre karşılığı olarak 2008 yılı için 0.983 TL ve 2009 yılı için 0.917 TL kullanılmıştır.

(1) Here, 0.983 TL and 0.917 TL which are the equivalent of 1 $ Purchasing Power Parity (PPP) are used for years 2008 and 2009 respectively.

23.10 Hanehalkı büyüklüğüne göre yoksulluk oranları, 2008-2009
Poverty rates according to household size(1), 2008-2009 (%)

Hanehalkı büyüklüğü - Household size	Yoksul oranı - Rate of poor			
	Hane Household	**Fert** Individual	**Hane** Household	**Fert** Individual
	2008		2009	
Türkiye - Turkey	13.52	17.11	14.54	18.08
1-2	9.85	9.57	11.52	10.64
3-4	8.23	8.48	9.41	9.65
5-6	21.14	21.54	21.79	22.20
7+	37.68	38.20	38.50	40.05
Kent - Urban	6.80	9.38	6.62	8.86
1-2	3.12	2.92	3.33	3.21
3-4	4.04	4.27	4.38	4.52
5-6	11.95	12.20	12.50	12.72
7+	26.20	26.95	23.24	25.21
Kır - Rural	29.83	34.62	34.28	38.69
1-2	24.05	23.51	28.47	26.41
3-4	21.37	21.65	28.37	29.02
5-6	39.13	39.51	39.37	39.89
7+	53.95	54.03	53.57	54.06

(1) Gıda ve gıda dışı harcamalar dikkate alınmıştır.

(1) Based on food and non-food expenditures.

23.11 Hanehalkı fertlerinin eğitim durumuna göre yoksulluk oranları, 2008-2009

Poverty rates according to educational level of the household members[1], 2008-2009 (%)

Eğitim durumu - Educational level	Yoksulluk oranı - Rate of poverty					
	Türkiye Turkey	Kent Urban	Kır Rural	Türkiye Turkey	Kent Urban	Kır Rural
	2008			2009		
Toplam - Total	17.1	9.4	34.6	18.1	8.9	38.7
6 yaşından küçük fertler						
Individuals younger than 6 years of age	22.5	12.4	43.9	24.0	13.0	48.7
Okur-yazar değil veya bir okul bitirmeyen						
Illiterate or literate without a diploma	30.5	19.3	49.0	29.8	16.1	48.8
İlkokul - Primary school	13.4	6.4	27.4	15.3	7.2	31.0
İlköğretim - Elementary school	17.2	10.0	33.0	17.8	8.5	38.0
Ortaokul ve orta dengi meslek						
Secondaryschool and equivalent vocational school	8.3	5.3	17.6	9.8	5.8	24.4
Lise ve lise dengi meslek						
High school and equivalent vocational school	5.6	3.2	14.9	5.3	3.7	14.7
Yüksekokul, fakülte, yüksek lisans, doktora						
University, faculty, masters, doctorate	0.7	0.5	2.4	0.7	0.5	3.4

(1) Gıda ve gıda dışı harcamalar dikkate alınmıştır.

(1) Based on food and non-food expenditures.

23.1 Yoksul oranı - Rate of poor
2009

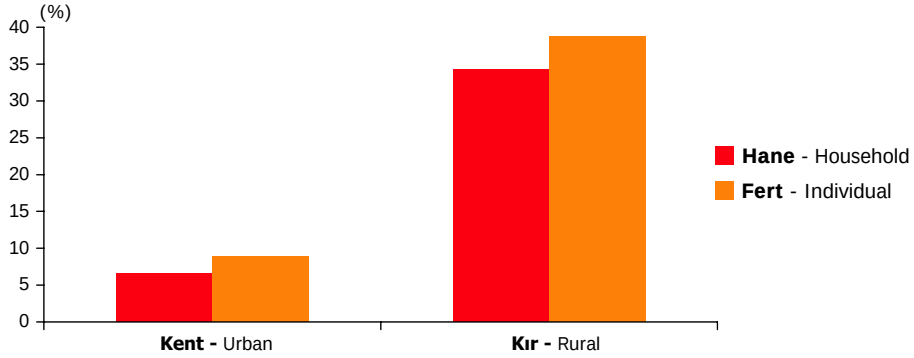

Veri için tablo 23.10'a bakınız.
For data, see table 23.10.

İÇİNDEKİLER

		Sayfa Page
	Açıklama	**420**
	Grafik	
24.1	Ekonomik faaliyete göre aylık ortalama işgücü maliyeti, 2004	**427**
24.2	Ekonomik faaliyete göre aylık ortalama işgücü maliyeti, 2008	**427**
24.3	Ekonomik faaliyete göre işgücü maliyeti bileşenleri, 2004	**429**
24.4	Ekonomik faaliyete göre işgücü maliyeti bileşenleri, 2008	**429**
24.5	Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret, 2006	**433**
24.6	Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret, 2006	**434**
	Tablo	
	İşgücü Maliyeti	
24.1	Haftalık fiili çalışma süresi ve aylık ortalama işgücü maliyeti, 2004, 2008	**426**
24.2	Aylık ortalama brüt kazanç ve bileşenleri, 2004, 2008	**428**
24.3	Aylık ortalama işgücü maliyeti ve bileşenleri, 2004, 2008	**430**
24.4	Aylık ortalama sosyal güvenlik ödemeleri ve bileşenleri, 2004, 2008	**431**
	Kazanç Yapısı	
24.5	Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006	**432**
24.6	Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006	**434**
24.7	Cinsiyet ve yaş grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006	**435**
24.8	Cinsiyet ve idari sorumluluğu olup olmama durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006	**436**
	İşgücü Maliyeti Endeksi	
24.9	Saatlik işgücü maliyeti endeksi, 2007-2010	**436**
24.10	Saatlik kazanç endeksi, 2007-2010	**437**
24.11	Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi, 2007-2010	**437**

CONTENTS

	Explanation	
	Graph	
24.1	Monthly average labour cost by economic activity, 2004	
24.2	Monthly average labour cost by economic activity, 2008	
24.3	Components of labour cost by economic activity, 2004	
24.4	Components of labour cost by economic activity, 2008	
24.5	Monthly average gross wage by sex and major occupational group, 2006	
24.6	Monthly average gross wage by sex and educational attainment, 2006	
	Table	
	Labour Cost	
24.1	Actual weekly working hours and monthly average labour cost, 2004, 2008	
24.2	Monthly average gross earnings and components, 2004, 2008	
24.3	Monthly average labour cost and components, 2004, 2008	
24.4	Monthly average social security payments and components, 2004, 2008	
	Structure of Earnings	
24.5	Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006	
24.6	Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and educational attainment, 2006	
24.7	Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and age group, 2006	
24.8	Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and presence of managerial responsibility, 2006	
	Labour Cost Index	
24.9	Hourly labour cost index, 2007-2010	
24.10	Hourly earnings index, 2007-2010	
24.11	Hourly labour cost excluding earnings index, 2007-2010	

AÇIKLAMA

İŞGÜCÜ MALİYETİ

İşgücü maliyeti araştırması ile, ülkemizde istihdam edilenlerin işverene toplam maliyetini ve bu maliyet unsurlarının toplam içindeki payını belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaç ile işgücü maliyeti araştırmasının dört yıllık periyotlarla Avrupa Birliği ülkeleri ile eş anlı olarak uygulanması hedeflenmiştir. Yayımlanan tablolar homojenliğin sağlanması için çırak ve stajyerler kapsanmaksızın hazırlanmıştır.

2004 uygulamasında, Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasının C-K sektörleri kapsanmış, 2008 uygulamasında ise sektörel kapsam genişletilerek aynı sınıflamaya göre C-K sektörlerinin yanı sıra M, N ve O sektörleri de kapsama dahil edilmiştir. Araştırma, 10 ve daha fazla çalışana sahip işletmelere bağlı işyerlerinde uygulanmıştır.

2004 ve 2008 İşgücü Maliyeti Araştırmaları ile derlenen bilgi işyerindeki kayıtlara dayanmaktadır. Araştırmada kapsanan bilgiler işyerlerinde 2004 ve 2008 yıllarında ücret karşılığı çalışan kişilerin elde ettiği ücret ve kazanç ile işverenin ücretli çalıştırdığı kişiler adına katlandığı diğer maliyetlere ilişkindir.

Tanım ve Kavramlar

İşletme (girişim): Birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak mal ve hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. İşletme bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir. İşletme ve işyeri arasındaki ilişki şu tanımla ifade edilebilir: Bir işletme, kendisine bağlı olan işyerlerinin birleşimine karşılık gelmektedir. İşletmeye bağlı işyerleri olmaması durumunda işyeri ile işletme aynı organizasyonel yapıyı ifade etmektedir.

İşyeri (yerel birim): Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir birimdir. İşyeri; işletmenin büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerde yerleşik olan bölümüdür. İşyeri, bu yerde bir veya daha çok kişinin, tam süreli veya kısmi süreli olarak çalışması yolu ile işletmesi için ekonomik faaliyet yürütür. İşletme merkezinin bulunduğu yer ile yardımcı faaliyet yürüten birimler de işyeridir.

Ücretli çalışanlar: İş sahibi ve ortakları ile ücretsiz çalışan aile fertleri dışında işyerindeki sıfatı ne olursa olsun, emeği karşılığında maaş, ücret, yevmiye vb. adı altında para almak suretiyle çalışanları kapsar.

Fiili çalışma süresi: Temel ücrete konu olan normal çalışma süresi ne olursa olsun işyerinde fiilen çalışılan süredir. Ücret karşılığı olan ve olmayan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma süreleri dahil, yıllık izin, resmi tatil gibi ücreti ödendiği halde çalışılmayan süreler hariçtir.

Aylık ücret: Brüt temel ücret ve maaş ödemeleri ile her ay yapılan ücret niteliğindeki diğer düzenli ödemeleri ve fazla çalışma ödemelerini kapsar. İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara referans yılında yapılan bu kapsamdaki ödemelerin aylık ortalamasıdır.

EXPLANATION

LABOUR COST

The purpose of the labour cost surveys is to give information on total labour cost of employment to the employer and shares of these cost items within total labour cost. Therefore, it is aimed to conduct labour cost surveys in four yearly intervals simultaneously with European Union countries. Publication tables correspond to the employees other than apprentices and stagier to ensure the homogeneity.

Labour Cost Survey 2004 was implemented covering the C-K sections of the European Union Economic Activity Classification (NACE Rev.1.1) and Labour Cost Survey 2008 was carried out by extending the economic activity coverage to the C-K and M-O sections of the same classification. The surveys were implemented in establishments of enterprises employing 10 and more employees.

Information gathered through Labour Cost Surveys 2004 and 2008 was based on the record of establishments. It pertained to wages and earnings and other cost of employees worked in the establishments within the coverage of the survey in 2004 and 2008 to the employer.

Definitions and Concepts

Enterprise: Enterprise is an organization producing commodity and rendering services by exploiting its first level of authority on decision making. Enterprise may have one or more activities. The relationship between an enterprise and an establishment may be defined as follows. An enterprise corresponds to the combination of local units. In case there is no establishment associated with an enterprise, the establishment and the enterprise refer to the same organizational structure.

Establishment (local unit): It is a unit which is discharged with the activities pertaining to goods and services or a part of these activities in a geographically defined location. It is a settled part of an enterprise such as bureau, store, buffet, factory, workshop, mine, construction yard, hotel, restaurant, cafe, school, hospital etc. An establishment carries out the economic activity in this place on behalf of the associated enterprise through employing one or more persons as full-time or part-time employees. The centre of an enterprise as well as each of the units which fulfills the auxiliary activities also represents one establishment.

Employees: Regardless of their title comprise all persons in the establishment, who work for pay in the form of wages, salaries etc. Owners, partners and unpaid family workers are excluded.

Actual working hours: Regardless of the contractual working hours pertaining to basic wage, corresponds to the hours actually worked in the establishment. Paid and unpaid overtime working hours are included and paid but not worked days like annual vocations or public holidays are excluded.

Monthly wage: Include the sum of basic gross wages, over time payments and other regular payments paid to employees. The monthly wage is the monthly average of these kind of payments made to employee by employer in the reference year.

Aylık kazanç: Brüt ücret ödemeleri ile düzensiz ödemeleri, ayni yardım ödemelerini ve ücretli çalışanların tasarruf sandıklarına yapılan ödemeleri kapsar. İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara referans yılında yapılan bu kapsamdaki ödemelerin aylık ortalamasıdır.

Monthly earnings: Include the sum of gross wage, irregular payments, in kind payments and payments made to employee's saving schemes. The monthly earnings is the monthly average of these kind of payments made to employee by employer in the reference year.

Düzensiz ödemeler: Düzenli periyotlarla olsa dahi her ay yapılmayan ikramiye, prim, sosyal yardım vb. ödemelerden oluşur. Aşağıdaki ödeme türlerini kapsar.

- Yılın belirli dönemlerinde ödenen ikramiyeler
- Düzensiz olarak ödenen kar payı, prim vb. ödemeler
- Tatil yardımı olarak yapılan ödemeler
- Yakacak yardımı gibi yılda bir ya da iki kez yapılan sosyal yardım ödemeleri
- Dini bayramlarda yapılan ödemeler
- Bu kapsamda yapılan diğer düzensiz ödemeler

Irregular payments: Include the total of payments made to employees like bonuses, premiums etc. which are not paid regularly every month. Include following payments.

- Bonuses paid in the determined periods during the year
- Irregular payments like profit shares, premiums etc.
- Vacation allowances
- Payments made once or twice a year like allowances for fuel
- Payments made in religious festivals
- Other irregular payments not defined above

Ayni yardım ödemeleri: İşverenin ücretli maaşlı çalışanlara ayni olarak (işyerinde verilen yemek, ulaşım için verilen toplu taşım kartı, kömür olarak verilen yakacak yardımı gibi) yaptığı ödemelerin işverene maloluş değeridir.

In kind payments: Include the total cost of in kind payments (cost of expenses such as lunch, transport etc.) which are provided to employees.

Tasarruf sandıklarına yapılan ödemeler: Ücretli çalışanlar tarafından kurulan tasarruf veya yardım sandıklarına işverenin katkısıdır.

Payments made to employee's saving schemes: The contribution of employer to the saving schemes of employees.

Aylık işgücü maliyeti: İşverenin ücretli çalışanlara yaptığı toplam ödemelere (kazanç) ek olarak sosyal güvenlik ödemeleri ve diğer işgücü maliyeti ödemelerini kapsar. İşveren tarafından ücretli çalışan istihdamına ilişkin olarak referans yılında katlanılan maliyetin aylık ortalamasıdır.

Monthly labour cost: Include the total payments made to employees by employer (earnings), social security payments and other labour cost expenses. Monthly labour cost is the monthly average of total employment costs of employer in the reference year.

Sosyal güvenlik ödemeleri: Sosyal güvenlik kurumlarına yapılan zorunlu ve gönüllü ödemelerin işveren payı, kıdem ve ihbar tazminatı ödemeleri ile geçici iş göremezlik döneminde yapılan ödemeler gibi diğer sosyal güvenlik ödemelerini kapsar. İşveren tarafından referans yılında yapılan bu kapsamdaki ödemelerin aylık ortalamasıdır. Zorunlu sosyal güvenlik ödemesi işveren payı, varsa Hazine tarafından karşılanan tutar hariç tutularak hesaplanır.

Social security payments: Include the employer's part of statutory and voluntary social security payments made to social security institutions, severance and termination payments and other social security payments like guaranteed remuneration in the event of short term working. Social security payments are the monthly average of these kinds of contributions of employer in the reference year.

Zorunlu sosyal güvenlik ödemeleri: İşverenin Sosyal Güvenlik Kurumu'na yaptığı SGK, SGDP ve işsizlik sigortası ödemeleri işveren payıdır.

Statutory social security payments: Contributions paid to Social Security Institution payable by employer and made compulsory by law. The amount of such contributions is net of any subsidies.

Gönüllü sosyal güvenlik ödemeleri: İşverenin toplu iş sözleşmesi ile belirlenmiş veya gönüllü olarak özel sigorta kurumlarının sağlık ve/veya emeklilik fonlarına yaptığı ödemelerdir.

Voluntary social security payments: Contributions paid by the employer to social security schemes (retirement or health care) in accordance with collective agreements or on voluntary basis.

Kıdem ve ihbar tazminatı ödemeleri: İşverenin işten ayrılanlar, çıkartılanlar ve emekli olanlar için yaptığı ödemelerdir. Geçersiz fesih tazminatı ödemeleri dahildir.

Severance and termination payments: Payments made by employer to the employees leaving the enterprise.

Diğer sosyal güvenlik ödemeleri: Ücretli çalışanın hastalık vb. nedenlerle geçici iş göremezlik döneminde (SGK'nın yaptığı ödeme dışında) işverenin yaptığı ödemeler ve ücretli çalışanlara işveren tarafından yapılan evlenme, doğum, ölüm yardımları ile çocuklarının eğitim masraflarına yapılan ödemelerdir.

Other social security payments: Other social security contributions of employer like study grants for employees and their families, marriage, birth and death contributions, guaranteed remunerations in the event of short time working etc.

Diğer işgücü maliyeti ödemeleri: Mesleki eğitim maliyetleri, işe alma maliyetleri, gazete ilanları, aracı kurumlara ödenen ücretler, iş elbisesi maliyetleri gibi ödemeler ve istihdama ilişkin cezai ödemeler toplamından istihdama konu olan sübvansiyonlar düşülerek hesaplanır.

Sınıflamalar

Ekonomik faaliyet: Tüm ekonomik faaliyetler, Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına göre kodlanmaktadır. Araştırmada kapsanan sektörler aşağıda verilmiştir.

C: Madencilik ve taşocakçılığı
D: İmalat sanayii
E: Elektrik, gaz ve su
F: İnşaat ve bayındırlık işleri
G: Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı
H: Oteller ve lokantalar
I: Ulaştırma, haberleşme ve depolama
J: Mali aracı kuruluşların faaliyetleri
K: Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri
M: Eğitim
N: Sağlık işleri ve sosyal hizmetler
O: Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri

KAZANÇ YAPISI ARAŞTIRMASI 2006

Ücret ve kazancın ülkedeki yapısal durumunu ortaya çıkarmaya yönelik çalışmaların özelliği ücretli çalışanın, yaş, cinsiyet, meslek, kıdem, eğitim düzeyi vb. özellikleri ayrımında veri sağlamalarıdır. Bu anlamda TÜİK tarafından gerçekleştirilen ilk araştırma "1994 İstihdam ve Ücret Yapısı Anketi" olmuş, ancak sektörel kapsamı sınırlı olan bu çalışma günümüze kadar yinelenememiştir. Bu konudaki veri ihtiyacı ve Avrupa Birliği uyum çalışmaları gözönünde bulundurularak ücret ve kazanç istatistikleri konusunda yapısal bir çalışmanın 2006 yılından itibaren düzenli olarak ve sektörel kapsamın genişletilerek uygulanmasına karar verilmiştir.

2006 Kazanç Yapısı Araştırması ile cinsiyet, yaş, kıdem yılı, meslek, eğitim durumu gibi ücretli çalışanın özellikleri ayrımının yanı sıra, ekonomik faaliyet ve coğrafi bölge gibi işyeri özellikleri ayrımında da bilgi sunulması amaçlanmıştır. 2006 Kazanç Yapısı Araştırması'nda, Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasının C-K ve M-O sektörleri kapsanmıştır. Araştırma, 10 ve daha fazla çalışana sahip işletmelere bağlı işyerlerinde uygulanmıştır.

Yayın tabloları, homojenliğin sağlanması için, ücretli çalışanların %99.3'ünü oluşturan tam süreli çalışanlar dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

İşletme (girişim): Birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak mal ve hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. İşletme bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir. İşletme ve işyeri arasındaki ilişki şu tanımla ifade edilebilir: Bir işletme, kendisine bağlı olan işyerlerinin birleşimine karşılık gelmektedir. İşletmeye bağlı işyerleri olmaması durumunda işyeri ile işletme aynı organizasyonel yapıyı ifade etmektedir.

Other labour cost payments: Cover other labour cost expenses like vocational training cost, recruitment cost, cost of working clothes provided by the employer etc. This amount includes taxes paid by the employer on employment and exclude subsidies received by the employer.

Classifications

Economic activity: All economic activities are coded according to the International Standards of Economic Activities in the European Union (NACE Rev.1.1). The sections covered in the survey are placed are given below.

C: Mining and quarrying
D: Manufacturing
E: Electricity, gas and water supply
F: Construction
G: Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personnel and household goods
H: Hotels and restaurants
I: Transportation, communication and storage
J: Financial intermediation
K: Real estate, renting and business activities
M: Education
N: Health and social work
O: Other community, social and personal service activities

2006 STRUCTURE OF EARNINGS SURVEY

The distinctive feature of the surveys aiming to present the structure of wages and earnings in a country is to provide information by characteristics of employee like age, sex, occupation, years of seniority, educational attainment etc. The first survey carried out by TurkStat in this context was "Employment and Wage Structure Survey 1994" whose sectoral coverage was limited and could not be repeated until today. The data need on this subject and the harmonization need with the European Union were taken into account and it was decided to implement a four yearly structural survey with a widened sectoral coverage starting from the year 2006.

It is aimed to produce estimations by characteristics of employees such as sex, age, seniority, occupation, educational attainment as well as by establishment characteristics such as economic activity and geographical region through Structure of Earnings Survey 2006. The survey was conducted in the C-K and M-O sections of the European Union Economic Activity Classification (NACE Rev.1.1). The survey was implemented in establishments of enterprises employing 10 and more employees.

The publication tables correspond to the full time employees comprising 99.3% of all employees to ensure the homogeneity.

Definitions and Concepts

Enterprise: Enterprise is an organization producing commodity and rendering services by exploiting its first level of authority on decision making. Enterprise may have one or more activities. The relationship between an enterprise and an establishment may be defined as follows. An enterprise corresponds to the combination of local units. In case there is no establishment associated with an enterprise, the establishment and the enterprise refer to the same organizational structure.

İşyeri (yerel birim): Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir birimdir. İşyeri; işletmenin büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerde yerleşik olan bölümüdür. İşyeri, bu yerde bir veya daha çok kişinin, tam süreli veya kısmi süreli olarak çalışması yolu ile işletmesi için ekonomik faaliyet yürütür. İşletme merkezinin bulunduğu yer ile yardımcı faaliyet yürüten birimler de işyeridir.

Establishment (local unit): It is a unit which is discharged with the activities pertaining to goods and services or a part of these activities in a geographically defined location. It is a settled part of an enterprise such as bureau, store, buffet, factory, workshop, mine, construction yard, hotel, restaurant, cafe, school, hospital etc. An establishment carries out the economic activity in this place on behalf of the associated enterprise through employing one or more persons as full-time or part-time employees. The centre of an enterprise as well as each of the units which fulfills the auxiliary activities also represents one establishment.

Ücretli çalışanlar: İş sahibi ve ortakları ile ücretsiz çalışan aile fertleri dışında işyerindeki sıfatı ne olursa olsun, emeği karşılığında maaş, ücret, yevmiye vb. adı altında para almak suretiyle çalışanları kapsar.

Employees: Regardless of their title comprise all persons in the establishment, who work for pay in the form of wages, salaries etc. Owners, partners and unpaid family workers are excluded.

Aylık ücret: İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara 2006 Kasım ayında yapılan; temel ücret ödemeleri, fazla çalışma ödemeleri, vardiyalı çalışma/gece çalışması için yapılan ödemeler ve ücret niteliğindeki diğer düzenli ödemelerin toplamıdır.

Monthly wage: Include the sum of monthly basic wages, over time payments, payments for shift work/night work and other regular payments paid to employees in November 2006 by employers.

Aylık ücreti ödenen süre: 2006 Kasım ayı temel ücretine konu olan normal çalışma süresi ile ücret karşılığı yapılan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma sürelerinin toplamıdır.

Monthly paid hours: Include the sum of contractual working hours pertaining to basic wage and over time hours worked in November 2006.

Saatlik ücret: 2006 Kasım ayı ücretinin, aylık ücreti ödenen süreye bölümüdür.

Hourly wage: Division of monthly wage by monthly paid hours in November 2006.

Kazanç: İşveren tarafından 2006 yılında ücretli çalışana yapılan; temel ücret ödemeleri, düzenli ödemeler, düzensiz ödemeler ve ayni yardım ödemelerinin toplamıdır.

Earnings: Include the sum of basic wages, regular payments, irregular payments and in kind payments paid to employees in the year 2006 by employers.

Temel ücret ödemeleri: İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara, 2006 yılında, çalışılan süreler için ve çalışılmayan süreler için, hizmeti karşılığında ödenen ücretler toplamıdır. İkramiye, prim, sosyal yardım, fazla çalışma gibi ödemelerin dışında kalan, sadece brüt ücret olarak üzerinde anlaşılan ve hesaplanan bedeli kapsar.

Basic wage payments: Include agreed upon and calculated gross wages paid to employees in the year 2006 by employers for days worked and not worked, excluding bonuses, premiums, social contributions, over time payments etc.

Düzenli ödemeler: İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara, 2006 yılında nakdi olarak her ay düzenli olarak yapılan ikramiye, prim, nakdi sosyal yardım (aile ve çocuk yardımı, konut ve kira yardımı gibi düzenli sosyal yardımlar) vb. adı altındaki ödemelerin toplamıdır. Vardiyalı çalışma/gece çalışması için yapılan özel ödemeler ve fazla çalışma için yapılan ödemeler dahildir.

Regular payments: Include monthly payments made in the year 2006 regularly consisting of bonuses, premiums, social contributions (regular contributions like family and child allowances, rent allowance etc). Includes payments for shift/night work and over time work.

Düzensiz ödemeler: İşveren tarafından ücretli çalışanlara, düzenli aralıklarla olsa dahi her ay yapılmayan, ikramiye, prim, sosyal yardım vb. ödemelerin 2006 yılında yapılan toplam miktarıdır. 2006 yılında yapılan aşağıdaki ödeme türlerini kapsar.

Irregular payments: Include the total of payments made to employees in the year 2006, like bonuses, premiums and social contributions etc. which are not paid regularly every month. Include following payments made in 2006.

- Yılın belirli dönemlerinde ödenen ikramiyeler
- Düzensiz olarak ödenen kar payı, prim vb. ödemeler
- Tatil yardımı olarak yapılan ödemeler
- Yakacak yardımı gibi yılda bir ya da iki kez yapılan sosyal yardım ödemeleri
- Evlenme, doğum ve ölüm yardımı olarak yapılan ödemeler
- Dini bayramlarda yapılan ödemeler
- Bu kapsamda yapılan diğer düzensiz ödemeler

- Bonuses paid in the determined periods during the year
- Irregular payments like profit shares, premiums etc.
- Vacation allowances
- Payments made once or twice a year like allowances for fuel
- Marriage, death, birth allowances
- Payments made in religious festivals
- Other irregular payments not defined above

Ayni ödemeler: İşverenin ücretli maaşlı çalışanlara 2006 yılında ayni olarak (işyerinde verilen yemek, ulaşım için verilen toplu taşım kartı, kömür olarak verilen yakacak yardımı vb. için) yaptığı ödemelerin işverene mal oluş değerleri toplamıdır.

In kind payments: Include the total cost of in kind payments (cost of expenses such as lunch, transport etc.) which are provided to employees in the year 2006.

Sınıflamalar

Meslek: Meslekler, Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasına göre kodlanmaktadır. ISCO 88'e göre meslek ana grupları aşağıdaki gibidir.

1. Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler
2. Profesyonel meslek mensupları
3. Yardımcı profesyonel meslek mensupları
4. Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar
5. Hizmet ve satış elemanları
6. Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları
7. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar
8. Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları
9. Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

İŞGÜCÜ MALİYETİ ENDEKSİ

İşgücü Maliyeti Endeksi ücretli çalışan istihdam etmenin işverene saat başı maliyetindeki nominal değişimi ölçen kısa dönemli bir göstergedir. İşgücü maliyeti endeksi, işgücü maliyetinin çalışılan saate bölümü ile hesaplandığından hem işgücü maliyeti hem de fiili çalışma süresi değişkenlerinde meydana gelen değişimler endeks değerini etkilemektedir. Türkiye İstatistik Kurumu, Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında 2008 temel yıllı işgücü maliyeti endeksini üçer aylık dönemler itibariyle yayımlamayı hedeflemiştir.

İşgücü maliyeti endeksinin amacı, saatlik işgücü maliyeti ve temel bileşenlerinde meydana gelen gelişmelerin üçer aylık dönemler itibariyle nominal olarak izlenebilmesini sağlamaktır. Bu amaçla; işgücü maliyeti, kazanç ve kazanç dışı işgücü maliyeti endeksleri saatlik olarak hesaplanmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

İşgücü maliyeti: İşveren tarafından ücretli çalışan istihdamına ilişkin olarak katlanılan kazanç ve kazanç dışı işgücü maliyetini kapsar. Mesleki eğitim, işe alma, iş elbisesi maliyetleri gibi diğer işgücü maliyeti kalemlerini kapsamaz.

Kazanç: Brüt temel ücret ve maaş ödemeleri ile ücret niteliğindeki düzenli ödemeleri (her ay yapılan ikramiye, sosyal yardım vb.) fazla çalışma ödemelerini, düzensiz ödemeleri (her ay yapılmayan ikramiye, prim vb.) ve ayni yardım ödemelerini kapsar.

Kazanç dışı işgücü maliyeti: Sosyal güvenlik kurumlarına yapılan zorunlu ve gönüllü ödemelerin işveren payı, kıdem ve ihbar tazminatı ödemeleri ile geçici iş göremezlik döneminde yapılan ödemeler gibi diğer sosyal güvenlik ödemelerini kapsar.

Fiili çalışma süresi: Temel ücrete konu olan normal çalışma süresi ne olursa olsun işyerinde fiilen çalışılan süredir. Ücret karşılığı olan ve olmayan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma süreleri dahil, yıllık izin, resmi tatil gibi ücreti ödendiği halde çalışılmayan süreler hariçtir.

Classifications

Occupation: Occupations are coded according to International Standard Classification of Occupations (ISCO 88). Major occupational groups are as follows according to ISCO 88.

1. Legislators, senior officials and managers
2. Professionals
3. Technicians and associate professionals
4. Clerks
5. Service workers and shop and market sales workers
6. Skilled agricultural and fishery workers
7. Craft and related trade workers
8. Plant and machine operators and assemblers
9. Elementary occupations

LABOUR COST INDEX

The Labour Cost Index, is a short-term indicator showing the nominal development of hourly labour costs incurred by employers as a result of engaging the labour work force. It is calculated dividing the labour cost by the number of hours worked, therefore the development of variables, labour cost and hours worked affect the evolution of the index. TurkStat aims to publish quarterly labour cost index with the base year of 2008 in the context of European Union harmonization studies.

The objective of the Labour Cost Index is to ensure monitoring quarterly developments in the hourly labour costs and its main components in nominal terms. For this purpose; labor costs, earnings and labour cost excluding earnings indices are calculated on hourly basis.

Definitions and Concepts

Labour cost: Labour cost is the cost incurred by the employer in relation to employment as earnings and labour cost excluding earnings. It does not include vocational training cost or other expenditures such as recruitment cost, spending on working clothes etc.

Earnings: Includes; gross basic wage and salary payments, regular payments in the form of the wage, overtime payments, irregular payments (bonuses and premiums etc. not paid regularly) and payments in kind.

Labour cost excluding earnings: Include the employer's part of statutory and voluntary social security payments made to social security institutions, severance and termination payments and other social security payments like guaranteed remuneration in the event of short term working.

Actual working hours: Regardless of the contractual working hours pertaining to basic wage, corresponds to the hours actually worked in the establishment. Paid and unpaid overtime working hours are included and paid but not worked days like annual vacations or public holidays are excluded.

Sınıflamalar

Ekonomik faaliyet: Tüm ekonomik faaliyetler, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev.2 göre sınıflandırılmıştır. Hizmet sektörü için veri kaynağı aynı sınıflamanın Rev.1.1 sürümüne göre olduğundan, bu sektöre ilişkin endeks rakamları, 2008 İşgücü Maliyeti Araştırması'ndan işgücü maliyeti değişkeni için elde edilen dönüşüm matrisi kullanılarak elde edilmiştir. Endekste kapsanan sektörler aşağıda verilmiştir.

B: Madencilik ve taş ocakçılığı

C: İmalat

D: Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı

E: Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri

F: İnşaat

G: Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı

H: Ulaştırma ve depolama

I: Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri

J: Bilgi ve iletişim

K: Finans ve sigorta faaliyetleri

M: Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler

N: İdari ve destek hizmet faaliyetleri

Kapsanmayan faaliyetler: NACE Rev.2'de yer alan 37, 38 ve 39 faaliyetleri ile NACE Rev.1.1'de yer alan 66, 67, 70 ve 73 faaliyetleri kapsanmamaktadır (hizmet sektörü için veri kaynağı NACE Rev.1.1'e göre olduğundan hizmet sektöründe kapsanmayan ikili faaliyetler bu sınıflamaya göre verilmiştir).

Toplulaştırma: Endeks NACE Rev.2 sınıflamasının kapsanan tüm sektörleri (L hariç B-N), sanayi sektörü (B-E) ile hizmet sektörü (G-N) için ağırlıklı zincirleme Laspeyres yöntemi ile toplulaştırılmaktadır.

Classifications

Economic activity: Data is classified according to Classification of Economic Activities in the European Community (NACE) Rev.2. Since data source for the service sectors is classified according to NACE Rev. 1.1, the index figures corresponding to these sectors are calculated through using transmission matrix obtained by 2008 Labour Cost Survey for labour cost variable. The sections covered in the survey are placed are given below.

B: Mining and quarrying

C: Manufacturing

D: Electricity, gas, steam and air conditioning supply

E: Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

F: Construction

G: Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

H: Transportation and storage

I: Accommodation and food service activities

J: Information and communication

K: Financial and insurance activities

M: Professional, scientific and technical activities

N: Administrative and support service activities

Non-covered activities: 37, 38 and 39 activities of NACE Rev.2 and 66, 67, 70 and 73 activities of NACE Rev.1.1 are not covered (since data source for service sector is classified according to NACE Rev.1.1, non-covered 2-digits economic activities are given by NACE Rev. 1.1 for this sector).

Aggregation: Index is aggregated with chain Laspeyres method for all covered sectors of NACE Rev.2 (B_N excluding L), industry (B_E) and services (G_N).

24.1 Haftalık fiili çalışma süresi ve aylık ortalama işgücü maliyeti, 2004, 2008
Actual weekly working hours and monthly average labour cost, 2004, 2008

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.1.1	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Haftalık fiili çalışma süresi** Actual weekly working hours **(saat -** hours)	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage	**Aylık ortalama brüt kazanç** Monthly average gross earnings	**Aylık ortalama işgücü maliyeti** Monthly average labour cost
			(TL)		
			2004		
Toplam - Total	100.0	42.1	964	1 145	1 388
C **Madencilik ve taşocakcılığı** - Mining and quarrying	2.4	42.0	984	1 201	1 585
D **İmalat** - Manufacturing	47.2	42.9	782	925	1 129
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas and water supply	3.7	42.2	1 514	1 710	2 116
F **İnşaat** - Construction	5.9	43.0	686	747	920
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	15.0	43.2	826	948	1 146
H **Oteller ve lokantalar** - Hotels and restaurants	3.6	43.7	630	696	849
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	9.3	41.3	1 278	1 487	1 762
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	8.7	36.0	1 949	2 548	3 031
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	4.2	40.9	936	1 059	1 277
M **Eğitim** - Education	-	-	-	-	-
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler -** Health and social work	-	-	-	-	-
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	-	-	-	-	-
			2008		
Toplam - Total	100.0	42.3	1 383	1 498	1 833
C **Madencilik ve taşocakcılığı** - Mining and quarrying	1.6	41.4	1 466	1 703	2 222
D **İmalat** - Manufacturing	40.9	42.7	1 154	1 269	1 576
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas and water supply	1.1	40.0	2 506	2 881	3 593
F **İnşaat** - Construction	6.4	43.9	844	859	1 055
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	13.0	43.0	1 316	1 424	1 725
H **Oteller ve lokantalar** - Hotels and restaurants	4.6	44.6	981	1 023	1 254
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	7.0	41.4	1 857	2 046	2 558
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	4.2	38.0	3 156	3 576	4 264
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	9.5	42.6	1 264	1 322	1 597
M **Eğitim** - Education	4.0	39.0	1 630	1 673	1 993
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler -** Health and social work	5.5	41.2	1 919	1 960	2 288
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	2.2	41.3	1 669	1 804	2 214

Not. 2004 uygulamasında M, N ve O sektörleri kapsanmadığından 2004 ve 2008 yılı toplam değerleri karşılaştırılabilir değildir.

Not. Total figures of 2004 and 2008 are not comparable since M, N and O activities are not covered in 2004 application.

24.1 Ekonomik faaliyete göre aylık ortalama işgücü maliyeti
Monthly average labour cost by economic activity
2004

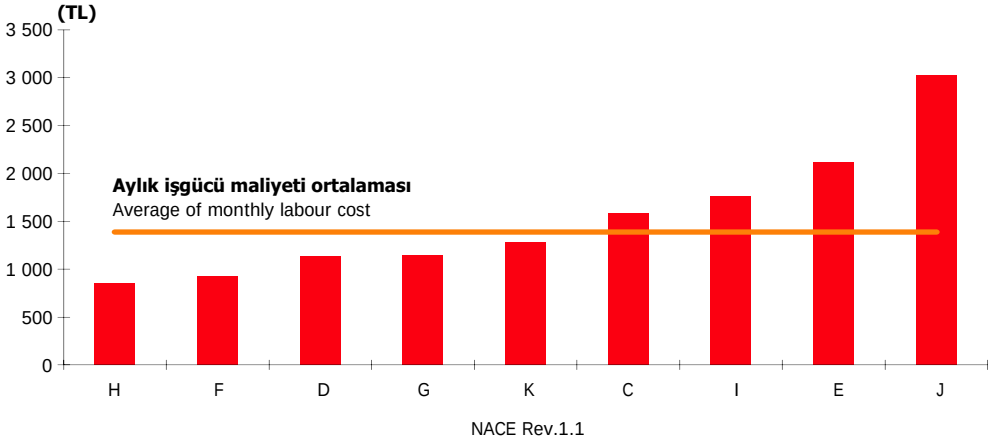

NACE Rev.1.1

Veri için tablo 24.1'e bakınız.
For data, see table 24.1.

24.2 Ekonomik faaliyete göre aylık ortalama işgücü maliyeti
Monthly average labour cost by economic activity
2008

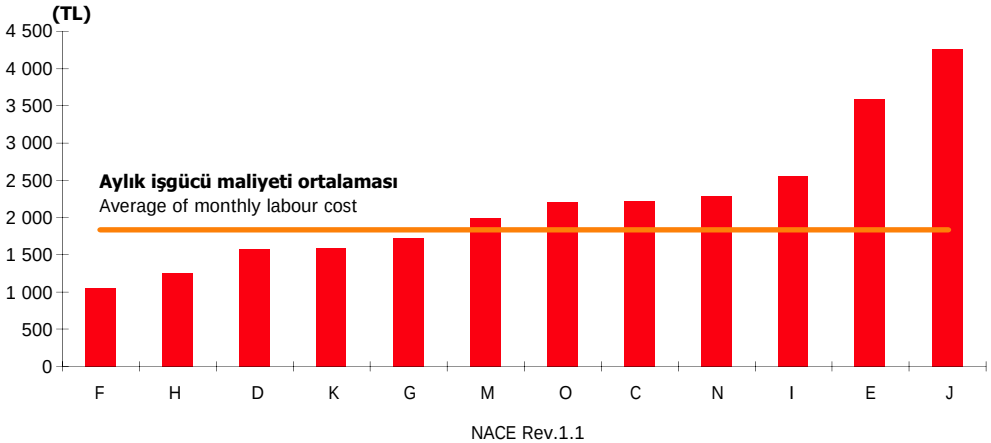

NACE Rev.1.1

Veri için tablo 24.1'e bakınız.
For data, see table 24.1.

24.2 Aylık ortalama brüt kazanç ve bileşenleri, 2004, 2008
Monthly average gross earnings and components, 2004, 2008

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.1.1	**Aylık ortalama brüt kazanç** Monthly average gross earnings (TL)	**Kazanç bileşenleri -** Components of earnings (%)			
		Brüt ücret Gross wage	**Düzensiz ödemeler** Irregular payments	**Ayni yardım ödemeleri** In kind payments	**Tasarruf sandıklarına yapılan ödemeler** Savings schemes payments
		2004			
Toplam - Total	1 145	84.2	10.5	5.1	0.2
C **Madencilik ve taşocakcılığı** - Mining and quarrying	1 201	81.9	13.4	4.6	0.1
D **İmalat** - Manufacturing	925	84.5	8.3	7.1	0.1
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas and water supply	1 710	88.5	9.6	1.8	0.1
F **İnşaat** - Construction	747	91.9	2.9	5.1	0.1
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	948	87.1	6.5	6.2	0.2
H **Oteller ve lokantalar** - Hotels and restaurants	696	90.6	2.9	6.5	0.0
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	1 487	86.0	9.9	3.5	0.6
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	2 548	76.5	20.6	2.5	0.4
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	1 059	88.4	6.6	4.9	0.0
M **Eğitim** - Education	-	-	-	-	-
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler -** Health and social work	-	-	-	-	-
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	-	-	-	-	-
		2008			
Toplam - Total	1 498	92.3	5.5	1.9	0.3
C **Madencilik ve taşocakcılığı** - Mining and quarrying	1 703	86.1	11.7	1.9	0.4
D **İmalat** - Manufacturing	1 269	91.0	5.8	2.8	0.4
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas and water supply	2 881	87.0	11.1	1.8	0.2
F **İnşaat** - Construction	859	98.2	0.7	1.0	0.1
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	1 424	92.4	5.6	1.7	0.3
H **Oteller ve lokantalar** - Hotels and restaurants	1 023	96.0	2.3	1.4	0.3
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	2 046	90.8	7.6	1.5	0.1
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	3 576	88.2	9.1	1.8	0.8
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	1 322	95.6	2.8	1.5	0.0
M **Eğitim** - Education	1 673	97.4	1.6	0.8	0.1
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler -** Health and social work	1 960	97.9	1.3	0.8	0.0
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	1 804	92.5	6.6	0.7	0.1

Not. 2004 uygulamasında M, N ve O sektörleri kapsanmadığından 2004 ve 2008 yılı toplam değerleri karşılaştırılabilir değildir.

Not. Total figures of 2004 and 2008 are not comparable since M, N and O activities are not covered in 2004 application.

24.3 Ekonomik faaliyete göre işgücü maliyeti bileşenleri
Components of labour cost by economic activity
2004

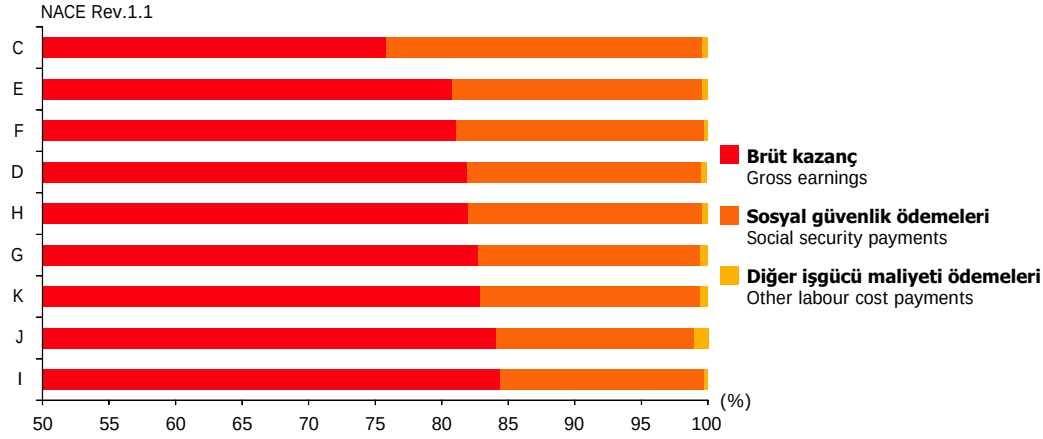

Veri için tablo 24.3'e bakınız.
For data, see table 24.3.

24.4 Ekonomik faaliyete göre işgücü maliyeti bileşenleri
Components of labour cost by economic activity
2008

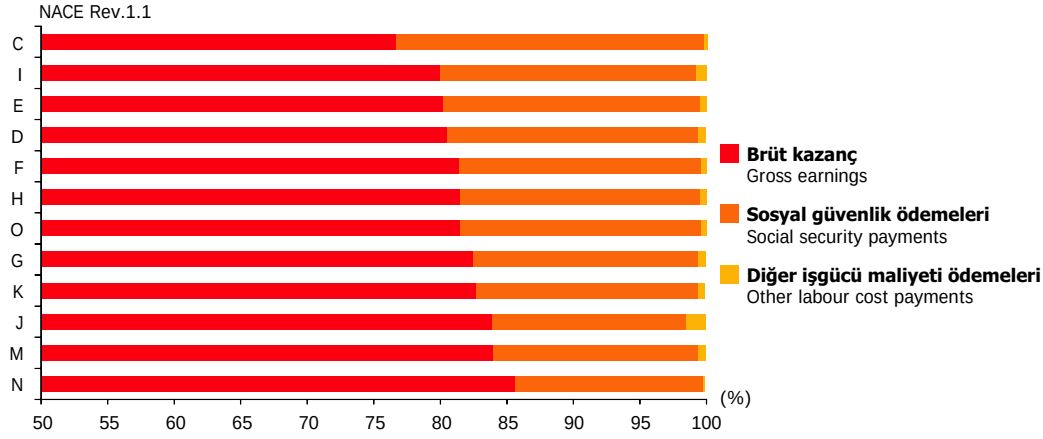

Veri için tablo 24.3'e bakınız.
For data, see table 24.3.

24.3 Aylık ortalama işgücü maliyeti ve bileşenleri, 2004, 2008
Monthly average labour cost and components, 2004, 2008

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.1.1	**Aylık ortalama işgücü maliyeti** Monthly average labour cost (TL)	**İşgücü maliyeti bileşenleri -** Components of labour cost (%)		
		Brüt kazanç Gross earnings	**Sosyal güvenlik ödemeleri** Social security payments	**Diğer işgücü maliyeti ödemeleri** Other labour cost payments
	2004			
Toplam - Total	1 388	82.5	16.9	0.6
C **Madencilik ve taşocakcılığı** - Mining and quarrying	1 585	75.8	23.8	0.4
D **İmalat** - Manufacturing	1 129	81.9	17.6	0.4
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas and water supply	2 116	80.8	18.8	0.4
F **İnşaat** - Construction	920	81.1	18.6	0.3
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	1 146	82.7	16.7	0.6
H **Oteller ve lokantalar** - Hotels and restaurants	849	82.0	17.6	0.4
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	1 762	84.4	15.3	0.3
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	3 031	84.1	14.9	1.1
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	1 277	82.9	16.5	0.6
M **Eğitim** - Education	-	-	-	-
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler -** Health and social work	-	-	-	-
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	-	-	-	-
	2008			
Toplam - Total	1 833	81.7	17.6	0.6
C **Madencilik ve taşocakcılığı** - Mining and quarrying	2 222	76.7	23.1	0.3
D **İmalat** - Manufacturing	1 576	80.5	18.9	0.6
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas and water supply	3 593	80.2	19.3	0.5
F **İnşaat** - Construction	1 055	81.4	18.2	0.4
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	1 725	82.5	16.9	0.6
H **Oteller ve lokantalar** - Hotels and restaurants	1 254	81.5	18.0	0.5
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	2 558	80.0	19.2	0.8
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	4 264	83.9	14.6	1.5
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	1 597	82.7	16.7	0.5
M **Eğitim** - Education	1 993	84.0	15.4	0.6
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler -** Health and social work	2 288	85.6	14.2	0.1
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	2 214	81.5	18.1	0.4

Not. 2004 uygulamasında M, N ve O sektörleri kapsanmadığından 2004 ve 2008 yılı toplam değerleri karşılaştırılabilir değildir.

Not. Total figures of 2004 and 2008 are not comparable since M, N and O activities are not covered in 2004 application.

24.4 Aylık ortalama sosyal güvenlik ödemeleri ve bileşenleri, 2004, 2008
Monthly average social security payments and components, 2004, 2008

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.1.1	**Aylık ortalama sosyal güvenlik ödemeleri** Monthly average social security payments (TL)	**Sosyal güvenlik ödemeleri bileşenleri** Components of social security payments (%)			
		Zorunlu ödemeler Statutory payments	**Gönüllü ödemeler** Voluntary payments	**Kıdem ve ihbar tazm. ödemeleri** Severance and termination payments	**Diğer sosyal güv. ödemeleri** Other social security payments
		2004			
Toplam - Total	235	82.2	1.7	15.3	0.9
C **Madencilik ve taşocakcılığı** - Mining and quarrying	378	58.9	0.4	38.6	2.1
D **İmalat** - Manufacturing	199	82.4	0.9	15.6	1.1
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas and water supply	397	75.6	0.8	22.6	1.0
F **İnşaat** - Construction	171	84.9	0.2	14.5	0.4
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	191	86.3	1.9	10.9	1.0
H **Oteller ve lokantalar** - Hotels and restaurants	149	88.4	0.5	10.3	0.8
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	270	82.9	0.6	15.9	0.5
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	450	83.0	5.3	11.3	0.3
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	210	87.8	1.6	10.2	0.4
M **Eğitim** - Education	-	-	-	-	-
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler -** Health and social work	-	-	-	-	-
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	-	-	-	-	-
		2008			
Toplam - Total	323	80.5	1.8	16.9	0.8
C **Madencilik ve taşocakcılığı** - Mining and quarrying	513	64.8	0.4	34.0	0.7
D **İmalat** - Manufacturing	297	77.5	1.4	20.1	1.0
E **Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas and water supply	695	71.2	1.3	26.2	1.3
F **İnşaat** - Construction	192	88.9	2.2	8.9	0.1
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	292	82.5	2.9	14.1	0.4
H **Oteller ve lokantalar** - Hotels and restaurants	226	86.4	0.4	12.8	0.3
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	491	68.9	1.1	29.1	0.9
J **Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation	624	85.6	6.9	6.4	1.1
K **Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	268	88.6	1.0	9.9	0.5
M **Eğitim** - Education	307	91.4	1.3	5.7	1.6
N **Sağlık işleri ve sosyal hizmetler -** Health and social work	326	95.1	0.1	4.7	0.2
O **Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities	401	77.9	0.5	20.8	0.8

Not. 2004 uygulamasında M, N ve O sektörleri kapsanmadığından 2004 ve 2008 yılı toplam değerleri karşılaştırılabilir değildir.

Not. Total figures of 2004 and 2008 are not comparable since M, N and O activities are not covered in 2004 application.

24.5 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006

Meslek ana grubu Major occupational group ISCO-88	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours **(saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
				(TL)	
			Toplam - Total		
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
1 Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	4.8	195.2	14.0	2 738	35 914
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	6.9	194.1	9.6	1 860	23 605
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	15.6	198.4	6.9	1 359	17 885
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	10.3	196.7	5.9	1 153	14 897
5 Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	9.4	199.5	4.0	793	10 074
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.3	204.6	4.1	840	11 181
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	21.9	201.6	4.3	863	11 095
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları Plant and machine operators and assemblers	15.0	203.8	4.3	877	11 359
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	15.9	199.9	3.7	734	9 294
			Erkek - Males		
Toplam - Total	100.0	200.3	5.5	1 107	14 316
1 Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	4.8	195.7	13.9	2 723	35 728
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	5.3	194.6	10.2	1 982	25 165
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	14.1	199.3	7.1	1 414	18 633
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	7.6	198.1	6.2	1 226	15 826
5 Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	9.6	199.7	4.0	804	10 243
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.4	204.7	4.2	851	11 300
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	24.2	201.5	4.4	893	11 523
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları Plant and machine operators and assemblers	17.2	204.0	4.4	901	11 675
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	16.7	199.9	3.8	751	9 544

24.5 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006 (devam)
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006 (continued)

Meslek ana grubu Major occupational group ISCO-88	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours **(saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
			(TL)		
			Kadın - Females		
Toplam - Total	100.0	197.5	5.5	1 091	14 036
1 Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	4.6	193.4	14.4	2 790	36 564
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	12.3	193.3	8.7	1 685	21 355
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	20.4	196.2	6.3	1 233	16 158
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	19.1	194.7	5.4	1 056	13 658
5 Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	8.4	199.0	3.8	750	9 423
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.1	203.3	3.4	691	9 554
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	14.4	202.1	3.4	692	8 695
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları Plant and machine operators and assemblers	7.8	202.0	3.4	693	9 023
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	12.9	199.9	3.3	656	8 209

24.5 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret
Monthly average gross wage by sex and major occupational group
2006

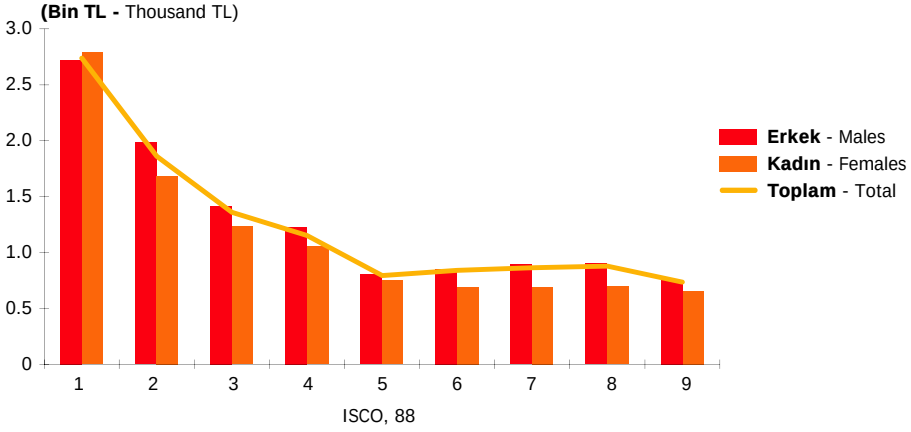

24.6 Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and educational attainment, 2006

Eğitim durumu Educational attainment ISCED-1997	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours **(saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage (TL)	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
			Toplam - Total		
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
İlkokul ve altı - Primary school and below	30.9	200.5	3.8	764	9 676
İlköğretim ve ortaokul Primary education and secondary school	16.4	200.7	3.8	760	9 640
Lise - High school	22.4	199.6	4.6	922	11 802
Meslek lisesi - Vocational high school	11.3	204.1	6.0	1 233	16 334
Yüksekokul ve üstü - Higher education	19.0	194.8	10.7	2 088	27 310
			Erkek - Males		
Toplam - Total	100.0	200.3	5.5	1 107	14 316
İlkokul ve altı - Primary school and below	34.0	200.5	3.9	784	9 952
İlköğretim ve ortaokul Primary education and secondary school	17.3	200.8	3.9	788	9 999
Lise - High school	21.0	200.3	4.7	943	12 042
Meslek lisesi - Vocational high school	12.0	205.2	6.3	1 298	17 312
Yüksekokul ve üstü - Higher education	15.7	195.6	11.4	2 231	29 258
			Kadın - Females		
Toplam - Total	100.0	197.5	5.5	1 091	14 036
İlkokul ve altı - Primary school and below	20.6	200.5	3.2	650	8 159
İlköğretim ve ortaokul Primary education and secondary school	13.2	200.1	3.2	640	8 064
Lise - High school	27.2	197.9	4.4	870	11 182
Meslek lisesi - Vocational high school	9.0	199.0	4.7	944	11 990
Yüksekokul ve üstü - Higher education	30.0	193.3	9.5	1 837	23 899

24.6 Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret
Monthly average gross wage by sex and educational attainment
2006

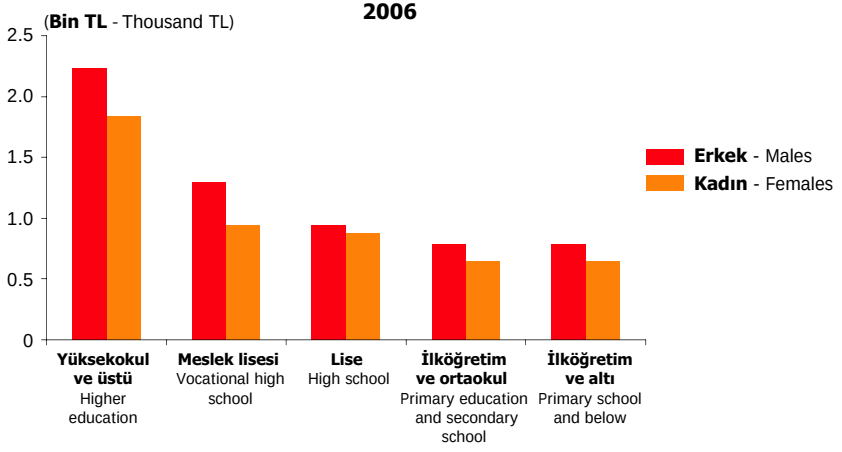

24.7 Cinsiyet ve yaş grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and age group, 2006

Yaş grubu - Age group	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours **(saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
				(TL)	
			Toplam - Total		
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
<16	0.0	193.1	2.6	511	6 442
16-19	3.3	199.0	3.0	598	7 458
20-24	13.1	199.7	3.6	718	9 053
25-29	24.4	200.1	4.6	912	11 662
30-34	20.7	199.9	5.8	1 153	14 925
35-39	15.6	200.0	6.3	1 256	16 349
40-49	18.7	199.3	7.0	1 390	18 204
50-59	3.8	196.5	8.6	1 698	21 830
60+	0.4	195.3	10.7	2 097	26 657
			Erkek - Males		
Toplam - Total	77.0	200.3	5.5	1 107	14 316
<16	0.0	(1)	(1)	(1)	(1)
16-19	2.1	198.6	3.0	594	7 414
20-24	8.2	200.2	3.6	711	8 966
25-29	18.4	201.0	4.4	883	11 293
30-34	16.5	200.8	5.5	1 097	14 185
35-39	12.6	200.7	6.1	1 233	16 071
40-49	15.6	199.9	7.0	1 404	18 410
50-59	3.2	196.8	8.8	1 726	22 188
60+	0.4	195.0	10.8	2 105	26 885
			Kadın - Females		
Toplam - Total	23.0	197.5	5.5	1 091	14 036
<16	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
16-19	1.2	199.7	3.0	604	7 534
20-24	4.9	199.0	3.7	729	9 197
25-29	6.1	197.3	5.1	997	12 775
30-34	4.2	196.4	7.0	1 372	17 810
35-39	3.0	197.3	6.8	1 351	17 530
40-49	3.1	196.5	6.7	1 322	17 155
50-59	0.5	195.0	7.9	1 533	19 673
60+	0.0	198.6	10.2	2 025	24 482

(1) Gizlenmiş verilerin aritmetik işlem sonucu elde edilmesini önlemek amacı ile verilmemiştir. (ikincil gizlilik).
(2) Gözlem değeri öngörülenden az olduğu için bilgi verilememiştir.

(1) Data are not given for hinder to obtain confidential figures by mathematical process.
(2) Data not available due to insufficient number of obversion.

24.8 Cinsiyet ve idari sorumluluğu olup olmama durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and presence of managerial responsibility, 2006

İdari sorumluluk Managerial responsibility	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours **(saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage (TL)	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
			Toplam - Total		
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
İdari sorumluluğu olan With managerial responsibility	14.2	197.2	9.9	1 955	25 363
İdari sorumluluğu olmayan Without managerial responsibility	85.8	200.1	4.8	962	12 408
			Erkek - Males		
Toplam - Total	100.0	200.3	5.5	1 107	14 316
İdari sorumluluğu olan With managerial responsibility	14.5	197.8	9.8	1 946	25 206
İdari sorumluluğu olmayan Without managerial responsibility	85.5	200.7	4.8	965	12 471
			Kadın - Females		
Toplam - Total	100.0	197.5	5.5	1 091	14 036
İdari sorumluluğu olan With managerial responsibility	13.4	194.8	10.2	1 989	25 933
İdari sorumluluğu olmayan Without managerial responsibility	86.6	197.9	4.8	953	12 201

24.9 Saatlik işgücü maliyeti endeksi, 2007-2010
Hourly labour cost index, 2007-2010

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.2		2007	2008	2009	2010
B - N	**Toplam -** Total	88.9	100.0	108.9	118.3
B - E	**Sanayi -** Industry	88.9	100.0	108.9	117.4
B	**Madencilik ve taş ocakçılığı -** Mining and quarrying	88.9	100.0	103.2	104.0
C	**İmalat -** Manufacturing	89.2	100.0	109.1	117.8
D	**Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas, steam and air conditioning supply	84.9	100.0	108.6	120.0
E	**Su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri** Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	86.2	100.0	111.9	123.4
F	**İnşaat -** Construction	89.9	100.0	113.2	124.3
G - N	**Hizmet -** Services	88.7	100.0	107.4	118.3
G	**Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	90.9	100.0	108.6	124.6
H	**Ulaştırma ve depolama -** Transportation and storage	88.2	100.0	108.6	127.7
I	**Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri -** Accommodation and food service activities	87.6	100.0	109.1	124.2
J	**Bilgi ve iletişim -** Information and communication	80.7	100.0	109.5	113.6
K	**Finans ve sigorta faaliyetleri -** Financial and insurance activities	90.5	100.0	104.7	113.0
M	**Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler -** Professionel, scientific and technical activities	91.0	100.0	112.3	132.9
N	**İdari ve destek hizmet faaliyetleri -** Administrative and support service activities	85.6	100.0	113.0	120.2

24.10 Saatlik kazanç endeksi, 2007-2010
Hourly earnings index, 2007-2010

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.2		2007	2008	2009	2010
B - N	**Toplam -** Total	89.7	100.0	110.1	120.5
B - E	**Sanayi -** Industry	90.3	100.0	109.9	119.5
B	**Madencilik ve taş ocakçılığı -** Mining and quarrying	91.6	100.0	106.6	107.9
C	**İmalat -** Manufacturing	90.5	100.0	110.1	120.5
D	**Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas, steam and air conditioning supply	87.1	100.0	108.1	114.4
E	**Su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri** Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	88.1	100.0	112.5	124.4
F	**İnşaat -** Construction	88.6	100.0	115.4	127.0
G - N	**Hizmet -** Services	88.7	100.0	108.9	120.2
G	**Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı -** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	91.1	100.0	109.6	126.9
H	**Ulaştırma ve depolama -** Transportation and storage	89.0	100.0	111.9	132.1
I	**Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri -** Accommodation and food service activities	88.0	100.0	110.2	125.7
J	**Bilgi ve iletişim -** Information and communication	80.2	100.0	108.9	114.9
K	**Finans ve sigorta faaliyetleri -** Financial and insurance activities	90.4	100.0	106.4	114.6
M	**Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler -** Professionel, scientific and technical activities	91.3	100.0	114.6	135.5
N	**İdari ve destek hizmet faaliyetleri -** Administrative and support service activities	85.9	100.0	114.6	121.3

24.11 Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi, 2007-2010
Hourly labour cost excluding earnings index, 2007-2010

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.2		2007	2008	2009	2010
B - N	**Toplam -** Total	85.8	100.0	103.9	109.8
B - E	**Sanayi -** Industry	83.2	100.0	104.9	108.7
B	**Madencilik ve taş ocakçılığı -** Mining and quarrying	79.6	100.0	91.7	90.9
C	**İmalat -** Manufacturing	84.0	100.0	105.2	107.0
D	**Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı** Electricity, gas, steam and air conditioning supply	76.0	100.0	110.8	143.2
E	**Su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri** Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	78.3	100.0	109.5	119.1
F	**İnşaat -** Construction	94.9	100.0	104.7	113.8
G - N	**Hizmet -** Services	89.0	100.0	101.4	110.5
G	**Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı** - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	90.2	100.0	103.7	114.1
H	**Ulaştırma ve depolama -** Transportation and storage	85.4	100.0	96.3	109.8
I	**Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri -** Accommodation and food service activities	85.8	100.0	104.7	117.8
J	**Bilgi ve iletişim -** Information and communication	83.8	100.0	113.7	108.0
K	**Finans ve sigorta faaliyetleri -** Financial and insurance activities	91.3	100.0	98.0	106.8
M	**Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler -** Professionel, scientific and technical activities	90.4	100.0	102.7	122.9
N	**İdari ve destek hizmet faaliyetleri -** Administrative and support service activities	85.2	100.0	106.1	116.7

İÇİNDEKİLER

		Sayfa Page
	Açıklama	**440**
	Grafik	
25.1	AR-GE harcaması / GSYH, 2005-2009	**443**
25.2	Öğrenim durumuna göre AR-GE insangücü (sayı), 2009	**444**
25.3	Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları, 2010	**450**
25.4	Girişimlerde yenilik faaliyetleri (teknolojik olmayan), 2006-2008	**457**
25.5	Girişimlerde yenilik faaliyetleri (teknolojik), 2006-2008	**458**
	Tablo	
25.1	Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması, 2005-2009	**442**
25.2	Meslek grubu ve sektöre göre AR-GE insangücü, 2005-2009	**442**
25.3	Harcama grubu ve finans kaynağına göre sektörlerin AR-GE harcaması, 2008-2009	**443**
25.4	Öğrenim durumu ve sektöre göre AR-GE insangücü, 2008-2009	**444**
25.5	İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2008	**445**
25.6	İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2009	**446**
25.7	İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2008	**449**
25.8	İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2009	**451**
25.9	Seçilmiş ülkelerde AR-GE harcaması, 2005-2009 [Satınalma gücü paritesi]	**453**
25.10	Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları, 2010	**454**
25.11	Yaş grubu, eğitim ve işgücü durumuna göre son üç ay içinde (Ocak-Mart) bilgisayar ve internet kullanımı, 2010	**454**
25.12	Hanelerde bilişim teknolojileri sahiplik durumu, 2010	**455**
25.13	Son üç ay içinde İnternet kullanan bireylerin İnterneti kişisel kullanma amaçları, 2010	**455**
25.14	2009 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve internet erişimine sahip girişimlerin oranı	**456**
25.15	2010 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve internet erişimine sahip girişimlerin oranı	**456**
25.16	İktisadi faaliyet kolu ve büyüklük grubuna göre yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı, 2006-2008	**457**

CONTENTS

	Explanation	
	Graph	
25.1	GERD / GDP, 2005-2009	**443**
25.2	R&D personnel by education level (headcount), 2009	**444**
25.3	Proportion of computer and internet use by gender, 2010	**450**
25.4	Enterprises with innovation activities (non-technological), 2006-2008	**457**
25.5	Enterprises with innovation activities (technological), 2006-2008	**458**
	Table	
25.1	Gross domestic expenditures on R&D, 2005-2009	**442**
25.2	R&D personnel by sector of performance (employment) and occupation, 2005-2009	**442**
25.3	Gross domestic expenditure on R&D by type of expenditure and source of funds, 2008-2009	**443**
25.4	R&D personnel by sectors and education level, 2008-2009	**444**
25.5	Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2008	**445**
25.6	Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2009	**446**
25.7	Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2008	**449**
25.8	Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2009	**451**
25.9	Gross domestic expenditure on R&D in selected countries, 2005-2009 [Purchasing power parity]	**453**
25.10	Proportion of computer and internet use by gender, 2010	**454**
25.11	Individuals using the computer and Internet in the last 3 months (January-March) by age, education level and employment situation, 2010	**454**
25.12	Availability of ICT equipments in households, 2010	**455**
25.13	Internet activities of individuals who have accessed the Internet in the last 3 months, by private purposes, 2010	**455**
25.14	Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2009	**456**
25.15	Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2010	**456**
25.16	Enterprises with innovation activities by economic activity and size, 2006-2008	**457**

AÇIKLAMA

ARAŞTIRMA - GELİŞTİRME

1990 yılında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından, bilim ve teknoloji göstergeleri alanında gerekli çalışmaların yürütülmesi, geliştirilmesi ve araştırma-geliştirme alanında uluslararası standart ve yöntemlerle uyumlu yeni serilerin oluşturulması çalışmalarına başlanmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu, 1990 yılı için yapılan ilk çalışmadan itibaren AR-GE verilerini bu konuda standart OECD metodolojisi (Bilimsel ve Teknolojik Faaliyetlerin Ölçülmesi: AR-GE Anketleri için Önerilen Standartlar-Frascati) klavuzuna uygun olarak yıllık anketler ile derlemektedir.

AR-GE istatistikleri çalışmasında, kamu kesimi, ticari kesim ve yükseköğretim kesimleri kapsanmaktadır. Kamu kesimi ve ticari kesimde AR-GE verileri anketler ile doğrudan AR-GE yapan birimlerden derlenmektedir. Yükseköğretim kesiminde ise bu veriler devlet üniversiteleri için AR-GE yapan birimlerin merkezi kayıtları kullanılarak yapılan detaylı çalışmalarla vakıf üniversiteleri için ise anketler ile elde edilmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Araştırma ve Deneysel Geliştirme (AR-GE): Araştırma ve deneysel geliştirme, toplum, kültür ve insan bilgisini de içeren, bilgi birikimini artırmak ve bunu yeni uygulamalarda kullanmak için yapılan, düzenli yaratıcı çalışmalardan oluşur.

AR-GE'yi ilgili benzer etkinliklerden ayıran temel ölçüt, AR-GE'de dikkate değer ölçüde yenilik (özgünlük) bulunmasıdır.

Ticari kesim: Birincil faaliyetleri, mal ve hizmet üreterek en azından üretim maliyetlerini karşılayacak bir fiyatla halka satmak olan tüm firma, örgüt ve kurumlar ile esas olarak, bunlara hizmet eden ve kar amaçlamayan özel kuruluşlardır.

Bu kesimin çekirdeğini kar dağıtsın ya da dağıtmasın özel kuruluşlar oluşturur. Bu kesime ticari kuruluşların ürettiği türden mal ve hizmetleri üretip satan kamu kuruluşları da dahildir. (Kamu İktisadi Teşebbüsleri).

Kamu kesimi: Başka şekilde uygun ve ekonomik olarak sağlanamayan ortak hizmetleri veren, fakat bunları normal olarak satmayan, devlet ve toplumun ekonomik ve sosyal piyasasını yöneten, bütün kuruluş, daire ve benzeri organlardır.

Yükseköğretim kesimi: Tüm üniversiteler, teknoloji enstitüleri ve ortaöğretim sonrası kurumlardan oluşur. Ayrıca, yüksek öğretim kurumlarının doğrudan kontrolünde bulunan, bunlar tarafından yönetilen ya da bu kurumlara bağlı tüm araştırma kuruluşları, deneme istasyonları ve klinikleri de kapsar.

Araştırmacı: Yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemler bulunması ya da geliştirilmesi ile uğraşan mühendis ve bilim adamlarıdır. Bir araştırmacının işinin bilimsel ve teknik yanlarının planlanıp yönetilmesi ile uğraşan işletmeci ve yöneticiler de bu tanım içine alınır.

Teknisyen: Araştırmacıların gözetiminde, bilimsel ve teknik nitelikte çalışmalarla AR-GE projelerine katılan kişiler, öğrenimlerine bakılmaksızın teknisyen olarak alınır.

EXPLANATION

RESEARCH - DEVELOPMENT

In 1990, Turkish Statistical Institute started to establish its own structures for developing and implementing studies on Science and Technology Indicators and to re-establish new series on research and development which are in a well-defined grounds conforming with the international standards and methodologies.

Since 1990, R&D data have been compiled with annual surveys in line with the standard OECD methodology for R&D statistics entitled the Measurement of Scientific and Technological Activities: Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development-Frascati Manual.

Studies on R&D statistics cover government sector, business enterprise sector and higher education sector. In government and business enterprise sectors R&D data are collected by two separate questionnaires directed to the units actually performing R&D activities. In higher education sector, R&D data are derived from the unit's registers by detailed studies and by survey.

Definitions and Concepts

Research and Experimental Development (R&D): Research and experimental development comprises creative works undertaken on a systematic basis in order to increase the stock of knowledge, including knowledge of human being, culture and society and the use of this stock of knowledge to devise new applications.

The basic criterion for distinguishing R&D from related activities is the presence in R&D of an appreciable element of novelty.

Business enterprise sector: All firms, organizations and institutions whose primary activity is the production of goods or services for sale to the general public at a price intended approximately to cover at least the cost of production and the private non-profit institutes mainly serving them.

The core of the sector is made up of private enterprises whether or not they distribute profit. In addition, it includes public enterprises mainly engaged in selling the kind of goods and services which are often produced by business enterprises. (State Economic Enterprises).

Government sector: All department offices, and other bodies which are administering the economic and social policy of the state and community and those providing common services which are otherwise can not be provided conveniently economically, but normally not selling these common services.

Higher education sector: The sector is comprised of all universities, colleges of technology and other institutes of post secondary education. It also includes all research institutes, experimental stations, and clinics operating under the direct control of or administered by or associated with higher education establishments.

Researchers: Researchers are scientists or engineers engaged in the conception or creation of new knowledge, products, processes, methods and systems. Managers and administrators engaged in the planning and management of the scientific and technical aspects of a researcher's work are also included.

Technicians: Technicians participate in R&D projects by performing scientific and technical tasks under the supervision of researches.

Diğer destek personeli: AR-GE projelerine (çalışmalarına) katılan ya da projelerle doğrudan ilgili vasıflı ve vasıfsız sanatkar, sekreter ve büro hizmetlilerinden oluşur.

Tam Zaman Eşdeğeri (TZE): AR-GE'de çalışan insan gücünün AR-GE faaliyetlerinin kişi-yıl olarak tam zaman eşdeğeri bulunur. Bir TZE bir kişi-yıl olarak düşünülebilir. Böylelikle; çalışma zamanının %30'unu AR-GE'ye, kalanını başka işlere ayıran kişi, 0.3 TZE olarak alınmaktadır.

GİRİŞİMLERDE VE HANELERDE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMI ARAŞTIRMASI

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından, ilki 2004 yılında olmak üzere AB normlarına uygun olarak Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması gerçekleştirilmektedir. Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması ise ilk defa 2005 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar ile eAvrupa ve eAvrupa+ girişimi kapsamında bilgi toplumu oluşturmaya yönelik çalışmaların mevcut durumunu ve zaman içerisindeki değişimlerini izleme ve değerlendirmede karar alıcılara faydalı olacak veriler derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Bilgi ve İletişim (Bilişim) Teknolojileri: Bilişim teknolojileri; bilginin elektronik yollarla görüntülenmesi, işlenmesi, depolanması ve dağıtımına katkıda bulunan faaliyetlerdir. Bilişim teknolojileri, bilgi teknolojileri (bilgisayar yazılım ve donanımı; son kullanıcılar, ofis, ağ ve veri iletişim ekipmanları) ve iletişim araç ve hizmetlerini kapsamaktadır.

YENİLİK

Yenilik istatistikleri; tüm sektörlerde yapılan çalışmaların saptanarak, sektörlerin yenilik yapma, yeni ürün ve proses geliştirme, yeni teknolojiyi kullanma, yayma ve yenilik yapabilme yeteneklerinin tespiti amacıyla bu konuda standart bir metodoloji olan "Oslo El Kitabı" na uygun olarak derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Yenilik: Girişim içi uygulamalarda, girişimin organizasyonunda veya dış ilişkilerde yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir ürün (mal veya hizmet), veya süreç, yeni bir pazarlama yöntemi ya da yeni bir organizasyonel yöntemin gerçekleştirilmesidir.

Yenilik faaliyetleri: Yeniliklerin uygulanmasına yol açan veya yol açması öngörülen tüm bilimsel, teknolojik, organizasyonel, finansal ve ticari adımlardır. Bazı yenilik faaliyetleri kendi başlarına yenilikçi iken, diğerleri yeni faaliyetler olmamakla birlikte yeniliklerin gerçekleştirilmesi için gereklidir. Yenilik faaliyetleri aynı zamanda, özel bir yeniliğin geliştirilmesi ile doğrudan ilişkili olmayan AR-GE'yi de içermektedir.

Teknolojik yenilik: Yeni ürün ve proses icadı ya da mevcut ürün ve proseste önemli ölçüde değişiklik yapılmasıdır. Yenilik, ürün piyasaya sürüldüğünde (ürün yeniliği) ya da üretim süreci içinde kullanıldığında (proses yeniliği) tamamlanmış olur. Ürün ya da prosesin sadece işyeri için yeni olması önemlidir. Piyasa için yeni olup olmadığı önemli değildir.

Pazarlama yeniliği: Ürün tasarımı veya ambalajlaması, ürün konumlandırması, ürün tanıtımı (promosyonu) veya fiyatlandırmasında önemli değişiklikleri kapsayan yeni bir pazarlama yöntemidir.

Organizasyonel yenilik: Firmanın ticari uygulamalarında, girişimin organizasyonunda veya dış ilişkilerinde yeni bir organizasyonel yöntem uygulanmasıdır.

Other supporting staff: Includes skilled and unskilled craftsmen, secreterial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

Full-Time Equivalence (FTE): R&D activities of personnel employed on R&D are measured in full-time equivalence. a FTE may be thougth as one person-year. Thus a person who normally spends 30 percent of his or her time in R&D and the rest on other activities should be considered as 0.3 FTE.

INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT) USAGE IN ENTERPRISES AND HOUSEHOLDS

"ICT usage survey for households and individuals" has been carried out since 2004 and "ICT usage survey for enterprises" has been carried out since 2005 according to EU norms. Data which would be useful for decision makers for monitoring and evaluating the current situation of the studies on developing Information Society within the frame of eEurope and eEurope+ initiatives, and the changes of them in time has been collected with those survey.

Definitions and Concepts

Information Communication Technologies: Activities which contribute to the display, processing, storing and transmission of information through electronic means. ICT covers information technology (computer hardware and software; end user, office, network and data communications equipment) and telecommunications equipment and services.

INNOVATION

Innovation statistics aim at compiling information for product and process innovation activities, use of new technology and diffusion of the technology. Innovation data have been compiled through surveys in compliance with the standard methodology for innovation statistics entitled "Oslo Manual".

Definitions and Concepts

Innovation: The implementation of a new or significantly improved product (good or service), or process, a new marketing method, or a new organisational method in business practices, workplace organisation or external relations.

Innovation activities: All scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

Technological innovation: Comprise implemented technologically new products and prosesses and significant technological improvements in products and processes. An innovation has been completed, if it has been introduced on the market (product innovation) or used within a production process (process innovation). The product or process should be new to enterprise, it does not necessarily have to be new to the enterprise's market.

Marketing innovation: The implementation of a new marketing method involving significant changes in product design or packaging, product placement, product promotion or pricing.

Organisational innovation: The implementation of a new organisational method in the firm's business practices, workplace organisation or external relations.

25.1 Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması, 2005-2009
Gross domestic expenditures on R&D, 2005-2009

	2005	2006[2]	2007	2008	2009
Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması					
Gross domestic expenditure on R&D (GERD)					
Cari fiyatlarla (Milyon TL) - In current prices (Million TL)	3 835	4 582	6 091	6 893	8 087
Ticari - Business enterprises	1 298	1 629	2 513	3 048	3 235
Kamu - Government	443	514	643	824	1 017
Yükseköğretim - Higher education	2 095	2 439	2 935	3 021	3 836
Satınalma gücü paritesi ile (Milyon ABD $)					
Purchasing power parity (Million US $)	4 373	5 085	6 578	7 034	8 819
Dolar (Milyon ABD $) - US Dollar (Million US $) [1]	2 846	3 180	4 687	5 381	5 235
Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması / GSYH					
GERD / GDP (‰)	7.9	6.0	7.1	7.3	8.5
Kişi başına düşen Gayri Safi Yurtiçi AR-GE harcaması - GERD per capita					
Türk Lirası - Turkish Liras	53.2	-	86.3	96.4	111.5
Satınalma gücü paritesi					
Purchasing power parity ($)	60.7	-	93.2	98.4	121.5
Dolar - US Dollar [1]	39.5	-	66.4	75.2	72.1

(1) İthalat ağırlıklı ortalama dolar kuru.
(2) AR-GE harcaması 1998 bazlı revize edilmiş olan GSYH'ya göre ve yükseköğretim kesimi AR-GE personel harcamalarının hesaplanmasında brüt ücretler kullanılarak revize edilmiştir.

(1) Import weighted average exchange rate (US $).
(2) Gross Domestic Expenditure on Research and Development (GERD) were revised according to the revised GDP (base year 1998) and gross salaries were used to calculate R&D labour cost in higher education sector.

25.2 Meslek grubu ve sektöre göre AR-GE insangücü, 2005-2009
R&D personnel by sector of performance (employment) and occupation, 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Sayı - Headcount	97 355	105 032	119 738	125 142	135 043
Ticari - Business enterprises sector	18 479	22 413	28 820	33 066	38 657
Araştırmacı - Researcher	10 952	13 631	17 055	20 548	24 523
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	4 999	6 050	8 153	8 465	9 949
Diğer destek personeli - Other	2 528	2 732	3 612	4 053	4 185
Kamu - Government sector	11 372	11 600	11 798	11 893	13 105
Araştırmacı - Researcher	5 400	5 468	5 786	5 692	6 632
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	1 325	1 435	1 463	1 478	1 567
Diğer destek personeli - Other	4 647	4 697	4 549	4 723	4 906
Yükseköğretim - Higher education sector	67 504	71 019	79 120	80 183	83 281
Araştırmacı - Researcher	67 504	71 019	79 120	80 183	83 281
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	-	-	-	-	-
Diğer destek personeli - Other	-	-	-	-	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	49 252	54 444	63 377	67 244	73 521
Ticari - Business enterprises sector	14 993	18 029	24 261	27 462	31 476
Araştırmacı - Researcher	9 456	11 242	15 293	18 025	21 019
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	3 824	4 718	6 374	6 550	7 597
Diğer destek personeli - Other	1 713	2 070	2 594	2 886	2 860
Kamu - Government sector	8 825	9 702	9 572	9 871	11 007
Araştırmacı - Researcher	4 249	4 709	4 832	4 874	5 703
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	929	1 007	1 045	1 061	1 176
Diğer destek personeli - Other	3 647	3 986	3 695	3 936	4 129
Yükseköğretim - Higher education sector	25 434	26 713	29 543	29 912	31 037
Araştırmacı - Researcher	25 434	26 713	29 543	29 912	31 037
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	-	-	-	-	-
Diğer destek personeli - Other	-	-	-	-	-

25.3 Harcama grubu ve finans kaynağına göre sektörlerin AR-GE harcaması, 2008-2009
Gross domestic expenditure on R&D by type of expenditure and source of funds, 2008-2009 **(TL)**

	Toplam Total	**Ticari** - Business enterprises	**Kamu** Government	**Yükseköğretim** Higher education
		2008		
Harcama grubu - Type of expenditure	6 893 048 199	3 048 503 098	823 650 071	3 020 895 031
Cari harcama - Current expenditure	5 783 595 639	2 508 689 275	615 345 811	2 659 560 553
Personel - Labour	3 245 282 852	1 228 327 175	383 459 580	1 633 496 097
Diğer cari - Other	2 538 312 788	1 280 362 101	231 886 231	1 026 064 456
Yatırım harcaması - Capital expenditure	1 109 452 560	539 813 822	208 304 260	361 334 478
Makine teçhizat - Instrument and equipment	776 882 403	353 040 465	163 300 163	260 541 775
Sabit tesis - Land and buildings	332 570 157	186 773 358	45 004 097	100 792 702
Finans kaynağı - Source of funds	6 893 048 199	3 048 503 098	823 650 071	3 020 895 031
Yurt içi - Domestic	6 802 588 302	2 969 118 427	822 015 830	3 011 454 045
Ticari - Business enterprises	3 257 207 554	2 676 192 378	54 042 203	526 972 973
Kamu - Government	2 179 762 685	290 718 088	767 973 627	1 121 070 970
Yükseköğretim - Higher education [1]	1 114 339 732	380 191	-	1 113 959 541
Diğer - Other [2]	251 278 332	1 827 770	-	249 450 562
Yurt dışı - Foreign	90 459 897	79 384 671	1 634 241	9 440 985
		2009		
Harcama grubu - Type of expenditure	8 087 452 600	3 235 272 345	1 016 522 342	3 835 657 913
Cari harcama - Current expenditure	6 849 869 034	2 826 469 675	771 398 320	3 252 001 039
Personel - Labour	4 004 846 364	1 489 760 165	475 139 479	2 039 946 720
Diğer cari - Other	2 845 022 670	1 336 709 510	296 258 841	1 212 054 319
Yatırım harcaması - Capital expenditure	1 237 583 566	408 802 670	245 124 022	583 656 874
Makine teçhizat - Instrument and equipment	922 656 869	335 803 331	156 258 038	430 595 500
Sabit tesis - Land and buildings	314 926 696	72 999 339	88 865 984	153 061 373
Finans kaynağı - Source of funds	8 087 452 600	3 235 272 345	1 016 522 342	3 835 657 913
Yurt içi - Domestic	7 996 351 084	3 162 038 726	1 011 808 767	3 822 503 591
Ticari - Business enterprises	3 313 215 743	2 665 833 177	34 063 984	613 318 582
Kamu - Government	2 746 141 351	490 509 928	977 644 622	1 277 986 801
Yükseköğretim - Higher education [1]	1 641 308 440	285 438	100 161	1 640 922 841
Diğer - Other [2]	295 685 550	5 410 183	0	290 275 367
Yurt dışı - Foreign	91 101 516	73 233 619	4 713 575	13 154 322

(1) Devlet ve vakıf üniversiteleri
(2) Kar amacı gütmeyen kuruluşlar vb.

(1) Public and foundation universities
(2) Private non profit sectors, etc.

25.1 AR-GE harcaması / GSYH - GERD / GDP

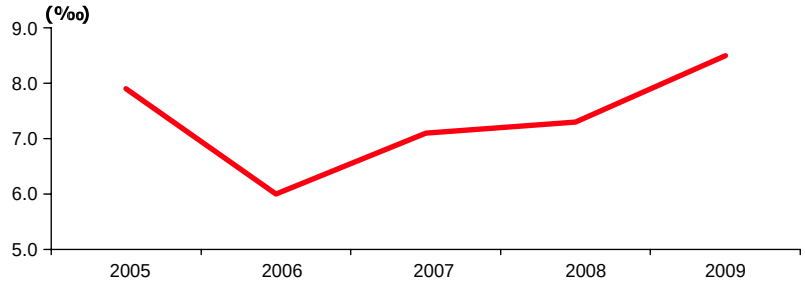

Veri için tablo 25.1'e bakınız.
For data, see table 25.1.

25.4 Öğrenim durumu ve sektöre göre AR-GE insangücü, 2008-2009
R&D personnel by sectors and education level, 2008-2009

	Toplam Total	**Ticari** - Business enterprises	**Kamu** Government	**Yükseköğretim** Higher education
		2008		
Sayı - Headcount	125 142	33 066	11 893	80 183
Doktora ve üstü - phD and above	43 207	1 040	1 141	41 026
Yüksek lisans - Post-graduate	24 111	5 188	1 978	16 945
Lisans - Graduate	42 150	16 726	3 212	22 212
Lise üstü - Post-secondary	4 688	3 717	971	-
Lise - Secondary	6 900	4 817	2 083	-
Diğer - Other	4 086	1 578	2 508	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	67 244	27 462	9 871	29 912
Doktora ve üstü - phD and above	16 368	907	945	14 516
Yüksek lisans - Post-graduate	12 699	4 583	1 680	6 436
Lisans - Graduate	26 005	14 225	2 819	8 960
Meslek Yüksekokulu - Post-secondary	3 780	2 982	798	-
Lise ve dengi - Secondary	5 406	3 641	1 765	-
Diğer - Other	2 987	1 123	1 863	-
		2009		
Sayı - Headcount	135 043	38 657	13 105	83 281
Doktora ve üstü - phD and above	45 965	1 187	1 299	43 479
Yüksek lisans - Post-graduate	24 988	6 337	2 541	16 110
Lisans - Graduate	46 452	19 255	3 505	23 692
Lise üstü - Post-secondary	5 466	4 418	1 048	-
Lise - Secondary	8 352	6 016	2 336	-
Diğer - Other	3 820	1 444	2 376	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	73 521	31 476	11 007	31 037
Doktora ve üstü - phD and above	17 429	1 005	1 065	15 359
Yüksek lisans - Post-graduate	13 846	5 495	2 229	6 122
Lisans - Graduate	28 754	16 140	3 057	9 557
Meslek Yüksekokulu - Post-secondary	4 358	3 468	890	-
Lise ve dengi - Secondary	6 450	4 422	2 028	-
Diğer - Other	2 684	945	1 739	-

25.2 Öğrenim durumuna göre AR-GE insangücü (Sayı)
R&D personnel by education level (Headcount)
2009

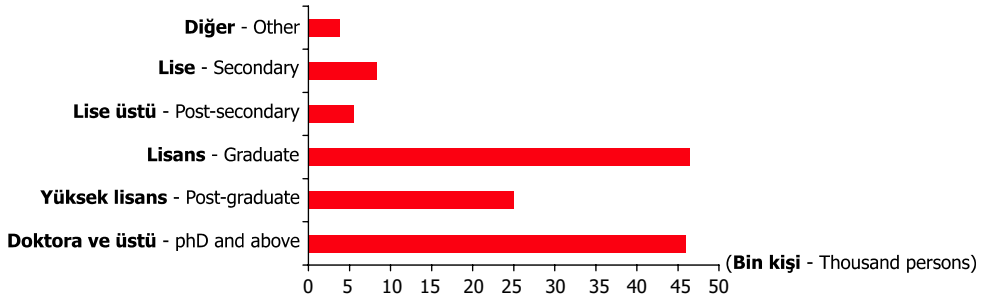

25.5 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2008
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2008 **(TL)**

NACE Rev.1.1 İktisadi faaliyet - Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs: Personel Labour	Cari harcama Current costs: Diğer Other	Yatırım harcaması Capital costs: Makine teçhizat Instruments and equipment	Yatırım harcaması Capital costs: Sabit tesis Land and buildings
Toplam - Total	3 048 503 098	1 228 327 175	1 280 362 101	353 040 465	186 773 358
1-9 Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık Agriculture, hunting, forestry and fishing	6 817 675	2 600 358	2 825 354	952 513	439 450
10-14 Madencilik ve taşocakçılığı Mining and quarrying	9 235 136	4 064 526	3 235 023	934 882	1 000 705
15-37 İmalat - Manufacturing	1 954 471 273	682 011 948	899 413 555	284 585 485	88 460 285
15 Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı Food products and beverages	60 754 011	25 662 726	20 199 340	12 508 905	2 383 040
17-18-19 Tekstil ürünleri, kürk, deri Textiles, fur, leather	56 206 461	21 345 370	24 045 302	8 152 079	2 663 710
20-21-22 Ağaç ürünleri, kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı; basım, yayım Wood, paper, printing, publishing	12 586 140	7 705 724	2 251 331	1 783 834	845 251
23-24-25 Kok kömürü, petrol, nükleer yakıt, kimyasallar ve ürünler, plastik ve kauçuk Coke, petroleum, nuclear fuel, chemicals & products, rubber, plastics	217 748 881	76 906 123	84 217 961	37 458 657	19 166 140
26 Metalik olmayan diğer mineral ürünleri imalatı - Non-metallic mineral products	44 924 296	22 110 469	17 723 941	3 326 038	1 763 849
27 Ana metal sanayii - Basic metals	18 064 937	7 526 889	4 185 492	5 162 963	1 189 593
28 Makine ve teçhizatı hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı - Fabricated metal products, except machinery, equipment	26 505 969	13 126 710	6 575 862	5 625 397	1 178 000
29 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı Machinery and equipment n.e.c.	315 967 336	120 978 127	110 825 275	38 476 436	45 687 498
30 Büro makineleri ve bilgisayar imalatı Office machinery and computers	1 400 112	681 812	601 642	110 467	6 191
31 Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazların imalatı Electrical machinery and apparatus n.e.c.	60 166 667	23 418 339	27 768 407	7 491 388	1 488 534
32 Radyo, tv, haberleşme teçhizat ve cihazları imalatı - Radio, television, communication equipment and apparatus	281 056 802	140 597 019	116 558 844	14 731 159	9 169 779
33 Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı - Medical, precision and optical instruments, watches, clocks	20 555 683	9 834 223	5 588 189	3 370 822	1 762 450
34 Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı Motor vehicles, trailers and semi-trailers	716 911 538	144 837 034	428 816 435	142 785 067	473 002
35 Diğer ulaşım araçlarının imalatı Other transport equipment	101 675 532	56 899 890	43 492 819	1 022 635	260 188
36-37 Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar Manufacturing n.e.c.	19 946 908	10 381 494	6 562 716	2 579 638	423 060
40-41 Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and hot water supply	4 748 811	1 224 286	2 248 281	1 263 244	13 000
45 İnşaat - Construction	11 656 785	4 241 657	5 414 627	750 411	1 250 090
50-99 Hizmet sektörü - Services sector	1 061 573 419	534 184 401	367 225 260	64 553 930	95 609 828
50-51-52-55 Toptan, perakende ticaret ve motorlu taşıt, kişisel ve ev eşyalarının tamiratı, otel ve lokantalar Wholesale, retail trade, motor vehicle repair etc., hotels and restaurants	67 363 991	37 384 799	23 981 348	4 362 091	1 635 753
60-64 Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communications	124 533 310	66 208 004	51 720 263	5 285 113	1 319 930
65-66-67 Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation (includes insurance)	173 521 965	18 105 417	99 365 075	4 253 600	51 797 873

25.5 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2008 (devam)
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2008 (continued) **(TL)**

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet - Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs: Personel Labour	Cari harcama Current costs: Diğer Other	Yatırım harcaması Capital costs: Makine teçhizat Instruments and equipment	Yatırım harcaması Capital costs: Sabit tesis Land and buildings
70-74	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	677 844 825	407 747 462	187 873 814	44 328 152	37 895 397
75	**Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik -** Public administration and defence; compulsory social security	9 164 816	2 623 763	2 359 471	1 263 357	2 918 225
80	**Eğitim -** Education	1 174 078	1 102 160	55 961	15 957	0
85-93	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler, diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Health and social work other community, social and personal service activities	7 970 434	1 012 796	1 869 328	5 045 660	42 650

25.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2009
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2009 **(TL)**

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs: Personel Labour	Cari harcama Current costs: Diğer Other	Yatırım harcaması Capital costs: Makine teçhizat Instruments and equipment	Yatırım harcaması Capital costs: Sabit tesis Land and buildings
	Toplam - Total	3 235 272 345	1 489 760 165	1 336 709 510	335 803 331	72 999 339
1-3	**Tarım, ormancılık ve balıkçılık** Agriculture, forestry and fishing	7 656 170	2 627 702	1 590 678	1 808 267	1 629 523
5-9	**Madencilik ve taş ocakçılığı** Mining and quarrying	11 741 431	4 316 974	2 479 377	4 153 400	791 680
10-33	**İmalat -** Manufacturing	2 014 640 281	848 700 413	911 460 175	223 512 480	30 967 213
10	**Gıda ürünlerinin imalatı** Manufacture of food products	74 295 536	27 657 358	30 119 487	14 307 678	2 211 013
11	**İçeceklerin imalatı** Manufacture of beverages	957 836	476 446	411 568	69 822	0
13	**Tekstil ürünlerinin imalatı** Manufacture of textiles	49 596 364	23 942 023	18 949 644	6 641 972	62 725
14	**Giyim eşyalarının imalatı** Manufacture of wearing apparel	12 510 049	5 425 074	6 369 461	710 514	5 000
15	**Deri ve ilgili ürünlerin imalatı** Manufacture of leather and related products	1 346 435	799 170	515 690	31 575	0
16	**Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman v.b. malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı** - Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	2 947 802	1 106 169	934 421	888 232	18 980
17	**Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı** Manufacture of paper and paper products	4 234 134	1 035 551	1 265 763	1 924 820	8 000
18	**Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması** Printing and reproduction of recorded media	3 460 134	2 150 907	889 954	211 273	208 000
19	**Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı** - Manufacture of coke and refined petroleum products	8 294 472	5 975 117	2 173 322	146 033	0
20	**Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı** Manufacture of chemicals and chemical products	94 146 441	37 494 894	39 014 032	15 510 644	2 126 871

25.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2009 (devam)
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2009 (continued) **(TL)**

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet / Economic activity	Toplam / Total	Cari harcama / Current costs: Personel / Labour	Cari harcama / Current costs: Diğer / Other	Yatırım harcaması / Capital costs: Makine teçhizat / Instruments and equipment	Yatırım harcaması / Capital costs: Sabit tesis / Land and buildings
21	**Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malz. imalatı -** Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	91 753 326	31 118 808	48 087 207	11 500 843	1 046 468
22	**Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı** Manufacture of rubber and plastic products	56 904 243	24 667 170	20 465 164	10 869 889	902 020
23	**Diğer metalik olmayan mineral ür. imalatı -** Manufacture of other non-metallic mineral products	51 005 075	20 695 168	20 139 777	7 956 882	2 213 248
24	**Ana metal sanayii** Manufacture of basic metals	20 086 652	6 343 414	4 723 696	8 993 542	26 000
25	**Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)** - Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	54 802 772	20 857 270	22 131 514	10 633 137	1 180 851
26	**Bilgisayarların, elektronik ve optik ür. imalatı** Manufacture of computer, electronic and optical products	448 648 153	217 000 008	209 257 262	18 719 768	3 671 115
27	**Elektrikli teçhizat imalatı** Manufacture of electrical equipment	203 636 379	98 992 197	82 041 881	17 806 060	4 796 241
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı** - Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	145 461 857	61 115 072	57 918 548	23 424 480	3 003 757
29	**Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı** - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	447 511 363	151 297 496	229 962 514	63 821 225	2 430 128
30	**Diğer ulaşım araçlarının imalatı** Manufacture of other transport equipment	183 746 334	81 422 948	91 411 863	4 552 649	6 358 874
31	**Mobilya imalatı** - Manufacture of furniture	12 705 059	7 813 049	3 870 222	655 038	366 750
32	**Diğer imalatlar** - Other manufacturing	16 722 314	8 175 154	5 734 935	2 727 303	84 922
33	**Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı -** Repair and installation of machinery and equipment	29 867 551	13 139 950	15 072 250	1 409 101	246 250
35	**Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı -** Electricity, gas, steam and air conditioning supply	13 727 807	2 005 450	7 843 966	2 937 812	940 579
36-39	**Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri -** Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2 570 080	973 297	1 120 318	476 465	0
41-43	**İnşaat -** Construction	12 862 636	9 741 302	2 582 715	461 456	77 163
41-42	**Bina inşaatı, bina dışı yapıların inşaatı** Construction of buildings and civil engineering	9 495 044	8 342 558	1 093 961	51 362	7 163
43	**Özel inşaat faaliyetleri** Specialised construction activities	3 367 592	1 398 744	1 488 754	410 094	70 000
45-47	**Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	138 270 853	50 672 686	47 007 112	38 119 554	2 471 501
45	**Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı** Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	539 850	265 710	240 840	33 300	0
46	**Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)** - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	96 298 065	37 398 119	42 947 402	13 545 072	2 407 472
47	**Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) -** Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	41 432 938	13 008 857	3 818 870	24 541 182	64 029

25.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2009 (devam)
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2009 (continued) **(TL)**

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet / Economic activity	Toplam / Total	Cari harcama / Current costs: Personel / Labour	Cari harcama / Current costs: Diğer / Other	Yatırım harcaması / Capital costs: Makine teçhizat / Instruments and equipment	Yatırım harcaması / Capital costs: Sabit tesis / Land and buildings
49-53	**Ulaştırma ve depolama** Transportation and storage	4 359 800	2 639 895	1 454 655	265 250	0
55-56	**Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri** Accommodation and food services activities	596 726	192 191	68 010	336 525	0
58-63	**Bilgi ve iletişim** - Information and communi.	669 773 413	414 103 427	192 475 792	30 839 033	32 355 161
58-59-60	**Yayımcılık, sinema filmi, video ve tv programları yapımcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama, programcılık ve yayıncılık faaliyetleri -** Publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, programming and broadcasting activities	92 136 510	65 700 657	15 950 087	901 515	9 584 251
61	**Telekomünikasyon** - Telecommunications	72 047 099	25 496 555	34 310 366	12 230 178	10 000
62	**Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler** - Computer programming, consultancy and related activities	497 220 529	317 910 324	140 128 686	16 425 359	22 756 160
63	**Bilgi hizmet faaliyetleri** Information service activities	8 369 275	4 995 891	2 086 653	1 281 981	4 750
64-66	**Finans ve sigorta faaliyetleri** Financial and insurance activities	138 065 075	36 051 875	90 986 795	11 026 405	0
64	**Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)** - Financial service activities, except insurance and pension funding	132 526 415	32 073 669	89 577 623	10 875 123	0
65	**Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç) -** Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	4 107 872	2 962 449	1 145 423	0	0
66	**Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler -** Activities auxiliary to financial services and insurance activities	1 430 788	1 015 757	263 749	151 282	0
69-75	**Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler** Professional, scientific and technical activities	192 114 224	99 361 623	68 335 014	20 698 117	3 719 470
69	**Hukuk ve muhasebe faaliyetleri** Legal and accounting activities	501 928	379 584	91 879	30 465	0
70	**İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri** - Activities of head offices; management consultancy activities	1 493 990	749 615	658 375	86 000	0
71	**Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri** - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	29 923 922	15 452 394	10 524 231	2 464 564	1 482 733
72	**Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri** Scientific research and development	137 201 348	66 976 113	52 895 163	15 512 529	1 817 543
73	**Reklamcılık ve piyasa araştırması** Advertising and market research	6 275 182	1 791 141	1 879 150	2 242 697	362 194
74	**Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler** Other professional, scientific, technical activities	16 717 854	14 012 776	2 286 216	361 862	57 000
77-82	**İdari ve destek hizmet faaliyetleri** Administrative and support services activities	2 844 661	1 410 211	1 089 040	345 410	0
84	**Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik** - Public administration and defence; compulsory social security	15 006 885	10 259 300	4 451 229	250 307	46 049
85	**Eğitim -** Education	6 740 433	3 590 551	2 855 166	293 716	1 000
86-93	**İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor** Human health and social work activities	1 882 192	1 132 544	494 825	254 823	0
94-96	**Diğer hizmet faal.** - Other services activities	2 419 678	1 980 724	414 643	24 311	0

25.7 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2008

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2008

A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri -** Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
	Toplam - Total	A	33 066	20 548	8 465	4 053
		B	27 462	18 025	6 550	2 886
1-9	**Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık**	A	147	75	31	41
	Agriculture, hunting, forestry and fishing	B	92	53	15	24
10-14	**Madencilik ve taşocakçılığı**	A	194	96	50	48
	Mining and quarrying	B	142	76	31	35
15-37	**İmalat**	A	19 199	10 688	5 569	2 942
	Manufacturing	B	15 742	9 467	4 246	2 030
15	**Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı**	A	814	442	238	134
	Food products and beverages	B	637	385	165	87
17-18-19	**Tekstil ürünleri, kürk, deri**	A	1 026	408	353	265
	Textiles, fur, leather	B	775	348	221	206
20-21-22	**Ağaç ürünleri, kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri**	A	278	113	80	85
	imalatı; basım, yayım - Wood, paper, printing, publishing	B	242	97	66	79
23-24-25	**Kok kömürü, petrol, nükleer yakıt, kimyasallar ve**	A	2 344	1 255	735	354
	ürünler, plastik ve kauçuk - Coke, petroleum, nuclear	B	1 873	1 044	598	231
	fuel, chemicals and products, rubber and plastics					
26	**Metalik olmayan diğer mineral ürünleri imalatı**	A	975	392	410	173
	Non-metallic mineral products	B	692	299	294	99
27	**Ana metal sanayii**	A	374	180	113	81
	Basic metals	B	217	119	61	37
28	**Makine ve teçhizatı hariç, fabrikasyon metal ürünleri**	A	747	310	281	156
	imalatı-Fabricated metal products, except machinery, equipment	B	463	208	173	82
29	**Başka yerde sınıflandırılmamış makina ve teçhizat imalatı**	A	4 240	2 088	1 567	585
	Machinery and equipment n.e.c.	B	3 216	1 760	1 130	326
30	**Büro makineleri ve bilgisayar imalatı**	A	34	32	1	1
	Office machinery and computers	B	33	31	1	0
31	**Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve**	A	924	517	241	166
	cihazların imalatı - Electrical machinery and apparatus n.e.c.	B	708	427	181	100
32	**Radyo, tv, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı**	A	2 112	1 664	357	91
	Radio, television, communication equipment and apparatus	B	2 089	1 653	346	90
33	**Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı**	A	437	246	154	37
	Medical, precision and optical instruments, watches, clocks	B	340	208	108	24
34	**Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı**	A	3 255	1 920	679	656
	Motor vehicles, trailers and semi-trailers	B	2 882	1 794	570	517
35	**Diğer ulaşım araçlarının imalatı**	A	1 155	892	190	73
	Other transport equipment	B	1 135	879	185	72
36-37	**Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar**	A	484	229	170	85
	Manufacturing n.e.c.	B	443	215	148	79
40-41	**Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı**	A	48	29	14	5
	Electricity, gas, steam and hot water supply	B	40	27	10	2
45	**İnşaat**	A	167	90	54	23
	Construction	B	129	61	46	23
50-99	**Hizmet sektörü**	A	13 311	9 570	2 747	994
	Services sector	B	11 317	8 341	2 204	772
50-51-	**Toptan, perakende ticaret ve motorlu taşıt, kişisel ve**					
52-55	**ev eşyalarının tamiratı, otel ve lokantalar** - Wholesale,	A	1 014	522	419	73
	retail trade motor vehicle repair etc., hotels and restaurants	B	888	453	371	64
60-64	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme**	A	1 414	1 183	175	56
	Transport, storage and communications	B	1 276	1 073	148	55

25.7 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2008 (devam)
Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2008 (continued)
A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri -** Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity		Toplam / Total	Araştırmacı / Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri / Technicians	Diğer meslek personeli / Other
65-66-67	**Mali aracı kuruluşların faaliyetleri**	A	631	478	122	31
	Financial intermediation (including insurance)	B	274	211	53	11
70-74	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri**	A	10 042	7 271	1 990	781
	Real estate, renting and business activities	B	8 728	6 515	1 602	611
75	**Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik**	A	123	56	25	42
	Public administration and defence; compulsory social security	B	90	45	20	25
80	**Eğitim**	A	27	26	-	1
	Education	B	24	24	-	1
85-93	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler, diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri**					
	Health and social work other community, social	A	60	34	16	10
	and personal service activities	B	37	21	10	5

25.3 Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları
Proportion of computer and internet use by gender
2010

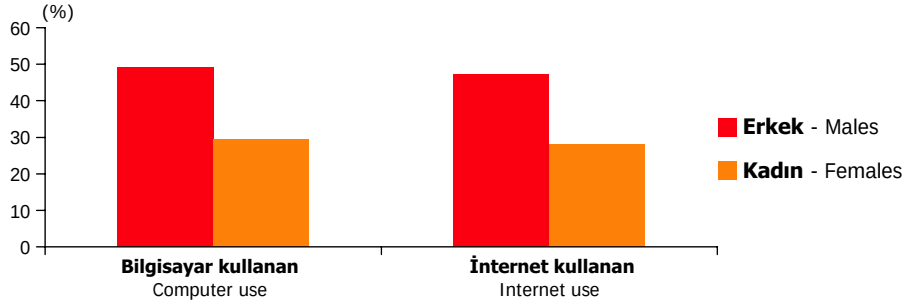

Veri için tablo 25.10'a bakınız.
For data, see table 25.10.

25.8 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2009

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2009

A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri -** Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
	Toplam-Total	A	38 657	24 523	9 949	4 185
		B	31 476	21 019	7 597	2 860
1-3	**Tarım, ormancılık ve balıkçılık**	A	126	80	22	24
	Agriculture, forestry and fishing	B	85	58	13	15
5-9	**Madencilik ve taş ocakçılığı**	A	163	102	45	16
	Mining and quarrying	B	143	86	40	16
10-33	**İmalat**	A	23 445	13 085	7 371	2 989
	Manufacturing	B	18 739	11 164	5 613	1 962
10	**Gıda ürünlerinin imalatı**	A	848	508	246	94
	Manufacture of food products	B	612	390	172	50
11	**İçeceklerin imalatı**	A	15	6	6	3
	Manufacture of beverages	B	10	3	5	1
13	**Tekstil ürünlerinin imalatı**	A	854	422	220	212
	Manufacture of textiles	B	691	378	167	147
14	**Giyim eşyalarının imalatı**	A	325	70	178	77
	Manufacture of wearing apparel	B	242	60	116	66
15	**Deri ve ilgili ürünlerin imalatı**	A	78	14	42	22
	Manufacture of leather and related products	B	45	11	32	3
16	**Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı -** Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	A	72	43	14	15
		B	55	29	12	15
17	**Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı**	A	51	31	10	10
	Manufacture of paper and paper products	B	25	16	4	5
18	**Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması**	A	97	57	34	6
	Printing and reproduction of recorded media	B	63	43	17	4
19	**Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı**	A	84	81	3	0
	Manufacture of coke and refined petroleum products	B	80	78	2	0
20	**Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı**	A	1 134	600	400	134
	Manufacture of chemicals and chemical products	B	938	494	341	104
21	**Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı-**Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	A	691	456	120	115
		B	593	413	104	76
22	**Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı**	A	801	441	254	106
	Manufacture of rubber and plastic products	B	593	351	182	60
23	**Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı**	A	938	372	459	107
	Manufacture of other non-metallic mineral products	B	663	258	358	47
24	**Ana metal sanayii**	A	308	155	113	40
	Manufacture of basic metals	B	164	84	63	18
25	**Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)**					
	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	A	1 156	499	451	206
		B	728	352	269	107
26	**Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı**	A	4 168	3 073	805	290
	Manufacture of computer, electronic and optical products	B	3 945	2 904	771	271
27	**Elektrikli teçhizat imalatı**	A	2 447	1 294	962	191
	Manufacture of electrical equipment	B	2 180	1 144	879	157
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**	A	3 607	1 406	1 515	686
	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	B	2 199	944	924	330
29	**Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı-** Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	A	3 104	1 786	1 035	283
		B	2 704	1 628	838	239

25.8 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2009 (devam)
Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2009 (continued)
A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri** - Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet / Economic activity		Toplam / Total	Araştırmacı / Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri / Technicians	Diğer meslek personeli / Other
30	**Diğer ulaşım araçlarının imalatı**	A	1 360	1 084	158	118
	Manufacture of other transport equipment	B	1 303	1 078	128	96
31	**Mobilya imalatı**	A	425	164	154	107
	Manufacture of furniture	B	337	123	117	96
32	**Diğer imalatlar**	A	380	207	104	69
	Other manufacturing	B	250	166	59	25
33	**Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı**	A	502	316	88	98
	Repair and installation of machinery and equipment	B	318	218	53	46
35	**Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı**	A	77	59	13	5
	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	B	52	43	5	4
36-39	**Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri-**Water supply; sewerage, waste management	A	63	37	21	5
	and remediation activities	B	32	20	11	1
41-43	**İnşaat**	A	210	169	25	16
	Construction	B	153	132	12	9
41-42	**Bina inşaatı, bina dışı yapıların inşaatı**	A	127	120	3	4
	Construction of buildings and Civil engineering	B	106	103	1	2
43	**Özel inşaat faaliyetleri**	A	83	49	22	12
	Specialised construction activities	B	47	28	11	8
45-47	**Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı-** Wholesale and retail trade;	A	1 417	926	335	156
	repair of motor vehicles and motorcycles	B	1 167	788	260	119
45	**Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı-** Wholesale and retail trade	A	25	17	6	2
	and repair of motor vehicles and motorcycles	B	13	9	3	0
46	**Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)**	A	1 112	720	262	130
	Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	B	897	595	204	98
47	**Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)-**Retail trade, except of motor vehicles	A	280	189	67	24
	and motorcycles	B	257	183	53	21
49-53	**Ulaştırma ve Depolama**	A	77	71	5	1
	Transportation and storage	B	48	46	2	0
55-56	**Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri-**	A	14	8	3	3
	Accommodation and food services activities	B	10	6	3	1
58-63	**Bilgi ve iletişim**	A	9 063	7 280	1 213	570
	Information and communication	B	7 986	6 556	984	446
58-59-60	**Yayımcılık, sinema filmi, video ve televizyon programları yapımcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama, programcılık ve yayıncılık faaliyetleri**					
	Publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music	A	1 035	865	137	33
	publishing activities, programming and broadcasting activities	B	915	806	83	26
61	**Telekomünikasyon**	A	352	324	12	16
	Telecommunications	B	322	301	7	14
62	**Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler**	A	7 528	5 963	1 061	504
	Computer programming, consultancy and related activities	B	6 625	5 333	892	400
63	**Bilgi hizmet faaliyetleri**	A	148	128	3	17
	Information service activities	B	123	116	1	6
64-66	**Finans ve sigorta faaliyetleri**	A	837	477	310	50
	Financial and insurance activities	B	554	290	234	30
64	**Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)-**Financial service activities, except insurance	A	735	418	279	38
	and pension funding	B	481	249	215	18

25.8 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2009 (devam)

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2009 (continued)

A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri -** Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet / Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
65	**Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç)-**Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	A	53	36	7	10
		B	39	24	5	10
66	**Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler**-Activities auxiliary to financial services and insurance activities	A	49	23	24	2
		B	34	18	15	2
69-75	**Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler** Professional, scientific and technical activities	A	2 730	1 951	504	275
		B	2 110	1 578	344	187
69	**Hukuk ve muhasebe faaliyetleri** Legal and accounting activities	A	21	12	3	6
		B	16	9	3	4
70	**İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri** Activities of head offices; management consultancy activities	A	40	27	9	4
		B	31	23	5	3
71	**Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri** - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	A	483	380	66	37
		B	367	293	46	28
72	**Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri** Scientific research and development	A	1 546	1 107	286	153
		B	1 420	1 025	258	137
73	**Reklamcılık ve piyasa araştırması** Advertising and market research	A	52	44	2	6
		B	50	42	2	6
74	**Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler** Other professional, scientific and technical activities	A	588	381	138	69
		B	224	186	30	8
77-82	**İdari ve destek hizmet faaliyetleri-** Administrative and support services activities	A	69	44	12	13
		B	60	42	9	9
84	**Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik** Public administration and defence; compulsory social security	A	175	101	45	29
		B	169	95	45	29
85	**Eğitim** Education	A	81	61	6	14
		B	72	55	3	14
86-93	**İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor-** Human health and social work activities	A	54	24	16	14
		B	48	19	16	13
94-96	**Diğer hizmet faaliyetleri-** Other services activities	A	56	48	3	5
		B	49	42	3	4

25.9 Seçilmiş ülkelerde AR-GE harcaması, 2005-2009

Gross domestic expenditure on R&D in selected countries, 2005-2009

[Satınalma gücü paritesi - Purchasing power parity] **(Milyon ABD $** - Million current PPP US $)

	2005	2006	2007	2008	2009
Türkiye - Turkey	4 617.5	5 111.8	6 830	7 034[4]	8 819[4]
ABD - United States	323 047[2]	347 809[2]	373 185[2]	398 194[2] [3]	...
Almanya - Germany	64 298.8	68 515.1	72 241.9	76 796.9[3]	...
Avusturya - Austria	6 737.5[1]	7 201.5	7 756	8 461.4[1][2]	...
Fransa - France	39 235.7	40 987.7	42 307.0[3]	42 757.1[3]	42 892.2[3]
İngiltere - United Kingdom	34 080.7	36 141.7	38 088.2	38 707.5	...
İspanya - Spain	13 330.8	15 678.1	17 897.6	19 369.9	...
İtalya - Italy	17 999	19 714.1	21 714.5	22 127.7	...
Japonya - Japan	128 694.6	138 917.7	147 939.2	149 212.9	...
Hollanda - Netherlands	10 236[3]	10 789.1[3]	11 794.2[3]	11 828.0	...
Kanada - Canada	23 174.8	23 732.9	24 125.9	23 961.5[3]	25 049.4[3]
Norveç - Norway	3 330.3	3 679.3	4158.1	4 525.1	...

Kaynak: OECD, Temel Bilim ve Teknoloji Göstergeleri, Cilt 2010/1

(1) Ulusal tahmin veya projeksiyon

(2) Sermaye harcamalarının çoğu veya tümü hariç tutulmuştur.

(3) Geçici

(4) Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni

Source: OECD, Main Science and Technology Indicators, Volume 2010/1

(1) National estimate or projection

(2) Excludes most or all capital expenditures.

(3) Provisional

(4) Press Release, Turkish Statistical Institute

25.10 Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları, 2010
Proportion of computer and internet use by gender, 2010 (%)

	Bilgisayar - Computer			**İnternet -** Internet		
	Toplam Total	**Erkek** Male	**Kadın** Female	**Toplam** Total	**Erkek** Male	**Kadın** Female
Son üç ay içerisinde (Ocak - Mart) Within the last three months (January - March)	39.1	49.1	29.4	37.6	47.3	28.2
Üç ay ile bir yıl arasında Between 3 months and a year ago	1.9	2.3	1.6	2.2	2.8	1.7
Bir yıldan çok oldu More than one year	2.2	2.1	2.3	1.8	1.8	1.9
Hiç kullanmadı - Never used it	56.8	46.6	66.8	58.4	48.2	68.3

25.11 Yaş grubu, eğitim ve işgücü(1) durumuna göre son üç ay içinde (Ocak-Mart) bilgisayar ve internet kullanımı, 2010
Individuals using the computer and Internet in the last 3 months (January-March) by age, education level and employment situation(1), 2010 (%)

	Bilgisayar kullanan Computer use			**İnternet kullanan** Internet use		
	Toplam Total	**Erkek** Male	**Kadın** Female	**Toplam** Total	**Erkek** Male	**Kadın** Female
Yaş grubu - Age group						
16-24	65.2	78.5	52.7	62.9	76.6	49.9
25-34	52.0	62.4	41.6	50.6	60.9	40.2
35-44	36.9	46.9	26.9	34.7	43.5	25.7
45-54	23.2	33.6	12.7	22.4	31.9	12.9
55-64	8.3	13.5	3.4	7.8	12.6	3.2
65-74	2.7	4.1	1.6	2.7	4.2	1.6
Eğitim durumu - Education level						
Bir okul bitirmedi - Literate without a diploma	3.4	9.8	1.6	2.8	8.7	1.1
İlkokul - Primary school	15.3	20.3	10.6	14.0	18.7	9.6
İlköğretim/Ortaokul ve dengi Secondary and vocational secondary school	56.6	62.5	48.5	54.0	59.7	46.2
Lise ve dengi - High and vocational high school	71.8	74.3	68.2	69.9	72.1	66.6
Yüksekokul, fakülte ve daha üstü Higher education	90.4	90.8	89.9	89.6	90.1	88.8
İşgücüne dahil olanlar - Labour force status	50.7	51.6	48.3	48.9	49.6	47.2
Ücretli, maaşlı, yevmiyeli - Regular or casual employee	62.6	60.1	70.7	60.5	57.7	69.6
İşveren - Employer	69.2	68.4	75.5	67.8	66.9	75.5
Kendi hesabına çalışan - Self employed	27.8	28.7	22.3	26.4	27.4	20.2
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	17.2	43.9	6.3	16.2	42.6	5.5
İşsiz - Unemployed	50.0	44.7	65.8	48.2	42.7	64.5
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	28.1	42.5	23.0	26.9	41.2	21.8
Ev işleriyle meşgul - Houseworks	15.4	20.4	15.4	14.3	19.1	14.3
Emekli - Retired	19.2	16.6	28.0	18.2	15.4	27.9
Öğrenci - Student	91.6	93.1	89.8	89.5	91.6	86.8
Çalışmak istemiyor - Not want to work	35.2	35.8	34.1	35.8	35.8	35.7
Engelli - Disabled	6.3	10.0	0.0	5.0	7.9	0.0
Diğer - Other	26.7	27.9	24.9	25.9	27.4	23.7

(1) İşgücü durumu için referans periyodu 29 Mart - 4 Nisan 2010 tarihleri arasındaki anketin uygulandığı dönemdir.

(1) Reference period for the labour force status is 29 March-4 April 2010.

25.12 Hanelerde bilişim teknolojileri sahiplik durumu, 2010
Availability of ICT equipments in households, 2010 (%)

	Bilişim teknolojilerine sahip olan hane oranı Proportion of households having ICT equipments	**İnternete bağlı araçlara sahip olan hane oranı** Proportion of households having equipments for Internet access
Masaüstü bilgisayar (PC) - Desktop computer	33.8	25.2
Taşınabilir bilgisayar (Dizüstü, tablet) - Portable computer (Laptop, Tablet PC)	16.8	13.4
El bilgisayarı (Palm) - Handled computer	0.7	0.2
Cep telefonu - Mobile phone	90.5	15.5
Oyun konsolu (Playstation, vb.) - Games console	3.1	0.3

25.13 Son üç ay[1] içinde İnternet kullanan bireylerin[2] İnterneti kişisel kullanma amaçları, 2010
Internet activities of individuals[2] who have accessed the Internet in the last 3 months[1], by private purposes, 2010

(%)

Amaçlar - Activities	**Türkiye -** Turkey	**Kent -** Urban	**Kır -** Rural
Mal ve hizmetler hakkında bilgi arama (satın almayı kapsamıyor) Finding information about goods or services	55.7	57.7	45.6
Seyahat ve konaklama ile ilgili hizmetlerin kullanımı (otel rezervasyon, bilet satış, vb.) - Using services related to travel and accommodation	22.6	24.9	11.1
İnternet üzerinden web radyo dinleme ya da web TV izleme Listening to web radios/watching web television	41.1	42.1	36.1
Kendi oluşturduğunuz metin, görüntü, fotoğraf, video, müzik vb. içerikleri herhangi bir web sitesine paylaşmak üzere yükleme - Uploading self-created content (text, images, photos, videos, music etc.) to any website to be shared	30.3	31.3	25.1
Yazılım indirme (oyun yazılımları hariç) - Downloading software (other than games software)	14.8	15.6	10.5
Oyun, müzik, film, görüntü indirme veya oynatma Playing and/or downloading images, films or music	51.2	51.1	51.5
Çevirimiçi haber, gazete ya da dergi okuma, haber indirme Reading or downloading online news/news papers/magazines	58.8	58.8	58.9
İş arama ya da iş başvurusu yapma Looking for a job or sending a job application	10.2	10.5	8.9
Sağlıkla ilgili bilgi arama (yaralanma, hastalık, beslenme, vb.) Seeking health-related information (e.g. injury, disease, nutrition, etc.)	47.3	48.6	40.8
İnternet bankacılığı - Internet banking	16.8	17.8	11.3
Mal veya hizmet satışı (iş ile ilgili olmayan, açık artırma ile satış vb.)- Selling of goods or services (e.g. via auctions)	4.1	4.3	3.1
E-posta gönderme/alma - Sending/receiving e-mails	72.8	73.9	66.9
İnternet üzerinden telefonla görüşme (VoIP) / video görüşmesi (webcam ile)-Telephoning over the Internet/video calls (via webcam) over the Internet	47.1	48.3	41.0
Sohbet odalarına, haber gruplarına veya çevrimiçi tartışma forumlarına mesaj gönderme, anlık ileti gönderme (Facebook, Twitter, Chat, Msn, Skype vb. kullanarak başkaları ile gerçek zamanlı yazışma) - Posting messages to chat sites, blogs, news groups or on-line discussion forum, use of instant messaging	64.2	65.0	60.4
Okul, üniversite, mesleki kurslar ile ilgili faaliyetler için bilgi arama Looking for information about education, training or course offers	26.4	27.0	23.5
Herhangi bir konuda online eğitim alma (yabancı dil, bilgisayar vb.) Doing an online course (in any subject)	6.3	6.7	4.5
Öğrenme amacıyla internete başvurma Consulting the Internet with the purpose of learning	37.1	38.1	32.1

(1) Ocak-Mart 2010 (1) January-March 2010
(2) 16-74 yaş (2) 16-74 age group

25.14 2009 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve İnternet erişimine sahip girişimlerin oranı
Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2009

İktisadi faaliyet - Economic activity **(NACE Rev. 1.1)**	**Büyüklük grubu -** Size group **Toplam (10+) -** Total (10+) **Bilgisayar kullanımı** Computer usage	**İnternet erişimi** Internet access
Genel - General	90.7	88.8
İmalat sanayi (Kısım D) - Manufacturing (Section D)	91.4	89.5
İnşaat (Kısım F) - Construction (Section F)	83.9	81.9
Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı (Kısım G) Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods (Section G)	92.7	91.0
Oteller ve moteller ile kamp yerleri ve diğer kısa süreli konaklama yerleri (Grup 55.1 ve Grup 55.2) - "Hotels" and "Camping sites and other provision of shortstay accommodation" (Groups 55.1 and 55.2)	98.9	97.7
Ulaştırma, depolama ve haberleşme (Kısım I) Transport, storage and communication (Section I)	91.0	88.9
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri (Kısım K) Real estate, renting and business activities (Section K)	89.3	87.2
Sinema ve video filmleri ile ilgili faaliyetler ile radyo ve televizyon faaliyetleri (Grup 92.1 ve Grup 92.2) - "Motion picture and video activities" and "radio and television activities" (Groups 92.1 and 92.2)	97.3	94.5
Diğer parasal aracı kuruluşların faaliyetleri ile diğer kredi verme faaliyetleri (Grup 65.12 ve 65.22) - Other monetary intermediation and other credit granting (Groups 65.12 and 65.22)	94.5	94.5
Zorunlu sosyal güvenlik ve emeklilik fonları hariç sigorta ile ilgili faaliyetler (Grup 66.01 ve 66.03) - Life insurance and non-life insurance (Groups 66.01 and 66.03)	100.0	100.0

25.15 2010 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve İnternet erişimine sahip girişimlerin oranı
Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2010

İktisadi faaliyet - Economic activity **(NACE Rev. 2)**	**Büyüklük grubu -** Size group **Toplam (10+) -** Total (10+) **Bilgisayar kullanımı** Computer usage	**İnternet erişimi** Internet access
Genel - General	92.3	90.9
İmalat sanayi (Kısım C) - Manufacturing (Section C)	92.5	91.4
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı ve su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (Kısım D, E) Electricity, gas and steam, water supply, sewerage and waste management (Section D, E)	98.5	98.2
İnşaat (Kısım F) - Construction (Section F)	88.7	87.1
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı (Kısım G) Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (Section G)	94.9	92.9
Ulaştırma ve depolama (Kısım H) - Transportation and storage (Section H)	93.7	92.7
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I) Accomodation and food service activities (Section I)	81.2	80.3
Bilgi ve iletişim (Kısım J) - Information and communication (Section J)	98.6	98.6
Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L) - Real estate activities (Section L)	91.1	91.1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (Bölüm 69 ve 74) Professional, scientific and support activities (Division 69-74)	98.6	98.6
İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N) - Administrative and support activities (Section N)	87.4	87.3
Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1) Repair of computers (Group 95.1)	97.7	97.7
Finans ve zorunlu sosyal güvenlik ve emeklilik fonları hariç sigorta ile ilgili faaliyetler (Grup 64.19, 64.92, 65.1, 65.2, 66.12 ve 66.19) Financial and insurance activities (Group 64.19, 64.92, 65.1, 65.2, 66.12 ve 66.19)	98.2	98.2

25.16 İktisadi faaliyet kolu ve büyüklük grubuna göre yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı, 2006-2008

Enterprises with innovation activities by economic activity and size, 2006-2008 (%)

NACE Rev.1.1 ve büyüklük grubu (kişi) NACE Rev.1.1 and size (person)	Yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı Enterprises with innovation activities	Teknolojik olmayan yenilik - Non-technological innovation: Organizasyon ve/veya pazarlama yeniliği yapan Organization and/or marketing innovator	Organizasyon yeniliği yapan Organization innovator	Pazarlama yeniliği yapan Marketing innovator
Genel - General	37.1	22.7	12.7	16.6
Sanayi - Industry	41.1	24.1	13.6	17.4
10-14 Madencilik ve taşocakçılığı Mining and quarrying	29.5	16.8	8.9	10.5
15-37 İmalat sanayi Manufacturing	41.6	24.4	13.7	17.7
40-41 Elektrik, gaz ve su Electricity, gas and water supply	27.3	16.6	10.3	5.6
Hizmet - Services sector	31.0	20.6	11.3	15.5
51 Toptan ticaret Wholesale trade	33.0	23.1	11.8	19.0
60-64 Ulaştırma, haberleşme, depolama hizmetleri - Transport, storage, communications	24.8	14.8	7.5	9.8
65-67 Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	35.2	26.7	18.9	15.5
72 Bilgisayar ve ilgili faaliyetler Computer and related activities	63.6	40.2	32.4	26.8
74.2 Mimarlık, mühendislik ve ilgili teknik danışmanlık faaliyetleri - Architectural, engineering and other technical activities	25.5	12.8	11.4	4.5
74.3 Teknik test ve analiz faaliyetleri Technical testing and analysis	41.3	24.3	19.7	17.0
Büyüklük grubu (çalışan sayısına göre) Size groups				
Toplam - Total	37.1	22.7	12.7	16.6
10-49	33.8	20.3	11.6	15.9
50-249	43.7	27.1	15.8	19.8
250+	54.4	39.3	30.7	24.9

25.4 Girişimlerde yenilik faaliyetleri (Teknolojik olmayan)
Enterprises with innovation activities (Non-technological)
2006 - 2008

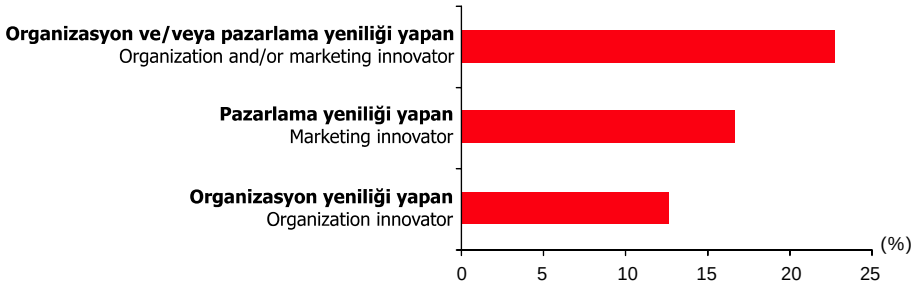

25.16 İktisadi faaliyet kolu ve büyüklük grubuna göre yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı, 2006-2008 (devam)

Enterprises with innovation activities by economic activity and size, 2006-2008 (continued) (%)

NACE Rev.1.1 ve büyüklük grubu (kişi) NACE Rev.1.1 and size (person)	Teknolojik yenilik - Technological innovation					
	Teknolojik yenilik faaliyeti yürüten Enterprises with technological innovation activities	**Ürün ve/veya süreç yeniliği yapan** Product and/or process innovator	**Ürün yeniliği yapan** Product innovator	**Süreç yeniliği yapan** Process innovator	**Teknolojik yenilik faaliyeti sonuçsuz kalan** Enterprises with abandoned innovation activities	**Teknolojik yenilik faaliyeti devam eden** Enterprises with ongoing innovation activities
Genel - General	29.8	27.4	21.7	19.9	4.9	12.6
Sanayi - Industry	34.2	31.1	25.0	22.8	5.4	14.7
10-14 Madencilik ve taşocakçılığı Mining and quarrying	22.7	20.8	12.1	16.1	3.3	9.4
15-37 İmalat sanayi Manufacturing	34.7	31.6	25.6	23.2	5.5	15.0
40-41 Elektrik, gaz ve su Electricity, gas and water supply	17.8	15.3	10.8	9.8	3.4	7.6
Hizmet - Services sector	23.2	21.7	16.7	15.5	4.2	9.5
51 Toptan ticaret Wholesale trade	24.5	23.3	18.2	16.0	4.6	10.0
60-64 Ulaştırma, haberleşme, depolama hizmetleri - Transport, storage, communications	18.3	16.8	11.8	13.5	2.9	6.8
65-67 Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	23.1	21.9	16.1	18.4	3.2	9.8
72 Bilgisayar ve ilgili faaliyetler Computer and related activities	59.2	54.7	51.6	37.8	12.3	32.8
74.2 Mimarlık, mühendislik ve ilgili teknik danışmanlık faaliyetleri - Architectural, engineering and other technical activities	20.2	18.1	13.2	10.9	4.0	8.3
74.3 Teknik test ve analiz faaliyetleri Technical testing and analysis	29.0	24.3	17.0	21.2	6.2	18.5
Büyüklük grubu (çalışan sayısına göre) Size groups						
Toplam - Total	29.8	27.4	21.7	19.9	4.9	12.6
10-49	27.8	25.5	20.3	18.4	4.8	11.6
50-249	38.4	35.6	27.7	26.3	4.5	17.0
250+	48.6	44.6	34.2	36.9	9.4	24.6

25.5 Girişimlerde yenilik faaliyetleri (Teknolojik)
Enterprises with innovation activities (Technological)
2006 - 2008

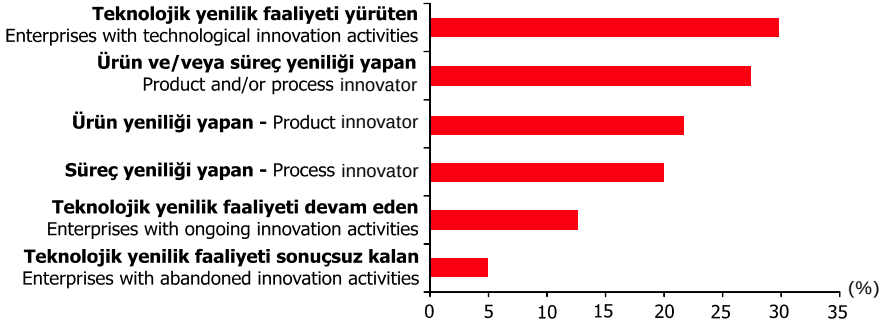

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	**460**	**Explanation**
Grafik		**Graph**
26.1 Mutluluk düzeyi, 2010	**463**	26.1 Level of happiness, 2010
26.2 2011 yılından hayata ilişkin beklentiler	**468**	26.2 Expectations for life for 2011
Tablo		**Table**
26.1 Genel mutluluk düzeyi, 2006-2010	**461**	26.1 General level of happiness, 2006-2010
26.2 Umut düzeyi, 2006-2010	**461**	26.2 Level of hope, 2006-2010
26.3 Bir yıl sonrası için genel olarak yaşama ilişkin beklentiler, 2006-2010	**462**	26.3 General life expectations for the next year, 2006-2010
26.4 Beş yıl sonrası için kişisel gelişim tahmini, 2006-2010	**462**	26.4 Personal development estimate for five years later, 2006-2010
26.5 Mutluluk düzeyi, 2010	**463**	26.5 Level of happiness, 2010
26.6 Mutluluk kaynağı kişi ve değerler, 2010	**464**	26.6 Persons and values that are sources of happiness, 2010
26.7 Memnuniyet, 2010	**464**	26.7 Satisfaction, 2010
26.8 Kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2010	**465**	26.8 Satisfaction from public services, 2010
26.9 Umut düzeyi, 2010	**465**	26.9 Level of hope, 2010
26.10 Beş yıl öncesine göre gelişmişlik değerlendirmesi, 2010	**466**	26.10 Personal development assessment with respect to five years ago, 2010
26.11 Beş yıl sonrası için gelişme beklentisi, 2010	**467**	26.11 Personal development expectation for five years later, 2010
26.12 2011 yılından beklentiler	**468**	26.12 Expectations for year 2011

AÇIKLAMA

YAŞAM MEMNUNİYETİ

Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nın amacı: Türkiye'deki bireylerin genel mutluluk düzeyine ilişkin algısını, temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyetini ve kamu hizmetlerinden memnuniyetini ölçmek ve bunların zaman içindeki değişimini takip etmektir.

Coğrafi kapsam: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm yerleşim yerleri kapsama dahil edilmiştir. Bu yerleşim yerleri, Kurumun diğer anket çalışmalarında da kullanılmakta olan kent-kır tanımı dikkate alınarak iki tabakaya ayrılmıştır.

Kapsanan kitle: Anket çalışmasında Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan 18 ve daha yukarı yaştaki tüm hanehalkı fertleri kapsama alınmıştır.

Örnekleme birimi: Nihai örnekleme birimi olarak hanehalkı ve örnek hanehalklarındaki 18+ yaştaki tüm bireylerdir.

Tanım ve Kavramlar

Mutluluk: Acı, keder ve ızdırabın yokluğu ve bunların yerine sevinç, neşe ve tatmin duygularının varlığıyla karakterize edilen durum; hayattan genel olarak memnun olma hali.

Memnuniyet: İhtiyaçların ve isteklerin karşılanmasından doğan tatmin duygusu.

Umut düzeyi: Anket kapsamında görüşülen bireylerin "çok umutlu", "umutlu", "umutlu değil" ve "hiç umutlu değil" kategorileri itibariyle umut düzeylerini derecelendirmeleri.

EXPLANATION

LIFE SATISFACTION

The purpose of Life Satisfaction Survey: To measure the general happiness level perception of the individuals and, the general satisfaction of the individuals from main life areas and from public services, and to follow up the changes in this satisfaction in time.

Geographic scope: All the localities within the borders of Turkish Republic have been covered. These localities are divided into two parts considering the rural area and urban area definitions, that are used in other surveys of the Institute.

Covered mass: Citizens living in the households within the borders of Turkish Republic, and who are 18 years of age and over have been covered.

Sampling unit: Households and individuals who are 18 years of age and over at the sample households has been defined to be the final sampling unit.

Definitions and Concepts

Happiness: The situation characterized by the lack of pain, sorrow and persecution and by presence of joy, cheerfulness and satisfaction; that is, being satisfied in generally with life.

Satisfaction: The feeling of satisfaction arising from meeting the needs and desires.

Level of hope: The grading of the hope of individuals interviewed within the scope of the survey, as "very hopeful", "hopeful", "not hopeful" and "not hopeful at all".

26.1 Genel mutluluk düzeyi, 2006-2010
General level of happiness, 2006-2010 (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total					
Çok mutlu - Very happy	8.8	8.7	8.2	7.7	9.2
Mutlu - Happy	49.1	51.5	47.5	46.6	52.0
Orta - Neither happy, nor unhappy	30.3	28.8	30.3	31.1	28.1
Mutsuz - Unhappy	9.1	8.8	11.4	11.5	8.8
Çok mutsuz - Very unhappy	2.8	2.2	2.5	3.1	2.0
Kadın - Females					
Çok mutlu - Very happy	9.9	9.8	9.1	8.9	9.7
Mutlu - Happy	50.5	52.3	48.7	49.2	53.0
Orta - Neither happy, nor unhappy	28.5	27.3	30.0	29.6	27.3
Mutsuz - Unhappy	7.9	8.4	9.4	9.5	7.6
Çok mutsuz - Very unhappy	3.1	2.2	2.8	2.8	2.4
Erkek - Males					
Çok mutlu - Very happy	7.6	7.6	7.4	6.4	8.6
Mutlu - Happy	47.6	50.6	46.3	43.9	51.0
Orta - Neither happy, nor unhappy	32.1	30.3	30.7	32.7	28.9
Mutsuz - Unhappy	10.2	9.3	13.6	13.7	9.9
Çok mutsuz - Very unhappy	2.5	2.2	2.1	3.4	1.6

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2006-2010 Source: Life Satisfaction Survey, 2006-2010

26.2 Umut düzeyi, 2006-2010
Level of hope, 2006-2010 (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total					
Çok umutlu - Very hopeful	4.8	6.4	4.5	4.6	6.8
Umutlu - Hopeful	59.6	63.7	60.4	60.9	66.0
Umutlu değil - Not hopeful	28.0	22.6	26.3	26.8	22.5
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	7.7	7.3	8.8	7.8	4.8
Kadın - Females					
Çok umutlu - Very hopeful	4.3	5.9	4.3	4.0	5.0
Umutlu - Hopeful	60.6	63.6	60.7	64.0	67.9
Umutlu değil - Not hopeful	27.4	23.0	26.1	24.7	22.2
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	7.8	7.5	9.0	7.4	4.9
Erkek - Males					
Çok umutlu - Very hopeful	5.3	6.9	4.8	5.2	8.7
Umutlu - Hopeful	58.6	63.8	60.1	57.6	64.0
Umutlu değil - Not hopeful	28.6	22.1	26.5	29.1	22.8
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	7.6	7.1	8.6	8.1	4.6

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2006-2010 Source: Life Satisfaction Survey, 2006-2010

26.3 Bir yıl sonrası için genel olarak yaşama ilişkin beklentiler, 2006-2010
General life expectations for the next year, 2006-2010 (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total					
Daha iyi olacak - Will be better	33.9	35.3	26.7	23.5	32.8
Aynı olacak - Will be the same	41.0	41.6	42.6	48.5	43.6
Daha kötü olacak - Will be worse	13.6	11.0	21.0	14.7	9.2
Fikri yok - No idea	11.5	12.1	9.7	13.4	14.4
Kent - Urban					
Daha iyi olacak - Will be better	36.4	38.4	27.9	24.4	34.6
Aynı olacak - Will be the same	40.7	41.4	42.4	50.9	45.0
Daha kötü olacak - Will be worse	12.9	9.9	21.2	14.0	9.1
Fikri yok - No idea	9.9	10.3	8.4	10.8	11.3
Kır - Rural					
Daha iyi olacak - Will be better	29.6	29.8	24.0	21.3	28.8
Aynı olacak - Will be the same	41.5	42.1	43.1	43.0	40.3
Daha kötü olacak - Will be worse	14.6	13.0	20.4	16.5	9.4
Fikri yok - No idea	14.2	15.1	12.6	19.1	21.4

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2006-2010 Source: Life Satisfaction Survey, 2006-2010

26.4 Beş yıl sonrası için kişisel gelişim tahmini, 2006-2010
Personal development estimate for five years later, 2006-2010 (%)

	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam - Total					
Gelişecek - Will develop	38.1	40.3	41.1	26.9	35.8
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	33.9	33.5	31.5	34.8	31.7
Gerileyecek - Will be worse	16.2	13.2	26.1	21.5	14.9
Fikri yok - No idea	11.8	13.0	1.3	16.7	17.7
Kadın - Females					
Gelişecek - Will develop	36.5	40.0	41.2	27.1	32.4
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	35.1	33.8	32.3	34.8	32.2
Gerileyecek - Will be worse	14.3	11.6	24.5	18.4	13.4
Fikri yok - No idea	14.1	14.6	2.1	19.7	22.1
Erkek - Males					
Gelişecek - Will develop	39.8	40.6	40.9	26.8	39.3
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	32.6	33.2	30.7	34.9	31.1
Gerileyecek - Will be worse	18.1	14.9	27.8	24.9	16.5
Fikri yok - No idea	9.5	11.4	0.5	13.5	13.1

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2006-2010 Source: Life Satisfaction Survey, 2006-2010

26.5 Mutluluk düzeyi, 2010
Level of happiness, 2010 (%)

	Mutlu - Happy		**Orta** - Neither happy, nor unhappy		**Mutsuz** - Unhappy	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Genel mutluluk düzeyi - Level of happiness	59.6	62.7	28.9	27.3	11.5	10.0
Yaş gruplarına göre - By age groups						
18-24	57.3	69.9	31.0	22.4	11.7	7.7
25-34	62.5	66.3	26.2	26.5	11.4	7.3
35-44	56.7	58.3	29.8	32.5	13.5	9.2
45-54	56.9	61.0	32.0	26.4	11.1	12.6
55-64	62.8	59.8	27.9	27.8	9.3	12.4
65+	63.0	57.7	26.4	27.6	10.6	14.7
Öğrenim durumuna göre - By educational status						
Okur-yazar değil - Illiterate	53.4	57.0	35.9	27.4	10.7	15.7
Okur-yazar/bir okul bitirmeyen						
Literate but not completed a school	53.2	57.3	29.9	29.5	16.9	13.2
İlkokul mezunu - Primary school	57.6	63.2	29.9	28.0	12.5	8.8
İlköğretim+Ortaokul mezunu						
Primary education, middle school and equivalent	58.3	65.9	29.2	25.5	12.5	8.6
Lise / dengi mezunu - Secondary education and equivalent	60.1	66.7	28.0	25.8	11.9	7.5
Y.Okul / üniversite mezunu - College, university, master, Ph.D	67.8	67.6	25.9	26.7	6.4	5.7
Medeni duruma göre - By marital status						
Halen evli olan - Married	62.2	65.0	27.7	26.5	10.1	8.5
Evli olmayan - Not married	52.6	54.6	32.1	30.2	15.4	15.2
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security						
Sosyal güvenlik kapsamında - Covered by social security	64.4	65.3	26.4	26.5	9.2	8.2
Sosyal güv. kapsamında değil - Not covered by social security	45.0	53.5	36.5	30.2	18.5	16.4
Hanehalkı gelir grubuna göre (TL) - By household income intervals (TL)						
0 - 600	41.1	52.9	39.2	30.5	19.6	16.6
601 - 900	59.0	59.0	27.7	30.1	13.4	10.9
901 - 1500	62.0	63.9	27.0	27.9	11.0	8.2
1 501 - 2500	67.6	69.5	26.0	24.8	6.5	5.7
2 501 - 3500	63.8	79.4	31.3	14.3	4.9	6.3
3 501 +	78.0	83.4	18.4	11.5	3.6	5.2
Yerleşim birimi - By place of residence						
Kent - Urban	60.9	63.8	28.6	26.7	10.5	9.5
Kır - Rural	56.3	60.3	29.7	28.6	14.1	11.2

26.1 Mutluluk düzeyi - Level of happiness
2010

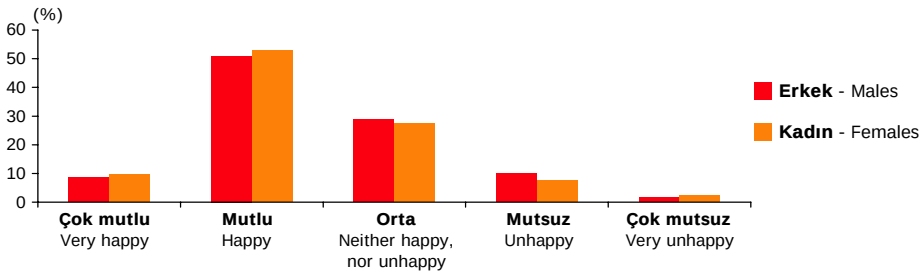

Veri için tablo 26.1'e bakınız.
For data, see table 26.1

26.6 Mutluluk kaynağı kişi ve değerler, 2010
Persons and values that are sources of happiness, 2010 (%)

	Toplam - Total		**Evli olan** - Married		**Evli olmayan** - Not married	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Mutluluk kaynağı kişiler						
Persons that are sources of happiness						
Kendisi - Herself / himself	2.2	1.6	0.8	0.7	6.0	4.4
Çocuklar - Children	6.9	19.3	8.7	20.3	2.2	15.9
Anne / baba - Mother / father	3.8	2.5	0.8	0.8	11.6	8.2
Torunlar - Granddaughters / grandsons	0.9	1.5	1.1	1.2	0.3	2.7
Eş - Spouse	7.1	7.9	9.7	10.2	0.2	0.0
Tüm aile - All of the family	76.1	65.9	78.3	66.4	70.3	64.1
Arkadaşlar - Friends	1.8	0.5	0.3	0.2	5.7	1.5
Diğer - Other	1.3	0.9	0.4	0.3	3.5	3.1
Mutluluk kaynağı olan değerler						
Values that are sources of happiness						
Başarı - Success	10.1	3.7	6.6	2.6	19.3	7.5
İş - Work	5.5	1.6	4.1	1.0	9.0	3.4
Sağlık - Health	66.0	76.2	70.9	77.6	53.1	71.2
Sevgi - Love	11.6	14.3	11.4	14.5	11.9	13.6
Para - Money	5.7	3.7	5.7	3.6	5.5	3.8
Diğer - Other	1.1	0.7	1.2	0.7	1.1	0.5

26.7 Memnuniyet, 2010
Satisfaction, 2010 (%)

	Memnun - Satisfied		**Orta** - Neither satisfied nor unsatisfied		**Memnun değil** Not satisfied	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Genel sağlık durumundan						
From own health	77.8	60.4	12.7	21.0	9.6	18.6
İşten - From work	68.7	68.9	15.6	15.9	15.8	15.3
İşyeri ilişkilerinden						
From work relations	87.0	86.9	10.0	9.6	3.0	3.6
İşten elde edilen kazançtan						
From earning obtained from work	38.0	36.0	23.5	26.5	38.6	37.5
Evlilikten - From marriage	95.8	90.0	3.3	7.4	0.9	2.6
Aile ilişkilerinden						
From family relations	95.9	92.5	3.1	5.3	1.0	2.2
Akraba ilişkilerinden						
From relationships with relatives	83.3	86.1	10.4	9.2	6.3	4.7
Arkadaş ilişkilerinden						
From relationships with friends	92.4	91.8	6.0	6.2	1.6	2.1
Komşuluk ilişkilerinden						
From relationships with neighbors	83.5	85.9	11.2	9.7	5.3	4.4

26.8 Kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2010
Satisfaction from public services, 2010 (%)

	Memnun Satisfied		Orta-Neither satisfied nor unsatisfied		Memnun değil Not satisfied		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Eğitim hizmetlerinden - From educational services	60.4	62.6	18.7	20.8	20.9	16.6		
Sosyal güvenlik kurumunun hizmetlerinden								
From the services of social security institution	60.5	49.4	10.8	10.6	10.8	7.0	17.9	32.9
Sağlık hizmetlerinden - From health services	73.0	73.1	13.6	14.0	13.4	12.9		
Asayiş hizmetlerinden - From public security services	76.1	79.8	11.9	13.7	12.0	6.5		
Adli sistemin verdiği hizmet. - From judicial services	42.9	31.7	10.7	6.7	13.0	6.3	33.5	55.2
Kamu hizmetleri ile ilgili bilgi edinme işlemlerinden								
From aquiring information about public services	55.5	36.7	13.4	10.8	11.2	6.2	19.9	46.3

26.9 Umut düzeyi, 2010
Level of hope, 2010 (%)

	Çok umutlu Very hopeful		Umutlu Hopeful		Umutlu değil Not hopeful		Hiç umutlu değil Not hopeful at all	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel umut düzeyi - Level of hope	8.7	5.0	64.0	67.9	22.8	22.2	4.6	4.9
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	16.2	7.9	58.4	68.9	22.1	18.1	3.3	5.1
25-34	10.2	6.2	60.9	63.8	23.9	24.0	4.9	5.9
35-44	4.5	3.5	65.7	66.3	23.9	23.8	5.9	6.4
45-54	5.7	4.5	67.1	71.8	21.3	19.2	5.9	4.6
55-64	8.5	2.8	65.5	71.0	23.1	22.7	2.9	3.6
65+	7.2	3.4	70.5	69.6	20.5	25.1	1.9	2.0
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	2.1	2.8	71.1	68.3	24.1	25.4	2.7	3.5
Okur-yazar/bir okul bitirmeyen								
Literate but not completed a school	3.3	4.9	64.6	68.8	29.4	21.4	2.7	4.9
İlkokul mezunu - Primary school	6.7	4.2	62.5	68.3	25.5	22.1	5.3	5.5
İlköğretim+Ortaokul mezunu								
Primary education, middle school and equivalent	9.4	5.8	60.0	66.5	25.6	22.3	5.0	5.4
Lise/dengi mezunu-Secondary education and equivalent	10.6	6.1	66.8	69.0	18.4	20.0	4.3	4.9
Y.Okul/üni. mezunu - College, university, master, Ph.D	12.9	10.7	66.4	64.5	17.3	19.4	3.4	5.4
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	6.7	4.4	65.8	69.3	23.0	21.6	4.5	4.7
Evli olmayan - Not married	13.9	6.8	59.2	63.2	22.3	24.3	4.6	5.6
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre								
By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında - Covered by social security	9.7	5.2	67.5	70.1	19.4	20.0	3.4	4.7
Sosyal güvenlik kapsamında değil								
Not covered by social security	5.6	4.0	53.6	60.1	32.8	30.0	8.0	5.9
Hanehalkı gelir grubuna göre (TL)								
By household income intervals (TL)								
0 - 600	7.4	3.9	52.9	60.8	32.9	29.4	6.8	5.9
601 - 900	5.6	4.3	61.6	66.4	26.5	23.0	6.3	6.3
901 - 1500	8.7	4.0	66.9	70.2	20.5	21.9	4.0	4.0
1 501 - 2500	9.8	7.4	72.6	73.4	15.8	15.1	1.8	4.1
2 501 - 3500	12.8	7.3	65.7	71.9	18.6	18.0	2.8	2.8
3 501 +	23.0	10.4	60.2	70.5	13.2	15.4	3.7	3.8
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	9.3	5.0	63.7	67.4	21.9	22.2	5.1	5.5
Kır - Rural	7.3	4.9	64.7	69.0	24.9	22.3	3.2	3.8

26.10 Beş yıl öncesine göre gelişmişlik değerlendirmesi, 2010
Personal development assessment with respect to five years ago, 2010 (%)

	Gelişmiş Developed		Aynı seviyede kalmış Remained same		Gerilemiş Became worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel gelişmişlik değerlendirmesi								
General level of development assessment	39.7	36.5	30.9	34.1	28.6	25.9	0.9	3.5
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	51.7	49.4	28.5	28.0	18.7	19.6	1.1	3.0
25-34	44.7	43.1	31.3	32.8	23.5	22.4	0.4	1.7
35-44	38.8	36.2	29.1	36.3	31.0	25.6	1.1	1.9
45-54	35.2	32.2	28.7	34.4	35.8	30.8	0.3	2.6
55-64	31.3	26.6	32.8	36.5	35.7	32.8	0.2	4.1
65+	25.5	19.9	40.1	38.7	31.2	29.5	3.2	12.0
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	26.4	25.0	45.9	38.4	19.5	27.2	8.2	9.4
Okur-yazar / bir okul bitirmeyen								
Literate but not completed a school	34.4	30.9	36.9	37.5	28.7	27.3	0.0	4.4
İlkokul mezunu - Primary school	33.9	37.2	31.5	34.8	33.9	25.8	0.8	2.2
İlköğretim+Ortaokul mezunu								
Primary education, middle school and equivalent	40.2	42.7	31.2	30.1	27.8	24.5	0.9	2.7
Lise / dengi mezunu								
Secondary education and equivalent	45.8	43.3	30.0	29.4	23.5	26.0	0.7	1.3
Y.Okul / üniversite mezunu								
College, university, master, Ph.D	48.9	45.5	26.2	30.3	24.8	24.2	0.1	0.0
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	37.0	36.7	31.3	34.6	30.8	25.6	0.9	3.1
Evli olmayan - Not married	46.7	35.6	29.9	32.2	22.6	27.1	0.8	5.2
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre								
By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında								
Covered by social security	42.9	38.5	31.0	34.2	25.8	24.0	0.3	3.3
Sosyal güvenlik kapsamında değil								
Not covered by social security	29.9	29.2	30.8	33.7	36.7	32.8	2.6	4.4
Hanehalkı gelir grubuna göre (TL)								
By household income intervals (TL)								
0 - 600	27.7	26.8	35.5	32.5	34.7	34.2	2.1	6.5
601 - 900	34.6	32.4	33.2	39.6	30.8	23.6	1.4	4.4
901 - 1500	42.8	39.1	29.0	31.9	27.7	26.8	0.5	2.1
1 501 - 2500	45.4	43.5	30.6	33.6	24.0	20.8	0.0	2.2
2 501 - 3500	46.6	45.8	29.8	29.2	23.6	23.4	0.0	1.7
3 501 +	60.4	56.2	16.3	28.3	23.0	15.5	0.3	0.0
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	40.7	36.9	29.7	34.2	28.9	25.9	0.7	3.0
Kır - Rural	37.0	35.4	34.0	33.9	27.8	26.0	1.2	4.7

26.11 Beş yıl sonrası için gelişme beklentisi, 2010
Personal development expectation for five years later, 2010 (%)

	Gelişecek Will develop		Aynı seviyede kalacak Will remain same		Gerileyecek Will be worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel gelişme beklentisi								
General level of development expectation	39.3	32.4	31.1	32.2	16.5	13.4	13.1	22.1
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	50.2	48.5	27.4	25.8	10.1	8.6	12.3	17.1
25-34	45.5	40.6	32.0	30.3	13.6	11.6	8.9	17.6
35-44	37.9	29.3	29.9	34.9	16.8	14.0	15.4	21.9
45-54	35.2	27.5	31.9	33.7	20.0	14.0	13.0	24.9
55-64	32.9	20.4	27.1	35.7	22.9	19.8	17.1	24.1
65+	22.6	15.8	41.2	34.9	20.1	15.9	16.2	33.5
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	20.4	16.1	39.9	32.9	15.2	15.6	24.5	35.3
Okur-yazar / bir okul bitirmeyen								
Literate but not completed a school	24.1	24.5	37.4	33.1	20.0	14.3	18.6	28.1
İlkokul mezunu - Primary school	33.8	31.7	30.8	33.0	18.9	12.7	16.6	22.6
İlköğretim+Ortaokul mezunu								
Primary education, middle school and equivalent	39.1	39.6	32.1	35.2	15.0	11.6	13.7	13.6
Lise/dengi mezunu								
Secondary education and equivalent	46.1	45.2	30.9	28.4	14.2	13.4	8.9	13.0
Y.Okul / üniversite mezunu								
College, university, master, Ph.D	51.4	49.9	28.0	27.9	14.4	12.6	6.2	9.5
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	36.5	31.3	31.7	33.5	18.0	12.9	13.8	22.3
Evli olmayan - Not married	46.7	36.1	29.5	27.6	12.5	15.0	11.4	21.4
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre								
By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında								
Covered by social security	42.5	34.9	30.9	32.5	15.7	12.8	11.0	19.8
Sosyal güvenlik kapsamında değil								
Not covered by social security	30.0	23.2	31.8	30.9	18.7	15.5	19.5	30.5
Hanehalkı gelir grubuna göre (TL)								
By household income intervals (TL)								
0 - 600	27.0	22.8	33.3	27.4	18.9	17.1	20.8	32.7
601 - 900	33.5	28.2	32.5	34.9	17.7	12.1	16.3	24.9
901 - 1500	42.4	35.8	27.9	30.6	17.1	14.3	12.6	19.2
1 501 - 2500	46.6	39.9	32.0	34.8	13.4	9.5	8.0	15.8
2 501 - 3500	48.3	38.0	34.8	36.5	13.7	13.9	3.2	11.6
3 501 +	56.7	48.5	29.0	34.3	12.0	10.3	2.3	6.9
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	41.9	34.6	31.2	34.6	16.4	12.8	10.5	18.0
Kır - Rural	33.0	27.5	31.0	26.9	16.6	14.6	19.4	31.0

26.12 2011 yılından beklentiler
Expectations for year 2011 (%)

	Daha iyi olacak Will be better		Aynı olacak Will be the same		Daha kötü olacak Will be worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Türkiye - Turkey								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	36.8	29.0	42.1	45.1	10.6	7.9	10.5	18.0
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	27.3	20.4	52.4	54.5	12.4	9.7	7.9	15.4
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	29.5	23.0	50.8	55.8	10.0	7.2	9.7	14.0
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	31.1	17.5	32.2	31.3	25.0	23.6	11.8	27.6
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	38.3	20.9	30.3	30.7	18.8	18.9	12.6	29.6
Kent - Urban								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	38.7	30.5	41.9	48.1	10.6	7.7	8.9	13.6
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	28.6	21.5	53.5	56.6	11.6	9.9	6.3	12.0
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	31.2	25.8	51.1	55.7	9.5	7.5	8.2	11.0
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	30.8	18.0	34.1	35.2	26.6	26.9	8.5	19.9
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	37.7	21.7	32.1	35.7	20.8	21.9	9.5	20.7
Kır - Rural								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	32.2	25.8	42.6	38.4	10.7	8.3	14.5	27.6
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	23.9	18.1	50.0	49.9	14.3	9.2	11.9	22.8
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	25.1	16.8	50.0	56.0	11.3	6.4	13.5	20.7
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	31.8	16.4	27.5	22.8	21.0	16.5	19.8	44.3
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	40.0	18.9	25.9	20.0	13.9	12.3	20.2	48.8

26.2 2011 yılından hayata ilişkin beklentiler
Expectations for life in 2011

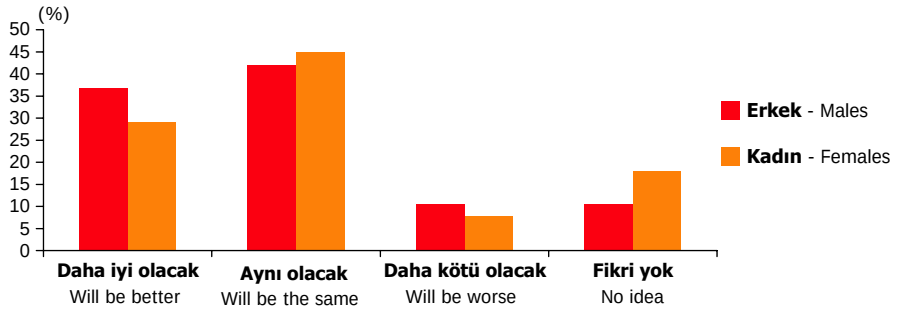

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) - Statistical Regions (SR)

1. Düzey Level 1		2. Düzey Level 2		3. Düzey Level 3	
TR	**Türkiye -** Turkey				
TR1	**İstanbul**	**TR10**	İstanbul	**TR100**	İstanbul
TR2	**Batı Marmara** West Marmara	**TR21**	(Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	**TR211**	Tekirdağ
				TR212	Edirne
				TR213	Kırklareli
		TR22	(Balıkesir, Çanakkale)	**TR221**	Balıkesir
				TR222	Çanakkale
TR3	**Ege** Aegean	**TR31**	(İzmir)	**TR310**	İzmir
		TR32	(Aydın, Denizli, Muğla)	**TR321**	Aydın
				TR322	Denizli
				TR323	Muğla
		TR33	(Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)	**TR331**	Manisa
				TR332	Afyonkarahisar
				TR333	Kütahya
				TR334	Uşak
TR4	**Doğu Marmara** East Marmara	**TR41**	(Bursa, Eskişehir, Bilecik)	**TR411**	Bursa
				TR412	Eskişehir
				TR413	Bilecik
		TR42	(Kocaeli, Sakarya, Düzce Bolu, Yalova)	**TR421**	Kocaeli
				TR422	Sakarya
				TR423	Düzce
				TR424	Bolu
				TR425	Yalova
TR5	**Batı Anadolu** West Anatolia	**TR51**	(Ankara)	**TR510**	Ankara
		TR52	(Konya, Karaman)	**TR521**	Konya
				TR522	Karaman
TR6	**Akdeniz** Mediterranean	**TR61**	(Antalya, Isparta, Burdur)	**TR611**	Antalya
				TR612	Isparta
				TR613	Burdur
		TR62	(Adana, Mersin)	**TR621**	Adana
				TR622	Mersin
		TR63	(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	**TR631**	Hatay
				TR632	Kahramanmaraş
				TR633	Osmaniye
TR7	**Orta Anadolu** Central Anatolia	**TR71**	(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	**TR711**	Kırıkkale
				TR712	Aksaray
				TR713	Niğde
				TR714	Nevşehir
				TR715	Kırşehir
		TR72	(Kayseri, Sivas, Yozgat)	**TR721**	Kayseri
				TR722	Sivas
				TR723	Yozgat
TR8	**Batı Karadeniz** West Black Sea	**TR81**	(Zonguldak, Karabük, Bartın)	**TR811**	Zonguldak
				TR812	Karabük
				TR813	Bartın
		TR82	(Kastamonu, Çankırı, Sinop)	**TR821**	Kastamonu
				TR822	Çankırı
				TR823	Sinop
		TR83	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	**TR831**	Samsun
				TR832	Tokat
				TR833	Çorum
				TR834	Amasya
TR9	**Doğu Karadeniz** East Black Sea	**TR90**	(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	**TR901**	Trabzon
				TR902	Ordu
				TR903	Giresun
				TR904	Rize
				TR905	Artvin
				TR906	Gümüşhane
TRA	**Kuzeydoğu Anadolu** Northeast Anatolia	**TRA1**	(Erzurum, Erzincan, Bayburt)	**TRA11**	Erzurum
				TRA12	Erzincan
				TRA13	Bayburt
		TRA2	(Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	**TRA21**	Ağrı
				TRA22	Kars
				TRA23	Iğdır
				TRA24	Ardahan
TRB	**Ortadoğu Anadolu** Centraleast Anatolia	**TRB1**	(Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	**TRB11**	Malatya
				TRB12	Elazığ
				TRB13	Bingöl
				TRB14	Tunceli
		TRB2	(Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	**TRB21**	Van
				TRB22	Muş
				TRB23	Bitlis
				TRB24	Hakkari
TRC	**Güneydoğu Anadolu** Southeast Anatolia	**TRC1**	(Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	**TRC11**	Gaziantep
				TRC12	Adıyaman
				TRC13	Kilis
		TRC2	(Şanlıurfa, Diyarbakır)	**TRC21**	Şanlıurfa
				TRC22	Diyarbakır
		TRC3	(Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	**TRC31**	Mardin
				TRC32	Batman
				TRC33	Şırnak
				TRC34	Siirt
Toplam Total	**12**	**26**		**81**	

Adalet Bakanlığı Ministry of Justice	http://www.adalet.gov.tr
Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürlüğü Directorate for Compilation of Printed Works and Pictures	http://www.kutuphanelergm.gov.tr/hakkinda2.html
Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı Prime Ministry Undersecretariat for Maritime Affairs	http://www.denizcilik.gov.tr
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı The Ministry of Public Works and Settlement	http://www.bayindirlik.gov.tr
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Information and Communication Technologies Authority	http://www.tk.gov.tr
Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi General Directorate of Petroleum Pipelines	http://www.botas.gov.tr
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Ministry of Labour and Social Security	http://www.calisma.gov.tr
Çalışma Genel Müdürlüğü General Directorate of Labour	http://www.calisma.gov.tr
Çevre ve Orman Bakanlığı Ministry of Environment and Forestry	http://www.cevreorman.gov.tr
Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü General Directorate of State Railways	http://www.tcdd.gov.tr
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü General Directorate of State Airports	http://www.dhmi.gov.tr
Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü General Directorate of Meteorology	http://www.meteor.gov.tr
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü General Directorate of State Opera and Ballet	http://www.dobgm.gov.tr
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü General Directorate of Hydraulic Works	http://www.dsi.gov.tr
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü General Directorate of State Theaters	http://www.devtiyatro.gov.tr
Emniyet Genel Müdürlüğü General Directorate of Public Security	http://www.egm.gov.tr
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Ministry of Energy and Natural Resources	http://www.enerji.gov.tr
Harita Genel Komutanlığı General Commandership of Cartography	http://www.hgk.mil.tr
Hazine Müsteşarlığı Undersecretariat of Treasury	http://www.hazine.gov.tr
İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) Organization for Economic Co-operation and Development	http://www.oecd.org
İstanbul Valiliği Governorship of İstanbul	http://www.istanbul.gov.tr
Jandarma Genel Komutanlığı General Command of Gendarmerie	http://www.jandarma.gov.tr
Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute	http://www.koeri.boun.edu.tr
Karayolları Genel Müdürlüğü General Directorate of Highways	http://www.kgm.gov.tr
Kültür ve Turizm Bakanlığı Ministry of Culture and Tourism	http://www.kulturturizm.gov.tr
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü General Directorate of Cultural Heritage and Museums	http://www.kulturvarliklari.gov.tr

Maliye Bakanlığı Ministry of Finance	http://www.maliye.gov.tr
Milli Eğitim Bakanlığı Ministry of National Education	http://www.meb.gov.tr
Milli Kütüphane Başkanlığı The Presidency of the National Library	http://www.mkutup.gov.tr
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü General Directorate of Population and Citizenship Affairs	http://www.nvi.gov.tr
Sağlık Bakanlığı Ministry of Health	http://www.saglik.gov.tr
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ministry of Industry of Commerce	http://www.sanayi.gov.tr
Sosyal Güvenlik Kurumu Social Security Institute	http://www.sgk.gov.tr
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Social Services and Child Protection Society	http://www.shcek.gov.tr
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Ministry of Agriculture and Rural Affairs	http://www.tarim.gov.tr
TC. Anayasa Mahkemesi Constitutional Court of the Republic of Turkey	http://www.anayasa.gov.tr/
TC. Danıştay Başkanlığı Republic of Turkey Presidency of Council of State	http://www.danistay.gov.tr/index.html
TC. Merkez Bankası Central Bank of Turkey	http://www.tcmb.gov.tr
TC. Yargıtay Başkanlığı Republic of Turkey Supreme Court	http://www.yargitay.gov.tr/
TC. Ziraat Bankası Agricultural Bank of the Turkish Republic	http://www.ziraat.com.tr
Türk Hava Yolları Genel Müdürlüğü General Directorate of Turkish Airlines	http://www.thy.com.tr
Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Turkish Electricity Distribution Corporation (TEDC)	http://www.tedas.gov.tr
Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) Turkish Electricity Transmission Company (TETC)	http://www.teias.gov.tr
Türkiye İş Kurumu Turkish Employment Organization	http://www.iskur.gov.tr
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Chambers and Commodity Exchanges of Turkey	http://www.tobb.org.tr
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Turkish Petroleum Corporation	http://www.tpao.gov.tr
Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Ministry of Transportation, General Directorate of Civil Aviation	http://web.shgm.gov.tr
Yükseköğretim Kurulu Council of Higher Education	http://www.yok.gov.tr
Yükseköğretim Genel Müdürlüğü General Directorate of Higher Education	http://yogm.meb.gov.tr